

ROBIN HOBB

MOORDENAARS- LEERLING

Robin Hobb

MOORDENAARSLEERLIN

Van Holkema & Warendorf

De vroegste geschiedenis

De geschiedschrijving van het Koninkrijk van de Zes Hertogdommen is onontkoombaar ook de geschiedenis van het huis dat de Hertogdommen bestuurde: het geslacht der Zieners. Om volledig te zijn zou deze geschiedschrijving moeten teruggaan tot vóór de stichting van het Eerste Hertogdom, en wanneer de namen niet door de vergetelheid waren opgeslokt, zou de geschiedenis ons vertellen over de bewoners van de Buiteneilanden die vanuit zee het land binnenvielen: piraten die de kusten plunderden van een streek die aanzienlijk milder en gematigder was dan de ijzige stranden van hun vaderland. Maar de namen van die vroegste voorzaten zijn ons niet bekend.

En van de eerste echte koning is ons behalve zijn naam weinig meer gebleven dan wat buitenissige legenden. Nemer heette hij, een eenvoudige naam, en misschien begon met hem de traditie dat de zonen en dochters van het geslacht een naam kregen die van doorslaggevende invloed zou zijn op hun levensloop en op de ontwikkeling van hun karakter. Onder het volk heerste de overtuiging dat dergelijke namen door magische rituelen onlosmakelijk met de nieuwgeborenen

werden verbonden, en dat de koninklijke nakomelingen niet bij machte waren de deugden waarvan ze de naam droegen, geweld aan te doen. De borelingen werden gedoopt met vuur, onderdompeling in zout water en blootstelling aan de wind; aldus werd een onverbreekelijke band gesmeed tussen hen en de naam die hun was gegeven. Zo vertelt ons de overlevering. Een mooi beeld, en misschien heeft een dergelijk ritueel inderdaad ooit bestaan, maar uit de geschiedenis blijkt maar al te duidelijk dat dit niet altijd voldoende was om een kind te binden aan de deugd waarnaar het was genoemd... Mijn pen hapert en valt uit mijn knoestige hand, zodat de inkt een wormspoor trekt over Fedwrens papier. Weer een prachtig vel bedorven bij wat - naar ik vermoed - een vergeefs pogen zal blijken te zijn. Ik betwijfel of ik in staat zal zijn deze geschiedenis op schrift te stellen, zonder dat bitterheid mijn woorden zal kleuren. Een bitterheid waarvan ik meende dat deze reeds lang was gestorven. Ik verkeerde in de stellige overtuiging dat ik alle wrok had afgelegd, maar zodra mijn pen het papier raakt, vloeit met de inkt van zeezwamvlokken de gekwetstheid van de jongeling mee, zodat elke zorgvuldig neergeschreven zwarte letter verandert in een korst, waaronder een oude, bloedende wond schuilgaat.

Zowel Fedwren als Patience raakten steeds weer zo in vervoering, wanneer het idee van een geschreven geschiedenis van de Zes Hertogdommen ter sprake kwam,

dat ik mezelf ervan wist te overtuigen dat het schrijven daarvan de moeite van de inspanning waard zou zijn. Ik hield mezelf voor dat een dergelijke bezigheid mijn gedachten zou afleiden van mijn pijn en me zou helpen de dagen door te komen. Maar bij elke historische gebeurtenis die mijn pen zou moeten beschrijven, ontwaken slechts de schimmen van eenzaamheid en verlies die sluimeren in mijn geest. Ik vrees dat ik dit werk nooit zal kunnen voltooien, tenzij ik eerst in het reine ben gekomen met alles wat me heeft gevormd en gemaakt tot wie ik ben. En dus begin ik telkens opnieuw, en telkens weer kom ik tot de slotsom dat ik mijn eigen vroegste geschiedenis beschrijf in plaats van het ontstaan van mijn land. Zonder te weten tot wie ik me daarbij richt. Mijn leven was een web van geheimen. Geheimen die zelfs nu bij anderen nog niet veilig zouden zijn. Moet ik ze aan dit prachtige papier toevertrouwen, wetend dat er slechts vuur en vernietiging uit kunnen voortkomen?

Misschien.

Mijn herinneringen gaan terug tot mijn zesde jaar. Daarvoor is er niets, slechts een peilloze diepte waarin mijn geest nooit heeft weten door te dringen, hoezeer ik ook mijn best heb gedaan. Voor die dag op Maansoog is er niets. Maar dan ineens beginnen de herinneringen, met een overrompelende helderheid en gedetailleerdheid. Soms lijken ze bijna te compleet, en ik vraag me af of de beelden die ik zie wel

herinneringen zijn. Of ze werkelijk uit mijn geheugen naar boven komen, dan wel het produkt zijn van de talloze malen dat ik mijn geschiedenis en de reden van mijn aanwezigheid aan het hof heb horen bespreken door keukenmeiden, koksmaten en staljongens. Misschien is de gedetailleerdheid van mijn herinneringen niets anders dan het resultaat van de gretigheid waarmee een kind van zes alles om zich heen in zich opneemt. Of zou de volledigheid van de beelden die ik me herinner een eerste teken zijn van het Vermogen?

Een duidelijk bewijs van een gave die een mens later doet grijpen naar

" middelen om de verslaving daaraan beheersbaar te houden; middelen die op hun beurt weer leiden tot andere kwellingen en verlangens. Dat laatste is heel goed mogelijk, misschien zelfs waarschijnlijk. Ik kan alleen maar hopen dat het niet zo is.

De herinnering is bijna tastbaar: de kille grijsheid van de wegstervende dag, de onbarmhartige regen, de ijzige kasseien van de straten in de vreemde stad, zelfs de eeltige ruwheid van de reusachtige hand die me meetrok. Soms denk ik er met verwondering aan terug. Het was een harde, ruwe hand die me in zijn greep gevangen hield, maar tegelijkertijd warm en niet onvriendelijk. De hand behoedde me voor uitglijden op de bevroren keien, maar zorgde er tegelijkertijd voor dat ik mijn lot niet kon ontgaan. De hand was even onvermurwbaar

als de ijzige, grijze regen die een dun laagje ijs legde over de grinderige weg van aangestampte sneeuw en bevroren modder naar de reusachtige deuren van het fort, dat zich als een burcht boven de stad verhief. De deuren waren hoog, niet alleen voor een jongetje van zes. Zo hoog dat ze moeiteloos een reus zouden kunnen doorlaten; zo hoog dat zelfs de lange, magere man die boven me uittorende er nietig door leek. Bovendien kwamen ze me vreemd voor, hoewel ik niet zou weten wat voor soort deur - of wat voor type behuizing - me vertrouwd zou hebben geleken. Ik weet alleen dat deze rijk bewerkte en aan zwarte, ijzeren scharnieren opgehangen deuren, versierd met de kop van een hertebok en een glimmend koperen klopper, in niets leken op de dingen die tot op dat moment deel hadden uitgemaakt van mijn bestaan.

De oude man die mijn hand in de zijne hield hief de koperen klopper op en liet deze dreunend neerkomen; één keer, twee keer, drie keer. Toen klonk er een stem. Niet vanuit de burcht, maar van ergens achter ons, op het pad waarover we waren gekomen. 'Vader... alstublieft,'

smeekte een vrouwenstem. Ik draaide me om, maar het was weer gaan sneeuwen: een kanten sluier van witte vlokken die aan mijn wimpers bleven hangen. Ik kan me niet herinneren dat ik iemand zag. Wat ik wel weet, is dat ik niet worstelde om los te komen uit de greep van de oude man, of luidkeels

'Moeder, moeder' riep. In plaats daarvan bleef ik slechts toeschouwer, terwijl binnen in de burcht het geluid van laarzen weerklonk, en van een grendel die opzij werd geschoven. Een laatste kreet van de vrouw. De woorden klinken nog altijd duidelijk in mijn herinnering, en weer hoor ik de wanhoop in een stem die ik nu jong zou noemen. 'Vader, alstublieft, ik smeeek u.' De hand die de mijne vasthield trilde even. Maar ik zal nooit weten of dat was van woede of van een andere emotie. Vlug als een kraai die een stukje brood oppikt, bukte de oude man zich naar een klomp bevroren modder. Razend en met grote kracht, maar zonder een woord te zeggen, smeed hij de klomp ijs de nacht in. Verschrikt dook ik in elkaar, maar ik herinner me niet dat ik een kreet hoorde, of een geluid alsof het brok ijs doel trof. Wat ik me wel herinner, is dat op dat moment de deuren openzwaaiden.

Er is nog iets dat ik me duidelijk herinner: de man die de deuren opendeed was geen bediende, zoals ik had kunnen denken wanneer ik dit verhaal alleen maar van horen zeggen had. Nee, ik herinner me een gewapende man: een al wat oudere krijger met een buik die verried dat hij van lekker eten hield. Geen welgemanierde huisknecht. Hij nam ons zwijgend en enigszins wantrouwend op en wachtte af tot we hem de reden van onze komst zouden onthullen.

Volgens mij prikkelde zijn wantrouwen de oude man. Hij liet

tenminste plotseling mijn hand los en gaf me een duw naar voren. 'Ik kom het kind brengen,' zei hij schor.

En toen de schildwacht hem bleef aanstaren met een blik waaruit geen enkel oordeel, zelfs geen nieuwsgierigheid sprak, verduidelijkte de man: 'Ik heb hem zes jaar lang te eten gegeven, zonder ooit iets van zijn vader te hebben gehoord. Geld hebben we nooit gezien, en hij heeft niet één keer de moeite genomen om langs te komen, hoewel hij volgens mijn dochter weet dat hij een bastaard bij haar heeft verwekt. Ik duld dit kind niet langer aan mijn tafel. Laat degene die hem heeft verwekt maar voor hem zorgen.' Hij liet me zo plotseling los dat ik languit over de drempel viel en aan de voeten van de schildwacht belandde. Deze keek met getuitede lippen op me neer. Zijn gezicht drukte nog steeds geen enkele veroordeling uit. 'Wie is de vader?' Hij vroeg het niet uit nieuwsgierigheid, maar uit een behoefte aan duidelijkheid, zodat hij wist wat hij aan zijn superieuren moest rapporteren.

'Chevalric,' zei de oude man. Hij keerde me de rug toe en begon de bevroren grindweg weer af te lopen. 'Prins Chevalric,' riep hij zonder omkijken. 'Het kind is verwekt door de kroonprins, dus laat die maar voor hem zorgen. Bovendien mag hij blij zijn dat hij tenminste één vrouw zwanger heeft weten te maken.'

Nog even keek de schildwacht de verdwijnende oude man na. Toen bukte hij zich zwijgend om me aan mijn kraag opzij te

trekken, zodat hij de deuren kon sluiten. 'Vooruit, joch, lopen.'

Ik volgde hem door een schemerig verlichte gang, langs sober gemeubileerde vertrekken waar de ramen met luiken waren afgeschermd tegen de winterkou. Ten slotte hielden we opnieuw stil voor gesloten deuren. Het rijk versierde hout had een warme kleur. Mijn begeleider ordende vluchtig zijn kleding, en ik herinner me heel duidelijk dat hij zich op één knie liet vallen om mijn buis recht te trekken en mijn haar ruw in fatsoen te strijken. Of hij dat deed uit vriendelijkheid, zodat ik een goede indruk zou maken, of uit eigenbelang omdat zijn vrachtje er netjes moest uitzien, zal ik nooit weten. Toen hij zich weer had opgericht klopte hij slechts één keer op de dubbele deuren. Zonder op antwoord te wachten duwde hij ze open, gaf me een zetje en sloot de deuren achter ons.

We stonden in een vertrek dat heerlijk warm was na de koude gang; vol leven na de doodse, verlaten kamers die we waren gepasseerd. Ik herinner me een overvloed aan meubilair; ik herinner me kleden en wandtapijten, planken langs de muur, bedekt met de rommeltjes en snuisterijen zoals je ze in elke veelgebruikte, gezellige kamer aantreft. In de reusachtige haard brandde een vuur dat het vertrek behalve met warmte vulde met een aangename, harsachtige geur. Schuin voor het vuur stond een enorme tafel, waarachter een

breedgeschouderde man zich met gefronste wenkbrauwen over een stapel paperassen boog. Doordat hij niet onmiddellijk opkeek, kreeg ik de kans om de nogal borstelige wirwar van zijn donkere haar te bestuderen. Toen hij uiteindelijk opkeek, nam hij de schildwacht en mij met één snelle blik van zijn zwarte ogen op. 'Zeg het eens, Jason?' Zo klein als ik was, hoorde ik in zijn stem duidelijk de berusting in wat hij blijkbaar als een onaangename onderbreking ervoer. 'Wat moet dit voorstellen?'

De schildwacht gaf me een duwtje tegen mijn schouder, zodat ik nog iets dichterbij het bureau kwam te staan. 'Prins Veritas, dit kind is hier achtergelaten door een oude boer. Hij beweert dat het een bastaard is van prins Chevalric.'

Even keek de uit zijn werk opgeschrikte man achter het bureau me nogal verward aan. Toen klaarde zijn gezicht op door iets dat zich nog het best laat omschrijven als een geamuseerde glimlach. Hij stond op, kwam om zijn bureau heen lopen en keek met zijn vuisten in zijn heupen op me neer. Zijn onderzoekende blikken hadden niets dreigends. Integendeel, het leek wel alsof iets in mijn verschijning hem plezier deed. Nieuwsgierig keek ik naar hem op. Zijn korte, donkere baard was al net zo borstelig als zijn haar, de huid van zijn wangen ruw en verweerd. Hij had zijn zware wenkbrauwen tot hoog boven zijn donkere ogen opgetrokken. De stof van zijn buis stond strak gespannen om

zijn enorme borstkas en brede schouders. Zijn hoekige vuisten wezen op zwaar lichamelijk werk, maar de vingers van zijn rechterhand zaten onder de inkt. Zijn grijns werd steeds breder, tot hij snuivend lachte.

'Wel verdoemd,' zei hij uiteindelijk. 'Die jongen lijkt inderdaad op Chev, vind je ook niet, soldaat? Bij de vruchtbare Eda. Wie zou dat achter mijn illustere, deugdzame broer hebben gezocht?'

De schildwacht gaf geen enkele reactie, en dat werd ook niet van hem verwacht. Hij wachtte rustig het volgende commando af.

'Hoe oud is hij?' vroeg de donkere man aan de schildwacht.

'Zes, volgens de boer.' De schildwacht krabde aan zijn wang, maar plotseling scheen het tot hem door te dringen dat hij op appel stond. Hij liet zijn hand weer zakken. 'Heer,' haastte hij zich eraan toe te voegen.

De ander scheen niet eens te merken dat de schildwacht even buiten zijn boekje was gegaan. Zijn donkere ogen gleden over mijn gestalte, en de geamuseerde glimlach werd nog stralender. 'Dat wordt dus een jaar of zeven, met inbegrip van de tijd die nodig was om haar buik te doen zwellen. Verdoemd, ja. Dat was het eerste jaar dat de Chyurda probeerden de pas af te sluiten. Chevalric heeft een maand of drie, vier in die buurt rondgezworven, voordat ze er uiteindelijk mee instemden ons doorgang te blijven verlenen.

Blijkbaar was de pas niet het enige wat hij heeft ontsloten. Verdoemd. Wie zou dat van hem hebben gedacht?' Hij zweeg even. 'Wie is de moeder?' vroeg hij toen plotseling.

De bewaker schuifelde ongemakkelijk met zijn voeten. 'Dat weet ik niet, heer. De oude boer was alleen en hij heeft verder niets gezegd, behalve dat het kind een bastaard was van prins Chevalric, en dat hij niet van plan was nog langer voor hem te zorgen. Hij beweerde dat degene die het kind had verwekt, er nu verder maar voor moest zorgen.'

De ander haalde zijn schouders op. 'Zo te zien is er altijd goed voor de jongen gezorgd. Ik gok op een week, misschien twee, dan staat zijn moeder jammerend aan de keukendeur omdat ze haar kind terug wil. Dus dan komen we er vanzelf achter. Zeg, joch, hoe heet je eigenlijk?'

Zijn wambuis werd bij elkaar gehouden door een rijk bewerkte, koperen gesp in de vorm van een hertekop. 'Joch,' zei ik, en ik kan me niet herinneren of ik dat alleen maar zei omdat de schildwacht en de donkere man me zo hadden genoemd, of omdat ik echt geen naam had. Even keek de man me verrast aan, en er gleed vluchtig een merkwaardige uitdrukking over zijn gezicht. Kan het medelijden zijn geweest?

'Tja,' doorbrak hij het stilzwijgen. 'Er zal toch iets met hem moeten gebeuren; in elk geval tot Chev terug is. Jason, zorg ervoor dat die jongen te eten krijgt en dat hij een plek heeft

om te slapen. Ik zal mijn gedachten er eens over laten gaan.' 'Zoals u wilt, heer,' zei Jason. Uit niets bleek of hij het ermee eens was of niet. Hij deed slechts wat hem werd opgedragen. Er werd een zware hand op mijn schouder gelegd en de schildwacht draaide me in de richting van de deur. Met tegenzin begon ik te lopen. De kamer was helder verlicht en het was er warm en gezellig. Mijn ijskoude voeten waren gaan tintelen. Maar de schildwacht was onverbiddelijk. Ik werd uit de warme kamer geloodst, terug naar de kille schemering van de sombere gangen.

Na het lichte, warme vertrek leken ze nog donkerder. Het leek wel alsof er geen eind aan kwam, terwijl ik probeerde de schildwacht bij te houden. Misschien heb ik zachtjes lopen jammeren. Of misschien kreeg hij wel genoeg van mijn trage tempo. Hoe dan ook, hij draaide zich plotseling naar me om, pakte me beet en slingerde me over zijn schouder alsof ik niets woog. Zo werd ik door bochtige gangen gedragen, trappen op en weer af, en uiteindelijk kwamen we in een enorme keuken, badend in een goudgele gloed. Op banken rond een grote tafel zaten een stuk of vijf, zes schildwachten te eten en te drinken, voor een vuur dat wel twee keer zo groot was als het vuur in de kamer waar ik zojuist vandaan kwam. Het rook er naar eten, bier en mannenzweet, naar natte, wollen kleren en brandend hout, naar vet dat in de vlammen droop. Langs de muren stonden okshoofden en kleine

fusten, en aan de dakspanten hingen gerookte hammen. Een stuk vlees dat aan een spit boven het vuur had rondgedraaid werd uit de haard getild, zodat het vet op de stenen droop. Mijn maag trok krampachtig samen toen ik die verrukkelijke geur opsnoof. Jason zette me op een punt van de tafel, zodat ik tegen de elleboog stootte van een man wiens gezicht schuilging achter een drinkkroes.

'Alsjeblieft, Burrich,' zei Jason op besliste toon. 'Hier heb je nog een jonge hond om voor te zorgen, althans voorlopig.' Hij wendde zich af en ik keek vol belangstelling toe terwijl hij een homp van een donker brood brak en met het mes aan zijn gordel een stuk van een enorme ronde kaas sneed. Hij drukte het brood en de kaas in mijn handen en liep toen naar het vuur, waar hij een volwassen portie van het gebraad afsneed. Ondertussen propte ik haastig het brood en de kaas in mijn mond. Naast me zette de man die Burrich was genoemd zijn kroes neer.

'Wat moet dit voorstellen?' vroeg hij over zijn schouder aan Jason. Zijn stem klonk net als die van de man in de warme kamer. Hij had hetzelfde weerbarstige, zwarte haar en zijn baard was al net zo verward. Zijn gezicht was echter hoekig en smal en de kleur op zijn wangen verried dat hij veel buiten was. Zijn ogen waren eerder bruin dan zwart en zijn lange vingers verrieden de ambachtsman. Hij rook naar paarden en honden, naar bloed en leer.

'Opdracht van prins Veritas. Jij moet op hem passen, Burrich.'
'Waarom?'

Je bent toch Chevalrics man? Jij zorgt toch voor zijn paard en zijn honden en valken?'

Ja, wat zou dat?'

'Dat betekent dat jij dus ook op zijn kleine bastaard mag passen. In elk geval tot Chevalric terugkomt. Jason hield me de lap sappig vlees voor. Ik keek van mijn ene hand naar mijn andere, van de homp brood naar het stuk kaas, vervuld van afschuw bij de gedachte dat ik een van de twee zou moeten loslaten, maar tegelijkertijd in verleiding gebracht door het warme vlees. Bij het zien van mijn dilemma haalde de schildwacht zijn schouders op en gooide het vlees nonchalant naast me op tafel.

'Chevalrics bastaard?'

Jason haalde zijn schouders op. Hij was druk bezig brood, vlees en kaas voor zichzelf af te snijden. 'Dat zei de oude boer die hem kwam brengen.' Hij stapelde het vlees en de kaas op een stuk brood, nam een grote hap en vervolgde toen met volle mond: 'Hij zei dat Chevalric blij zou moeten zijn dat hij ten minste één vrouw zwanger had weten te maken en dat hij nu verder zelf maar voor het kind moest zorgen.'

Plotseling werd het doodstil in de keuken. De mannen stopten met eten, hun handen met brood, kroes of snijplank verstarde in hun beweging en ze keken zonder uitzondering

naar de man die was aangesproken met Burrich. Deze schoof zijn kroes zorgvuldig weg van de tafelrand. Zijn stem klonk beheerst, zijn woorden waren zorgvuldig gekozen: 'Als mijn meester geen erfgenaam heeft, dan is dat Eda's wil, en geen gebrek aan mannelijkheid. Vrouwe Patience is altijd erg teer geweest en...'

'Natuurlijk, natuurlijk,' haastte Jason zich hem bij te vallen. 'En hier zit het levende bewijs dat er niets mis is met de prins.' Hij veegde haastig zijn mond af met zijn mouw. 'Het joch lijkt sprekend op prins Chevalric. Dat vond zelfs zijn broer. Het is niet de schuld van de kroonprins dat Vrouwe Patience zijn zaad niet tot vrucht kan dragen...'

Burrich had zich plotseling opgericht en Jason deinsde verschrikt achteruit, tot hij besepte dat het Burrich niet om hem ging maar om mij. Chevalrics man greep me bij mijn schouders en draaide me naar het vuur. Van schrik liet ik het brood en de kaas uit mijn handen vallen, maar Burrich sloeg er geen acht op. Hij bestudeerde mijn gezicht alsof het een landkaart was. Zijn ogen ontmoetten de mijne. Ik las een zekere wildheid in zijn blik, alsof ik hem onrecht deed met wat hij in mijn gelaatstrekken las. Maar terwijl ik zijn blik beantwoordde met alle moed die ik kon opbrengen, zag ik dat zijn onthutsheid plotseling - zij het met tegenzin - plaatsmaakte voor een lichte verwondering. Uiteindelijk sloot hij zijn ogen, als iemand die pijn voelt en probeert deze

buiten te sluiten. 'Dit zal de vrouwe zwaar op de proef stellen; tot de uiterste grenzen van haar naam,' zei Burrich zacht. Hij liet me los en bukte zich ongemakkelijk om mijn brood en mijn kaas op te rapen. Nadat hij ze had afgeveegd, kreeg ik ze van hem terug. Ik staarde naar het dikke verband om zijn rechterkuit en zijn knie, waardoor hij zijn been niet had kunnen buigen. Zodra hij weer zat, schonk hij zijn kroes nog eens vol. Hij nam een slok en keek me aan over de rand van zijn beker.

'Bij wie heeft Chevalric hem verwekt?' Het was een van de mannen aan de andere kant van de tafel die zo onvoorzichtig was deze vraag te stellen.

Burrich draaide zich met een ruk naar hem om en zette zijn kroes neer. Even bleef het stil, en ik voelde de dreiging in de lucht. 'Dat lijkt me een zaak van prins Chevalric, en niet iets om in de keuken te worden besproken,' zei Burrich minzaam.

'Goed, goed.' De schildwacht bond meteen in. Zo klein als ik was, voelde ik toch een zekere verwondering over een man die - zelfs met zijn been in het verband - met één blik en een enkel woord een keuken vol ruige kerels tot de orde wist te roepen.

'Het joch heeft geen naam,' zei Jason om de stilte te doorbreken. 'Hij wordt gewoon "joch" genoemd.'

Op deze mededeling wist blijkbaar niemand iets te zeggen,

zelfs Burrich niet. Onder doodse stilte at ik mijn brood, mijn kaas en mijn vlees. Ik spoelde het weg met een paar slokken van het bier dat Burrich me aanbood. Geleidelijk aan verlieten de anderen de keuken, maar al die tijd bleef Burrich me over de rand van zijn kroes aankijken. 'Nou ja,' zei hij ten slotte. 'Ik ken je vader goed genoeg om te weten dat hij niet zal proberen zich aan zijn verantwoordelijkheden te onttrekken. Hij zal ongetwijfeld doen wat het beste is. Maar Eda moge weten wat dat zal zijn.' Nog even nam hij me zwijgend op. 'Heb je genoeg gegeten?' vroeg hij ten slotte.

Ik knikte. Hij kwam stijf overeind, tilde me van de tafel en zette me op de grond. 'Kom dan maar mee, Bas.' We verlieten de keuken. Zijn stijve been bemoeilijkte het lopen, maar misschien had het bier daar ook wel enige schuld aan. Ten slotte kwamen we bij een zware deur. Buiten woei een kille wind. Het ijs en de sneeuw die gedurende de dag enigszins waren ontdooid, waren met het vallen van de avond weer tot scherpe richels bevroren. De grond kraakte onder mijn voeten, en het leek wel alsof de wind elk kiertje en scheurtje in mijn kleren wist te vinden. Mijn voeten en beenkappen waren in de keuken wel wat opgewarmd, maar nog niet helemaal droog. Ik herinner me dat we door een inktzwarte duisternis liepen en dat ik werd overvallen door een plotselinge vermoeidheid, een afschuwelijke, huilerige loomheid, terwijl ik de vreemde man met het verbonden

been volgde over de kille, donkere binnenplaats. Om ons heen verhieven zich hoge muren, waarop schildwachten onafgebroken heen en weer liepen. Het was bijtend koud en ik struikelde regelmatig op het bevroren pad. Maar er was iets in Burrich dat me ervan weerhield te gaan huilen. In plaats daarvan hield ik koppig vol. Het duurde niet lang of hij hield stil voor een zware deur.

Toen hij deze openduwde, stroomden me een behaaglijke warmte, de geur van dieren en een schemerig, geelachtig licht tegemoet. Burrich trok de deur achter ons dicht, pakte een zwak brandende lantaarn van een haak en ging me voor de stal binnen.

Daar betrad ik een andere wereld; een nachtelijke wereld waar paarden zwaar ademden en met hun hoeven stampten in hun boxen; waar honden hun kop van hun gekruiste voorpoten tilden om me aan te kijken met groene of gele ogen die zacht glansden in de gloed van de lantaarn.

'Hier,' zei Burrich ten slotte. 'Dit lijkt me een goede plek. Althans, voor vannacht. Ik zou bij Eda niet weten waar ik je anders moet laten. Als ik niet wist dat Vrouwe Patience een goed mens is, zou ik denken dat de goden een streek proberen uit te halen met mijn meester. Kom, Snoet, schuif eens wat op. Er is in het stro nog best plaats voor dit jochie. Goed zo, kruip jij maar tegen Vosje aan.'

We stonden voor een ruime box met drie honden. Bij het

horen van Burrichs stem sloegen ze met hun dikke staarten op het stro. Ik waagde me een beetje onzeker tussen de dieren en ging naast een oude teef met een grijze snuit en een gescheurd oor liggen. De ook al wat oudere reu keek me nogal wantrouwend aan, maar de derde hond was een half volgroeide pup, Snoet, die bij wijze van begroeting mijn oor begon te likken en vrolijk met haar poten begon te slaan. Ik sloeg een arm om het dier om het te kalmeren en maakte het me gemakkelijk in het stro, zoals Burrich me had opgedragen. Hij gooide nog een zware, sterk naar paarden ruikende deken over me heen. Plotseling kwam er beweging in het enorme, grijze paard in de aangrenzende box. Het dier stampte met een zware hoef tegen de afscheiding en stak zijn hoofd over de rand om te zien wat de reden was van al die nachtelijke opwindings. Burrich kalmeerde het beest met een afwezige aai. 'Het is hier in de verlatenheid voor ons allemaal behelpen. De Hertenhorst is een heel wat gastvrijer oord. Dat zul je wel zien. Maar vannacht ben je hier warm, en veilig.' Hij bleef nog even op ons staan neerkijken. 'Paarden, honden, valken, ik heb jaren voor uw dieren gezorgd, mijn prins. En ik heb goed voor ze gezorgd. Maar deze bastaard... Ik weet echt niet wat ik met hem aan moet.'

Ik beseftte dat hij het tegen zijn meester, prins Chevalric, moest hebben. Over de rand van de deken zag ik dat hij de lantaarn van de haak nam en in zichzelf mompelend de stal

verliet. Die eerste nacht herinner ik me nog heel goed: de warmte van de honden, het prikkerige stro en zelfs de slaap die eindelijk bezit van me nam terwijl de jonge hond zich dicht tegen me aan nestelde. Ik liet me meedrijven op zijn gedachten en deelde zijn dromen van een eindeloze jacht op een prooi die ik nooit te zien kreeg, maar waarvan de geur me meesleurde door brandnetels en braamstruiken, over zand en kiezelstenen. De beelden uit die droom staan me nog helder van kleur en scherp afgetekend voor de geest, als een droom onder invloed van geestverruimende middelen. Dat geldt nauwelijks voor de daaropvolgende dagen.

Vaag herinner ik me het druipnatte eind van de winter, terwijl ik vertrouwd raakte met de weg van de stal naar de keuken. Soms was er een kok aan het werk, druk bezig vlees aan de haken boven de haard te hangen, of met het kneden van brooddeeg. Maar het gebeurde vaker dat er niemand was en dat ik me bediende van wat er op de tafel was overgelaten. Dat deelde ik met de jonge hond die al snel mijn onafscheidelijke metgezel werd. Mannen kwamen en gingen om te eten en te drinken. Ik raakte al snel gewend aan hun nieuwsgierige blikken. Met hun ruwe wollen mantels en beenkappen, hun gespierde lijven en hun vrijmoedige manier van doen leken ze allemaal op elkaar, en ze droegen zonder uitzondering het wapen van de springende hertebok op hun hart. Burrich was in die dagen het enige vaste punt in mijn bestaan, en hij

omringde me met dezelfde zorg die hij aan Chevalrics dieren besteedde. Ik kreeg te eten en te drinken, ik werd gekamd en gelucht, wat er doorgaans op neerkwam dat ik als een hondje achter hem aan liep terwijl hij zijn andere plichten vervulde. Maar mijn herinneringen aan die tijd zijn vaag. Alleen de jonge hond zie ik nog voor me als de dag van gisteren: Snoet, met zijn borstelige, roodbruine vacht, waarvan de haren 's nachts door mijn kleren prikten wanneer we de paardedeken deelden. Zijn ogen waren groen als kopererts, zijn neus had de kleur van gekookte lever en de binnenkant van zijn mond en tong waren roze met zwarte vlekken. Wanneer we niet in de keuken rondhingen, stoeiden we samen op de binnenplaats of in het stro. Zolang het duurde, was dat mijn wereld. Maar volgens mij heeft het niet zo lang geduurd, want ik herinner me geen dramatische veranderingen in het weer. Al mijn herinneringen aan die tijd spelen zich af tegen een winterse achtergrond, met een harde, striemende wind en ijzige vriesnachten.

Ik bewaar nog één andere herinnering aan die tijd, maar erg scherp afgetekend is deze niet. Eerder warm en zacht van tint, als een oud wandtapijt in een schemerig verlichte kamer. Ik herinner me dat ik wakker werd omdat Snoet onrustig was. Er werd een lantaarn boven onze box gehouden. Twee mannen bogen zich over me heen, maar Burrich stond achter hen, dus ik was niet bang.

'Nu heb je hem wakker gemaakt,' zei de een. Ik herkende prins Veritas, de man in de warm verlichte kamer op die eerste avond.

'Nou en? Als we weg zijn valt hij vanzelf weer in slaap. Verdoemd, hij heeft ook de ogen van zijn vader. De bloedband is onmiskenbaar. Maar volgens mij hebben Burrich en jij niet meer verstand dan een vlo! Hij mag dan een bastaard zijn, maar je kunt zo'n kind toch niet tussen de beesten in de stal laten slapen? Had je hem niet ergens anders kunnen onderbrengen?'

De man die dat zei had dezelfde ogen en dezelfde kaaklijn als prins Veritas. Maar daarmee hield de gelijkenis op. Bovendien was hij aanzienlijk jonger. Zijn wangen waren gladgeschoren en zijn geparfumeerde sluike haar was dunner dan dat van de ander, en bruin in plaats van zwart. Ook zijn kleding was anders. Prins Veritas droeg dezelfde uitmonstering als de mannen van de wacht: stevige, praktische, wollen kledij in gedekte kleuren. Alleen het wapen op zijn borst was opvallender dan bij de schildwachten, omdat het met goud-en zilverdraad was geborduurd. De jongere man naast hem was daarentegen gehuld in glanzende gewaden in rood en lichtgeel, en zijn wijde mantel bevatte wel twee keer zoveel stof als strikt noodzakelijk was. De sjaal om zijn hals was vastgezet met een gouden speld in de vorm van een springende hertebok, met op de plaats van het oog een

flonkerende, groene edelsteen.

'Daar heb ik helemaal niet bij stilgestaan, Regaal. Wat weet ik nou van kinderen? Ik heb het joch aan de zorgen van Burrich toevertrouwd. Hij is Chevalrics man en als zodanig heeft hij altijd gezorgd voor...'

'Ik wilde niet oneerbiedig zijn tegenover het geslacht, heer,' zei Burrich in oprechte verwarring. 'Ik ben Chevalrics man en ik heb voor de jongen gezorgd op de manier die mij het beste leek. Ik had ook een strozak voor hem kunnen neerleggen in de kwartieren van de schildwachten, maar hij leek me nog zo klein voor zulk gezelschap. Die kerels lopen de hele nacht in en uit, ze vechten, ze drinken en ze maken een heidens lawaai.' Uit de manier waarop hij het zei, bleek duidelijk zijn afkeer voor 'zulk gezelschap'. 'Hier ligt hij rustig, en de hond is zich aan hem gaan hechten. Bovendien waakt Vosje over hem. Ik weet weinig van kinderen, edele heren, en het leek me...'

'Het is al goed, Burrich,' viel Veritas hem rustig in de rede. 'Als iemand beter had moeten nadenken, dan ben ik dat. Je hebt niets verkeerd gedaan. Eda weet dat het kind het hier beter heeft dan menige stakker in het dorp. Voorlopig is het prima geregeld zo.'

'Maar dat kan op de Hertenhorst niet zo blijven.' Zo te horen keek Regaal daar bepaald niet naar uit.

'Wil vader dat we hem meenemen naar de Hertenhorst?' Het

was Veritas die dat vroeg.

'Vader wel. Mijn moeder niet.'

'O.' Uit de manier waarop Veritas het zei, bleek duidelijk dat hij er verder liever niet op wilde doorgaan. Maar Regaal vervolgde met gefronste wenkbrauwen: 'Mijn moeder de koningin is zeer onaangenaam verrast door dit alles. Ze heeft de koning uitvoerig van advies gediend, maar het heeft niet mogen baten. Moeder en ik hebben gepleit om de jongen... aan de kant te schuiven. Dat zou de verstandigste oplossing zijn. Het laatste waar we op zitten te wachten, is nog meer verwarring over de opvolging.'

'Hoezo, nog meer verwarring? Die kwestie is toch volkomen duidelijk, Regaal?' Veritas zei het heel beheerst. 'Chevalric komt als eerste in aanmerking voor de troon, daarna ik, dan jij, en ten slotte onze neef Augustus. De bastaard zou pas op de vijfde plaats komen.'

'Ik weet maar al te goed dat jij hoger op de ladder staat dan ik. Dat hoefje me niet voortdurend onder mijn neus te wrijven,' zei Regaal koeltjes. Hij keek dreigend op me neer. 'Maar ik blijf erbij dat we dat kind beter kwijt kunnen zijn. Stel je voor dat Chevalric bij Patience nooit een wettige erfgenaam weet te verwekken? Of dat hij ervoor kiest deze... deze jongen te erkennen? Dat zou gemakkelijk tot verdeeldheid onder de edelen kunnen leiden. Waarom zouden we moeilijkheden uitlokken? Althans, zo denken mijn moeder en ik erover.'

Maar onze vader de koning gaat nu eenmaal nooit overhaast te werk. Vlijm doet zijn naam eer aan, aldus de volksmond. Zijn geest is inderdaad vlijmscherp. Hij heeft me verboden in deze kwestie ook maar enige actie te ondernemen. "Regaal," zei hij, op die toon die we zo goed van hem kennen. "Doe niets wat je niet meer ongedaan kunt maken, tot je goed hebt nagedacht over wat je allemaal niet meer kunt doen als je het eenmaal hebt gedaan." Toen lachte hij.' Regaal zelf lachte ook, maar het klonk verbitterd.

'O,' was alles wat Veritas zei.

Je begrijpt natuurlijk wel wat de werkelijke reden is waarom hij niets onderneemt,' vervolgde Regaal.

'Nee?'

'Chevalric heeft nog altijd zijn voorkeur,' zei Regaal vol afschuw.

'Ondanks alles. Ondanks dat dwaze huwelijk. Ondanks die excentrieke vrouw. Ondanks deze hele toestand. Hij denkt dat het volk Chevalric hierdoor alleen nog maar meer in het hart zal sluiten. Dat het deze geschiedenis zal beschouwen als het bewijs dat Chev wel degelijk voor nakomelingen kan zorgen. Of misschien het bewijs dat hij ook maar een mens is en dat hij fouten maakt zoals iedereen.' Uit de manier waarop Regaal het zei, bleek dat hij het met dit alles volstrekt oneens was.

'Dus het volk zal zijn toekomstig koningschap hierdoor nog

vriger ondersteunen? Alleen omdat hij voor zijn huwelijk een kind heeft verwekt bij een onbekende boerenvrouw?' Het was duidelijk dat deze hele redenering Veritas in verwarring bracht.

Ik hoorde het chagrijn in Regaals stem. 'Dat schijnt de koning te denken, ja. Blijkbaar laat de schande hem koud! Maar ik weet zeker dat Chevalric niet bereid zal zijn om zijn bastaard op een dergelijke manier te gebruiken. Al was het alleen maar ter wille van zijn geliefde Patience. Hoe het ook zij, de koning heeft opdracht gegeven dat je de bastaard bij je terugkeer meeneemt naar de Hertenhorst.'

Er gleed een verontruste uitdrukking over Veritas' gezicht, toen knikte hij. Over Burrichs gelaatstrekken lag een schaduw die ook het gele lamplicht niet kon verjagen.

'Heeft mijn meester geen stem in deze hele kwestie?' waagde hij het te protesteren. 'Het lijkt me dat hij recht heeft op discretie, wanneer hij zijn verplichtingen tegenover de moeder van het kind met geld wil afkopen. Iets dat hij natuurlijk alleen maar zou doen uit consideratie met de gevoelens van Vrouwe Patience...'

Prins Regaal snoof verachtend. 'Discretie! Daar had hij aan moeten denken voordat hij met die meid in het hooi kroop. Vrouwe Patience is niet de eerste vrouw die wordt geconfronteerd met een bastaard van haar echtgenoot. Door de onhandige manier waarop Veritas deze kwestie heeft

aangepakt, weet inmiddels iedereen van het bestaan van het kind. Dus het is zinloos om nu nog te proberen deze kwestie geheim te houden. Trouwens, in het geval van een koninklijke bastaard kunnen we ons dergelijke gevoeligheden niet permitteren, Burrich. We mogen de jongen niet hier achterlaten, want dan zou hij een voortdurende bedreiging voor de kroon betekenen: een zwaard dat boven de keel van de koning hangt. Zelfs een hondenverzorger als jij moet dat toch kunnen begrijpen...'

Er was een kille harde klank in Regaals stem geslopen, en ik zag Burrich ineenskrimpen zoals ik hem dat nog nooit had zien doen. Het maakte me bang en ik trok de deken tot boven mijn hoofd. Naast me gromde Vosje zachtjes. Ik meende te horen dat Regaal een stap naar achteren deed. Even later vertrokken de mannen.

De dagen verstreken en een week of twee, misschien drie later klemde ik me uit alle macht vast aan Burrichs riem en probeerde ik mijn korte beentjes tegen de flanken van het paard te drukken, terwijl we het koude dorp verlieten en begonnen aan wat mij een eindeloze reis leek naar warmere streken. Ik veronderstel dat Chevalric op enig moment een blik is komeii werpen op de bastaard die hij had verwekt en dat hij vervolgens een besluit heeft genomen. Maar ik herinner me niets van een ontmoeting met mijn vader. Het enige beeld dat ik van hem heb, is zijn portret aan een van de

muren op de Hertenhorst. Jaren later werd me verteld dat zijn diplomatieke missie succes had gehad en dat hij een verdrag had weten te sluiten. De daaruit voortvloeiende vrede duurde tot ver in mijn jaren als jongeling en leverde hem het respect op, en zelfs de genegenheid, van de Chvurda. Het kwam er eigenlijk op neer dat ik in dat hele jaar zijn enige misstap was, maar dan wel een kolossale. Chevalric bereikte de Hertenhorst eerder dan wij en deed afstand van zijn aanspraken op de troon. Tegen de tijd dat wij de poort binnenreden, hadden Vrouwe Patience en hij het hof alweer verlaten, op weg naar een leven als Heer en Vrouwe van het Woeste Woud. In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, is het Woeste Woud een warme vallei, gelegen aan de oevers van een brede rivier die traag door een weidse vlakte stroomt, omsloten door een zacht glooiend heuvellandschap. Een oord om druiven en graan te kweken, en mollige kinderen. Een idyllisch pachtgoed, ver van de landsgrenzen, ver van de hofperikelen, ver van alles wat tot op dat moment Chevalrics leven had bepaald. De man die koning had kunnen worden, trok zich terug in een zelfgekozen ballingsoord. De krijger werd aan fluwelen ketenen gelegd; een uitzonderlijk begaafd diplomaat tot zwijgen gebracht. Zo kwam ik naar de Hertenhorst, enig kind en bastaard van een man die ik nooit zou kennen. Prins Veritas werd kroonprins, en prins Regaal schoof een treedje

omhoog in de opvolging. Als de enige opzienbarende gebeurtenissen in mijn bestaan mijn geboorte en mijn ontdekking waren geweest, zou ik desondanks voorgoed mijn stempel op het land hebben gedrukt. Ik groeide vader-en moederloos op, aan een hof waar iedereen me beschouwde als een katalysator. En dat is precies wat ik werd: een katalysator.

2

De Nieuwe

Over Nemer, de Buiteneilander die de Hertenhorst opeiste als zetel van de macht over het Eerste Hertogdom, tevens de aartsvader van het koninklijk geslacht, doen vele legenden de ronde. Volgens een daarvan zou de rooftocht die hem voor de poorten van de Hertenhorst bracht, zijn eerste en enige expeditie zijn vanuit het ijzige, meedogenloze eiland waarvan hij een zoon was. Bij het zien van de houten verdedigingswerken zou hij hebben verkondigd: 'Wanneer ik daarachter een vuur en een goed maal vind, ga ik hier niet meer weg.' En dus bleef hij.

Maar volgens verhalen die in de koninklijke familie de ronde doen was hij een slecht zeeman, ziek van het deinende water en de rantsoenen zoute vis. Zijn schip zou van zijn koers zijn afgedwaald en dagenlang doelloos hebben rondgezworven. En als het hem niet was gelukt de Hertenhorst te veroveren, zou hij door zijn eigen bemanning zijn verdronken. Aldus de

verhalen. Hoe dan ook, op het oude wandtapijt in de Grote Zaal was hij afgebeeld als een gespierde gestalte, staande op de voorsteven van zijn schip, terwijl zijn roeiers koers zetten naar een eeuwenoude Hertenhorst, opgetrokken uit hout en primitieve steenblokken.

Deze oorspronkelijke Hertenhorst was niet veel meer dan een fort op de oever van een bevaarbare rivier, aan de monding van een baai die uitermate geschikt was om als ankerplaats te dienen. Een onbekende landheer - zijn naam is verloren gegaan in de nevelen der geschiedenis - onderkende de mogelijkheid om vandaar de handel op de rivier te controleren en bouwde de eerste burcht. Het was zijn bedoeling om zowel de rivier als de baai te verdedigen tegen plundersaars van de Buiteneilanden die elke zomer de rivier opvoeren. Hij had er echter niet op gerekend dat de plundersaars er door verraad in zouden slagen bezit te nemen van zijn vesting. Zo werd de Hertenhorst hun uitvalsbasis, vanwaar ze verder stroomopwaarts trokken. Geleidelijk aan bezetten ze een steeds groter gebied, en het oorspronkelijke, houten fort werd herbouwd tot een burcht met stenen torens en muren. Deze nieuwe Hertenhorst werd het hart van het Eerste Hertogdom, en uiteindelijk de hoofdstad van het koninkrijk waarin de latere Zes Hertogdommen zich aaneensloten.

Het huis dat over de Zes Hertogdommen heerste, het

geslacht der Zieners, stamde rechtstreeks af van deze Buiteneilanders. Generaties lang bleef het vorstenhuis een band onderhouden met de Buiteneilanden en haalden de koninklijke nakomelingen daar hun mollige, donkere bruiden. Vandaar dat het bloed van de Buiteneilanders nog altijd krachtig vertegenwoordigd was in het koninklijk huis en de diverse adellijke families, hetgeen zich uitte in kinderen met zwart haar, donkere ogen en een gespierde, brede lichaamsbouw. Met die erfelijke kenmerken kwam ook de aanleg voor het Vermogen, en alle gevaren en zwakheden die onverbrekkelijk met een dergelijke aanleg verbonden waren. Ook ik deel in die erfenis.

Maar mijn eerste kennismaking met de Hertenhorst had niets met geschiedenis of erfelijkheid te maken. Aanvankelijk was de burcht voor mij alleen het eindpunt van onze reis; een wirwar van lawaai, mensen, karren, honden, gebouwen en kronkelende straten die leidden naar een reusachtige, stenen vesting hoog boven de gelijknamige stad aan de voet van de rots. Burrichs paard was vermoeid, zijn hoeven gleden weg op de glibberige keien van de straten. Ik klampte me stevig vast aan Burrichs riem. Alles deed me pijn, maar ik was te moe om te klagen. Er woei een ongebruikelijk warme wind uit zee, maar desondanks zagen de grijze torens en muren hoog boven ons er kil en angstaanjagend uit. Ik legde mijn hoofd tegen Burrichs rug, misselijk van de smerige, jodiumachtige

geur van de reusachtige watermassa. En zo kwam ik naar de Hertenhorst.

Burrich had zijn onderkomen boven de stallen en daar nam hij me mee naar toe, samen met Chevalrics honden en zijn valk. Als eerste werd de valk verzorgd, want het dier had danig te lijden gehad onder de lange reis. De honden waren dolgelukkig dat ze weer thuis waren. Snoet liep me wel vijf keer omver, voordat ik erin slaagde het tot zijn hondehersens te laten doordringen dat ik moe was en half ziek en niet in de stemming om te spelen. Dus zocht hij zijn broertjes en zusjes op, maar Burrich maakte streng een eind aan hun wilde gestoei. Hij mocht dan Chevalrics man zijn, op de Hertenhorst had hij de verantwoordelijkheid voor alle honden, valken en paarden. Zodra hij zijn eigen beesten had verzorgd, onderwierp hij de stallen aan een inspectie, om te zien wat er tijdens zijn afwezigheid was gedaan of nagelaten. Ik sjouwde achter hem aan, maar hij scheen me pas op te merken toen ik me uiteindelijk doodmoe op een baal stro liet vallen.

'Cob, neem jij Bas eens mee naar de keuken. Zorg dat hij iets te eten krijgt. Daarna breng je hem bij me terug.'

Cob was een kleine, donkere hondenverzorger. Ik schatte hem op een jaar of tien. Burrich had hem zojuist geprezen omdat het nest dat tijdens de afwezigheid van de stalmeester was geboren, er zo gezond uitzag. De jongen keek me

weifelend aan, toen haalde hij zijn schouders op. 'Heb je honger, Bas? Zullen we iets te eten gaan halen?' Hij praatte op dezelfde toon waarmee hij zoeven de jonge hondjes uit het nest had gelokt om ze aan Burrich te laten zien. Ik knikte, opgelucht dat hij niet meer van me verwachtte dan van een pup. Hij keek regelmatig achterom, om te zien of ik hem wel kon bijhouden. Zodra we buiten waren, kwam Snoet vrolijk naar me toe. De duidelijke genegenheid van de hond deed me stijgen in Cobs achting. Hij praatte tegen ons in korte, bemoedigende zinnnetjes: 'Kom maar mee... nee, niet achter die kat aan... kom maar mee... braaf.'

In de stallen had in mijn ogen een drukte van belang geheerst. De mannen van prins Veritas waren bezig hun paarden af te zadelen en hun tuig weg te hangen, Burrich liep speurend rond en vond overal wel iets dat niet door de beugel kon. Maar naarmate we dichterbij de eigenlijke burcht kwamen, nam de drukte alleen nog maar toe. We ontmoetten een jongen met een enorme lap spek over zijn schouder, een groepje giechelende meisjes met armen vol strooiriet en hei, een narrig kijkende oude man met een emmer vol spartelende vissen en drie kleurig geklede, jonge vrouwen met rinkelende bellen, hun stemmen even vrolijk als hun instrumenten. Naarmate mijn neus me vertelde dat we dichterbij de keuken kwamen, werd het steeds drukker, tot we uiteindelijk bij een deur stonden waar het een voortdurend

komen en gaan van mensen was. Cob stond stil en Snoet en ik volgden zijn voorbeeld, waarbij onze neuzen waarderend de verrukkelijke geuren opsnoeven. Cob keek met gefronste wenkbrauwen naar de drukte. 'Het is er stampvol. De voorbereidingen van het welkomstfeest voor prins Veritas en prins Regaal zijn in volle gang. Iedereen die ook maar iets voorstelt, is naar de Hertenhorst gekomen. Bovendien heeft het gerucht de ronde gedaan dat Chevalric afstand heeft gedaan van zijn rechten op de troon. Vandaar dat alle hertogen naar de burcht zijn gekomen of een afgezant hebben gestuurd voor overleg. Ik heb gehoord dat er zelfs iemand van de Chyrda is gekomen om er zeker van te zijn dat het verdrag dat ze met Chevalric hebben gesloten ook na diens abdicatie van kracht blijft...'

Ineens zweeg hij verlegen, misschien omdat hij zich realiseerde dat ik de reden was van Chevalrics terugtreden. Hij keek om zich heen.

'Wachten jullie hier maar even,' zei hij ten slotte. 'Dan kijk ik of ik iets voor jullie kan vinden.' Ik liet me met mijn rug tegen de muur op mijn hurken zakken en Snoet kwam gehoorzaam naast me zitten. Bewonderend keek ik toe terwijl Cob zich een weg baande door de drukte en de keuken binnenglipte.

Toen ik hem niet meer kon zien, richtte ik mijn aandacht op de stoet die aan me voorbijtrok: voornamelijk bedienden en koks, met hier en daar een minstreel en een koopman. Maar

ik had die dag al zoveel gezien dat ik eigenlijk alleen nog maar verlangde naar rust. De stenen tegen mijn rug waren nog warm van de zon en het duurde niet lang of mijn hoofd zakte op mijn borst.

Ik werd wakker van het doffe geluid van Snoets staart die op de grond sloeg. Toen ik mijn hoofd optilde, keek ik naar een paar hoge, bruine laarzen. Mijn blik gleed omhoog langs een ruwe, leren broek en een grof, wollen buis naar een gezicht met een onverzorgde baard. De man die op me neerkeek droeg een klein vat op zijn schouder.

Jij bent toch de bastaard?'

Ik had het woord vaak genoeg gehoord om te weten wat het betekende, zonder de draagwijdte volledig te beseffen. Toen ik knikte, kwam er een belangstellende uitdrukking op zijn gezicht.

'Hé!' riep hij tegen de omstanders. 'Hier heb je de bastaard. Het kan niet missen, hij lijkt sprekend op Chevalric. Wie is je moeder, knul?'

De meeste mensen liepen gewoon door en wierpen slechts vluchtig een nieuwsgierige blik op het kleine jongetje tegen de muur. Maar bij die laatste vraag werden er verschillende hoofden naar me omgedraaid, en een paar kooplui die hun waren in de keuken hadden afgeleverd kwamen haastig aanlopen, benieuwd naar het antwoord. Maar dat kon ik niet geven. Moeder was gewoon moeder geweest en mijn

herinneringen aan haar begonnen al te vervagen. Dus ik keek slechts zwijgend naar hem op.

'Hoe heet je, knul?' Zich omdraaiend naar zijn gehoor voegde hij er op vertrouwelijke toon aan toe: 'Ik heb gehoord dat hij geen naam heeft. Klopt dat, knul?'

De groep nieuwsgierigen werd steeds groter. Hier en daar zag ik een blik van medelijden, maar er was niemand die me te hulp kwam. Mijn gevoelens sloegen over op Snoet, die zich op zijn rug liet vallen, zoals jonge honden dat al eeuwenlang doen wanneer ze willen zeggen: 'Ik ben maar een pup. Ik kan mezelf niet verdedigen.' Andere honden laten hem dan vervolgens met rust of ze snuffelen alleen maar even. Helaas zijn mensen niet gezegend met een dergelijke aangeboren hoffelijkheid. Dus toen ik geen antwoord gaf, kwam de man een stap dichterbij. 'Heb je geen naam, knul?'

Ik kwam langzaam overeind. De muur die zoeven nog zo heerlijk warm was geweest, vormde nu een kille barrière die me insloot. Snoet lag nog steeds zacht jankend op zijn rug. 'Nee,' zei ik zacht. En toen de man aanstalten maakte om nog dichterbij naar me toe te komen, schreeuwde ik het uit: 'Néé!' En op hetzelfde moment werd ik me ervan bewust dat ik weerstand bood. Hij deinsde achteruit en verloor zijn greep op het vaatje, zodat het op de keien in duigen viel. Niemand van de omstanders zou hebben kunnen zeggen wat er gebeurde. En ik ook niet. Maar de meeste mensen vonden

het erg vermakelijk om zo'n grote kerel te zien terugdeinzen voor een kind. Op dat moment was mijn reputatie gevestigd, want voordat de avond viel had het verhaal over de bastaard die in opstand was gekomen tegen zijn kweller door de hele stad de ronde gedaan. Snoet krabbelde overeind en we zetten het samen op een lopen. Ik ving nog net een glimp op van Cobs verwarde gezicht toen hij met een paar vleespasteien de keuken uit kwam. Snoet stormde voor me uit, op weg naar wat hij blijkbaar beschouwde als de veiligste plek op de hele wereld. Ver van de keuken en de burcht stond een gammel schuurtje, waarin zakken erwten en bonen lagen opgeslagen. Onder dat schuurtje had Vosje een hol gemaakt, waar ze haar jongen ter wereld had gebracht. Het was de plek waar Snoet was geboren: een warm, droog nest. Snoet kroop dicht tegen me aan en ik sloeg mijn arm om hem heen. Onze wild bonzende harten kwamen tot rust en het duurde niet lang of we gleden weg in de diepe, droomloze slaap, voorbehouden aan lentemiddagen en jonge hondjes.

Uren later werd ik huiverend wakker. Het was inmiddels pikdonker en de aarzelende warmte van de vroege lentedag was verdwenen. Snoet was tegelijk met mij wakker geworden en we werkten ons samen uit het hol naar buiten.

Hoog boven de Hertendorst schitterden de sterren ijzig en helder aan de nachtelijke hemel. Ik rook de baai nu sterker dan overdag, alsof de geuren van de keukens en de mannen

en de paarden zich 's nachts ondergeschikt moesten maken aan de macht van de oceaan. We liepen over verlaten paden, langs exercitieterreinen, graanschuren en een wijnpers. Alles lag er stil en verlaten bij. Toen we de eigenlijke burcht naderden, zag ik dat daar nog fakkels brandden en ik hoorde stemmen. Maar op de een of andere manier maakte het allemaal een vermoeide indruk: de laatste stuiptrekkingen van het feest voordat de ochtendschemering de hemel zou doen oplichten.

Ik volgde Snoet terug naar de stallen. Net toen ik me begon af te vragen hoe we de zware deuren moesten zien open te krijgen, begon de pup te kwispelen. En het volgende moment ving zelfs mijn armzalige neus Burrichs geur op in het donker. Hij had op een houten kist naast de deur gezeten. 'Dus daar zijn jullie,' zei hij vriendelijk. 'Kom maar mee.'

We volgden hem door de donkere stallen naar het eind van het gebouw, waar een trap omhoog leidde. De stalmeester ging ons voor over krakende, houten treden. Eenmaal boven deed hij opnieuw een deur open. Even was ik verblind door het vage schijnsel van een flakkerende kaars. Toen zag ik dat we ons in een zolderkamer bevonden. Het rook er naar Burrich; naar leer, en naar de oliën en zalven en kruiden die een onderdeel vormden van zijn werk. Hij trok de deur stevig achter ons dicht en toen hij langs ons liep om de sputterende kaars te vervangen door een nieuwe, rook ik de zoete geur

van wijn. Burrich ging op een houten stoel bij de tafel zitten. Het viel me op dat hij andere kleren droeg dan ik van hem gewend was. Zijn fraaie, bruin met gele wambuis werd bij elkaar gehouden door een zilveren ketting. Toen hij zijn hand uitstrekte, kwam Snoet onmiddellijk naar hem toe. Burrich klopte hem liefkozend op zijn ribben. Maar bij het zien van al het stof dat uit zijn vacht kwam, trok hij een lelijk gezicht.

'Jullie zijn me een fraai stel,' zei hij meer tegen de pup dan tegen mij.

'Kijk nu toch eens hoe jullie eruitzien. Jullie lijken wel een stel bedelaars. Ik heb vandaag voor het eerst van mijn leven tegen mijn koning moeten liegen en gezegd dat jullie lagen te slapen, doodmoe van de reis. Het stond hem helemaal niet aan dat hij nog even geduld moest hebben, maar gelukkig had hij belangrijker dingen aan zijn hoofd. Door Chevalrics abdicatie is er grote onrust ontstaan onder de edelen. Sommigen zien hierin een kans om er zelf beter van te worden, anderen voelen zich beroofd van een toekomstige koning voor wie ze grote bewondering koesterden. Vlijm doet zijn best om de gemoederen te sussen. Hij verspreidt het bericht dat Veritas verantwoordelijk is voor de succesvolle onderhandelingen met de Chyrda. Wie dat gelooft, is rijp om te worden opgesloten. Hoe dan ook, de edelen zijn nieuwsgierig naar Veritas. Ze vragen zich af of, en zo ja wanneer, hij hun volgende koning zal zijn. En wat voor koning

hij zal worden. Chevalric heeft met zijn abdicatie en zijn vertrek naar het Woeste Woud een stok in de bijenkorf van de Zes Hertogdommen gestoken.'

Burrich richtte zijn blik op mij. 'Tja, Bas, daar heb jij vandaag ook iets van gemerkt. Die arme Cob is zich doodgeschrokken toen jullie er ineens vandoor gingen. Ik had moeten weten dat sommige mensen jou de schuld zouden geven van alle onrust. Kom eens hier.'

Toen ik aarzelde liep hij naar het veldbed naast het vuur en klopte er uitnodigend op. 'Kijk eens, je bedje staat al klaar. En er staat voor jullie allebei brood en vlees op tafel.'

Toen pas zag ik de afgedekte schaal op de tafel. Vlees, bevestigden Snoets zintuigen, en ik was me plotseling sterk bewust van de geur van gebraad. Burrich lachte toen we naar de tafel stormden en keek zwijgend en goedkeurend toe hoe ik een portie aan Snoet gaf voordat ik mijn eigen mond volstopte. We aten tot we verzadigd waren. Toen rolden we ons op bij het vuur. Met de warmte van de vlammen in onze rug vielen we in een diepe slaap.

Toen we de volgende dag wakker werden, stond de zon al hoog aan de hemel. Burrich was verdwenen. Snoet en ik aten het laatste restje brood van de vorige avond en kauwden de overgebleven botten schoon voordat we de trap afdaalden. In de stallen besteedde niemand ook maar enige aandacht aan ons.

Buiten was een nieuwe dag vol drukte en vrolijke chaos aangebroken. Stof warrelde hoog op door het komen en gaan van de vele burchtbewoners en bezoekers en het drukke geroezemoes overstemde het geruis van de wind en het verre gelispel van de golven. Snoet nam alles gretig in zich op, elke geur, elk gezicht, elk geluid. Het duizelde me door deze dubbele, zintuiglijke waarneming. Uit flarden van gesprekken die ik opving begreep ik dat onze aankomst was samengevallen met een lenteritueel dat met uitbundige feesten werd gevierd. Chevalrics abdicatie was nog altijd het voornaamste onderwerp van gesprek, maar dat weerhield poppenkastspelers en goochelaars er niet van om op elke hoek hun kunsten te vertonen. Er was zelfs één poppenspeler die Chevalrics zondeval al in zijn voorstelling had verwerkt. Ik voegde me onopvallend bij de toeschouwers en vroeg me af wat er zo grappig was aan 'het inzaaien van de akkers van de buurman'. Om me heen werd tenminste bulderend gelachen. Al heel snel begonnen de drukte en het lawaai ons te benauwen en ik maakte Snoet duidelijk dat ik weg wilde. We verlieten de burcht door de poort in de dikke vestingmuur. De schildwachten hadden het veel te druk met lonken naar vrouwelijke feestgangers om te letten op een klein jongetje en zijn hond. In het kielzog van een visboer en zijn gezin volgden we de kronkelende straten naar beneden, in de richting van de stad die aan de Hertenhorst haar naam

ontleende. Het was een winderig, onherbergzaam oord. De steile, kronkelende straten waren hobbelig geplaveid. De wind teisterde mijn ongeoefende neusgaten met de geur van aangespoeld bruinwier en vissedarmen, terwijl de krijsende meeuwen en andere zeevogels een griezelig koor vormden boven het ritmische ruisen van de golven. Zoals de zeeslakken en mosselen zich vastklampten aan de steigers en kaden, zo klampten de uit hout en steen opgetrokken huizen zich vast aan de zwarte, rotsachtige kliffen.

In de stad was het betrekkelijk rustig vergeleken met de mensenmassa's boven in de burcht. Snoet en ik gingen gretig op onderzoek uit. Al snuffelend en snuivend liepen we door de Straat van de Bakkers, over een bijna verlaten markt en ten slotte langs de pakhuizen en botenloodsen in de benedenstad. Op de houten kaden ging het leven gewoon door, zonder zich iets aan te trekken van de feestelijkheden boven in de burcht. Schepen moesten profiteren van het tij om aan te leggen en te lossen en wie met vissen zijn brood verdiende, moest zich in de eerste plaats richten naar de gedragingen van de gevinde schepselen. Al gauw kwamen we nog meer kinderen tegen. Sommigen waren door hun ouders aan het werk gezet, maar er waren er ook die net als wij niets te doen hadden. Zonder de plichtplegingen waarmee volwassenen zich aan elkaar voorstellen, sloot ik me bij hen aan. Ze schenen het geen van allen vreemd te vinden dat ik in

mijn eentje rond dwaalde en lieten me kennismaken met de hoogtepunten van de stad, waaronder een opgezwollen koeielijk dat bij hoog tij was aangespoeld. Een onbewaakt rek met gerookte vis verschaftte ons groepje een royaal middagmaal. Het viel me nauwelijks op dat de kinderen met wie ik optrok er nogal sjofel uitzagen. En als iemand me had verteld dat ik mijn tijd doorbracht met een bende kleine bedelaars die de toegang tot de burcht was ontzegd omdat ze hun vingers niet konden thuishouden, zou ik diep geschokt zijn geweest. Op dat moment wist ik alleen dat het plotseling een gezellige dag was geworden. Ik was diep onder de indruk van alles wat ik te zien kreeg, en ik durf met stelligheid te beweren dat ik tegen het eind van die lange middag beter thuis was in de achterbuurten van de stad dan menig een die boven in de burcht was opgegroeid.

Naar mijn naam werd niet gevraagd. Voor de kinderen was ik gewoon de Nieuwe. De anderen hadden eenvoudige namen als Dirk of Kobbe, maar ook heel beeldende, zoals Nettenpikker of Bloedneus. Deze laatste zou onder gunstiger omstandigheden waarschijnlijk een knap meisje zijn geweest. Ze was een jaar of twee ouder dan ik, snel van geest en erg vlot van de tongriem gesneden. Ze kreeg het aan de stok met een grote jongen van een jaar of twaalf, maar was volstrekt niet bang voor zijn vuisten. Haar gezicht en haar magere armen zaten onder de blauwe plekken, terwijl een korst opgedroogd

bloed onder haar oor in tegenspraak leek met haar naam. Ondanks dat was Bloedneus een en al opgewektheid en klonk haar stem scheller dan het gekrijs van de meeuwen boven ons hoofd. Tegen het eind van de middag zaten Kobbe, Bloedneus en ik op een stuk rotsachtig strand voorbij de rekken van de nettenboeters. Bloedneus leerde me hoe ik met een scherpe stok schelpdieren van de rotsen kon loswrikken en met mijn nagel de eetbare bewoners uit hun behuizing moest peute-ren. Op dat moment verscheen er in de verte een meisje dat met haar keurige, blauwe cape en haar leren schoenen duidelijk tot een andere wereld behoorde dan mijn nieuwe kameraden. 'Mollie, Mollie, hij is overal naar je op zoek. En hij is zo goed als nuchter. Hij is een uur geleden wakker geworden, woedend omdat het vuur uit was en hij jou nergens kon vinden.'

Er gleed een mengeling van angst en koppigheid over het gezicht van het meisje dat ik als Bloedneus kende. 'Dank je wel, Kittne. De volgende keer dat ik een bed met wierkrabben vind, zal ik aan je denken.'

Kittne boog vluchtig haar hoofd en verdween haastig in de richting waaruit ze was gekomen.

'Problemen?'' vroeg ik.

'Poeh!' Bloedneus snoof verontwaardigd. 'Dat hangt ervan af of mijn vader lang genoeg nuchter kan blijven om me te vinden.' Ze richtte haar aandacht weer op het rotsachtige

strand.

We zaten gehurkt bij een grijs schepsel met een heleboel poten dat bij hoog tij in een poel water op het strand was achtergebleven, toen het krakende geluid van zware laarzen op de met mosselen begroeide rotsen ons deed opkijken. Kobbe slaakte een kreet van schrik en zette het op een lopen. Snoet en ik deinsden achteruit, waarbij de pup zich tegen mijn been drukte en dapper zijn lip optrok. Mollie Bloedneus was óf niet snel genoeg, óf ze berustte in wat er ging komen. De lange, magere man sloeg haar zo hard tegen haar hoofd dat ze tegen de grond werd gesmakt. Mosselen sneden in haar blote knieën en toen ze opzij krabbelde om zijn onhandig uithalende voet te ontwijken, kromp ik ineem bij het zien van het zilte zand dat in de verse wonden koekte.

Jij trouweloze, kleine kat! Ik had je toch gezegd dat je thuis moest blijven om te dompelen? Ze hebben vanavond kaarsen nodig op de burcht, maar wat kan ik ze verkopen?'

'De drie dozijn die ik vanmorgen heb gemaakt. Meer lont had je me niet gegeven, ouwe zatlap!' Mollie krabbelde overeind. Haar ogen stonden vol tranen.

Een harde windvlaag droeg de geur van de man naar ons toe. Zweet en bier, vertelde Snoet me. Even verscheen er een uitdrukking van spijt op het gezicht van de man, maar het zieke gevoel in zijn maag en zijn zere hoofd deden hem al snel weer verharden. Hij bukte zich vliegensvlug naar een

gebleekt stuk drijfhout. 'Zo praat je niet tegen je vader! Hoe durf je hier met dat stel bedelaars rond te hangen. Ik wil wedden dat jullie van de rookrekken stelen. Alsof je me al niet genoeg te schande hebt gemaakt!'

Mollie stond in elkaar gedoken voor hem, met haar magere armen beschermend om haar hoofd. Als aan de grond genageld keek ik toe. Snoet jankte toen hij mijn afschuw voelde en benatte zichzelf. Het stuk drijfhout suiste als een knuppel door de lucht. Mijn hart maakte een zijdelingse sprong in mijn borstkas en ik dreef de man uit alle macht naar achteren, waarbij mijn kracht vreemd genoeg uit mijn buik leek te komen.

Hij viel, net als de man met het vat de vorige dag. Maar deze man greep naar zijn borst terwijl hij viel. Stuiptrekkend belandde hij in het zand, zijn lichaam schokte nog even, toen lag hij stil. Mollie deed haar ogen open, nog altijd ineengedoken voor de klap die ze verwachtte. Maar toen ze zag dat haar vader in elkaar was gezakt, haastte ze zich verbijsterd en wanhopig naar hem toe. 'Papa, papa, is alles goed met je? Ga alsjeblieft niet dood. Het spijt me dat ik zo'n slecht kind ben. Ga alsjeblieft niet dood. Ik zal alles doen wat je zegt.'

Zonder acht te slaan op haar bloedende knieën knielde ze naast hem. Ze draaide zijn hoofd opzij zodat hij geen zand binnen zou krijgen en probeerde tevergeefs hem overeind te

helpen.

'Hij had je bijna vermoord,' zei ik verbijsterd.

'Welnee, hij slaat me wel eens als ik stout ben. Maar hij zou me nooit vermoorden. En als hij weer nuchter is, moet hij er zelf om huilen. Ik moet gewoon beter oppassen. O, Nieuwe, ik denk dat hij dood is.'

Daar was ik eigenlijk ook bang voor, maar even later klonk er een afschuwelijk gekreun en deed hij heel voorzichtig zijn ogen open. Versuft accepteerde hij Mollies zelfverwijten en angstige bezorgheid en hij liet zich zelfs door mij overeind helpen. Ook al deed ik dat met tegenzin. Moeizaam hielpen we hem het rotsachtige strand af, terwijl Snoet blaffend om ons heen rende.

De weinige stadsbewoners die we tegenkwamen, sloegen geen acht op ons. Blijkbaar vormden Mollie en haar dronken vader een vertrouwde aanblik. Ik liep met hen mee tot de deur van een kleine kaarsenmakerij. Vandaar keerden Snoet en ik terug naar de burcht. En terwijl we door de kronkelende straten en over de steile weg heuvelopwaarts liepen, verbaasden we ons bij elke stap over de mens en zijn merkwaardigheden.

Vanaf dat moment trokken de stad en het gezelschap van de bedelaarskinderen als een magneet aan me. Burrichs dagen waren gevuld met zijn vele plichten, zijn avonden met de drank en de vrolijkheid van het Lentefeest. Vandaar dat hij

weinig aandacht aan me besteedde zolang hij me 's avonds maar braaf in mijn bed voor het vuur aantrof. Ik denk eigenlijk dat hij niet goed wist wat hij met me aan moest, anders dan te zorgen dat ik fatsoenlijk te eten kreeg en een veilig onderkomen had voor de nacht. Hij moet zich in die tijd erg ongelukkig hebben gevoeld. Tenslotte was hij Chevalrics man geweest. Dus wat moest er van hem worden nu Chevalric afstand had gedaan van zijn hoge positie? Bovendien tobde hij met zijn been. Ondanks zijn grote kennis van brijomslagen en verbanden bleef de rafelige wond langdurig etteren. En toen deze zich eindelijk sloot, bezorgde het litteken hem voor de rest van zijn leven last bij het lopen. Al met al was het geen wonder dat hij niet veel tijd had voor een kleine bastaard die aan zijn zorgen was toevertrouwd. Zo kwam het dat ik kon gaan en staan waar ik wilde. Tégen de tijd dat het Lentefeest voorbij was, waren de wachters aan de poort gewend geraakt aan mijn dagelijkse komen en gaan. Ze dachten waarschijnlijk dat ik een van de boodschappenjongens van de burcht was. Ik leerde om al vroeg de burchtkeuken binnen te glippen en een stevig ontbijt voor Snoet en mezelf bij elkaar te stelen. Daarnaast stroopten we de stad af: broodkorsten bij de bakker, schelpen en zeewier op het strand, gerookte vis van onbewaakte rekken. Mollie Bloedneus was daarbij een van mijn trouwste metgezellen. Sinds die dag op het strand maakte ik nog maar

zelden mee dat haar vader haar sloeg. Daar was hij meestal te dronken voor. Over wat er tussen ons was gebeurd, dacht ik nauwelijks na. Ik was vooral dankbaar dat Mollie er niets van had gemerkt.

De stad werd mijn wereld, de burcht een plek om te slapen. Het was zomer, een verrukkelijke tijd in een havenstad. Hertenhorst bruiste van leven, waar ik ook ging. Platte rivierbodems kwamen de rivier Hertewater afzakken, beladen met goederen uit de landinwaarts gelegen hertogdommen en bemand door zwetende bootslieden. Ze praatten over zandbanken en ondiepten, over het wassen en zakken van het waterpeil in de rivier. Hun vracht werd overgeladen in de ruimen van zeeschepen, bemand door vloekende zeelui die schamper neerkeken op de rivierschippers en hun landmanieren. De zeelui vertelden over getijden en stormen, over nachten waarin zelfs de sterren zich niet vertoonden om hen te leiden. En dan waren er de vissers die aanlegden aan de kaden van Hertenhorst. Zij waren de meest hartelijke varensgezellen. Althans, wanneer ze een goede vangst hadden binnengehaald.

Kobbe leerde me hoe een rappe knaap op de kaden en in de taveernen rond de haven wel drie, soms zelfs vijf duiten per dag kon verdienen als boodschappenjongen. Als ik mijn ogen sluit, ruik ik nog de geur van die glorierijke dagen. Scheepstouw, pek en verse houtkrullen van de droogdokken.

De verrukkelijke geur van verse vis en de pestilente walm van een vangst die te lang bleef liggen op een hete dag. De geur van balen wol vermengde zich met die van eiken vaten met zachte brandewijn uit Zandkant en kratten harde meloenen. Met zijn aanzienlijk scherpere neus bracht Snoet alles wat hij rook aan mij over. Kobbe en ik werden er met allerlei opdrachten op uitgestuurd: soms moesten we een stuurman gaan halen die te lang bij zijn vrouw bleef hangen of we moesten een verzameling kruiden bezorgen bij de koopman die ze had besteld. Maar het liefst liet ik me met een boodschap naar een taveerne sturen. Daar stelden de verhalenvertellers en roddelaars hun waren tentoon. Ik hoorde er de klassieke verhalen over ontdekkingsreizen, waarbij de schepen door gruwelijke stormen werden geteisterd; over dwaze kapiteins die hun vaartuigen met alle hens naar de kelder lieten gaan. Maar de mooiste verhalen kwamen van de zeelui zelf. Dat waren geen vertellingen voor bij het vuur waar iedereen ademloos naar luisterde. Het waren de waarschuwingen en wijsheden die werden doorgegeven van de ene zeeman aan de andere, terwijl ze een fles brandewijn deelden of een brood van geel stuifmeeldeeg. Ze vertelden over visgronden waar de netten zo vol waren opgehaald dat de boot bijna was gezonken of over schitterende vissen en zeeschepselen die zich slechts bij volle maan lieten zien, wanneer hun pad dat van het kielzog van het

schip kruiste. Ook vertelden ze over plunderingen van de Buiteneilanders, zowel in dorpen aan de kust als op de eilanden daarvoor, en over piraten en zeeslagen. Het meest aangrijpend waren hun verhalen over de Rode Kapers afkomstig van de Buiteneilanden, die niet alleen ónze schepen en steden aanvielen, maar ook schepen van de Buiteneilanden zelf. Sommigen schamperden over de roodgeschilderde kapersschepen en hechten geen geloof aan beweringen dat de piraten zich tegen hun eigen volk zouden keren.

Maar onder de tafel luisterden Kobbe, Snoet en ik met grote ogen naar deze verhalen. De kiel van de schepen was rood geschilderd en aan de nok zwaaiden de vastgebonden lichamen van buitgemaakte slachtoffers; niet dood, maar zich wanhopig verzettend tegen de meeuwen die zich aan hun vlees te goed deden. Het waren verrukkelijke, gruwelijke verhalen, waardoor zelfs in de benauwdste taveernen de rillingen over onze rug liepen.

Toen Kobbe door een van de herbergiers werd verdacht van diefstal en een draai om zijn oren kreeg, verstopten we als wraak een stinkende haring onder een tafelblad. Het rottende beest trok zwermen vliegen aan en het duurde dagen voordat de herbergier het in de gaten kreeg.

Gaandeweg leerde ik allerlei ambachten: vis kopen, netten boeten, boten bouwen. Maar ik leerde nog meer over de

menselijke aard. Ik kon in één oogopslag zien wie me de belofde duit zou betalen en wie me in mijn gezicht zou uitlachen wanneer ik mijn beloning kwam halen. Ik leerde bij welke bakker het zin had om te bedelen en welke winkeliers zich het gemakkelijkst lieten bestelen. Bij dat alles was Snoet mijn onafscheidelijke metgezel, en we waren zo met elkaar verbonden dat ik mijn geest zelden helemaal losmaakte van de zijne. Ik gebruikte zijn neus en zijn ogen even gemakkelijk als de mijne, zonder dat ook maar één moment vreemd te vinden. Zo verstreek het grootste deel van de zomer. Maar op een mooie, zonnige dag kwam er plotseling een eind aan mijn geluk. Mollie, Kobbe en ik hadden een streng worsten gestolen uit een rokerij. Zoals altijd was ook Snoet van de partij. De andere kinderen hadden hem geaccepteerd als mijn vaste metgezel. Ik geloof niet dat ze zich er ooit over verbaasden dat we zo'n hechte eenheid vormden. Terwijl we door de straat renden, gingen de worstjes van hand... tot smoezelige hand... tot vochtige hondebek... en weer terug. Achter ons klonk de bulderende stem van de roker.

Op dat moment kwam Burrich een winkel uit.

We waren allebei geschokt toen we elkaar herkenden en de dreigende uitdrukking op zijn gezicht verried duidelijk hoe hij over me dacht. Ik dook weg voor zijn grijpende handen, maar het was al te laat. Ik kreeg een flinke draai om mijn oren, niet alleen van Burrich maar ook van de verontwaardigde

worstenroker. De rest van het groepje had zich uit de voeten gemaakt. Alleen Snoet sprong blaffend tegen Burrich op. Wanhopig keek ik toe terwijl Burrich wat munten uit zijn zak haalde om de worstenroker te betalen. Ondertussen hield hij me stevig bij mijn kraag. Toen de schade was vergoed en de kleine menigte die zich had verzameld om getuige te zijn van mijn vernedering zich weer begon te verspreiden, liet hij me eindelijk los. 'Vooruit. Naar huis,' zei hij met een klap tegen mijn achterhoofd. Nog nooit hadden we de weg naar de burcht zo snel afgelegd. Op mijn bed voor het vuur wachtten we in angstige spanning af. We wachtten... en wachtten... de hele lange middag, de eerste uren van de avond. Onze magen begonnen te rammelen, maar we durfden niet naar beneden te gaan. Ik had iets in Burrichs gezicht gezien... iets dat me meer angst aanjoeg dan zelfs de dronken woede van Mollies vader. Toen hij eindelijk thuiskwam, was het al donker buiten. We hoorden zijn stap op de trap en ik had Snoets scherpe zintuigen niet nodig om te weten dat hij had gedronken. Zijn ademhaling ging zwaar en het kostte hem langer dan anders om de kaarsen aan te steken. Ten slotte liet hij zich op de bank vallen en keek hij ons aan. Snoet begon te janken en liet zich in een gebaar van overgave op zijn zij vallen. Het liefst had ik hetzelfde gedaan. In plaats daarvan beantwoordde ik slechts angstig zijn blik.

'Bas, Bas, wat moet er van je terechtkomen?' zei hij ten slotte.

'Wat moet er van ons allebei terechtkomen? Het bloed van de koning stroomt door je aderen, maar je rent door de stad met dieven en bedelaars.'

Ik zei niets.

'En het is waarschijnlijk net zozeer mijn schuld als de jouwe. Kom eens hier.'

Ik deed een paar stappen in zijn richting, maar durfde niet dichterbij te komen.

Bij het zien van mijn aarzeling fronste hij zijn wenkbrauwen.

'Ben je gewond?'

Ik schudde mijn hoofd.

'Kom dan eens hier.'

Ik aarzelde nog steeds. Snoet begon weer te janken. Burrich keek verward op hem neer, enigszins beneveld door de wijn. Zijn ogen gingen van de pup naar mij en weer terug. Toen schudde hij zijn hoofd en er verscheen een uitdrukking van afkeer op zijn gezicht. Langzaam stond hij op en strompelde naar een rek in de hoek van de kamer. Het werktuig dat hij ervanaf pakte, zat onder het stof en het leer was stijf geworden door onbruik. Hij haalde uit. De korte, leren riem zwiepte tegen zijn been. 'Weet je wat dit is, jongen?' vroeg hij vriendelijk.

Ik schudde zwijgend mijn hoofd.

'Een hondezweep.'

Ik keek hem recht aan. Niets in mijn ervaring of in die van

Snoet vertelde me hoe ik hierop moest reageren. Blijkbaar zag hij mijn verwarring. Hij glimlachte en zijn stem bleef vriendelijk, maar ik voelde dat er gevaar dreigde.

'Het is een stuk gereedschap, Bas. Een instrument dat je gebruikt om een jonge hond gehoorzaamheid te leren. Wanneer hij niet komt als je hem roept, geef je hem hier een paar klappen mee om hem zijn ongehoorzaamheid af te leren.' Terwijl hij sprak liet hij het leer over de grond dansen. Snoet en ik konden onze ogen er niet van afhouden en toen hij plotseling naar de pup uithaalde, dook die jankend van afschuw achter me weg.

Burrich sloeg zijn handen voor zijn gezicht en liet zich op de bank bij het vuur vallen. 'O, Eda,' zei hij zuchtend. 'Ik dacht het al toen ik jullie samen door de stad zag rennen. Maar verdoemd zij de ogen van El. Ik had zo gehoopt dat ik het bij het verkeerde eind had. Mijn leven lang heb ik nog nooit een hond geslagen met dat ellendige ding. Snoet had geen enkele reden om er bang voor te zijn. Behalve wanneer hij toegang had tot jouw gedachten.'

Toen hij zijn hoofd weer ophief, meende ik tot mijn verbazing tranen in zijn ogen te zien.

'Kom eens hier, Bas,' zei hij zacht. Ik stond op en liep naar hem toe, op de hielen gevolgd door Snoet. 'Nee,' zei hij tegen de pup en hij wees naar een plek naast zijn laars. Mij tilde hij op de bank naast zich.

'Bas...' Hij haalde diep adem. 'Bas, dit is verkeerd. Wat je met deze hond hebt gedaan, is erg slecht. Het is onnatuurlijk. Erger dan stelen of liegen. Het maakt een man minder dan een man. Begrijp je wat ik bedoel?'

Ik keek hem niet-begrijpend aan. Hij zuchtte en probeerde het nog eens.

Je bent van koninklijken bloede, jongen. Bastaard of niet, je bent Chevalrics zoon. En wat je hebt gedaan, is verkeerd. Het is ver bene-den je waardigheid. Begrijp je dat?'

Ik schudde zwijgend mijn hoofd.

'Kijk, daar heb je het al. Je praat niet meer. Praat tegen me. Wie heeft je dit geleerd?'

'Wat?'

Burrichs ogen werden groter. Ik voelde dat hij zijn best deed om kalm te blijven. 'Je weet best wat ik bedoel. Wie heeft je geleerd om je gedachten, je geest aan die van de hond te koppelen? Zodat hij jou door zijn ogen laat kijken en andersom?'

Ik dacht even na. Ja, zo was het inderdaad. 'Niemand,' zei ik ten slotte. 'Het is gewoon gebeurd. We zijn erg veel samen geweest,' voegde ik eraan toe, in de veronderstelling dat dat het zou verklaren. Burrich keek me ernstig aan. 'Je praat niet als een kind,' zei hij plotseling. 'Maar dat schijnt erbij te horen. Wie beschikt over het Oude Begrip, is nooit echt kind geweest. Van jongs af aan waren ze altijd al te wijs voor hun

jaren en naarmate ze ouder werden, werd dat alleen maar erger. Daarom werd het in vroeger tijden ook niet als een misdrijf beschouwd om op ze te jagen en ze op de brandstapel te zetten. Begrijp je wat ik je probeer duidelijk te maken, Bas?'

Ik schudde mijn hoofd en toen hij zijn wenkbrauwen fronste omdat ik bleef zwijgen, voegde ik eraan toe: 'Maar ik doe mijn best. Wat is dat, het Oude Begrip?'

Burrich keek me ongelovig aan. 'Het Oude Begrip,' begon hij toen langzaam. Hij staarde somber naar zijn handen, alsof hij zich een oude zonde in herinnering riep. 'Het Oude Begrip is de macht van het dierenbloed en net als het Vermogen verbonden met ons koninklijk geslacht. Aanvankelijk lijkt het een zegen wanneer je met de tongen der dieren kunt praten. Maar uiteindelijk krijgt het Oude Begrip je in zijn macht en trekt het je naar beneden, tot je niet meer bent dan een beest. Een verscheurend dier dat de mensen ontvlucht en waarin niemand nog de man herkent die je ooit bent geweest.' Zijn stem was steeds zachter geworden en hij staarde in de dovende vlammen.

'Sommigen beweren dat zulke beestmensen weliswaar de gedaante van een dier aannemen, maar doden met de hartstocht van de mens. Niet om te overleven, maar om te moorden...

Is dat wat je wilt, Bas? Wil je het koninklijke bloed dat door je

aderen stroomt verdrinken in het bloed van het roofdier? Wil je een beest worden onder de beesten, alleen om de kennis die het je oplevert? En voordat het zover is... Stel je voor hoe de geur van vers bloed je tot razernij zal brengen.' Ik hoorde de weerzin in zijn stem. 'Stel je voor hoe je koortsachtig en bezweet zult wakker schrikken omdat er ergens een teef loops is, en je hond haar ruikt? Wil je beheerst door zulke gevoelens het bed met je vrouwe delen?'

Kleintjes zat ik naast hem. 'Ik weet het niet,' zei ik bedremmeld. Hij draaide zich verontwaardigd naar me om. 'Hoezo, je weet het niet?' gromde hij. 'Ik zeg je toch wat er van je zal terechtkomen?'

Mijn mond was droog. Snoet lag ineengedoken aan mijn voeten.

'Maar ik weet het echt niet,' protesteerde ik. 'Het is nog niet zover. Dus hoe moet ik nu al weten wat ik dan zal doen? Hoe kan ik daar nu al antwoord op geven?'

'Als jij het niet kan, dan zal ik het voor je doen!' bulderde hij, meegesleept door zijn drift en de wijn die hij had gedronken. 'Die hond gaat eruit en jij blijft hier, zodat ik je in de gaten kan houden. Dat is wel het minste wat ik nog voor mijn prins kan doen. Ervoor zorgen dat zijn zoon opgroeit tot een man in plaats van een wolf.'

Hij sprong overeind en wilde Snoet bij zijn nekvel grijpen. De hond en ik renden naar de deur, maar voordat ik de grendel

kon wegschuiven, greep Burrich me bij mijn kraag en smeed me de kamer in.

'Snoet, kom hier,' commandeerde hij. Maar de hond vluchtte naar mij toe. Woedend, hijgend stond Burrich bij de deur en ik ving de driftige onderstroom van zijn gedachten op, de woede die hem in verleiding bracht ons allebei te vermorzelen om van ons af te zijn. Zijn beheersing kreeg de overhand, maar die flits van inzicht was voldoende geweest om me doodsbang te maken. Toen hij plotseling op ons afkwam, weerstond ik hem met de volle hevigheid van mijn angst. Als een vogel die in de vlucht wordt neergehaald smakte hij tegen de grond. Ik trok Snoet tegen me aan, terwijl Burrich langzaam zijn hoofd schudde. Toen kwam hij weer overeind. 'Het zit hem in het bloed,' hoorde ik hem mompelen. 'Maar ik leer het hem wel af.' Hij keek me recht in mijn ogen. 'Denk erom dat je dat nooit meer doet, Bas,' zei hij dreigend. 'Vooruit, kom hier met die hond.'

Toen ik de nauwelijks beheerste woede voelde waarmee hij op me afkwam, kon ik me weer niet beheersen. Voor de tweede keer -weer- stond ik hem. Maar nu stuitte ik op een muur van verzet, waardoor mijn kracht zich tegen me keerde. Ik begon te wankelen, duisternis dreigde me te vermorzelen. 'Ik had je gewaarschuwd.' Burrich boog zich over me heen. Zijn stem klonk als het grommen van een wolf. Toen greep hij Snoet bij zijn vacht en even later hoorde ik zijn zware

laarzen op de trap.

Koortsachtig krabbelde ik overeind. Ik wierp me tegen de deur, maar blijkbaar had Burrich deze aan de buitenkant vergrendeld. Ik voelde dat Snoet steeds verder werd weggedragen. Zijn aanwezigheid werd hoe langer hoe zwakker en maakte plaats voor een wanhopig gevoel van eenzaamheid. Ik jammerde, schreeuwde, ik klauwde aan de deur. Plotseling schoot er een vurige pijnflits door me heen... en Snoet was verdwenen. Tevergeefs beukte ik op het dikke hout. En zoals ieder jongetje van zes zou hebben gedaan, barstte ik in snikken uit. Uren later hoorde ik Burrichs laarzen op de trap. Ik lag nog steeds voor de deur, maar toen ik probeerde langs hem heen naar buiten te glippen, greep hij me bij mijn kraag. Hij trok me de kamer in, vergrendelde de deur en ging vermoeid op de bank zitten.

'Waag het niet, jongen,' zei hij dreigend alsof hij mijn woedende gedachten kon lezen. 'De hond is weg. Zonde, want het was een mooi beest. Zijn stamboom gaat bijna net zo ver terug als de jouwe. Maar ik verspil liever een hond dan een mens.' Toen ik me niet bewoog, voegde hij er bijna vriendelijk aan toe: 'Je moet je verlangen naar hem loslaten. Dan doet het minder pijn.'

Maar dat deed ik niet. En ik hoorde aan zijn stem dat hij dat ook niet echt had verwacht. Zuchtend begon hij zich langzaam klaar te maken voor de nacht. Zonder nog iets te zeggen blies

hij de kaarsen uit en stapte in bed. Maar de slaap wilde niet komen en de ochtend was nog uren ver toen hij opstond. Hij tilde me van de grond en legde me in zijn warme bed. Toen verdween hij en weer duurde het uren voordat hij terugkwam. Ik was gebroken van verdriet en had dagenlang hoge koorts. Burrich verspreidde het verhaal dat ik aan een kinderziekte leed en toen ik eindelijk weer naar buiten mocht, verloor hij me geen moment uit het oog.

Vanaf die dag deed Burrich zijn uiterste best om te voorkomen dat ik een band zou aangaan met een dier. Ik weet zeker dat hij dacht dat hij daarin slaagde en tot op zekere hoogte was dat ook zo. Met geen van de honden of de paarden ontwikkelde ik zo'n exclusieve band als ik met Snoet had gehad. Maar door de fanatieke gedrevenheid waarmee Burrich mijn isolement bewaakte, groeide ik op in totale eenzaamheid. Een eenzaamheid die diep binnen in me wortel schoot. Het verbond

De bron van het Vermogen zal waarschijnlijk voor altijd in de nevelen van het mysterie gehuld blijven. Zeker is dat de telgen van het koninklijk geslacht in dat opzicht een bijzonder sterke aanleg vertonen. Dat wil echter niet zeggen dat de gave van het Vermogen zich beperkt tot de leden van de koninklijke familie. Er lijkt een kern van waarheid te schuilen in het volkse gezegde: 'Wanneer zeebloed zich vermengt met het bloed der vlakten, zal het Vermogen bloeien.'

Daarbij is het interessant op te merken dat de Buiteneilanders geen aanleg voor het Vermogen schijnen te bezitten en hetzelfde geldt voor hen die uitsluitend afstammen van inwoners van de Zes Hertogdommen.

Reeds lang geleden ben ik tot de conclusie gekomen dat alles in deze wereld streeft naar regelmaat, om in die regelmaat een vorm van rust te vinden. Immers, alle gebeurtenissen - hoe schokkend of bizar ook

- worden reeds na enkele ogenblikken afgezwakt door de onstuitbare tredmolen van het alledaagse. Mannen die op een slagveld zoeken naar overlevenden tussen de doden, houden stil om te hoesten, hun neus te snuiten of hun ogen op te heren naar een vlucht ganzen die overvliegt. En ik heb boeren zien ploegen en zaaien, terwijl slechts enkele mijlen verderop een veldslag woedde.

Zo verging het ook mij, al kijk ik er met verwondering op terug. Ik was bij mijn moeder weggehaald, ik was door mijn vader in de steek gelaten en toevertrouwd aan de zorgen van zijn persoonlijke bediende, en ten slotte was me mijn trouwe metgezel afgenomen. Maar het moment brak aan waarop ik uit bed stapte en de draad van mijn jongensleven weer oppakte. Dat betekende dat ik opstond wanneer Burrich me wekte en hem volgde naar de keuken voor het ontbijt. Als een schaduw vergezelde ik hem tijdens zijn werk, waarbij hij me zelden uit het oog verloor. Geleidelijk aan liet hij me steeds

meer kleine klusjes opknappen, 's Avonds zat ik wederom naast hem aan tafel, waarbij hij mijn manieren scherp in de gaten hield. Daarna gingen we naar zijn kamer boven de stallen, waar ik rest van de avond zwijgend in het vuur staarde, terwijl Burrich een stuk tuig repareerde of een zalf of een medicijn voor een van de paarden brouwde. Ik leerde veel door naar hem te kijken, maar gesproken werd er weinig. Zo verstreken twee jaar en het grootste deel van een derde. Net als Mollie leerde ik af en toe een uurtje te stelen op dagen wanneer Burrich mee moest op jacht, of wanneer hij bij een merrie was geroepen die moest veulen. Zodra ik de kans schoon zag, zocht ik het gezelschap van mijn vrienden in de stad. Ik miste Snoet nog altijd verschrikkelijk. Het gevoel van verlies had niet groter kunnen zijn wanneer Burrich me een arm of een been had afgehakt. Maar we spraken er nooit meer over. Met geen woord. Wanneer ik op die jaren terugkijk, besef ik dat hij net zo eenzaam moet zijn geweest als ik. Chevalric had hem geen toestemming gegeven hem te volgen in zijn ballingschap. In plaats daarvan had hij de zorg gekregen voor een bastaard zonder naam, die bovendien - in zijn ogen - perverse neigingen vertoonde. En toen zijn been eenmaal was genezen, merkte hij dat hij toch nooit meer zo goed zou kunnen rijden of jagen als vroeger. Voor een man als Burrich moet dat een hard gelag zijn geweest. Hij klaagde weliswaar nooit, maar ik zou ook niet hebben geweten tegen

wie hij had moeten klagen. Zo waren we allebei opgesloten in onze eigen eenzaamheid. En wanneer we 's avonds tegenover elkaar zaten, keken we naar het gezicht van degene die we daarvan de schuld gaven.

En toch gaat alles voorbij, om te beginnen de tijd. Met het verstrijken der maanden en jaren kreeg ik langzaam maar zeker een plek in het grote geheel. Ik bediende Burrich op zijn wenken, ik ruimde de rommel op wanneer hij een dier had behandeld, ik gaf de valken schoon water, ik ontdeed de honden na een jachtpartij van hun teken. Men begon aan mijn aanwezigheid gewend te raken en ik werd niet langer aangestaard. Langzaam maar zeker liet Burrich iets van zijn waakzaamheid varen en kon ik wat meer mijn eigen gang gaan. Maar ik paste er wel voor op dat hij niets te weten kwam over mijn uitstapjes naar de stad. Er waren nog meer kinderen op de burcht. Sommigen waren zelfs familie van me: neefjes en nichtjes in de tweede of de derde graad. Toch ontwikkelde ik nooit een echte band met hen. De kleintjes waren voortdurend onder de hoede van hun moeder of hun kindermeisje en de groten hadden hun eigen taken en verplichtingen. Het is niet zo dat ze gemeen tegen me waren. Ik maakte gewoon geen deel uit van hun wereld. Dus hoewel ik Dirk en Kobbe en Mollie soms maanden niet zag, bleven zij toch mijn beste vrienden. Tijdens mijn ontdekkingsstochten door de burcht en op winteravonden in de Grote Zaal,

wanneer iedereen zich verzamelde voor het optreden van een minstreel of voor een poppenkastvoorstelling, leerde ik al gauw waar ik welkom was en waar niet.

Ik zorgde dat ik zoveel mogelijk uit het zicht bleef van de koningin. Want zodra ze me zag, had ze iets op me aan te merken, waarvoor Burrich vervolgens op het matje werd geroepen. Ook Regaal ging ik liever uit de weg. Hoewel hij bijna een volwassen man was, voelde hij zich niet te groot om me hardhandig opzij te duwen of alles omver te lopen als ik ergens mee zat te spelen. Een dergelijke kinderachtigheid en wraakzuchtigheid waren Veritas vreemd. Niet dat hij ooit enige tijd aan me besteedde, maar wanneer ik hem toevallig tegenkwam was hij altijd vriendelijk. Meestal streek hij me over mijn haar, of hij gaf me een duit. Op een dag kwam er een bediende naar Burrichs stalzolder met een nogal vervelozе verzameling houten speelgoed, een paar soldaatjes, wat paarden, een wagentje. Veritas had ze gevonden in een hoek van zijn kast en gedacht dat ik er misschien blij mee zou zijn, vertelde de bediende. Nog nooit ben ik ergens zo gelukkig mee geweest.

Ook voor Cob, de staljongen, was ik op mijn hoede. Zolang Burrich erbij was, deed hij heel gewoon. Maar op andere momenten liet hij me duidelijk voelen, dat hij niets van me wilde weten. Uiteindelijk kwam ik erachter dat hij jaloers was, omdat ik zijn plaats bij Burrich had ingenomen. Echt gemeen

was hij nooit, maar ik voelde zijn afkeer, dus ontliep ik hem zoveel mogelijk.

De soldaten op de burcht waren stuk voor stuk erg aardig voor me. Behalve de straatkinderen in de stad waren zij misschien wel de enigen die ik mijn vrienden kon noemen. Maar hoe aardig soldaten ook zijn voor een jongetje van een jaar of negen, tien, ze hebben weinig met hem gemeen. Ik keek toe bij het dobbelen en luisterde naar hun verhalen, maar er waren ook dagen dat ik hen niet zag. En hoewel Burrich me nooit verbood om naar de vertrekken van de schildwachten te gaan, maakte hij geen geheim van zijn afkeuring wanneer ik er vandaan kwam.

Zo was ik op de Burcht zowel deelnemer als buitenstaander. Sommige bewoners ging ik uit de weg, andere observeerde ik en weer andere gehoorzaamde ik. Maar ik had met niemand een echte band. Op een ochtend, niet zo lang voor mijn tiende jaar, speelde ik onder de tafels in de Grote Zaal met een stel jonge honden. Het was nog heel vroeg. De vorige avond was er tot diep in de nacht feest gevierd. Burrich had zich half laveloos gedronken. Bijna iedereen, van de koning tot de bedienden, lag nog in bed, en mijn hongerige zoektocht in de keuken had niet veel opgeleverd. Maar de tafels in de Grote Zaal waren een ware schatkamer van half opgegeten pasteien en schalen met vlees. De grote honden hadden zich met de lekkerste botten teruggetrokken in een

hoek van de zaal, en ik deed me onder een tafel te goed aan een grote vleespastei, samen met de pups. Uit angst voor Burrich durfde ik sinds Snoet geen al te hechte band meer aan te gaan met een hond. Ik begreep nog steeds niet wat hij erop tegen had, maar ik besepte drommels goed dat het de hond zou zijn die onze vriendschap met zijn leven zou moeten bekopen. Terwijl ik de drie pups om beurten een stuk pastei voerde, hoorde ik plotseling voetstappen naderen over de met riet bedekte vloer.

In de veronderstelling dat het keukenknechts waren die kwamen opruimen, werkte ik me onder de tafel vandaan om nog een paar laatste restjes te bemachtigen. Maar het was geen bediende die verschrikt opkeek bij mijn plotselinge verschijnen. Het was de oude koning zelf, mijn grootvader. Schuin achter hem liep Regaal. Te oordelen naar zijn wazige blik en zijn verformfaaide wambuis had hij zich de vorige avond bij het feest niet onbetuigd gelaten. De nieuwe nar van de koning scharrelde op enige afstand achter hen aan. Zijn bleke, uitpuilende ogen stonden in een gezicht met de kleur van eierschalen. Met zijn fletse huid en zijn zwart-witte narrenpak was hij zo'n vreemd schepsel, dat ik nauwelijks naar hem durfde te kijken. De ogen van de koning daarentegen stonden helder en doordringend. Zijn baard en zijn haar zagen er verzorgd uit, zijn kleding was onberispelijk. Toen hij was gekomen van zijn verrassing zei hij: 'Kijk, Regaal, dat is

nou precies wat ik bedoel. Wanneer zich een kans aandient, is er altijd wel iemand die er gebruik van maakt. Vaak iemand die wordt gedreven door de kracht en de ambitie van de jeugd. Wij met ons koninklijke bloed mogen dergelijke kansen niet ongebruikt laten, wanneer we niet het risico willen lopen dat anderen er goed garen bij zullen spinnen.'

De koning vervolgde zijn weg, terwijl Regaal me met zijn bloeddoorlopen ogen onheilspellend aankeek. Met een handgebaar maakte hij me duidelijk dat ik moest verdwijnen. Haastig stopte ik nog twee appels in mijn buis en pakte nog vlug een kruisbessentaart, toen de koning zich plotseling naar me omdraaide. Ik verstijfde.

'Kijk nu bijvoorbeeld eens naar hem.' De oude koning gebaarde in mijn richting, een gebaar dat door de nar werd nagebootst. Regaal keek me woedend aan.

'Wat zie je daar?'

Regaal keek verbijsterd. 'Wat ik zie? Dat is Bas, Chevalrics bastaard. Zoals altijd op het dievenpad.'

'Dwaas.' De koning glimlachte, maar de harde blik in zijn ogen bleef.

'Dat bedoel ik niet. Kijk nou eens goed. Hij is jong, sterk, bruisend van energie. Zijn afkomst is net zo koninklijk als de jouwe, ook al is hij dan in het verkeerde bed geboren. Dus wat zie je in hem? Een werktuig? Een wapen? Een vriend? Een vijand? Of ben je niet van plan ook maar iets in hem te

zien? Laat je hem over aan anderen, die hem misschien tegen je zullen gebruiken?'

Regaal kneep zijn ogen tot spleetjes. 'De bastaard? Ach, hij is nog maar een kind.'

De oude koning zuchtte. 'Nu nog wel, ja. Maar nog even en hij is een jongeling, een man, en als je dan nog iets van hem wil maken, ben je te laat. Je moet het nu doen, Regaal. Dit is je kans om hem te vormen, zodat hij over een tiental jaren geen ontevreden bastaard is die gemakkelijk kan worden overgehaald om aanspraak te maken op de troon, maar je loyale volgeling, verenigd met ons geslacht, zowel in de geest als in het bloed. Een bastaard is iets unieks, Regaal. Schuif hem een zegelring om zijn vinger en je hebt een diplomaat die geen vreemde vorst de toegang tot zijn hof zal durven weigeren. Die je veilig op een missie kunt sturen, waarvan de risico's te groot zouden zijn voor een prins die voor de troon behouden moet blijven. Stel je de mogelijkheden eens voor... Een man van koninklijken bloede, die tegelijkertijd geen deel uitmaakt van het officiële koningshuis. Hij kan worden ingezet bij het arrangeren van koninklijke huwelijken. Maar ook bij het geheime werk. De diplomatie van het mes.'

Bij die laatste woorden zette Regaal grote ogen op. Even keken we elkaar zwijgend aan. Toen Regaal de stilte verbrak, klonk zijn stem alsof er een stuk droog brood in zijn keel was blijven steken. 'Hoe kunt u dergelijke uitspraken doen in

aanwezigheid van de jongen?

Bent u niet bang dat hij zich uw woorden zal herinneren wanneer hij volwassen is?'

De koning lachte. 'Natuurlijk zal hij ze zich herinneren. Daar reken ik op. Ik zie aan zijn ogen dat hij intelligent is. Bovendien sluit ik niet uit dat hij het talent voor het Vermogen bezit. Het zou dwaas zijn tegen hem te liegen. En nog dwazer om hem zonder ook maar één woord van verklaring te laten opgroeien. Want daardoor zou zijn geest maar al te ontvankelijk zijn voor het zaad dat anderen daar misschien willen planten. Denk je ook niet, jongen?'

Hij keek me aan en ik beantwoordde zijn blik. In de ogen van de man die mijn grootvader was las ik een harde oprechtheid, een eerlijkheid zonder genade. Maar ik besepte dat ik altijd op die eerlijkheid zou kunnen vertrouwen. Ik knikte.

'Kom eens hier.'

Langzaam liep ik naar hem toe. Toen ik voor hem stond liet hij zich op een knie vallen, zodat hij me recht in mijn ogen kon kijken. De nar knielde plechtig naast ons, zijn ernstige blikken gleden van de een naar de ander. Regaal torende woedend boven ons uit. Op dat moment was ik me absoluut niet bewust van de ironie van de situatie: de oude koning die knielde voor zijn bastaardkleinzoon. Hij nam de kruisbessentaart uit mijn handen en gooide deze naar de jonge honden. Toen trok hij een speld uit de zijden plooien

om zijn hals en stak hem plechtig door de eenvoudige wollen stof van mijn wambuis.

'Van nu af aan ben je een man van de koning,' zei hij, en die woorden waren oneindig veel belangrijker voor me dan het bloed dat we deelden. 'Ik zal voor je zorgen, en ik zal góéd voor je zorgen. Mocht ooit iemand - man of vrouw - proberen je tegen me op te zetten door je meer te bieden dan ik, dan wil ik dat je bij me komt zodat ik mijn aanbod kan verhogen. Je zult me nooit van gierigheid kunnen beschuldigen, noch zul je een slechte behandeling kunnen aanvoeren als reden om me te verraden. Geloof je dat, jongen?'

Ik knikte, maar zijn dwingende, bruine ogen vroegen meer.

'Ja, heer.'

'Goed. Zorg dan dat je je aan onze afspraak houdt. Wanneer je met deze speld naar mijn vertrekken komt, zal de wacht je doorlaten.'

Ik keek neer op de rode steen in een zilveren zetting. 'Ja, heer,' wist ik nogmaals uit te brengen.

'Ach,' zei hij zacht. Ik hoorde een zweem van spijt in zijn stem en vroeg me af wat daarvan de reden kon zijn. Toen richtte hij zich op. Terwijl hij me de rug toekeerde voelde ik een plotselinge kilte, alsof ik een mantel had afgelegd. Het was mijn eerste ervaring met een meester die me onderwierp aan de krachten van het Vermogen.

'Je bent het er niet mee eens, hè, Regaal?' vroeg de koning

luchtig.

'Mijn koning heeft het voor het zeggen,' klonk het mokkend. Vlijm zuchtte. 'Dat vroeg ik niet.'

'Mijn moeder, de koningin, zal het zeker niet goedkeuren. Door de jongen bepaalde privileges te geven, wekt u de indruk alsof u hem erkent. Dat zal niet alleen hem op ideeën brengen, maar ook anderen.'

'Ha!' De koning grinnikte geamuseerd.

Regaal reageerde als door een horzel gestoken. 'Mijn moeder, de koningin, zal bepaald niet aangenaam verrast zijn. Mijn moeder...'

'Is het al jaren niet met me eens. Daar let ik al niet eens meer op. Ze zal luid kakelen en protesteren en dreigen dat ze teruggaat naar Dracht, waar jij haar eens als hertog zult opvolgen. En als ze heel erg boos is, dreigt ze dat in navolging van Dracht ook Gaarde in opstand zal komen en dat de beide hertogdommen zich tot een zelfstandig koninkrijk zullen uitroepen. Met haar als koningin.'

'En met mij als haar opvolger!' voegde Regaal er uitdagend aan toe. Vlijm knikte peinzend. 'Ja, ik had wel gedacht dat ze het woekerende zaad van het verraad in je geest had geplant. Luister, jongen. Ze mag dan schelden en serviesgoed naar het hoofd van haar bedienden smijten, maar verder zal ze nooit gaan. Want ze weet veel te goed dat ze beter koningin kan zijn van een vredig koninkrijk dan hertogin van een hertogdom in

opstand. Bovendien heeft Dracht geen enkele reden om tegen me in opstand te komen, behalve de redenen die zij heeft verzonnen. Haar ambities zijn altijd aanzienlijk groter geweest dan haar capaciteiten.' Hij keek Regaal recht aan. 'Een buitengewoon betreurenswaardige tekortkoming bij iemand van koninklijken bloede.'

Regaal staarde naar de grond en ik voelde de golven van zijn onderdrukte woede.

'Kom mee,' zei de koning en Regaal volgde, gehoorzaam als een hond. Maar zijn laatste blik op mij droop van het venijn. Ondanks de beloften van de koning stopte ik mijn wambuis vol met zoete koeken. In de schaduw achter de stallen genoten de pups en ik van een aanzienlijk royaler ontbijt dan we gewend waren. De hondjes rolden zich op en vielen in slaap, maar ik werd heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees. Bijna wenste ik dat de koning zou vergeten wat hij tegen me had gezegd.

Pas laat die avond beklom ik de trap naar de zolder boven de stal. Toen ik de kamer binnenkwam, keek Burrich op van het tuig dat hij zat te repareren. Er was iets veranderd, voelde ik. Angst maakte zich van me meester. Sinds het moment dat hij Snoet had laten verdwijnen, was ik ervan overtuigd dat Burrich ook mijn leven in zijn hand hield. Dat een koninklijke bastaard net zo gemakkelijk uit de weg kon worden geruimd als een jonge hond. Desondanks was ik me

aan hem gaan hechten. Een mens heeft geen liefde nodig om zich afhankelijk te voelen.

'Zo,' zei hij ten slotte. 'Dus je kon het niet laten. Je moest zonodig de aandacht op jezelf vestigen. Nou, hij heeft besloten wat hij met je wil.'

Hij zuchtte en heel even kreeg ik bijna het gevoel dat hij medelijden met me had.

'Morgen moet ik een paard voor je uitkiezen. Hij wilde dat het een jong dier zou zijn, zodat ik jullie samen kon beleren. Maar ik heb hem weten over te halen om met een wat ouder, rustiger dier te beginnen. Eén leerling tegelijk, heb ik gezegd. En bovendien geef ik de voorkeur aan een dier dat... dat zich minder gemakkelijk laat beïnvloeden. Denk erom dat je je gedraagt. Ik merk het meteen als je weer bezig bent. Ik hoop dat we elkaar goed begrijpen?'

Ik knikte haastig.

'Geef antwoord, Bas. Als je met leraren en meesters te maken krijgt, zul je moeten leren je mond te gebruiken.'

Ja, meester Burrich.'

'Van nu af aan begint je dag bij zonsopgang, 's Ochtends krijg je les van mij. Je leert een paard verzorgen en berijden. Je leert hoe je met honden moet jagen en hoe je ervoor moet zorgen dat ze naar je luisteren. Op de manier zoals een man gehoorzaamheid afdwingt bij zijn beesten.' Die laatste woorden sprak hij met extra nadruk. Moedeloos begon ik te

knikken, maar ik verbeterde mezelf haastig. Ja, meester Burrich.'

'In de middaguren krijg je les op de burcht. In het gebruik van wapens en dat soort dingen. En waarschijnlijk zul je uiteindelijk ook in het Vermogen worden onderwezen. Zodra het winter wordt, ga je leren lezen en schrijven. En rekenen natuurlijk. En je krijgt les in verschillende talen en in geschiedenis. Ik heb geen idee of je er ooit iets aan hebt, maar zorg dat je je best doet, zodat de koning tevreden kan zijn. Vlijm is niet iemand om tegen je in het harnas te jagen. Het zou natuurlijk het verstandigst zijn geweest als je uit zijn buurt was gebleven. Maar daarvoor is het nu te laat.'

Hij schraapte zijn keel en haalde diep adem. 'O, en dan is er nog iets.'

Hij boog zich weer over het kapotte tuig. 'Je krijgt een eigen kamer in de burcht, net als iedereen die van adel is. Als je op tijd was geweest, had je er nu al geslapen.'

'Wat? Een kamer?'

'O, dus je kunt wel praten? Ja, je hebt het goed gehoord, jongen. Je krijgt een eigen kamer in de burcht.' Hij zweeg even, toen vervolgde hij hartgrondig: 'Dan krijg ik eindelijk weer rust. O, en morgen wordt je de maat genomen. Voor kleren en laarzen. Hoewel ik me afvraag of dat zin heeft. Je voeten groeien tenslotte nog...'

'Ik wil geen kamer in de burcht.' Hoewel ik het leven met

Burrich nogal benauwend vond, leek het me plotseling veruit te prefereren boven het onbekende leven dat me te wachten stond. Ik stelde me een grote, kille kamer voor met donkere hoeken waarin schaduwen loerden.

'Toch krijg je er een,' zei Burrich onbarmhartig. 'En het werd hoog tijd. Je bent Chevalrics zoon, ook al ben je dan niet in het echtelijk bed verwekt. Het hoort gewoon niet dat je als een zwerfhond in de stal bent ondergebracht.'

'Maar dat vind ik helemaal niet erg,' zei ik wanhopig. Burrich keek me streng aan. 'Nee maar. We zijn vanavond wel erg spraakzaam.'

Ik sloeg mijn ogen neer. 'U woont hier toch ook,' zei ik lamlendig.

'En u bent toch ook geen zwerfhond?'

'Maar ik ben ook geen koninklijke bastaard,' zei hij kortaangebonden.

'Van nu af aan woon je in de burcht, Bas. En daarmee uit.'

'Dan ben ik nog liever een zwerfhond,' zei ik voorzichtig. En met de moed der wanhoop voegde ik eraan toe: 'Zelfs bij een zwerfhond zou u dit niet toelaten. Toen de pup van de bloedhond naar Heer Grimsborg ging, hebt u hem uw oude buis meegegeven, zodat hij nog iets had met de geur van thuis.'

Ja, maar... Kom eens hier, Bas.'

Als een jong hondje liep ik naar hem toe, de enige meester

die ik had, en hij klopte me op mijn rug en streek over mijn haar alsof ik inderdaad een hond was.

Je moet niet bang zijn. Er is niets om bang voor te zijn. Trouwens...'

Zijn stem werd iets minder streng. 'Ze hebben alleen gezegd dat je een kamer in de burcht krijgt. Dat wil niet zeggen dat je er elke nacht moet slapen. Als je het er erg stil vindt, mag je ook wel eens hier komen. Wat vind je? Is het zo beter?'

Ja, dat zal wel,' mompelde ik.

In de daaropvolgende twee weken regende het veranderingen. Burrich stond op bij het eerste ochtendgloren en stopte me in de tobbe. Hij schrobde me schoon, knipte mijn haar boven mijn ogen kort en bond de rest in een paardestaart, zoals de mannen in de burcht die droegen. Daarna gaf hij me opdracht mijn beste kleren aan te trekken. Toen hij zag dat ze me veel te klein waren, klakte hij verbijsterd met zijn tong maar hij zei schouderophalend dat we het er voorlopig maar mee moesten doen. In de stallen bracht hij me bij de merrie die hij voor me had uitgezocht. Ze was grijs, met een zweem van appelgrauw in haar vacht. Haar manen, haar staart en haar neus waren zwart, net als haar sokken. Vandaar haar naam, Zwartvoet. Ze was een rustige merrie, fraai van bouw en uitstekend verzorgd. Ik kon me alleen nauwelijks een minder uitdagend rijdier voorstellen. Als echte jongen had ik minstens op een pittige ruïen gehoopt.

Burrich voelde mijn teleurstelling.

Je vindt het maar niks, hè? Maar wie ben jij om je neus op te halen voor een braaf, kerngezond dier als Zwartvoet? Gisteren had je nog helemaal geen paard. Ze is drachtig van een temperamentvolle, roodbruine hengst. Dus behandel haar met zachtheid. Tot dusverre heeft Cob haar beleerd. Hij had gehoopt een jachtpaard van haar te maken. Maar ze leek me meer geschikt voor jou.'

Burrich had een oud zadel voor me vermaakt, want hij vond dat ik me als ruiter eerst moest bewijzen voordat hij een nieuw zadel voor me liet maken. Zwartvoet had een soepele gang en reageerde prompt op mijn aanwijzingen. Cob had zijn werk goed gedaan. Haar temperament en haar aard deden me denken aan een rustige vijver. Maar Burrich hield me zo nauwlettend in de gaten, dat ik het niet aandurfde om mijn geest aan de hare te koppelen. Dus gaf ik mijn aanwijzingen alleen met de teugels en mijn knieën. Al lang voor het eind van de eerste les was ik uitgeput, maar dat betekende niet dat ik Zwartvoet niet hoefde af te zadelen. Burrich liet me elke klit uit haar manen kammen en het oude zadel poetsen tot het glom, voordat hij me toestemming gaf om te gaan eten. Maar toen ik naar de keukendeur wilde rennen, voelde ik zijn hand op mijn schouder.

'Dat is nu ook afgelopen,' zei hij streng. 'De keuken is voor soldaten en tuinlieden. Voor het hogere volk en hun

bedienden is er een speciale eetzaal. En daar gaan we nu naar toe.'

Al pratend duwde hij me een schemerig verlicht vertrek binnen dat werd gedomineerd door een lange tafel. Aan het einde daarvan stond dwars en op een verhoging een andere tafel. Overal werd druk gepraat, gelachen en gegeten. Want wanneer, zoals nu, de koning en de koningin niet op hun verhoging zaten, werden alle plichtplegingen achterwege gelaten. Burrich duwde me op een plek aan de linkerkant van de tafel, iets boven het midden. Zelf ging hij een eindje lager aan dezelfde tafel zitten. Tot mijn opluchting was er niemand die veel aandacht aan me besteedde, dus ik tastte gretig toe.

Toen ik verzadigd was, dacht ik verlangend aan een zanderige dijk, verwarmd door de zon, waar de pups en ik al menige middag soezend hadden doorgebracht. Ik maakte aanstalten om op te staan, maar onmiddellijk stond er een jonge bediende achter me. 'Meester?'

Ik keek om me heen, me afvragend tegen wie hij het had, maar alle anderen waren druk met hun eetplank. De jongen was groter dan ik, en verscheidene zomers ouder, dus ik keek verbijsterd naar hem op toen hij me nogmaals aansprak. 'Meester? Bent u uitgegeten?'

Ik knikte, te verrast om ook maar iets te kunnen uitbrengen.

'Wilt u mij dan maar volgen? Ik word gestuurd door Hod. De wapenmeester verwacht u. Tenminste, wanneer Burrich met

u klaar is.'

De stalmeester stond ineens naast me en liet zich tot mijn verbazing op één knie vallen om mijn wambuis recht te trekken en mijn haar naar achteren te strijken.

'Voorlopig ben ik met hem klaar. Kijk maar niet zo verbaasd, Bas. Of had je soms gedacht dat de koning geen woord zou houden? Veeg je mond af en ga maar vlug met Brand mee. Hod is een nog strengere meester dan ik.'

Moedeloos deed ik wat hij zei. Terwijl ik de jongen volgde, probeerde ik me een strengere meester dan Burrich voor te stellen. Het was een angstaanjagende gedachte.

Eenmaal buiten de eetzaal liet Brand zijn keurige manieren al gauw varen. 'Hoe heet je?' vroeg hij, terwijl hij me voorging over het grindpad naar het wapenmagazijn en het daarvoor gelegen excerci-tieterrein. Ik haalde mijn schouders op en wendde mijn ogen af. Brand snoof begrijpend. 'Hoe noemt die oude mankepoot je dan?'

Verrast door zijn duidelijke minachting voor Burrich flapte ik eruit:

'Bas, hij noemt me Bas.'

'Bas?' Hij grinnikte. 'Bas de bastaard. Dat is echt iets voor die ouwe lampoot.'

'Hij is aangevallen door een everzwijn,' legde ik uit. Op de een of andere manier stak het me dat hij zo spottend over Burrich praatte.

'Dat weet ik.' Hij snoof minachtend. 'Die ouwe slagtang had het op Chev gemunt, maar daar heeft Burrich een stokje voor gestoken.' We liepen door een opening in de met klimop begroeide muur waarachter de excercitieterreinen lagen. 'Chev dacht dat hij het zwijn alleen nog maar de genadeslag hoefde te geven, maar toen ging het beest hem te lijf. Het schijnt dat het de lans van de prins dwars doormidden heeft gebeten.'

Ik was hem zo gretig gevolgd, dat ik bijna struikelde toen hij zich plotseling naar me omdraaide. 'Blijkbaar ving Burrich dat jaar de klappen op voor Chevalric. Want vervolgens werd hij ook nog opgezadeld met Chevalrics bastaard. Ik zou wel eens willen weten waarom jij ineens zonodig les moet krijgen in de wapenhandel. En is het waar dat je ook een paard hebt gekregen?'

Zijn stem klonk jaloers, bijna vijandig. Maar ik had geen tijd me daarover te verbazen, want op dat moment doemde achter hem een geheel in het grijs gehulde gedaante op die hem stevig in zijn nekvel greep.

'De koning heeft gezegd dat hij moeten leren vechten en paardrijden. Dat is voor mij genoeg en het zou voor jou ook meer dan genoeg moeten zijn, Brand. En nu ingerukt. Meester Tullume heeft je nodig.'

Terwijl Brand zich uit de voeten maakte, wendde de oude dame zich tot mij. 'Kom mee.'

Zonder af te wachten of ik haar volgde, begon ze in kordaat tempo in de richting van het wapenmagazijn te lopen. Ik moest rennen om haar bij te houden. De zon brandde op mijn schouders en al gauw stond het zweet op mijn rug. Maar de oude dame scheen geen last te hebben van de hitte. Ze was geheel in het grijs gekleed: een lang, grijs tuniek, iets lichtere, grijze beenkappen en over dat alles heen een grijze leren schort tot op haar knieën. Ik veronderstelde dat ze in de tuinen werkte, hoewel het me verbaasde dat ze daarbij zulke zachte, grijze laarzen droeg.

'Ik moet bij Hod zijn... voor wapenles,' wist ik hijgend uit te brengen. We hadden het eind van het exercitieterrein bereikt en met een vluchtige hoofdknik duwde ze een deur open van het magazijn waar de oefenwapens werden bewaard. De echte wapenvoorraad van ijzer en staal lag opgeslagen in de burcht zelf. Binnen was het schemerig en koel. Er hing een geur van hout en zweet en vers strooiriet. Zonder aarzelen liep ze naar een rek met houten lansen in verschillende afmetingen.

'Kies er maar een uit,' zei ze. Het waren haar eerste woorden sinds ze me had opgedragen haar te volgen.

'Kan ik niet beter op Hod wachten?' vroeg ik schuchter.

'Ik ben Hod,' antwoordde ze ongeduldig. 'Pak een lans, knul. Ik wil even alleen met je oefenen, voordat de anderen komen. Om te zien wat je kunt.'

Ze had niet lang nodig om vast te stellen dat ik bijna niets kon en gemakkelijk te intimideren was.

'Hm,' zei ze bars noch vriendelijk, als een tuinman die meeldauw op een pootaardappel ontdekte. Ik probeerde mijn geest aan de hare te koppelen en vond daar dezelfde rust die ik in de merrie had aangetroffen. Burrich had zich altijd voor me afgeschermd. Vandaar dat het op dat moment voor het eerst tot me doordrong dat sommige mensen, net als sommige dieren, zich er volstrekt niet van bewust waren dat ik aansluiting met hen zocht. Ik had natuurlijk kunnen proberen dieper in haar door te dringen, maar ik was zo opgelucht geen enkele vijandigheid in haar aan te treffen, dat ik bang was die alsnog uit te lokken. Dus stond ik kleintjes en zwijgend voor haar, terwijl ze me van het hoofd tot de voeten opnam.

'Hoe heet je?' vroeg ze plotseling.

'Bas.' Het was weinig meer dan een gefluister.

Ze fronste haar wenkbrauwen. Ik rechte mijn schouders en zei luid en duidelijk: 'Burrich noemt me Bas.'

Even vertrok ze haar gezicht. 'Dat is net iets voor hem. Hij noemt de dingen graag bij de naam. Een teef is een teef en een bastaard noemt hij Bas. Nou ja... dan zal ik je ook maar Bas noemen. Ziezo, om te beginnen zal ik je laten zien waarom de lans die je hebt uitgekozen te lang en te dik voor je is. Daarna wil ik dat je een andere kiest.'

Zo gezegd, zo gedaan. De oefening die ze me liet doen leek

me op dat moment oneindig ingewikkeld, maar tegen het eind van die week deed ik hem met hetzelfde gemak als waarmee ik de manen van mijn paard invlocht. We waren net klaar toen de andere vier leerlingen zich meldden. Ze waren ongeveer even oud als ik maar hadden stuk voor stuk meer ervaring, zoals maar al te duidelijk bleek. Op de een of andere manier wist ik die middag door te komen, maar toen Hod ons eindelijk liet gaan deed alles me pijn. Het was een hele klim naar de burcht en in de eetzaal was het druk en lawaaierig. Ik was zo moe dat ik nauwelijks een hap naar binnen kreeg. Toen ik van tafel opstond en naar de deur strompelde, verlangend naar de rust en de warmte van de stallen, stond ineens Brand weer voor me.

'Uw kamer is in gereedheid gebracht,' was alles wat hij zei. Ik wierp een wanhopige blik op Burrich, maar die was in gesprek met de man naast hem. Ik had geen andere keus dan Brand te volgen. Over een brede, stenen trap ging hij me voor naar een deel van de burcht waar ik nog nooit was geweest.

Op een overloop hielden we stil. Hij pakte een kandelaar van een tafel en stak de kaarsen aan. 'Dit is de vleugel van de koninklijke familie,'

vertelde hij nonchalant. 'De slaapkamer van de koning, aan het eind van deze gang, is net zo groot als het hele stalgebouw.' Ik geloofde hem op zijn woord, hoewel ik later begreep dat een boodschappenjongen als Brand nooit in de koninklijke

vleugel kon zijn toegelaten. Daar kwamen alleen de hogere bedienden. We gingen weer een trap op. 'Hier worden gasten ondergebracht.' Hij gebaarde met de kandelaar, zodat de tocht de vlammen deed flakkeren. 'Dat wil zeggen, echt belangrijke gasten.'

Er volgde nog een trap, waarvan de treden duidelijk smaller waren dan die van de eerste twee. Op de volgende overloop hield Brand stil bij een houten deur. Hij schoof de grendel opzij en de deur zwaaide traag en zwaar open. 'De kamer is geruime tijd niet gebruikt,' vertelde Brand opgewekt. 'Maar nu is hij van jou. Wees welkom.' Met die woorden zette hij de kandelaar op een kist, nam er één kaars uit en vertrok. Toen de zware deur achter hem dichtviel, bleef ik achter in het schemerdonker van een grote, onbekende kamer.

Ik bedwong de neiging om achter Brand aan te rennen en pakte in plaats daarvan de kandelaar om de muurblakers aan te steken. Geleidelijk aan trokken de schaduwen zich terug in de hoeken. In de haard brandde een armzalig vuur. Ik pookte het wat op, niet zozeer voor de warmte alswel om meer licht te hebben, en begon mijn nieuwe onderkomen te verkennen. Het was een eenvoudige, vierkante kamer met slechts één raam. Net als de vloer waren de muren van steen. De enige versiering werd gevormd door een wandkleed. Ik hield mijn kaars omhoog, maar kon niet veel meer onderscheiden dan een goudkleurig, gevleugeld wezen waarvoor een koninklijke

gedaante geknield leek te liggen. Later begreep ik dat het hier ging om de ontmoeting tussen de Ouderling en koning Alwijs. Op dat moment vond ik het tafereel er alleen maar dreigend uitzien, dus ik keerde het de rug toe.

Iemand had een vluchtige poging gedaan om de kamer wat op te frissen. Er waren verse kruiden en riet op de grond gestrooid en het veren bed maakte een weelderige indruk. De twee dekens waren van een goede kwaliteit wol. De bedgordijnen waren opengeschoven. De kist en de bank, de twee enige meubelstukken op het bed na, waren afgestort. In mijn onervaren ogen was het een rijke kamer. Een echt bed, met dekens en gordijnen, een bank met een kussen erop,' een bergkist... ik kon me niet herinneren ooit zo'n fraai gemeubileerde kamer te hebben gehad. De eikehouten bank stond voor het raam, dat voor de nacht was gesloten met een luik, maar waarvan ik vermoedde dat het uitkeek op zee. De eenvoudige, houten kist had koperbeslag op de hoeken. De buitenkant was donker, maar toen ik hem opendeed, bleek de binnenkant licht van kleur te zijn en heerlijk te ruiken. Op de bodem lag mijn beperkte garderobe, die vanuit de stallen naar mijn kamer was overgebracht. Daarnaast waren er twee nachthemden en een extra wollen deken. Ik pakte een nachthemd en deed de kist weer dicht. Met het nachthemd klom ik op het bed. Eigenlijk was het nog te vroeg om al te gaan slapen, maar mijn hele lichaam deed pijn en ik zou niet

weten wat ik anders moest doen. In de zolderkamer boven de stallen zou Burrich inmiddels wel aan een glas wijn zitten en bezig zijn met het repareren van een hoofdstel of iets dergelijks. In gedachten zag ik het vuur in de haard, ik hoorde de gedempte geluiden van de paarden, stampend in hun boxen. Ik rook de geur van leer en olie. Om me heen rook het stoffig en klam. Ik trok het nachthemd over mijn hoofd en legde mijn kleren aan het voeteneind van het bed. Het donsbed voelde koel aan tegen mijn huid. Ik kreeg kippevel, maar geleidelijk aan nam het dons de warmte van mijn lichaam aan en begon ik me te ontspannen. Het was een lange, vermoeiende dag geweest. Ik wist dat ik de kaarsen nog moest uitblazen, maar ik kon er de energie niet meer voor opbrengen. Bovendien schrok ik ervoor terug om de kamer prijs te geven aan de duisternis. Slaperig lag ik te kijken naar het dovende vuur, vergeefs verlangend naar een vredigheid die ik misschien ooit had gekend, maar die ik me niet meer kon herinneren. En zo zakte ik weg in de slaap der vergetelheid. 4

Leertijd

Over koning Victor, de vorst die het landinwaarts gelegen hertogdom Dracht aan zijn rijk toevoegde, wordt verteld dat hij kort na het veroveren van Zandkant de koningin van het kleine rijk aan zijn hof ontbood. In angstige verwachting reisde ze naar de Hertenhorst. Bij haar aankomst merkte ze

tot haar verbazing dat Victor niet van plan was haar als bediende te gebruiken, maar als huislerares voor zijn kinderen, opdat ze hun de taal en de gewoonten van haar volk zou leren.

Toen ze hem vroeg wat hij daarmee beoogde, antwoordde hij:

'Een vorst moet worden gerespecteerd door al zijn onderdanen en een man kan slechts heersen over wat hij kent.' Enige jaren later trouwde ze uit volle overtuiging met Victors oudste zoon en bij haar kroning werd ze uitgeroepen tot koningin Gratie. Ik werd wakker van de zon die op mijn gezicht scheen. Blijkbaar was er iemand in mijn kamer geweest die het luik had opengezet en een waskom, een handdoek en een kan water had achtergelaten. Ik maak-te er dankbaar gebruik van, maar zelfs het koude water kon mijn slaperigheid niet verdrijven. Zoals ik al had vermoed keek het raam uit over zee, maar veel tijd om me aan het uitzicht te wijden had ik niet. Aan de stand van de zon zag ik dat ik me had verslapen. Haastig schoot ik in mijn kleren en zonder ontbijt rende ik naar de stallen. Burrich had die ochtend echter weinig tijd voor me. 'Ga maar terug naar de burcht,' zei hij. 'Vrouwe Gezwind wil je de maat nemen voor je nieuwe kleren. Ik zou me maar haasten als ik jou was, want ze doet haar naam eer aan.'

Terwijl ik terugdraafde naar de burcht werd ik me weer

bewust van mijn pijnlijke spieren. Hoezeer ik er ook tegen opzag om door Vrouwe Gezwind de maat te worden genomen voor kleren die ik naar mijn stellige overtuiging helemaal niet nodig had, toch vond ik het een opluchting dat ik die ochtend niet op een paarderug hoefde te klimmen.

Het domein van Vrouwe Gezwind bleek zich op dezelfde verdieping te bevinden als mijn slaapkamer. Verlegen gluurde ik om een hoekje van de deur. Zonlicht stroomde door drie hoge ramen het vertrek binnen. Tegen een van de muren stonden manden met kluwens garen en geveerde wol, en een hoge kast bevatte balen stof in alle kleuren van de regenboog. Bij een weefgetouw stonden twee jonge vrouwen te praten, in een hoek draaide een spinnewiel. Ik twijfelde er niet aan of de breedgeschouderde verschijning die met haar rug naar me toe zat was Vrouwe Gezwind.

Zodra de twee jonge vrouwen me ontdekten, verstomde hun gesprek en draaide Vrouwe Gezwind zich naar me om. Zonder me naar mijn naam te vragen of uit te leggen wat ze ging doen, zette ze me op een kruk en begon ze me de maat te nemen. Al doende bromde ze een vernietigend oordeel over de kleren die ik droeg en vertelde ze de jonge vrouwen dat ik het evenbeeld was van Chevalric in zijn jonge jaren en dat ik dezelfde maten had. Vervolgens vroeg ze hun mening over de verschillende balen stof die ze me voorhield.

'Ja, die,' zei een van de vrouwen bij het weefgetouw. 'Dat

blauw staat mooi bij zijn donkere haar en zijn donkere ogen. Het is een zegen dat Patience die jongen nooit heeft gezien.' En terwijl de ene na de andere stof om me heen werd gedrapeerd, hoorde ik voor het eerst wat iedere andere bewoner van de Hertenhorst allang wist. De weefsters spraken uitvoerig over het diepe verdriet dat het nieuws van mijn bestaan bij Vrouwe Patience had veroorzaakt. Want de vrouwe was onvruchtbaar en hoewel Chevalric dat nooit had gezegd, vermoedde iedereen dat het gemis van een erfgenaam zwaar op hem drukte. Toch al verzwakt door haar vele miskramen, was Patience door de smadelijke tijding van Chevalrics bastaard ook geestelijk gebroken. Zowel in het belang van zijn gade als om redenen van fatsoen had Chevalric zijn troon dan ook opgegeven en zijn ziekelijke vrouw meegenomen naar het milde klimaat van haar geboortestreek. Volgens de verhalen maakten ze het goed en beheerde Chevalric de vruchtbare vallei, rijk aan wijngaarden, als een waardig leenheer. Helaas legde Patience de schuld voor Chevalrics zedelijk verval bij Burrich en duldde ze hem niet langer in haar hofhouding. Arme Burrich. Hij was niet meer de man die hij eens was geweest, vóór de verwonding aan zijn been en voordat Chevalric hem in de steek had gelaten. Uit de woorden van de weefsters begreep ik dat er een tijd was geweest waarin iedere vrouw op de burcht haar uiterste best had gedaan om zijn blik te vangen. En nu? Oude

Burrich werd hij genoemd, terwijl hij toch nog altijd in de kracht van zijn leven was. Wat oneerlijk! Alsof je als bediende ook maar iets te zeggen had over de handel en wandel van je meester. Maar misschien was het wel beter zo, aldus de weefsters. Want was Veritas niet een veel betere troonopvolger gebleken dan Chevalric?

Met zijn krachtige persoonlijkheid en nobele inborst had deze laatste anderen vaak een gevoel van minderwaardigheid bezorgd. Zijn smetteloos blazoen was als een stilzwijgend verwijt geweest jegens ieder met een minder gedisciplineerde levenswandel. Maar toen was de bastaard op het toneel verschenen, het bewijs dat hij niet de man was die hij altijd had voorgegeven te zijn. Nee, dan Veritas. Een man die één was met zijn manschappen, een koning waarin zijn onderdanen zich zouden kunnen herkennen. Hij vocht zij aan zij met zijn mannen, en als hij wel eens dronken was of bij tijd en wijle wat minder discreet, dan kwam hij daar rond voor uit en deed hij zijn naam eer aan.

Ik luisterde gretig, terwijl de vrouwen zich volstrekt niet bewust leken van mijn gedachten of gevoelens. De enige keer dat ik rechtstreeks werd aangesproken, was toen Vrouwe Gezwind me opdroeg in het vervolg mijn nek beter te wassen. Ten slotte waren ze met me klaar. Als een lastige kip jaagde de vrouwe me het vertrek uit, en ik ging naar de keuken om eindelijk iets te eten. Die middag meldde ik me weer bij Hod.

Ik oefende tot mijn lans op de een of andere geheimzinnige manier twee keer zo zwaar leek te zijn geworden. Na het avondeten rolde ik doodmoe in bed, maar de volgende morgen was ik alweer vroeg uit de veren voor mijn lessen bij Burrich. Mijn dagen waren gevuld met leren en de schaarse vrije tijd die ik had, werd opgeslokt door taken die met mijn lessen verband hielden. Zoals het aanvegen van de wapenopslag of klusjes die Burrich me opdroeg. Op een middag vond ik op mijn bed niet een, niet twee, maar wel drie stel nieuwe kleren, compleet met kousen. Twee van eenvoudig materiaal, in het vertrouwde bruin dat de meeste kinderen van mijn leeftijd droegen, maar het derde stel was gemaakt van een soepelvallende, blauwe stof. Op de borst was in zilverdraad een hertekop geborduurd. Burrich en de soldaten droegen een springende hertebok als insigne. De hertekop had ik alleen gezien op de borst van Regaal en Veritas. Bovendien vroeg ik me af wat de rode streep betekende die dwars over de afbeelding was geborduurd.

'Dat betekent dat je een bastaard bent,' vertelde Burrich me desgevraagd. 'Van koninklijken bloede, maar een bastaard. Als je dat niet prettig vindt, kun je een eigen naam en wapen op je kleding laten zetten. Je moet het natuurlijk wel aan de koning vragen, maar ik weet zeker dat hij het goedvindt.'

'Een eigennaam?'

'Ja, waarom niet? Dat wordt wel vaker gedaan bij bastaarden in

adellijke families.' We liepen door de tuigkamer. 'Bedenk een naam en een wapen voor jezelf en vraag dan aan de koning...'

'Wat voor naam?'

'Gewoon, een naam die je mooi vindt. Hm, blijkbaar heeft iemand dit vochtig weggehangen zodat het is gaan schimmelen.'

'Maar dat zou voelen alsof het niet echt was.'

'Wat?' Hij hield me een armvol geurig leer voor.

'Een naam die ik zomaar zelf heb bedacht. Dan zou ik niet het gevoel hebben dat het echt mijn naam was.'

'O, wat wil je dan?'

Ik haalde diep adem en pakte het tuig aan. 'Ik wil dat de koning me een naam geeft. Of u.' Ik raapte al mijn moed bij elkaar. 'Of mijn vader.'

Burrich fronste zijn wenkbrauwen. 'Wat jij je niet in je hoofd haalt!

Denk er eerst zelf maar eens over na. Je weet vast wel een passende naam te bedenken.'

'Zoiets als Bas,' zei ik hatelijk en ik zag dat Burrich zijn kaken op elkaar klemde.

'Laten we zorgen dat we dit tuig weer in orde krijgen,' stelde hij rustig voor. We liepen ermee naar zijn werkbank en begonnen het schoon te wrijven. 'Hoe komt een man als mijn vader aan een bastaardzoon?' vroeg ik plotseling met een ongelukkig gezicht.

Hij keek me vermoeid aan. 'Ik weet het niet, jongen. Ik weet het echt niet. Hij was nog jong, net twintig. En ver van huis. Bovendien droeg hij een zware last op zijn schouders. Dat is geen verontschuldiging, maar het is alles wat jij en ik er ooit over zullen weten.'

Daarmee was het onderwerp afgedaan.

Mijn leven voltrok zich volgens een vaste routine. Mijn avonden bracht ik meestal in de stallen door, bij Burrich. Soms, wanneer er een rondreizende minstreel of een poppenspeler optrad, ging ik naar de Grote Zaal. En heel af en toe lukte het me om een avond weg te glippen naar de stad, maar dat betekende dat ik de volgende dag moest boeten voor de slaap die ik had gemist. Mijn middagen bracht ik door onder de hoede van een leraar of oefenmeester. Ik had het in mijn jonge leven nog nooit zo druk gehad. Maar ondanks al die lessen en bezigheden voelde ik me meestal erg eenzaam. Vooral 's avonds, wanneer ik tevergeefs probeerde geborgenheid te vinden in mijn grote bed. Toen ik nog bij Burrich sliep, boven de stallen, had ik de dromen gedeeld van de honden en paarden beneden me. Dromen die omhoogdreven als de heerlijke geur van warm brood. Maar hier, alleen tussen vier stenen muren, viel ik ten prooi aan de kwellende dromen waardoor alleen de mens wordt geplaagd. Het gebeurde ook vaak dat ik niet kon slapen en dat ik lag te piekeren over mijn vader en mijn moeder. Over het gemak

waarmee ze me uit hun leven hadden verbannen. Over de gesprekken die zonder nadenken in mijn bijzijn werden gevoerd en waarvan de implicaties me in het donker van mijn eenzame kamer extra angstaanjagend leken. Wat moest er van me worden als koning Vlijm er niet meer was om me de hand boven het hoofd te houden? Zouden Mollie Bloedneus en Kobbe me missen, of zouden ze mijn verdwijnen even gemakkelijk hebben geaccepteerd als mijn plotselinge verschijnen? In die hele, grote burcht was er niemand die ik mijn vriend kon noemen. Niemand met wie ik me verwant voelde, behalve de dieren. Maar door Burrich voelde ik me niet vrij om een band met ze aan te gaan. Op een nacht nadat ik doodmoe in bed was gerold en pas na veel getob en gepieker in slaap was gevallen, werd ik wakker doordat er licht in mijn gezicht scheen. Onmiddellijk wist ik dat er iets niet in orde was. De zon kon het niet zijn. Daarvoor had ik nog niet lang genoeg geslapen. Bovendien was dit licht geel en flakkerend. Met tegenzin deed ik mijn ogen open.

Hij stond aan het voeteneinde van mijn bed, met een lamp in zijn hand. Dat was op zich al een zeldzaamheid op de Hertenhorst. Maar meer nog dan het botergele licht van de lamp waren het zijn ogen die mijn aandacht trokken. De man zelf vormde een vreemde verschijning. Zijn gewaad had de kleur van ongeverfde schapewol en wekte de indruk in lang niet te zijn gewassen. Zijn haar en zijn baard hadden ongeveer

dezelfde kleur en leken al even onverzorgd. Ondanks zijn haarkleur kon ik zijn leeftijd moeilijk schatten. En dan zijn huid!

Er zijn ziekten bekend die blijvende littekens achterlaten. Maar ik had nog nooit iemand gezien die zo zwaar was getekend als hij. De tientallen kleine pokmerken waren vurig rood en roze, zelfs in het gele licht van zijn lamp. De huid op zijn knokige, pezige handen was vuilwit, als perkament. Zijn doordringende ogen deden me denken aan de ogen van een jagende kat. Ik las daarin dezelfde mengeling van roofzucht en blijde verwachting. Angstig trok ik de dekens op tot mijn kin.

'Mooi, je bent wakker,' zei hij. 'Kom mee.'

Met een ruk draaide hij het bed de rug toe en liep naar een donkere hoek van de kamer, naast de haard. Ik verroerde me niet. 'Schiet op, jongen,' zei hij ongeduldig over zijn schouder. Ik verstijfde toen mijn blote voeten de koude grond raakten. Bij het zien van zijn doordringende blik zag ik ervan af om mijn kleren en mijn schoenen te pakken. Huiverend volgde ik hem, slechts gekleed in mijn nachthemd, zonder te weten waarom ik dat deed. Behalve omdat hij het zei. Hij verdween door een deur die ik daar tot dusverre nooit had gezien, en waarachter zich een smalle wenteltrap bleek te bevinden, slechts verlicht door de lamp die hij boven zijn hoofd hield. Zijn schaduw viel over me heen, zodat ik op de tast de trap

opklom, in een voortdurend verschuivende duisternis. De koude, stenen treden waren uitgesleten. Steeds hoger klommen we, tot ik het gevoel had dat we ons hoog boven de hoogste toren van de burcht moesten bevinden. Een kille tocht blies dwars door mijn nachthemd, maar het was niet alleen de koude die me deed huiveren. Ten slotte duwde hij een zware deur open.

Een warm schijnsel kwam ons tegemoet. Het vertrek dat we betraden werd verlicht door verschillende lampen die aan dunne kettingen aan de zoldering hingen. Het was een grote ruimte, minstens drie keer zo groot als mijn kamer. Tegen een van de muren stond een enorm houten ledikant met een dik donsbed. Op de vloer lagen veelkleurige kleden. Het hout van de tafel had de kleur van wilde honing. De vruchten in de fruitschaal waren zo rijp dat ik hun geur kon ruiken. Overal in het rond lagen perkamentrollen en boeken. Op de wandtapijten tegen de overige drie muren waren glooiende landschappen met verre, beboste heuvels afgebeeld.

'Hierheen.' Mijn gids trok me mee naar een andere hoek van het vertrek. Deze werd gedomineerd door een grote stenen tafel waarvan het blad was bedekt met vlekken en schroeiplekken. Het lag bezaaid met allerlei werktuigen en instrumenten, bakjes en kommetjes, een weegschaal, een vijzel met stamper en een veelvoud aan voorwerpen die ik nog nooit had gezien. De meeste waren bedekt met een laag

stof, alsof ze plotseling in de steek waren gelaten. Maanden, misschien zelfs jaren geleden. Achter de tafel stond een rek met een wanordelijke verzameling perkamentrollen. Er hing een scherpe, maar tegelijkertijd aromatische geur. Op een ander rek lagen bosjes kruiden te drogen. Er klonk geritsel en ik meende iets te zien bewegen in een hoek, maar kreeg niet de kans om op onderzoek uit te gaan. De haard die deze kant van de kamer had moeten verwarmen, was een koud, donker gapend gat. De sintels leken vochtig en oud. Ik keek mijn gids aan. Bij het zien van de verbijstering op mijn gezicht leek hij verrast. Hij wendde zich af, liet zijn blik in het rond gaan en ik voelde een verlegen soort ergernis van hem uitgaan.

'Het is hier een chaos. Nou ja, het is ook al een poosje geleden. Langer dan een poosje. Maar dat maken we wel in orde. Eerst de introductie. Je zult het wel koud hebben, met niets anders dan een nachthemd. Deze kant uit, jongen.' Ik volgde hem naar het opgeruimde deel van de kamer. Hij ging zitten op een oude, houten stoel, waarover een paar dekens waren gedrapeerd. Dankbaar begroef ik mijn blote voeten in het wollen kleed, terwijl ik afwachting voor hem stond. Zijn groene ogen namen me onderzoekend op. Na een minutenlange stilte begon hij eindelijk te praten.

'Om te beginnen zal ik je laten kennismaken met jezelf. Je afkomst is maar al te duidelijk. Geen wonder dat Vlijm ervoor heeft gekozen deze te erkennen. Met ontkennen zou hij

niemand hebben overtuigd.' Hij glimlachte geamuseerd. Jammer dat Galen weigert je het Vermogen te leren. Jaren geleden is er paal en perk gesteld aan de verbreiding, uit angst dat het te algemeen gebruikt zou gaan worden. Ik weet bijna zeker dat je het in je hebt.' Hij zuchtte peinzend. Na een korte stilte vervolgde hij abrupt: 'Burrich heeft je leren werken en gehoorzamen. Twee dingen waarin hij zelf ook uitblinkt. Je bent niet overdreven sterk. En ik denk dat je ook niet uitzonderlijk snel of intelligent bent. Maar je bezit voldoende koppigheid om iedereen die sterker, sneller of intelligenter is, uit te putten. Dat levert overigens het grootste gevaar voor jouzelf op. Maar daar gaat het niet om. Je bent een man van de koning. Dat is waar het om gaat, en het wordt tijd dat je daarvan doordrongen raakt. De koning geeft je te eten, hij zorgt voor je kleren en je lessen. Het enige wat hij in ruil daarvoor van je vraagt, is je loyaliteit. Later zal hij ook wederdiensten van je verwachten. Dat zijn dan ook de voorwaarden waaronder ik je zal onderwijzen: dat je een man van de koning bent, en dat hij kan rekenen op je onvoorwaardelijke loyaliteit. Wanneer dat niet zo was, zou het te gevaarlijk zijn om je te onderwijzen in mijn kunst.' Hij zweeg en we keken elkaar langdurig in de ogen. 'Kun je die voorwaarden accepteren?' Het was niet zomaar een vraag, het was het bezegelen van een overeenkomst.

'Dat kan ik,' zei ik. Toen hij bleef zwijgen voegde ik eraan toe:

Tk geef u mijn woord.'

'Mooi. En dan nu iets heel anders. Heb je me ooit eerder gezien?'

'Nee.' Ik besepte hoe vreemd dat was, want blijkbaar woonde hij al heel lang in de burcht. En ik kende bijna alle bewoners, in elk geval van gezicht.

'Weet je wie ik ben, jongen? Of waarom je hier bent?'

Ik schudde mijn hoofd.

'Er is verder ook niemand die dat weet. En laten we zorgen dat het zo blijft. Ik wil dat je met niemand praat over wat we hier doen, of over wat je hier leert. Heb je dat begrepen?'

Ik knikte. Tevreden leunde hij achterover in zijn stoel en legde zijn benige handen op zijn knokige knieën die bijna door zijn gewaad heen prikten. 'Afgesproken. Je kunt me Chade noemen. En hoe wil je dat ik jou noem?' Hij zweeg afwachtend, maar toen ik niet reageerde zei hij: 'Dan noem ik je "jongen". Koning Vlijm heeft me gevraagd je les te geven. Het heeft even geduurd voordat hij zich mijn bestaan herinnerde en voldoende moed had verzameld om me dit te vragen. Waarna het vervolgens ook weer even duurde voordat ik besloot zijn verzoek in te willigen. Maar dat is inmiddels allemaal achter de rug. Tja, en nu vraag je je natuurlijk af wat ik je ga leren...'

Hij stond op en liep naar het vuur. Met een pook porde hij de sintels weer tot leven. 'Hoe moet ik het noemen? Moord...

het doden van mensen... de verfijnde kunst van de diplomatieke moord. Maar ik leer je ook een slachtoffer blind te maken, of doof. Ik ga je leren om alle kracht uit iemands lichaam te zuigen, om hem te verlammen of een uitputtende hoest of impotentie te bezorgen. Om hem voortijdig seniel te maken, of krankzinnig, of... Nou ja, dat doet er nu niet toe. Ooit behoorde het allemaal tot mijn vak. En wanneer je daarmee instemt, zal het eens jouw vak zijn. Het gaat erom dat je van meet af aan beseft dat ik je ga leren doden. Voor je koning. Niet op de manier zoals Hod je dat leert, in alle openheid, op een slagveld waar je wordt toegejuicht. Ik leer je te doden in het geheim, in alle beleefdheid zelfs. Het zal moeten blijken of het je ligt. Dat heb ik niet in de hand. Ik kan je alleen maar leren hoe je het moet doen. Kun je het daarmee eens zijn?'

Ik knikte weer, onzeker, niet wetend wat ik anders moest doen. Hij keek me loerend aan. 'Je kan toch wel praten? Of ben je behalve als bastaard ook stom geboren?'

Ik slikte. 'Nee, heer, ik kan praten.'

'Doe dat dan ook. Zeg wat je ervan vindt. Van mij en van wat ik je zojuist heb voorgesteld.'

Ik staarde naar zijn pokdalige gezicht, naar de perkamentachtige huid op zijn handen. Hoewel hij me had aangemoedigd mijn mening te geven, kon ik geen woord uitbrengen. Nog nooit had iets me zoveel angst aangejaagd als

dit gezicht met de glinsterende, groene ogen.

'Luister eens, jongen,' begon hij. De vriendelijke klank in zijn stem deed me opschrikken. 'Ik kan je niet als leerjongen nemen wanneer je niet tegen me durft te praten. Of wanneer je besluit dat dit iets is dat je eigenlijk helemaal niet wilt leren. Ik moet weten hoe je erover denkt. Je hebt zo goed geleerd je gedachten af te schermen, dat ik bijna zou zeggen dat je er zelf bang voor bent. Probeer hardop te zeggen wat je denkt.'

'Het bevalt me niet zo,' flapte ik eruit. 'Het idee dat ik mensen zou moeten doden.'

'Aha.' Hij zweeg. 'Dat gold voor mij net zo toen het moment eenmaal was aangebroken. En het bevalt me nog steeds niet.' Hij slaakte een diepe zucht. 'Het is elke keer weer een hele beslissing. En de eerste keer is meteen de moeilijkste. Maar zover is het nog lang niet. Dat duurt nog jaren. En in die tussentijd kan ik je een heleboel leren.' Hij aarzelde even. 'Er is één ding dat je altijd goed voor ogen moet houden, jongen. Leren is nooit verkeerd. Zelfs leren hoe je moet doden niet. Je kunt nu besluiten om je die kennis eigen te maken. Dan hoef je later pas te beslissen of je er ook iets mee wilt doen.'

Wat kon ik daar tegenin brengen? Ik was nog maar een jongen, een kind. En hoewel iets in me zijn stekels opzette, was tegelijkertijd mijn nieuwsgierigheid gewekt.

'Ik zou het kunnen leren.'

'Goed.' Hij glimlachte, maar zijn gezicht stond vermoeid en

minder verheugd dan ik had verwacht. 'Dat is voorlopig genoeg.' Hij keek om zich heen. 'Laten we maar meteen aan de slag gaan. Om te beginnen moeten we iets aan deze chaos doen. O, maar eerst moet je iets anders aan. Daar ligt nog een oude mantel. Anders zouden ze zich bij de wasserij kunnen afvragen waarom je nachthemd plotseling naar kamfer ruikt. Zo, als jij de vloer aanveegt, ruim ik mijn spullen op.'

Daarmee verstreken de daaropvolgende uren. Ik veegde en dweilde de stenen vloer, ik keerde de kruiden op het droogrek, ik voerde de drie hagedissen in een kooi in de hoek. Ik veegde potten en schalen schoon en zette ze op een plank tegen de muur. En ondertussen was ook hij druk bezig. Ik had de indruk dat hij blij was met wat aanspraak. Hij praatte tenminste honderd uit, op een toon alsof we allebei oude mannen waren. Of jonge jongens.

'Kun je nog niet lezen? Bij Bagrash! Wat stelt die oude man zich daarbij voor? Nou ja, ik zal zorgen dat er snel iets aan wordt gedaan. Je hebt het voorhoofd van je vader, jongen, en je frons op precies dezelfde manier je wenkbrauwen. Aha, Sluip, ben je daar. Wat heb je nu weer uitgehaald?'

Vanachter een wandkleed kwam een bruine wezel te voorschijn. Chade stelde ons aan elkaar voor en gaf me een schaal kwarteleieren die ik het diertje mocht voeren. Hij lachte toen de wezel me volgde, bedelend om meer, en gaf me een koperen armband die ik onder de tafel vond. Als

iemand me vroeg hoe ik eraan kwam, moest ik zeggen dat ik hem achter de stallen had gevonden.

Nadat we enige tijd bezig waren geweest, gingen we aan een lage tafel zitten voor een glas warme, gekruide wijn met honingkoeken. Terwijl het licht van de vlammen over zijn getekende gezicht danste, vroeg ik me af waarom dat me aanvankelijk zoveel angst had aangejaagd. Toen hij merkte dat ik naar hem keek, verscheen er een glimlach om zijn mond. 'Dat komt je zeker bekend voor? Mijn gezicht, bedoel ik.'

Maar dat was niet zo. Het waren de groteske littekens op zijn fletse huid die mijn aandacht trokken. Ik had er geen idee van wat hij bedoelde en keek hem vragend aan.

'Pieker er maar niet over, jongen. Het laat op ons allemaal zijn sporen na. Vroeg of laat zal ook jij erdoor getekend zijn. Maar voorlopig, nou ja...' Hij stond op en rekte zich uit, zodat ik een glimp opving van zijn magere, witte benen. 'Het is al laat. Of vroeg. Het is maar hoe je het bekijkt. Hoe dan ook, het wordt tijd dat je teruggaat. Denk erom dat je dit alles volstrekt geheim houdt. Mij, deze kamer, je opleiding tot moordenaar. Alles.'

'Ik zal er met niemand over praten,' zei ik. En omdat ik voelde dat hij daaraan hechtte, voegde ik eraan toe: 'Ik geef u mijn woord.'

Hij grinnikte, maar het volgende moment knikte hij bijna verdrietig. Zodra ik mijn nachthemd weer aan had, ging hij

me voor de trap af. Hij hield zijn lamp omhoog terwijl ik in bed klom en trok de dekens glad. Het was voor het eerst sinds ik niet meer bij Burrich sliep dat iemand dat deed. Volgens mij sliep ik al voordat hij zich had omgedraaid. De volgende morgen werd Brand naar me toe gestuurd om me te wekken. Versuft schrok ik wakker. Mijn hoofd bonsde en deed pijn. Maar zodra Brand weg was, sprong ik uit bed en rende ik naar de hoek van de kamer. In de koude stenen onder mijn handen wees geen scheurtje of krasje op het bestaan van een geheime deur, hoewel ik wist dat die er moest zijn. Geen moment vroeg ik me af of mijn ontmoeting met Chade soms een droom was geweest. Bovendien zou de koperen armband om mijn pols me in dat geval van het tegendeel hebben overtuigd.

Vlug kleepte ik me aan. In de keuken griste ik een homp brood en een stuk kaas van tafel, zodat ik me al kauwend in de stallen meldde. Burrich was razend. 'Denk maar niet dat je een gat in de dag kunt slapen nu je een kamer in de burcht hebt en een hertekop op je wambuis. Dat je zo'n ijdelheid kunt worden die niets beters te doen heeft dan zijn haar te kammen. Dat accepteer ik niet. Je mag dan een bastaard zijn, maar je bent Chevalrics bastaard, en ik zal een man van je maken op wie hij trots kan zijn.'

Ik keek hem aan. 'U hebt het over Regaal, hè?'
Hij schrok. 'Wat?'

'Eigenlijk bedoelt u Regaal, als u het hebt over ijdeltuigen die een gat in de dag slapen.'

Burrich deed zijn mond open en weer dicht. Zijn blozende wangen werden nog roder. 'Het is niet aan ons om kritiek te leveren op de prinsen,' mompelde hij ten slotte. 'Ik wilde alleen maar zeggen dat het niet gepast is voor een man om de halve ochtend in bed te liggen, en nog minder voor een jongen.'

'En al helemaal niet voor een prins.'

'Inderdaad,' viel Burrich me grimmig bij. Hij was in de aangrenzende box bezig een kreupele ruïne te behandelen. 'Zelfs als hij de dag daarvoor had gedronken, sliep je vader nooit tot de zon op haar hoogtepunt stond. Nou had hij ook wel een hoofd voor wijn, zoals ik dat sindsdien nooit meer heb gezien. Maar het was ook een kwestie van discipline. Hij was altijd op tijd uit de veren, en dat verwachtte hij van iedereen die onder hem diende. Daarmee maakte hij zich niet altijd populair, maar hij oogstte er wel respect mee. Bovendien verspilde je vader geen duit aan mooie kleren. Vóór zijn huwelijk met Vrouwe Patience dineerde hij eens op een van de lagere burchten. Naast hem zat de dochter van de gastheer, die hoopte dat zijn dochter bij de troonopvolger in de smaak zou vallen. Ze vroeg hem wat hij van haar smaragden vond, en hij complimenteerde haar ermee. "Ik vroeg me al af of u wel van juwelen hield, heer. Want u draagt

er zelf helemaal geen," zei ze uitdagend. Daarop antwoordde hij volmaakt serieus dat zijn juwelen even schitterend waren als de hare, maar bovendien veel groter. "O ja, waar bewaart u ze dan? Zulke edelstenen zou ik dolgraag willen zien," aldus zijn tafeldame. Hij zei dat hij ze haar met alle plezier zou laten zien, later op de avond, wanneer het donker was. Ze bloosde, in de veronderstelling dat hij met haar alleen wilde zijn. Maar toen hij haar later op de avond uitnodigde om mee te gaan naar de borstwering, nam hij het halve gezelschap mee. Eenmaal buiten wees hij naar de lichten van de wachttorens langs de kust en verklaarde dat dat zijn kostbaarste juwelen waren en dat hij er mede dankzij de belasting die haar vader betaalde, voor kon zorgen dat ze bleven schitteren. En wijzend op de lichten van de wachters op de muren van de burcht, zei hij tegen het verzamelde gezelschap dat ze deze moesten beschouwen als de juwelen in de kroon van hun hertog. Het was een groot compliment aan zijn gastheer, en het adellijke gezelschap nam de woorden van de prins ter harte. Die zomer waren de plundertochten van de Buiteneilanders in dat gebied opmerkelijk weinig succesvol. Dat was de manier waarop Chevalric zijn onderdanen aan zich wist te binden. Door hoofse bewoordingen en door zelf het goede voorbeeld te geven. En dat zou iedere ware prins moeten doen.'

'Ik ben geen ware prins. Ik ben een bastaard.' Het was een

vreemde gewaarwording om het woord dat ik al zo vaak had gehoord, over mijn eigen lippen te horen komen.

Burrich zuchtte. 'Zorg dat je je afkomst waardig bent, jongen. En laat iedereen maar praten.' Hij hurkte nog altijd bij het been van de ruïn.

'Ik vraag van jou niet meer dan van mezelf. Dat weet je.'

'Ja, dat weet ik,' antwoordde ik, verrast dat hij er nog verder op doorging. 'Ik probeer gewoon zoveel mogelijk van je te maken.' 'Omdat Chevalric misschien terugkomt als hij trots op me kan zijn?'

vroeg ik na even te hebben nagedacht.

Het ritmische wrijven waarmee Burrich de zalf op het been van de ruïn smeerde, werd langzamer en hield toen plotseling op. Zijn stem klonk zacht aan de andere kant van de afscheiding tussen de boxen:

'Nee, ik denk niet dat er iets is dat hem zou kunnen doen terugkomen. Maar zelfs als hij dat toch deed...' Hij praatte nog langzamer.

'Zelfs als hij dat toch deed, dan zou hij niet meer dezelfde zijn.'

'Het is allemaal mijn schuld, hè?' De woorden van de weefsters klonken nog na in mijn hoofd. Zonder de bastaard zou hij nog altijd de oud- ste rechten hebben op de troon.

Burrich zweeg geruime tijd. 'Hoe kun je een kind de schuld geven van zijn geboorte...' Hij zuchtte. 'Hoe kun je een

zuigeling verwijten dat hij als bastaard ter wereld komt? Hoe zwaar het me ook valt dat toe te geven, Chevalric is zelf verantwoordelijk voor zijn val.' Ik hoorde dat zijn handen weer aan het werk gingen.

'En voor de uwe,' zei ik zacht, met mijn hoofd tegen Zwartvoets schoft, in de stellige overtuiging dat hij me niet kon horen. Maar even later hoorde ik hem mompelen: 'Maak je over mij geen zorgen, Bas. Ik red me wel.'

Hij richtte zich op en kwam Zwartvoets box binnen. 'Je tong staat vandaag niet stil, Bas. Wat is er in je gevaren?'

Nu was het mijn beurt om verbaasd te zwijgen. Het moest door mijn gesprek met Chade komen, besloot ik. Blijkbaar had die mijn tong zodanig weten los te krijgen, dat ik eindelijk alle vragen stelde waarmee ik al jaren rondliep. Maar omdat ik dat niet kon zeggen, haalde ik mijn schouders op. 'Ach, dat zijn dingen waar ik al heel lang mee rondloop,' zei ik naar waarheid.

Burrich bromde iets. 'Nou ja, het is al een hele verbetering dat je met vragen komt. Hoewel ik je niet kan beloven dat ik altijd antwoord zal geven. Het doet me goed je te horen praten. Dan maak ik me minder zorgen dat je je te veel met beesten inlaat.' Bij die laatste woorden keek hij me onderzoekend aan. Toen hinkte hij weg. Ik keek hem na en dacht terug aan die eerste avond, toen hij met één blik een keuken vol mannen het zwijgen had opgelegd. Dit was niet

langer dezelfde man. En dat kwam niet alleen door zijn manke been. In de stallen was hij nog altijd heer en meester. Hier stelde niemand zijn gezag ter discussie. Maar hij was niet langer de rechterhand van de kroonprins. Het enige wat hem van Chevalric was gebleven, was ik. Geen wonder dat hij niet zonder wrok naar me kon kijken. En voor het eerst sinds ik hem kende, wekte hij behalve angst en ontzag ook medelijden bij me op. Loyaliteitsproblemen

In sommige koninkrijken en vorstendommen hebben mannelijke nazaten voorrang boven vrouwelijke in zaken van erfrecht. Dat is in de Zes Hertogdommen nopit het geval geweest. Daar telt niet het geslacht maar de geboortevolgorde. Wie een titel erft, wordt geacht zich als een goed rentmeester te kwijten van zijn plichten. Wanneer een heer of een vrouwe zo dwaas is te veel bos tegelijk te kappen, zijn wijngaarden te verwaarlozen of de kwaliteit van het vee te laten verslechteren door inteelt, hebben zijn of haar onderdanen het recht de koning om een uitspraak te vragen. Daarvan zijn in de geschiedenis diverse voorbeelden aan te wijzen, en iedere hooggeplaatste is zich daarvan terdege bewust. Wanneer een titelhouder in het huwelijk treedt, wordt hij geacht rekening te houden met zijn erfelijke verplichtingen. Dat geldt ook voor de gekozen echtgenoot of echtgenote. Om deze reden moet diegene van de echtgenoten met de laagste titel deze afstaan aan de eerstvolgende daarvoor in aanmerking komende broer

of zuster. Want men kan slechts volwaardig rentmeester zijn van één pachtgoed. Dit heeft in het verleden wel eens tot verdeeldheid geleid. Zo zou Vrouwe Désirée, de echtgenote van koning Vlijm, hertogin zijn geweest van Dracht wanneer ze niet met de koning was getrouwd. Er wordt beweerd dat ze spijt kreeg van haar besluit en zichzelf wijsmaakte dat haar macht als hertogin groter zou zijn geweest. Toen ze met Vlijm trouwde, wist ze echter maar al te goed dat ze zijn tweede koningin was, en dat de eerste hem al twee erfgenamen had geschonken. Ze maakte geen geheim van haar minachting voor de oudste twee prinsen en benadrukte regelmatig dat, gezien haar veel hogere komaf dan koning Vlijms eerste koningin, haar zoon Regaal aanzienlijk koninklijker was dan zijn twee halfbroers. Door de naam die ze haar zoon gaf, probeerde ze ook anderen van deze opvatting te doordringen. Helaas voor haar beschouwden de meeste onderdanen en hovelingen dit als een smakeloze manoeuvre. Sommigen noemden haar zelfs spottend de koningin der Binnenlanden, want wanneer ze onder de invloed van bedwelmende middelen verkeerde, beweerde ze dat ze over voldoende invloed beschikte om Dracht en Gaarde te verenigen tot een onafhankelijk koninkrijk, dat onder haar leiding het bewind van koning Vlijm zou afzweren. De meesten weten deze beweringen aan haar hartstochtelijke gebruik van bedwelmende middelen, zowel in de vorm van

alcohol als van kruidenelixers. Haar komt echter wel de twijfelachtige eer toe dat ze, voordat ze uiteindelijk bezweek aan haar verslavingen, verantwoordelijk was voor het onderhouden van de kloof tussen de hertogdommen in het achterland en die aan de kust.

Ik begon uit te zien naar mijn nachtelijke ontmoetingen met Chade. Enige regelmaat of patroon kon ik er niet in ontdekken. Soms ging er een week voorbij zonder dat hij me riep. Soms wel twee. Maar het gebeurde ook wel dat hij me een week lang elke nacht bij zich liet komen, zodat ik mijn verplichtingen overdag wankelend uitvoerde. Soms kwam hij bij me zodra ik in bed lag. En soms wachtte hij tot de eerste uren van de nieuwe dag. Het was een uitputtend regime voor een jongen in de groei, maar het kwam niet bij me op om te klagen of om te weigeren aan zijn oproep gehoor te geven. Ik geloof niet dat hij zich ooit afvroeg of zijn nachtelijke lessen misschien een probleem voor me vormden. Omdat hij zelf een nachtmens was moet de nacht hem een volmaakt natuurlijk moment hebben geleken om les te krijgen. En de lessen die ik kreeg, hoorden wonderwel thuis in de uren waarin de wereld in duisternis was gehuld.

Ze besloegen een enorm breed terrein. Soms brachten we een hele nacht door met het intensief bestuderen van de illustraties in een van zijn grote kruidenboeken. Wanneer hij me vervolgens liet gaan, was het met de eis dat ik de volgende

dag zes van de getoonde planten moest zien te vinden. Daarbij vond hij het niet nodig me aanwijzingen te geven of ik moest zoeken in de moestuin, of op schaduwrijke plekjes in het bos. Maar het lukte me altijd ze te vinden. Soms deden we ook een spelletje. Dan gaf hij me bijvoorbeeld opdracht om de volgende dag naar Sara, de kok, te gaan en haar te vragen of het spek dit jaar magerder was dan dat van het vorige jaar. De avond daarop moest ik dan - het liefst woordelijk - verslag doen van ons gesprek, en ik moest een dozijn vragen beantwoorden. In welke houding ze stond, of ze links-of rechtshandig was, wat ze kookte op dat moment. Hij accepteerde mijn verlegenheid en terughoudendheid niet als excuus voor mislukking, en zo kwam het dat ik tot mijn eigen verbazing ineens bekend raakte met een groot aantal van de lager geplaatsten op de burcht. Hoewel mijn vragen waren geïnspireerd door Chade, verwelkomde iedereen mijn belangstelling, en bovendien waren ze allemaal meer dan bereid om hun kennis met me te delen. Onbedoeld begon ik een reputatie op te bouwen als 'slimmerik' en 'aardige knul'. Jaren later besepte ik pas dat deze opdrachten er niet alleen op waren gericht om mijn geheugen te oefenen, maar me daarnaast leerden vriendschap te sluiten met vertegenwoordigers van het gewone volk en kennis te nemen van wat hen bewoog en bezighield. Sindsdien heb ik met een vriendelijke glimlach of een compliment over de verzorging

van mijn paard vaak meer informatie weten los te krijgen dan ik met al het goud in het koninkrijk had kunnen kopen. Andere spelletjes waren gericht op het vergroten van mijn moed en mijn observatievermogen. Zo hield Chade me op een dag een streng garen voor. De opdracht luidde dat ik, zonder het aan Vrouwe Gezwind te vragen, erachter moest zien te komen waar de voorraad garen van die kleur werd bewaard, en welke planten waren gebruikt om tot die bewuste kleur te komen. Drie dagen later kreeg ik te horen dat ik haar beste scharen drie uur lang moest zien te verstoppen achter een bepaald rek met flessen in de wijnkelder, waarna ik ze op hun plaats moest terugleggen zonder dat Vrouwe Gezwind of iemand anders me daarbij betrapt. Mocht ik toch gepakt worden, dan zou Chade me niet in bescherming nemen. Hij ried me aan voor een der-gelijk noodgeval een geloofwaardig verhaal achter de hand te houden. Ik leerde liegen als de beste, en ik geloof niet dat dat toeval was. Dit waren de eerste lessen uit mijn moordenaarsleerboek. Maar er was meer. Ik leerde vingervlug te zijn en me heimelijk te bewegen. Chade leerde me waar ik moest toeslaan om een man het bewustzijn te doen verliezen. Waar ik moest steken voor een dood met zo min mogelijk bloedverlies. Ik leerde snel en goed, en bloeide op onder Chades lovende woorden.

Al spoedig schakelde hij me in voor kleine opdrachten rond de burcht. Ik wist van tevoren nooit of het een test van mijn

capaciteiten was, dan wel een werkelijke opdracht. Voor mij maakte het geen verschil. Ik deed alles met dezelfde vastberadenheid en toewijding, zowel jegens Chade als jegens de opdrachten die hij me liet uitvoeren. In de lente van dat jaar behandelde ik de wijnkroezen van een groep bezoekende kooplieden, zodat ze aanzienlijk zwaarder beneveld raakten dan hun bedoeling was geweest. Tijdens het Midzomer Feest deed ik een bepaald kruid in de middagthee van een dienstmaagd, zodat zij en nog drie anderen last kregen van buikloop en die avond bij het feestmaal niet konden bedienen. In de herfst bond ik een draad rond de verlok van het paard van een bezoekende edelman, waardoor het dier tijdelijk kreupel liep en de edelman zich genoodzaakt zag twee dagen langer op de Hertenhorst te blijven dan hij van plan was geweest. De achterliggende reden bij dit soort opdrachten kreeg ik nooit te horen. Ik geloof dat dat ook een van Chades leerdoelen was: ik moest leren te gehoorzamen zonder naar het waarom te vragen.

Eén opdracht in het bijzonder bracht me in verrukking, hoewel ik op dat moment niet beter wist of het was niet meer dan een gril van Chade. Vlak voor het ochtendgloren riep hij me bij zich. 'Heer Jessop en zijn vrouwe zijn hier inmiddels twee weken te gast. Je kent hen ongetwijfeld van gezicht. Hij heeft een hele grote snor en zij is voortdurend met haar haar bezig, zelfs aan tafel.'

Ik fronste mijn wenkbrauwen. Er had zich een hele groep edelen op de Hertenhorst verzameld om te beraadslagen over de stijging van het aantal overvallen van de Buiteneilanders. Voor zover ik had begrepen, wilden de hertogdommen aan de kust meer oorlogsschepen, maar verzetten de hertogdommen die verder landinwaarts waren gelegen zich tegen hogere belastingen voor iets dat ze als louter een kustprobleem beschouwden. Heer Jessop en Vrouwe Dahlia kwamen uit een landinwaarts gelegen hertogdom. Jessop maakte een driftige indruk. Vrouwe Dahlia daarentegen leek nauwelijks geïnteresseerd in wat er tijdens het overleg werd besproken.

'Draagt ze altijd bloemen in haar haar?'

'Precies,' zei Chade. 'Mooi, dus je weet wie ik bedoel. Luister. In de loop van de dag zal ze een page naar de kamer van prins Regaal sturen om daar iets af te leveren: een briefje, een bloem, ik weet niet precies wat. Het is in elk geval jouw taak om het voorwerp uit Regaals kamer weg te halen voordat hij het onder ogen krijgt. Begrepen?'

Ik knikte en wilde nog iets zeggen, maar Chade stond abrupt op en joeg me bijna de kamer uit. 'Onze tijd is om. Het is al bijna ochtend,'

zei hij.

Ik zorgde ervoor dat ik me had verstopt in Regaals kamer toen de page binnenkwam. Te oordelen naar de manier

waarop het meisje naar binnen glipte, had ze al vaker dergelijke opdrachten uitgevoerd. Ze legde een rolletje papier met een bloem op Regaals kussen en sloop de kamer weer uit. In een oogwenk had ik zowel het papier als de bloem onder mijn wambuis gestopt, en even later lagen ze veilig onder mijn kussen. Het moeilijkste deel van de opdracht was de verleiding weerstaan om het papier af te rollen. Die avond laat gaf ik de rol en de bloem aan Chade.

In de dagen die volgden, verwachtte ik dat er enige commotie zou ontstaan en ik hoopte dat Regaal danig in verlegenheid zou worden gebracht. Maar tot mijn verrassing gebeurde er niets. Regaal gedroeg zich als altijd, of het zou moeten zijn dat hij nog onbeschaamder was in zijn hofmakerijen dan anders. Vrouwe Dahlia legde een plotselinge belangstelling voor het overleg aan de dag en verbaasde haar echtgenoot door zich te ontpoppen als een vurig aanhanger van extra belasting waardoor de bouw van oorlogsbodems zou kunnen worden bekostigd. De koningin gaf uiting aan haar ergernis over deze afvalligheid door Vrouwe Dahlia uit te sluiten van een wijnproeverij in haar privé-vertrekken. De hele situatie plaatste me voor een raadsel, maar toen ik er Chade naar vroeg, reageerde hij afkeurend.

'Bedenk dat je een man van de koning bent. Er wordt je een opdracht gegeven en die voer je uit. Meer hoeft je niet te weten. Het is aan Vlijm om te bepalen wat zijn volgende zet

zal zijn. Jij en ik zijn niet meer dan de stukken op zijn bord. Maar wel de beste stukken.'

Chade kwam echter al vrij snel tot de ontdekking dat mijn gehoorzaamheid haar grenzen kende. Toen ik het paard kreupel moest maken, eiste hij dat ik de straal uit de hoef van het dier zou snijden. Maar daar piekerde ik niet over. Met de zelfverzekerdheid van iemand die is opgegroeid met paarden, vertelde ik hem dat er vele manieren waren om een paard kreupel te maken zonder het dier daadwerkelijk schade toe te brengen. Hij kon erop vertrouwen dat ik een gepaste manier zou weten te kiezen, zei ik. Tot op de dag van vandaag zou ik niet kunnen zeggen hoe hij zich onder mijn weigering voelde. Ongeveer eens per drie maanden liet koning Vlijm me bij zich komen. Meestal heel vroeg in de ochtend. Dan stond ik naast zijn bed, of ik keek toe terwijl hij zijn haar bij elkaar liet binden in de met gouddraad versierde vlecht zoals alleen de koning die mocht dragen. Het ritueel was altijd hetzelfde. Hij nam me aandachtig op en keek of ik gegroeid was, alsof ik een paard was waarop hij overwoog een bod te doen. Hij stelde een of twee vragen, meestal over mijn rijkunst of over mijn vorderingen in de wapenhandel, en hij luisterde met een ernstig gezicht naar mijn korte antwoorden. Ten slotte vroeg hij bijna plechtig: 'En heb je het gevoel dat ik me aan onze afspraak houd?'

'Ja, heer, dat heb ik,' luidde onveranderlijk mijn antwoord.

'Zorg dan dat jij dat ook doet,' was zijn reactie. Daarna kon ik weer gaan.

De herfst liep ten einde, de winter ontblootte reeds zijn scherpe tanden toen ik mijn moeilijkste opdracht kreeg. Chade riep me bij zich toen ik nog maar amper mijn nachtklaars had uitgeblazen. Voor de haard deelden we wat suikergoed en een restje gekruide wijn. Hij was vol lof over mijn laatste optreden, waarbij ik alle wambuizen aan de waslijnen op de binnenplaats binnenstebuiten had gekeerd, zonder dat iemand me had betrapt. Het was geen makkelijke opdracht geweest, maar het had me nog de meeste moeite gekost om niet in lachen uit te barsten en mijn schuilplaats - een verfton - te verraden, toen twee jonge wasknechten mijn streek toeschreven aan watergeesten en weigerden nog maar één vinger naar de was uit te steken. Zoals gebruikelijk kende Chade de hele toedracht al voordat ik hem verslag kwam uitbrengen. Ik genoot toen hij me vertelde dat de wasbaas, Meester Lustig, had besloten op elke hoek van de binnenplaats en rond alle waterputten sint-janskruid op te hangen, tegen de boze geesten.

'Je hebt talent, jongen,' zei Chade grinnikend. We zaten voor het vuur, hij in zijn rechte stoel, ik aan zijn voeten. Terwijl hij me op mijn hoofd klopte zoals Burrich een jonge jachthond zou belonen, boog hij zich naar voren. 'Maar hierna heb ik pas echt een uitdaging voor je.'

'Wat dan?' vroeg ik gretig.

'Het zal niet meevallen, zelfs niet voor iemand die zich zo onopvallend weet te bewegen als jij,' waarschuwde hij.

'We zullen zien,' zei ik uitdagend. 'Wanneer is het zover?'

'O, misschien over een maand of twee. Vannacht doen we iets om je ogen en je geheugen te scherpen.' Hij deed een greep in zijn buidel en opende toen heel even zijn hand: gekleurde stenen. De hand ging weer dicht. 'Waren er gele stenen bij?'

Ja. Wat is de uitdaging?'

'Hoeveel?'

'Twee, voor zover ik kon zien. Ik weet zeker dat ik het nu al kan.'

'Kunnen het er meer dan twee zijn geweest?'

'Misschien. Als er andere stenen bovenop lagen. Maar dat denk ik niet. Wat is de uitdaging?'

Hij opende zijn benige oude hand en roerde met zijn lange wijsvinger in de stenen. 'Je had gelijk. Er waren maar twee gele stenen. Zullen we het nog eens proberen?'

'Ik kan het, Chade.'

'Kijk nog eens. Hier heb je de stenen... En weg zijn ze weer. Waren er rode stenen bij?'

Ja. Wat wilt u dat ik doe?'

'Waren er meer rode dan blauwe? Ik wil dat je me iets brengt van het nachtkastje van de koning; iets persoonlijks.'

'Wat?'

'Waren er meer rode stenen dan blauwe?'

'Nee, ik bedoel wat moet ik u brengen?'

'Mis,' zei Chade vrolijk. Hij opende zijn vuist. 'Kijk maar, drie rode en drie blauwe. Je oog zal sneller moeten zijn, voordat je de uitdaging aankunt.'

'En zeven groene. Dat wist ik wel. Maar... moet ik iets stelen van de koning?' Ik kon mijn oren niet geloven.

'Niet stelen, alleen maar lenen. Net als de scharen van Vrouwe Gezwind. Daar schuilt geeri kwaad in.'

'Nee, behalve dat ik slaag krijg als ik betrapt word. Of erger.'

'En daar ben je bang voor. Zie je nou wel dat je beter nog een maand of twee kunt wachten.'

'Ik ben niet bang voor de straf. Als ik betrapt word... de koning en ik hebben een afspraak...' Mijn stem stierf weg. Ik staarde hem in verwarring aan. De lessen die ik van Chade kreeg waren onderdeel van de afspraak tussen de koning en mij. Bij elke ontmoeting herinnerde mijn leermeester me daaraan. Ik had zowel Chade als de koning mijn woord van trouw gegeven. Dan moest hij toch begrijpen dat ik mijn woord brak, wanneer ik iets ten nadele van de koning deed?

'Het is maar een spel, jongen,' zei Chade geduldig. 'Dat is alles. Het is niet zo ernstig als jij schijnt te denken. De enige reden waarom ik je dit opdraag, is de strenge bewaking van de vertrekken en de eigendommen van de koning. Iedereen kan de scharen van de naaister verstoppen. Wanneer het je lukt

om ongezien de vertrekken van de koning binnen te sluipen en een van zijn eigendommen weg te nemen, dan weet ik zeker dat ik mijn tijd niet aan je heb verspild.'

'U weet hoezeer ik uw lessen waardeer,' zei ik haastig. Dat was het helemaal niet. Het leek wel alsof Chade me niet begreep.

'Ik zou het gevoel hebben... dat ik hem ontrouw ben. Dat ik wat ik van u heb geleerd, gebruik om de koning te bedriegen. Ik zou het gevoel hebben dat ik de spot met hem dreef.'

'Aha.' Chade leunde glimlachend achterover in zijn stoel.

'Maak je geen zorgen. De koning weet een goede streek te waarderen. Wat je ook meeneemt, ik zal het zelf aan hem teruggeven. Hiermee kunnen we hem laten zien wat je hebt geleerd. Neem iets eenvoudigs als je er moeite mee hebt. Ik verwacht niet dat je de kroon van zijn hoofd steelt, of de ring van zijn vinger. Gewoon een haarborstel... of een handschoen. Niets van waarde. Ik wil alleen maar laten zien dat je het kunt.'

'Ik kan het niet,' zei ik zonder aarzelen. 'Ik bedoel, ik wil het niet. Niet bij de koning...'

'Jongen?' Chade vroeg het langzaam, verward. 'Vertrouw je me niet?'

Ik zeg je toch dat het goed is? We hebben het hier over een uitdaging, geen hoogverraad. Mocht je betrapt worden, dan zal ik het deze keer allemaal uitleggen. Je hoeft niet bang te zijn dat je wordt gestraft.'

'Daar gaat het niet om,' zei ik wanhopig. 'Ik heb de koning trouw gezworen. En dit...'

'Dit heeft niets met ontrouw te maken,' snauwde Chade. Ik keek op. Zijn ogen glinsterden van woede. Verbijsterd deinsde ik achteruit. Zo had ik hem nog nooit gezien. 'Je wilt toch niet beweren dat ik je vraag je koning te verraden? Het is gewoon een test. Het is mijn manier om je de maat te nemen en om Vlijm te laten zien wat je hebt geleerd. Maar je durft niet, en je probeert je lafheid te verbergen met gewauwel over loyaliteit. Je stelt me teleur, jongen. Ik had gedacht dat je meer ruggegraat had. Als ik dat had geweten, had ik je nooit als leerling genomen.'

'Chade!' riep ik vol afschuw. Het duizelde me. Hij trok zijn handen van me af en ik had het gevoel alsof mijn hele wereldje instortte.

'Je kunt beter naar bed gaan, jochie,' vervolgde hij ijzig. 'En denk daar maar eens goed na over wat je tegen me hebt gezegd. Hoe je me hebt beledigd door te insinueren dat ik deloyaal zou zijn tegenover de koning. Maak dat je wegkomt, angsthaas. En de volgende keer dat ik je roep... als ik je ooit weer roep... zul je bereid moeten zijn me te gehoorzamen. Anders hoefje niet te komen. Ga nu!'

Nog nooit had hij zo tegen me gesproken. Vol onbegrip staarde ik naar de magere, pokdalige arm die uit de mouw van zijn gewaad stak. Naar de lange vinger die zo minachtend naar

de deur wees. Wankelend, ziek liep ik langs hem heen. Chade, die de spil van mijn bestaan was geworden, die me eindelijk het gevoel had gegeven dat ik iets waard was, trok zijn handen van me af. Daarmee verloor ik alles. Niet alleen zijn goedkeuring, maar ook onze uren samen en het gevoel dat ik iets van mijn leven zou kunnen maken. Stompelend daalde ik de trap af. Knarsend viel de deur achter me in het slot, en ik bleef achter in totale duisternis. Op de tast liep ik naar mijn bed, maar de dekens konden me niet verwarmen, de slaap wist me niet te vinden. Wanhopig lag ik te woelen. Wat moest ik beginnen? Ik kon niet doen wat Chade me vroeg. En dus zou ik hem verliezen. Maar zonder zijn lessen zou ik voor de koning geen waarde meer hebben. Dat was echter niet wat me zo wanhopig maakte. Mijn wanhoop vloeide voort uit het feit dat ik Chade zou verliezen. Ik begreep zelf niet meer hoe ik me staande had weten te houden in mijn eenzame bestaan voordat ik hem had leren kennen. Het leek me een onmogelijke opgave om daarnaar terug te keren.

Ik probeerde een oplossing te bedenken. Maar die scheen er niet te zijn. Ik kon natuurlijk naar de koning gaan en hem vertellen wat mijn dilemma was. Maar wat zou hij zeggen? Zou hij me beschouwen als een dwaze, kleine jongen? Zou hij zeggen dat ik Chade had moeten gehoorzamen? Of erger nog, zou hij zeggen dat het verstandig van me was geweest om Chade niet te gehoorzamen en boos zijn op Chade?

Toen het eindelijk licht werd, sleepte ik me uit bed en meldde ik me zoals elke morgen bij Burrich. Lusteloos deed ik mijn werk, zodat hij me aanvankelijk de huid volschold en vervolgens vroeg of ik soms last had van buikkrampen. Ik zei dat ik slecht geslapen had, en hij liet me gaan zonder een van zijn gevreesde drankjes. Tijdens de les bij Hod bracht ik het er niet veel beter van af en was ik zo afwezig, dat ik van een veel jongere knaap een flinke dreun op mijn schedel kreeg. Met bonzend hoofd en trillende knieën keerde ik uiteindelijk terug naar de burcht. Daar liep ik rechtstreeks naar mijn kamer, niet opgewassen tegen een tafel vol eten en luid gepraat. Ik ging op bed liggen met de bedoeling even mijn ogen te sluiten, maar viel in een diepe slaap. Tegen het avondeten werd ik gewekt door een dienstmeisje, dat namens Burrich kwam vragen hoe ik me voelde. Ik poeierde haar af door te zeggen dat ik last had van mijn maag en dat ik had besloten te vasten tot het over was. De avond viel, ik doezelde af en toe weg en hoorde hoe de overige bewoners van de burcht zich ter ruste begaven. In mijn donkere, stille kamer lag ik te wachten op een oproep waaraan ik geen gehoor durfde te geven. Wat moest ik doen als de deur openging? Ik kon niet naar Chade toegaan, want ik kon hem niet gehoorzamen. Wat zou erger zijn: als hij me niet riep, of als hij de deur opendeed en ik niet naar hem toe durfde te gaan? Toen de ochtend begon te schemeren had ik het antwoord.

Hij had niet eens de moeite genomen me te roepen. Zelfs nu denk ik niet graag terug aan die dagen. Het was alsof er een loden last op me drukte. Mijn hoofd deed pijn, mijn maag kon geen eten verdragen. Tijdens de lessen kon ik me niet concentreren, en ik hoorde in sombere berusting de afkeurende woorden van mijn leraren aan. Burrich liet me twee dagen betijen, toen dwong hij me om zowel een ontwormingsmiddel als een bloedversterkende drank in te nemen. Dit mengsel zorgde ervoor dat ik het kleine beetje dat ik had gegeten, weer uitbraakte. Daarop liet hij me mijn mond spoelen met pruimenwijn en tot op de dag van vandaag kan ik geen pruimenwijn drinken zonder te kokhalzen. Vermoeid als ik was, merkte ik met enige verbijstering dat hij me de trap op sleepte naar de zolder en me bars opdroeg daar de rest van de dag te blijven. Tegen de avond nam hij me mee naar de burcht, waar ik onder zijn wakend oog werd gedwongen een kom waterige soep met een homp brood te eten. Wanneer ik er niet op had gestaan dat ik in mijn eigen kamer sliep, zou hij me weer mee terug hebben genomen naar zijn zolder. Maar ik moest naar mijn kamer. Ik moest weten of Chade tenminste zou proberen me te roepen. Weer volgde er een slapeloze nacht, waarin ik tevergeefs naar de donkere hoek van mijn kamer lag te staren. Hij riep me niet. Buiten begon de ochtend te schemeren. Ik rolde me op mijn zij, niet bij machte me tegen mijn inktzwarte somberheid te

verzetten. Ik sloot mijn ogen, maar zelfs mijn dromen waren een kwelling. Ruziënde woorden klonken in mijn hoofd, hard, verwarrend. Je moet hem breken zoals je ook de anderen hebt gebroken.' 'Ach, jij met je idiote tests!' 'Maar je kunt niet voorzichtig genoeg zijn. Je kunt niet iedereen vertrouwen. Het bloed zal spreken. Test zijn moed, dat is alles.'

De boze stemmen zwegen, vloeiden ineen, veranderden, werden scheller. Voorzichtig deed ik mijn ogen open. Burrich en Vrouwe Gezwind ruzieden om de vraag wie de zeggenschap had over mij. Ze droeg een rieten mand aan haar arm, waaruit ik diverse flesschalzen zag steken. Bovendien deed een sterke geur van mosterdpleisters en kamille me kokhalzen. Burrich stond met gekruiste armen tussen haar en het bed, met Vosje aan zijn voeten. De woorden van Vrouwe Gezwind ketsten als kiezelstenen tegen mijn pijnlijke hoofd. 'Hier, in de burcht? Op die schone lakens? Zo'n stinkende hond.' Ik kan me niet meer herinneren wat Burrich zei.

Enige tijd later waren ze allebei verdwenen. Maar Vosje lag naast me. Toen ik weer enige tijd later mijn ogen opendeed, begon het al te schemeren. Burrich klopte mijn kussen op en schoof het onbeholpen onder mijn hoofd, met de koele kant boven. Daarna ging hij zwaar op het bed zitten.

Hij schraapte zijn keel. 'Bas, wat je ook mankeert, het zit niet

in je buik of in je bloed. Als je wat ouder was, zou ik denken dat je problemen had met een vrouw. Je doet me denken aan een soldaat tijdens een driedaagse dronkenschap. Met dat verschil dat je geen drank op hebt. Wat is er toch met je?'

Oprecht bezorgd keek hij op me neer. Zo had ik hem ook zien kijken naar een merrie met een dreigende miskraam. Of naar een jachthond die was aangevallen door een everzwijn. Het trof me diep, en onbewust probeerde ik hem te bereiken. Zoals altijd stuitte ik op een muur, maar Vosje begon zacht te janken en duwde haar neus tegen mijn borst. Ik probeerde hem duidelijk te maken wat me kwelde, zonder Chade te verraden. 'Ik ben zo alleen,' hoorde ik mezelf zeggen.

'Alleen?' Burrich fronste zijn wenkbrauwen. 'Maar Bas, ik ben toch bij je? Hoe kan je nou zeggen dat je alleen bent?'

En daarmee eindigde het gesprek. We keken elkaar aan, maar voel-den ons allebei onbegrepen. Die nacht liet hij Vosje bij me blijven. Ik vroeg me af hoe ze zou reageren wanneer de deur openging, maar diep in mijn hart wist ik dat ik me daar geen zorgen over hoefde te maken. Dat de deur nooit meer open zou gaan.

Weer werd het ochtend. Vosje snuffelde aan me en begon te janken. Gebroken als ik was, kon het me niets schelen of Burrich me betrapte. Ik stelde me open voor haar gedachten, en ze vertelde me dat ze honger had en dorst en dat haar

blaas op knappen stond. Haar ongemak werd plotseling het mijne. Met veel moeite hees ik me in een tuniek, waarna ik haar meenam de trap af en naar buiten. Vervolgens liep ik naar de keuken, op zoek naar iets te eten. Ik was verrast door de blijdschap waarmee de kok me begroette. Vosje kreeg een flinke kliek stoofpot van de vorige avond, en voor mij sneed ze zes dikke repen spek op de warme korst van het eerste brood van die dag. Van de keuken gingen we naar de stallen. Maar voordat we naar binnen gingen, verbrak ik de band die er tussen mij en de hond was ontstaan. Het was alsof het contact me nieuwe energie had gegeven. Toen ik binnenkwam, nam Burrich me onderzoekend op. Hij keek van mij naar Vosje, gromde iets bij zichzelf en gaf me toen een zuigfles. 'De rattenvanger heeft sinds een paar dagen een nest, maar een van de pups blijft een beetje achter. Probeer jij eens of je hem in leven kunt houden.'

Het was een lelijk klein hondje. Zijn roze huid schemerde door zijn gestreepte vacht. Zijn oogjes zaten nog dicht en de huid die hij hard nodig zou hebben naarmate hij groter werd, vouwde zich nu nog in dikke plooien over zijn neus. Ik liet wat warme melk in zijn bekje lopen, met als resultaat dat hij zoveel over zich heen kreeg dat zijn moeder hem enthousiast begon te besnuffelen en te likken. Toen nam ik een van zijn sterkere zusjes van de tepel en legde het kleine hondje op haar plaats. Tegen het middaguur had de kleine pup zijn

buikje dik en rond gedronken, en ik voelde me dankbaar en tevreden, 's Middags tijdens het uitmesten van de stallen bleef Burrich voortdurend bij me in de buurt. Het leek wel alsof hij mijn jammerklacht letterlijk had genomen en zich had voorgenomen me niet alleen te laten. De rest van de dag bracht ik met de pup door, die inmiddels aanzienlijk sterker was dan die ochtend. Terwijl hij langs mijn borst omhoogkroop, voelde ik in zijn kleine kopje slechts een vaag verlangen naar warmte en geborgenheid. Ik koesterde hem en prees hem om zijn nieuwverworven kracht. Het diertje drukte zich dicht tegen me aan. Maar op dat moment leunde Burrich over de zijkant van de box en tikte met zijn knokkels op mijn hoofd. Zowel de pup als ik jankte van schrik.

'Ophouden,' zei hij streng. 'Dat is geen oplossing. Wat het ook is dat aan je knaagt. Geef dat beest terug aan zijn moeder.'

Met tegenzin deed ik wat hij zei. Volgens mij had Burrich ongelijk en zou een band met het hondje me wel degelijk helpen. Ik verlangde naar zijn warme, kleine wereld van stro, van broertjes en zusjes, van melk en een moeder. Op dat moment kon ik me geen betere wereld voorstellen.

Burrich nam me mee naar de eetzaal van de soldaten en overtuigde zich ervan dat ik genoeg at. En dronk. Ik had al eerder bier en wijn gedronken, maar nog nooit op de doelbewuste manier die Burrich me die avond leerde. Toen de kok naar buiten kwam om hem verwijten te maken, deed

zijn ijzige blik me denken aan die avond waarop ik hem voor het eerst had ontmoet.

Later op de avond bracht hij me naar mijn kamer. Hij trok mijn tuniek over mijn hoofd terwijl ik onvast naast mijn bed stond en stopte me onder de wol. 'Zo, nu zul je wel slapen,' zei hij met een dikke tong. 'En morgen doen we het weer. En de dag daarna weer. Tot je op een dag opstaat en tot de ontdekking komt dat je wereld niet is vergaan. Wat het ook was dat je dwars zat.'

Hij blies mijn kaars uit en vertrok. Mijn hoofd duizelde, mijn lichaam deed pijn van het zware werk, maar ik kon nog steeds niet slapen. In plaats daarvan merkte ik dat ik huilde. Door de drank was eindelijk de verstarring geweken. Ik huilde. Niet gewoon, rustig. Nee, ik snikte en hikte en jammerde het uit. Mijn keel werd dichtgesnoerd, mijn neus begon te lopen en ik huilde zo hard dat ik het gevoel had te zullen stikken. Alle ongeweende tranen sinds de dag waarop mijn grootvader me bij mijn moeder had weggehaald, baanden zich een weg naar buiten. 'Moer!' hoorde ik mezelf roepen,,en plotseling voelde ik twee armen om me heen. Armen die me stevig vasthielden. Het was Chade. Hij wiegde me alsof ik een klein kind was. Ondanks de duisternis herkende ik zijn benige armen, zijn stoffige, kruidige geur. Ongelovig klampte ik me aan hem vast. Ik huilde tot mijn keel schor was en mijn mond zo droog dat er geen geluid meer uitkwam.

Je had gelijk,' zei hij sussend met zijn mond in mijn haar. Je had gelijk. Het was verkeerd wat ik je vroeg en je had gelijk door te weigeren. Je zult nooit meer zo op de proef worden gesteld. Niet door mij, tenminste.' Toen ik eindelijk bedaarde, liet hij me even alleen, maar hij kwam terug met een lauwwarme drank, bijna zonder smaak. Hij hield de mok aan mijn lippen en ik dronk hem leeg zonder vragen. Toen ging ik achterover liggen, ineens zo slaperig dat ik me niet meer kan herinneren dat Chade de kamer verliet.

Tegen het ochtendgloren werd ik wakker en na een stevig ontbijt meldde ik me bij Burrich. Die mompelde nors iets over 'je vaders hoofd voor drank' en stuurde me vroeg weg, met de mededeling dat hij niet tegen mijn gefluit kon.

Drie dagen later liet de koning me bij het krieken van de dag bij zich komen. Hij zat aangekleed aan tafel. Het viel me op dat er voor twee personen was gedekt. Zodra hij zijn bediende had weggestuurd, bood hij me een stoel aan. Zonder te vragen of ik honger had, bediende hij me eigenhandig, waarna hij tegenover me ging zitten.

'Het was mijn idee,' zei hij plotseling, bijna bars. 'Hij was het er van meet af aan niet mee eens. Als je wat ouder bent, zul je het begrijpen. Ik kan geen enkel risico nemen. Met niemand. Maar ik heb hem beloofd dat ik je dit zelf zou zeggen. Het was allemaal mijn idee. En ik zal hem nooit meer vragen je op een dergelijke manier op de proef te stellen. Op mijn woord

als koning.'

Hij gebaarde dat ik kon gaan, dus ik stond op. Maar terwijl ik dat deed nam ik een klein zilveren mes van de tafel. Het mes waarmee hij zijn fruit had gesneden. Ik liet het openlijk in mijn mouw glijden. De ogen van de koning werden groot, maar hij zei geen woord. Twee nachten later riep Chade me bij zich en werden de lessen hervat alsof ze nooit onderbroken waren geweest. Hij praatte, ik luisterde. Hij gaf me een opdracht en we maakten grapjes samen. Alles was weer goed. Maar voordat ik die nacht terugging naar bed, liep ik naar de haard. Zonder een woord te zeggen stak ik het mes in de houten schouw. Toen verliet ik het vertrek. We hebben er geen van tweeën ooit meer iets over gezegd. Maar volgens mij zit dat mes daar nog steeds.

Chevalrics schaduw

Er bestaan twee overleveringen betreffende de naamgeving van koninklijke nakomelingen. Hun namen verwijzen naar een bepaalde deugd of kwaliteit en volgens de overlevering die onder het volk van de Zes Hertogdommen op de meeste aanhang kan rekenen, zijn ze van beslissende invloed op de drager. Er wordt algemeen aangenomen dat de naam tijdens de opleiding in het Vermogen als het ware samensmelt met het kind, dat vervolgens geen andere keus heeft dan op te groeien tot de personificatie van de bewuste deugd of kwaliteit.

Volgens een andere, oudere overlevering was deze naamgeving, althans in de vroegste geschiedenis, zuiver toevallig. Koning Nemer en koning Heerser, de eerste twee Buiteneilanders die regeerden over wat later de Zes Hertogdommen zouden worden, zouden eigenlijk heel anders hebben geheten. Maar in de onbekende taal van de Buiteneilanden zouden hun namen slechts een klankovereenkomst hebben vertoond met de betreffende woorden in de taal van de Zes Hertogdommen. Vandaar dat ze de

geschiedenis in gingen onder hun homoniemen, in plaats van onder hun werkelijke naam. Het belang van het vorstenhuis is echter gediend met het geloof dat een prins die is vernoemd naar een nobele eigenschap, zich ook dienovereenkomstig zal ontwikkelen.

'Je bent het dwarsstreepje door de onderste lussen vergeten.' De scherpe, blauwe ogen van Meester Fedwren keken me aan. Het was winter en het slechte weer had ons bij elkaar gedreven in de Grote Zaal. Buiten geselde een storm de muren van de burcht en sloegen de golven met kracht tegen de rotsen. Donkere wolken had-den ons beroofd van de paar uren waterig daglicht die de winter ons nog had gelaten.

Voor elk van de drie vuren in de Grote Zaal had zich een groepje verzameld. Bij de eerste haard waren pijlenmakers druk aan het werk, voor het geval het de volgende dag

voldoende helder zou zijn om te jagen. Bij de haard in de verste hoek klonken hoge kinderstemmen. Ik herkende het Lied van de Schaapherder, een versje om kinderen te leren tellen.

En hier, bij onze haard, waren alle kinderen verzameld die oud genoeg waren om te leren lezen en schrijven. Onder leiding van Meester Fedwren. Justus, zit niet te suffen. En Charitas, hou je aandacht bij je eigen werk. Voor het overige' - en daarmee was hij weer bij mijn werk aangeland - 'ben je behoorlijk vooruitgegaan. Niet alleen met het schrift van de Hertogdommen, maar ook met de runen van de Buiteneilanden. Hoewel die nauwelijks goed te schrijven zijn op zulk bedroevend slecht papier. Het is te poreus, waardoor het de inkt te gemakkelijk opzuigt. Voor het schrijven van runen moet je eigenlijk papier hebben van stevig aangestampte boombast.' Hij streek waarderend over het vel waarop hij zelf aan het werk was. 'Als je zo doorgaat, laat ik je voor het eind van de winter De artsenijen van koningin Weiduur kopiëren. Wat zeg je daarvan?'

Ik probeerde te glimlachen en me gevleid te tonen. Kopieerwerk werd doorgaans niet aan leerlingen gegeven. Goed papier was zeldzaam en door één onzorgvuldige streek met de pen kon een heel vel verloren gaan. Toen ik aanstalten maakte om terug te lopen naar mijn plaats, hield mijn leraar me tegen.

'Ik weet niet goed aan wie ik dit moet vragen,' zei hij enigszins ongemakkelijk. 'Eigenlijk moet ik hiervoor bij je ouders zijn, maar...' Hij krabde aan zijn baard met zijn door inkt bevedte vingers, 'De winter loopt ten einde. Nog even en ik ga weer op weg. Weet je wat ik 's zomers doe, jongen? Dan zwerf ik door de Zes Hertogdommen om kruiden, bessen en wortels te verzamelen voor mijn inkten en om grondstoffen in te slaan voor mijn verschillende papiersoorten. Het is een goed leven. In de zomer dwaal ik vrij door het land en in de winter ben ik te gast op de burcht. Er is veel te zeggen voor een leven als secretaris.' Hij keek me peinzend aan. Ik vroeg me af waar hij heen wilde.

'Om de paar jaar neem ik een leerjongen. Sommigen komen goed terecht en worden secretaris op een van de lagere burchten. Anderen blijken niet voldoende aandacht voor het detail te hebben of kunnen de samenstelling van de inkten niet onthouden. Maar volgens mij heb jij het in je. Wat zou je ervan zeggen om secretaris te worden?'

De vraag verraste me volkomen en ik keek hem zwijgend aan. Het was niet alleen de vraag of ik secretaris wilde worden, die me over-donderde, maar ook het besef dat Fedwren me als leerling wilde. Dat hij me de geheimen van zijn ambacht wilde leren. Er waren inmiddels jaren verstreken sinds ik mijn overeenkomst met de oude koning had gesloten. Behalve Chade, met wie ik veel van mijn nachten doorbracht, of

Mollie en Kobbe, die ik zag wanneer ik er een middag tussenuit wist te knijpen, kende ik niemand van wie ik dacht dat hij mijn gezelschap op prijs zou stellen. Laat staan dat hij me geschikt zou achten als leerling. Blijkbaar voelde Fedwren mijn verwarring.

'Denk er maar eens over na. Het is een goed vak. En zoveel andere mogelijkheden heb je niet. Bovendien lijkt het me, tussen ons gezegd en gezwegen, geen kwaad te kunnen wanneer je de Hertenhorst een tijdje de rug zou toekeren.'

'De Hertenhorst de rug toekeren?' herhaalde ik verbijsterd. Het was alsof er een gordijn werd weggeschoven. In gedachten zag ik de wegen die wegleidden van de Hertenhorst. Ineens werden de saaie kaarten die ik had moeten bestuderen gebieden waar ik doorheen kon reizen. Ik stond als aan de grond genageld.

'Ja,' zei Fedwren zacht. 'Je zou hier een tijdje weg moeten. Naarmate je ouder wordt, begint de schaduw van Chevalric te verbleken. Hij zal je niet altijd kunnen beschermen. Daarom kun je beter zorgen dat je op eigen benen kunt staan, voordat zijn bescherming helemaal wegvalt. Maar je hoeft nu niet meteen antwoord te geven. Denk er eens over na. Of praat er eens over met Burrich.'

Terwijl ik terugliep naar mijn plaats, dacht ik over zijn woorden na. Maar het was niet Burrich die ik om raad vroeg. In de kleine uurtjes van een nieuwe dag hurkten Chade en ik

bij elkaar om de scherven op te rapen van een pot die Sluip had omgegooid. Chade redde de fijne zwarte zaden die naar alle kanten waren weggeschoten. Ondertussen klampte Sluip zich met verontschuldiging gekwetter vast aan de bovenkant van een wandtapijt, maar ik voelde dat hij er lol in had.

'Deze zaden komen helemaal uit Kalibar, jij miezerig stuk bont!'

mopperde Chade.

'Kalibar,' zei ik langzaam. 'Dat is een dag reizen voorbij onze grens met Zandkant.'

'Precies,' mompelde Chade goedkeurend.

'Bent u er ooit geweest?'

'Ik? Nee, ik heb het zaad van de grote markt in Sparrenberg laten komen.'

'Bent u daar wel eens geweest?'

Chade dacht even na. 'Een keer of twee. Toen ik nog jong was. Wat ik me er vooral van herinner, is het lawaai en de hitte. Zo zijn steden in de binnenlanden. Droog, heet. Ik was blij toen ik terug kon naar de Hertenhorst.'

'Bent u ooit ergens geweest waar u het fijner vond dan op de Hertenhorst?'

Chade richtte zich langzaam op, zijn bleke hand een kom vol kleine, zwarte zaden. 'Waarom vraag je me niet gewoon wat je wilt weten in plaats van om de hete brij heen te draaien?'

Ik vertelde hem van Fedwrens aanbod. Van mijn plotselinge

beseft dat kaarten meer waren dan lijnen en kleuren. Van de mogelijkheid hier weg te gaan en iemand anders te worden. Secretaris of...

'Nee,' klonk het zacht maar beslist. 'Waar je ook heen zou gaan, je zou altijd Chevalrics bastaard blijven. Fedwren begrijpt het niet. Hij beseft dat je hier aan het hof altijd de bastaard zult zijn en dus een soort verstoteling. Wat hij niet begrijpt, is dat je hier, recht onder de ogen van koning Vlijm, geen bedreiging voor hem bent. Dat zou veranderen wanneer je hier weg zou gaan. Denk maar niet dat je als secretaris vrij door het land zou kunnen zwerven. Het is waarschijnlijker dat je op een ochtend met doorgesneden keel in een taveernebed wordt gevonden. Of ergens langs de weg, met een pijl door je hart.'

Er liep een koude rilling over mijn rug. 'Maar waarom?' vroeg ik zacht.

Chade deed zuchtend de zaden in een schaal en wreef zijn handen langs elkaar. 'Omdat je een koninklijke bastaard bent en daarmee de gevangene van je eigen afkomst. Op dit moment vorm je nog geen bedreiging voor de koning. Je bent jong en bovendien kan hij je hier in de gaten houden. Maar het zijn roerige tijden. De Buiteneilanders worden steeds driester met hun plunderingen. De mensen langs de kust beginnen te morren en eisen oorlogsschepen. De landinwaarts gelegen hertogdommen zijn echter niet bereid

daarvoor te betalen, met het argument dat we daardoor in oorlog zouden kunnen raken. Ze klagen dat de koning alleen maar aandacht heeft voor de kust en geen oog heeft voor de problemen op hun boerderijen. En het bergvolk wordt steeds minder toeschietelijk met de doorgang door hun passen. De handelsbelastingen worden met de maand hoger en dat leidt weer tot gemopper bij de kooplieden. In het zuiden, in Zandkant en daar voorbij, heerst grote droogte. De bevolking begint te morren, alsof de koning en Veritas daarvoor verantwoordelijk zijn. Veritas is een fijne vent om een glas wijn mee te drinken, maar hij is niet de soldaat of de diplomaat die Chevalric was. Wanneer er geen verbetering in de situatie komt, zullen de mensen vroeg of laat om zich heen kijken en zeggen: "Wat een onzin eigenlijk, al die drama's over een bastaardzoon. Chevalric had gewoon koning moeten worden. Hij zou er wel voor hebben gezorgd dat onze problemen werden opgelost. Hij zou ons niet onder de voet hebben laten lopen door die Buiteneilanders."

'Dus dan zou Chevalric alsnog koning kunnen worden?' Een merkwaardige opwindung maakte zich van me meester. Ik stelde me zijn triomfantelijke terugkeer naar de Hertenhorst voor. Eindelijk zouden we elkaar ontmoeten...

Blijkbaar ried Chade mijn gedachten. 'Nee, jongen, dat is niet erg waarschijnlijk. Zelfs als het volk het zou willen, dan nog betwijfel ik of hij zijn zelfgekozen abdicatie ongedaan zou

maken en tegen de wil van de koning zou ingaan. Maar ik sluit niet uit dat er onvrede gaat heersen, die vervolgens zou kunnen leiden tot opstanden. Geen klimaat voor een rondzwervende bastaard. Er zouden pogingen kunnen worden gedaan je te gebruiken. Hetzij als lijk, hetzij als werktuig van de koning.'

'Als werktuig van de koning. Natuurlijk, ik begrijp het.' Weg waren mijn visioenen van gouden wegen met daarboven een blauwe hemel. In plaats daarvan moest ik denken aan de honden in hun hokken, of aan de valk, vastgebonden en met een kap op zijn kop, die alleen in opdracht van de koning werd losgelaten.

'Dus ik kan hier gewoon nooit weg?' Hoewel het idee om te reizen volkomen nieuw voor me was, leek het me plotseling van immens belang.

'Dat zou ik niet willen beweren. Ik denk dat je nog heel wat van de wereld zult zien. In alle stilte, en wanneer het belang van het geslacht dat vereist. Maar zo vergaat het de meeste prinsen. Dacht je dat Chevalric het bij zijn diplomatieke missies voor het kiezen heeft gehad? Of dat Veritas het leuk vindt om door Buiteneilanders geplunderde steden te bezoeken? Om de klachten van de inwoners aan te horen, die er vast van overtuigd zijn dat het allemaal niet was gebeurd als er meer versterkingen waren gestuurd? Een prins is nauwelijks vrij om te bepalen waar hij gaat of staat, of hoe hij

zijn tijd doorbrengt. In dat opzicht is Chevalric nu waarschijnlijk aanzienlijk beter af.'

'Behalve dan dat hij nooit meer terug kan naar de Hertenhorst.'

'Inderdaad. Dat zou maar onnodige onrust veroorzaken. Het is beter wanneer de herinnering aan hem geleidelijk aan verbleekt.'

Ik gooide de opgeraapte scherven in de haard. 'Hij komt tenminste nog ergens,' mompelde ik. 'Ik kan niet eens naar de stad...'

'Vind je dat zo belangrijk? Zo'n smerige, stinkende havenstad als Hertenhorst?'

'Ik heb daar een paar vrienden...' Ik aarzelde, want ik had zelfs Chade nooit iets over hen verteld. Toen besloot ik het erop te wagen. 'Ze noemen me de Nieuwe. Voor hen ben ik geen bastaard.' Ik had het nooit eerder onder woorden gebracht, maar ineens was de aantrekkingskracht van de stad me zonneklaar.

'Aha.' Chade haalde zuchtend zijn schouders op, maar ging er verder niet op in. Even later begon hij te vertellen hoe je iemand ziek kon maken door hem tijdens één en dezelfde maaltijd rabarber en spinazie te laten eten. Zelfs zo ziek dat hij er dood aan ging. Wanneer de porties maar groot genoeg waren. Ik vroeg hoe daarbij kon worden voorkomen dat ook anderen aan dezelfde tafel ziek werden, en al gauw was

Chevalric vergeten. Later echter beseftte ik dat zijn woorden over de voormalige troonopvolger bijna profetisch waren geweest.

Twee dagen daarna verraste Fedwren me met de mededeling dat ik een aantal inkopen voor hem moest doen in de stad. Hij gaf me een lijst, een beurs met zilverlingen en twee koperstukken waarvoor ik zelf iets mocht kopen.

Met een mand aan mijn arm verliet ik de burcht, helemaal licht in mijn hoofd door deze plotselinge vrijheid. Ik telde de maanden sinds ik voor het laatst uit de burcht had kunnen ontsnappen en ontdekte tot mijn schrik dat dat misschien wel meer dan een jaar geleden was. Niemand had me gezegd hoe laat ik terug moest zijn, dus ik verwachtte wel een uur of twee voor mezelf te kunnen nemen. Vanwege de grote verscheidenheid op Fedwrens lijst zwierf ik de hele stad door. Ik had geen idee waarvoor een secretaris gedroogd zeemeerminnehaar gebruikte, of woud wachter snoten. Misschien voor zijn gekleurde inkten. Toen ik in de winkels niet slaagde, liep ik naar de markt bij de haven, waar iedereen die iets te koop had zijn waren op een deken had uitgespreid. Het zeewier was snel gevonden, en ik kreeg te horen dat het een veelgebruikt ingrediënt voor soepen was. De noten namen wat meer tijd in beslag, maar uiteindelijk vond ik ook die, samen met manden stekelvarkenspennen, houten kralen, dennekegels en papier van gestampte boombast. De vrouw

die achter de deken zat was oud. Haar haar leek van zilver. Ze had een krachtige, rechte neus en uitstekende jukbeenderen. Op de een of andere manier kwamen haar gelaatstreken me zowel vreemd als merkwaardig vertrouwd voor, en er liep een huivering over mijn rug toen ik besepte dat ze afkomstig moest zijn uit de bergen.

'Keppet,' zei de vrouw achter de volgende deken terwijl ik mijn aankopen betaalde. Ik keek op, in de veronderstelling dat ze het tegen haar buurvrouw had. Maar ze zat naar mij te staren. 'Keppet,' zei ze nog eens. Ik sprak haar taal niet, maar het klonk als een verzoek. De vrouw met het zilveren haar ging er echter niet op in, dus ik haalde verontschuldigend mijn schouders op, deed de noten in mijn mand en begon de straat uit te lopen. Ik had nog geen tien stappen gezet of ik hoorde haar nogmaals roepen. 'Keppet!' Toen ik omkeek, zag ik dat de twee vrouwen elkaar te lijf gingen. Misschien zou ik zijn teruggegaan wanneer ik op dat moment niet een vertrouwd gezicht tussen de menigte had ontdekt.

'Bloedneus!'

Ze draaide zich naar me om en heel even dacht ik dat ik me had vergist. Er was een jaar verstreken sinds ik haar voor het laatst had gezien. Hoe kon een mens in een jaar zo veranderen? Haar donkere haar, dat ze vroeger altijd in twee vlechten had gedragen, viel nu los op haar schouders. Haar wambuis en wijde broek hadden plaats gemaakt voor een jak

en een rok. Ik kon geen woord uitbrengen. Haar donkere ogen keken me uitdagend aan. 'Bloedneus?' herhaalde ze koeltjes.

Ik raapte al mijn moed bij elkaar. 'Ben jij niet Mollie Bloedneus?'

Ze streek haar haar uit haar gezicht. 'Ik ben Mollie Kaarsenmaker.'

Ondanks de herkenning in haar ogen vroeg ze vervolgens afstandelijk: 'Ken ik u?'

In mijn verwarring probeerde ik zonder nadenken mijn geest aan de hare te koppelen. Ik voelde hoe gespannen en angstig ze was en probeerde haar met mijn gedachten en mijn stem te kalmeren. 'Ik ben de Nieuwe,' zei ik zonder aarzelen.

Haar ogen werden groot van verbazing. Toen begon ze te lachen. De muur die ze tussen ons had opgetrokken, spatte als een zeepbel uit elkaar en plotseling herkende ik haar weer. Plotseling was daar weer diezelfde warme verwantschap die me zo aan mijn band met Snoet deed denken. De vechtende vrouwen veroorzaakten een ware oploop, maar wij lieten de drukte achter ons. Ik bewonderde haar kleding en ze vertelde dat ze al een paar maanden rokken droeg. Deze was van haar moeder geweest, zei ze. Toen ze ook vol lof bleek te zijn voor mijn uitmonstering, besepte ik dat ik waarschijnlijk net zo veranderd moest zijn als zij. Ik had mijn beste buis aan, mijn broek was net een paar dagen geleden gewassen, en mijn

laarzen zouden een soldaat niet misstaan. Ze vroeg wat ik in de stad deed, en ik vertelde haar dat ik eropuit was gestuurd door de secretaris van de burcht. Hij wilde ook twee kaarsen van bijenwas, verzon ik om een reden te hebben om met haar mee te lopen. In de mand aan haar arm ontdekte ik verscheidene zakjes en bosjes kruiden. Die had ze nodig om haar kaarsen verschillende geuren te geven, vertelde ze. Bijenwas absorbeerde een geur aanzienlijk beter dan de goedkopere talk. Ze maakte de beste geurkaarsen van heel Hertenhorst. Zelfs de twee andere kaarsenmakers gaven dat toe. 'Hier, ruik eens, lavendel. Is het niet heerlijk?' Het was haar moeders lievelingsgeur geweest, en inmiddels ook de hare. Dit was bijenbalsem, en dit dorserswortel. Niet zo lekker, maar volgens sommige mensen was een kaars met de geur van dorserswortel een uitstekend middel tegen hoofdpijn en winterdepressies. Door de rustige manier waarop ze haar kennis etaleerde, voelde ik plotseling de behoefte om ook indruk op haar te maken.

'Dorserswortel ken ik wel,' zei ik. 'Sommige mensen maken er een zalf van voor een pijnlijke schouder of een zere rug. Vandaar de naam. Maar als je er een extract van maakt en dat door een glas wijn mengt, wordt een volwassen man de eerste twee dagen niet wakker, en een zuigeling helemaal nooit meer.'

Ze keek me met grote ogen aan. Bij mijn laatste woorden was

er een uitdrukking van afschuw op haar gezicht verschenen. 'Hoe weet je dat?' vroeg ze ademloos.

'O, ik... dat hoorde ik in een gesprek tussen twee vroedvrouwen,' verzon ik. 'Het schijnt dat een gewonde het middel kreeg toegediend, maar dat zijn pasgeboren kindje er toen per ongeluk ook wat van binnenkreeg.' De uitdrukking op haar gezicht werd weer zachter. 'Ik vertel het je alleen maar om je te waarschuwen. Je moet er heel voorzichtig mee zijn.' 'Dat zal ik. Ben je geïnteresseerd in kruiden? Ik heb nooit geweten dat een secretaris om dat soort dingen gaf.'

Ik besepte plotseling dat ze me aanzag voor het hulpje van de secretaris, en ik zag geen reden om haar uit de droom te helpen. 'O, Fedwren gebruikt er heel wat voor zijn verven en inkten. Sommige van zijn kopieën zijn heel sober, maar andere versiert hij met prachtige vogels en katten en schildpadden en vissen. Hij heeft me eens een kruidenboek laten zien, waarin het blad en de bloem van elk kruid zich als een rand rond de bladzijde slingerden.'

'O, wat zou ik dat boek graag eens willen zien,' zei ze verlangend, en ik zon onmiddellijk op een manier om het boek een paar dagen te stelen.

'Misschien kan ik je een kopie bezorgen... niet om te houden natuurlijk, maar dan kun je het boek een paar dagen bekijken,' bood ik aarzelend aan. Ze lachte, maar het klonk niet echt vrolijk. 'Wat heb ik daaraan? Ik kan niet eens lezen!'

Maar jij hebt dankzij alle boodschappen voor de secretaris misschien wel een paar letters geleerd.'

'Ja, ik ken er wel een paar.' Ik was verrast bij het zien van de afgunst in haar ogen.

Ze werd ineens verlegen en begon langzamer te lopen. Ik besepte dat we in de buurt van de kaarsenmakerij waren aangekomen. Zou haar vader haar nog altijd slaan? Ik durfde het niet te vragen, en aan haar gezicht was niets te zien. Bij de deur van de winkel bleven we staan. Alsof ze plotseling tot een besluit was gekomen, legde ze haar hand op mijn mouw. 'Denk je dat je iets voor mij zou kunnen lezen?'

'Ik zal het proberen.'

'Toen ik... toen ik rokken ging dragen, heeft mijn vader me de spullen van mijn moeder gegeven. In haar jonge jaren heeft ze als kamenierster bij een vrouwe op de burcht gewerkt. Vandaar dat ze heeft leren schrijven. Ik heb een paar tabletten van haar, maar ik kan ze zelf niet lezen.'

'Ik zal het proberen,' herhaalde ik.

'Mijn vader is in de winkel.' Meer zei ze niet, maar ik begreep haar ook zonder woorden.

'Ik moet twee kaarsen van bijenwas hebben,' hielp ik haar herinneren. 'Dat heeft Fedwren me nog speciaal op het hart gedrukt.'

'Denk erom dat je niet te vertrouwelijk tegen me doet,' waarschuwde ze voordat ze de deur opendeed. Ik wachtte

even, alsof het toeval me naar haar deur had gebracht. Maar ik had niet zo voorzichtig hoeven zijn. Haar vader lag als een blok te slapen, in een stoel naast de kachel. Ik was geschokt toen ik zag hoe hij was veranderd. Hij was zo mager als een skelet en het vlees op zijn gezicht deed me denken aan ongebakken deeg voor een fruitpastei. Chade was een goede leermeester geweest. Ik keek naar zijn nagels en zijn lippen en wist zelfs zonder dichterbij te komen dat hij niet lang meer te leven had. Mollie gebaarde me zachtjes te doen en verdween achter het gordijn dat de kamer van de winkel scheidde, zodat ik de tijd kreeg om een beetje rond te kijken. De winkel zag er gezellig uit, niet groot, maar het plafond was hoger dan in de meeste winkels en huizen in Hertendorp. Het rook er heerlijk. De kaarsen hingen in paren op een rek met lange houten pennen. Op een plank stonden de degelijke, dikke kaarsen die op schepen werden gebruikt. Behalve kaarsen verkocht ze ook honing, een natuurlijk bijproduct van de bijenkorven achter de winkel, die haar de was verschaften voor haar beste producten.

Mollie kwam weer te voorschijn. Ze zette een kandelaar op de tafel en legde er een paar schrijftabletten naast. Toen deed ze weifelend een stap naar achteren.

De tabletten waren van hout, zorgvuldig gladgeschuurd met zand. De letters waren erop geschilderd en vervolgens verzegeld met een gelige harslaag. Vier van de vijf tabletten

bevatten kruidenrecepten voor kaarsen met een genezende werking. Terwijl ik de recepturen zacht aan Mollie voorlas, zag ik hoe ze zich inspande om ze in haar geheugen te prenten. Bij het vijfde tablet aarzelde ik. 'Dit is geen recept.'

'Wat is het dan?' fluisterde ze.

Ik haalde mijn schouders op en begon te lezen. 'Vandaag is mijn kleine Mollie geboren, een kindje zo lief als een tuitje met bloemen. Voor de weeën heb ik twee lange laurierkaarsen gebrand en twee kommetjes kaarsvet, vermengd met twee handen van de kleine viooltjes die groeien bij de molen van Treknagel, en een handvol fijngehakte roodwortel. Ik hoop dat mijn kleine Mollie later hetzelfde doet en dat haar bevalling net zo gemakkelijk zal zijn als de mijne en haar kindje net zo volmaakt.'

Dat was alles. Toen ik zweeg viel er een diepe stilte. Mollie pakte het laatste tablet uit mijn hand en keek ernaar, alsof ze in de letters dingen zag die ik er niet in had gelezen. Pas toen ik mijn gewicht van de ene voet naar de andere verplaatste, werd ze zich weer bewust van mijn aanwezigheid. Zwijgend pakte ze de tabletten van de tafel en verdween ermee achter het gordijn.

Toen ze terugkwam pakte ze twee grote kaarsen van bijenwas en van een andere plank twee dikke roze kaarsen.

'Maar ik hoef alleen...'

'Sst. Deze kosten niets. Hun geur heeft een kalmerende

invloed op je dromen.' Ze zei het heel vriendelijk, maar ik voelde dat ik nu beter kon gaan. Ze liep met me mee en deed zachtjes de deur open om haar vader niet wakker te maken. 'Het ga je goed, Nieuwe,' zei ze. 'Zo lief als een ruikertje,' voegde ze er glimlachend aan toe. 'Ik ben zo blij dat ik dat weet.'

'Ze had gelijk.' Het was eruit voor ik het wist. Mijn wangen begonnen te gloeien en ik draaide me haastig om. Tot mijn verrassing begon het al te schemeren. Hollend deed ik de laatste boodschappen en toen ik me eindelijk over de steile weg naar de burcht omhoog haastte, hoorde ik achter me plotseling het geluid van galopperende paarden. Ik deed een stap opzij en wachtte nieuwsgierig af langs de kant van de weg. De weg was steil en glibberig, het licht begon minder te worden, maar blijkbaar was de boodschap van de ruiters erg dringend. Tot mijn schrik herkende ik Regaal en Veritas op de zwarte hengsten die Burrichs trots waren. Veritas droeg een pluim aan zijn lans, zoals alle koeriers die met een boodschap van het grootste gewicht naar de burcht kwamen. Toen de twee prinsen mij langs de weg zagen staan, trokken ze zo abrupt aan de teugels dat het paard van Regaal opzij sprong en bijna onderuit ging.

'Burrich overleeft het niet als u de knieën van de jonge hengst breekt,' riep ik ontsteld.

Regaal riep iets onverstaanbaars en Veritas begon beverig te lachen.

'Dacht jij ook dat hij een geest was? Lieve hemel, jongen. Wat laat je ons schrikken! Je lijkt werkelijk sprekend op hem zoals je daar staat.'

'Hou toch je mond!' Regaal gaf een wraakzuchtige ruk aan de teugels en trok zijn wambuis recht. 'Wat doe je hier nog zo laat langs de weg, bastaard?'

Ik was gewend dat Regaal met een grote boog om me heen liep. Alsof ik een hoop verse mest was. Vandaar dat ik nogal overdonderd was toen hij me plotseling aansprak. 'Ik ben op de terugweg naar de burcht, heer. Fedwren had me met een boodschappenlijst naar de stad gestuurd.' Als bewijs hield ik de mand omhoog.

'Ja, ja, dat zal wel,' sneerde hij. 'Dat klinkt me wat al te toevallig.' Bij het zien van de gekwetste, verbijsterde uitdrukking op mijn gezicht zei Veritas: 'Laat hem maar praten, jongen. Je hebt ons nogal laten schrikken. Er is net een rivierschip binnengelopen met een boodschap van Patience. Chevalric is dood. Maar op de terugweg naar de burcht zien we hem ineens als jonge knaap langs de weg staan. Dus je begrijpt dat we...'

'Wat ben je toch een idioot, Veritas,' snauwde Regaal. 'Hoe haal je het in je hoofd om het nieuws rond te bazuinen voordat de koning op de hoogte is gebracht. Bovendien haalt die bastaard zich maar van alles in zijn hoofd wanneer je tegen

hem zegt dat hij sprekend op zijn vader lijkt. Kom mee. We moeten het nieuws aan de koning gaan vertellen.'

Regaal gaf een harde ruk aan de teugels en gaf zijn paard de sporen. Terwijl ik hem nakeek, kon ik niet nalaten me af te vragen hoe ernstig de mond van het arme dier bezeerd zou zijn. Toen draaide ik me om en keek op naar Veritas. 'Mijn vader is dood,' was alles wat ik zei. Hij zat doodstil in het zadel en keek me even zwijgend aan. 'Ja, en mijn broer is dood,' zei hij toen. Vanaf dat moment, waarop hij me welbewust onze verwantschap aanreikte, bezag ik hem voorgoed met andere ogen. 'Spring maar achter me in het zadel, jongen. Dan breng ik je naar de burcht.'

'Nee, dank u. Burrich zou me levend villen wanneer ik een van zijn paarden op een weg als deze extra belaste.'

'Daar kon je wel eens gelijk in hebben,' zei Veritas vriendelijk. 'Het spijt me dat je het op deze manier moest horen. Ik dacht niet na. Het is ook zo onwezenlijk.' Ik ving een glimp op van zijn oprechte verdriet. Toen boog hij zich voorover en fluisterde het paard iets toe. Het dier sprong naar voren en binnen enkele ogenblikken was ik weer alleen.

Er begon een fijne motregen te vallen, het laatste daglicht verdween, maar ik stond nog altijd onbeweeglijk. Boven me stak de burcht zwart af tegen de sterrenhemel. Even overwoog ik mijn mand neer te zetten en de duisternis in te rennen. Om te verdwijnen en nooit meer terug te komen. Zou er

iemand zijn die me ging zoeken? vroeg ik me af. Maar in plaats van weg te lopen hing ik mijn mand om mijn andere arm en ploeterde ik langzaam verder de heuvel op. De eerste opdracht

Bij de dood van koningin Désirée deed het gerucht de ronde dat ze zou zijn vergiftigd. Vandaar dat ik hier op schrift wil stellen wat ik ken als de absolute waarheid. Koningin Désirée stierf inderdaad aan vergiftiging, maar het was een dood die ze over zichzelf had afgeroepen. De koning droeg daaraan geen enkele schuld. Hij heeft maar al te vaak geprobeerd haar vrijelijke gebruik van bedwelmende midde-len aan banden te leggen. Chirurgen en kruidendokters werden geraadpleegd. Maar nauwelijks was de koning erin geslaagd haar van het ene middel af te brengen, of ze ontdekte weer iets anders waarmee ze haar geest kon benevelen. Tegen het eind van haar laatste zomer werd ze zelfs nog roekelozer en gebruikte ze diverse middelen tegelijk, zonder ook maar enige moeite te doen haar verslaving te verbergen. Haar gedragingen betekenden een ware beproeving voor de koning, want wanneer ze dronken was van de wijn of bedwelmd door rook, slingerde ze hem de wildste beschuldigingen naar zijn hoofd. Het lag in de verwachting dat de excessen tegen het eind van haar leven haar volgelingen tot inzicht zouden brengen. Helaas bleek het tegendeel het geval en verklaarden ze dat de koning haar tot haar zelfvernietiging

had gedreven. Ik kan echter met volledige kennis van zaken verklaren dat de koning niets met haar dood uitstaande had. Als teken van rouw zette Burrich de schaar in mijn haar. Hij knipte het zo kort als een vinger breed is. Zelf schoor hij niet alleen zijn hoofd, maar ook zijn baard en zijn wenkbrauwen. De bleke delen van zijn hoofd vormden een scherpe tegenstelling met zijn blozende wangen en maakten dat hij er erg vreemd uitzag. Zelfs nog vreemder dan de woudbewoners die naar de stad kwamen met pek in hun haar en rood en zwart geverfde tanden. Volgens mij kwam het door zijn ogen. Ik heb gaten in schedels gezien die meer leven leken te bevatten dan Burrichs ogen in die dagen van rouw.

Regaal liet Burrich officieel berispen, omdat hij zijn hoofd had geschoren en mijn haar zo kort had geknipt. Dat waren tekenen van rouw voor een gekroonde koning, niet voor een man die afstand had gedaan van zijn rechten op de troon. Veritas knipte een handbreed van zijn haar en zijn baard, zoals de rouw om een broer vereiste. De schildwachten knipten een stuk van hun vlecht, zoals een krijger doet wanneer hij rouwt om een gesneuvelde kameraad. Maar wat Burrich met zichzelf en met mij had gedaan, was extreem. Overal waar we kwamen, werden we aangestaard. Ik wilde hem vragen waarom ik moest rouwen om een vader die ik nooit had gezien. Een vader die me nooit was komen opzoeken. Maar een blik op zijn starre ogen was voldoende om me alle moed te ontnemen.

Het was alsof Burrich zijn meester in de dood was gevolgd. Werktuiglijk kweet hij zich van zijn taken. Zonder enige warmte of bezieling. Staljongens die altijd hun best hadden gedaan om zijn goedkeuring te verwerven, gingen hem nu uit de weg alsof ze zich voor hem schaamden. Alleen Vosje liet hem niet in de steek. De oude teef volgde hem overal, zonder de beloning van een blik of een aai. Ik knuffelde haar uit medelijden en waagde het erop mijn geest aan de hare te koppelen. Maar ik ontmoette slechts een angstaanjagende dofheid. Ze treurde met haar meester.

De winterstormen huilden en gierden om de rotsen. De

dagen waren zo koud en doods dat we ons niet konden voorstellen dat het ooit weer lente zou worden. In het Woeste Woud was Chevalric begraven. Op de burcht werd een kortstondige Vastenrouw in acht genomen, meer om redenen van correctheid dan uit overwegingen van rouw. Het leek wel alsof degenen die oprecht om hem treurden van slechte smaak werden beschuldigd. Zijn openbare leven had moeten eindigen met zijn abdicatie. Hoe tactloos van hem om met zijn dood alsnog de aandacht op zich te vestigen.

Een volle week na de dood van mijn vader werd ik wakker door de vertrouwde tocht van de geheime deur en het wenkende gele licht op de trap. Ik stond op en beklom haastig de treden naar mijn toevluchtsoord. Het zou me goeddoen even weg te zijn uit de onwezenlijke sfeer op de burcht. Om samen met Chade kruiden te mengen en vreemde geuren te doen opstijgen. Ik had genoeg van dat merkwaardige gevoel van onthechting dat bezit van me had genomen sinds het nieuws van Chevalrics dood.

Maar de werktafel aan het eind van de kamer was donker, de haard koud. In plaats daarvan zat Chade voor het vuur in het zitgedeelte. Ik liet me naast zijn stoel op de grond vallen.

'Tja, daar zitten we dan.' Hij legde zijn gepokte hand op mijn hoofd en maakte mijn korte haar in de war.

'Burrich heeft het geknipt,' zei ik plotseling.

'Dat zie ik.'

'Ik vind het afschuwelijk. Het prikt op mijn kussen en dan kan ik niet slapen. Mijn kap blijft niet zitten. En ik zie eruit alsof ik onnozel ben.'

Je ziet eruit als een jongen die treurt om zijn vader.'

'Waarom zou ik om hem moeten treuren?' vroeg ik. Het was de vraag die ik Burrich niet had durven stellen. 'Ik heb hem nooit gekend.'

'Hij was je vader.'

'Hij heeft me verwekt, ja. Maar toen hij van mijn bestaan hoorde, is hij vertrokken. Een mooie vader. Hij heeft nooit voor me gezorgd.'

Het maakte me woedend; eerst Burrichs woeste verdriet en nu Chades beheerste rouw.

'Dat weet je niet. Jij hoort alleen maar wat er wordt gefluisterd. Je bent nog te jong om sommige dingen te kunnen begrijpen. Je hebt nooit gezien hoe een vogel roofdieren bij zijn jongen weglokt door te doen alsof hij gewond is.'

'Hij heeft nooit iets gedaan om me de indruk te geven dat hij om me gaf,' zei ik, maar ik voelde me plotseling een stuk minder zeker van mezelf.

Chade draaide zijn gezicht naar me toe. Zijn ogen leken oud. Ze waren rood en lagen diep in hun kassen. 'Als jij had geweten dat hij om je gaf, zouden anderen het ook hebben geweten. Wanneer je een-maal een man bent, zul je misschien begrijpen hoe zwaar het hem is gevallen om je te

negeren ter wille van je veiligheid. Zodat ook zijn vijanden je zouden negeren.' Hij zuchtte. 'Wat wil je over hem weten?' vroeg hij toen voorzichtig.

'Alles. Maar hoe zou u dat kunnen weten?' Ik werd hoe langer hoe kribbiger tegenover Chades tolerantie.

'Ik heb hem zijn hele leven gekend. Ik heb... met hem samengewerkt. Bij vele gelegenheden. We konden het goed vinden samen.'

'Was u de handschoen of de hand?'

Hoe onbehouden ik ook was, Chade weigerde boos te worden. 'De hand,' zei hij na even te hebben nagedacht. 'De hand die ongezien zijn werk doet, omhuld door de fluwelen handschoen van de diplomatie.'

'Wat bedoelt u daarmee?' Ik kon niet voorkomen dat mijn nieuwsgierigheid werd gewekt.

'Ach, er kan van alles worden gedaan om het diplomatieke spel te vergemakkelijken.' Chade schraapte zijn keel. 'Of om een partij ertoe te brengen aan de onderhandelingstafel plaats te nemen...'

Mijn hele wereld kwam op zijn kop te staan. Ineens werd de werkelijkheid als een visioen aan me geopenbaard. Van het ene moment op het andere besepte ik de rol die Chade speelde en die ik eens zou gaan spelen. 'U bedoelt dat het bijvoorbeeld gemakkelijker onderhandelt met iemand wiens voorganger zojuist de dood heeft gevonden. Dat zo iemand

meer openstaat voor onze zaak, uit angst of uit...'

'Dankbaarheid. Inderdaad.'

Een kille afschuw maakte zich van me meester. Plotseling vielen alle stukjes van de puzzel op hun plaats. Dit was waar alle lessen en alle nauwgezette instructies uiteindelijk toe moesten leiden. Ik wilde opstaan, maar Chade greep me bij mijn schouder.

'Maar het kan ook gebeuren dat een man twee jaar, vijfjaar, tien jaar langer leeft dan iedereen had verwacht, zodat hij de wijsheid en de verdraagzaamheid van zijn jaren meeneemt naar de onderhandelingstafel. En een zuigeling kan van een verstikkende hoest worden afgeholpen, waarna de moeder plotseling in dankbaarheid beseft hoezeer alle betrokkenen zullen profiteren van wat wij te bieden hebben. De hand brengt niet altijd dood en verderf, mijn jongen.'

'Maar vaak wel.'

'Daarover ben ik altijd eerlijk tegen je geweest.' Ik hoorde twee elementen in zijn stem die ik er nooit eerder in had gehoord: hij probeerde zich te verdedigen en hij voelde zich gekwetst. Maar de jeugd kent geen genade.

'Ik denk niet dat ik nog meer van u wil leren. Ik denk dat ik naar de koning ga om hem te zeggen dat hij maar iemand anders moet zoeken om voor hem te doden.'

'Dat is een beslissing die je zelf moet nemen. Maar ik raad je aan het voorlopig niet te doen.'

Zijn kalmte overrompelde me. 'Waarom niet?'

'Omdat je daarmee alles wat Chevalric voor je heeft proberen te bereiken, teniet zou doen. Omdat je daarmee de aandacht op jezelf zou vestigen. En dat is op dit moment geen goed idee.' Hij sprak langzaam en nadenkend.

'Waarom niet?' Ik merkte dat ik fluisterde.

'Omdat sommigen een definitieve streep onder het verhaal van Chevalric willen zetten. En de beste manier om dat te doen, is ook jou uit de weg ruimen.'

'Waarom?'

'Ach, jongen.' Hij trok me dicht tegen zich aan. Je doet er verstandig aan je muisstil te houden. Ik begrijp waarom Burrich je haar heeft afgeknipt, maar ik had liever gehad dat hij het niet had gedaan. Dat niemand eraan was herinnerd dat Chevalric je vader was. Je bent nog zo'n nestkuiken... Luister. Voorlopig ga je gewoon door op de ingeslagen weg. Wacht zes maanden, of beter nog, een jaar. En neem dan een beslissing. Maar voorlopig...'

'Hoe is mijn vader gestorven?'

Chade keek me onderzoekend aan. 'Heb je dan niet gehoord dat hij van een paard is gevallen?'

Jawel, maar Burrich vervloekte de man die dat verhaal vertelde. Hij zei dat Chevalric nooit van een paard zou vallen, noch dat een paard hem ooit zou afwerpen.'

'Burrich moet op zijn woorden passen.'

'Hoe is mijn vader werkelijk gestorven?'

'Ik weet het niet. Maar net als Burrich geloof ik niet dat hij van een paard is gevallen.' Chade zweeg. Ik liet me weer aan zijn benige blote voeten vallen.

'Zullen ze mij ook doden?' vroeg ik, in het vuur starend. Hij zweeg geruime tijd. 'Ik weet het niet. En ik zal er alles aan doen om dat te voorkomen. Bovendien zullen ze eerst de koning van de noodzaak moeten overtuigen. En als dat gebeurt, kom ik het onmiddellijk te weten.'

'Dus u denkt dat het gevaar van binnen de burcht komt?'

'Dat denk ik, ja.' Chade zweeg afwachtend, maar ik weigerde hem de vraag te stellen. Uiteindelijk gaf hij uit zichzelf antwoord. 'Ik wist er niets van. En ik had er niets mee te maken. Ze hebben me er niet eens over benaderd. Waarschijnlijk omdat ze wisten dat ik meer zou hebben gedaan dan alleen geweigerd. Ik zou ervoor hebben gezorgd dat het nooit was gebeurd.'

'O.' Ik ontspande een beetje. Maar door Chade wist ik inmiddels precies hoe er aan het hof werd gedacht. 'Dan zullen ze waarschijnlijk ook niet bij u komen, wanneer ze besluiten dat ze van mij af willen.'

Hij pakte me bij mijn kin en draaide mijn gezicht naar zich toe. 'Laat de dood van je vader een waarschuwing voor je zijn. Je bent een bastaard, jongen. We zijn altijd een risico, een zwakke plek. En we zijn altijd vervangbaar. Behalve wanneer

ze ons nodig hebben voor hun veiligheid. Ik heb je de laatste jaren heel wat geleerd. Maar dit is de belangrijkste les. Een les die je altijd voor ogen moet houden: mocht ooit het moment aanbreken waarop ze je niet meer nodig hebben, dan zullen ze je doden.'

Ik keek hem met grote ogen aan. 'Maar ze hebben me nu ook niet nodig.'

'O nee? Ik word oud. Jij bent jong en meegaand, je hebt het uiterlijk en de houding van een lid van de koninklijke familie. Zolang je geen ongepaste ambities aan de dag legt, hoefje je geen zorgen te maken.'

Hij zweeg even, toen zei hij bedachtzaam en met nadruk: 'We zijn mannen van de koning, mijn jongen. We dienen uitsluitend en alleen hem, op een manier waar jij misschien nog niet over hebt nagedacht. Niemand weet wat ik doe en de meesten zijn vergeten wie ik ben. Of was. Wie van ons bestaan op de hoogte is, kan dat alleen weten via de koning.'

Ik probeerde alles wat ik had gehoord met elkaar te combineren. 'U

zei... dat het gevaar afkomstig was uit de burcht zelf. Maar als ze u niet hebben geraadpleegd, dan kwam het gevaar dus niet van de koning... Het was de koningin!' Ineens wist ik het zeker. Chade sloot zijn ogen om niet te verraden wat hij dacht. 'Dat is een gevaarlijke veronderstelling. Misschien was het wel een ongeluk. Of is Chevalric gedood door iemand uit het

Woeste Woud. Iemand die hij had beledigd. Misschien had het feit dat hij een prins was niets met zijn dood te maken. Het kan ook zijn dat de koning nog een moordenaar in dienst heeft - iemand van wie ik niets weet - en dat hij zelf zijn hand heeft opgeheven tegen zijn zoon.'

'Daar gelooft u niets van,' zei ik vol overtuiging.

'Nee, inderdaad. Omdat ik er geen bewijzen voor heb. Net zomin als ik kan bewijzen dat de koningin verantwoordelijk is voor de dood van je vader.'

Dat is alles wat ik me van ons gesprek herinner. Maar ik weet zeker dat Chade me ervan wilde doordringen dat ik op mijn hoede moest zijn voor de koningin.

Het leven hernam zijn gewone loop, mijn haar groeide langzaam maar zeker weer aan en tegen het begin van de zomer leek alles weer normaal. Ik werd nog altijd met een zekere regelmaat naar de stad gestuurd om boodschappen te doen. En toen ik merkte dat er altijd wel een of twee dingen op de lijst stonden, die uiteindelijk in Chades vertrekken belandden, begon ik te vermoeden wie er achter mijn kortstondige perioden van vrijheid zat. Het lukte me niet altijd om tijd met Mollie door te brengen, maar ik was al tevreden wanneer ik haar door de winkelruit kon toeknikken.

De zomer kwam en bracht warmer weer naar onze kusten. Maar met het warme weer kwamen ook de Buiteneilanders. Sommigen als eerlijke kooplieden met handelswaar uit de

koude gebieden - bont, barnsteen, ivoor, vaatjes met traan - en met een schat aan sterke verhalen. Onze zeelui vertrouwden hen niet en betichtten hen van spionage of erger. Maar hun goederen waren de moeite waard en het goud waarmee ze voor onze wijnen en granen betaalden, was maar al te welkom. Onze kusten kregen echter ook bezoek van een ander soort Buiteneilanders. Ze kwamen met messen en fakkels, met bogen en stormrammen, om te plunderen en te verkrachten. Zoals ze dat al jaren hadden gedaan. Soms leek het een ingewikkelde, bloedige wedloop, waarbij zij probeerden nog een dorp te vinden dat argeloos en ongewapend was, en wij hen in de val trachtten te lokken met een ogenschijnlijk kwetsbaar doelwit, waar we hen vervolgens met hun eigen methoden in de pan hakten. Maar die zomer waren de resultaten voor ons niet zo best. Bij elk bezoek aan de stad hoorde ik nieuwe verhalen over plunderingen en werd het gemor onder de bevolking luider. Boven in de burcht werd het moreel van de soldaten hoe langer hoe slechter. Ik voelde met hen mee. De Buiteneilanders wisten onze patrouilleschepen schijnbaar moeiteloos te ontwijken. Bovendien sloegen ze altijd daar toe waar we onderbemand waren en hen het minst verwachtten. Veritas was degene die zich van iedereen het meest in verlegenheid gebracht voelde, want sinds Chevalric afstand had gedaan van zijn rechten, was de verdediging van het koninkrijk op zijn schouders komen te

rusten.

Jong als ik was beschouwde ik de plunderingen als iets dat mij persoonlijk niet raakte. Natuurlijk, het was erg en ik had medelijden met de dorpingen die hun huizen aan de plundersaars en brandstichters hadden verloren. Maar veilig in de Hertendorst kon ik me weinig voorstellen bij de voortdurende angst waarin de bevolking aan de kust leefde. Mijn onwetendheid was echter geen lang leven beschoren. Toen ik me op een ochtend bij Burrich meldde voor mijn 'lessen', nam hij me tot mijn verbazing mee naar zijn zolderkamer. Nu Cob Regaals palfrenier en hondenverzorger was geworden, vreesde ik dat ik een saaie ochtend zou doorbrengen met het repareren van gebroken hoofdstellen en ander tuig.

'Vandaag ga ik je manieren leren,' kondigde Burrich aan. Ik hoorde duidelijk de aarzeling in zijn stem, alsof hij twijfelde aan het resultaat.

'Met paarden?' vroeg ik ongelovig.

'Nee. Die heb je al. Met mensen. Aan tafel, en daarna, wanneer mensen bij elkaar gaan zitten om te praten. Dat soort manieren.'

'Waarom?'

Burrich fronste zijn wenkbrauwen. 'Omdat je om redenen die ik niet begrijp Veritas zult vergezellen naar Schoonebaai, waar hij besprekingen zal voeren met hertog Keivar van Kolkthij.

Heer Keivar verzet zich tegen samenwerking met Heer Serlijn bij het bemannen van de torens langs de kust. Serlijn beschuldigt hem ervan dat hij zijn torens onbemand laat, zodat de Buiteneilanders ze moeiteloos passeren en zelfs voor anker gaan bij Waker Eiland, vanwaar ze uitvallen doen naar dorpen in het hertogdom Schoof. Ik begreep het probleem, want in de taveernen in Hertenhorst werd over weinig anders gesproken. Voor de kust van Kolktyj bevonden zich drie wachttorens. De twee voor Schoonebaai waren altijd goed bemand, want de stad had een belangrijke haven. Maar de toren op Waker Eiland beschermde weinig dat voor Heer Keivar de moeite waard was. De op dat punt hoge, rotsachtige kustlijn was nauwelijks aantrekkelijk voor potentiële plunders. En Waker Eiland zelf was weinig meer dan een broedplaats voor zeemeeuwen, er graasden wat geiten en het eiland had een enorme populatie schelpdieren. De toren op het eiland was echter van levensbelang voor de verdediging van Zuidkreek in het hertogdom Schoof. Heer Serlijn had zelf een wachttoren op Ei Eiland, maar dat was nauwelijks meer dan een berg zand die bij hoog tij nog net boven de golven uitstak. De enige functie van de toren was de boodschap doorsturen wanneer er op Waker Eiland een waarschuwingsvuur werd ontstoken. Dat kon echter alleen wanneer de toren op Waker Eiland bemand was. Van oudsher behoorden de visgronden en schelpdierstranden

rond Waker Eiland tot het grondgebied van Kolktij, en dus viel het bemannen van de wachttoren ook onder dat hertogdom. Dat betekende echter dat er manschappen en levensmiddelen naar het eiland moesten. Dat er moest worden gezorgd voor hout en olie voor de waarschuwingstvuren. En dat de toren zelf voortdurend moest worden gestut tegen de woeste oceaanstormen. Al met al was het een weinig geliefde standplaats voor soldaten, en wanneer hij wat te diep in het glas had gekeken, had Keivar al meer dan eens verklaard dat Serlijn de toren zelf maar moest bemannen wanneer deze zo belangrijk was voor Schoof. Dat betekende echter niet dat Kolktij daarmee ook afstand deed van de rijke visgronden en schaaldierbedden. Dus toen in de vroege lente dorpen in Schoof zonder waarschuwing waren overvallen, waarbij alle akkers waren platgebrand en de meeste - drachtige - schapen waren afgeslacht of gestolen, had Heer Serlijn luidkeels bij de koning geprotesteerd over het tekortschieten van Heer Keivar bij het bemannen van zijn torens.

Dit alles wist ik dankzij mijn uitstapjes naar de stad en dankzij Chades nachtelijke lessen. Maar omdat Burrich daarvan niet op de hoogte was, hield ik mijn mond en luisterde ik naar zijn gedetailleerde uitleg. Niet voor het eerst besepte ik dat hij me nogal traag vond. Mijn zwijgen vatte hij ten onrechte op als een gebrek aan intelligentie. Na zijn uitleg begon Burrich me

omslachtig te onderwijzen in manieren die, zo zei hij, de meeste andere jongens van hun ouders leerden. Wanneer ik iemand voor het eerst tegenkwam op een dag, moest ik hem of haar begroeten. Hetzelfde gold wanneer ik een kamer binnenkwam en merkte dat ik daar niet alleen was. Ik moest mensen met hun naam aanspreken, en als ze ouder waren dan ik of van een hogere rang - en dat gold voor bijna iedereen die ik tijdens deze reis zou ontmoeten - moest ik ook hun titel gebruiken. Hij leerde me wie voorrang had bij het verlaten van een vertrek (bijna iedereen), hoe ik me aan tafel diende te gedragen, hoe ik het glas moest heffen om te klinken, hoe ik me hoffelijk moest onderhouden met degene die naast me zat, enzovoort, enzovoort. Tot ik uiteindelijk verlangde naar een eindeloze reeks hoofdstellen om schoon te maken.

Burrich gaf me een por in mijn zij. 'En dat mag je ook niet doen. Je ziet eruit alsof je niet helemaal fris bent. Denk maar niet dat niemand het merkt wanneer je met je gedachten ergens anders bent. Zit rechtop en zorg dat je een plezierige uitdrukking op je gezicht hebt. Niet zo'n wezenloze glimlach. Ach, Bas, wat moet ik toch met je beginnen? Hoe kan ik je beschermen wanneer je je voortdurend in de nesten werkt? En waarom willen ze je in 's hemelsnaam meenemen?'

Die laatste twee vragen verrieden zijn oprechte bezorgdheid. Misschien was ik inderdaad nogal traag. Want tot op dat

moment had ik niet begrepen dat hij zelf niet meeding. Hij niet, ik wel. Hij begreep het niet. De vele jaren aan het hof hadden hem geleerd op zijn hoede te zijn. Voor het eerst sinds ik aan zijn zorgen was toevertrouwd, werd ik aan zijn wakend oog onttrokken. Nog niet zo lang geleden was mijn vader ten grave gedragen. En hoewel hij het niet hardop durfde te zeggen, twijfelde hij eraan of ik wel zou terugkeren van deze reis. Ik beseftte dat zijn trots en zijn reputatie een flinke knauw zouden krijgen, wanneer ik zou 'verdwijnen'. Dus ik zuchtte maar eens en opperde voorzichtig dat ze misschien wat extra hulp nodig hadden voor de paarden en de honden. Veritas nam Leon, zijn wolfshond, immers overal mee naar toe. Nog maar twee dagen daarvoor had hij me een compliment gegeven omdat ik het dier zo goed verzorgde. Tot mijn dankbaarheid klampte Burrich zich aan deze uitvlucht vast. Op zijn gezicht stond opluchting te lezen, gevolgd door trots, omdat hij mijn leermeester was geweest. Toen hij me ten slotte liet gaan liep ik diep in gedachten verzonken terug naar de burcht.

Eindelijk op reis... Naar Schoonebaai. Zouden we over land gaan of over zee? Ik wilde dat ik het Burrich had gevraagd. De wegen naar Schoonebaai waren niet zo best, had ik gehoord. Maar dat zou mij niet kunnen deren. Zwartvoet en ik hadden nog nooit een lange reis gemaakt samen. Maar een zeereis, op een echt schip... Ik volgde een pad tussen een groepje elzen

en berken. Zonlicht en een lichte bries speelden met de takken boven mijn hoofd en tekenden een grillig, gespikkeld patroon op de grond. Ik keek omhoog naar de zon die door de berkebladeren scheen. Toen ik mijn ogen weer neersloeg, stond ineens de nar voor me op het pad. Met een ruk stond ik stil en keek verbaasd om me heen, op zoek naar de koning. Maar de nar was alleen. En bovendien buiten, in het daglicht! Terwijl iedereen in de burcht wist dat de nar niet tegen daglicht kon. Maar daar stond hij. Zijn bleke haar woei in de lichte bries. De blauw-met-rode zijde van zijn narrenpak stak verbijsterend fel af tegen zijn fletse huid. Maar zijn ogen waren niet zo kleurloos als in de schemerige gangen van de burcht.

Hij hief glimlachend een vinger op. 'Bas!' klonk zijn hoge stem. 'Bas, bij benauwdheid, boter... basta.' Hij zweeg en glimlachte nogmaals. Ik bleef staan, zwijgend, roerloos.

Weer ging zijn vinger de lucht in. 'Bas! Bij benauwdheid, boter... basta!' Terwijl hij zijn hoofd schuin hield, wuifde zijn haar als de pluizen van een paardebloem.

'Bas,' zei ik nadrukkelijk en tikte op mijn borst. 'Bas, dat ben ik. Mijn naam is Bas. Ben je verdwaald?' Ik probeerde mijn stem vriendelijk en geruststellend te laten klinken om het arme schepsel geen angst aan te jagen. Maar hij schudde heftig zijn hoofd. 'Bas!' zei hij nog eens. 'Bas, bij benauwdheid... boter, basta.'

'Het is al goed,' zei ik sussend. 'Kom maar mee. Dan zal ik je de weg wijzen.'

Abrupt liet de nar zijn armen langs zijn zij vallen. Toen rolde hij met zijn ogen, keek me strak aan en tuitte zijn lippen als om te spugen.

'Nee.' Zijn stem klonk duidelijk geërgerd. 'Luister naar me, idioot. Bas, bij benauwdheid, boter, basta.'

'Wat?' vroeg ik verbijsterd.

'Ik zei... Bas, bij benauwdheid, boter, basta.' Toen draaide hij zich om en begon het pad af te lopen.

'Wacht even!' Ik werd vuurrood van schaamte. Hoe kon je iemand beleefd duidelijk maken dat je jaren had gedacht dat hij behalve nar ook half idioot was? Dat was onmogelijk. Dus ik vroeg: 'Wat betekent al dat gebas en geboter? Steek je soms de draak met me?'

'Helemaal niet.' Hij draaide zich naar me om. 'Bas, bij benauwdheid, boter, basta. Ik geloof dat het een boodschap is. Iets dat je moet doen. Aangezien jij de enige Bas bent die ik ken, neem ik aan dat de boodschap voor jou is bestemd. Ik wens je een goede middag.' Weer wendde hij zich af, maar in plaats van het pad te vervolgen, verdween hij tussen het kreupelhout. Ik haastte me achter hem aan, maar toen ik op het punt kwam waar hij het pad had verlaten, was hij spoorloos verdwenen.

Terwijl ik terugliep naar de burcht was ik de vreemde

ontmoeting en de onbegrijpelijke boodschap van de nar al snel weer vergeten. De nacht daarop riep Chade me bij zich. Brandend van nieuwsgierigheid rende ik de trap op. Maar toen ik boven kwam, zag ik dat mijn vragen zouden moeten wachten. Chade zat aan de stenen tafel met Sluip op zijn schouder. Voor hem lag een afgerold stuk perkament. Zijn knoestige vinger bewoog zich traag langs een soort lijst, een opsomming van dorpen en data. Onder de naam van elk dorp stond weer een opsomming: zoveel krijgers, zoveel kooplieden, zoveel schapen of vaten bier of maten graan, enzovoort. Ik ging aan de andere kant van de tafel zitten en wachtte af, want ik had geleerd hem niet te storen als hij bezig was.

'Wat we ook proberen,' begon hij zacht. 'Het lukt ons niet de Buiteneilanders in de val te lokken. We zijn er een paar keer in geslaagd om gewone plundersaars voor de gek te houden. Maar niet de Rode Kapers. Terwijl dat nu juist degenen zijn die we proberen te treffen.'

'Waarom?'

'Omdat die ons de meeste schade toebrengen. Weet je, jongen, we zijn het gewend om te worden geplunderd. Je zou bijna kunnen zeggen dat we daar min of meer rekening mee houden. We zaaien een extra akker in, we weven een baal stof extra, fokken een stier extra. Onze boeren en ambachtslieden proberen altijd wat in reserve te hebben, en

wanneer er ergens een schuur of een pakhuis in brand wordt gestoken, helpt iedereen mee om de boel weer overeind te zetten. Maar de Rode Kapers plunderen niet alleen maar. Ze vernietigen bovendien alles wat op hun weg komt. Wat ze daadwerkelijk meenemen, lijkt bijna willekeurig.' Chade zweeg even en staarde naar de muur.

'Ik begrijp niet wat de zin daarvan kan zijn,' vervolgde hij peinzend, meer tegen zichzelf dan tegen mij. 'Het is alsof je een koe slacht die elk jaar een goed kalf werpt. De Rode Kapers steken het graan en het hooi in brand terwijl het nog op het veld staat. Ze slachten het vee dat ze niet kunnen meenemen. Wat hebben ze daarbij te winnen?

Waarom wagen ze hun leven om alleen maar dood en vernietiging te brengen? Tegen dieven kun je je wapenen, maar de Rode Kapers moorden en vernietigen volstrekt willekeurig.'

Hij zuchtte hoofdschuddend. Toen hij opkeek was al zijn aandacht op mij gericht. 'Je gaat met Veritas op reis naar Schoonebaai,' zei hij zonder overgang.

'Dat hoorde ik van Burrich. Maar we begrepen geen van beiden waarom.'

Chade keek me verbijsterd aan. 'En een paar maanden geleden klaagde je nog dat je genoeg had van de Hertenhorst en dat je wat meer van de Zes Hertogdommen wilde zien.'

Jawel, maar ik kan me niet voorstellen dat dat de reden is

waarom Veritas me mee op reis neemt.'

Chade snoof. 'Alsof Veritas ook maar enige aandacht zou hebben voor de samenstelling van zijn gevolg. Je hebt gelijk. Veritas heeft geen idee waarom je meegaat... nog niet. De koning zal hem duidelijk maken dat je bent opgeleid tot spion. En dat is voorlopig alles wat hij te horen krijgt. Ben je er klaar voor om iets terug te doen voor alles wat je aan de koning te danken hebt? Ben je er klaar voor om in dienst te treden van het geslacht waartoe je behoort?'

Hij zei het zo kalm en hij keek me zo openhartig aan, dat het me nauwelijks moeite kostte om op mijn beurt net zo kalm te vragen:

'Betekent dat dat ik zal moeten doden?'

'Misschien.' Hij verschoof in zijn stoel. 'Die beslissing zul je zelf moeten nemen. Dat is moeilijker dan eenvoudig de opdracht te krijgen. Veel moeilijker. Ik ben er niet helemaal zeker van of je daar klaar voor bent.'

'Kan een mens daar ooit klaar voor zijn?' Ik probeerde te glimlachen, maar kwam niet verder dan een verkrampte grijns.

'Waarschijnlijk niet.' Chade zweeg even en besloot toen dat ik de opdracht had aanvaard. 'Je reist mee als de persoonlijke bediende van een al wat oudere edelvrouwe die in Schoonebaai op familiebezoek gaat. Vrouwe Tijn reist in een gesloten draagstoel. Jij rijdt naast haar om te zorgen dat de

dragers voorzichtig zijn, om haar water te geven wanneer ze daarom vraagt en om eventuele andere kleine verzoeken in te willigen.'

'Dat klinkt weinig anders dan het verzorgen van de hond van Veritas.'

Chade zweeg even, toen glimlachte hij. 'Uitstekend. Ook dat wordt een van je taken. Zorg dat je onmisbaar wordt. Voor iedereen. Dan heb je reden om je overal te laten zien, zodat je overal je oor te luisteren kan leggen.'

'En wat wordt mijn werkelijke taak?'

'Te luisteren en te leren. Vlijm en ik kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat deze Rode Kapers wat al te goed op de hoogte zijn van onze tactieken en de aantallen van onze manschappen. Keivar heeft nog niet zo lang geleden met tegenzin de fondsen verschaft om de toren op Waker Eiland fatsoenlijk te bemannen. Daarvoor heeft hij het verzoek echter twee keer genegeerd, iets waarvoor de kustdorpen van Schoof zwaar hebben moeten boeten. Maakt Keivar zich behalve aan het verwaarlozen van zijn plichten ook schuldig aan verraad?'

Speelt hij met de vijand onder één hoedje om er zijn voordeel mee te doen? We willen dat jij je oor te luisteren legt. Als blijkt dat hij onschuldig is, of als je niet verder komt dan vermoedens, hoe sterk ook, dan rapporteer je dat aan ons. Maar als je ontdekt dat hij een verrader is... als je daar

zeker van bent... dan moeten we zo snel mogelijk k van hem af.'

'En het middel?' Was dat mijn stem? Zo nonchalant, zo beheerst?

'Ik heb een poeder klaargemaakt, smaakloos wanneer je het door zijn eten gooit, kleurloos in zijn wijn. We vertrouwen op je vindingrijkheid en discretie.' Hij nam het deksel van een aardewerken schaal. Daarin lag een pakje van dun papier; dunner dan alles wat Fedwren me ooit had laten zien. Merkwaardig dat mijn eerste gedachte mijn schrijfleraar gold. Wat zou hij verrukt zijn over een dergelijke papierkwaliteit. In het pakje zat een fijn wit poeder. Het kleefde aan het papier, maar sommige deeltjes maakten zich los en zweefden door de lucht. Terwijl hij zorgvuldig een hoeveelheid aftikte in een mapje van geolied papier, schermde Chade zijn mond en zijn neus af met een doek. Toen hield hij me het mapje voor en ik nam de dood op mijn hand.

'Hoe werkt het?'

'Hij valt niet meteen dood neer, als je dat bedoelt. Maar hij voelt zich wel beroerd. Keivar kennende, vermoed ik dat hij in bed kruipt, waar hij vervolgens nooit meer wakker wordt.'

Ik liet het mapje in mijn zak verdwijnen. 'Weet Veritas hiervan?'

Chade dacht even na. 'Veritas doet zijn naam eer aan. Hij zou niet aan één tafel kunnen zitten met een man van wie hij weet

dat hem de dood door vergif boven het hoofd hangt.' Hij keek me recht in mijn ogen.

Je werkt alleen, zonder met iemand overleg te kunnen plegen. Anders dan met jezelf.'

'Ik begrijp het.' Ik verschoof op mijn hoge houten kruik.
'Chade?'

Ja?'

'Ging het bij u ook zo? De eerste keer, bedoel ik?'

Hij sloeg zijn ogen neer en streek over de vurige rode littekens op de rug van zijn linkerhand.

'Ik was een jaar ouder dan jij,' zei hij ten slotte. 'En anders dan jij hoefde ik het besluit niet zelf te nemen. Ik hoefde het alleen maar uit te voeren. Weet je zo genoeg?'

Zonder te weten waarom voelde ik me plotseling in verlegenheid gebracht. 'Ja, dat denk ik wel,' mompelde ik.

'Mooi. Ik weet dat je het niet kwaad bedoelt, jongen. Maar zoals mannen liever niet praten over wat ze tussen de lakens met hun vrouwe doen, zo praten moordenaars liever niet over... hun ambacht.'

'Zelfs niet van meester tot leerling?'

Chade wendde zijn blik af. 'Nee.' En hij voegde eraan toe: 'Over een week of twee zul je waarschijnlijk begrijpen waarom.'

Dat was alles wat er ooit over werd gezegd.

Terugrekenend kom ik tot de slotsom dat ik dertien moet zijn

geweest.

8

Vrouwe Tijn

De geschiedschrijving van de Zes Hertogdommen is toegepaste aardrijkskunde, placht de hofsecretaris van koning Vlijm, een zekere Fedwren, te zeggen. En misschien wordt elke geschiedschrijving wel bepaald door aardrijkskundige factoren. De zeeën en het ijs tussen ons en de Buiteneilanders maakten ons tot afzonderlijke volken, en de malse graslanden en vruchtbare weidegronden van de Zes Hertogdommen zorgden voor de rijkdom die ons tot vijanden maakte. Misschien zou mijn geschiedschrijving daarmee moeten beginnen. De twee belangrijkste rivieren, Berewater en de Vin Rivier, gaven Gaarde de rijke landerijen voor fruit en wijn, terwijl het Schilders Gebergte dat zich hoog boven Zandkant verheft, de bevolking daar zowel beschermt als isoleert, waardoor onze gedisciplineerde troepenmacht het gebied destijds met weinig moeite wist te veroveren. Al voordat de maan haar macht had overgedragen aan de zon schrok ik wakker, verbaasd dat ik ook maar één oog had dichtgedaan. Burrich had de vorige avond, bij de voorbereidingen voor mijn reis, aan alles gedacht, zodat ik meteen na de ochtendpap had kunnen vertrekken. Maar het heeft heel wat voeten in de aarde voordat zo'n groot gezelschap kan vertrekken. De zon stond dan ook al hoog

boven de horizon voordat de hele stoet zich had verzameld. Als eersten kwamen de manschappen van Veritas, in de kleuren van de troonopvolger en met het insigne van de springende hertebok. Behalve zijn soldaten had Veritas ook een groep edelen uitgenodigd om hem tijdens zijn reis te vergezellen. Daarnaast waren er de valken en honden met hun verzorgers, muzikanten en troubadours, een poppenspeler, en de kameniers en bedienden van de hoge heren en vrouwen. Achter de edelen op hun fraaie rijdieren volgden ten slotte de lastdieren die de stoet besloten.

Mijn plaats was ongeveer halverwege, naast de rijk versierde draagstoel, gedragen door twee rustige, grijze ruinen. De dieren vielen onder de verantwoordelijkheid van Manus, een van de staljongens, die op zijn pony schuin voor ons reed. Ik had de zorg voor het muildier met onze bagage en voor de passagier van de draagstoel, de stokoude Vrouwe Tijn die ik nog nooit had ontmoet. Toen ze eindelijk naar buiten kwam om in haar voertuig te stappen, kon ik onder alle gewaden, sluiers en omslagdoeken slechts een magere gestalte vermoeden, met een parfum dat Zwartvoet deed niezen. Ze nestelde zich te midden van een overdaad aan kussens, reisdekens en bontvachten en gaf opdracht de gordijnen te sluiten, ondanks het feit dat het een prachtige ochtend was. Tot mijn schrik maakten haar twee dienstmaagden zich opgewekt uit de voeten, terwijl ik had verwacht dat er toch ten

minste een in de draagstoel zou meereizen. Wie moest er voor haar persoonlijke behoeften zorgen? Ik had geen idee wat het inhield om een vrouw te bedienen.

'Is alles naar wens, Vrouwe Tijn?' informeerde ik voorzichtig. Geen antwoord. Misschien was ze een beetje doof. 'Is alles naar wens?'

vroeg ik wat harder.

'Val me niet lastig, jongeman,' klonk het verrassend fel. 'Als ik je nodig heb, roep ik je wel.'

'Verschoning alstublieft,' zei ik haastig.

'Ik zei toch dat je me niet moest lastig vallen,' raspte ze verontwaardigd. Daarop zei ik maar niets meer. Dat kon nog gezellig worden, dacht ik geërgerd. Ten slotte klonk er hoorneschal en in de verte zag ik de banier van Veritas omhooggaan. Stofwolken vertelden me dat de kop van de stoet zich in beweging had gezet. Manus spoorde de paarden van de draagstoel aan en ik klakte met mijn tong. Zwartvoet begon gretig te lopen, berustend gevolgd door de muilezel. Ik herinner me die dag nog heel goed. De dikke stofwolken van de stoet die ons voorafging. De gedempte gesprekken tussen Manus en mij, nadat Vrouwe Tijn ons had berispt omdat we te hard lachten. De heldere blauwe hemel die zich welfde boven heuvel na heuvel. De glooiende kustweg. De adembenemende vergezichten over zee. De valleien met hun zware, bijna slaapverwekkende bloemengeur. De

schaapherderinnen die ons giechelend en blozend zagen langstrekken. Hun wollige beschermelingen op de hellingen achter hen. We hielden twee keer stil om de ruiters de gelegenheid te geven hun benen te strekken en hun paarden te drenken. Vrouwe Tijm kwam haar draagstoel niet uit, maar na enige tijd herinnerde ze me er venijnig aan dat ik haar allang water had moeten brengen. Haastig voldeed ik aan haar verzoek. Tot een gesprek kwam het nauwelijks. De zon stond nog royaal boven de horizon toen we ons kamp opsloegen. Manus en ik zetten de kleine tent van Vrouwe Tijm op, terwijl zij in haar draagstoel dineerde met koud vlees, kaas en wijn. Het maal dat Manus en ik gebruikten was aanzienlijk soberder: hard brood, nog hardere kaas en gedroogd vlees. Midden onder het eten eiste Vrouwe Tijm dat ik haar van de draagstoel naar haar tent begeleidde. Terwijl ze zwaar op me leunde, rook ik een weerzinwekkende mengeling van stof, schimmel en parfum, met daaronder een vage urinelucht. Bij de ingang van de tent stuurde ze me weg, met de waarschuwing dat ze niet zou aarzelen haar mes te gebruiken wanneer ik zou proberen haar lastig te vallen.

Net als de soldaten sliepen Manus en ik op de grond, gewikkeld in onze mantel. Het was een mooie avond en terwijl we bij ons vuur zaten plaagde Manus me met mijn veronderstelde lusten en het mes waarmee Vrouwe Tijm me te lijf zou gaan wanneer ik zou proberen ze te bevredigen. Er

was niemand die me om mijn taak benijdde, zei hij. En hij wist te vertellen dat iedereen die ooit met haar had gereisd, met een grote boog om haar heen liep. Jong als ik was, had ik mijn werkelijke opdracht uit mijn hoofd gezet tot het moment daarvoor zou zijn aangebroken. Vandaar dat ik zonder problemen in slaap viel. Ik ontwaakte bij het ochtendgloren. De vogels zongen en uit de richting van de tent van Vrouwe Tijn kwam de overweldigende stank van een boordevolle nachtspiegel. Hoewel mijn maag gehard was door het uitmesten van stallen en hondenhokken, moest ik mezelf dwingen de pot leeg te gooien en schoon te maken. Toen ik hem bij haar terugbracht tierde ze dat ik haar nog geen water had gebracht en nog geen pap had gekookt. Tegen de tijd dat ze haar ontbijt op had en ik de pan en het bord had afgewassen, was de rest van de stoet al bijna klaar om te vertrekken. En toen ik ten slotte haar tent had afgebroken en in het zadel klom, had ik nog geen hap gegeten.

Manus gebaarde met een medelijdend gezicht dat ik dichterbij hem moest komen rijden.

'De stank die ze 's ochtends voortbrengt is legendarisch,' zei hij met een knikje in de richting van de draagstoel. 'Volgens Witlok reisde ze vaak met Chevalric mee... Om op familiebezoek te gaan. De soldaten weten uit ervaring dat ze haar beter kunnen ontlopen. O, en Witlok vroeg me je dit te geven. Volgens hem hoeft je er niet op te rekenen dat je rustig

kunt eten, zolang je voor haar moet zorgen. Dus hij zal proberen elke morgen wat voor je apart te houden.'

Hij gaf me een homp brood met drie repen spek. Gretig viel ik erop aan.

'Zeg, vlegel!' klonk de schelle stem van Vrouwe Tijm. 'Wat doe je daar? Roddelen zeker. Ga terug naar je plaats. Ik heb niets aan je als je zo'n eind voor me uit rijdt.'

Haastig hield ik de teugels in tot ik weer naast de draagstoel reed. Ik slikte een groot stuk brood met spek door. 'Is alles naar wens, vrouwe?'

'Praat niet met je mond vol,' snauwde ze. 'En val me niet lastig met je onbehouwen praatjes.'

Zo ging het aan één stuk door, terwijl de weg de kustlijn volgde, langs door de wind geteisterde rotsen en hier en daar een groepje scheefgegroeide bomen. Naarmate de reis vorderde, werd Vrouwe Tijm steeds tirannieker. Tegen de vierde dag kwam er nauwelijks meer een eind aan haar klachtenstroom. De draagstoel schommelde te veel. Het water dat ik voor haar uit beekjes en rivieren putte, was te koud. Dat uit mijn waterzak te warm. De paarden voor ons joegen te veel stof op. Bovendien stoorde ze zich aan de grove liederen die de mannen zongen. Al met al gaf ze me handenvol werk, zodat ik geen tijd had om over Heer Keivar na te denken.

Op de ochtend van de vijfde dag zagen we in de verte de rook van Schoonebaai. Tegen de middag konden we zelfs

gebouwen onderscheiden en de wachttorens op de rotsen buiten de stad. De weg slingerde zich naar beneden door een brede vallei. Aan het eind daarvan strekten zich de blauwe wateren van de baai voor ons uit. De stranden waren bedekt met zand en de vissersvloot bestond uit platbodems of stoere, kleine sloepen die als meeuwen op de golven reden. Doordat de haven niet zo diep was als die van Hertenhorst, was Schoonebaai nauwelijks een handelsstad. Desalniettemin leek het me een heerlijk oord om te wonen.

Keivar had een erewacht gestuurd om ons te begroeten en ik ging nieuwsgierig in mijn stijgbeugels staan om het ritueel gade te slaan. Ten slotte zette onze stoet zich weer in beweging en het duurde niet lang of we reden door de straten van de stad. De rest van het gezelschap zette rechtstreeks koers naar Kelvars burcht, maar Manus en ik moesten Vrouwe Tijn begeleiden naar de herberg waar ze zou verblijven. Te oordelen naar het gezicht van het kamermeisje had ze er al vaker gelogeed. Manus bracht de paarden en de draagstoel naar de stallen, maar ik moest haar ondersteunen terwijl ze zich naar haar kamer begaf. Haar adem verspreidde zo'n afschuwelijke stank dat ik me afvroeg wat ze had gegeten. Bij de deur van haar kamer stuurde ze me weg. Echter niet voordat ze me de vreselijkste straffen in het vooruitzicht had gesteld wanneer ik niet over precies zeven dagen terug zou zijn.

Met een gevoel van opluchting klom ik weer in het zadel, en Manus en ik waren nog net op tijd om ons aan te sluiten bij de staart van de stoet toen deze de poorten van Kelvars burcht binnenreed. Na opnieuw een uitvoerige welkomstceremonie, waarbij Heer Keivar zijn gasten begroette, werd ons door een legertje knechts gewezen waar we onze paarden konden onderbrengen, waar we die nacht zouden slapen, en - het belangrijkste voor iedere soldaat - waar we moesten zijn om te eten. Ik wilde net samen met Manus onze dieren op stal zetten toen ik mijn naam hoorde roepen. Het was Sig van de Hertenhorst. Hij stond te praten met een bediende in de kleuren van Keivar.

'Daar is hij... dat is Bas. Hé, Bas! Volgens Zadelgoed moet je bij Veritas komen. Leon is ziek. Manus, zet jij Zwartvoet maar voor hem op stal.'

En dat terwijl ik snakte naar een bord eten! Maar ik haalde diep adem en liet me door Zadelgoed naar Veritas' kamer brengen. Toen ik klopte, werd er onmiddellijk opengedaan.

'Eda zij gedankt. Daar ben je!' De man die opendeed droeg Veritas'

insigne, maar ik kon me niet herinneren hem ooit te hebben ontmoet. Soms was het verontrustend te merken dat bijna iedereen wist wie ik was, terwijl ik omgekeerd niet het flauwste vermoeden had. 'Kom binnen. Het beest wil niet eten en volgens Veritas is het ernstig.'

Vanuit een aangrenzend vertrek klonk geplons en gespetter, en ik hoorde de stem van Veritas die aanwijzingen gaf omtrent zijn kleding voor die avond. Maar dat was niet mijn zorg. Ik was hier voor de hond.

Zonder Burrich in de buurt aarzelde ik niet om mijn geest voor het dier open te stellen. Leon tilde zijn magere kop op en keek me gekweld aan. Hij lag in een hoek van het vertrek, op een oud wambuis van Veritas. Hij had het te heet, hij verveelde zich dood en als er niet gejaagd werd, wilde hij naar huis, maakte hij me duidelijk. Om de schijn te wekken dat ik hem onderzocht, streek ik met mijn handen over zijn flanken, ik tilde zijn lippen op om zijn tandvlees te controleren en ten slotte drukte ik op zijn buik. 'Hij mankeert niets,'

zei ik tegen de bediende. 'Hij heeft gewoon geen trek. Geef hem voorlopig alleen maar wat koud water. Wanneer hij honger krijgt, laat hij het wel merken. Ondertussen kunnen we dit beter weghalen, voordat het in deze hitte bederft. Want dan wordt hij alsnog ziek.' Ik wees naar een schaal met pasteiresten. Geen eten voor een hond, maar mijn maag begon te knorren. 'Misschien kan ik proberen een bot voor hem te bemachtigen in de keuken. Eigenlijk meer iets om mee te spelen dan om te eten...'

'Bas? Kom eens hier. Wat er is met Leon?'

'Ik ga wel een bot halen.' De bediende verliet de kamer en ik liep naar de deuropening van het aangrenzende vertrek.

Veritas stond druipend in de badkuip. 'Wat is er met Leon?' 'Hij mankeert niets, heer. Hij is gewoon een beetje uit zijn doen door de hitte en de reis. Een verkwikkende nachtrust en wat afkoeling is alles wat hij nodig heeft. Maar ik zou hem geen pasteiresten en andere vette dingen geven. Zeker niet met dit hete weer.'

'Goed.' Veritas begon zich af te drogen. 'Je zult wel gelijk hebben. Volgens Burrich heb je verstand van honden. Hij leek me alleen zo sloom. Meestal vreet hij alles wat ik hem voorzet. Vooral als het van mijn bord komt.'

'Als dat alles is, kan ik nu beter teruggaan naar de stallen.' Hij keek me verbaasd aan. 'Dat lijkt me tijdverspilling. Manus zorgt toch voor je paard? Wanneer je op tijd wilt zijn voor het diner, moet je je gereedmaken. Charim? Is zijn bad klaar?'

Van het ene moment op het andere werd mijn hele wereld op zijn kop gezet. Ik had geweten dat dit zou komen. Zowel Burrich als Chade had geprobeerd me hierop voor te bereiden. Maar ik vond het een nogal verontrustende ervaring om ineens te worden ingedeeld bij het officiële gevolg van prins Veritas.

Voordat ik in bad zat, was Veritas al aangekleed en op weg naar een bespreking met de kapitein van zijn manschappen, zoals Charim me vertelde.

'Ik zal een veldbed voor je opmaken op de grond,' zei hij. 'Koud zul je het niet hebben. Veritas wil dat je in de buurt

bent en niet alleen om voor de hond te zorgen. Dus misschien heeft hij nog meer voor je te doen.'

Hij zweeg afwachtend. Maar ik stak mijn hoofd in het lauwwarme water om het zweet en het stof uit mijn haar te wassen. Charim zuchtte. 'Ik zal je kleren klaarleggen. Laat die vuile maar hier, dan zal ik ze wassen.'

Het was een vreemde gewaarwording om te worden bediend en nog vreemder om te worden geholpen bij het aankleden. Charim stond er echter op mijn tuniek recht te trekken en te zorgen dat de veel te lange mouwen van mijn nieuwe buis volledig waren afgerold, tot een uiterst hinderlijke lengte. Ten slotte kamde hij mijn haar, dat inmiddels weer zover was aangegroeid dat het vol klitten zat.

'Afkomst verloochent zich niet,' klonk het vanuit de deuropening. Ik draaide me om en zag dat Veritas me met een mengeling van pijn en geamuseerdheid stond op te nemen.

'Hij is het evenbeeld van Chevalric toen die zo oud was, vindt u ook niet, heer?' vroeg Charim tevreden.

'Dat is hij zeker.' Veritas schraapte zijn keel. 'Niemand hoeft zich af te vragen wie je vader was, Bas. Kom, jongen. Het wordt tijd om naar beneden te gaan. Onze gastheer wacht, die oude ijdelruit.'

Zonder af te wachten of ik hem volgde, draaide hij zich om. Toen ik haastig achter hem aan wilde lopen, pakte Charim me

bij mijn arm.

Je moet drie stappen achter hem lopen, aan zijn linkerkant.' Terwijl we door de gangen liepen, sloten steeds meer leden van het gevolg zich bij ons aan. Iedereen had zijn mooiste kleren aangetrokken en ik merkte op dat mijn mouwen in het niet vielen vergeleken bij wat anderen droegen. Mijn schoenen waren tenminste niet bezet met kleine, rinkelende belletjes of zacht tikkende kralen van barnsteen. Boven aan de trap bleef Veritas even staan. Beneden in de hal verstomden de gesprekken. Ik keek neer op een zee van gezichten, opgeheven naar de prins, en zag daar bijna alle menselijke emoties vertegenwoordigd. Sommige vrouwen glimlachten gekunsteld, andere spottend. Er waren jongemannen die zichtbaar hun best deden om indruk te maken. Anderen, die zich minder opzichtig hadden uitgedost, rechtten hun rug alsof ze in de houding sprongen. Ik zag blikken van jaloezie, liefde, minachting, angst, en op enkele gezichten stond duidelijk haat te lezen. Maar Veritas had er nauwelijks oog voor. Toen we de trap afdaalden, week de menigte voor ons uiteen. Aan het eind van de hal wachtte Heer Keivar ons op, om ons voor te gaan naar de eetzaal.

Ik had me onze gastheer anders voorgesteld. Veritas had hem een oude ijdeltuit genoemd, maar ik zag een snel ouder wordende man, een vermoeide verschijning, die zich met zijn extravagante kledij leek te willen wapenen tegen de tand des

tijds. Zijn grijzende haar droeg hij in een dunne paardestaart, hoewel zijn tijd als soldaat reeds lang achter hem moest liggen. Toch had hij nog altijd de soepele, lenige gang die verried dat hij een uitzonderlijk goed zwaardvechter moest zijn geweest. Ik keek naar hem zoals Chade me had geleerd naar mensen te kijken. En al voordat we aan tafel zaten, had ik me een beeld van hem gevormd. Maar pas toen we onze plaatsen hadden ingenomen (ik zat tot mijn verrassing niet zoveel lager dan de hoge edelen) werd me een kijkje in zijn ziel vergund. Niet door hemzelf, maar door zijn vrouwe die zich op dat moment bij ons voegde.

Vrouwe Gracia, die nauwelijks meer dan een handvol jaren ouder kon zijn dan ik, was uitgedost als een eksternest. Nog nooit had ik zo'n opzichtige, kostbare uitmonstering gezien die tegelijkertijd getuigde van zo weinig smaak. Met haar drukke gebaren deed ze me denken aan een baltsende vogel. Haar parfum spoelde als een golf over jne heen, en ook dat rook meer naar geld dan naar bloemen. Ze had een klein hondje bij zich, een schepseltje met grote ogen en lang, zijdezacht haar. Ze praatte kirrend tegen het diertje, dat dicht tegen haar aan kroop en zijn kin op de tafelrand legde. Ondertussen keek ze verlangend in de richting van prins Veritas, in een poging zijn aandacht te trekken. Bij het zien van de uitdrukking op het gezicht van Heer Keivar dacht ik bij mezelf: Geen wonder dat hij geen geld heeft voor het

bemannen van zijn wachttorens.

Het diner werd een beproeving. Ik rammelde van de honger, maar het zou getuigen van ongemanierdheid om dat te laten merken. Dus at ik zoals het me was geleerd, en zodra Veritas geen belangstelling meer toonde voor een gang, schoof ook ik mijn bord weg. Ik snakte naar een flinke schaal vlees, met een stuk brood om in de sappen te dopen, maar wat we kregen waren kleine, merkwaardig gekruide hapjes, exotische vruchtensalades en te lang gekookte groenten. Ondertussen luisterde ik beleefd naar mijn tafeldame, die klaagde over het feit dat er tegenwoordig in Kolkthj nauwelijks meer een fatsoenlijke kwaliteit linnen te krijgen was. Tegelijkertijd probeerde ik iets op te vangen van de gesprekken om me heen.

Er werd gemord over het onderhoud van de wegen dat de laatste tijd te wensen overliet. Een koopman beklaagde zich dat van alles wat hij in Dracht bestelde, bijna de helft niet aankwam als gevolg van het stijgende aantal roofovervallen. Ik veronderstelde dat dat ook de reden was van het tekort aan linnen, waarover mijn tafeldame zich had beklaagd. Wanneer ik naar Heer Keivar keek viel het me op hoe hij zijn jonge vrouw in aanbidding gadesloeg. Het was alsof ik Chade in mijn oor hoorde fluisteren: De hertog heeft zijn aandacht duidelijk niet bij het regeren van zijn hertogdom. Ik vermoedde dat de juwelen en gewaden van Vrouwe Gracia

het geld hadden opgeslokt voor de soldij van de soldaten die de handelsroutes hadden moeten bewaken. En dat met het geld voor haar oorbellen de bemanning van de toren op Waker Eiland betaald had kunnen worden.

Na het diner trad er een minsteel op. De ballade 'Schone Roos te midden van het Klaver' bracht een blos op het gezicht van de hertogin. Maar naarmate de avond vorderde, werden haar wangen steeds bleker. Af en toe geeuwde ze zelfs, waarbij ze haar hand net iets te laat naar haar mond bracht om dat te verbergen. Het hondje was op haar schoot in slaap gevallen en jankte af en toe door de dromen die door zijn kleine hersentjes spookten. Tot twee keer toe dreigde ook de vrouwe weg te dommelen, en ik zag dat ze zichzelf heimelijk in haar arm kneep om wakker te blijven. Ze was dan ook zichtbaar opgelucht toen Keivar de minstreel naar voren riep om hem te belonen voor zijn optreden. Aan de arm van haar heer verliet ze de eetzaal, met het hondje dicht tegen zich aan gedrukt.

Mijn opluchting was minstens zo groot terwijl ik me de trap op haastte. Boven ontving Charim me met de mededeling dat Veritas me verwachtte.

'Wat heb je me te vertellen, jongen?' vroeg de prins terwijl hij een nachthemd over zijn hoofd trok.

En dus bracht ik hem verslag uit op de manier zoals Chade me dat had geleerd. Ik rapporteerde alles wat ik had

opgevangen, herhaalde gesprekken zo woordelijk mogelijk, vertelde wie wat tegen wie had gezegd en ten slotte voegde ik er mijn eigen observaties aan toe. 'De vrouwe van Heer Keivar is nog erg jong, en hij vindt het heerlijk om indruk op haar te maken met kostbare geschenken. Maar ze heeft geen idee van de verantwoordelijkheden die haar positie met zich meebrengt, laat staan dat ze beseft wat de verantwoordelijkheden zijn van haar echtgenoot. En Heer Keivar besteedt zijn geld, zijn tijd en zijn energie liever aan zijn jonge vrouw dan aan zijn plichten. Wanneer dat niet erg oneerbiedig zou zijn, zou ik veronderstellen dat zijn mannelijkheid hem in de steek heeft gelaten en dat hij zijn jonge bruid bij wijze van compensatie probeert te bevredigen met kostbare geschenken.'

Veritas liet zich met een diepe zucht op zijn bed vallen. 'Chevalric zou dit ongetwijfeld subtieler hebben aangepakt, met een charmante glimlach en een handkus. Maar zo ben ik nu eenmaal niet. Als man van eer en als hertog heeft Keivar de plicht om die toren fatsoenlijk te bemannen. En dat zal ik hem zeggen ook.'

Na die woorden draaide hij me de rug toe. 'Charim, doe het licht uit.'

Charim deed wat hem werd gezegd en ik liep op de tast naar mijn veldbed. Terwijl ik ging liggen besepte ik dat Veritas Keivar wel kon dwingen om de toren te bemannen, maar dat

de problemen daarmee niet waren opgelost. Iemand zou Vrouwe Gracia op haar verantwoordelijkheden moeten wijzen. Bovendien was het belangrijk dat de trots van Heer Keivar ongeschaad bleef en dat het geschil tussen hem en Heer Serlijn werd bijgelegd. Problemen genoeg. Maar ik sliep zodra mijn hoofd het kussen raakte.

9

Boter basta

De nar kwam naar de Hertenhorst in het zeventiende jaar van het bewind van koning Vlijm. Veel meer is er* niet over hem bekend. Het schijnt dat dankbare kooplieden hem de koning ten geschenke hadden gegeven, maar over zijn oorsprong doen verschillende verhalen de ronde. Zo zou hij volgens het ene verhaal door Rode Kapers gevangen zijn genomen en vervolgens door de kooplieden bevrijd. Een andere overlevering verhaalt hoe de nar als zuigeling werd gevonden, drijvend in een klein bootje, op een bed van hei en lavendel, en door een parasol van haaiehuid afgeschermd tegen de zon. Dit laatste verhaal is echter te fantastisch om waar te zijn. Over het leven van de nar vóór zijn komst naar het hof van koning Vlijm valt kortom niets met zekerheid te zeggen.

Wel is zo goed als zeker dat zijn ouders behoorden tot het menselijk ras. Hoewel dat niet over al zijn voorouders kan worden gezegd. Het lijkt onwaarschijnlijk dat zijn afkomst bij het Andere Volk ligt, zoals sommige verhalen willen doen

geloven. Zijn vingers en tenen zijn namelijk volledig vrij van vliezen en hij heeft nooit ook maar de geringste vrees voor katten getoond. Zijn ongebruikelijke lichamelijke kenmerken (zoals zijn bleke huid) lijken eerder erfelijk bepaald dan een individuele afwijking. Hoewel het heel goed mogelijk is dat ik het in dit opzicht bij het verkeerde eind heb. Ook naar zijn leeftijd op het moment van zijn aankomst op de Hertenhorst kunnen we alleen maar raden. Op basis van persoonlijke observatie kan ik met mijn hand op mijn hart verklaren dat de nar er destijds aanzienlijk jonger uitzag en in alle opzichten een jeugdiger indruk maakte dan heden ten dage. Maar aangezien hij in het algemeen weinig tekenen van veroudering vertoont, kan het zijn dat hij niet zo jong was als hij aanvankelijk leek.

Ook over zijn geslacht bestaan verschillende opvattingen. Desgevraagd schijnt de nar ooit te hebben geantwoord dat dat niemand iets aanging. Dus daar leg ik me bij neer. Wat betreft zijn voorkennis en de ergerlijk vage uitingvormen daarvan, bestaat geen duidelijkheid of het gaat om een gave die rechtstreeks te maken heeft met zijn afkomst, dan wel om een individuele gave. Er zijn er die geloven dat hij alles van tevoren weet. Volgens anderen is deze opvatting ontstaan door zijn veelvuldig gebruik van de uitroep: 'Ik had je nog zo gewaarschuwd!' en door zijn bijzonder onduidelijke en cryptische formuleringen. Hoewel ik dat niet helemaal wil

ontkennen, zijn er toch diverse gevallen bekend waarin hij - in vage bewoordingen, maar desalniettemin onloochenbaar - toekomstige gebeurtenissen heeft voorspeld. Voorspellingen die bovendien zijn gedaan in aanwezigheid van getuigen.

Kort na middernacht werd ik wakker van de honger. Ik stond op en liep op de tast naar de tafel waar een schaal gebak had gestaan. Maar blijkbaar hadden de bedienden deze weggehaald. Na een korte aarzeling won mijn maag het van mijn verstand. Zachtjes duwde ik de deur van de kamer open en sloop de schemerig verlichte gang op. De twee wachten die Veritas voor de deur had geposteed, keken me vragend aan. 'Ik rammel van de honger,' zei ik.

'Weten jullie waar de keuken is?'

Ik heb nog nooit een soldaat meegemaakt die dat niet wist. Dus glipte ik even later met de belofte dat ik iets voor hen zou meebrengen de trap af naar de halfdonkere hal.

Blijkbaar was de rest van de burchtbewoners in diepe slaap. Zelfs de weinige bewakers die ik tegenkwam zaten te doezelen. Zonder problemen vond ik de keuken, een groot betegeld vertrek met drie enorme fornuizen, waarvan het vuur was afgedekt voor de nacht. Ondanks het late - of vroege - uur brandde er volop licht. De keuken van een burcht slaapt nooit. Op een van de fornuizen werd een grote pan met stoofpot warm gehouden. Ik ging op zoek naar een kom en een lepel en hielp mezelf aan een flinke portie.

Toen ik al aan mijn tweede kom bezig was, naderden er zachte voetstappen. In de hoop dat de kok van de burcht net zo'n groot hart zou hebben als die van de Hertendorst, zette ik mijn meest ontwapenende glimlach op. Maar het was de kok niet. Het was een dienstmeisje. Over haar nachthemd had ze een deken rond haar schouders geslagen. In haar armen hield ze een zuigeling. Toen ik zag dat ze hilde, wendde ik me af, slecht op mijn gemak.

Ze keurde me echter nauwelijks een blik waardig. Nadat ze het in doeken gewikkelde kindje op tafel had gelegd, pakte ze een kom water en boog ze zich mompelend over de zuigeling. 'Toe maar, lammetje van me. Drink maar. O, kun je niet eens likken? Doe je mondje dan toch open.'

Ik kon niet nalaten te kijken hoe ze onhandig probeerde de kom naar de mond van het kindje te manoeuvreren. Ondertussen probeerde ze met haar andere hand het kind te dwingen zijn mond open te doen. Nog nooit had ik een moeder zo hardhandig te werk aen gaan. Er klonk een merkwaardig gerochel, gevolgd door een kokhalzend geluid. Toen ik opsprong om te protesteren, stak er een hondkopje uit de doeken.

'O, hij stikt. Hij gaat dood. Mijn kleine Joeltje gaat dood. Ik weet me geen raad.'

Ze trok het kokhalzende hondje tegen zich aan. Het schudde wild met zijn kopje, zijn donkere, bolle oogjes ontmoetten de

mijne en ik voelde de hevige paniek en de pijn van het diertje. Rustig maar. 'Geef hem eens hier,' hoorde ik mezelf zeggen. Je helpt hem niet door hem zo dicht tegen je aan te drukken. Dan krijgt hij helemaal geen lucht.'

Ze was een hoofd groter dan ik en even dacht ik dat ik de hond met geweld uit haar armen zou moeten trekken. Maar uiteindelijk gaf ze me het beestje. Ik zette het op tafel en wikkelde de vele lagen stof van hem af.

Het diertje was er ellendig aan toe. Het stond met zijn kopje tussen zijn voorpootjes. Zijn neus en borst zaten onder het speeksel, zijn buik was hard en gezwollen. Kokhalzend sperde het zijn kleine kaken wijd open. Het meisje schreeuwde het uit en wilde het diertje weer oppakken. Maar ik duwde haar ruw opzij. 'Laat hem nou toch,' zei ik ongeduldig. 'Hij probeert iets uit te braken en dat kan hij niet wanneer je hem zo stijf tegen je aan houdt.'

Ze verstarde. 'Iets uit te braken?'

'Volgens mij zit er iets in zijn slokdarm. Kan het zijn dat hij iets met botten of veren te pakken heeft gekregen?'

Ze keek me verschrikt aan. 'Er zaten graten in de vis. Maar dat waren maar hele kleine.'

'Vis? Welke idioot heeft hem vis gegeven?'

'Ik, tijdens het diner.'

'Dan zal er wel een graat in zijn keel zitten. Als hij die inslikt gaat hij dood.'

'Nee! Dat mag niet. Hij moet weer beter worden. Zijn maag is gewoon een beetje van streek omdat ik hem te veel heb gegeven. Trouwens, wat weet een keukenjongen nou van honden?'

Het beest begon opnieuw krampachtig te kokhalzen, maar gaf alleen maar gal op. 'Ik ben geen keukenjongen, maar hondenverzorger in dienst van prins Veritas. En als we jouw hond niet helpen, gaat hij dood.'

Haar gezicht drukte zowel ontzag als afschuw uit terwijl ik het hondje stevig beetpakte. Ik probeer je te helpen. Het beestje geloofde me niet. Ik dwong zijn kaken van elkaar en stak twee vingers in zijn strot. Het hondje begon nog heftiger te kokhalzen en maaide wild met zijn voorpoten. Zijn nagels moesten ook nodig geknipt worden. Met mijn vingertoppen kon ik de graat voelen, maar ik kon er amper beweging in krijgen. De hond jankte gesmoord en probeerde zich los te rukken.

'Die raakt hij op eigen kracht niet kwijt,' zei ik. Ik drukte het beest in de armen van de snotterende dienstmaagd en ging op zoek naar iets met een haak of een scherpe bocht. In een van de bestekbakken vond ik uiteindelijk wat ik zocht: een metalen haak met een handvat, die werd gebruikt om hete pannen van het vuur te tillen.

'Ga zitten,' zei ik tegen het dienstmeisje.

Ze keek me met open mond aan, maar gehoorzaamde.

'Nu moet je hem stevig tussen je knieën houden. Denk erom dat je hem niet loslaat, hoe hij ook klauwt of spartelt. Begrepen?'

Ze knikte. Tranen stroomden over haar gezicht.

'Goed vasthouden,' zei ik nog eens. Ik pakte een tonnetje boter en nam er een flinke lik uit. 'Hiermee ga ik de boel eerst een beetje soepel maken. Daarna moet ik zijn kaken openwringen en proberen of ik de haak achter de graat kan krijgen, zodat ik hem eruit kan trekken. Klaar?'

Ze knikte weer. Haar tranen waren gedroogd en er verscheen een vastberaden trek om haar mond.

Het kostte me weinig moeite om de boter in zijn keel te duwen. Het hondje raakte echter in paniek toen het voelde dat zijn keel nog meer werd geblokkeerd. Maar tijd om vriendelijk te zijn had ik niet. Ik dwong zijn kaken open, stak de haak in zijn keel en begon voorzichtig te draaien. Het hondje klauwde en jankte en plaste zijn bazinnetje helemaal onder. Toen schoofde haak om de graat en ik begon rustig maar met kracht te trekken. In een brij van schuim, gal en bloed kwam de boosdoener te voorschijn. Het was echter geen graat, maar een venijnig klein botje. Zo te zien van een vogel. Ik gooide het ding op tafel. 'Kippebotten mag hij ook niet,' zei ik streng.

Ik geloof niet dat ze me hoorde. Het hondje zat dankbaar piepend en hijgend op haar schoot. Ik hield het een kom met

water voor. Het diertje snoof even, nam een paar likken en rolde zich toen uitgeput op. Ze nam het in haar armen en begon het zachtjes te wiegen.

'Ik ga je iets vragen,' begon ik.

'Zeg het maar,' zei ze met haar mond in zijn vacht. 'Je mag vragen wat je wilt.'

'Om te beginnen moet je ermee ophouden hem hetzelfde te laten eten als jij. Geef hem voorlopig alleen rood vlees. Gekookt graag. En voor een hondje van deze maat niet meer dan je in je hand kunt houden. Bovendien moet je hem niet steeds dragen. Hij moet kunnen rennen. Daar wordt hij sterk van. En ik zou hem eens wassen. Hij stinkt, niet alleen zijn vacht maar ook zijn adem. Dat komt omdat hij te vet eet. Als je op deze voet doorgaat, is hij over twee jaar dood.'

Ze sloeg verschrikt haar hand voor haar mond. Ineens herkende ik de verlegen beweging waarmee ze tijdens het diner aan haar juwelen had gevoeld en ik besepte dat het Vrouwe Gracia was die ik de mantel stond uit te vegen.

Blijkbaar ried ze mijn gedachten, want ze glimlachte stralend. 'Ik zal alles doen wat je zegt, hondenjongen. Maar wil je niets voor jezelf?'

Ze dacht natuurlijk dat ik om geld zou vragen of een ring, of misschien zelfs om een positie aan haar hof. In plaats daarvan keek ik haar recht in haar ogen en ik zei: 'Ik zou willen dat u uw man, Heer Keivar, vraagt de toren op Waker Eiland te

bemannen met zijn beste soldaten en op die manier een eind te maken aan de strijd tussen Kolkthij en Schoof.'

'Wat?'

Het accent en de stembuiging waarmee ze dat ene woordje uitsprak, vertelden me dat ze niet als edelvrouwe was geboren.

'Vraag uw man om zijn torens goed te bemannen.'

'Wat geeft een jonge knaap als jij om zulke dingen?'

Het klonk bijna bot. Waar Keivar haar ook had gevonden, ze was duidelijk niet van hoge komaf. Haar hele manier van doen verried dat ze een meisje uit het gewone volk was en dat ze zich geen raad wist met haar plotselinge hoge positie. Ze was eenzaam en onzeker, niet voorbereid op wat er van haar werd verwacht. Erger nog, ze wist dat ze tekortschoot, en die wetenschap knaagde aan haar. Als ze niet leerde een echte hertogin te zijn voordat de schoonheid van haar jeugd verbleekte, wachtten haar slechts jaren vol eenzaamheid en spot. Ze had behoefte aan een leermeester, iemand zoals Chade. Ze had de goede raad nodig die ik haar kon geven. Maar ik moest voorzichtig te werk gaan, want het was niet waarschijnlijk dat ze advies zou aannemen van een hondenjongen.

'Ik heb een droom gehad,' sprak ik plotseling bevlogen. 'Zo duidelijk als een visioen. Of eigenlijk meer als een waarschuwing. De droom zei me dat ik naar de keuken moest gaan.' Ik staarde wazig voor me uit. Haar ogen werden groot,

haar aandacht was gevangen. 'Ik droomde van een vrouw die wijze woorden sprak en drie sterke mannen tot een muur van eenheid smeedde, waartegen de Rode Kapers machteloos waren. Met haar juwelen in haar handen stond ze voor de drie mannen. "Maak dat de vuren in de wachttorens stralender schitteren dan de edelstenen in mijn ringen. Laat de waakzame soldaten die de torens bemannen onze kust omsluiten zoals deze parels mijn hals omsloten. Versterk de burchten tegen hen die ons volk bedreigen. Want met trots zal ik onopgesmukt voor mijn koning en mijn volk verschijnen, opdat de vestingwerken die ons tegen de vijand beschermen, de juwelen van ons land worden." De koning en zijn hertogen verbaasden zich over haar wijze hart en haar nobele inborst. Maar het volk aanbad haar, want het wist dat ze meer van haar onderdanen hield dan van goud of zilver.'

Het was duidelijk dat mijn woorden tot haar verbeelding spraken. De uitdrukking op haar gezicht verried dat ze zichzelf al trots en nobel voor de kroonprins zag staan. Ik voelde dat ze werd beheerst door het verlangen zich te onderscheiden. Dat ze ervan droomde dat er in haar geboortestreek bewonderend over haar werd gesproken. Misschien was ze ooit melkmeid of keukenmaagd geweest en werd ze door haar vroegere omgeving nog altijd zo gezien. Door deze nobele daad zou ze kunnen bewijzen dat ze niet alleen in naam hertogin was. Heer Serlijn en zijn gevolg

zouden met het nieuws over haar optreden terugkeren naar Schoof. Minstrelen zouden haar daden bezingen. En haar echtgenoot zou verrast zijn en haar gaan zien als een vrouw die gaf om haar land en haar volk, in plaats van de knappe deerne die hij had gestrikt met zijn titel. Er was een dromerige blik in haar ogen verschenen. Om haar mond speelde een verstrooide glimlach.

'Welterusten, hondenjongen,' zei ze zacht en ze schreed de keuken uit, met het hondje tegen zich aan gedrukt. Ze droeg de deken rond haar schouders als een hermelijnen mantel, en ik was ervan overtuigd dat ze haar rol de volgende dag goed zou spelen. Plotseling grijnsde ik. Het zag ernaar uit dat ik mijn missie zonder vergif tot een goed eind had weten te brengen. Want ik wilde er alles om verwedden dat de wachttorens bemand zouden zijn, nog voordat er een week was verstreken.

Weer in bed stelde ik me het schouwspel van de volgende dag voor. Vrouwe Gracia zou ongetwijfeld met loshangend haar en in een sober, wit gewaad voor de prins verschijnen, dacht ik terwijl ik wégdoezelde. Ik zou er geen getuige van zijn. Slechts enkele ogenblikken later althans, zo leek het - werd ik wakker geschud. Charim stond over me heen gebogen. Een kaars maakte lange schaduwen op de muren van de kamer. 'Wakker worden, Bas,' fluisterde hij schor. 'Vrouwe Tijn heeft een boodschapper gestuurd. Ze heeft je

onmiddellijk nodig. Je paard wordt al gezadeld.'

'Vraagt ze naar mij?' vroeg ik nogal onnozel.

'Natuurlijk. Ik heb je kleren klaargelegd. Doe zachtjes. Veritas slaapt nog.'

'Wat wil ze van me?'

'Dat weet ik niet. Misschien is ze ziek geworden. De boodschapper zei alleen dat je onmiddellijk moest komen.'

Nu begon ik toch een beetje nieuwsgierig te worden, en trouwens, ik had geen keus, ik moest gaan. Ik wist niet precies wat de relatie was tussen de koning en Vrouwe Tijm, maar ze stond in rang ver boven me. Ik kon haar bevel niet negeren. Haastig kleepte ik me die nacht voor de tweede keer aan. Manus had Zwartvoet gezadeld en deed me met een paar spottende grappen uitgeleide.

Toen ik de binnenplaats van de herberg opreed, kwam de herbergierster me bezorgd tegemoet. 'Ze ligt maar te kreunen, heer. Ik ben bang dat het ernstig is, maar ze wil niemand zien. Ze vraagt alleen maar naar u.'

Ik haastte me naar binnen en klopte voorzichtig op de deur van Vrouwe Tijm, half en half verwachtend haar schelle, verwijtende stem te horen. In plaats daarvan klonk het beverig: 'Bas, ben je daar eindelijk? Kom vlug, jongen. Ik heb je nodig.'

Ik haalde diep adem en ging de schemerige, benauwde kamer binnen. Allerlei geuren drongen in mijn neus. De stank van

de dood kon nauwelijks erger zijn, dacht ik bij mezelf. De zware bedgordijnen waren dichtgetrokken. Het enige licht in de kamer kwam van een flakkerende kaars. Ik pakte hem op en waagde me dicht bij het bed. 'Vrouwe Tijn?' vroeg ik zacht. 'Jongen,' klonk het zacht vanuit een donkere hoek.

'Chade!' Hoe had ik zo onnozel kunnen zijn!

'Ik heb geen tijd om je alles uit te leggen. Maar denk niet te slecht over jezelf. Vrouwe Tijn heeft al heel wat mensen voor de gek gehouden, en dat zal ze blijven doen. Althans, dat hoop ik. Geen vragen dus. Doe maar gewoon wat ik zeg. Om te beginnen ga je naar de herbergierster. Je zegt dat Vrouwe Tijn een van haar aanvallen heeft en dat ze een paar dagen absoluut niet gestoord mag worden. Door niemand. Je zegt maar dat haar achterkleindochter voor haar komt zorgen...'

'Maar wie...'

'Dat is al geregeld. Haar achterkleindochter zorgt voor alles, ook voor haar eten. Denk erom dat je de herbergierster op het hart drukt dat ze Vrouwe Tijn absoluut met rust moet laten. Vooruit, doe dat eerst maar.'

Geschokt als ik was, maakte ik een overtuigende indruk. De herbergierster beloofde erop toe te zien dat niemand zelfs maar op de deur zou kloppen, want ze wilde voor geen prijs dat de vrouwe haar gunstige mening over de herberg zou herzien. Waaruit ik opmaakte dat Vrouwe Tijn vorstelijk voor haar verblijf betaalde. Weer in de kamer trok ik de deur

zachtjes achter me dicht. Chade schoof de grendel ervoor en stak een nieuwe kaars aan. Toen spreidde hij een kleine kaart uit op de tafel. Het viel me op dat hij reiskleding droeg: een mantel, laarzen, een wambuis en hosen, allemaal in het zwart. Hij leek ineens een ander mens: krachtig, energiek. En ik vroeg me af of de oude man in het lange gewaad soms ook een pose was. Toen hij naar me opkeek, had ik kunnen zweren dat ik oog in oog stond met Veritas. Ik kreeg echter geen tijd om over de gelijkenis na te denken.

'Veritas en Keivar zullen het zonder ons moeten doen. Wij moeten ergens anders heen. Ik heb vannacht een boodschap ontvangen. De Rode Kapers hebben toegeslagen, hier, bij Smidshamer. Zo dicht bij de Hertenhorst dat het niet alleen een belediging, maar ook een bedreiging is. Bovendien uitgerekend op een moment waarop Veritas in Schoonebaai zit. Dat moeten ze hebben geweten. Maar dat is niet alles. Ze hebben gijzelaars gemaakt en meegenomen naar hun schepen. En vervolgens zijn er boodschappen gestuurd naar de Hertenhorst, naar koning Vlijm zelf. Ze eisen een grote hoeveelheid goud. Wanneer ze die niet krijgen, sturen ze de gijzelaars naar hun dorp terug.'

'Andersom, bedoel je zeker?'

'Nee.' Chade schudde geërgerd zijn hoofd, als een beer die werd geplaagd door een zwerm bijen. 'Nee, de boodschap was heel duidelijk. Als het goud wordt betaald, zullen ze de

gijzelaars doden. In het andere geval sturen ze hen terug. De boodschapper kwam rechtstreeks uit Smidshamer. Zijn eigen vrouw en zoon waren meegenomen. Hij hield vol dat hij de voorwaarden goed had overgebracht.'

'Dan zie ik het probleem niet.'

'Ik ook niet. Althans, niet op het eerste gezicht. Maar de man die de boodschap kwam afleveren, vertelde dat de kapitein van het schip hem grijnzend zijn voorwaarden had genoemd, en dat de rest van de bemanning bulderend had gelachen.

Vandaar dat jij en ik daar maar eens een kijkje moeten gaan nemen. Voordat de koning officieel reageert. Ja, zelfs voordat Veritas hiervan op de hoogte wordt gebracht. Kijk, dit is de weg waarlangs we zijn gekomen. Zoals je ziet volgt die de kustlijn. En zo gaan we nu. Het is meer rechtstreeks, maar de weg is steiler en hier en daar wat drassig. Vandaar dat het geen geschikte route is voor wagens. Maar te paard is het aanzienlijk sneller. Hier ligt een boot op ons te wachten. We steken de baai over, gaan hier aan land en vervolgens omhoog naar Smidshamer.'

Ik keek naar de kaart. Smidshamer lag ten noorden van de Hertenhorst. Ik vroeg me af hoe lang de boodschapper erover had gedaan om ons te bereiken. En of de Rode Kapers hun dreigement al zouden hebben uitgevoerd tegen de tijd dat we daar aankwamen. Het had echter geen zin om tijd te verspillen aan dat soort vragen. 'Hebt u wel een paard?'

'Dat is al geregeld. Er staat buiten een vos klaar met drie witte voeten. Kom, de boot wacht. We hebben geen moment te verliezen.'

'Nog één ding.' Ik trotseerde dapper zijn ergernis over dit uitstel. 'Ik moet het vragen, Chade. Bent u hier omdat u me niet vertrouwdde?'

'Het is niet meer dan redelijk dat je je dat afvraagt. Nee, ik was hier om in de stad mijn oor te luisteren te leggen. Zoals jij dat zou doen in de burcht. Hoedenmaaksters en knopenverkoopsters weten soms meer dan de raadslieden van de koning. Overigens zonder dat ze zich daarvan bewust zijn. Zo. Zullen we dan nu maar gaan?'

We verlieten de herberg via een zijdeur. Buiten stond inderdaad een vos op ons te wachten. Zwartvoet begroette hem welgemanierd, maar nauwelijks geïnteresseerd. Ik voelde Chades ongeduld, maar hij beheerste zich en liet de paarden in een rustig tempo doorstappen tot we de straten van Schoonebaai achter ons hadden gelaten. Pas toen we de laatste huizen waren gepasseerd, spoorden we de dieren aan tot galop. Chade reed voorop en ik was verbaasd over zijn ruiterskwaliteiten. Nooit zal ik die nachtelijke rit vergeten. Chade gaf het tempo aan en lette daarbij niet zozeer op snelheid als wel op zekerheid. Vandaar dat we af en toe overgingen in stap om onze paarden te sparen. En bij verraderlijke stukken op de route stegen we zelfs af. Toen de

ochtend de hemel grijs begon te kleuren, hielden we stil om de voorraden in Chades zadeltassen aan te spreken. Ik kon de oceaan horen, ik kon hem ruiken, maar zien kon ik hem van onze beboste heuveltop nog niet. De weg was nauwelijks meer dan een kronkelend hertenspoor geworden. In de bomen en struiken om ons heen zongen vogels en ritselden kleine dieren. Chade was op het zachte mos gaan zitten, met zijn rug tegen een boom. Gretig dronk hij eerst uit zijn waterzak en vervolgens uit een fles met brandewijn. In het onbarmhartige daglicht viel me op hoe moe hij eruitzag. Ik vroeg me af of de reis niet boven zijn krachten ging.

'Maak je over mij geen zorgen,' zei hij toen hij zag dat ik naar hem zat te kijken. 'Ik heb wel zwaardere klussen geklaard, met minder slaap. Bovendien hebben we straks vijf uur rust, wanneer de oversteek gladjes verloopt.'

Een uur of twee later splitste het pad zich. We namen de smalste vertakking. Het was drukkend heet onder de bomen en we werden geplaagd door zwermen steekvliegen die de paarden belaagden en tussen onze kleren kropen.

Tegen de middag bereikten we een kale helling waarop de wind vrij spel had. Eindelijk zag ik de oceaan weer. De wind betekende een verkoeling voor onze zwetende paarden en joeg bovendien de insecten weg. Het pad was zo breed dat ik naast Chade kon gaan rijden. De blauwgrijze vlekken staken scherp af tegen zijn bleke huid. Zijn gezicht leek bloedelozer

dan dat van de nar. Onder zijn ogen lagen donkere kringen. 'Breng me liever verslag uit dan me als een dwaas aan te staren,' commandeerde hij kortaf. En dat deed ik. Het was bijna onmogelijk om zowel het pad als zijn gezicht in de gaten te houden, maar de tweede keer dat ik hem hoorde snuiven, wierp ik een blik opzij. Er lag een wrange, geamuseerde trek op zijn gezicht.

'Puur geluk. Dat had je vader ook altijd. Misschien is je keukendiplomatie inderdaad voldoende geweest om het tij te keren. Keivar is altijd een goed hertog geweest, maar zo te horen is zijn jonge bruid hem naar het hoofd gestegen.' Plotseling zuchtte hij. 'Toch is het een afschuwelijke situatie. Veritas zit in Schoonebaai om een hertog de mantel uit te vegen die zijn torens onvoldoende bemant, maar ondertussen wordt in zijn eigen Hertensprong een stad overvallen. Wel verdoemd! Er is zoveel dat we niet weten. Hoe hebben de Rode Kapers ongemerkt onze torens weten te passeren? Hoe wisten ze dat Veritas niet op de Hertenhorst was maar in Schoonebaai? Of wisten ze dat niet? Was het geluk? En wat betekent dat vreemde ultimatum?

Is het bedoeld als dreigement of drijven ze de spot met ons?' Even bleef het stil.

'Ik wou dat ik wist wat Vlijm doet. Toen hij die boodschapper naar me toe stuurde, had hij nog niets besloten. Dus misschien blijkt alles al geregeld te zijn wanneer we in

Smidshamer aankomen. Bovendien vraag ik me af of hij via het Vermogen contact heeft gezocht met Veritas. Er wordt beweerd dat in vroeger tijden, toen de meeste mannen geoefend waren in het Vermogen, een man door aandachtig luisteren wist wat zijn leider dacht. Maar misschien is dat slechts een legende. En tegenwoordig zijn er niet veel meer die geschoold zijn in het Vermogen. Koning Gulhart redeneerde namelijk dat het Vermogen extra waardevol zou zijn wanneer het slechts door een elite werd gehanteerd. Eerlijk gezegd heb ik dat nooit begrepen. Dat geldt toch ook niet voor boogschutters of zeevaarders? Anderzijds, misschien geeft een aura van geheimzinnigheid een leider inderdaad meer status bij zijn mannen...'

Op dat moment schoot er een eekhoorn over het pad. Chades paard steigerde en zijn berijder werd bijna uit het zadel geworpen. Verschrikt pakte ik het paard bij de teugels. 'Voelt u zich wel goed?'

Chade knikte langzaam. 'Maak je geen zorgen. We zijn bijna bij de boot.' Zijn bleke gezicht zag grauw en bij elke stap van zijn paard zwaaide hij in het zadel.

'Waarom rusten we niet even?' stelde ik voor.

'Het tij wacht niet. Nee, we moeten verder.' En hij voegde eraan toe:

'Ik weet tot hoe ver ik kan gaan, jongen.'

En dus trokken we verder. Maar ik bleef naast het hoofd van

zijn paard rijden, zodat ik onmiddellijk de teugels kon grijpen wanneer dat nodig mocht zijn. Steeds duidelijker hoorde ik de oceaan, steeds steiler werd het pad.

Op een hoge rots lieten we de begroeiing achter ons. Beneden ons strekte zich een zandstrand uit. 'Eda zij gedankt, ze zijn er,' mompelde Chade. Toen pas ontdekte ik de ondiepe schuit die half op het zand was getrokken. Ernaast stond een man. Hij zwaaide met zijn pet en ik beantwoordde zijn groet door mijn hand op te steken. Meer glijdend dan rijdend daalden we af naar het strand. Chade ging onmiddellijk aan boord en liet het aan mij over om de paarden door de branding aan boord te brengen. Ik probeerde mijn geest aan die van de angstige dieren te koppelen, maar voor het eerst in mijn leven merkte ik dat ik er te moe voor was. Er moesten drie dekknechten en veel gevloek aan te pas komen, voordat ik de paarden eindelijk aan boord had en de roeiers hun ruggen kromden om ons naar dieper water te varen.

10

Onthullingen

Tjd en tij wachten niet op de mens. Aldus zeelieden en Bissers. Waarmee ze willen aangeven dat het leven aan boord wordt bepaald door de oceaan, en niet door het menselijk gerief. Maar soms als ik hier lig en de thee de ergste pijn heeft verzacht, vraag ik me af of het gezegde juist is. Het tij wacht

niet op de mens, dat is waar. Maar de tijd? Soms denk ik dat de tijd waarin ik werd geboren, mijn geboorte verwachtte. Dat de gebeurtenissen als de grote houten raderen van de klok van Sayntanns in elkaar grepen en zo mijn geboorte, mijn leven in gang zetten. Ik wil niet te hoog van mezelf opgeven. Maar als ik niet was geboren... als mijn ouders niet waren bezweken voor hun lusten... zou zoveel anders zijn gelopen. Beter? Ik denk het niet. Maar dan knipper ik met mijn ogen en vraag ik me af of mijn gedachten soms worden ingegeven door het hallucinerende middel in mijn wijn. Wat zou het heerlijk zijn om nog een laatste keer raad te kunnen vragen aan Chade.

De zon had haar rondgang langs de hemel al bijna voltooid toen ik werd wakker gepord. 'Je meester vraagt naar je.' Ik schoot met een ruk overeind. De cirkelende meeuwen boven mijn hoofd, de frisse zeelucht en het rustige deinen van de boot brachten me in herinnering waar ik was. Ik zat op het voordek van het schip en besepte tot mijn schande dat ik in slaap was gevallen zonder me om Chade te bekommeren. Haastig liep ik naar de kajuit.

Daar bleek Chade de kleine tafel van de kombuis in beslag te hebben genomen. Hij stond gebogen over een kaart, maar het was vooral een grote pan vissoep die mijn aandacht trok. Zonder van de kaart op te kijken gebaarde hij naar de soep, en ik gaf maar al te graag gevolg aan zijn uitnodiging. Nu pas

drong het tot me door hoe hongerig ik was. Terwijl ik mijn kom schoonveegde met een stuk brood, vroeg Chade:

'Zo, voel je je nu weer wat beter?'

'Aanzienlijk,' zei ik. 'En u?'

'Ik ook.' In zijn ogen las ik weer de vertrouwde haviksblik en ik constateerde opgelucht dat hij volledig hersteld leek. Hij schoof mijn kom opzij en spreidde de kaart voor me uit. 'Tegen de avond zijn we hier. De landing wordt lastiger dan het inschepen. Misschien zullen we de paarden aan land moeten laten zwemmen, terwijl wij met een sloep van boord gaan. Wanneer we eenmaal aan land zijn...'

'U ruikt naar carris-zaad,' zei ik ongelovig, maar de zoete geur was onmiskenbaar. Ik had koeken met carris-zaad gegeten tijdens het Lentefeest, wanneer iedereen het doet, en kende de duizeligmakende energie die zelfs een klein beetje zaad, gesprengd op een koek, kon losmaken. Eén keer per jaar kon het geen kwaad. Maar Burrich had me gewaarschuwd nooit een paard te kopen dat rook naar carriszaad. Bovendien had hij bedreigd iedereen te vermoorden die hij erop betrapte carris-zaad bij het graan van onze paarden te doen.

'O ja? Merkwaardig. Luister, mocht het inderdaad zo zijn dat je de paarden zwemmend aan land moet brengen, dan stel ik voor dat je je buis en je mantel aan mij geeft. Dan heb je tenminste droge kleren wanneer we eenmaal aan land zijn en...

'Volgens Burrich is een dier nooit meer hetzelfde wanneer het eenmaal carris-zaad heeft geproefd. Hij zegt dat je een paard er een wedstrijd mee kunt laten winnen, en dat oneerlijke paardenhandelaren het gebruiken om een dier een goede indruk te laten maken. Het geeft hun extra energie en doet hun ogen glanzen, maar dat duurt niet lang. Volgens Burrich valt hun besef van vermoeidheid weg, zodat ze steeds maar doorgaan, tot ze uiteindelijk van uitputting in elkaar zakken.'

Chade hief zijn hoofd op en keek me vriendelijk aan. 'Die Burrich weet een hoop. En ik ben blij dat je zo goed naar hem hebt geluisterd. Misschien wil je nu ook net zo goed naar mij luisteren terwijl we de volgende etappe van onze reis voorbereiden.'

'Maar, Chade...'

Hij keek me doordringend aan. 'Burrich is een geweldige paardenmeester. Hij heeft het zelden bij het verkeerde eind... als het om paarden gaat. Maar nu wil ik dat je naar mij luistert. We zullen een lan-taarn nodig hebben om van het strand op de rotsen daarboven te komen. Het pad is erg slecht. Misschien moeten we de paarden één voor één naar boven brengen. Vandaar reizen we over land naar Smidshamer. Het is een heuvelachtig, kaal gebied. We reizen bij nacht, dus de sterren moeten ons de weg wijzen. Ik hoop halverwege de middag onze bestemming te bereiken. Daar gaan we de stad

binnen als toevallige reizigers. Vanaf dat moment moeten we handelen naar bevind van zaken...'

Het moment was gepasseerd. We spraken nog een half uur over de bijzonderheden van onze reis, toen stuurde hij me de kajuit uit met de opdracht bij de paarden te gaan kijken en te proberen nog wat slaap te krijgen.

De paarden stonden kalm en geriefelijk op een dikke laag stro op het voorschip. Een dekknecht gaf me een paar appels en nadat ik ze met de paarden had gedeeld, nam ik Chades advies ter harte en maakte ik het me gemakkelijk op het stro.

De winden waren ons goedgezind en de kapitein voer tot dichterbij onder de hoog oprijzende rotsen dan ik voor mogelijk had gehouden. Het uitladen van de paarden bleef echter een onaangename taak. Ondanks alle waarschuwingen van Chade was ik niet voorbereid op de inktzwarte duisternis van de nacht op het water. De lantaarns op het dek brachten me door de lange schaduwen die ze wierpen eerder in verwarring dan dat ze me hielpen. Uiteindelijk roeide een dekknecht Chade in de sloep aan wal, en ik ging met de tegenstribbelende paarden het water in. De zee was koud, de nacht zwart, maar jong als ik was, beschouwde ik het als een avontuur, een persoonlijke uitdaging om de dieren heelhuids aan wal te krijgen.

Druipend, bibberend, maar ook uitgelaten van verrukking kwam ik het strand op, waar Chade met een lantaarn en droge

kleren op me wachtte. 'Waar is het pad?' vroeg ik rillend. Chade snoof honend. 'Die naam mag het nauwelijks hebben. Ik heb even gekeken terwijl jij de paarden aan land bracht. Maar we zullen het ermee moeten doen.'

Het was inderdaad een smal, steil grindspoor. Chade ging voorop met de lantaarn, ik volgde met de paarden aan de teugel. Na een moeizame tocht bereikten we de top van de klif. Voor ons strekten zich donkere heuvels uit onder een afnemende maan en een hemel bezaaid met sterren. Het gevoel van uitdaging nam weer bezit van me. Misschien kwam het door Chade. Door het carris-zaad waren zijn ogen groot en schitterend, zelfs bij het zwakke licht van de lantaarn, en zijn energie, hoe onnatuurlijk ook, werkte aanstekelijk. Zelfs de paarden leken er gevoelig voor te zijn en wierpen snuivend hun hoofd achterover. Chade en ik lachten uitbundig terwijl we het tuig ordenden en in het zadel klommen. Met een blik op de sterrenhemel slingerde hij de lantaarn zorgeloos van zich af.

'Weg ermee!' Hij zette zijn hielen in de flanken van de vos. Het dier sprong naar voren. Dat liet Zwartvoet niet op zich zetten en ik deed wat ik nog nooit had gedaan: ik galoppeerde in het donker op onbekend terrein een helling af. Het is een wonder dat we onze nek niet hebben gebroken. Maar het geluk is met dwazen en kinderen, luidt het gezegde. En die nacht waren we beide.

Chade ging voorop en ik volgde. Hij liet de paarden af en toe rusten, maar niet zo vaak als Burrich zou hebben gedaan. En hij stopte meer dan eens om de nachtelijke hemel en de horizon af te zoeken, om zich ervan te overtuigen dat we nog op de juiste koers zaten. 'Zie je die heuvel daar? Bij daglicht zul je zien dat hij de vorm heeft van de kap van een boterverkoper. Dat is de Keppelschacht. We trekken er langs de oostkant omheen.'

Enige tijd later hielden we nogmaals stil op een heuveltop. Ik stuurde mijn paard naast het zijne. Chade zat doodstil en kaarsrecht, als uit steen gehouwen. Toen wees hij in de verte. Zijn hand beefde licht.

'Zie je dat ravijn daar? We zijn iets te ver naar het oosten gegaan. Dat zullen we moeten corrigeren.'

Ik had in de vage donkere vlek onder de sterrenhemel geen ravijn herkend en vroeg me af hoe hij wist dat het daar lag. Weer even later gebaarde hij naar het westen, waar op een verhoging in het landschap een enkel licht schitterde. 'Er is al iemand op in Wolwijk,' zei hij.

'Waarschijnlijk de bakker die zijn eerste brood laat rijzen.' Hij draaide zich half om in zijn zadel en ik voelde dat hij glimlachte. 'Ik ben op nog geen mijl van hier geboren. Kom, jongen. Ik vind het een onaangename gedachte dat de plundersaars zo dicht bij Wolwijk zijn gekomen.'

En voort ging het. Pas toen het ochtendgloren de hemel grijs

kleurde, rook ik de zee weer. Vroeg in de morgen stonden we op een heuveltop en keken we uit op het dorpje Smidshamer. Het was in vele opzichten een armzalig oord. De haven was zo ondiep dat de meeste schepen genoodzaakt waren een eind uit de kust voor anker te gaan en hun lading met kleine sloepen aan wal te brengen. Het enige dat Smidshamer een plek op de kaart had bezorgd, was het ijzererts dat in de omgeving werd gedolven. Hoewel ik geen bruisende stad had verwacht, was ik ook niet voorbereid op de verzameling zwartgeblakerde puinhopen waaruit rook ten hemel steeg. Ergens loeide een ongemolken koe. Voor de kust waren een paar boten tot zinken gebracht. Hun masten staken als dode bomen uit de golven. De straten waren leeg. 'Waar is iedereen?' vroeg ik me hardop af.

'Dood, gevangen genomen, verborgen in de bossen.' Chades stem klonk zo beklemd, dat ik opzij keek. De pijn op zijn gezicht verbijs-terde me. Hij zag het en haalde zwijgend zijn schouders op. 'Als je wat ouder bent zul je het begrijpen... Het gevoel dat deze mensen een deel van je zijn... Dat hun rampspoed jouw falen is...' Hij spoorde zijn paard aan de helling af te dalen en korte tijd later reden we de stad binnen.

'De kapersschepen zijn verdwenen, jongen. Hoe kan het dat ze zo goed op de hoogte waren van het tij en van de stromingen voor dit deel van de kust? En waarom hebben ze deze plek gekozen? Voor het ijzererts? Dan kunnen ze beter

een koopvaardijschip overvallen. Ik begrijp er niets van, jongen. Helemaal niets.'

In de nacht was de dauw zwaar op de huizen neergedaald, dus in de hele stad hing een vochtige brandlucht. Hier en daar smeulde nog wat. Voor sommige huizen lag de inboedel op straat, alsof de bewoners hadden geprobeerd hun spullen te redden. Een zoutbak zonder deksel, een baal groene wol, een schoen, een kapotte stoel. Dingen die eens veiligheid en geborgenheid hadden vertegenwoordigd lagen nu voorgoed gebroken en vertrapt in de modder. Een grimmige weerzin maakte zich van me meester.

'We zijn te laat,' zei Chade zacht. Hij hield zijn paard in en ook Zwartvoet bleef staan.

'Wat?' vroeg ik onnozel, opgeschrikt uit mijn gedachten.

'Ze hebben de gijzelaars teruggestuurd.'

'Waar?'

Chade keek me ongelovig aan. 'Daar, in de puinhopen van dat gebouw.'

Wat er toen met me gebeurde, valt nauwelijks uit te leggen. Er gebeurde eigenlijk van alles tegelijk. Toen ik opkeek, ontdekte ik tussen de puinhopen van een uitgebrande winkel een groep mannen en vrouwen. In zichzelf pratend doorzochten ze de bouwval. Ze zagen er verschrikkelijk uit, vuil en besmeurd, maar schenen zich daar niets van aan te trekken. Twee vrouwen probeerden zich van een grote pan

meester te maken en gingen elkaar krijzend te lijf om de buit voor zichzelf op te eisen. Ze deden me denken aan kraaien die vochten om een kaaskorst. Om hen heen gingen de anderen onverstoorbaar door met plunderen.

Dit gedrag was uitzonderlijk in zo'n kleine gemeenschap. Ik had altijd gehoord hoe dorpelingen na een overval steun zochten bij elkaar. Hoe ze samen de gebouwen die nog overeind stonden weer bewoonbaar maakten. Hoe ze elkaar hielpen dierbare bezittingen te redden. Maar deze mensen leek het niets te doen dat ze alles hadden verloren en dat hun vrienden en familie bij de overval waren omgekomen. In plaats daarvan vochten ze om de schamele resten van hun dorp. Dat alleen al zorgde voor een gruwelijk tafereel.

Maar daar kwam nog bij dat ik hun aanwezigheid niet kon voelen. Tot Chade me op hen attent had gemaakt, had ik hen niet gehoord of gezien. Ik zou hen gewoon voorbij zijn gereden. En op dat moment daagde het besef dat ik anders was dan iedereen die ik kende. Een ziend kind dat opgroeit in een dorp vol blinden, waar niemand zelfs maar het bestaan van een dergelijk zintuig vermoedt, heeft geen woorden voor kleuren, voor de verschillende soorten licht die er zijn. Zijn omgeving zou niets begrijpen van de manier waarop het kind de wereld om zich heen waarneemt. Zo voelde ik me op dat moment. Want terwijl we vanaf onze paarden naar het plunderende groepje stonden, vroeg Chade zich hardop en

met een verdrietige klank in zijn stem af: 'Wat is er met ze aan de hand? Wat is er in hen gevaaren?'

Ik wist het.

Alle draden die mensen met elkaar verbinden, van moeder naar kind, van man naar vrouw... alle verwantschappen die ze voelen, niet alleen met familieleden, maar ook met de buurman, hun huisdieren, hun vee, zelfs met de vissen in de zee en de vogels in de lucht... al die draden waren verdwenen. Mijn hele leven had ik me, zonder me daarvan bewust te zijn, vastgeklampt aan die gevoelsdraden om te weten of er andere levende wezens in de buurt waren. Honden, paarden, zelfs kippen hadden ze. En mensen natuurlijk. Vandaar dat ik al naar de deur keek voordat Burrich binnenkwam. Vandaar dat ik wist dat er onder het stro in de stal nog een pasgeboren pup lag. Vandaar dat ik wakker werd voordat Chade de deur naar de trap opendeed.

Maar bij deze wezens voelde ik niets. Het was alsof ik naar een groep ruziënde, in zichzelf pratende stenen keek. Ik zag hoe een klein meisje haar hand in een pot jam stak om hem af te likken. Een grote kerel draaide zich om van de berg zwartgeblakerde kleren waarin hij had staan wroeten en rukte de pot uit haar hand. Zonder zich ook maar iets aan te trekken van haar gekrijs.

En er was niemand die tussenbeide kwam.

Ik greep het paard van Chade bij de teugel toen hij aanstalten

maakte om af te stijgen. Geluidloos schreeuwde ik Zwartvoet toe dat we hier weg moesten. Mijn angst gaf haar vleugels. Ze sprong naar voren en ik trok de vos mee. Chade werd bijna uit het zadel geworpen, maar wist zich nog net op tijd vast te klampen. Zo snel als onze paarden ons wilden dragen, loodste ik ons de dode stad uit. Achter ons hoorde ik kreten, angstaanjagender dan het gehuil van een meute wolven, koud als een stormwind die door de schoorsteen jaagt, maar we keken niet op of om. Doodsangst had bezit van me genomen en ik hield de teugels niet in, noch gaf ik Chade de zijne terug voordat de laatste huizen ver achter ons lagen. De weg maakte een bocht en bij een groepje bomen hield ik eindelijk halt. Toen pas drong het tot me door dat Chade verontwaardigd een verklaring eiste.

Wat ik wist uit te brengen, klonk weinig samenhangend. Ik legde mijn hoofd tegen Zwartvoets hals en voelde haar vermoeidheid, voelde het trillen van mijn eigen lichaam. Vaag besepte ik dat ze mijn gevoel van onbehagen deelde. Terugdenkend aan de lege wezens in Smidshamer drukte ik mijn knieën tegen haar flanken. Ze begon vermoeid te stappen en Chade volgde, terwijl hij boos eiste dat ik hem zou uitleggen wat er aan de hand was. Mijn mond was droog, mijn stem beefde. Zonder hem aan te kijken vertelde ik hem over mijn angst en legde hem uit wat ik had gevoeld.

Toen ik eindelijk was uitgesproken, staarde hij me aan alsof ik

plotseling een gewei op mijn hoofd had. Ik voelde zijn wantrouwen. Ik voelde dat hij afstand van me nam. Dat hij zich terugtrok, alsof ik plotseling een vreemde voor hem was geworden. Dat deed des te meer pijn, omdat hij niet zo had gereageerd op de mensen in Smidshamer. En die waren honderd keer vreemder dan ik.

'Het leken wel marionetten,' zei ik. 'Houten poppen die tot leven waren gekomen en een kwaadaardig toneelstuk opvoerden. Als ze ons hadden gezien, zouden ze ons zonder aarzelen hebben gedood voor onze paarden of onze mantels... Desnoods voor een homp brood. Ze...' Ik zocht naar woorden. 'Ze zijn zelfs niet dierlijk meer. Er gaat niets van hen uit. Niets. Ze zijn verworpen tot levenloze dingen. Als boeken, of stenen, of...'

'Jongen,' begon Chade, half geduldig, half geërgerd. 'Zorg dat je jezelf weer in de hand krijgt. We hebben een vermoeiende nacht achter de rug. Je hebt nauwelijks geslapen en je geest begint streken met je uit te halen. Je loopt wakend te dromen en...'

'Nee, dat is het niet,' zei ik wanhopig, want ik moest hem zien te overtuigen. 'Het komt niet door slaapgebrek.'

'We gaan terug naar de stad,' zei hij rustig. De ochtendbries speelde met zijn donkere mantel. Het zag er allemaal zo gewoon uit dat ik dacht dat mijn hart zou breken. Hoe konden er in één en dezelfde wereld mensen zijn zoals de

plunderaars in de stad achter ons, en zoiets puurs als een ochtendbries? En iemand als Chade, met zijn rustige, kalme stem? 'Er is niets mis met die mensen, jongen. Ze hebben gewoon een zware tijd achter de rug. Vandaar dat ze zich zo merkwaardig gedragen. Wanneer het leven zijn gewone loop herneemt, komen ze weer tot zichzelf.'

'Er is iemand op het pad!' waarschuwde ik. Ik had niets gehoord of gezien, maar het zachte rukje van een gevoelsdraad had me gewaarschuwd. Even later zagen we voor ons op de weg een sjofele stoet. Sommige van de reizigers voerden een zwaarbeladen lastdier aan de teugel, anderen duwden of trokken een kar met gehavende eigendommen. Over hun schouder keken ze ons aan alsof we demonen waren, oprijzend uit de aarde om hen te achtervolgen.

'De Gepokte!' riep een man aan het eind van de stoet. Zijn gezicht was vertrokken van vermoeidheid, wit van angst. 'De legende is werkelijkheid geworden,' waarschuwde hij de anderen, die angstig bleven staan. 'Wezens zonder ziel lopen door de puinhopen van ons dorp en de Gepokte in zijn zwarte mantel stort zijn kwaad over ons uit. We hebben het te goed gehad. De oude goden straffen ons.'

'Verdoemd, ik wilde niet dat mensen me zo zouden zien,' fluisterde Chade. Zijn bleke handen grepen de teugels en hij begon zijn voskleurige ruïen te keren. 'Kom mee, jongen.' Hij stuurde zijn paard de weg af, tegen een met gras begroeide

helling op. Ik keek hem nietbegrijpend aan. 'Kom mee, jongen,' riep hij bij het zien van mijn aarzeling. 'Of wil je soms gestenigd worden?'

Voorzichtig stuurde ik Zwartvoet de weg af. De mensen voor ons bleven staan, heen en weer geslingerd tussen angst en woede. Ik zag een vrouw bukken, zag hoe een man zijn handkar de rug toekeerde.

'Ze komen eraan!' riep ik waarschuwend. Sommigen raapten stenen van de grond, anderen rukten takken van de bomen. Dit waren de inwoners van Smidshamer die niet door de Rode Kapers gegijzeld waren geweest, realiseerde ik me in een flits terwijl ik mijn hielen in Zwartvoets flanken drukte. Onze paarden waren uitgeput. Ondanks de regen van stenen waren ze nauwelijks in beweging te krijgen. Terwijl achter ons werd geschreeuwd en met stokken gezwaaid, verdwenen we tussen de bomen. Chade had de leiding genomen en ik was dankbaar voor de glooiende heuvels en de groepjes bomen die ons aan het zicht van onze achtervolgers onttrokken. Chade leek diep in gedachten verzonken, maar uiteindelijk kon ik mijn nieuwsgierigheid niet langer beheersen.

'Bent u inderdaad de Gepokte?'

Hij schrok. De blik waarmee hij me aankeek drukte zowel verbazing als meewarigheid uit. 'De Gepokte? De legendarische brenger van ziekte en rampspoed? Kom, jongen, zo simpel ben je toch niet. Die legende is honderden

jaren oud. Hoe oud denk je dat ik ben?'

Ik haalde mijn schouders op. U bent getekend door de pokken en u brengt de dood, had ik willen zeggen, maar ik zei het niet. Soms leek hij me stokoud, soms een jonge man in het lichaam van een grijsaard.

'Nee, ik ben niet de Gepokte,' vervolgde hij, meer tegen zichzelf dan tegen mij. 'Maar na vandaag zullen geruchten over hem zich door de Zes Hertogdommen verspreiden als paardebloempluizen op de wind. Er zal over ziekte en epidemieën worden gesproken, over goddelijke straffen voor vermeende wandaden. Ik had liever gewild dat ik niet in deze uitmonstering was gezien. Het volk heeft al genoeg om bang voor te zijn. Maar jij en ik hebben op dit moment acutere zorgen dan volks bijgeloof. Je had gelijk. Ik heb nagedacht over alles wat ik in Smidshamer heb gezien. En over de woorden van de dorpelingen die ons wilden stenigen. Over de manier waarop ze ons aankeken. In het verleden heb ik de mensen van Smidshamer gekend. Het waren dappere mensen. Niet het soort dat vlucht in bijgelovige paniek. En toch is dat precies wat er is gebeurd. De mensen die we op de weg zijn tegengekomen hebben Smidshamer voorgoed verlaten. Met niet meer bij zich dan wat ze kunnen dragen. Met achterlating van het huis waarin ooit hun voorouders werden geboren. Met achterlating van verwanten die als idioten de puinhopen van hun stad doorzoeken. Het was

geen loos dreigement van de Rode Kapers. Ik huiver als ik aan de mensen in Smidshamer denk. Er is iets heel ernstig mis met hen en ik denk met angst aan wat er nog gaat komen.' Hij keerde zijn gezicht naar me toe alsof hij nog meer wilde zeggen. Maar plotseling wankelde hij in het zadel en sloeg zijn handen voor zijn gezicht dat grauw zag van vermoeidheid. 'Chade!' riep ik geschokt. Ik boog me naar hem toe, maar hij wendde zich af.

'Carris-zaad,' klonk het gesmoord vanachter zijn handen. 'Ineens laat het je in de steek. Dat is het ergste. Burrich had gelijk toen hij je waarschuwde. Maar soms heeft een mens geen keuze, anders dan uit twee kwaden. Soms, in moeilijke tijden zoals deze.'

Hij hief zijn hoofd op. Zijn ogen stonden dof. 'Ik moet rusten,'

zei hij hulpeloos als een ziek kind.

Ik sprong van mijn paard en hielp hem voorzichtig uit het zadel. Hij ging op de grond liggen en ik legde mijn zadeltassen als kussen onder zijn hoofd. Hij lag doodstil, zijn pols ging langzaam, zijn ademhaling zwaar. Toen het nacht werd, ging ik dicht tegen hem aan liggen om hem warm te houden, en de volgende dag gebruikte ik de laatste restanten van onze voedselvoorraad om hem weer wat te doen aansterken. Tegen de avond was hij voldoende hersteld om te reizen. We vorderden langzaam en reden alleen 's nachts.

Chade bepaalde de route, maar ik reed voorop. Vaak was hij weinig meer dan een zwijgende last op zijn paard.

Voor de afstand die we in die ene wilde nacht hadden afgelegd, hadden we nu twee dagen nodig. Het eten was schaars, onze gesprekken nog schaarser. Zelfs denken leek hem al te vermoeien, en wat hij ook dacht, hij vond het blijkbaar te somber om het hardop uit te spreken. Hij gaf aanwijzingen waar ik het bakenvuur moest aansteken om de boot te waarschuwen. En toen er een sloep werd gestuurd, liet hij het aan mij over om de vermoeide paarden aan boord te krijgen. Eenmaal op het schip sliep ik zoals ik in geen dagen had geslapen. Na een voorspoedige oversteek legden we ten slotte vermoeid de laatste mijlen af naar Schoonebaai, waar we in de kleine uurtjes van de nacht aankwamen. Vrouwe Tijm nam opnieuw haar intrek in de herberg.

De volgende middag kon ik de herbergierster vertellen dat ze het aanzienlijk beter maakte en dat ze zich graag door de keuken zou laten verwennen. Chade maakte inderdaad de indruk alsof het beter met hem ging, hoewel hij af en toe hevig zweette. Op zulke momenten verspreidde hij een ranzigzoete geur van carris-zaad. Hij at alsof hij uitgehongerd was en dronk grote hoeveelheden water. Maar na twee dagen gaf hij me opdracht de herbergierster te zeggen dat Vrouwe Tijm de volgende ochtend zou vertrekken.

Ik was aanzienlijk sneller van alle vermoeienissen hersteld en

zwierf uitvoerig door de stad, me vergapend aan de uitstallingen van de kooplui. Ondertussen hield ik mijn oren wijd open voor de geruchten waaraan Chade zoveel waarde hechtte. Op die manier kregen we de bevestiging van wat we al hadden verwacht: Veritas' diplomatieke missie was met succes bekroond en Vrouwe Gracia was de lieveling van de stad. Overall werd gewerkt aan wegen en versterkingen. De toren op Waker Eiland was bemand met Kelvars beste mannen en werd door het volk de toren van Vrouwe Gracia genoemd. Maar er deden ook geruchten de ronde: over de Rode Kapersschepen die Veritas' eigen torens hadden weten te passeren; over de vreemde gebeurtenissen in Smidshamer. Bovendien hoorde ik meer dan eens verluiden dat de Gepokte zou zijn gesignaleerd.

Degenen die Smidshamer waren ontvlucht, vertelden schokkende verhalen over de teruggekeerde gijzelaars. Ze waren koud en harteloos geworden. Uiterlijk leken ze onveranderd, maar hun dierbaren lieten zich niet bedriegen. De gruwelijkheden waarover werd gefluisterd, gingen mijn verbeelding te boven. Schepen gingen niet langer bij Smidshamer voor anker. Ijzererts zou elders moeten worden gedolven. Er werd beweerd dat niemand de vluchtelingen uit de stad in huis wilde nemen, uit angst voor besmetting. Tenslotte had de Gepokte zich aan hen vertoond.

Toch was het bijna nog harder om de mensen op straat te

horen zeggen dat spoedig alles voorbij zou zijn. Dat de bewoners van Smidshamer elkaar wel zouden uitroeien. Het goede volk van Schoonebaai verlangde naar de dood van het eens zo goede volk van Smidshamer.

Midden in de nacht voordat Vrouwe Tijn en ik ons bij het gevolg van Veritas zouden voegen voor de terugkeer naar de Hertenhorst, schoot ik wakker. Bij het licht van een kaars zat Chade naar de muur te staren. Zonder dat ik een woord had gezegd, draaide hij zich naar me om. 'Ik wil dat je het Vermogen leert gebruiken, jongen,' zei hij en het klonk alsof die beslissing hem veel pijn en moeite had gekost.

'Het zijn kwade tijden, en we moeten alle wapens scherp maken die we tot onze beschikking hebben. Ik zal nogmaals naar Vlijm gaan, en deze keer zal ik niet vragen maar eisen. Het zijn kwade tijden. En ik vraag me af of er wel ooit een eind aan zal komen.'

Het was een vraag die ik me in de daaropvolgende jaren nog vaak zou stellen.

11

Gesmidst

De Gepokte is een bekende figuur in de folklore en de overleveringen van de Zes Hertogdommen. Elk zichzelf respecterend gezelschap poppenspelers heeft wel een marionet die de Gepokte moet voorstellen, niet alleen voor zijn traditionele rollen, maar ook als algemeen symbool van

naderende rampspoed. Volgens de overlevering zou de legende teruggaan tot de eerste bewoners van de Hertogdommen, nog vóór de veroveringen van het geslacht der Zieners. Zelfs de Buiteneilanders hebben hun eigen versie van deze oerlegende: een waarschuwend verhaal over de wraak van El de Zeegod die zich versmaad voelde. Toen de zee nog jong was had El, de eerste Oude, zijn vertrouwen gesteld in de bewoners van de eilanden. Aan hen gaf hij zijn zee, met alles wat erin zwom en met alle kusten die zijn wateren omspoelden. Gedurende vele jaren was het volk hem dankbaar. Ze bevisten de zee, bewoonden het land en overvielen al wie het waagde zich te vestigen waar El hen met gezag had bekleed. Ook wie het waagde de zee te bevaren riep de gerechtvaardigde wraak van het volk over zich af. Het volk gedijde en werd taai en sterk, omspoeld als het was door de zee van El. Het leven was hard en gevaarlijk, maar de zonen van het volk groeiden op tot sterke mannen, de vrouwen kenden geen vrees, niet in de keuken, noch op het dek. Het volk respecteerde El. Alleen aan hem brachten ze hun offers, alleen door hem spraken ze hun vervloekingen uit. En El was trots op zijn volk.

Maar in zijn ruimhartigheid zegende hij zijn volk te rijk. De strenge winters eisten niet genoeg doden, de stormen die hij stuurde waren te mild om hun zeemanskunsten te overtroeven. Het volk groeide in aantal. En hun kudden en

veestapels groeiden mee. Zwakke kinderen stierven niet, maar gedijden en bleven thuis, waar ze het land omploegden om de sterk gegroeide kudden en andere zwakkelingen zoals zichzelf te voeden. Wie in de grond wroette, vreesde El niet om zijn sterke winden en zijn verraderlijke stromingen. In zijn plaats riepen de wroeters Eda aan en spraken ze ook hun vervloekingen uit met de naam van Eda, de Oude van hen die ploegen en zaaien en het vee verzorgen. Zo kwam het dat Eda haar zwakkelingen zegende met de groei van hun gewassen en kudden. Hoewel dat El niet aanstond, sloeg hij geen acht op de wroeters. Tenslotte had hij nog altijd zijn geharde volk van schepen en golven, dat hem aanriep bij zegenwensen en vervloekingen. Om zijn volk nog sterker te maken zond hij het woeste stormen en koude winters.

Maar naarmate de tijd verstreek, werden zij die El trouw hadden gezworen steeds minder in getal. Het zachtere landvolk verleidde de zeelui en schonk hun kinderen die alleen nog maar geschikt waren om het land te bewerken. Zo kwam het dat het volk de winterse kusten en met ijs bezaaide velden verliet en naar het zuiden trok, naar de milde gebieden met druiven en graan. Elk jaar kwamen er minder mensen om de golven te ploegen en de vis te oogsten die El hun had toegedacht. Steeds minder vaak hoorde El zijn naam gebruiken, in zegen of in vloek. Tot er uiteindelijk een dag kwam waarop alleen een magere, oude man, te oud voor de

zee, met pijnlijke, gezwollen gewrichten en nog maar een paar tanden in zijn mond, Els naam gebruikte. Zijn armzalige zegenwensen en vervloekingen waren eerder een belediging dan een eer voor El, die weinig ophad met afstandse oude mannetjes. Hij zond een storm die een eind moest maken aan de oude man en zijn bootje. Maar toen de ijzige golven zich boven zijn hoofd sloten, klampte de oude zich vast aan het wrak van zijn scheepje en hij waagde het El om genade te smeken, terwijl iedereen wist dat een god als El geen genade te geven had. Woedend over deze godslastering weigerde El de oude man in zijn zee te ontvangen. In plaats daarvan wierp hij hem op de kust en sprak hij een vervloeking over hem uit. Hij zou nooit meer kunnen varen, maar sterven zou hij ook niet. Toen hij uit de zoute golven aan land kroop, waren zijn lichaam en zijn gezicht gepokt alsof zich er mosselen op hadden vastgezet. Wankelend kwam hij overeind en begon van de kust weg te lopen. Overal waar hij kwam, zag hij slechts wroeters in de zachte aarde. Hij waarschuwde hen voor hun dwaasheid. Hij voorspelde dat El een nieuw en harder volk in het leven zou roepen en hun erfenis aan dat nieuwe volk zou overdragen. Maar de mensen wilden niet luisteren. Daarvoor waren ze te zeer verknocht geraakt aan het gemakkelijke landleven. In het spoor van de oude man stak echter overal ziekte de kop op. De pokken sloegen toe, zonder onderscheid te maken of een man sterk was of zwak. En het

was een gepaste straf, want iedereen weet dat de pokken worden verspreid door vuil en het keren van de grond.

Aldus de legende. Zo is de Gepokte de brenger geworden van dood en ziekte, en een waarschuwing voor wie het leven te gemakkelijk neemt omdat zijn landerijen een goede oogst opbrengen.

Veritas' terugkeer naar de Hertenhorst werd ernstig overschaduwd door de gebeurtenissen in Smidshamer. Praktisch als hij was, had de Prins Schoonebaai verlaten zodra de hertogen Keivar en Serlijn overeenstemming hadden bereikt over Waker Eiland. De prins was zelfs al voor de stoet uit gereisd.

Mijn terugkeer werd bedorven doordat Chade zijn rol van walgelijk riekende, kwaadaardige oude dame weer had aangenomen. Ik moest haar halen en bedienen tot ik haar bij de poorten van de Hertenhorst aan haar eigen kameniers kon overdragen. 'Ze' woonde in de vrouwenvleugel en hoewel ik mijn oren vanaf dat moment wijd openhield, was het enige wat ik over haar hoorde dat ze erg teruggetrokken leefde en buitengewoon lastig was. Ik ben er nooit helemaal achter gekomen hoe Chade haar in het leven had geroepen en haar denkbeeldige bestaan in stand wist te houden. Behalve de gebeurtenissen in Smidshamer was ook het optreden van Vrouwe Gracia het gesprek van de dag op de Hertenhorst. Ik hoorde dat hertog Keivar voor haar was neergeknield en haar

vingers had gekust, nadat ze hem met grote welsprekendheid had gevraagd de torens voor de kust tot de juwelen van het land te maken. Er was zelfs een verhaal dat Heer Serlijn de vrouw persoonlijk had bedankt en die avond zo vaak met haar had willen dansen, dat er bijna een geschil van geheel andere aard tussen de hertogdommen was ontstaan. Ik was blij met haar succes. Er werd zelfs gefluisterd dat prins Veritas op zoek zou moeten gaan naar een vrouw zoals zij. 'Het volk weet graag dat er een warm bed op de troonopvolger wacht, wanneer hij terugkeert van zijn diplomatieke missies,' aldus Burrich. 'Dat geeft hun iets om over te fantaseren.'

Maar Veritas had geen tijd om over warme bedden na te denken. Smidshamer was nog maar het begin geweest. Al gauw volgden berichten over drie nieuwe overvallen. Keuter, helemaal in het noorden op de Schier Eilanden, bleek enkele weken geleden al door een soortgelijk lot als Smidshamer te zijn getroffen. Nieuws reisde langzaam van de ijzige kusten in het hoge noorden, maar toen het kwam, was het een grimmige tijding. Ook in Keuter waren gijzelaars 'gesmidst', zoals het ging heten. Net als Vlijm was de stadsraad verbijsterd geweest door het ultimatum van de Rode Kapers. En net als in Smidshamer waren de gijzelaars gezond van lijf en leden, maar ontdaan van elke menselijke emotie teruggekeerd. Er werd gefluisterd dat Keuter het probleem meteen krachtig had aangepakt. Het strenge klimaat van het

noorden kweekte een hard volk. Maar het was uit menslievendheid geweest dat de inwoners van Keuter het zwaard hadden opgeheven tegen hun ont-zielde verwanten.

Na Smidshamer waren nog twee dorpen overvallen. De inwoners van Rotspoort hadden het losgeld betaald. De volgende dag waren de lichamen van de gijzelaars in stukken aangespoeld, en het hele dorp was bij elkaar gekomen om ze te begraven. Het nieuws bereikte de Hertenhorst met het stille verwijt dat het dorp zich tenminste op de aanval had kunnen voorbereiden, wanneer de koning waakzamer was geweest.

Schaapsmoer ging de uitdaging aan. Het dorp weigerde het losgeld te betalen, maar omdat de geruchten over Smidshamer als een lopend vuurtje door het land gingen, bereidde het zich op het ergste voor en ontving het de terugkerende gijzelaars met stroppen en boeien. Families namen hun verwanten terug, sloegen hen in sommige gevallen buiten westen, boeiden hen aan handen en voeten en sleepten hen mee naar huis. Het dorp bundelde zijn krachten om de verandering ongedaan te maken. De verhalen over Schaapsmoer waren dan ook het gesprek van de dag. Over een moeder die grauwde tegen haar jammerende zuigeling toen het kind bij haar werd aangelegd om te drinken. Over een klein meisje dat hilde omdat ze geboeid was, maar haar eigen vader aanvloog met een vork zodra deze

haar, verscheurd door medelijden, had losgemaakt. Sommigen vervloekten hun verwanten en werden gewelddadig. Anderen berustten in een leven in kluisters. Ze aten en dronken wat hun werd voorgezet, maar uitten nooit een woord van dank of genegenheid. Volgens de verhalen waren de bewoners van Schaapsmoer echter vast van plan om vol te houden tot de 'Rode Kapersziekte' voorbij was. Dat gaf de edelen op de Hertenhorst een sprankje hoop. Ze spraken bewonderend over de moed van de dorpelingen en verklaarden plechtig dat zij hetzelfde zouden doen wanneer verwanten van hen zouden worden 'gesmidst.'

Schaapsmoer en zijn dappere bewoners werden een bron van inspiratie voor de Zes Hertogdommen. In hun naam verhoogde koning Vlijm de belastingen. Deels om graan te kunnen verstrekken aan families die het te druk hadden met de zorg voor hun geknevelde verwanten om hun gehavende kudden weer op peil te brengen of hun verschroeide akkers opnieuw in te zaaien. Deels voor de bouw van nieuwe oorlogsschepen. Deels voor de soldij van de soldaten die langs de kust patrouilleerden.

Aanvankelijk verrichtten de mensen hun inspanningen met trots. Wie op de rotsen langs zee woonde, liep vrijwillig wacht. Van overal werden boodschappers en koeriervogels gestuurd, bakenvuren werden brandend gehouden. Sommige dorpen stuurden zelfs vee en voedsel naar Schaapsmoer. Maar

naarmate de weken verstreken en niets erop wees dat de teruggekeerde gijzelaars hun gevoel zouden terugkrijgen, werden alle hoop en toewijding met steeds grotere meewarigheid bekeken.

Het allerergste was waarschijnlijk dat zelfs de koning geen idee had wat hem te doen stond. Het was beter geweest wanneer hij zich had uitgesproken voor een van beide opties: het losgeld betalen of het ultimatum negeren. Hoe zijn besluit ook zou zijn uitgevallen, hij zou nooit iedereen aan zijn kant hebben gekregen. Maar hij zou tenminste een standpunt hebben ingenomen, zodat zijn onderdanen het gevoel hadden gekregen dat de dreiging onder ogen werd gezien. In plaats daarvan gaven de toenemende patrouilles en steeds talrijker wordende wachtposten de indruk dat de Hertenhorst zelf in doodsangst verkeerde, maar geen strategie wist te bepalen om de dreiging het hoofd te bieden. Bij ontbreken van een koninklijk besluit namen de dorpen aan de kust het heft in eigen hand. Overal kwamen de bestuurders bijeen voor overleg, en zo bepaalde elk dorp, elke stad zijn eigen tactiek.

'Wat ze ook besluiten, het gaat ten koste van hun loyaliteit jegens het koninkrijk,' zei Chade vermoeid. 'En de Kapers lachen ons uit boven hun bloedbier. Wanneer elke stad, elk dorp een eigen strategie moet bepalen, zal dat ertoe leiden dat ze worden losgeweekt van het geheel. We zullen in duizend

kleine steden uiteenvallen, die alleen maar oog hebben voor hun eigen problemen. Als Vlijm en Veritas niet snel iets ondernemen, bestaat het koninkrijk straks alleen nog in naam, en in de geest van de voormalige heersers.'

'Maar wat moeten ze dan doen?' vroeg ik. 'Wat ze ook besluiten... het is altijd verkeerd.' Ik pakte een tang en duwde de smeltkroes nog wat dieper in het vuur.

'Soms kun je beter grondig fout zitten dan blijven zwijgen,' bromde Chade. 'Wanneer jij als jonge knul al beseft dat beide beslissingen verkeerd zijn, dan beseft het volk dat ook. Maar met een koninklijk besluit kunnen we tenminste gezamenlijk reageren. Dan zou niet elk dorp aan zichzelf zijn overgeleverd om zijn wonden te likken. Bovendien zouden Vlijm en Veritas naast het nemen van een besluit tot handelen moeten overgaan.'

'Wat stelt u zich daarbij voor?' Ik pakte een kleine blaasbalg. 'Ik vind dat ze in de tegenaanval moeten gaan. En dat ze schepen en wapens moeten verstrekken aan ieder die bereid is daaraan mee te werken. En wanneer ze niet elk dorp kunnen bemannen met soldaten, dan moeten ze zorgen voor wapens waarmee de dorpelingen zichzelf kunnen verdedigen. Bij de ploeg van Eda, geef ze carris-zaad en nachtschade, zodat ze de kruiden in een buidelje om hun pols kunnen dragen. In geval van gijzeling, kunnen ze zich dan tenminste van het leven beroven. Alles beter dan deze verdoemde

besluiteloosheid.'

Ik staarde Chade aan. Nog nooit had ik hem zo openlijk kritiek horen leveren op de koning en ik was dan ook diep geschokt. Je moet hem nog wat dieper in het vuur duwen. Maar pas op. Als hij ontploft, heeft Vlijm twee gepokte dienaren.' Hij keek me aan. 'Ja, zo ben ik aan mijn littekens gekomen. Maar het hadden ook heel goed de pokken kunnen zijn. Volgens Vlijm ben ik vervuld van slechte voortekenen en waarschuwingen. Hij denkt dat ik jou in het Vermogen wil laten opleiden, alleen omdat ik daar zelf niet over beschik.'

Het klonk zo verbitterd dat ik niet wist wat ik moest zeggen.

'We hebben iemand als Chevalric nodig,' vervolgde hij na een korte stilte. 'Vlijm is te terughoudend, en Veritas mag dan een goed soldaat zijn, maar hij luistert te veel naar zijn vader. Hij neemt geen initiatief. Iemand als Chevalric zou met de mensen zijn gaan praten die dierbaren hebben verloren. Hij zou zelfs met de gesmidsten zijn gaan praten...'

'Denkt u dat dat geholpen had?' vroeg ik zacht.

'Nee, dat niet. Maar het volk zou tenminste het gevoel hebben gehad dat hun vorst zich bij hen betrokken voelde. Maar Veritas doet niets anders dan excerceren en strategieën ontwikkelen. En Vlijm kijkt toe, zonder oog te hebben voor zijn volk. Het enige wat hem interesseert, is hoe hij Regaal op de achtergrond kan houden maar hem tegelijkertijd

voorbereiden op de troon, voor het geval dat Veritas sneuvelt in de strijd.'

'Regaal?' Ik was verbijsterd. Regaal, met zijn mooie kleren en zijn haantjesgedrag? Hij liep als een hond achter Vlijm aan, maar ik had hem nooit als kandidaat voor de troon beschouwd.

'Hij is de favoriet van zijn vader geworden,' gromde Chade. 'Sinds de dood van de koningin heeft Vlijm hem tot in de grond toe bedorven. Nu zijn moeder er niet meer is om zijn loyaliteit te garanderen, probeert de koning het hart van de jongen te kopen met cadeaus. En Regaal is slim genoeg om daarvan te profiteren. Hij zegt precies wat de oude man graag wil horen... Die kroes wordt te heet!' riep hij plotseling geërgerd. 'Haal hem uit het vuur.'

Maar het was al te laat. Met een geluid als van krakend ijs brak de smeltkroes in tweeën. De inhoud stroomde in het vuur, en een scherpe rook maakte voor die avond een eind aan alle lessen. Ik werd niet meer ontboden. Mijn andere lessen gingen door, maar naarmate de weken verstreken begon ik Chade hoe langer hoe meer te missen. Ik besepte dat hij niet boos op me was, maar in beslag werd genomen door andere dingen. Toen ik op een dag niets te doen had en probeerde mijn geest aan de zijne te koppelen, voelde ik slechts geheimzinnigheid en verzet. En een dreun op mijn achterhoofd toen Burrich me betrapte.

'Hou daarmee op,' siste hij. Hij keek om zich heen in de stal die ik stond uit te mesten, alsof hij verwachtte daar een kat of een hond aan te treffen.

'Er is hier niets!' riep hij uit.

'Nee, alleen mest en stro.' Ik wreef over mijn achterhoofd.

'Wat sta je dan te doen?'

'Dagdromen,' mompelde ik. 'Meer niet.'

'Mij hou je niet voor de gek, Bas,' gromde hij. 'Ik zal niet accepteren dat je mijn beesten bederft. Of Chevalrics bloed naar beneden haalt. Onthou dat!'

Ik sloeg mijn ogen neer en ging door met mijn werk. Na een tijdje hoorde ik hem zuchtend weglopen.

De rest van die zomer gebeurde er van alles en het valt niet mee om alle gebeurtenissen chronologisch op een rij te zetten. Wanneer ik in de stad kwam, hoorde ik alleen maar praten over versterkingen en manschappen die in paraatheid werden gebracht. Er werden die zomer nog twee steden 'gesmidst', maar het leken er wel honderd, want de verhalen werden voortdurend aangedikt.

'Het lijkt wel alsof niemand meer over iets anders kan praten,' klaagde Mollie. We liepen in de late zomerzon over het strand. Na de drukkende dag bood de zeewind een welkome verkoeling. Burrich was naar Welmond ontboden omdat het vee daar merkwaardige huidzweren vertoonde. Zo kwam het dat ik 's avonds gemakkelijk kon wegglijpen. Mijn

wandelingen met Mollie waren dan ook bijna een vaste gewoonte geworden. De gezondheid van haar vader ging achteruit en zelfs zonder dat hij had gedronken, viel hij al vroeg op de avond in een diepe slaap. Dan pakte Mollie wat kaas en worst of gerookte vis met brood in een mand. We namen een fles goedkope wijn mee en gingen ermee op de rotsen langs het strand zitten.

'Sara van de slager zei dat ze verlangde naar de winter. Dan zullen de stormen en het ijs de Rode Kapersschepen terugdrijven naar hun eigen kusten, zodat we een tijdje rust hebben, zegt ze. Maar volgens Kobbe hebben we dan nog altijd last van de gesmidsten die door het land zwerven. Volgens de geruchten trekken ze als benden rond en overvallen ze argeloze reizigers.'

'Volgens mij zijn dat gewoon struikrovers. Mensen die gesmidst zijn voelen niet voldoende saamhorigheid om als bende te operen,' sprak ik haar loom tegen. Ik keek uit over de baai, met mijn ogen bijna gesloten tegen de felle schittering van de zon op het water. Ik hoefde niet naar Mollie te kijken om haar naast me te voelen. Het gaf een boeiend soort spanning die ik niet helemaal begreep. Zij was zestien en ik een jaar of veertien, maar die twee jaar stonden tussen ons in als een niet te slechten barrière. Toch maakte ze altijd tijd voor me en scheen ze mijn gezelschap op prijs te stellen. Maar wanneer ik probeerde mijn geest aan de hare te

koppelen, trok ze zich terug. Dan stond ze stil om een steentje uit haar schoen te schudden of ze begon plotseling over haar zieke vader die haar zo hard nodig had.

'O, ik begrijp het al. Daar weet jij natuurlijk alles van. Meer dan de mensen die door hen zijn beroofd.'

De spottende klank in haar stem bracht me uit mijn evenwicht en ik wist niet meteen wat ik moest zeggen. Mollie wist niets van Ghade, laat staan van ons uitstapje naar Smidshamer. Voor haar was ik boodschappenjongen op de burcht en werkte ik voor de stalmeester, als de secretaris niets voor me te doen had.

'Dat hoorde ik van de soldaten op de burcht. Het schijnt dat mensen die gesmidst zijn niets meer om vriendschaps-of familiebanden geven. Maar misschien doet de een de ander na, zodat het lijkt alsof ze als bende opereren.'

'Misschien.' Ze leek verzoend door mijn uitleg. 'Laten we daar gaan zitten.'

'Daar' was een richel tegen de rotswand. Het was een hele klim en onderweg betrapte ik mezelf er regelmatig op dat ik keek of Mollie niet met haar rokken in problemen kwam. Bovendien vond ik het prettig haar te kunnen ondersteunen wanneer ze haar evenwicht dreigde te verliezen. Eenmaal boven gingen we zitten, met de mand tussen ons in. Ik genoot van het besef dat ze zich scherp bewust was van mijn nabijheid. Onze gevoelens deden me denken aan de knotsen

van de jongleurs bij het Lentefeest, die telkens weer, telkens sneller heen en weer schoten. De stilte duurde voort en werd drukkend. Ik keek haar aan, maar ze sloeg haar ogen neer. 'O, paardebloemenwijn?' zei ze met een blik in de mand. 'Ik dacht dat die pas na midwinter op dronk was.'

'Deze is nog van vorig jaar. Dus hij heeft de hele winter de tijd gehad om te rijpen.' Ik nam de fles van haar over om de kurk los te wrikken met mijn mes. 'Kijk, de Regenmaagd.' Ik wees naar een slank schip dat de haven werd binnen geroeid. 'Dat heb ik altijd het mooiste schip in de haven gevonden.'

'Ze is op patrouille geweest. De stoffenkooplui hebben een inzameling gehouden. Bijna iedere koopman in de stad heeft een bijdrage geleverd. Zelfs ik, hoewel ik niet meer kon missen dan kaarsen voor de lantaarns. De Regenmaagd vaart met de koopvaardijschepen mee tot Hoogduinen. Daar neemt de Groene Mist het van haar over.'

'Dat wist ik niet.' Ik vond het een verontrustende gedachte dat zelfs Hertenhorst maatregelen had genomen zonder de koning te raadplegen. En dat zei ik ook.

'Tja, de mensen zullen het toch zelf moeten doen, als de koning niet meer doet dan zijn wenkbrauwen fronsen. Hij heeft gemakkelijk praten, hoog en droog in zijn burcht. Hij hoeft niet bang te zijn dat zijn zoon of zijn broer of zijn kleine meisje worden gesmidst.'

Ik schaamde me dat ik niets ter verdediging van mijn koning

wist aan te voeren. 'Nou ja, hier in Hertenhorst ben je net zo veilig als de koning zelf,' zei ik haastig.

Met een effen gezicht keek ze me aan. 'Mijn neef werkte als leerling in Smidshamer.' Ze zweeg even. 'Vind je me erg harteloos als ik je vertel dat we opgelucht waren toen bleek dat hij alleen maar gedood was?' vroeg ze toen aarzelend.

Ik wist niet meteen wat ik moest zeggen. 'Wat erg.' Ik legde mijn hand op de hare. Even was het alsof ik haar niet kon voelen. Alsof de pijn haar emoties had gedood net als bij de gesmidsten. Maar toen slaakte ze een zucht en voelde ik haar aanwezigheid weer duidelijk.

'Weet je,' opperde ik voorzichtig. 'Misschien weet de koning ook wel niet wat hij moet doen.'

'Maar hij is de koning!' protesteerde Mollie. 'En hij heet niet voor niets Vlijm. Er wordt beweerd dat hij niets doet omdat hij de koorden van zijn beurs dicht wil houden. Waarom zou hij zijn duiten aanspreken wanneer de kooplieden zo wanhopig zijn dat ze zelf bereid zijn huurlingen te betalen? Nou ja, laten we er maar over ophouden...' Ze stak gebiedend een hand op toen ik iets wilde zeggen.

'Vertel me liever of die gespikkelde teef al heeft geworpen.'

En dus praatten we over andere dingen. Over de hondjes van Vlek, over een merrie die door de verkeerde hengst was gedekt. Over de bessenjam die ze de week daarop ging maken.

We praatten en aten, we dronken en keken naar de late zomerzon laag boven de horizon. Ik voelde een aangename spanning tussen ons. Het had iets opwindends, iets wonderbaarlijks. Ik beschouwde deze spanning als een uitbreiding van mijn vreemde, nieuwe manier van waarnemen en genoot van het feit dat Mollie hetzelfde leek te voelen. Het liefst had ik haar gevraagd of ze zich op dezelfde manier bewust was van andere mensen als ik. Maar ik was bang om mezelf bloot te geven, zoals tegenover Chade. Bang dat ze misschien weerzin zou voelen, zoals Burrich. Dus ik glimlachte slechts en hield mijn gedachten voor me.

Door de stille straten van de stad bracht ik haar naar huis en bij de deur van de kaarsenmakerij wenste ik haar goedenacht. Even dacht ik dat ze nog iets wilde zeggen, maar toen verscheen er een plagende blik in haar ogen. 'Welterusten, Nieuwe,' mompelde ze zacht. Ik liep naar huis onder een diepblauwe hemel, bezaaid met sterren. Bij mijn ronde door de stallen ontdekte ik in een van de boxen een vreemd damespaard. Blijkbaar van een edelvrouwe die naar het hof was gekomen. Terwijl ik vol bewondering haar paard bekeek, vroeg ik me af wat haar hier had gebracht.

Gewoontegetrouw liep ik via de keuken de burcht binnen. Kok had altijd nog wel iets lekkers voor me.

Aan de keukentafel zat een vrouw. Zodra ze me zag sprong ze overeind en legde ze haar handen op haar hart, alsof ze oog

in oog stond met de Gepokte. 'Het was niet mijn bedoeling u te laten schrikken, vrouwe. Ik had trek, dus ik wilde alleen maar even kijken of er nog iets te eten is. Stoor ik u met mijn aanwezigheid?'

Ze liet zich langzaam terugvallen op haar stoel. Heimelijk vroeg ik me af wat iemand van haar hoge komaf 's avonds alleen in de keuken deed. Want ondanks haar simpele roomkleurige gewaad, ondanks de vermoeide uitdrukking op haar gezicht, liet haar hoge geboorte zich niet verloochenen.

Ze legde haar hand op haar lippen, alsof ze haar onregelmatige ademhaling wilde kalmeren. 'Ik zou je niet van je eten willen houden.' Haar stem was welluidend, bijna zangerig. 'Ik schrok gewoon een beetje. Je... je kwam zo plotseling binnen.'

'Dank u, vrouwe.'

Ik schonk mezelf een kroes bier in, pakte een stuk kaas en een homp brood, maar al die tijd voelde ik dat haar ogen me volgden.

'Kan ik iets voor u doen?' vroeg ik beleefd. 'Zoekt u iets? Of wilt u misschien ook een kroes bier?'

'Heel graag,' zei ze zacht. Toen ik de kroes voor haar neerzette, deinsde ze achteruit. Ik besloot dat ik mijn maaltijd beter mee naar mijn kamer kon nemen. Uit haar hele houding bleek dat ze zich niet op haar gemak voelde in mijn aanwezigheid. Maar terwijl ik probeerde mijn brood, kaas en

kroes in evenwicht te houden, gebaarde ze naar de bank tegenover haar. 'Ga toch zitten,' zei ze, alsof ze mijn gedachten had gelezen.

'Het zou niet goed zijn als ik je uit de keuken verdreef.'

Ik deed wat ze zei en begon haastig te eten, verlangend te kunnen ontsnappen aan die lichtbruine ogen, die rechte, zwijgende mond. Terwijl ik de laatste stukken brood en kaas in mijn mond proppte, stond ik op. Maar eenmaal bij de deur herinnerde ik me dat Burrich me had geleerd dat ik me tegenover een dame altijd moest verontschuldigen. Dus slikte ik mijn halfgekauwde eten door.

'Ik wens u een goede nacht, vrouwe,' mompelde ik.

'Slaap je hier of in de stallen?' vroeg ze.

'Allebei. Ik bedoel, soms hier, soms daar. Eh... welterusten, vrouwe.'

Ik draaide me om en vluchtte de keuken uit. Pas halverwege de trap drong het tot me door hoe vreemd die laatste vraag was geweest. 12

Patience

T Tbordat ze de kusten van de Zes Hertogdommen begon V
nen te teisteren, betekenden de Rode Kapers een ware
beproeving voor hun eigen volk. Hoewel hun oorsprong
onduidelijk is, wisten ze door meedogenloos optreden op
zowel religieus als politiek gebied tot grote hoogte te stijgen.
Stamhoofden en vorsten die weigerden hun overtuigingen te

omhelzen kwamen niet zelden tot de ontdekking dat hun vrouwen en kinderen slachtoffers waren geworden van een persoonsverandering die wij in de Zes Hertogdommen 'smidsen' hebben gedoopt, als verwijzing naar het droevige lot van Smidshamer. De Buiteneilanders zijn door ons altijd beschouwd als een hard, wreed volk, maar de eer van een man'

staat er hoog in het vaandel, en ze kennen gruwelijke straffen voor wie de regels overtreedt. Stel u de wanhoop voor van een vader op de Buiteneilanden wiens zoon is gesmidst. Hij heeft de keuze tussen het verbergen van de misdaden van zijn zoon, wanneer deze liegt en steelt en zich opdringt aan de vrouwen van zijn huishouden, en het machteloos toezien hoe de jongen levend wordt gevild voor zijn misdaden, waardoor de vader zowel zijn erfgenaam verliest als het respect van andere families. Met de dreiging tot smidsen hadden de Rode Kapers een machtig wapen in handen tegen ieder die zich verzette tegen hun politieke macht.

Tegen de tijd dat de Rode Kapers een ernstige bedreiging begonnen te vormen voor onze kusten, waren ze erin geslaagd het verzet in eigen land goeddeels te onderdrukken. Van degenen die openlijk tegen hen in opstand waren gekomen, was het merendeel gedood of gevlucht. Anderen betuigden met tegenzin hun respect en keken knarsetandend toe hoe de leiders van de bende zich misdroegen. Er waren

er echter ook velen die zich maar al te graag bij hen aansloten en de romp van hun vaartuig rood schilderden. Deze bekeerlingen lijken vooral voort te komen uit de lagere families, die nooit eerder de kans hadden gekregen op te klimmen tot een invloedrijke positie. Maar de aanvoerder van de Rode Kapers gaf niet om afkomst of voorouders, zolang hij maar op onvoorwaardelijke trouw kon rekenen.

Ik zag de vrouwe drie keer voordat ik besepte wie ze was. Onze tweede ontmoeting, de volgende avond, vond plaats op ongeveer hetzelfde tijdstip als de eerste. Mollie had het druk met haar bessen, dus ik was met Kobbe de stad ingegaan om in een taveerne van muziek te genieten. Daarbij had ik misschien een, hooguit twee kroezen bier te veel gedronken. Grenzend aan de rommelige binnenplaats bij de keuken ligt een omheind stuk grond dat de Vrouwentuin wordt genoemd. Niet omdat het exclusief hun domein is, maar omdat vrouwen er de zorg voor hebben. Het is een plezierig oord, met een vijver in het midden en talloze bedden met kruiden omringd door bloeiende planten, fruitbomen en paden van groene steentjes. Gezien mijn toestand leek het me beter niet meteen naar bed te gaan. Als ik mijn ogen dichtdeed, werd ik misselijk en begon alles om me heen te draaien. Vandaar dat ik naar de Vrouwentuin ging in plaats van naar mijn kamer. In een hoekje van de tuin groeien zeven soorten tijm. Hun geur kan op een warme dag bijna

bedwelmd zijn, maar op de grens van avond en nacht had deze een kalmerende uitwerking op mijn hoofd. Ik spatte wat water uit de vijver in mijn gezicht en ging met mijn rug tegen de muur zitten, nog warm van de zon. Kikkers kwaakten en ik keek naar het rimpelloze wateroppervlak om te voorkomen dat mijn hoofd begon te draaien.

Voetstappen. Toen een scherpe vrouwenstem: 'Ben je dronken?'

'Niet echt,' antwoordde ik vriendelijk, in de veronderstelling dat het Tillie was, het meisje dat voor de fruitbomen zorgde. 'Daar had ik het geld noch de tijd voor.'

'Dat heb je zeker van Burrich geleerd. De zuiplap, de geilaard. Hij weet iedereen die met hem omgaat omlaag te trekken.'

De bittere klank in haar stem deed me opkijken. Op het tuinpad stond de vrouwe van de vorige avond. Er lag een afkeurende trek om haar mond, die werd weerspiegeld door haar gefronste wenkbrauwen. Ze had donker, krullend haar en hoewel ze het bij elkaar had gebonden, waren op haar voorhoofd en in haar nek een paar krulletjes losgeraakt. Niet zozeer uit de behoefte om Burrich te verdedigen, alswel omdat hij geen enkele schuld droeg aan mijn toestand, maakte ik haar duidelijk dat hij mijlen ver weg was in een andere stad en dus nauwelijks verantwoordelijk kon worden gesteld voor wat ik naar binnen werkte. De vrouwe kwam twee

stappen dichterbij. 'Maar hij heeft je nooit gewaarschuwd voor dronkenschap, is het wel?'

In de Zuidlanden bestaat een gezegde dat wijn de waarheid in zich bergt. Blijkbaar geldt dat ook voor bier. 'Sterker nog, hij zou uiterst onaangenaam getroffen zijn wanneer hij me zo zag. Om te beginnen zou hij me berispen voor het feit dat ik niet ben opgestaan toen een vrouwe het woord tot me richtte...' Ik sprong alsnog overeind. 'En verder zou hij me langdurig en streng de les lezen over de manier waarop een man die zich mag beroemen op het bloed van een prins, zij het niet op zijn titels, zich hoort te gedragen.' Met enige moeite maakte ik een buiging. 'Ik wens u een goede avond, schone vrouwe van de tuin. Sta me toe u te verlossen van mijn lompe aanwezigheid.'

Ik was al bij de doorgang in de muur toen ze me riep: 'Wacht!' Maar mijn maag begon te protesteren, dus ik deed alsof ik haar niet hoorde. Met opgeheven hoofd stak ik de binnenplaats achter de keuken over en liep naar de stallen, waar ik braakte op de mesthoop. Omdat de treden naar Burrichs zolderkamer me veel te steil leken, besloot ik in een lege box te gaan slapen.

Maar de jeugd beschikt over een verrassende veerkracht. Wetend dat Burrich tegen de middag werd terugverwacht, was ik de volgende morgen al bij het krieken van de dag op. Ik waste me bij de stallen en besloot dat mijn tuniek aan

vervanging toe was. Toen de vrouwe me in de gang naar mijn kamer aanklampte, was ik me dan ook dubbel bewust van mijn verfromfaaide uiterlijk. Ze nam me van top tot teen 'Trek een schoon buis aan,' zei ze. 'En met die beenkappen zie je eruit als een ooievaar. Zeg tegen Vrouwe Gezwind dat je nieuwe moet hebben.'

'Goedemorgen, vrouwe,' zei ik omdat ik in mijn verbijstering niets anders kon bedenken. Ik besloot dat ze erg zonderling was, nog zonderlinger dan Vrouwe Tijn.

'Bespeel je een muziekinstrument?' vroeg ze, alweer tot mijn verbazing. Ik schudde zwigend mijn hoofd.

'Kun je dan misschien zingen?'

'Nee, vrouwe.'

Ze keek me verward aan. 'Maar heb je dan wel geleerd om heldendichten voor te dragen en leerverzen, over kruiden, geneeswijzen, navigatietechnieken... dat soort dingen?'

'Alleen voor zover ze de zorg voor paarden, valken en honden betreffen,' zei ik, niet geheel naar waarheid. Want Chade had me ook een reeks leerverzen over vergiften en tegengiften geleerd.

'Maar je kunt natuurlijk wel dansen. En is je ook geleerd hoe je moet dichten?'

Ik was totaal in verwarring gebracht. Ik denk dat u me verwart met iemand anders, vrouwe. Misschien met Augustus, de neef van de koning. Hij is maar een jaar of twee jonger dan ik

en...'

'Nee, ik vergis me niet. Geef antwoord op mijn vraag.'

'Nee, vrouwe. De lessen waarop u doelt, worden gegeven aan... lieden van hoge komaf. Niet aan iemand zoals ik.'

Haar verwarring steeg. De trek om haar mond werd verbeterer, haar lichtbruine ogen steeds donkerder. 'Dit kan ik niet tolereren,' zei ze. Met wapperende gewaden draaide ze zich om en stevende de gang uit. Even keek ik haar na, toen ging ik mijn kamer binnen. Ik trok een ander buis aan en de langste beenkappen die ik had, zette de vrouwe uit mijn hoofd en begon aan mijn taken en lessen van die dag. Toen Burrich 's middags arriveerde, regende het. Ik kwam hem tegemoet bij de stallen en pakte zijn paard bij de teugel terwijl hij moeizaam uit het zadel klom. 'Je bent gegroeid, Bas.' Hij nam me keurend op, alsof ik een paard of een hond was waarin hij onverwachte mogelijkheden ontdekte. 'Hoe is het hier?'

Hij was nauwelijks langer dan een maand weg geweest, maar ik wist dat ik tot in de kleinste bijzonderheden verslag zou moeten uitbrengen. Dus liepen we samen naar de stal. Toen we langs het oude rijdier van de vrouwe kwamen, stond hij stil.

'Dit dier heb ik destijds beleerd,' zei hij plotseling. Bij het horen van zijn stem draaide het paard zacht hinnikend zijn hoofd om. 'Dus Vrouwe Patience is naar de Hertenhorst

gekomen. Heb je haar al ontmoet?'

Allerlei gedachten schoten door mijn hoofd. Vrouwe Patience, de vrouw van mijn vader, die volgens de verhalen verantwoordelijk zou zijn voor het feit dat mijn vader zich van het hof - en van mij - had teruggetrokken. Dus dat was de vrouwe met wie ik in de keuken had gepraat en die ik dronken had begroet. Dat was de vrouwe die me die ochtend had gevraagd naar mijn opleiding. 'Nog niet officieel. Maar we hebben elkaar wel gesproken,' mompelde ik.

Tot mijn verrassing barstte Burrich in lachen uit. 'Je gezicht is een schilderij, Bas. Ik kan aan je reactie zien dat ze nog niet veel is veranderd. Ik ontmoette haar voor het eerst in de boomgaard van haar vader. Ze zat in een boom en eiste dat ik een splinter uit haar voet haalde. Recht voor mijn neus trok ze haar schoen en haar kous uit. Zonder te weten wie ik was. Dat was overigens wederzijds. Ik dacht dat ze de gediensstige van een van de vrouwen was.' Hij zweeg even en de uitdrukking op zijn gezicht werd zachter. 'Ze had een hondje, Plumeau, dat ze overal met zich meedroeg.' Hij glimlachte bijna vertederd.

'Vond ze u aardig bij die eerste ontmoeting?' vroeg ik tactloos. Burrich keek me aan met een ondefinieerbare uitdrukking in zijn ogen. 'Aardiger dan ze me nu vindt,' zei hij kortaf. 'Maar dat doet er niet toe. Vertel op, Bas. Wat vindt ze van jou?' Ik deed verslag van onze ontmoetingen, waarbij ik de

volledigheid zoveel als ik durfde geweld aandeed. Maar halverwege onze ontmoeting in de tuin stak Burrich zij hand op.

'Stop,' zei hij zacht.

Ik zweeg.

'Probeer het maar niet mooier voor te stellen dan het was. Vooruit, opnieuw.'

Dus begon ik opnieuw, en deze keer liet ik geen bijzonderheid achterwege. Niet over mijn gedrag, maar ook niet over wat de vrouwe had gezegd. Toen ik uitgesproken was, aaide hij het paard over zijn neus. 'De tijd heeft veel veranderd,' zei hij ten slotte. 'Maar sommige dingen zijn hetzelfde gebleven.' Hij zuchtte. 'Ik heb zo'n gevoel dat je ontmoeting met Vrouwe Patience niet zonder gevolgen zal blijven. Maar wat die gevolgen zullen zijn... Nou ja, het heeft geen zin om ons daar nu al zorgen over te maken. Laten we eens bij de pups van Vlek gaan kijken. Ze had er zes, zei je?'

'Ja, en ze zijn allemaal blijven leven,' vertelde ik trots, want de teef had in het verleden vaak problemen met haar nesten gehad.

'Laten we hopen dat ons dat ook lukt,' mompelde Burrich. Maar toen ik verrast naar hem opkeek, stond zijn gezicht ondoorgrondelijk.

'Ik had gedacht dat je haar wel uit de weg zou zijn gegaan.'

Na twee maanden had ik een andere begroeting verwacht.

'Hoe had ik moeten weten dat zij het was?' protesteerde ik.

Chade zat in zijn stoel voor het vuur. Hij zag er moe uit, uitgeput, en ik vroeg me af wat hij de afgelopen weken had gedaan. 'Ze is een zonderlinge vrouw, en ik ben bang dat ze een slechte koningin zou zijn geweest,' mompelde Chade. 'Niet dat Chevalric zich daar iets van aantrok. Hij is niet om politieke redenen met haar getrouwd. Volgens mij was dat de eerste grote teleurstelling die hij zijn vader bezorgde.'

Ik zat doodstil en bewoog me ook niet toen Sluip op mijn knie kwam zitten. Chade was niet vaak zo spraakzaam en al helemaal niet als het over de koninklijke familie ging.

'Soms denk ik dat Chevalric instinctief wist dat hij een vrouw als Patience nodig had. Hij was bedachtzaam, correct, zich altijd scherp bewust van alles wat er gaande was. Ridderlijk ook, in de beste zin van het woord. Iemand die nooit toegaf aan kleinzielige of laag-bij-degrondse ingevingen. Dat maakte dat hij een zekere terughoudendheid uitstraalde, waardoor wie hem niet goed kende zou kunnen denken dat hij koud of hooghartig was. En toen ontmoette hij dat meisje... want ze was nauwelijks meer dan een meisje. Vluchtig als zeeschuim. Haar gedachten en haar tong vlogen voortdurend van het een naar het ander, zonder ooit een moment van rust, zonder verband. Althans, ik zag het niet. Ik werd al doodmoe als ik alleen maar naar haar luisterde. Maar Chevalric sloeg haar glimlachend en verwonderd gade. Misschien kwam het omdat

ze absoluut geen ontzag voor hem had. En omdat ze niet achter hem aan liep, zoals al die andere vrouwen. Eigenlijk was hij nog veel te jong om te trouwen. Bovendien sloot hij door dit huwelijk de deur naar een reeks van nuttige politieke verbintenissen. Er was geen enkele reden waarom hij al zou trouwen. Maar dan ook geen enkele.'

'Behalve dat hij het wilde.' Ik had het nog niet gezegd of ik kon mijn tong wel afbijten. Want Chade knikte en leek zichzelf tot de orde te roepen. Hij keerde zijn gezicht naar me toe.

'Zo. Genoeg hierover. Ik weet niet wat je hebt gedaan om indruk op haar te maken, maar ze is vorige week naar Vlijm gestapt met de eis dat je wordt erkend als Chevalrics zoon en dat je de opleiding krijgt die gepast is voor een prins.'

Het duizelde me. Begonnen de wandtapijten te bewegen of bedrogen mijn ogen me?

'Het spreekt vanzelf dat de koning heeft geweigerd haar eisen in te willigen,' vervolgde Chade onbarmhartig. 'Hij heeft geprobeerd haar uit te leggen dat de edelen je nooit zouden accepteren. Dat je erkenning zou kunnen leiden tot een burgeroorlog.'

'O,' zei ik zacht, me afvragend wat ik bij zijn eerste woorden had gevoeld. Verrukking? Woede? Angst? Wat het ook was geweest, inmiddels voelde ik me op een merkwaardige manier vernederd.

'Patience liet zich natuurlijk niet overtuigen en drong er in

aanwezigheid van zowel Veritas als Regaal op aan dat de koning zijn mening zou herzien. Veritas luisterde beheerst, maar Regaal was furieus. Helemaal toen de koning besloot tot een compromis. Al was het alleen maar om te zorgen dat hij van haar verlost was. Vandaar dat hij haar in al het andere haar zin gaf.'

'In al het andere?' herhaalde ik onnozel.

Ja, dus ik hoop dat je je dagen een paar uur langer kunt maken.'

Chade klonk zowel geërgerd als verrukt. 'Want ik ben niet van plan om in mijn plannen ook maar enigszins rekening te houden met de hare. Patience heeft geëist dat je overeenkomstig je afkomst wordt opgeleid. En ze heeft zich bereid verklaard om die opleiding zelf ter hand te nemen. Muziek, poëzie, zang, dans, goede manieren... Dat alles zal een belangrijk deel van je dag in beslag nemen. Bovendien zul je optreden als haar page, ook al ben je daar eigenlijk wat te oud voor. Volgens mij heeft ze spijt van het verleden en probeert ze de verloren tijd goed te maken. Iets dat natuurlijk onmogelijk is. Je zult minder tijd aan je wapenlessen kunnen besteden. En Burrich zal op zoek moeten naar een andere staljongen.'

Ik gaf geen zier om de wapenlessen. Chade had me meer dan eens duidelijk gemaakt dat een goede moordenaar in stilte en in het geheim werkte. Als ik mijn vak goed leerde, had ik geen

zwaard nodig. Maar de uren met Burrich... Weer be kroop me de merkwaardige sensatie dat ik niet goed wist wat ik voelde. Ik haatte Burrich. Soms. Hij was bazig, bemoeizuchtig, gevoelloos. Hij verwachtte dat ik volmaakt was, maar maakte me tegelijkertijd op een hardvochtige manier duidelijk dat ik er nooit voor zou worden beloond. Aan de andere kant was hij ook eerlijk, recht door zee en eiste hij nooit iets van me wan-•

neer hij niet zeker wist dat ik het kon...

'Je zult je wel afvragen in hoeverre wij hiervan gaan profiteren,' vervolgde Chade, zich niet bewust van mijn gedachten. Ik hoorde onderdrukte opwinding in zijn stem. 'Dat zal ik je vertellen. Ik heb het twee keer voor je geprobeerd, en het is me twee keer geweigerd. Maar Patience heeft Vlijm net zolang aan zijn kop gezeurd tot hij toegaf. Je wordt opgeleid in het Vermogen, jongen.'

'Het Vermogen.' Ik besepte nauwelijks wat ik zei. Het ging me allemaal veel te snel.

Ja.'

Ik probeerde wanhopig mijn gedachten te ordenen. 'Burrich heeft het er wel eens over gehad. Heel lang geleden.' Ik dacht terug aan die dag waarop Snoet per ongeluk onze band had verraden. Toen had Burrich over het Vermogen gesproken alsof dat het tegenovergestelde was van het speciale zintuig dat ik voor dieren had. Hetzelfde zintuig dat me duidelijk had

gemaakt welke verandering de mensen van Smidshamer hadden ondergaan. Zou het oefenen in het een me bevrijden van het ander? En zou dat inderdaad een bevrijding zijn, of een verlies? Ik dacht aan mijn gevoel van verwantschap met paarden en honden, waar ik alleen aan toegaf als Burrich niet in de buurt was. In een mengeling van warmte en verdriet dacht ik aan Snoet. Daarvoor en daarna had ik nooit meer zo'n hechte band met een ander levend wezen gehad. Zou dat me worden afgenomen wanneer ik in het Vermogen werd geoefend?

'Wat is er, jongen?' Het klonk vriendelijk, maar ook bezorgd. 'Ik weet het niet,' zei ik aarzelend. Maar ik durfde zelfs Chade niet te laten delen in mijn angst. Of in de smet die aan me kleefde.

Je hebt natuurlijk de oude verhalen over de opleiding gehoord,' veronderstelde hij ten onrechte. 'Luister jongen, zo erg kan het niet zijn. Chevalric heeft het doorstaan. Veritas heeft het doorstaan. Gezien de dreiging van de Rode Kapers heeft Vlijm besloten de klok terug te zetten en meer kandidaten te laten opleiden in het Vermogen. Hij wil proberen een groepje te vormen - dat noemen ze een coterie - misschien zelfs twee, om Veritas en hemzelf te ondersteunen bij hun inspanningen met het Vermogen. Galen is niet enthousiast, maar volgens mij is het een goed idee. Hoewel ik zelf als bastaard de opleiding nooit heb

mogen volgen en dus niet echt een duidelijk beeld heb van de manier waarop het Vermogen kan worden gebruikt ter verdediging van het land.'

'Bent u een bastaard?' Het was eruit voor ik er erg in had.

'Ik dacht dat je dat inmiddels wel had begrepen. Voor iemand met zo'n scherp waarnemingsvermogen kun je soms merkwaardig blind zijn.'

Ik keek naar Chade alsof ik hem voor het eerst zag. Misschien kwam het door zijn littekens dat de gelijkenis me nooit eerder was opgevallen. Het voorhoofd, de manier waarop zijn oren aan zijn hoofd zaten, de lijn van zijn onderlip... 'U bent de zoon van Vlijm.' Het was een wilde gok, en een dwaze, besepte ik meteen.

'Zijn zoon?' Chade lachte grimmig. 'Wat zou hij een lelijk gezicht zetten als hij dat hoorde. Maar bij de waarheid kijkt hij nog lelijker. Hij is mijn jongere halfbroer, jongen. Maar hij werd verwekt in een huwelijksbed en ik tijdens een veldtocht bij Zandkant.' Zacht voegde hij eraan toe: 'Mijn moeder was soldaat toen ik werd verwekt. Maar ze keerde terug naar huis om haar kind te baren en trouwde met een pottenbakker. Toen mijn moeder stierf, zette haar man me op een ezel, gaf me het halssnoer dat ze had gedragen en zei dat ik dat naar de koning op de Hertenhorst moest brengen. Ik was tien. In die tijd was het een lange, zware reis van Wolwijk naar de Hertenhorst.'

Ik wist niet wat ik hierop moest zeggen.

'Ziezo.' Chade rechte zijn rug. 'Galen gaat je in het Vermogen onderwijzen. Hij wilde eerst niet, maar Vlijm heeft zijn gezag laten gelden. Galen eist dat niemand zich met zijn leerlingen bemoeit, zolang hun opleiding duurt. Dus daar zullen we ons aan moeten houden. Je kent Galen toch wel?'

'Een beetje,' zei ik.

'Wat weet je van hem?'

Ik haalde diep adem en dacht na. 'Hij eet alleen. Ik heb hem nooit aan tafel gezien, niet bij de soldaten en niet in de eetzaal. Hij heeft altijd haast. Hij kan niet met dieren omgaan. De honden willen niets van hem weten en tegen paarden is hij zo dominant dat hij hun mond en hun temperament ruïneert. Volgens mij is hij ongeveer van Burrichs leeftijd. Hij kleedt zich goed, bijna net zo weelderig als Regaal. Er wordt beweerd dat hij tot het kamp van de koningin behoort.'

'Hoezo?' vroeg Chade snel.

'Tja, dat hoorde ik een hele tijd geleden van Borg. Hij kwam op een avond enigszins aangeschoten bij Burrich. Blijkbaar had hij met Galen gevochten en had die hem met een zweep in zijn gezicht geslagen. Borg vroeg aan Burrich om hem op te lappen, want het was al laat en hij werd die avond geacht niet te drinken. Omdat hij die nacht wacht had, geloof ik. Volgens Borg had Galen beweerd dat koningin Désirée van hogere komaf was dan koning Vlijm. En toen Borg zich woedend op

hem wilde storten, had Galen hem met zijn zweep in zijn gezicht geslagen.'

Ik zweeg.

'En dus?' spoorde Chade me aan.

'En dus stelt hij Regaal boven Veritas. Ja, zelfs boven de koning. Regaal behandelt hem... hoe zal ik het zeggen... hij is vriendelijker tegen hem dan tegen de meeste bedienden of soldaten. De paar keer dat ik hen samen heb gezien, kreeg ik de indruk dat hij Galens mening op prijs stelt. Ze vormen een merkwaardig duo. Het lijkt wel alsof Galen probeert Regaal te imiteren, te oordelen naar zijn kleding en zijn manier van lopen. Soms zien ze er bijna hetzelfde uit.'

'O ja?' Chade boog zich afwachtend naar voren. 'En wat is je nog meer overgefallen?'

Ik zocht mijn geheugen af. 'Volgens mij is dat alles.'

'Heeft hij ooit iets tegen je gezegd?'

'Nee.'

'Aha.' Chade knikte peinzend. 'Wat weet je verder van zijn reputatie?'

'Wat is de indruk die je van hem hebt gekregen?' Blijkbaar probeerde hij me tot een bepaalde conclusie te laten komen, maar ik had geen idee welke.

'Hij komt uit Dracht. Zijn familie is met koning Vlijms tweede koningin naar de Hertenhorst gekomen. Ik heb horen beweren dat hij bang is voor water. Burrich respecteert hem

maar mag hem niet. Volgens hem verstaat hij zijn vak. Maar Burrich kan niet overweg met iemand die dieren verkeerd behandelt, ook al is het onwetendheid. In de keuken mogen ze hem niet. Hij maakt de koksmaatjes aan het huilen en beschuldigt de keukenmeiden van haren in zijn eten en smerige handen.'

Chade zat me nog altijd vol verwachting aan te kijken, alsof hij wachtte op iets heel belangrijks. Ik peinsde me suf wat ik nog meer over Galen kon bedenken.

'Hij draagt een ketting met drie edelstenen erin. Die heeft hij van koningin Désirée gekregen voor bewezen diensten. Eh... de nar haat hem. Hij heeft me ooit eens verteld dat Galen hem uitscheldt voor misbaksel als er niemand anders in de buurt is.'

Chade trok zijn wenkbrauwen op. 'Praat de nar tegen jou?' Het klonk alsof hij zijn oren niet kon geloven. Hij ging zo plotseling rechtop zitten dat hij morste met zijn wijn. Afwezig veegde hij er met zijn mouw over.

'Soms,' gaf ik voorzichtig toe. 'Niet zo vaak. Alleen als hij er zin in heeft. Dan staat hij ineens voor mijn neus en vertelt hij me dingen.'

'Hoezo, dingen? Wat voor dingen?'

Ik besefte ineens dat ik Chade nooit het raadsel van Bas, Boter, Basta had verteld. Het had me op dat moment te ingewikkeld geleken. 'O, gewoon rare dingen. Een maand of

twee geleden hield hij me staande met de mededeling dat ik de volgende dag beter niet kon gaan jagen. Maar het was prachtig weer. Burrich schoot die dag een grote hertebok. En twee van onze honden werden verschrikkelijk toegetakeld door een veelvraat.'

'En volgens mij had hij jou ook bijna te grazen genomen.' Chade boog zich naar voren. Zijn gezicht stond merkwaardig blij verrast. Ik haalde mijn schouders op. 'Ik weet dat de nar nogal zonderling is. Maar ik vind het plezierig als hij me aanspreekt. Hij praat in raadsels, hij beledigt me, hij lacht me uit of hij leest me de les, bijvoorbeeld dat ik mijn haar moet wassen of geen geel moet dragen. Maar...'

'Ja?' Het klonk aanmoedigend. Alsof wat ik zei erg belangrijk was.

'Ik mag hem,' zei ik nogal lamlendig. 'Hij geeft me het gevoel... nou ja, dat ik belangrijk ben. Omdat hij tegen me praat.'

Chade leunde achterover. Hij legde zijn hand voor zijn mond om zijn glimlach te bedekken, maar ik begreep niet wat er zo grappig was.

'Vertrouw op je instincten,' zei hij op besliste toon. 'En hou je aan elke raad die de nar je geeft. Maar hang het niet aan de grote klok dat hij tegen je praat. Sommige mensen zouden dat wel eens verkeerd kunnen opvatten.'

'Wie dan?'

'De koning misschien. Tenslotte is de nar van hem.'

Allerlei vragen kwamen bij me op, maar bij het zien van de uitdrukking op mijn gezicht stak Chade afwerend zijn hand op. 'Niet nu. Meer hoeftje op dit moment niet te weten. Sterker nog, je weet eigenlijk al te veel. Het is niet aan mij om je geheimen te vertellen die niet de mijne zijn. Als de nar wil dat je meer over hem weet, kan hij je dat zelfvertellen. Volgens mij hadden we het over Galen.'

Ik leunde zuchtend achterover in mijn stoel. 'Galen. Hij is onaangenaam tegen mensen die niet tegen hem opkunnen, hij kleedt zich goed en hij eet alleen. Wat moet ik nog meer weten, Chade? Ik heb wel meer strenge, onaangename leraren gehad. Dus het zal met hem ook wel lukken.'

'Ik hoop het,' zei hij met dodelijke ernst. 'Want hij haat je. Zijn haat voor jou is sterker dan zijn liefde voor je vader was. Ik heb zijn blinde toewijding jegens je vader altijd verontrustend gevonden. Maar zijn haatgevoelens voor jou zijn nog intenser. Dat maakt me bang.'

Iets in zijn stem bezorgde me een misselijkmakend gevoel in mijn maag, waardoor ik bijna moest overgeven. 'Hoe weet u dat?' vroeg ik.

'Dat heeft hij tegen Vlijm gezegd toen de koning hem opdracht gaf je in zijn groep leerlingen op te nemen. Hij weigerde, omdat hij vond dat "de bastaard zijn plaats moest kennen".'

'Hij weigerde?'

'Dat zei ik toch. Maar Vlijm hield vol. Dus Galen had geen andere keus dan hem te gehoorzamen, ook al zit hij dan in het kamp van de koningin. Te beginnen over een maand van nu zul je elke dag les van hem krijgen. Tot die tijd zal Patience zich over je ontfermen.'

'Waar worden die lessen gegeven?'

'Op het dak van een van de torens. In wat vroeger de Koninginnetuin was.' Chade zweeg even. 'Wees voorzichtig,' zei hij toen. 'Want bij de muren van de tuin houdt mijn invloed op.'

Het was een vreemde waarschuwing, maar een waarschuwing die ik ter harte nam.

13

Roetje

T Trouwe Patience stond al op jonge leeftijd bekend als V excentriek. Toen ze nog maar heel klein was vonden haar kindermisjes haar al koppig en onafhankelijk, maar tegelijkertijd scheen het haar te ontbreken aan het gezonde verstand om voor zichzelf te kunnen zorgen. 'Ze liep de hele dag met haar veters los, omdat ze ze zelf niet kon strikken,' aldus een van haar kindermisjes. 'Maar ze vond het ook niet goed als een ander het voor haar wilde doen.' Ze was nog niet eens tien toen ze al had besloten dat ze de traditionele vaardigheden die pasten bij een meisje van haar komaf niet wilde leren. In plaats daarvan legde ze belangstelling aan de

dag voor ambachten waarvan het nut uiterst onwaarschijnlijk was: pottenbakken, de kunst van het tatoeëren, het maken van parfums en het kweken en vermenigvuldigen van planten, vooral exotische. Zonder zich van enig kwaad bewust te zijn verdween ze urenlang in de bossen en boomgaarden voorbij de binnenhoven en tuinen van haar moeder. Het lag in de verwachting dat ze zich hierdoor zou ontwikkelen tot een gehard, praktisch ingesteld kind. Maar niets was meer bezijden de waarheid. Ze had voortdurend last van uitslag, schaafwonden en insektebeten en raakte om de haverklap verdoofd. Desondanks ontwikkelde ze geen enkele voorzichtigheid in de omgang met mens of dier.

Al op jonge leeftijd leerde ze lezen en rekenen, en ze verslond elke rol, elk boek of tablet dat ze te pakken kon krijgen met een gulzige, volstrekt willekeurige belangstelling. Haar leraren zaten met de handen in het haar doordat ze zo snel was afgeleid. Haar hoofd was een en al verbeelding en fantasie. In plaats van logica en goede manieren las of maakte ze liever een gedicht of muziek. Voor sociale vaardigheden en lessen hoe ze zich als meisje tegenover het andere geslacht hoorde te gedragen, toonde ze geen enkele belangstelling.

En toch trouwde ze met een prins. Een koningszoon die haar het hof maakte met een vastberadenheid en een gretigheid die hem in opspraak brachten als opvolger van de troon.

'Ga eens rechtop staan!'

Ik verstijfde.

'Niet zo. Zo lijkt je wel een kalkoen die zijn nek op het hakblok legt. Minder gespannen. Nee, schouders naar achteren, niet naar voren. Sta je altijd zo met je voeten naar buiten?'

'Maar vrouwe, op die leeftijd zijn ze allemaal nog een beetje slungelig. Laat hem eerst eens rustig binnenkomen.'

'Heel goed. Kom maar binnen.'

Ik knikte dankbaar naar de mollige kamenierster. Ze gebaarde naar een bank die vol lag met kussens en sjaals. Terwijl ik op het randje ging zitten, liet ik mijn blik door het vertrek gaan. De chaos was nog erger dan bij Chade. Maar het was vooral de combinatie van voorwerpen die het geheel zo opmerkelijk maakte. Een veren waaier, een schermhandschoen en een bos kattestaarten stonden broederlijk bij elkaar in een versleten laars. In een mand, gevuld met een bontmuts en een stel wollen sokken, sliep een kleine, zwart-te terriër met twee mollige pups. Een ivoren walrussenfamilie stond op een tablet met een verhandeling over het beslaan van paarden. Maar het meest opvallende waren de planten. Dikke bossen groen hingen over de rand van aardewerken potten. Overal stonden mokken, bokalen en emmers met snijbloemen en plantestekken. Hier en daar getuigden kale staken van mislukte experimenten. De planten stonden op elke vrije richel of in groepjes bij elkaar op plekjes die de ochtend-of

middagzon opvingen. Het effect was dat van een hangende tuin.

'Hij zal ook wel trek hebben, denk je niet, Dentelle? Ik heb wel eens gehoord dat jongens altijd honger hebben. Volgens mij staat er nog een schaal met kaas en koekjes naast mijn bed.'

'Dank u, maar ik heb geen trek,' flapte ik eruit. 'Ik ben hier, omdat de koning wil dat ik in de ochtenduren tot uw beschikking sta.'

Dit was een zorgvuldige herformulering van wat Vlijm tegen me had gezegd: 'Je meldt je elke morgen bij haar kamer. Dan laat ze mij misschien met rust. Je doet wat ze van je vraagt en dat blijf je doen tot ze net zo genoeg heeft van jou als ik van haar.' Zijn botheid had me verbaasd. Ik had hem nog nooit zo gekweld gezien. Ook Veritas die op dat moment de deur binnenkwam, maakte een vermoeide indruk. Hun manier van praten en bewegen deed vermoeden dat ze de vorige avond te veel wijn hadden gedronken. Maar ik had bij hen aan tafel gezeten, en het tekort aan wijn en vrolijkheid was opvallend geweest. Hoe dan ook, daar zat ik dan, en Vrouwe Patience bekeek me alsof ik een onbekende diersoort was. Tot vermaak van Dentelle.

'Dat weet ik. Daar heb ik de koning zelf om gevraagd,' legde ze uit.

'O.' Ik verschoof wat op mijn beperkte zitruimte en

probeerde er intelligent en goedgemanierd uit te zien. Wanneer ik terugdacht aan onze eerdere ontmoetingen, kon ik het haar nauwelijks kwalijk nemen dat ze me behandelde als een uilskuiken.

Er viel een stilte. Weer liet ik mijn blik door de kamer gaan. Vrouwe Patience keek uit het raam, Dentelle wijdde zich weer aan het kant dat ze kloste. Maar er speelde een glimlach om haar mond.

'O, trouwens...' Als een valk in duikvlucht bukte Vrouwe Patience zich om een zwarte terriërpup in zijn nekvel te grijpen. Het beestje jankte van schrik en zijn moeder keek geërgerd op toen Vrouwe Patience het in mijn armen duwde. 'Die is voor jou. Iedere jongen moet een huisdier hebben.'

Ik ving de spartelende pup op.

'Of wil je misschien liever een vogel? Ik heb een kooi met vinken in mijn slaapkamer.'

'Eh, nee. Een hondje is prima. Een hondje is geweldig.' Dat laatste zei ik tegen de pup. Op zijn hoge gejank had ik intuïtief mijn geest voor hem opengesteld en kalmte naar hem uitgestraald. Zijn moeder voelde het en was gerustgesteld. Het hondje sloeg zijn ogen op en keek me recht aan. Dat was nogal ongebruikelijk, wist ik uit ervaring. De meeste honden vermeden langdurig oogcontact. Maar dit hond-je had ook een ongebruikelijk krachtig bewustzijn. Dankzij heimelijke experimenten in de stallen wist ik dat de meeste pups op die

leeftijd weinig meer hadden dan een wazig zelfbesef en vooral op hun moeder, haar melk en hun broertjes en zusjes waren gericht. Maar dit kleine manneke was zich al sterk van zichzelf bewust en had een levendige belangstelling voor zijn omgeving. Hij vond dat ik opwindend rook, naar paarden, vogels en andere honden. Ook al hadden die voor hem nog geen vorm of werkelijkheid. Ik reikte hem de beelden aan die bij de geuren hoorden, en hij klom langs mijn wambuis omhoog, snuffelend en opgewonden likkend. Neem me mee, laat me alles zien, neem me mee.

'... vraag ik me af of je ooit luistert.'

Abrupt werd ik me weer bewust van de kleine vrouw die met haar handen op haar heupen voor me stond.

'Volgens mij is hij niet helemaal in orde,' zei ze tegen Dentelle. 'Heb je gezien hoe hij naar die pup zat te staren? Ik dacht werkelijk dat hij een toeval zou krijgen.'

Dentelle glimlachte vriendelijk en ging door met kantklossen. 'Hij deed me heel erg denken aan u, vrouwe, als u met uw planten en stekken bezig bent.'

'Hm.' Patience was duidelijk onaangenaam getroffen. 'Dat is iets heel anders. Ik denk na, maar die jongen zit er maar wat onnozel bij,' zei ze op besliste toon.

Later, beloofde ik de pup. 'Neemt u me niet kwalijk,' zei ik en probeerde er berouwvol uit te zien. 'Ik was gewoon afgeleid door het hondje.' Het had zich in de kromming van mijn arm

genesteld en kauwde nonchalant op de rand van mijn wambuis. Het is moeilijk uit te leggen wat ik voelde. Ik moest mijn aandacht op Vrouwe Patience richten, maar het kleine wezentje dat zich tegen me aan drukte straalde geluk en tevredenheid uit. Het is een overweldigende ervaring om ineens de spil van iemands leven te worden, ook al is die 'iemand' een jong hondje van acht weken oud. Daardoor beseft ik pas goed hoe ontzettend alleen ik was geweest. 'Dank u wel,' zei ik, zelf verrast door de dankbaarheid in mijn stem. 'Heel hartelijk dank.'

'Het is maar een hondje.' Tot mijn verrassing keek ze bijna beschaamd. Ze wendde zich af en keek uit het raam. Het hondje likte over zijn neus en deed zijn oogjes dicht. Warm. Slapen. 'Vertel me eens iets over jezelf,' zei ze plotseling.

'Wat wilt u weten, vrouwe?'

Ze gebaarde ongeduldig. 'Wat doe je zoal? Wat heb je geleerd?'

Ik probeerde het haar uit te leggen, maar ik zag dat ze niet tevreden was. Zodra ik Burrichs naam noemde, kneepte ze haar lippen strak op elkaar. Van mijn wapenlessen was ze niet onder de indruk. Over Chade kon ik natuurlijk niets vertellen. Maar ze knikte goedkeurend toen ik zei dat ik les kreeg in schrijven en rekenen en verschillende talen.

'Mooi,' onderbrak ze me plotseling. 'Je bent tenminste niet helemaal onwetend. Als je kunt lezen, kun je alles leren. Als

je dat tenminste wilt. Wil je graag leren?'

'Dat denk ik wel.' Het klonk weinig enthousiast, maar ik vond haar houding nogal laatdunkend. Daar kon zelfs het geschenk van de pup niets aan veranderen.

'Dat komt goed uit. Want ik ga je een heleboel leren,' zei ze streng.

'Hoe word je genoemd, jongen?'

'O, "jongen" is prima,' mompelde ik. Tot mijn genoegen gleed er een geschokte uitdrukking over haar gezicht.

'Dan noem ik je, eh, Thomas. Kortweg Torn. Vind je dat goed?'

'Ja hoor,' zei ik langzaam. Burrich besteedde meer aandacht aan de namen die hij zijn honden gaf, dacht ik ondertussen.

'Goed zo,' zei ze kordaat. 'Ik verwacht je morgen rond dezelfde tijd. Dan heb ik wat dingen voorbereid. En denk erom, ik verwacht dat je je volledig inzet. Tot morgen, Torn.'

'Tot morgen, vrouwe.'

Ik draaide me om en verliet de kamer. Dentelle keek van mij naar haar meesteres. Ik voelde dat ze teleurgesteld was, maar begreep niet wat daarvan de reden kon zijn.

Het was nog vroeg. Mijn eerste audiëntie had nauwelijks een uur in beslag genomen. Ik werd nergens verwacht en had de tijd aan mezelf. Dus liep ik naar de keuken om wat restjes voor mijn hondje te halen. Het zou gemakkelijker zijn geweest om hem mee te nemen naar de stallen, maar dan zou Burrich hem zien. En ik maakte me geen illusies over wat er

vervolgens zou gebeuren. De pup zou in de stal moeten blijven. In naam zou hij van mij zijn, maar Burrich zou er wel voor zorgen dat de pas gevormde band tussen ons weer werd verbroken. En dat wilde ik niet laten gebeuren.

Dus haalde ik een mand bij de wasserij en vulde die met stro en een oud wambuis. Veel ontlasting zou hij nog niet hebben, en naarmate hij ouder werd zou het door de band die ik nu al met hem had niet moeilijk zijn hem zindelijk te maken. Voorlopig zou hij een deel van de dag alleen moeten blijven. Maar als hij wat ouder was kon hij met me meelopen. Uiteindelijk zou Burrich toch wel achter zijn bestaan komen. Maar die gedachte zette ik resoluut van me af. Dat was van later zorg. Nu moest ik nog een naam voor hem bedenken. Hij was geen kefferige, krulharige terriër. Dit hondje zou een korte, gladde vacht krijgen, een dikke nek en een korte, brede snoet. Maar eenmaal volgroeid zou hij niet hoger reiken dan tot mijn knieën. Een waak-zaam, vasthoudend dier. Grijper zou misschien een goede naam zijn. Of Waker.

'Wat dacht je van Aambeeld? Of Smidse?'

Ik keek op. De nar stapte uit een nis in de muur.

'Hoezo?' vroeg ik, want ik had het allang afgeleerd me te verbazen over het feit dat de nar mijn gedachten kon lezen.

'Omdat je hart aan het zijne gesmeed zal zijn en omdat je kracht zal worden getemperd in zijn vuur.'

'Dat klinkt me te dramatisch,' protesteerde ik. 'En Smidse

heeft tegenwoordig een ongunstige bijklank.'

De nar haalde zijn schouders op. 'Misschien heb je gelijk.' Hij volgde me mijn kamer binnen. 'Wat dacht je van Roetje? Mag ik hem eens zien?'

Met tegenzin gaf ik hem de pup. Hij werd wakker en begon te spartelen in de armen van de nar. Geen geur, geen geur. Tot mijn verbazing moest ik hem gelijk geven. Zelfs via zijn kleine zwarte neusje kon ik geen enkele geur van de nar opvangen. 'Voorzichtig. Laat hem niet vallen.'

'Ik ben een nar, geen uilskuiken,' zei de nar, maar hij ging op mijn bed zitten en zette de pup naast zich. Onmiddellijk begon Roetje mijn bed te besnuffelen. Ik ging aan de andere kant naast hem zitten, voor het geval dat hij te dicht bij de rand zou komen.

'Zo,' zei de nar luchtig. 'Dus je laat je kopen met geschenken?' 'Waarom niet?' Ik probeerde uit de hoogte te doen.

'Dat zou een vergissing zijn. Voor jullie allebei. Ze zal je van alles willen geven. En weigeren zou onbeleefd zijn. Maar je moet je afvragen of ze daarmee een brug slaat of juist een muur tussen jullie optrekt.'

'Ken je Chade?' vroeg ik plotseling. De overeenkomst met mijn leermeester was ineens zo sterk, dat ik het gewoon móest vragen. Ik had het met niemand ooit over Chade gehad, behalve met Vlijm. En ik had verder ook door niemand in de burcht zijn naam horen noemen.

'In schaduw of zonlicht, ik weet wanneer ik mijn tong in bedwang moet houden. Het zou goed zijn als jij dat ook leerde.' De nar stond op en liep naar de deur. Daar bleef hij even staan. 'Ze heeft je alleen de eerste paar maanden gehaat. En haar haat was niet tegen jou gericht. Het was blinde jaloezie jegens je moeder, omdat zij Chevalric een kind had geschonken. Later werd ze milder. Ze wilde je zelfs naar het Woeste Woud halen, zodat ze je als haar eigen kind zou kunnen grootbrengen.'

Ik staarde de nar aan.

'Zo met je mond open zie je eruit als een vis op het droge,' zei hij.

'Maar dat heeft je vader natuurlijk geweigerd. Hij zei dat daarmee de indruk zou kunnen worden gewekt dat hij zijn bastaard officieel erkende. Maar volgens mij was dat het niet. Volgens mij was hij bang dat het te gevaarlijk voor je zou zijn.' De nar toverde een stuk gedroogd vlees uit zijn mouw en gooide het op mijn bed, waar Roetje er gretig op afsprong.

'Als je dat wilt kun je haar pijn doen,' vervolgde hij. 'Ze voelt zich schuldig, omdat je je al die tijd alleen hebt moeten redden. En bovendien lijkt je zo op Chevalric... Ze is als een edelsteen met een zwakke plek. Als je haar op de juiste plek weet te raken, valt ze in stukken uit elkaar. Want ze is half krankzinnig van verdriet. Als zij niet had ingestemd met zijn abdicatie, hadden ze Chevalric nooit kunnen doden. Althans,

niet met zo'n zorgeloos voorbijgaan aan de gevolgen. En dat weet ze maar al te goed.'

'Wie zijn "ze"?' vroeg ik.

Maar de nar stapte de gang op. Tegen de tijd dat ik bij de deur was, was hij nergens meer te zien. Ik probeerde hem te vinden door mijn geest open te stellen, maar ik vond niets. Alsof hij gesmidst was. De gedachte deed me huiveren en ik liep terug naar Roetje, die al kauwend mijn bed onderkwijlde. 'Hij is weg,' zei ik. Het hondje kwispelde nonchalant en wijdde zich weer aan zijn vlees. Roetje was van mij, ik had hem gekregen. Hij was niet zomaar een stalhond waar ik voor zorgde. Nee, hij was van mij, zonder dat Burrich het wist en zonder dat Burrich ook maar iets over hem te zeggen had. Anders dan mijn kleren en de koperen armband die Chade me had gegeven, had ik weinig bezittingen. Maar Roetje maakte alles goed.

Hij was een glanzende, gezonde pup. Zijn gladde vacht zou met het verstrijken der jaren borstelig worden. Toen ik hem voor het raam omhooghield, ontdekte ik één witte vlek op zijn kin, en, 'nog een achter zijn linker achterpoot. Hij zette zijn kleine kaken in de mouw van mijn buis en begon er wild aan te trekken. We stoeiden op mijn bed tot hij uitgeput in slaap viel. Toen legde ik hem in zijn mand en ging ik met tegenzin naar mijn middaglessen.

Die eerste week met Patience stelde zowel mij als de hond

zwaar op de proef. Ik leerde om een voortdurend contact met hem te onderhouden, zodat hij zich niet alleen zou voelen en zou gaan janken. Maar dat vereiste oefening, dus ik was nogal verstrooid. Burrich keek me met gefronste wenkbrauwen aan, maar ik wist hem ervan te overtuigen dat het te maken had met mijn ochtenden bij Patience. 'Ik heb geen idee wat ze van me wil,' zei ik op de derde dag tegen hem.

'Gisteren was de muziek aan de beurt. In de loop van twee uur heeft ze geprobeerd me te leren spelen op de harp, het zee-orgel en de fluit. Zodra ik me een paar noten had eigengemaakt, greep ze het instrument uit mijn handen en moest ik het op een ander proberen. Uiteindelijk concludeerde ze dat ik niet muzikaal was. Vanochtend was het poëzie. Ze had besloten me het gedicht te leren over koningin Geneesal en haar tuin. Bij het stuk over de kruiden en hun toepassingen vergiste ze zich voortdurend. Maar ze werd boos op mij als ik het op dezelfde manier herhaalde. Het was bijna een opluchting toen ze zei dat ik haar zo'n hoofdpijn had bezorgd, dat we moesten stoppen. Maar toen ik haar aanbood om wat knoppen van de vrouwenhand te plukken tegen de hoofdpijn, riep ze: "Ik wist wel dat je me voor de gek hield." Ik weet gewoon niet hoe ik het haar naar de zin moet maken.'

'Waarom zou je dat ook willen?' bromde hij, en ik besloot er maar over op te houden.

Die avond klopte Dentelle op mijn deur. Eenmaal binnen

trok ze haar neus op. 'Je moet wat kruiden strooien als je die hond hier wilt houden. En doe een scheut azijn in het water als je zijn ontlasting opruimt. Het ruikt hier naar de stal.'

'Ja, daar zult u wel gelijk in hebben.' Ik keek haar nieuwsgierig en afwachtend aan.

'Ik heb iets voor je. Volgens mij kon je hier het beste mee overweg.'

Ze hield me het zee-orgel voor. Ik keek naar de korte, dikke buizen, met repen leer aan elkaar gebonden. Ik had er inderdaad beter mee overweg gekund dan met de harp, die me te veel snaren had, of de fluit, die me te schel had geklonken.

'Heeft Vrouwe Patience me dit gestuurd?' vroeg ik verbaasd.

'Nee. Ze weet niet eens dat ik het heb meegenomen. Ze zal denken dat het is zoekgeraakt in de rommel, zoals zoveel.'

'Waarom komt u het me dan brengen?'

'Zodat je erop kunt oefenen. Zodra je een beetje ervaring hebt, kun je haar iets voorspelen.'

'Waarom?'

Dentelle zuchtte. 'Daardoor zal ze zich misschien wat beter voelen. En op die manier wordt mijn leven ook een stuk gemakkelijker. Ze wil zo wanhopig graag dat je ergens goed in bent.'

Ik wist niet goed wat ik hiermee aan moest. 'Dus u wilt dat ik op het zee-orgel leer spelen om Vrouwe Patience gelukkig te

maken?'

Ja, dan heeft ze het gevoel dat ze je iets heeft meegegeven.'

'Ze heeft me Koetje gegeven. Dat is het mooiste cadeau dat ze me ooit had kunnen geven.'

Dentelle was verrast door mijn plotselinge openhartigheid. Net als ik, trouwens. 'Nou ja. Misschien kun je dat nog eens tegen haar zeggen. Maar je zou ook kunnen proberen het zee-orgel te bespelen of een ballade voor te dragen. Dat zou ze waarschijnlijk beter begrijpen.'

Toen Dentelle weer weg was, werd ik heen en weer geslingerd tussen woede en neerslachtigheid. Patience wilde dolgraag dat ik een succes werd. Ze had het gevoel dat ze verborgen talenten in me moest ontdekken. Alsof ik mijn leven lang nog niets had gedaan of bereikt. Maar wanneer ik me voorstelde wat zij van me wist, besepte ik dat haar beeld van mij nogal flets moest zijn. Ik kon lezen en schrijven en ik kon voor een paard of een hond zorgen. Dat ik ook vergiften kon brouwen, slaapdranken maken, smokkelen, liegen, stelen, wist ze niet, maar bovendien zou ze er geen goed woord voor over hebben gehad.

De volgende morgen stond ik vroeg op en ging op zoek naar Fedwren. Hij was aangenaam verrast toen ik hem vroeg of ik een paar penselen en kleuren mocht lenen. Het papier dat hij me gaf was beter dan onze oefenvellen en hij liet me beloven dat ik hem mijn werkstukken zou laten zien. De taak die ik

mezelf had gesteld, bleek aanzienlijk moeilijker dan alles wat Patience me had opgedragen. Ik keek naar Roetje terwijl hij in zijn mand lag te slapen. Hoe kon het dat de buiging van zijn rug zo anders was dan de kromming van een rune? Dat de schaduwen van zijn oren zo anders waren dan de schaduwen van de kruidenillustraties die ik zorgvuldig had gekopieerd van Fedwrens werk. Toch was het zo, en ik verspilde vel na vel tot ik plotseling zag dat het de schaduwen rond de pup waren die de rondingen van zijn lichaam vormden. Ik moest minder schilderen, niet meer, en ik moest alleen maar mijn ogen gehoorzamen, niet mijn verstand.

Het was al laat toen ik mijn penselen schoonspoelde. Ik had twee tekeningen die me wel aanstonden, en een derde die ik echt mooi vond, hoewel het beeld wat vaag was, meer een gedroomde pup dan een echt hondje. Meer wat ik voelde dan wat ik zag. Maar voor de deur van Vrouwe Patience voelde ik me plotseling een kleuter die met een verfromfaaid boeketje paardebloemen voor zijn moeder kwam aanzetten. Ik kon de moed niet opbrengen om aan te kloppen, maar op dat moment vloog de deur open.

Patience riep geërgerd dat ik binnen moest komen. Ik was toch al te laat, zei ze. Dus ging ik op het puntje van een stoel zitten, naast een gekreukte mantel en een half afgemaakt borduurwerk. Mijn werkstukken legde ik naast me, op een stapel schrijftabletten.

'Volgens mij zou je kunnen leren verzen voor te dragen. Als je dat tenminste zou willen,' zei ze nogal scherp. 'Dat betekent dat je ook zou kunnen leren dichten. Ritme en maat zijn niet meer dan... Is dat de pup?'

'Dat moet het wel voorstellen,' mompelde ik en ik kon me niet herinneren me ooit zo afschuwelijk gegeneerd te hebben gevoeld. Voorzichtig pakte ze de vellen en bekeek ze om beurten. Naar de wazige tekening staarde ze het langst. 'Wie heeft dit voor je gemaakt?' vroeg ze ten slotte. 'Voor iemand die zo goed weet weer te geven wat zijn oog ziet, en dan ook nog met zulke waarheidsgetrouwe kleuren, zou ik wel werk hebben. Kleuren zijn het probleem bij de kruidenboeken die ik heb. Alle kruiden zijn in dezelfde tint geschilderd, of ze nu grijs-groen zijn of een zweem van roze in hun blad hebben. Zulke tabletten zijn nutteloos als je ervan probeert te leren...'

'Volgens mij heeft hij het hondje zelf geschilderd, vrouwe,' viel Dentelle haar vriendelijk in de rede.

'En het papier. Dit is beter dan waar ik me mee moet...'

Plotseling zweeg ze. 'Jij, Thomas? Heb jij dit geschilderd?'

Bij het zien van haar ongelovige blik knikte ik haastig. Ze hield de tekeningen weer omhoog. 'Je vader kon nog geen rechte lijn trekken, behalve op een kaart. Kon je moeder tekenen?'

'Ik kan me haar niet herinneren, vrouwe,' zei ik wat stijfjes. Ik kon me ook niet herinneren dat iemand ooit de moed had gehad naar mijn moeder te vragen.

'Wat, helemaal niet? Maar je was al zes! Je moet je toch iets herinneren. De kleur van haar haar, haar stem, hoe ze je noemde...'

Bijna meende ik me - heel vluchtig - iets te herinneren. Een geur van munt, of... toen was het weer weg. 'Helemaal niets, vrouwe. Als ze had gewild dat ik me haar zou herinneren, had ze me wel bij zich gehouden.'

'Nou ja...' Ik geloof dat het eindelijk tot Patience begon door te dringen dat ze ons gesprek een gevaarlijke kant uit had gestuurd. Ze staarde uit het raam, naar de grijze dag daarbuiten. 'Je hebt blijkbaar een goede leermeester gehad,' zei ze toen met geforceerde opgewektheid.

'Meester Fedwren.' Toen ze niet reageerde voegde ik eraan toe: 'Dat is de burchtsecretaris. Hij wil dat ik zijn leerling word. We zijn samen bezig met het kopiëren van zijn platen. Wanneer we tijd hebben tenminste. Ik heb het vaak druk, en hij is regelmatig op pad voor nieuw papierriet.'

'Papierriet?' vroeg ze afwezig.

Ja, hij heeft nog wel wat papier, maar het begint langzamerhand op te raken. Hij heeft het gekocht van een handelaar die het weer van een ander had, en die wéér van een ander, dus Fedwren weet niet waar het oorspronkelijk vandaan komt. Maar het schijnt gemaakt te zijn van fijngestampde rietstengels. De kwaliteit is beter dan van al het papier dat we zelf maken. Het is dun en soepel en het

verkruijmt niet zo snel. Volgens Fedwren zou er een heleboel veranderen wanneer we dat papier konden namaken. Want met een goede, sterke papiersoort zou iedereen een kopie kunnen hebben van de tablettenverzameling van de burcht. En als papier goedkoper was, konden meer kinderen leren lezen en schrijven, zegt hij. Ik begrijp niet waarom hij dat zo...'

'Ik wist niet dat iemand hier mijn belangstelling deelde.' Haar gezicht straalde plotseling. 'Heeft hij het al geprobeerd met fijngestampte leliewortel? Daar heb ik goede resultaten mee bereikt...'

Ze keek weer naar de vellen in haar hand. Toen vroeg ze aarzelend:

'Hou je zoveel van je hondje?'

'Ja,' zei ik eenvoudig. Onze ogen ontmoetten elkaar. Ze keek me aan met dezelfde verstrooide blik waarmee ze vaak uit het raam staaide. Van het ene moment op het andere stonden haar ogen vol tranen.

'Soms lijkt je zo op hem dat...' Ze snikte gesmoord. 'Je had van mij moeten zijn! Het is niet eerlijk. Je had van mij moeten zijn.'

Ze zei het zo heftig dat ik bang was dat ze me zou slaan. In plaats daarvan kwam ze naar me toe en omhelsde me stormachtig, waarbij ze haar hond op zijn poten trapte en een vaas met groene takken omgooide. De hond maakte zich

jankend uit de voeten, de vaas viel in gruzelementen op de grond, en terwijl het water naar alle kanten stroomde, vluchtte de vrouw naar haar slaapkamer. De deur viel met een klap achter haar in het slot.

Ondertussen ging Dentelle onverstoorbaar door met kantklossen.

'Ach ja, zo is ze af en toe,' zei ze rustig en gebaarde met haar hoofd in de richting van de deur. 'Kom morgen maar terug.' En ze voegde eraan toe: 'Vrouwe Patience is erg op je gesteld geraakt.'

14

Galen

De weverszoon Galen kwam als klein jongetje naar de Hertenhorst. Zijn vader behoorde tot het gevolg van koningin Désirée, dat haar vergezelde vanuit Dracht. In die tijd was de oude Solicitas Vermogensmeesteres op de burcht. Ze had niet alleen koning Vlijm opgeleid, maar ook diens vader, koning Gulhart, dus tegen de tijd dat Vlijms zonen rijp waren voor onderricht, was ze stokoud. Vandaar dat ze een verzoek indiende bij de koning om een leerling te mogen nemen. Een verzoek dat door de koning werd ingewilligd. Galen stond bij zijn koningin hoog aangeschreven en op haar krachtig aandringen koos Solicitas de jeugdige weverszoon tot haar leerling. Net als nu waren in die jaren bastaards van het Huis der Zieners uitgesloten van de lessen in het Vermogen.

Niet voor het eerst ging ik op zoek naar evenwicht in mijn leven, en dat vond ik ook, zij het kortstondig. De ongemakkelijke relatie met Vrouwe Patience werd draaglijk, doordat we allebei aanvaardden dat we nooit echt vertrouwelijk met elkaar zouden worden. Ondanks deze afstand ontwikkelden we een goede wederzijdse verstandhouding. Door alle boodschappen die ik voor haar deed, leerde ik veel over de kunst van het parfum-maken. En mijn kennis van de plantenwereld werd enorm verrijkt. Zelfs Chade was enthousiast toen hij mijn onvermoede talenten voor vermenigvuldigen en stekken ontdekte. Met belangstelling volgde hij onze experimenten om een loot van de ene boom te enten op een andere. Hoewel weinig van deze experi-menten met succes werden bekroond, staat er tot op de dag van vandaag in de Vrouwentuin een appelboom waarvan een van de takken peren draagt. Toen ik me nieuwsgierig toonde naar de kunst van het tatoeëren, verbood ze me mijn lichaam te laten merken, met als argument dat ik nog te jong was voor een dergelijke beslissing. Ze liet me echter zonder de geringste aarzeling toekijken en uiteindelijk zelfs helpen bij het prik voor prik toedienen van verf in de huid op haar enkel en haar kuit, die ze versierde met een bloemenslinger. Deze hele ontwikkeling was een kwestie van maanden, zelfs jaren. Maar na de eerste tien dagen hadden we elkaar gevonden in een openhartig soort hoffelijkheid die

niet zelden eerder openhartig dan hoffelijk was. Zodra ze Fedwren had ontmoet, betrok ze hem bij haar project om papier te maken uit leliewortels. De pup groeide goed en schonk me met de dag meer plezier. Dankzij de boodschappen voor Vrouwe Patience had ik royaal de gelegenheid om mijn vrienden in de stad op te zoeken, vooral Mollie. Ze was van onschatbare waarde als gids langs de geurige stalletjes waar ik de benodigdheden kocht voor de parfums van de vrouwe. Aan de horizon dreigden nog steeds de Rode Kapersschepen, maar gedurende die paar weken leken ze een verre gruwel, als de herinnering aan een winterstorm op een zomerse dag. Heel even was ik gelukkig. Toen begonnen de lessen bij Galen.

Op de avond voor mijn eerste les liet Burrich me bij zich komen.

'Thee?' vroeg hij en toen ik knikte schonk hij me een mok in uit een pot boven de haard.

'Wat is er aan de hand?' vroeg ik terwijl ik de kroes van hem aanpakte. Ik had hem nog nooit zo gespannen gezien. Omdat dit niets voor Burrich was, vreesde ik dat hij me iets verschrikkelijks te vertellen had. Dat Zwartvoet ziek was, of dood, of dat hij achter het bestaan van Roetje was gekomen.

'Niets,' loog hij, maar hij merkte zelf hoe weinig overtuigend het klonk. 'Galen is bij me geweest,' bekende hij plotseling. 'Hij heeft me verteld dat je wordt opgeleid in het Vermogen.

En hij heeft me streng verboden om me ook maar enigszins met je te bemoeien, zolang je bij hem in de leer bent. Ik mag je geen raad geven, geen klusjes meer laten doen, ik mag zelfs niet met je eten.' Hij wendde zijn blik af. 'Er is een tijd geweest waarin ik hoopte dat deze kans je zou worden geboden. Maar toen dat niet gebeurde dacht ik, ach, misschien is het wel beter zo. Galen kan een harde leermeester zijn. Een erg harde leermeester. Althans, dat heb ik me laten vertellen. Maar dat zeggen ze ook over mij. Ook al kan ik me dat niet voorstellen.'

Ik permitteerde me een vluchtige glimlach.

'Luister. Galen maakt er geen geheim van dat hij niet dol op je is. Dat is niet jouw schuld, want hij kent je niet eens. Hij baseert zich uitsluitend op... wat je bent, en op wat je hebt veroorzaakt. En de goden weten dat ook dat niet jouw schuld was. Maar als Galen dat zou toe-geven, zou hij erkennen dat de fout bij Chevalric lag. En ik heb hem nog nooit iets ten nadele van Chevalric horen zeggen.' Burrich liep haastig de kamer op en neer, toen ging hij weer bij het vuur staan.

'Zeg nou maar gewoon wat u op uw hart hebt,' opperde ik.

'Dat probeer ik ook,' snauwde hij. 'Maar dat is niet zo eenvoudig. Ik weet niet eens zeker of ik wel met je mag praten. Maar je lessen zijn nog niet begonnen. Dus ik zeg het toch maar. Doe je best. Spreek hem niet tegen. Wees eerbiedig en beleefd. Luister naar alles wat hij zegt en leer zo

goed en zo snel als je kunt.' Hij zweeg.

'Ik was niet anders van plan,' zei ik nogal scherp, want ik was ervan overtuigd dat hij eigenlijk iets anders had willen zeggen.

'Dat weet ik, Bas.' Met een plotselinge zucht liet hij zich tegenover me aan tafel vallen. Hij drukte zijn handen tegen zijn slapen alsof hij pijn had. Zo had ik hem nog nooit meegemaakt. 'Een hele tijd geleden hebben we het gehad over die... andere magie. Het Oude Begrip. Het één zijn met de dieren.' Hij zweeg even en keek de kamer rond alsof hij bang was dat iemand hem zou horen. Toen boog hij zich wat dichter naar me toe. 'Denk erom dat je je daar niet mee bezighoudt,'

fluisterde hij dwingend. 'Ik heb geprobeerd je duidelijk te maken dat het verkeerd is, mensonwaardig. Maar ik heb nooit echt het gevoel gehad dat je het daarmee eens was. O, ik weet best dat je je meestal aan mijn verbod hebt gehouden. Maar heel af en toe had ik het gevoel dat je rommelde met dingen waar een fatsoenlijk mens niets mee te maken wil hebben. Eerlijk, Bas, ik... ik zou nog liever zien dat je gesmidst werd. Ja, kijk maar niet zo geschokt. Dat meen ik. En wat Galen betreft... Denk erom dat je daarover nooit iets tegen hem zegt. Als hij in de buurt is mag je er zelfs niet aan denken. Ik weet niet veel over het Vermogen. Maar soms... als je vader het bij me gebruikte, dan leek het wel alsof hij eerder wist wat ik dacht, wat ik voelde dan ikzelf. Dan zag hij dingen die ik zelf

niet eens wilde zien.'

Er verscheen een diepe bloos op zijn sombere gezicht en ik meende tranen in zijn donkere ogen te zien. Hij wendde zich af en ik voelde dat hij was gekomen tot de kern van wat hij moest zeggen. Moest, niet wilde. Diep van binnen voelde hij een grote angst. Een angst die hij zelf ontkende.

'Ik maak me zorgen om je, jongen,' zei hij met zijn gezicht naar de stenen schouw. 'Ik weet niet of hij het in je zal herkennen. En wat hij zal doen als hij het merkt. Ik heb wel eens gehoord... nee, ik weet dat het zo is... In de heuvels ten westen van hier leefde eens een vrouw, of eigenlijk nauwelijks meer dan een meisje, die een heel bijzondere band met vogels had. Er werd beweerd dat wilde valken naar haar toe kwamen wanneer ze ze riep. Sommige mensen bewonderden haar en zeiden dat het een gave was. Wanneer ze zieke kippen hadden, brachten ze die naar haar toe. Of ze riepen haar hulp in wanneer de hennen hun eieren niet wilden uitbroeden. Ik heb alleen maar goeds over haar gehoord. Maar Galen zei dat ze niet deugde. Dat ze een plaag zou worden voor haar omgeving wanneer ze de kans kreeg zich voort te planten. Op een ochtend werd ze gevonden, doodgeknuppeld.'

'Had Galen dat gedaan?'

Burric haalde zijn schouders op. 'Zijn paard was die nacht de stal uit geweest. Zijn handen waren bont en blauw, zijn gezicht

zat vol krassen. Maar niet het soort krassen van de nagels van een vrouw. Het leken wel klauwen, alsof hij door een valk was toegetakeld.'

'En u hebt niets gezegd?' vroeg ik ongelovig.

Hij lachte bitter. 'Dat had een ander al gedaan. De neef van het meisje, die hier in de stallen werkte. Galen weigerde zijn beschuldiging te ontkennen, en dus vochten ze met elkaar bij de Doem-Stenen, om El uitspraak te laten doen. Zijn woord is onfeilbaar en mag door niemand in twijfel worden getrokken. De jongen stierf. Volgens de aanwezigen had El Galen recht gedaan, omdat hij vals was beschuldigd. Maar volgens Galen had El recht gedaan door te zorgen dat het meisje was gestorven voordat ze kinderen had kunnen baren. En datzelfde gold voor haar besmette neef.'

Burrich verviel in stilzwijgen. Weerzin over wat hij zojuist had verteld vervulde me, en een kille angst maakte zich van me meester. Wanneer de Doem-Stenen hadden gesproken kon de vraag niet nogmaals worden gesteld. Een dergelijke uitspraak was het woord van de goden zelf en ging boven onze wetten. Dus ik zou worden opgeleid door een man die een moord had gepleegd, een man die zou proberen me te doden wanneer hij vermoedde dat ik de gave van het Oude Begrip had.

Ja,' zei Burrich alsof ik het hardop had gezegd. 'O, Bas, mijn zoon, wees voorzichtig, wees wijs.' Ik keek verbaasd op, want

het klonk oprecht bezorgd. Maar toen voegde hij eraan toe: 'Maak me niet te schande, jongen. Of je vader. Geef Galen niet de kans om te zeggen dat ik de zoon van mijn prins heb laten opgroeien tot een half beest. Laat hem zien dat je Chevalrics bloed waardig bent.'

'Ik doe mijn best,' mompelde ik. Ongelukkig en bang ging ik die avond naar bed.

De Koninginnetuin lag niet in de buurt van de Vrouwentuin of de moestuin of enige andere tuin op de Hertenhorst, maar bevond zich op het dak van een van de torens. Aan de kant van de zee rezen hoge muren op, maar aan de zuid-en westkant waren de muren laag en waren er zitbanken in gemetseld. De stenen hielden de warmte van de zon vast en vormden een bescherming tegen de zilte zeewind. Het was er onwezenlijk stil en de tuin had een vreemd soort wildheid. Er waren rotsachtige vijvers en overal stonden teilen en potten en troggen, met daartussen kleine beelden. Ooit waren al die potten en teilen ongetwijfeld gevuld geweest met groen en met bloemen. Nu restte daarvan niet meer dan wat mos en een paar kale staken. Het skelet van een wijnrank slingerde zich over een half verrot houten vlecht-werk. De aanblik vervulde me met een verkillende neerslachtigheid, kouder dan de eerste winterkilte die zich hier liet voelen. Ze hadden de tuin aan Patience moeten geven, dacht ik. Die zou hem weer tot leven hebben gebracht.

Ik arriveerde als eerste, al snel gevolgd door Augustus. Hij had de brede bouw van Veritas en de donkere huid van het geslacht der Zieners. Zoals altijd was hij afstandelijk maar beleefd. Na hem verschenen al snel de anderen. Ik was verrast door het grote aantal. We waren met meer dan een dozijn. Behalve Augustus, de zoon van de zuster van de koning, kon niemand op zoveel Zienersbloed bogen als ik. Er waren neven en achterneven, nichten en achternichten, zowel jonger als ouder dan ik. Augustus was waarschijnlijk de jongste, en Serene, die halverwege de twintig was, de oudste. Het was een merkwaardig gedwee groepje. Sommigen praatten zacht met elkaar, maar de meesten zwierven wat rond in de tuin en bekeken de beelden.

Toen verscheen Galen.

Hij liet de deur naar het trappenhuis met een dreun achter zich dichtvallen en nam ons zwijgend op. Wij op onze beurt beantwoordden zijn blik. Ook zwijgend.

Sommige magere mannen, zoals Chade, lijken zo in beslag genomen door hun bezigheden dat ze vergeten te eten, of hun voedsel razendsnel verbranden in het vuur van hun hartstochtelijke fascinatie voor het leven. Maar er is ook een ander soort magerheid. Het is de magerheid van de man die als een wandelend lijk door het leven gaat, met ingevallen wangen en uitstekende botten. De man die wordt bezielde door zo'n sterke afkeuring van de wereld om zich heen dat hij

slechts met de grootste weerzin een deel van die wereld, in de vorm van voedsel tot zich kan nemen. Terwijl ik naar Galen keek, had ik kunnen zweren dat hij zijn leven lang nog geen hap eten, nog geen slok drinken met plezier naar zijn mond had gebracht.

Zijn weelderige kleding bracht me in verwarring. De hals van zijn buis was afgezet met bont, de barnstenen kralen op zijn wambuis waren zo dik dat hij er een zwaardhouw mee had kunnen pareren. Maar de rijke stoffen waren zo strak om zijn lichaam getrokken dat het leek alsof de kleermaker niet voldoende stof tot zijn beschikking had gehad. In een tijd waarin wijde mouwen het kenmerk waren van rijkdom, droeg hij zijn kleding strak als de huid van een kat. Zijn hoge laarzen en rijzweep wekten de indruk alsof hij zojuist een rit had gemaakt.

Zijn bleke ogen gleden emotioneel over de Koninginnetuin. Het was duidelijk dat hij ons maar een armzalig stel vond. Hij blies lucht door zijn haviksneus, zoals iemand dat doet wanneer hij een onaangename taak voor de boeg heeft. 'Maak het midden vrij,' zei hij gebiedend.

'Alle rommel moet naar de kant. Stapel het daar maar op, tegen die muur. En vlug. Ik duld geen getreuzel.'

En zo werden de laatste sporen van de tuin uitgewist. Alle potten en bakken werden naar één kant gesleept, de prachtige, kleine beelden er onzorgvuldig bovenop gestapeld.

Galen zei niets. Behalve tegen mij, toen ik liep te slepen met een zware pot gevuld met aarde: 'Schiet op, bastaard!' Ik voelde zijn rijzweep op mijn schouder. Hoewel hij niet hard sloeg, verstijfde ik. 'Heb je me niet gehoord?' vroeg hij. Ik knikte en ging verder met wat hij ons had opgedragen. Vanuit mijn ooghoeken zag ik dat zijn gezicht een merkwaardig soort bevrediging verried. De tik was een test geweest, besepte ik. Maar ik was er niet zo zeker van of mijn reactie de juiste was geweest.

Het dak van de toren werd een kale vlakte, waarop slechts groene lijnen van mos en oude richels zand herinnerden aan de tuin die hier ooit had gebloeid. In opdracht van Galen stelden we ons in twee rijen op. Hij ordende ons naar leeftijd en lengte, en zette de meisjes achter de jongens. 'Ik duld geen enkele onderbreking in jullie aandacht. Jullie zijn hier om te leren, niet om te lanterfantten.' Daarop liet hij ons zoveel afstand nemen van elkaar dat we onze armen konden spreiden zonder elkaar zelfs maar met de vingertoppen te raken. Ik verwachtte dat er lichamelijke oefeningen zouden volgen, maar in plaats daarvan droeg hij ons op stil te blijven staan, met onze handen in onze zij. Terwijl we in die houding roerloos op het koude torendak stonden, sprak hij ons toe: 'Al zeventien jaar ben ik op deze burcht Vermogensmeester. Vroeger gaf ik mijn lessen in het verborgene, aan kleine groepjes. Wie niet voldoende talent bleek te bezitten, werd in

alle stilte afgewezen. In die tijd hadden de Zes Hertogdommen slechts behoefte aan een handvol jonge mensen die in de kunst werden opgeleid. Vandaar dat ik alleen de meestbelovende onder mijn hoede nam, zonder tijd te verspillen aan wie het ontbrak aan talent of discipline. De laatste vijftien jaar heb ik zelfs niemand meer ingewijd in het Vermogen.

Maar het zijn kwade tijden. De Buiteneilanders plunderen onze kusten en smidsen onze mensen. Koning Vlijm en prins Veritas gebruiken hun Vermogen om ons te beschermen. Groot zijn hun inspanningen en vele worden met succes bekroond, zonder dat het gewone volk daar weet van heeft. En ik kan jullie verzekeren dat de Buiteneilanders weinig kans maken tegen de geesten die ik heb opgeleid. Ze mogen dan een paar armzalige overwinningen hebben behaald, maar de krachten die ik heb geschapen om hen te weerstaan, zullen overwinnen!

Zijn bleke ogen brandden en hij hief zijn handen ten hemel alsof hij daar zijn macht vandaan haalde.

'Dat weet ik zeker,' vervolgde hij iets kalmer. 'Dat weet ik zeker. Maar onze koning - moge alle goden hem eren en zegenen - twijfelt. En aangezien hij mijn koning is, buig ik voor zijn wil. Hij eist dat ik ook onder hen die van lagere komaf zijn op zoek ga naar jongeren met het talent en de wil, de onbedorvenheid en de kracht om te worden opgeleid in

de kunst van het Vermogen. En dus zal ik dat proberen.'

Geen moment keek hij naar de vrouwen in onze groep. Hij negeerde hen zo opvallend, dat ik me afvroeg wat ze hem hadden misdaan. Serene kende ik oppervlakkig van de lessen bij Fedwren. Ik kon de warmte van haar ergernis bijna voelen. In de rij naast me schuifelde een van de jongens met zijn voet. Onmiddellijk stond Galen voor hem.

'Vervelen we ons? Worden we onrustig van het gepraat van een oude man?'

De jongen was zo dwaas antwoord te geven. 'Ik had kramp in mijn kuit, heer.'

Galen sloeg hem hard tegen zijn hoofd. 'Zwijg en sta stil. Of vertrek. Mij kan het niet schelen. Het is me nu al duidelijk dat je het doorzettingsvermogen mist om je het Vermogen eigen te maken. Maar de koning heeft je waardig bevonden om mijn lessen te volgen, dus ik heb geen andere keus dan je te onderwijzen.'

Ik beefde inwendig. Want hoewel Galen sprak tegen de jongen, keek hij mij aan. Alsof het op de een of andere manier mijn schuld was dat de jongen had bewogen. Een intense weerzin jegens Galen nam bezit van me. In de loop der jaren had ik van Hod, van Chade en van Burrich de nodige oorvijgen, klappen en terechtwijzingen moeten incasseren. Maar nog nooit had ik mijn leermeesters zo duidelijk zien genieten van hun straffen. Ik deed mijn best

hem zo neutraal mogelijk aan te kijken. Want ik wist dat hij me van onoplettendheid zou beschuldigen als ik mijn blik afwendde.

Hij knikte tevreden en hervatte zijn toespraak. Om het Vermogen te beheersen moesten we eerst leren onszelf te beheersen. Fysieke onthouding was daarbij de sleutel, aldus Galen. De volgende morgen verwachtte hij ons voor zonsopgang op het torendak. Het dragen van schoenen, sokken, mantels of enig wollen kledingstuk was van nu af aan verboden. Ons hoofd moest onbedekt blijven, ons lichaam onberispelijk schoon. Net als hij zouden we ons onthouden van vlees, zoet fruit, gekruide spijzen, melk en 'lichtzinnige gerechten'. Hij ried pap en koud water aan, eenvoudig brood en gestoofde wortelgroenten. Onnodig gepraat, vooral met leden van het andere geslacht, was uit den boze. We zouden ons moeten verzetten tegen elk 'sensueel' verlangen, waaronder het verlangen naar eten, slaap of warmte. In de eetzaal zouden we aan een aparte tafel zitten, waar we niet werden afgeleid door loos gepraat.

Vervolgens liet hij ons een reeks oefeningen doen: 'Sluit je ogen en draai je oogballen zo ver mogelijk omhoog. Probeer ze helemaal rond te laten gaan, zodat je tegen de achterkant van je eigen schedel aankijkt. Voel de druk die hierdoor ontstaat. Probeer je voor te stellen wat je zou zien wanneer je je ogen zo ver naar achteren kon draaien. Zou wat je dan zag,

waardig en respectabel zijn? Ga met je ogen nog steeds gesloten op één been staan. Probeer je evenwicht te vinden, zowel lichamelijk als geestelijk. Verdrijf alle onwaardige gedachten uit je geest.'

Terwijl hij zijn opdrachten gaf liep hij tussen ons door. Ik kon hem volgen door het geluid van zijn zweepje. 'Concentreer je!' commandeerde hij. Of: 'Dat kan beter!' Zelf voelde ik de zweep die dag ten minste vier keer. Bij de laatste keer sloeg de punt van het kronkelende leer tegen mijn kin. Ik kromp ineen van pijn, maar slaagde erin mijn ogen gesloten te houden en mijn wankele evenwicht te handhaven. Terwijl hij zich afwendde, voelde ik een warme druppel bloed over mijn kin lopen.

Pas toen de zon als een half koperstuk boven de horizon hing en de winden van de nacht opstaken, liet hij ons gaan. Al die tijd hadden we niet mogen eten of drinken, of enige andere behoefte mogen vervullen. Met een grimmige glimlach op zijn gezicht liet hij ons passeren en pas toen de deur achter ons in het slot viel, durfden we onze starre houding te laten varen en de trap af te vluchten. Ik was uitgehongerd, mijn handen waren gezwollen en rood van de kou, en mijn mond was zo droog dat ik geen woord kon uitbrengen, zelfs al had ik het gewild. De anderen waren er net zo aan toe, hoewel sommigen zwaarder hadden geleden dan ik. Door mijn werk was ik het gewend lange dagen te maken en buiten te zijn. Het

eten die avond was het meest vreugdeloze maal dat ik ooit op de Hertenhorst had gekregen. We kregen een soort koude pap van gekookt graan, met brood, water en gekookte, gestampte rapen. Galen at niet mee, maar zat aan het hoofd van de tafel. Er werd niet gesproken. Ik geloof zelfs dat we elkaar niet eens aankeken. Ik at de porties die me werden toegewezen en verliet de tafel bijna net zo hongerig als voor de maaltijd. Halverwege de trap dacht ik aan Roetje, en ik liep terug naar de keuken om de botten en etensresten te halen die Kok voor me apart hield. Roetjes enthousiaste begroeting en de gretige manier waarop hij op het vlees aanviel, waren als balsem voor mijn ziel. Zodra hij uitgeeten was, maakten we het ons gemakkelijk op het bed. Hij wilde bijten en stoeien, maar gaf het al gauw op. Doodmoe viel ik in slaap.

Met een ruk schoot ik wakker. Het was nog donker, maar ik was doodsbang dat ik me had verslapen. Een blik op de hemel vertelde me dat ik de zon nog vóór kon zijn. Maar dan moest ik me haasten. Ik had geen tijd om me te wassen of te eten of Roetjes rommel op te ruimen. Het was maar goed dat Galen schoenen en sokken had verboden, want ik zou niet eens tijd hebben gehad om ze aan te trekken. Doodmoe haastte ik me door de gangen, de trap op naar de toren. Bij het flakkerende licht van een fakkel zag ik dat de anderen me voor waren. Toen ik uit het trappenhuis kwam, daalde Galens zweep op mijn rug neer.

Het leer beet onverwacht scherp door mijn dunne buis en ik slaakte een kreet van pijn en schrik. 'Sta als een man en beheers je, bastaard.'

Weer voelde ik de zweep. Alle anderen stonden op de plaats waar ze de vorige dag ook hadden gestaan. Ze zagen er net zo moe uit als ik.

'Wie het laatst komt, is te laat en zal daarvoor gestraft worden,' waarschuwde Galen. Ik vond het een wrede regel, want de enige manier om de zweep te mijden, was zorgen dat hij een van mijn medeleerlingen trof. Er volgde weer een dag van ongemak en willekeurig misbruik. Althans, zo zie ik het nu. En volgens mij zag ik het toen diep in mijn hart ook al zo. Maar Galen hield ons voortdurend voor dat we ons waardig moesten tonen; dat hij ons taai en sterk zou maken. Hij deed alsof het een eer was om buiten in de kou te staan, terwijl al het gevoel uit onze blote voeten verdween. Hij zweepte ons op tot rivaliteit, niet alleen tegen elkaar, maar ook tegen zijn armzalige beeld van ons.

'Bewijs dat ik het verkeerd heb,' zei hij telkens weer. 'Zorg dat ik de koning althans één leerling kan presenteren die zich mijn tijd waardig heeft getoond.' En dus deden we ons uiterste best. Als ik erop terugkijk verbaas ik me over mezelf. Maar binnen een dag was hij erin geslaagd ons volkomen te isoleren en ons in een andere werkelijkheid te storten, waar de normale regels van hoffelijkheid en gezond verstand niet

golden. We stonden zwijgend in de kou, met onze ogen gesloten, in weinig meer dan ons ondergoed. En hij liep tussen ons door, ons straffend met zijn zweep of zijn afschuwelijke scherpe tong. Eindelijk zonk de zon weer naar de horizon. Galen had echter nog een verrassing in petto.

'Sommigen van jullie,' begon hij waarschuwend, 'denken dat ze boven de regels staan. Ze achten zichzelf te hoog om de discipline van de groep te delen en doen zich te goed aan een overdaad aan vlees, terwijl de rest zich beperkt tot granen en zuivere spijzen.'

Onbehaaglijk vroeg ik me af wie er zo dwaas was geweest om na onze lessen nog naar de keuken te gaan.

Toen voelde ik een felle pijn op mijn schouder.

'Dacht je nou werkelijk dat je mij kon bedriegen? Dat ik er niet achter zou komen dat Kok een schaal met restjes bewaarde voor haar lieveling?'

Ineens begreep ik dat hij het had over de restjes die ik mee naar boven had genomen voor Roetje.

'Dat eten was niet voor mij,' protesteerde ik.

Zijn ogen glinsterden koud. 'Je verlaagt je liever tot leugens dan de pijn te lijden die je verdient. Denk maar niet dat je het Vermogen ooit zult beheersen. Je zult het niet waardig zijn.'

Diep vernederd incasseerde ik zijn harde klappen, terwijl hij me toebeet dat de oude regels het onderwijzen van het Vermogen aan een bastaard niet voor niets hadden verboden.

Dat was nu maar weer eens duidelijk aangetoond, aldus Galen.

Zwijgend en beschaamd hoorde ik hem verder langs de rijen gaan, waarbij hij ieder van mijn medeleerlingen een ongeïnteresseerde klap gaf, met als argument dat iedereen moest boeten voor het falen van de enkeling.

Toen liet hij ons gaan. Het maal was weer even vreugdeloos als de vorige dag. En daarna liep ik rechtstreeks naar mijn kamer. Vlees. Snel, beloofde ik de hongerige pup. Ondanks mijn pijnlijke rug en spieren dwong ik mezelf de kamer op te ruimen, Koetjes ontlasting weg te boenen en naar beneden te gaan voor vers stro. Pas heel laat op de avond, toen alle andere bewoners van de burcht al sliepen, durfde ik me nogmaals uit mijn kamer te wagen om eten te halen voor mijn hond. Halverwege de grote trap zag ik de glinstering van een kaars naar boven komen. Ik drukte me tegen de muur, in de stellige overtuiging dat het Galen was. Maar het was de nar, even wit als de waskaars in zijn hand. In zijn andere hand hield hij een bord met etensresten, met daarbovenop een kroes water. Zonder een woord te zeggen gebaarde hij me terug te gaan naar mijn kamer.

'Ik kan wel voor je hond zorgen,' zei hij wrang, zodra de deur achter ons was dichtgefallen. 'Maar niet voor jou. Gebruik je verstand, jongen. Wat kun je in 's hemelsnaam leren van een man die je zo vreselijk behandelt?'

Ik haalde mijn schouders op. 'Dat doet hij om ons te harden. Ik denk dat de echte lessen nu wel gauw zullen beginnen. Ik red me wel. Maar wacht eens...' De nar voerde Roetje stukjes vlees. 'Hoe weet jij wat Galen ons laat doormaken?' 'Tja, dat kan ik je niet vertellen,' zei hij opgewekt. Hij gooide de rest van het vlees op de grond, vulde Roetjes waterbak en richtte zich op.

'Ik zal hem voeren. Ik zal zelfs proberen hem elke dag even mee naar buiten te nemen,' zei hij. 'Maar zijn ontlasting ruim ik niet op. Dat gaat me te ver. Als ik jou was, zou ik er ook eens over nadenken hoe ver je wilt gaan. Maar dat moet je wel snel beslissen. Het gevaar is groter dan je denkt.'

Toen was hij verdwenen. Ik liet me op bed vallen en bij het knagende geluid van Roetjes gekluif viel ik in slaap. 15

De Doem-Stenen

De eenvoudigste omschrijving van het Vermogen is het door middel van gedachten overbruggen van de afstand tussen twee mensen. Het Vermogen kan op een aantal manieren worden gebruikt. Tijdens een veldslag kan een commandant daarmee bijvoorbeeld eenvoudige inlichtingen en commando's aan zijn officieren overbrengen. Vooropgesteld dat die officieren erin getraind zijn dergelijke informatie te ontvangen. Grote talenten kunnen het Vermogen zelfs gebruiken om ongeoeffende geesten te beïnvloeden of om hun vijanden angst, verwarring of twijfel in te fluisteren. Zulke

grote talenten zijn echter zeldzaam. En dan is er nog het talent dat grenst aan het ongelooflijke en dat in staat is contact te leggen met de Ouderlingen, die rechtstreeks onder de goden staan. Slechts weinigen hebben dat ooit aangedurfd, want wie spreekt met de Ouderlingen ervaart de zoetheid van het Vermogen in zijn sterkste en gevaarlijkste vorm.

Dat is iets waartegen iedere gebruiker van het Vermogen zich moet wapenen. Wie werkt met het Vermogen ervaart het leven zo intens en voelt zich zo uitgetild boven het alledaagse, dat hij bijna zou vergeten adem te halen. Dit gevoel is zowel dwingend als verslavend, ook bij een meer algemeen gebruik van het Vermogen. Maar de intensiteit van de verrukking bij het spreken met de Ouderlingen is zonder weerga. Een man kan daarbij zowel zijn zintuigen als zijn verstand verliezen en sterft raaskallend... Van vreugde, gebiedt de eerlijkheid toe te geven. De nar had gelijk. Ik had geen idee van het gevaar dat me bedreigde, maar ploeterde hardnekkig voort. De moed ontbreekt me om de daaropvolgende weken tot in de details te beschrijven. Laat ik volstaan met te zeggen dat Galen ons met de dag meer in zijn macht kreeg en dat zijn methoden steeds wreder en sluer werden. Al in een vroeg stadium viel een klein aantal leerlingen af. Zoals de golven de kiezelstenen van het zand scheiden en ze langs de hoogwaterlijn in lagen verdeelt, zo verdeelden de afstraffingen en lovende woorden van Galen zijn leerlingen. Aanvankelijk probeerden we

allemaal zijn favoriet te worden. Niet omdat we hem zo aardig vonden of omdat we hem bewonderden. Ik kan niet namens de anderen spreken, maar zelf voelde ik alleen maar haat. Die haat was echter zo intens dat ik me vast had voorgenomen me door iemand als hij niet te laten breken. Na dagenlang door hem te zijn gekleineerd had ik me niets meer van zijn spot moeten aantrekken. Maar het tegendeel was het geval. Ik begon zelfs geloof te hechten aan zijn kritiek en deed vergeefse pogingen om te veranderen.

We wedijverden voortdurend met elkaar om zijn aandacht en al snel ontwikkelden sommigen van ons zich tot zijn gunstelingen. Vooral Augustus, die ons vaak ten voorbeeld werd gesteld. Het was duidelijk dat hij voor mij de grootste minachting had. En toch wilde ik niets liever dan bij hem in de gunst komen. Na die eerste keer zorgde ik er altijd voor op tijd op het torendak te zijn. Wanneer hij me sloeg, wankelde ik geen moment. Dat gold ook voor Serene voor wie hij een bijna even grote minachting scheen te voelen. Ze gehoorzaamde hem slaafs. Toch had hij voortdurend iets op haar aan te merken en sloeg hij haar veel vaker dan de andere vrouwen. Hetgeen haar vastberadenheid om zich te handhaven alleen maar groter maakte. De winter rukte op. Het was koud en donker op het torendak, waar het enige licht uit het trappenhuis kwam. Het was de meest geïsoleerde plek ter wereld en Galen heerste er als een god. Hij smeedde ons

tot een eenheid. We voelden ons een elite, superieur en bevoorrecht omdat we in het Vermogen werden opgeleid. Zelfs ik geloofde daarin, ondanks alle bespottung, ondanks de vele klappen. We verachtten medeleerlingen die door hem werden gebroken. We zagen niemand anders dan elkaar. Hoorden niemand anders dan Galen. Aanvankelijk miste ik Chade en vroeg ik me af hoe het met Burrich en Vrouwe Patience ging. Maar naarmate de maanden verstreken, leek dat alles me beneden mijn waardigheid en verloor ik mijn belangstelling. In mijn verbeten najagen van Galens goedkeuring begon ik de nar en Roetje bijna als een last te ervaren. Na drie koude, wrede maanden had Galen ons aantal weten terug te brengen tot acht. Toen begon eindelijk de werkelijke opleiding en gaf hij ons een beperkte mate van comfort en waardigheid terug. Tegen die tijd beschouwden we dat niet alleen als een grote weelde, maar bovendien waren we er Galen diep dankbaar voor. Wat gedroogd fruit bij onze maaltijden, de toestemming om schoenen te dragen en korte gesprekjes te voeren aan tafel... dat was alles, maar we waren er slaafs dankbaar voor.

De herinneringen keren als kristalheldere fragmenten terug. Bijvoorbeeld aan die eerste keer dat hij me met het Vermogen beroerde. We stonden op het torendak, nog verder van elkaar dan in het begin nu ons aantal was geslonken. Galen liep van de een naar de ander en stond

voor ieder van ons even stil, terwijl de rest in eerbiedig zwijgen afwachtte. 'Maak je geest klaar voor de beroering. Stel je ervoor open, maar laat je niet meeslepen door de verrukking. We beoefenen het Vermogen niet om de verrukking.'

Hij liep in een willekeurige volgorde van de een naar de ander, maar had ons verboden ons met zijn ogen te volgen. Dus hoorden we alleen zijn korte, strenge woorden, gevolgd door abrupt ingehouden adem, telkens wanneer hij een van ons beroerde. Tegen Serene zei hij vol walging: 'Ik zei dat je je ervoor moest openstellen. Niet dat je als een geslagen hond in elkaar moest kruipen.'

Als laatste was ik aan de beurt. Ik probeerde elk zintuiglijk bewustzijn los te laten en me open te stellen, zoals hij had gezegd. Ik voelde zijn geest langs de mijne strijken als een zachte streling op mijn voorhoofd. Het gevoel werd sterker, warmer, lichter, maar ik weigerde me te laten meezuigen. Ik voelde dat Galen mijn geest was binnengedrongen en die aan een strenge inspectie onderwierp. Door gebruik te maken van de focustechnieken die hij ons had geleerd (stel je een stapel van het zuiverste witte hout voor en probeer er deel van te worden) was ik in staat me te handhaven, me bewust te zijn van de verrukking zonder eraan toe te geven. Drie keer nam de warmte bezit van me, en tot drie keer toe wist ik stand te houden. Toen trok hij zich terug. Hij knikte met tegenzin.

Wat ik in zijn ogen las, was echter geen goedkeuring maar een zweem van angst.

Die eerste beroering was als de vonk die de tondel vlam doet vatten. Ik wist nu hoe het was. Ik beheerste de kunst zelf nog niet en kon nog geen gedachten uitstralen, maar ik beschikte over een kennis die niet in woorden was uit te drukken. Mijn vastberadenheid om me het Vermogen eigen te maken werd alleen maar groter. Wat Galen ook nog met me van plan was, ik zou me door niets hebben laten weerhouden. Volgens mij wist hij dat. En om de een of andere reden maakte het hem bang. Want in de dagen die volgden behandelde hij me met een wreedheid die ik nu ongelooflijk vind. Ik kreeg niets dan slaag en harde woorden, maar toch kon niets me ertoe brengen de lessen op te geven. Op een dag sloeg hij me midden in mijn gezicht. Het leer van de zweep liet een zichtbare striem na en het toeval wilde dat Burrich die dag in de eetzaal zat toen ik binnenkwam. Ik zag zijn ogen groot worden. Hij maakte aanstalten om op te staan, zijn kaken verstrakten op een manier die ik maar al te goed kende. Maar ik sloeg mijn ogen neer. Hij bleef nog even staan, met een woedende blik op Galen die deze hooghartig beantwoordde. Toen draaide Burrich hem met gebalde vuisten de rug toe en verliet de eetzaal. Ik slaakte een zucht van verlichting. Maar bij het zien van de triomfantelijke uitdrukking op Galens gezicht, sloot zich een ijzige hand om mijn hart. Ik was van hem, en

hij wist het.

In de week daarop oogstte ik zowel pijn als overwinning. Galen liet geen gelegenheid voorbijgaan om me te kleineren. Maar ik wist dat ik in elke oefening uitblonk. Ik voelde dat de anderen moeite moesten doen om zijn beroering met het Vermogen te ervaren, terwijl het voor mij even gemakkelijk was als mijn ogen opendoen. Er was een moment van intense angst. Hij was mijn geest binnengedrongen en gaf me een zin die ik hardop moest herhalen. 'Ik ben een bastaard en een smet op de naam van mijn vader,' zei ik rustig. Weer sprak hij binnen in mijn geest. Je putje kracht uit iets anders, bastaard. Dit is nietje Vermogen. Maar denk niet dat ik de bron niet zal weten te vinden. Ik trok me sidderend terug voor zijn beroering en verborg Roetje zo diep mogelijk in mijn geest. Galen lachte zijn tanden bloot. In de dagen die volgden speelden we een soort verstoppertje. Ik moest hem in mijn geest toelaten om het Vermogen te leren. Maar dat betekende tevens dat ik me in wanhopige bochten moest wringen om mijn geheimen voor hem verborgen te houden. Niet alleen Roetje, maar ook de nar en Chade, en Mollie en Kobbe en Dirk, en andere, oudere geheimen die ik niet eens tegenover mezelf wilde toegeven. Hij ging één voor één naar ze op zoek en ik manoeuvreerde ze wanhopig buiten zijn bereik. Maar ondanks alles, of misschien juist daardoor, voelde ik dat ik het Vermogen steeds beter begon te beheersen. 'Bespot me niet!'

slingerde hij me na een sessie in mijn gezicht, en bij het zien van de geschokte blikken die de andere leerlingen uitwisselden, werd hij woedend. 'Let op je eigen oefeningen!' bulderde hij hen toe. Hij wendde zich af en begon met grote passen van me weg te lopen. Maar ineens draaide hij zich om en ging me met zijn vuisten en laarzen te lijf. Het waren echter de slagen van een driftig kind die op me neerdaalden. Ze troffen nauwelijks doel, en ik verkilde toen het tot me doordrong dat ik hem weerstond. Niet te krachtig, uit angst dat hij het zou merken, maar net voldoende om ervoor te zorgen dat geen van zijn slagen doel troffen. Toen hij zijn vuisten uiteindelijk liet zinken en ik het waagde mijn ogen op te slaan, had ik heel even het gevoel dat ik had gewonnen. Want alle anderen op het torendak namen hem op met een mengeling van weerzin en angst. Hij was te ver gegaan. Met een spierwit gezicht wendde hij zich af. Ik voelde dat hij een besluit had genomen.

Die avond in mijn kamer was ik te moe om te slapen. De nar had eten neergezet voor Roetje, en ik plaagde hem door een groot bot net buiten zijn bereik te houden. Ondertussen trok ik hem met mijn andere hand aan zijn staart. Zodra hij zich grommend omdraaide, liet ik het bot van hand verwisselen. 'Domkop,' plaagde ik hem. 'Gebruik je verstand.' 'Dat zou ik ook tegen zijn baasje kunnen zeggen.' Ik schrok, Roetje greep het bot en liet zich ermee op de

grond vallen, vluchtig kwispelend naar de nar. Buiten adem richtte ik me op. 'Ik heb de deur helemaal niet gehoord.'

Hij ging er niet op in. 'Denk je nou echt dat Galen je zal laten slagen?'

Ik grijnsde zelfvoldaan. 'Denk je dat hij dat kan voorkomen?'

De nar ging met een zucht naast me zitten. 'Ik weet dat hij het kan. En hij weet het ook. Ik weet alleen niet of hij zo meedogenloos kan zijn. Maar ik denk 't wel.'

'Dat moet hij dan maar proberen,' zei ik luchtig.

'Eerlijk gezegd...' De nar bleef hardnekkig ernstig. 'Eerlijk gezegd had ik gehoopt je te kunnen overhalen ermee te stoppen.'

'Bedoel je dat ik het moet opgeven? Uitgerekend nu?' Ik kon mijn oren niet geloven.

'Dat zou ik graag willen.'

'Waarom?'

'Omdat...' begon hij, maar hij zweeg gefrustreerd. 'Ik weet het niet. Er zijn te veel dingen die bij elkaar komen. Misschien kan ik voorkomen dat zich een knoop vormt door een van de draden los te trekken.'

Ik was ineens doodmoe. Het gevoel van verrukking over mijn triomf stierf een voortijdige dood door zijn sombere waarschuwingen en maakte plaats voor ergernis. 'Als je niet duidelijker kunt zijn, kun je beter je mond houden,' snauwde ik.

Hij zat doodstil, alsof ik hem had geslagen. 'Ook dat weet ik niet,' zei hij ten slotte. Toen liet hij me alleen.

Ik hield vol en werd met de dag sterker, terwijl de anderen in een veel trager tempo onder de knie begonnen te krijgen wat mij zo natuurlijk leek. Hoe was het mogelijk dat ze er zoveel moeite mee hadden om zich open te stellen? Ik moest juist mijn uiterste best doen om bepaalde delen van mijn geest af te schermen.

'Jullie zijn er klaar voor,' zei hij op een koude dag. Het was middag, maar aan de donkerblauwe hemel schitterden al de eerste sterren.

'Tot dusverre heb ik jullie beroerd met het Vermogen om je ermee vertrouwd te maken. Vandaag gaan we een poging ondernemen tot volledige eenwording. Jullie stellen je open voor mij, ik stel me open voor jullie. Maar pas op. De meesten van jullie weten hoe ze zich tegen de verrukking van het Vermogen moeten weren. Maar wat jullie tot dusverre hebben ervaren, was niets vergeleken bij de verleiding die jullie vandaag zullen voelen. Probeer deze te weerstaan, maar zorg dat je tegelijkertijd open blijft voor het Vermogen.'

Weer begon hij langzaam door de rijen te lopen. Ik wachtte, vermoeid maar niet bang. Dit was het moment waarnaar ik had uitgezien. Ik was er klaar voor. Sommigen faalden en werden berispt om hun luidheid of onnozelheid. Augustus werd geprezen. Serene kreeg slaag omdat ze te gretig was in

haar openheid. En toen kwam hij bij mij.

Ik zette me schrap als voor een worstelwedstrijd. Zodra ik zijn geest langs de mijne voelde strijken, bood ik hem voorzichtig toegang tot een gedachte. Zo?

Ja, bastaard. Zo.

Heel even waren we in evenwicht, zwevend als kinderen op een wip. Ik voelde dat hij ons contact verstevigde. Toen, van het ene moment op het andere, stortte hij zich op me. Ik had het gevoel alsof alle lucht uit me werd geslagen, niet lichamelijk maar geestelijk. In plaats van geen lucht te krijgen, lukte het me niet mijn gedachten te beheersen. Hij doorzocht mijn geest en probeerde meedogenloos mijn diepste geheimen te raden, zonder dat ik er iets tegen kon doen. Hij had gewonnen en hij wist het. Maar op het moment van zijn triomf vond ik een opening. Ik haalde naar hem uit, in een poging zijn geest te grijpen zoals hij dat met de mijne had gedaan. Het lukte en gedurende één duizeligmakend moment wist ik dat ik sterker was dan hij. Dat ik elke gedachte die ik verkoos in zijn geest kon planten. 'Nee!' Hij schreeuwde het uit en ik beseftte dat hij in het verleden ooit op eenzelfde manier moest hebben geworsteld met iemand die hij had veracht. Iemand die hem had verslagen, net zoals ik me dat had voorgenomen. 'Ja!' hield ik vol. 'Sterf!' luidde zijn bevel, maar ik wist dat het tevergeefs was. Ik wist dat ik zou winnen en concentreerde al mijn wilskracht op de greep waarin ik zijn

geest gevangen hield. Het Vermogen is niet geïnteresseerd in de vraag wie als overwinnaar uit een krachtmeting te voorschijn komt. Bovendien staat het geen enkele afdwaling toe, hoe vluchtig ook. Dat was echter precies waaraan ik me schuldig maakte, en op datzelfde moment vergat ik me te wapenen tegen de verrukking die tegelijkertijd de honing en de angel van het Vermogen is. De euforie nam bezit van me, ik verdronk erin, en ook Galen zakte erin weg, zodat hij zich uit mijn greep kon losmaken en wist terug te keren tot zichzelf. Nog nooit had ik zoiets ervaren.

Galen had over 'de verrukking van het Vermogen' gesproken, dus ik had een aangename sensatie verwacht, zoals warmte in de winter, de geur van een roos, een zoete smaak op mijn tong. Maar elke vergelijking ging mank, was te veel op het lichamelijke gericht. Dit had niets te maken met een gevoel op de huid of in het lichaam. De sensatie spoelde als een onweerstaanbare golf over me heen, vervulde me tot in mijn diepste diepten. Ik vergat Galen, ik vergat alles om me heen. Ik voelde dat hij ontsnapte, ik wist dat ik dat niet mocht laten gebeuren, maar het kon me niet schelen. Alles viel in het niet bij het verlangen deze ongekende sensatie ten volle te ervaren.

'Bastaard!' blafte Galen. Zijn vuist belandde dreunend tegen de zijkant van mijn hoofd. Ik liet me weerloos vallen, want de pijn was niet voldoende om me uit mijn vervoering te doen

opschrikken. Ik voelde dat hij me schopte, voelde hoe mijn huid werd opengeschuurd door de koude stenen, maar tegelijkertijd was ik gewikkeld in een deken van vervoering die het me onmogelijk maakte mijn geest te richten op de afranseling die ik kreeg. In plaats daarvan verzekerde mijn geest me dat alles goed was, ondanks de pijn. Dat ik niet hoefde te vechten of te vluchten.

Uiteindelijk trok de vloedgolf zich terug. Snakkend naar lucht, als een vis op het droge, bleef ik achter. Galen stond zwetend en gehavend over me heen gebogen. 'Sterf!' zei hij nogmaals, maar ik hoorde de woorden niet. Ik voelde ze alleen maar.

De allesoverheersende verrukking was verdwenen en liet me achter in een diepe neerslachtigheid, waarbij mijn lichamelijke pijn in het niet viel. Ik werd verteerd door een gevoel van mislukking en schuld. Mijn neus bloedde, ademen deed pijn en hij had me zo hard geschopt dat de stenen van het torendak de huid van mijn lichaam hadden geschraapt. Dit alles werd echter overschaduwd door het besef dat ik had gefaald. Ik was verslagen, onwaardig. Galen had zijn gelijk aangetoond.

Als van heel ver kwam zijn stem. Hij schreeuwde tegen de anderen dat dit de manier was waarop hij afrekende met wie zich niet wist te verzetten tegen de verrukking van het Vermogen. Wie voor die verleiding bezweek, zou zijn verstand verliezen, een groot kind worden. Hij zou niet meer

kunnen praten, niet meer kunnen zien, hij zou zichzelf bevuilen en alles vergeten, zelfs om te eten en te drinken, zodat hij uiteindelijk zou sterven.

En zo iemand was ik. Hulpeloos en diep beschaamd begon ik te snikken. Ik had zijn behandeling meer dan verdiend, besloot ik. Sterker nog, alleen een misplaatste vorm van medelijden had Galen ervan weerhouden me te doden. Ik had zijn tijd verspild, zijn zorgvuldige instructies misbruikt om toe te geven aan mijn eigen genot. Ik zou beter af zijn als ik dood was. Maar zelfs wanneer ik van de toren zou springen, zou ik daarmee mijn schande nog niet hebben uitgewist. De anderen vertrokken. Eén voor één liepen ze langs me heen, met een vernietigend oordeel, een fluim spuug of een schop. In mijn weerzin jegens mezelf merkte ik het nauwelijks. Toen waren ze verdwenen en stond alleen Galen nog over me heen gebogen. Hij schopte me, maar ik was niet in staat te reageren. Plotseling was hij overal: boven me, onder me, om me heen, binnen in me, en ik kon me niet tegen hem verzetten. 'Zo zie je maar, bastaard,' zei hij bijna schalks.

'Ik heb geprobeerd hun duidelijk te maken dat je mijn lessen niet waardig zou zijn. Sterker nog, dat ze je dood zouden worden. Maar ze wilden niet luisteren, net zomin als jij. Nou ja, mijn tijd is goed besteed geweest wanneer ik daardoor met jou heb weten af te rekenen. Ik weet niet wanneer hij wegging. Maar uiteindelijk werd ik me ervan bewust dat het de maan

was die op me neerkeek in plaats van Galen. Ik rolde me op mijn buik. Staan kon ik niet, kruipen ging nog net. Zo sleepte ik me voort naar de lage muur. Wanneer het me lukte me daarbovenop te hijsen... kon ik een eind aan deze kwelling maken. Ik vocht me door de kou en de duisternis. Vaag hoorde ik een gejammer en ik verachtte mezelf nog meer. Maar terwijl ik me voortsleepte werd het gejammer sterker. Ik kon het niet langer negeren. Het werd steeds luider in mijn geest, als een aanklacht tegen mijn lot, een stem van verzet die mijn falen ontkende. Ik probeerde de bron ervan te ontdekken en voelde warmte, licht.

Toen lag ik doodstil.

De bron bevond zich in mezelf, straalde liefde uit, hield van me, ook al was ik daar zelf niet toe in staat. Hield van me, ook al haatte ik mezelf. Hij zette zijn kleine tanden in mijn ziel en klampte zich aan me vast, zodat ik niet verder kon kruipen. Toen ik dat toch probeerde klonk er een gehuil van wanhoop. Het was Roetje die me bezwoer zijn vertrouwen niet te beschamen. Toen ik besloot me niet verder naar de muur te slepen, gaf hij zich over aan een wilde vreugdeuitbarsting. Ik behoefde alleen maar stil te blijven liggen. Dat was genoeg, verzekerde hij me, meer dan genoeg. Ik sloot mijn ogen.

De maan stond hoog aan de hemel toen Burrich me zacht op mijn rug rolde. De nar hield een fakkel op en Roetje sprong

wild om zijn benen. Burrich tilde me op alsof ik weer het kind was dat zojuist aan zijn zorgen was toevertrouwd. Zijn donkere gezicht stond ondoorgrondelijk. Hij droeg me de lange stenen trap af, bijgelicht door de nar, en nam me mee naar zijn kamer boven de stallen. Daar liet de nar ons achter. Ik kan me niet herinneren dat er ook maar één woord werd gesproken. Burrich legde me op zijn bed en sleepte me met ledikant en al naar het vuur. Met de warmte kwam ook de pijn terug, en ik gaf mijn lichaam over aan Burrich, mijn ziel aan Roetje en ik liet mijn geest geruime tijd los.

Het was donker toen ik mijn ogen weer opendeed. Burrich zat naast me, klaarwakker. Ik voelde dat er verband om mijn ribben zat. Toen ik het wilde aanraken, merkte ik dat twee van mijn vingers waren gespalkt. Burrich volgde mijn bewegingen met zijn ogen. 'Ik kon niet zien of ze gebroken waren of alleen maar gekneusd.' Hij controleerde het verband om mijn ribben. 'Wat is er gebeurd?' vroeg hij bijna nonchalant.

Ik dacht terug aan de afgelopen weken en zocht naar woorden om het hem uit te leggen. 'Galen heeft me op de proef gesteld,' zei ik langzaam. 'Maar ik heb gefaald en daarvoor heeft hij me gestraft.' Terwijl ik het zei voelde ik een nieuwe golf van schaamte en schuld over me heen spoelen. Bij de haard schrok Roetje wakker. In een reflex stelde ik hem gerust, voordat hij zou gaan janken. Ga maar weer liggen. Het komt allemaal wel goed. Tot mijn opluchting gehoorzaamde

hij. En tot mijn nog grotere opluchting leek Burrich zich nergens van bewust.

'Drink op.' Hij gaf me een kop thee. 'Je moet zorgen dat je voldoende vocht binnenkrijgt. Bovendien zullen de kruiden de pijn verzachten en je laten slapen.'

'Het stinkt,' zei ik. Hij knikte en bracht de kroes aan mijn lippen, omdat ik hem met mijn gespalkte vingers niet kon vasthouden. Toen ik de mok had leeggedronken ging ik weer achterover liggen.

'Was dat alles?' vroeg hij voorzichtig. 'Heeft hij je dit aangedaan omdat je iets niet kon?'

'Omdat ik niet voldoende zelfdiscipline had. Hij had alle reden me te straffen.' Weer werd ik overspoeld door schaamte.

'Je leert iemand geen zelfdiscipline door hem halfdood te slaan.'

'Hij deed het ook niet om mij iets te leren... Hij deed het om een voorbeeld te stellen aan de anderen,' zei ik in een poging Galen te verdedigen. 'Ik verdiende dit, Burrich. De fout lag niet bij hem, maar bij mij. Ik heb het geprobeerd. Ik heb het echt geprobeerd. Maar net als Galen denk ik dat er een reden is waarom bastaarden niet in staat zijn zich het Vermogen eigen te maken.'

'Praat toch geen onzin.'

'Denk nou eens na, Burrich. Als je een armzalige merrie

kruist met een schitterende hengst, kan het veulen naar zijn vader aarden, maar de kans is net zo groot dat het de mindere kwaliteiten van zijn moeder erft.'

Er viel een lange stilte. 'Ik kan me niet voorstellen dat je vader het bed heeft gedeeld met een "armzalige" vrouw,' zei Burrich ten slotte.

'Dat was niets voor hem.'

'Ik heb horen beweren dat hij door een bergheks betoverd was.' Het was voor het eerst dat ik het hardop zei.

'Chevalric was er de man niet naar om te bezwijken voor dat soort toverkollerij. Net zomin als zijn zoon er de man naar is om zulke onzin uit te slaan en te jammeren dat hij een aframmeling had verdiend.' Hij boog zich over me heen.

'Die pup,' zei hij toen plotseling. 'Die is zeker van de teef van Patience?'

'Ja-'

'Maar je hebt toch niet... o Bas, zeg alsjeblieft dat dit niet is gebeurd omdat je het Oude Begrip hebt gebruikt. Als dat zo is, kan ik niemand in de burcht of waar ook in het koninkrijk nog recht in de ogen zien.'

'Nee, Burrich, het had niets te maken met de pup, maar met mijn onvermogen, mijn zwakte om me een waardig leerling te tonen. Heus...'

'Hou maar op,' zei hij ongeduldig. 'Je woord is me genoeg. Maar voor het overige kan ik er geen touw aan vastknopen.'

Ga maar weer slapen. Ik moet even weg. Zorg dat je wat rust krijgt. Rust is de beste medicijn.'

Haastig stapte hij in zijn laarzen, alsof hij na mijn laatste woorden een besluit had genomen. Roetje richtte zich op en begon angstig te janken toen Burrich de kamer verliet, maar hij kon zijn bezorgdheid niet op mij overdragen. In plaats daarvan klom hij op het bed en kroop hij dicht tegen me aan om me te troosten met zijn vertrouwen. In de sombere wanhoop die bezit van me had genomen, was hij mijn enige lichtpunt. Ik sloot mijn ogen en viel dankzij de kruidenthee in een droomloze slaap.

Halverwege de middag werd ik wakker. Met Burrich kwam een golf koude lucht de kamer binnen. Hij controleerde het verband om mijn ribben, bromde tevreden en verwisselde neuriënd zijn gescheurde, smerige buis voor een schone. Zijn opgewekte stemming was zo in tegenspraak met mijn neerslachtigheid, dat ik bijna opgelucht was toen hij weer vertrok. Beneden in de stallen hoorde ik hem fluiten en opdrachten uitdelen aan de staljongens. Het klonk allemaal zo gewoon dat ik verrast was door de heftigheid waarmee ik daarnaar terugverlangde. Naar de warme geur van paarden, honden en stro, naar de simpele taken, waarna ik uitgeput maar tevreden mijn bed had opgezocht.

Na twee dagen bedrust vond Burrich het welletjes. Het was niet goed om zo lang stil te liggen, vond hij. Het werd tijd dat

ik weer in beweging kwam. Dus gaf hij me allerlei kleine klusjes te doen. Ik geloof dat het hem er vooral om te doen was me wakker te schudden uit mijn grenzeloze neerslachtigheid en zelfverachting. Geconfronteerd met mijn somberheid liet zelfs Roetje zijn eten staan. Toch bleef hij mijn enige echte bron van troost en ik genoot ervan wanneer hij met me meeliep door de stallen. De geuren en beelden die hij aan me overbracht wisten ondanks alles opnieuw de verwondering in me te wekken die ik had gevoeld bij mijn eerste kennismaking met Burrichs wereld.

De volgende dag wist ik Burrich zover te krijgen dat hij me vrij gaf en ik ging naar de stad, in de hoop dat Mollie me zou opbeuren en me weer enig gevoel van eigenwaarde zou geven. Toen ik bij de kaarsenmakerij kwam, moest ze eerst een bestelling afleveren bij drie schepen die op het punt stonden uit te varen. Daarna dwaalden we door de stad. Aanvankelijk zeiden we niet veel. Ze vroeg naar de oorzaak van mijn blauwe plekken en ik zei dat ik was gevallen. Toen we langs een theeschenkerij kwamen trakteerde ze me op gekruide wijn. Zodra ze Roetje begon te aaien, veranderden zijn gedachten in een onafgebroken stroom van liefde en genot. Het trof me plotseling hoe Roetje zich bewust was van haar genegenheid, terwijl zij geen enkel besef leek te hebben van zijn gevoelens, behalve heel oppervlakkig. Voorzichtig probeerde ik mijn geest aan de hare te koppelen, maar ze

reageerde ontwijkend, als een geur die komt aanwaaien maar door dezelfde windvlaag weer wordt weggevoerd. Ik wist dat ik zou kunnen aandringen, maar dat leek me op de een of andere manier zinloos. Een gevoel van eenzaamheid maakte zich van me meester; een weemoedig besef dat ze zich nooit scherper bewust zou zijn van mij dan ze zich dat bijvoorbeeld van Roetje was. Dus liet ik hoe langer hoe meer stiltes vallen. Het duurde niet lang of ze zei dat ze naar huis moest.

Ik hielp haar in haar mantel en we gingen op weg, heuvelopwaarts, pal tegen de wind in. Ineens leek me dat symbolisch voor mijn hele leven. Bij de deur van de kaarsenmakerij aangekomen schokte ze me met een vluchtige omhelzing en een zoen op mijn wang. 'Bedankt voor je begrip, Nieuwe...'

Toen verdween ze in de winkel. Ik stond als versteend. Nooit had ik de afstand tussen ons zo duidelijk gevoeld als die middag, maar zij had me bedankt voor mijn begrip. De hele weg naar de burcht bleef Roetje vol van haar geur, van de manier waarop ze hem achter zijn oren had gekrabbeld op plekjes waar hij zelf net niet bij kon, van de zoete koekjes die ze hem had gevoerd in de theeschenkerij. Halverwege de middag waren we terug bij de stallen. Na een paar klusjes te hebben gedaan klom ik de trap op naar Burrichs kamer, waar Roetje en ik in een diepe slaap vielen. Toen ik wakker werd stond Burrich over me heen gebogen met een lichte frons op

zijn gezicht.

'Laat me je eens bekijken,' commandeerde hij. Ik kwam vermoeid overeind en stond doodstil terwijl hij mijn verwondingen controleerde. Hij was tevreden over mijn hand en zei dat ik het verband er wel af mocht laten. De windsels om mijn ribben moesten echter blijven zitten. 'En wat de rest betreft... hou het schoon en droog. En denk erom dat je niet aan de korsten gaat peuteren. Zodra er iets gaat zweren, moet je bij me komen.' Blijkbaar verwachtte hij dat ik terugging naar de burcht.

Een afschuwelijke neerslachtigheid maakte zich van me meester. Burrich keek me aan met een afkeurend gezicht en wendde zich toen af. 'Hou daarmee op,' zei hij boos.

'Waarmee?'

'Je kunt me soms net zo aankijken als mijn meester.' Met een scherpe klank in zijn stem liet hij erop volgen: 'Wat dacht je nou? Dat je je de rest van je leven in de stallen kon verstoppen? Je zult terug moeten. Terug naar de eetzaal, terug naar je eigen kamer, je eigen leven. En terug naar die vervloekte lessen.'

Het eerste zou moeilijk zijn, besepte ik. Het laatste onmogelijk.

'Dat kan ik niet.' Ik begreep niet hoe hij zoiets zelfs maar kon voorstellen. 'Galen zal me nooit in de groep laten terugkeren. En zelfs als hij dat wel deed, dan zou ik nooit alles kunnen

inhalen wat ik heb gemist. Ik heb gefaald, Burrich. Dat betekent dat ik me op iets anders zal moeten richten. Ik zou graag willen leren om voor de valken te zorgen,' zei ik tot mijn eigen verbazing. Burrichs antwoord was minstens zo verbazend.

'Dat kan niet, want de valken mogen je niet. Je bent te warm van hart en je zou je te veel met hun zaken bemoeien. Luister nou eens goed. Je hebt niet gefaald. Galen heeft geprobeerd je weg te jagen. Als je niet teruggaat, laat je hem winnen. Je moet terug, je moet het leren. Maar...' - hij keek me woedend aan - '... je hoeft je niet als een muildier te laten aftuigen. Dankzij je afstamming heb je recht op zijn tijd en zijn kennis. Je moet hem dwingen je te geven wat van jou is.' Het leek alsof hij nog iets wilde zeggen, maar hij bedacht zich.

'Ik heb te veel lessen gemist. Ik zal nooit...'

'Je hebt niets gemist,' zei Burrich koppig. Hij wendde zich af. Uit niets bleek wat hij voelde, terwijl hij eraan toevoegde: 'Sinds jij bent weggegaan, zijn er geen lessen meer gegeven. Dus je kunt gewoon verdergaan waar je bent gestopt.'

'Ik wil niet terug.'

'Je gaat terug!'

Plotseling was ik weer zes en stond ik in een warme keuken, waar hij met één blik een gezelschap schildwachten het zwijgen oplegde. Ik kromp huiverend ineen. Het leek ineens minder erg om Galen onder ogen te komen dan om Burrich

te weerstaan. Zelfs toen hij eraan toevoegde: 'En je laat de pup bij mij tot de lessen voorbij zijn. Het is geen leven voor een hond om de hele dag opgesloten te zitten.'

Toen ik hem vertelde dat hij bij Burrich moest blijven, accepteerde Roetje dat met een gelatenheid die me zowel verraste als bezeerde. Ontmoedigd liep ik terug naar de burcht. De eetzaal durfde ik nog niet aan, dus ik nam wat eten mee uit de keuken en ging naar mijn kamer. Het was er koud en donker. Het vuur in de haard was uit, de kaarsen waren op en het riet op de vloer verspreidde een verschrikkelijke lucht. Dus haalde ik kaarsen en hout, stak het vuur aan en begon de vloer te vegen. Nadat ik hem ook nog met water en azijn had geschrobd, liet ik me uitgeput op het bed vallen en viel in een diepe slaap.

Toen ik wakker werd stond de nar naast mijn bed, met een kaars in zijn hand. 'Je hebt nog net tijd om je te wassen en te eten wanneer je als eerste op het dak wilt zijn.'

Hij had een lampetkan met warm water bij zich en warme broodjes uit de keuken.

'Ik ga niet.'

Het was voor het eerst dat ik de nar verrast zag kijken. 'Waarom niet?'

'Omdat het geen enkele zin heeft. Ik kan het toch niet en ik heb er genoeg van om met mijn hoofd tegen een muur te beuken.'

De ogen van de nar werden nog groter. 'Volgens mij deed je het juist heel goed voordat...'

Nu was het mijn beurt om verrast te zijn. 'O ja? Waarom denk je dan dat hij me bespot? Dat hij me slaat? Als beloning voor mijn succes?'

Nee, alle anderen zijn me voorbijgestreefd. Dus waarom zou ik teruggaan?'

'Hier klopt iets niet,' zei de nar nadenkend. 'Weet je nog dat ik je vroeg om met de lessen te stoppen? Toen wilde je niet.'

'Ach, ik ben soms koppig.'

'En als ik je nu vraag om door te gaan? Om te blijven proberen?'

'Waarom ben je ineens van gedachten veranderd?'

'Omdat wat ik wilde voorkomen, inmiddels is gebeurd. Maar je hebt het overleefd. Dus nu probeer ik...' Zijn woorden stierven weg. 'Je had gelijk. Ik kan beter mijn mond houden als ik niet duidelijker kan zijn.'

'Heb ik dat gezegd? Dat spijt me, ook al kan ik het me niet meer herinneren.'

Hij glimlachte zwakjes. 'Als jij het je niet herinnert, ben ik het ook vergeten.' Hij nam mijn handen in de zijne. Ze voelden merkwaardig koel aan. Bij zijn aanraking ging er een huivering door me heen. 'Zou je doorgaan als ik het je vroeg. Als vriend?'

Het klonk zo vreemd uit zijn mond. Zijn fletse ogen hielden

de mijne gevangen. Ik merkte dat ik geen nee kon zeggen, en knikte. Ondanks dat stond ik met tegenzin op. Hij sloeg me gade terwijl ik mijn kleren rechte trok, water in mijn gezicht spetterde en het brood at dat hij had meegebracht. 'Toch zie ik niet in wat ik zou kunnen bereiken door terug te gaan.'

'Nee, ik begrijp ook niet waarom hij de moeite neemt je les te geven,'

zei de nar met zijn vertrouwde sarcasme.

'Galen? Hij zal wel moeten. Van de koning...'

'Van Burrich.'

'Ach, Burrich. Die vindt het gewoon leuk om de baas te spelen,'

klaagde ik en ik hoorde zelf hoe kinderachtig het klonk. De nar schudde zijn hoofd. 'Je hebt geen flauw idee, hè?'

'Waarvan?'

'Dat de stalmeester Galen uit zijn bed heeft gesleurd en heeft meegesleept naar de Doem-Stenen. Ik was er natuurlijk niet bij, anders had ik je kunnen vertellen hoe Galen vloekte en zich verzette. Maar Burrich trok zich er niets van aan en greep hem zo hardhandig in zijn kraag dat Galen bijna stikte. Schildwachten en staljongens liepen in een steeds langer wordende rij achter hen aan. Als ik erbij was geweest, had ik je kunnen vertellen hoe niemand tussenbeide durfde te komen, want het was ineens weer de oude Burrich, een man met stalen spieren en een blinde dolle drift.'

Galen ging wild tekeer. Hij sloeg, hij vloekte, maar ineens werd hij stil en iedereen verwachtte dat hij zijn geheime kunst tegen de stalmeester zou gebruiken. Maar als hij dat al deed, dan had het geen effect, behalve dat Burrich zijn greep om Galens nek verstrakte. Misschien kwam het doordat hij bijna geen lucht kreeg of misschien is zijn kracht niet zo groot als wordt beweerd. Misschien...'

'Vooruit! Ga door! Wat is er gebeurd?' Het zweet brak me uit en ik huiverde, niet wetend wat ik hoopte te horen.

'Ik was er natuurlijk niet bij,' vervolgde de nar suikerzoet. 'Maar het schijnt dat de stalmeester Galen voor de Doem-Stenen tot een gevecht heeft uitgedaagd. Met zijn vingers nog altijd om Galens keel, zodat hij geen woord kon uitbrengen. Ze zouden het uitvechten. Zonder wapens maar niet hun blote handen, zoals de

Vermogensmeester de vorige dag een van zijn leerlingen zou hebben aangevallen. De Stenen zouden oordelen. Als Burrich won, had Galen geen enkel recht gehad de jongen te slaan, noch om hem onderricht te weigeren. Galen zou de uitdaging hebben geweigerd en naar de koning zijn gegaan, ware het niet dat de oproep aan de Stenen al was gedaan. En dus werd er gevochten. De stalmeester vocht als een dolle stier. Toen het voorbij was, boog hij zich over Galen en fluisterde hem iets in zijn oor. Vervolgens keerde hij hem de rug toe en vertrok hij, samen met de rest van het gezelschap.

De Vermogensmeester bleef alleen achter, met de Stenen als enige getuigen van zijn gejammer en zijn lijden.'

'Wat zei hij dan?' vroeg ik.

'Ik ben er niet bij geweest.' De nar richtte zich op. 'Als je niet opschiet kom je te laat.' Met die woorden verliet hij mijn kamer. Met een hoofd vol vragen beklom ik de trap naar de onthuisde Koninginnetuin, waar ik als eerste arriveerde.

16

Het onderricht

"V Tblgens eeuwenoude kronieken werden zij die zich hadV den bekwaamd in het Vermogen samengevoegd tot coterieën van zes. Deze groepen telden doorgaans geen leden van uitzonderlijk vorstelijk bloed, maar bleven beperkt tot neven en nichten in directe lijn van opvolging of tot degenen die aanleg vertoonden of het onderricht waardig werden geoordeeld. Een van de beroemdste groepen, de Coterie van Barrage, geeft een schitterend voorbeeld van het functioneren van een dergelijk gezelschap. Toegewijd aan koningin Wijdeblik, waren Barrage en de leden van haar coterie tijdens hun opleiding tot een hechte eenheid gesmeed. Of ze nu verspreid over de Zes Hertogdommen werkten om informatie te verzamelen of te verspreiden, dan wel als groep functioneerden met als doel de vijand in verwarring te brengen en te demoraliseren, hun daden werden legendarisch. Hun laatste heldendaad, zoals bezongen in de

ballade 'Barrages Offer', vond plaats tijdens de slag bij Breschaam. Zonder dat de uitgeputte koningin Wijdeblik daarvan op de hoogte was, gaf de coterie haar meer dan hun krachten toelieten. Toen de leden van de coterie tijdens het overwinningsfeest in hun toren werden gevonden, waren ze stervend. Het is heel goed mogelijk dat Barrages coterie zo geliefd was bij het volk omdat alle leden in enige vorm verminkt waren: blind, lam, misvormd door brandwonden of een hazelip. Desondanks was hun kracht, wanneer ze het Vermogen hanteerden, groter dan die van de grootste oorlogsbodem en van oneindig veel grotere waarde voor de koningin.

Gedurende de vreedzame jaren van het bewind van koning Gulhart werd besloten het Vermogen niet langer aan groepen te onderwijzen. Bestaande coterieën vielen uiteen als gevolg van ouderdom, dood of eenvoudig wegens gebrek aan bestaansrecht. Het onderricht in het Vermogen werd alleen nog gegeven aan prinsen. Toen de Rode Kapersschepen onze kusten begonnen te teisteren, waren alleen koning Vlijm en zijn zoon Veritas actieve beoefenaars van het Vermogen. Vandaar dat Galen werd belast met de opdracht een nieuwe coterie te creëren ter verdediging van het rijk.

De haat waarmee ik werd begroet! Zodra mijn medeleerlingen me op het torendak ontdekten, keken ze me zonder uitzondering vol minachting aan. Als een muur kwam

hun haat om me heen te staan, maar ik sloeg voor niemand mijn ogen neer.

Er werd geen woord gesproken. Doodstil wachtten we af. De zon kwam op, rees tot boven de muur rond het torendak, en nog altijd had Galen zich niet laten zien. Maar geen van ons dacht eraan zijn plaats te verlaten.

Ten slotte hoorde ik zijn aarzelende stap op de trap. Toen hij naar buiten kwam, knipperde hij met zijn ogen tegen de zon en schrok zichtbaar toen hij mij zag. We keken elkaar aan en ik besepte dat hij zich bewust moest zijn van de haat die de anderen voor me voelden. Dat deed hem duidelijk genoeg, evenals het verband om mijn voorhoofd. Maar ik hield stand onder zijn blik. Tegelijkertijd was ik me bewust van de ontzetting van de anderen toen ze zagen hoe verschrikkelijk hij was toegetakeld. De Doem-Stenen hadden hem in het ongelijk gesteld, en dat was voor iedereen maar al te duidelijk zichtbaar. Zijn uitgemergelde gezicht was een lappendeken van paars, groen en geel. Zijn onderlip en mondhoek waren gescheurd, zijn handen paars en gezwollen. Ik kon me echter niet herinneren dat ik blauwe plekken op Burrichs lichaam had gezien. Blijkbaar had Galen zijn handen tevergeefs gebruikt om zijn gezicht af te schermen. Hij was zoals altijd gewapend met zijn zweep, maar ik betwijfelde of hij de kracht zou hebben hem te gebruiken.

Zijn smadelijke nederlaag bezorgde me geen enkele

bevrediging, eerder een gevoel van schaamte. Ik had zo vast in zijn onkwetsbaarheid en zijn superioriteit geloofd, dat ik me door dit bewijs van zijn menselijkheid een enorme dwaas begon te voelen. Mijn houding bracht hem uit zijn evenwicht. Tot twee keer toe deed hij zijn mond open om iets tegen me te zeggen. Toen keerde hij de groep de rug toe. 'Begin maar met het losmaken van jullie spieren.'

Hij praatte zacht, alsof elk woord hem pijn deed. Die dag leerde hij ons niets nieuws en lang voordat de zon naar de horizon begon te zinken liet hij ons gaan. Maar niet voordat hij ons één voor één bij zich had geroepen voor een korte beroering met het Vermogen. Mijn medeleerlingen vertrokken met tegenzin en menigeen wierp een blik achterom, nieuwsgierig hoe het mij zou vergaan. Terwijl hun aantal steeds kleiner werd, vermande ik me voor een eenzame confrontatie. Maar zelfs dat werd een teleurstelling. Hij riep me bij zich en ik ging zwijgend voor hem staan. Hij gebaarde met zijn handen in de richting van mijn gezicht en zei toen kil: 'Je schernt je te veel af. Je moet leren je gedachten los te laten wanneer je ze op een ander wilt overbrengen of zelf boodschappen wilt kunnen ontvangen. Ga nu.'

Met een gevoel van spijt vertrok ik en vroeg me af of hij het wel echt had geprobeerd, want ik had niets gevoeld.

Via mijn kamer liep ik naar de stallen. Nog altijd rusteloos en

ontevreden roskamde ik Zwartvoet, terwijl Koetje toekeek. Wandelen?

stelde hij voor. Ik wist dat ik me eigenlijk nog niet te veel mocht vermoeien. Maar toch stemde ik ermee in om naar de stad te gaan. Het was een winderige middag, maar de wind was ongewoon warm voor de tijd van het jaar. Ik voelde dat mijn hoofd werd schoongebazen. Roetjes woordeloze gebabbel vestigde mijn aandacht op mijn omgeving, zodat ik geen tijd kreeg om na te denken over mijn frustraties. Ik zei tegen mezelf dat het Koetje was die ons rechtstreeks naar Mollies winkel bracht. Haar vader was die dag zijn bed niet uitgekomen en het was vrij rustig in de winkel. Er was slechts één klant die wat langer bleef. Mollie stelde hem aan me voor als Bittersteen. Hij was stuurman op een koopvaardijship, en ook al was hij nog geen twintig, hij behandelde me alsof ik tien was. Daarbij keek hij voortdurend langs me heen naar Mollie. In zijn oor droeg hij een ring met een rode steen, om zijn kaken krulde een beginnende baard. Hij had veel te veel tijd nodig om een paar kaarsen en een koperen lamp uit te zoeken, maar ten slotte ging hij weg.

'Waarom doe je de winkel niet even dicht?' stelde ik voor. 'Dan kunnen we naar het strand. De wind is heerlijk vandaag.' Ze schudde met een spijtig gezicht haar hoofd. 'Ik ben achter met mijn werk. Ik moet de hele middag kaarsen dompelen.' Ik was onredelijk teleurgesteld en toen ik me openstelde voor

haar gedachten, voelde ik hoe graag ze eigenlijk naar het strand wilde.

'Veel daglicht hebben we niet meer,' probeerde ik haar over te halen.

'Je kunt vanavond ook nog kaarsen dompelen.'

Even hield ze peinzend haar hoofd schuin, toen legde ze abrupt het lonttouw neer. 'Je hebt gelijk. De frisse lucht zal me goeddoen.'

Zoals altijd hield Mollie er stevig de pas in. Roetje danste dolgelukkig om haar heen. We praatten wat over koetjes en kalfjes. De wind toverde een bos op haar wangen en haar ogen schitterden in de winterkou. Ik kreeg de indruk dat ze vaker naar me keek dan anders.

Het was stil in de stad, de markt zo goed als verlaten. In een rustig tempo liepen we over het strand, waar we nog maar een paar jaar eerder hadden gerend en geschreeuwd. Ze vroeg of de leraar en de stalmeester nog altijd met elkaar in onmin leefden, waaruit ik afleidde dat de botsing tussen Burrich en Galen bij de Doem-Stenen al tot een plaatselijke legende was uitgroeid. Ik verzekerde haar dat de vrede was hersteld. We verzamelden een bepaald soort zeewier dat ze nodig had voor de soep van die avond. Toen gingen we even zitten in de luwte van een paar rotsblokken, terwijl Roetje onvermoeibaar probeerde de meeuwen van het strand te jagen.

'Ik hoor dat prins Veritas gaat trouwen,' zei ze luchtig.

'Wat?' vroeg ik verbaasd.

Ze begon hartelijk te lachen. 'Maar Nieuwe toch! Je woont nota bene op de burcht. Weet je dan niet dat het aanstaande huwelijk van Veritas het gesprek van de dag is in de stad? Hij zou ermee hebben ingestemd om te trouwen, zodat de opvolging wordt veilig gesteld. Maar er wordt ook gezegd dat Veritas het te druk heeft om zelf een bruid uit te zoeken, en dat hij die taak aan Regaal heeft overgedragen.'

'Nee toch!' Mijn ontsteltenis was oprecht. Ik stelde me voor hoe Veritas, de grote, bonkige soldaat, zou worden gepaard aan een van Regaals suikerpopjes. Bij elk feest dat er op de Hertenhorst werd gevierd, kwamen ze van heinde en verre in koetsen en draagstoelen, of op rijk opgetuigde rijdieren naar de burcht. Met hun kleurige gewaden deden ze denken aan vlinders, die onophoudelijk rond Regaal leken te fladderen. En hij zat genietend in hun midden.

'Prinsenvangers,' had ik hen horen noemen, edelvrouwen die zichzelf als koopwaar tentoonstelden in de hoop op een koninklijk huwelijk. Ik probeerde me een van die vrouwen voor te stellen aan de arm van Veritas, of rustig bordurend in zijn studeerkamer terwijl hij verdiept was in zijn geliefde kaarten. Wandelingen door de tuinen waren er niet bij. Veritas wandelde langs dokken en kaden, over akkers en landerijen, waarbij hij regelmatig een praatje maakte met zeelui of boeren. Daar zouden tere slippertjes en

geborduurd gewaden hem niet willen volgen.

Mollie stopte een duit in mijn hand.

'Waar is dat voor?'

'Voor je gedachten. Je zit op mijn rok. Ik heb je al twee keer gevraagd op te staan, maar volgens mij heb je me niet eens gehoord.'

Ik zuchtte. 'Veritas en Regaal zijn zo anders. Ik kan me niet voorstellen dat de één een vrouw kiest voor de ander.'

Mollie keek me niet-begrijpend aan.

'Regaal zal een mooie rijke vrouw kiezen. Een vrouw die kan dansen en zingen. Die zich prachtig weet te kleden en met juwelen in haar haar aan de ontbijttafel zit.'

'En met zo'n vrouw is Veritas niet blij, denk je?' Ze keek me aan alsof ik had beweerd dat de zee bestond uit soep.

'Veritas verdient een kameraad, geen sieraad aan zijn arm,' protesteerde ik verontwaardigd. 'Als ik Veritas was, zou ik een vrouw willen die iets kon. Behalve haar juwelen kiezen of haar haar vlechten. Ik zou willen dat ze een buis kon naaien of een tuin kon verzorgen.'

'Maar Nieuwe, dat is toch niets voor deftige dames,' zei Mollie plagend. 'Die hoeven alleen maar mooi te zijn. En rijk. Daarom hoeven ze ook niets te doen.'

'Natuurlijk wel. Kijk maar naar Vrouwe Patience en Dentelle, haar hofdame. Ze zijn altijd bezig. Haar vertrekken zijn een zee van bloemen en planten. Als ze papier heeft gemaakt,

zijn de zomen van haar gewaad soms helemaal plakkerig, of ze heeft stukjes blad in haar haar wanneer ze met haar kruiden bezig is geweest. Maar daarom is ze niet minder mooi. Trouwens, schoonheid is helemaal niet zo belangrijk. Ik heb gezien hoe Dentelle een van de burchtkinderen leerde een visnet te maken van een stukje touw. Haar vingers zijn net zo vlug en vaardig als die van de nettenboeters bij de haven. Dat is nog eens knap, en dat heeft niets te maken met haar gezicht. Of wat dacht je van Hod? Ze heeft een dolk gemaakt met een greep in de vorm van een springende hertebok. Dat is schoonheid die blijft, ook als haar haar allang grijs is geworden. Ooit zullen haar kleinkinderen ernaar kijken en beseffen hoe knap hun grootmoeder was.'

'Denk je dat echt?'

'Nou en of.' Ik werd me er ineens scherp van bewust hoe dicht we naast elkaar zaten en ging verzitten. Overigens zonder de afstand kleiner te maken.

'Maar als edelvrouwen dat soort dingen zouden doen, zouden ze hun handen ruïneren en de wind zou hun haar drogen en hun blanke huid donkerder maken. Veritas verdient toch zeker geen vrouw die eruitziet als een dekknecht?'

'Hm, daar heeft-ie meer aan dan aan een vrouw die eruitziet als een vette rode karper in een siervijver.'

Mollie giechelde.

'Hij moet een vrouw hebben die met hem meerijdt als hij met

Jager over de velden galoppeert, een vrouw die belangstelling en waardering heeft voor een kaart die hij heeft getekend. Dat is het soort vrouw dat Veritas verdient.'

'Ik heb nog nooit op een paard gezeten,' zei Mollie plotseling. 'En ik ken maar een paar letters.'

Het klonk terneergeslagen en ik keek haar nieuwsgierig aan. 'Wat geeft dat nou? Je zou alles kunnen leren. Daar ben je slim genoeg voor. Kijk maar eens wat je allemaal over kaarsen en kruiden weet. En zeg nou niet dat je dat van je vader hebt geleerd. Als je zou willen leren lezen of schrijven, zou je het kunnen leren. En volgens mij ben je een natuurtalent als het op paardrijden aankomt...'

'Poeh!' Ze gaf me een duw met haar schouder. 'Als ik jou moet geloven, staan de heren van de burcht straks te dringen om me het hof te maken.'

Ik stelde me Augustus voor met zijn stijve manieren, ik zag in gedachten Regaal onnozel naar haar glimlachen. 'Moge Eda dat verbieden. Ze zijn je niet waard. Ze zouden niet het verstand hebben om je te begrijpen, noch het hart om je te waarderen.'

Mollie keek neer op haar eeltige werkhanden. 'Wie dan wel?' vroeg ze zacht.

Jongens zijn dwazen. Als ik op dat moment 'Ik' had gezegd, denk ik dat haar hart als een rijpe appel in mijn schoot was gevallen. Maar ik was overdonderd door het plotselinge besef

van mijn gevoelens. De waarheid was zo simpel, maar ik kon haar niet over mijn lippen krijgen. En dus zei ik niets. Even later drong Roetje zich nat en zanderig tussen ons in, zodat Mollie overeind sprong om haar rok te redden. Het moment was voorbij, weggeblazen als waterdruppels op de wind.

Ik stond ook op. Mollie zei iets over de tijd en ik was me plotseling weer pijnlijk bewust van mijn herstellende lichaam. Het was stom van me om op dat koude strand te gaan zitten. Met een paard zou ik verstandiger zijn omgesprongen. Bij Mollies voordeur aangekomen stonden we even ongemakkelijk tegenover elkaar. Ten slotte bukte ze zich en knuffelde Roetje welterusten. Toen was ze verdwenen en ik was weer alleen met een hond die zich afvroeg waarom ik zo langzaam liep, terwijl hij wilde rennen en stoeien.

Zowel van binnen als van buiten verkild ploeterde ik de heuvel op. Ik bracht Roetje terug naar de stal, zei Zwartvoet welterusten en ging naar de burcht. Galen en zijn leerlingen hadden zojuist hun karige maal genuttigd en waren verdwenen. En ook de andere burchtbewoners hadden al gegeten, dus nam ik mijn oude gewoonten weer op. In de keuken was altijd wel iets te eten en gezelschap vond ik in het aangrenzende vertrek, waar de schildwachten in-en uitliepen. Vanaf die allereerste dag toen ik aan Burrichs zorgen was toevertrouwd, hadden ze me geaccepteerd als een van de hunnen. Terwijl ik luisterde naar de gesprekken om me heen

drong het pas goed tot me door hoe ik door Galens lessen buiten het gewone leven was komen te staan. Een bruid voor Veritas was het belangrijkste gespreksonderwerp. Natuurlijk werden er de gebruikelijke, grove soldatengrappen over gemaakt, maar ik bespeurde ook medeleven met de kroonprins omdat Regaal zijn toekomstige echtgenote zou uitkiezen. Niemand twijfelde eraan of het huwelijk zou op politieke gronden worden gesloten. De hand van een prins was te waardevol om hem te laten trouwen met de vrouw van zijn keuze. Vandaar het schandaal rond Chevalrics koppige hofmakerij van Patience, de dochter van een edelman die toch al aan de kant van de koning stond. Het huwelijk had dan ook geen enkel politiek voordeel opgeleverd. Dat kon het land zich bij Veritas niet permitteren. Zeker niet gezien de dreiging van de Rode Kapersschepen. Dus werd er driftig gespeculeerd. Wie zou de gelukkige worden? Een edelvrouwe uit de Schier Eilanden, in de ver naar het noorden gelegen Witte Zee? De eilanden waren weinig meer dan rotsachtige uitsteeksels van het aardse skelet, maar voorzien van een wachttorens zouden ze een belangrijke schakel kunnen zijn in onze beveiliging tegen aanvallen van de zee-rovers. In het zuidwesten, voorbij de Wilde Regenlanden waar geen vorst de scepter zwaaide, lagen de Specerijen Kusten. Een prinses uit die streken zou weliswaar weinig strategisch voordeel opleveren, maar wel rijke

handelscontacten. In het milde klimaat groeide het hout dat onze botenbouwers nodig hadden. Maar zou een prinses uit het warme zuiden kunnen aarden in een burcht omringd door ijs en rotsen? Dan was er nog het Bergrijk met zijn begeerlijke passen die toegang boden tot de bemoste steppen daarachter. In het zuiden van het Bergrijk lag de pas die leidde naar de bronnen van de grote Regen Rivier. Iedere soldaat kende de oude verhalen over verlaten tempels vol schatten op de oevers van die rivier, over de hoge, houten godenbeelden die nog altijd waakten over hun heilige bronnen, over het goud dat glinsterde in de kleinere beken. Zou het een prinses uit de bergen worden?

Die vraag hield me nog altijd bezig terwijl ik de trap opklom naar mijn kamer. Eenmaal in bed dacht ik na over mijn confrontatie met Galen die ochtend. Weer zag ik de haat waarmee mijn medeleerlingen me hadden begroet, weer hoorde ik de kille stem van onze leermeester, maar ik nam me heilig voor dat ik me het Vermogen eigen zou maken. Hoe pijnlijk of hoe zwaar het ook zou zijn. Dus stortte ik me de volgende morgen weer vol overgave op de lessen. Ik luisterde naar elk woord dat Galen sprak, dreef mezelf tot het uiterste van mijn kunnen, zowel geestelijk als lichamelijk. Maar terwijl de dagen zich moeizaam aaneenregen tot weken, voelde ik me hoe langer hoe meer als een hond die verlangend keek naar een stuk vlees dat net buiten het bereik

van zijn kaken was opgehangen. Bij de anderen was er duidelijk iets aan het gebeuren. Er ontstond een netwerk van gedeelde gedachten tussen hen, een vorm van communiceren waardoor ze zich al naar elkaar omdraaiden voordat de ander iets zei. Slechts met tegenzin waren ze bereid een oefening met mij samen te doen. Ik voelde niets van wat ze uitstraalden. Op hun beurt beklagden zij zich bij Galen, dat mijn gedachten de ene keer als een stormram op hen inbeukten, maar de volgende keer niet meer waren dan een geestelijk gefluister.

Bijna wanhopig zag ik hen dansen, twee aan twee, waarbij ze de volledige beheersing over eikaars spieren hadden. Ik zag hoe een van de twee geblinddoekt door een labyrint van gloeiende kolen liep, waarbij hij werd geleid door de - ongeblinddoekte - andere helft van het tweetal. Soms wist ik zeker dat ook ik over het Vermogen beschikte. Dan voelde ik hoe het zich diep binnen in me ontwikkelde, als een zaadje dat ontkiemde, maar het leek wel alsof ik het niet kon richten; alsof ik het niet naar mijn hand kon zetten. Het ene moment was ik me er krachtig van bewust, als vloedgolven die tegen de rotsen beukten, maar een ogenblik later was het verdwenen en leek mijn innerlijk een dorre, verlaten zandvlakte. Op mijn beste momenten kon ik Augustus dwingen te blijven staan, te buigen, te lopen. Maar meteen daarop keek hij me woedend aan, alsof hij me wilde verbieden contact met hem te zoeken.

Op hun beurt scheen niemand van de anderen tot mij te kunnen doordringen. 'Je schermt je te veel af. Je moet je muren neerhalen,'

zei Galen woedend. Hij stond voor me en probeerde tevergeefs een heel eenvoudige aanwijzing aan me door te geven. Ik voelde zijn geest vluchtig langs de mijne strijken, maar kon mezelf er niet toe brengen hem toe te laten. Hoe ik het ook probeerde, ik schrok zowel lichamelijk als geestelijk terug voor zijn beroering. En de pogingen van mijn klasgenoten voelde ik niet eens.

Zij werden met de dag beter, terwijl ik ploeterde om de allereerste beginselen onder de knie te krijgen. Op een dag nam Augustus een boek ter hand, en aan de andere kant van het torendak droeg zijn metgezel de tekst hardop voor. Vier anderen speelden een partij schaak, waarbij degenen die opdracht gaven tot de zetten het bord niet konden zien. Galen was over iedereen tevreden, behalve over mij. Wanneer hij ons liet gaan, beroerde hij ons telkens even met het Vermogen, maar het was een beroering die ik zelden voelde. Elke dag was ik de laatste die mocht gaan, en elke dag herinnerde hij me eraan dat het bevel van de koning de enige reden was dat hij zijn tijd verspilde aan een bastaard. De lente was in aantocht, Roetje was volgroeid en Zwartvoet wierp haar veulen terwijl ik op het torendak was: een prachtig merrieveulentje van de hengst van Veritas. Maar met de lente

kwam ook weer de angst voor overvallen. In de stad werden koortsachtig voorbereidingen getroffen. Ik at nu elke avond bij de schildwachten en hield mijn ogen open voor geruchten. Langs de wegen zwierven gesmidsten en de verhalen over hun slechtheid en hun lage overvallen waren in de taveernen het gesprek van de dag. Zelfs wilde dieren waren niet zo genadeloos als zij. Het was maar al te gemakkelijk om te vergeten dat ze ooit menselijk waren geweest, en dus om hen te haten met een venijn dat zijn weerga niet kende. De angst om gesmidst te worden nam evenredig toe. Op de markt werden als snoep vermomde balletjes vergif verkocht, die moeders aan hun kinderen konden geven wanneer het gezin door de Rode Kapers zou worden meegenomen. Er waren geruchten dat sommige bewoners van dorpen langs de kust al hun bezittingen op karren hadden geladen en landinwaarts trokken. Het aantal bedelaars in Hertenhorst nam zienderogen toe. Er liep zelfs een gesmidste door de straten. Niemand durfde zelfs maar in zijn buurt te komen, terwijl hij koopwaar van de markstalletjes griste. De volgende dag was hij verdwenen en er werd gefluisterd dat zijn lichaam wel zou aanspoelen op het strand. Volgens andere geruchten was er bij het bergvolk een vrouw gevonden voor Veritas. Met de Rode Kapers voor de kust konden we ons immers geen vijand in de rug permitteren. En ten slotte ving ik af en toe een voorzichtig gefluister op dat het niet goed ging met de

kroonprins. Dat hij erg vermoeid leek en ziek, maar volgens anderen had de aanstaande bruidegom gewoon last van zenuwen. Er waren er ook die beweerden dat hij aan de drank was geraakt en dat hij zich alleen nog maar liet zien wanneer zijn hoofdpijn zo erg was dat hij het in zijn vertrekken niet meer uithield. Deze laatste geruchten raakten me meer dan ik had verwacht. Niemand van de koninklijke familie had ooit veel aandacht aan me besteed. Althans niet op een persoonlijke manier. Vlijm zag erop toe dat ik onderricht kreeg, nadat hij jaren geleden mijn loyaliteit had gekocht. Regaal verachtte me. Maar Veritas was altijd op een verstrooide manier aardig tegen me geweest. Bovendien hield hij van zijn honden en zijn paard en zijn valken op een manier die ik begreep. Ik wilde hem als een trotse bruidegom zijn bruid zien huwen en hoopte eens achter zijn troon te staan, zoals Chade achter de troon van Vlijm stond. Dus ik hoopte vurig dat het hem goed ging. De lente was nog net niet in het land toen Galen zijn aankondiging deed. Overal op de burcht werden voorbereidingen getroffen voor het Lentefeest. Op de markt werden de kramen schoongeschuurd en in vrolijke kleuren geschilderd. Boomtakken werden naar binnen gehaald, zodat hun bloesems tijdens het feestmaal aan de vooravond van de lente de eettafels zouden sieren. Maar bloesems en eiartaart met carris-zaad waren niet wat Galen voor ons in gedachten had.

In plaats daarvan zouden we met de komst van het nieuwe seizoen op de proef worden gesteld. We zouden waardig worden bevonden, dan wel worden afgewezen.

Ik probeerde me de gevolgen van mijn falen voor te stellen. Want ik geloofde geen moment dat hij me een eerlijke kans zou geven, of dat ik voor de test zou slagen wanneer hij dat wel deed.

'Degenen van jullie die zich waardig tonen zullen een coterie vormen en op het hoogtepunt van het Lentefeest aan de koning worden gepresenteerd. Maar om er zeker van te zijn dat het wapen dat ik in de handen van mijn koning leg hem waardig is, moet ik jullie aan een laatste proef onderwerpen. Morgen zullen jullie over het hele koninkrijk worden verspreid, als zaden op de wind. Jullie zullen met snelle paarden naar jullie bestemming worden gebracht. En daar zal ieder van jullie alleen worden gelaten. Niemand zal weten waar de anderen zijn.

Na twee dagen zullen jullie een oproep ontvangen. Van mij. Ik zal jullie de informatie geven die jullie nodig hebben om hier terug te keren. Wie mijn lessen ter harte heeft genomen zal op de vooravond van de lente aan de koning worden voorgesteld.' Toen liet hij ons één voor één gaan, na een lichte beroering met het Vermogen en met een woord van waardering voor iedereen, behalve voor mij.

'Het zou beter zijn geweest als je die nacht over de muur was

geklommen, bastaard. Veel beter. Burrich dacht dat ik je had mishandeld. Maar ik heb geprobeerd je een eerzame uitweg te bieden. Ga weg en sterf, bastaard. Alleen al door je bestaan ben je een smet op de naam van je vader. Bij Eda, ik begrijp niet hoe een man als jouw vader zich zo diep heeft kunnen verlagen.'

Zoals altijd wanneer hij het over Chevalric had, had zijn stem een bezeten klank en stonden zijn ogen bijna wezenloos van blinde aanbidding. Hij draaide zich om en wilde al weglopen. 'Ik moet het vragen,' zei hij toen over zijn schouder. 'Ben je zijn schandknaap? Laat hij je putten uit zijn kracht? Is hij daarom zo bezitterig als het om jou gaat?'

'Schandknaap?' herhaalde ik. Het was een woord dat ik nog nooit had gehoord.

Hij glimlachte, waardoor zijn lijkleke gezicht nog meer aan een schedel deed denken. 'Je dacht toch niet dat ik het niet doorhad? Of dat ik je bij deze test op hem laat steunen? Reken daar maar niet op, bastaard.'

Toen liet hij me alleen. Ik had er een idee van wat zijn laatste woorden betekenden. Maar zijn haat maakte me bijna misselijk. Ik moest denken aan die laatste keer dat hij me alleen had achtergelaten op het torendak. Als onder dwang liep ik naar de muur. Diep beneden me zag ik de scherpe rotsen. Eén moment van vastberadenheid zou genoeg zijn om aan alles een eind te maken.

Heel ver klonk vaag een gejack.

'Ik kom eraan, Roetje,' mompelde ik en keerde de muur de rug toe. 17

De proeve

Binnen de eerste maan van zijn veertiende verjaardag vindt de ceremonie plaats waarbij een jongen tot Man wordt verklaard. Niet iedere jongen valt deze eer te beurt. Om te beginnen moet er een Man zijn die de kandidaat steunt en benoemt, en die bovendien een dozijn andere Mannen bereid vindt te verklaren dat de jongen de benoeming waardig is en er rijp voor is. Door mijn omgang met de soldaten wist ik van het bestaan van een dergelijke ceremonie, maar ik besepte ook dat deze voor mij niet zou zijn weggelegd. Om te beginnen was mijn geboortedatum onbekend. Bovendien kende ik niemand die de eer van de Mannelijkheidsceremonie te beurt was gevallen, laat staan dat er twaalf Mannen bereid zouden worden gevonden om zich voor mij uit te spreken.

Maar op een nacht, maanden nadat ik Galens beproevingen had doorstaan, schrok ik wakker en zag ik dat mijn bed werd omringd door gedaanten in lange gewaden. Op hun hoofd droegen ze donkere kappen, waaronder ik de maskers van de Pilaren herkende.

De rituelen zijn strikt geheim. Niemand mag erover spreken of schrijven. Maar zoveel kan ik wel vertellen: bij elk leven dat in mijn handen werd gelegd - vis, vogel, viervoeter - koos ik

ervoor het los te laten. Niet om te worden beëindigd, maar om in vrijheid te worden voortgezet. Zo vond niets de dood tijdens mijn ceremonie. Ik had al voor een heel leven genoeg leed en sterven gezien en weigerde met hand of tand te doden. Desondanks besloot mijn Man me een naam te geven, dus blijkbaar was Hij niet helemaal ontstemd. Het is een naam in de oude taal, die geen letters kent en niet kan worden geschreven. Bovendien heb ik nooit iemand ontmoet met wie ik de kennis van mijn Mannennaam wilde delen. Ik kan hier echter wel de betekenis onthullen. Het eeuwenoude woord dat mijn naam werd, luidde Katalysator. De Veranderaar.

Ik liep rechtstreeks naar de stallen, naar Roetje en Zwartvoet. Bij de gedachte aan de volgende dag voelde ik me ellendig. Ik legde mijn hoofd tegen Zwartvoets schoft en werd overspoeld door een golf van misselijkheid. Zo vond Burrich me.

'Nee maar? Wat krijgen we nou?' vroeg hij bars. Ik hoorde aan zijn stem dat hij genoeg had van mij en mijn problemen. Dus als ik me ook maar iets minder ellendig had gevoeld, had ik gezegd dat er niets aan de hand was.

'Morgen gaat Galen ons op de proef stellen,' mompelde ik in plaats daarvan in Zwartvoets vacht.

'Dat weet ik. Hij is bij me geweest orndat ik de paarden moet leveren voor zijn krankzinnige plan. Zonder het zegel van de koning zou ik hebben geweigerd. Je maakt geen schijn van

kans, hè?' Het klonk nonchalant, maar ik voelde dat hij zich wapende voor een teleurstelling.

'Nee,' zei ik effen. We zwegen allebei even om de uitzichtloosheid van de situatie tot ons te laten doordringen.

'Nou ja.' Hij schraapte zijn keel. 'Dan kun je het maar beter zo snel mogelijk achter de rug hebben. Tenslotte is het met je andere lessen prima gegaan. Een man kan ook niet verwachten dat hij slaagt in alles wat hij probeert.' Hij probeerde het heel luchtig te laten klinken. Alsof het er nauwelijks toe deed dat het me niet was gelukt me het Vermogen eigen te maken.

'Nee, dat zal wel. Zou jij voor Roetje willen zorgen als ik weg ben?'

'Natuurlijk.' Hij draaide zich om. 'Hoe erg gaat die hond je missen?'

vroeg hij toen bijna met tegenzin.

Ik begreep wat hij bedoelde, maar ging er niet op in. 'Dat weet ik niet. Ik heb hem door de lessen zo vaak alleen moeten laten, dat ik bang ben dat hij me misschien helemaal niet zal missen.'

'Dat betwijfel ik,' zei Burrich peinzend. Hij wendde zich af. 'Dat betwijfel ik ten zeerste,' hoorde ik hem mompelen terwijl hij de stal verliet. En ik wist dat hij het wist en dat hij was vervuld van afkeer, niet alleen vanwege de band die Roetje en ik deelden, maar ook omdat ik weigerde daarvoor uit te

komen.

'Alsof toegeven een mogelijkheid zou zijn... bij hem,' mompelde ik tegen Zwartvoet. Ik wenste mijn dieren vaarwel en maakte Roetje duidelijk dat er verscheidene maaltijden en nachten zouden verstrijken voordat hij me weer zou zien. Hij drong zich kwispelend tegen me aan en protesteerde dat ik hem mee moest nemen; dat ik hem nodig zou hebben. Hij was inmiddels zo groot dat ik hem niet meer kon optillen om hem te knuffelen. Dus ging ik op de grond zitten en trok ik hem op mijn schoot. Hij was zo warm, zo stevig, zo echt. Even had ik het gevoel dat hij gelijk had. Ik had hem inderdaad nodig om deze mislukking te overleven. Maar ik hield mezelf voor dat hij bij mijn terugkeer op me zou wachten. En ik beloofde hem dat we eropuit zouden trekken om te jagen. Nu, stelde hij voor. Gauw, beloofde ik. Toen liep ik terug naar de burcht om wat kleren en eten in te pakken voor onderweg. De volgende morgen was rijk aan uiterlijk vertoon en drama, maar arm aan gezond verstand. Althans, dat was mijn indruk. Mijn medeleerlingen leken in verrukking over de proeve die hun te wachten stond. Van ons groepje was ik als enige niet onder de indruk van de onrustige paarden en de acht overdekte draagstoelen. Galen zette ons op een rij en blinddoekte ons ten overstaan van een stuk of zestig toeschouwers. Voornamelijk familie en vrienden, maar natuurlijk waren ook de roddelaars present. Vervolgens hield

Galen een korte toespraak. We zouden naar verschillende plekken worden gebracht, vanwaar we door samenwerking via het Vermogen de weg naar de Hertenhorst moesten zien terug te vinden. Als we daarin slaagden, zouden we als kersverse coterie een schitterend instrument in de handen van onze koning vormen en een belangrijke bijdrage leveren aan het verslaan van de Rode Kapers. Vooral dat laatste maakte indruk op de toeschouwers.

Er volgden twee afschuwelijke dagen. De draagstoel slingerde hevig en zonder frisse lucht of afleiding van het langstrekkende landschap werd ik al snel misselijk. De man die de paarden leidde, had gezworen te zwijgen en hield zich aan zijn woord. Die nacht werd er even gerust. Ik kreeg een armzalig maal, brood met kaas en water, en vervolgens werd ik weer ingeladen en begon het schokken en zwaaien van voren af aan.

De volgende dag rond het middaguur hield de draagstoel stil. Zonder dat er een woord werd gesproken, werd ik eruit geholpen. Met stijve spieren, hoofdpijn en een blinddoek voor mijn gezicht stond ik in de harde wind. Toen ik de paarden hoorde vertrekken, concludeerde ik dat ik mijn bestemming had bereikt en maakte mijn blinddoek los. Ik ontdekte dat ik op een met gras begroeide heuvel stond. Een eindje beneden me haastte mijn begeleider zich naar de weg die zich langs de voet van de heuvel kronkelde. Het gras

stond tot mijn knieën. Overal om me heen zag ik soortgelijke hellingen. Rotsblokken staken door het gras en hier en daar strekte zich aan de voet van een heuvel een strookje bos uit. Schouderophalend begon ik mijn spullen te verzamelen. Ergens in het oosten rook ik de zee. Het was laag tij. Ook dat kon ik ruiken. Ik kon het gevoel maar niet van me afzetten dat het landschap me bekend voorkwam. Toen ik me omdraaide ontdekte ik in het westen de Grote Wachter. Een vergissing was uitgesloten. Nog geen jaar geleden had ik een kaart voor Fedwren gekopieerd, waarop de kaartenmaker de duidelijk herkenbare top van de Grote Wachter als randmotief had gekozen. Dus ik wist waar de zee lag... aan mijn andere kant lag de Grote Wachter... en met een plotselinge druk op mijn maag besepte ik waar ik was: niet ver van Smidshamer. Haastig controleerde ik het omringende heuvellandschap. Er was niemand te zien. Bijna wanhopig probeerde ik mijn geest open te stellen, maar ik stuitte slechts op vogels, klein wild en een enkel hert dat zijn kop ophief, snoof en zich afvroeg wat ik was. Even was ik gerustgesteld, maar toen bedacht ik dat de gesmidsten die ik eerder had ontmoet ook door mijn speciale zintuig onopgemerkt waren gebleven. Ik liep de helling af naar een groepje rotsblokken en ging in de luwte zitten. Het beloofde een warme dag te worden, maar ik had behoefte aan stevigheid in mijn rug. Bovendien vormde ik op de top van de heuvel een wel erg in het oog lopend doelwit. Kalm

probeerde ik een besluit te nemen over mijn volgende stap. Galen had gezegd dat we moesten blijven waar we waren en onze geest moesten openstellen. In de loop van de komende twee dagen zou hij contact met ons zoeken. Maar ik was ervan overtuigd dat dat voor mij niet gold. En zelfs als hij het wel deed, zou ik daar geen duidelijke aanwijzingen aan kunnen ontleen. Bovendien was de locatie die hij in mijn geval had gekozen wel erg onveilig. Zonder verder nadenken richtte ik me op, controleerde mijn omgeving en liep mijn neus achterna, in de richting van de zee. Als mijn gevoel me niet bedroog, zou ik vanaf de kust Gaffel Eiland kunnen zien liggen, en op een heldere dag misschien zelfs Scrim Eiland. Maar ook een van die twee eilanden zou al voldoende zijn om me duidelijk te maken hoe ver ik van Smidshamer was. Onder het lopen zei ik tegen mezelf dat ik alleen maar wilde zien hoe lang de wandeling naar Hertenhorst in beslag zou nemen. Alleen een dwaas zou bang zijn dat de gesmidsten nog gevaar opleverden. Ze waren ongetwijfeld omgekomen in de strenge winter, of in elk geval zo verzwakt dat ze nauwelijks nog een bedreiging konden betekenen. Ik hechte geen geloof aan de verhalen dat ze als benden opereerden en reizigers beroofden en de keel doorsneden. Ik was niet bang. Ik wilde alleen maar weten waar ik was. Als Galen inderdaad contact met me zou zoeken, deed het er niet toe waar ik was. Hij had ons talloze malen verzekerd dat het ging om de

persoon, niet om de plek waar deze zich bevond. Op het strand zou hij me net zo goed kunnen vinden als op de heuveltop. Tegen het eind van de middag stond ik op een rotsachtige klif, uitkijkend over zee. In de verte zag ik Gaffel Eiland, en daarachter een vage schim waarin ik Scrim Eiland vermoedde. Dat betekende dat ik me ten noorden van Smidshamer bevond. En dat de weg naar huis zou leiden door de puinhopen van de stad. Geen bemoedigende gedachte. Wat moest ik doen?

Tegen de avond was ik terug op mijn heuveltop en maakte ik me zo klein mogelijk tussen twee enorme rotsblokken. Ik had besloten dat ik net zo goed hier kon wachten als ergens anders. Want ondanks mijn twijfels zou ik blijven wachten tot het moment van contact-zoeken gepasseerd was. Ik at brood en zoute vis en dronk spaarzaam van mijn water. Toen haalde ik de extra mantel uit mijn rugzak en wikkelde ik me daarin. De weelde van een vuur kon ik me niet veroorloven. Dat zou te veel in het oog lopen. Huiverend van de kou en zonder te willen toegeven dat ik bang was, probeerde ik me open te stellen voor Galen. Het kind in me stelde zich duistere, armoedige gedaanten voor die geruisloos langs de helling omhoogkropen: gesmidsten die me zouden doden voor de mantel die ik droeg, voor het eten in mijn tas. Op de terugweg naar de heuvel had ik een puntige stok voor mezelf gesneden, maar het leek een armzalig wapen. Soms dommelde ik

ondanks mijn angst even weg, maar in mijn dromen zag ik Galen die genoot van mijn mislukking, of werd ik beslopen door gesmidsten. Eindelijk zag ik de zon opgaan achter de bomen. Die dag vermaakte ik me met de gedachten van de wilde dieren op de heuvel. Muizen en vogels vertoonden zich in mijn geest als nauwelijks meer dan heldere vonkjes honger. Hetzelfde gold voor konijnen. Maar er was een vos die druk op zoek was naar een wijfje, en een eind verderop stond een hertebok het fluweel van zijn gewei te schuren. De avond duurde erg lang. Ik was verbaasd over de moeite die het me kostte om te accepteren dat ik niets had gevoeld, niet de geringste beroering met het Vermogen. Dat betekende dat hij me óf niet had geroepen óf dat ik hem niet had gehoord. Ik zei tegen mezelf dat het er niet toe deed. Galen had me bedrogen. Maar ik zou het nooit kunnen bewijzen, niet eens tegenover mezelf. Ik zou me altijd blijven afvragen of zijn minachting terecht was geweest. Met mijn rug tegen het rotsblok en mijn stok op mijn knieën besloot ik te gaan slapen. Mijn dromen waren verward en onaangenaam. Regaal stond over me heen gebogen, en ik was weer een kind dat sliep in het stro. Hij lachte en ik zag dat hij een mes in zijn hand hield. Veritas haalde met een verontschuldigende glimlach zijn schouders op. Chade wendde zich van me af. Mollie keek langs me heen en schonk Bittersteen een stralende glimlach. Burrich greep me bij de voorkant van mijn

buis en schudde me door elkaar, bulderend dat ik me moest gedragen als een man en niet als een beest. Maar ik lag op een laag stro en een afgedankt wambuis op een bot te kauwen. Het smaakt verrukkelijk, was de enige gedachte die me beheerste.

Ik lag heerlijk tot iemand de staldeur opendeed. Een akelige kille tocht kroop over de vloer en ik hief grommend mijn hoofd op. Ik rook een bierlucht. Burrich kwam aanlopen. 'Rustig maar, Roetje,' mompelde hij terwijl hij langs me liep. Toen hij de trap opklom, legde ik mijn hoofd weer neer.

Plotseling klonk er een kreet en twee mannen rolden vechtend van de trap. Ik sprong grauwend en blaffend overeind. Ze kwamen half boven op me terecht. Ik kreeg een schop van een laars, maar zette mijn tanden in het been daarboven.

Een mes werd in mijn zij gestoken.

Nog krampachtiger zette ik mijn tanden in het been. De andere honden waren inmiddels ook wakker geworden en begonnen te blaffen. De paarden stampten in hun boxen. Jongen, jongen, riep ik. Ik voelde dat hij bij me was, maar hij kwam niet. De indringer schopte me, maar ik liet niet los. Burrich lag roerloos in het stro. Ik rook zijn bloed. Boven aan de trap hoorde ik dat Vosje zich tegen de deur wierp, in een vergeefse poging om haar baasje te hulp te komen. Weer voelde ik het mes in mijn zij, en nog eens. Ik riep nog een

laatste keer om de jongen, toen moest ik loslaten. Het schoppende been slingerde me tegen de zijkant van een box. Bloed stroomde in mijn mond en mijn neusgaten. Rennende voeten. Pijn. Duisternis. Ik kroop dichterbij Burrich toe, duwde mijn neus onder zijn hand. Hij bewoog nog steeds niet. Stemmen, licht, steeds meer stemmen, steeds meer licht... Ik werd wakker op een donkere helling. Mijn vingers sloten zich zo strak om mijn stok dat elk gevoel eruit was verdwenen. Ik wist meteen dat het geen droom was geweest. Nog voelde ik het mes tussen mijn ribben, proefde ik het bloed in mijn mond. Als het refrein van een gruwelijk lied kwamen de herinneringen boven. Telkens weer. De koude tocht, het mes, de laars, de smaak van het bloed van mijn vijand in mijn mond en de smaak van mijn eigen bloed. Ik probeerde te begrijpen wat Koetje had gezien. Iemand had Burrich boven aan de trap staan opwachten. Iemand met een mes. Burrich was gevallen, Roetje had bloed geroken... Ik stond op en raapte mijn spullen bij elkaar. Roetjes warme bewustzijn was nog maar heel zwak voelbaar in mijn geest. Heel zwak, maar het was er. Voorzichtig probeerde ik hem te bereiken, maar ik hield ermee op toen ik voelde hoeveel moeite het hem kostte mijn pogingen te beantwoorden. Rustig maar. Ik kom eraan. Ik had het koud, mijn knieën trilden, maar het zweet stond op mijn rug. Geen moment twijfelde ik aan wat me te doen stond. Met grote passen liep ik

de heuvel af naar de zandweg. Het was een kleine handelsweg, een ventersspoor dat uitkwam op de kustweg. Als Eda me gunstig gezind was, zou ik de kustweg volgen en op tijd thuis zijn om Roetje te helpen. En Burrich. De nacht was helder, het pad recht. Vluchtig drong het tot me door dat ik hiermee mijn enige kans om me het Vermogen waardig te tonen verspeelde. Alle tijd, alle inspanning, alle pijn die ik erin had geïnvesteerd... het was allemaal voor niets geweest. Maar ik besepte dat Roetje oneindig veel belangrijker voor me was dan het Vermogen. Roetje, en Burrich.

Wat was er gebeurd? vroeg ik me af. Wie haatte hem zo dat hij hem in een hinderlaag had gelokt? En nog wel in zijn eigen stal. Het moest iemand zijn die hem voldoende kende om te weten waar hij woonde. Dus het kon geen taveernegast zijn geweest met wie hij toevallig ruzie had gekregen. Het was iemand die een mes had meegenomen. Dus het ging hier niet om een gewone aframmeling. Een scherp mes, en de eigenaar had geweten hoe hij het moest gebruiken. Ik kromp ineen bij de herinnering.

Ineens vertraagde ik mijn pas. Waarom was Roetje zich niet bewust geweest van de indringer? Waarom had Vosje niet meteen alarm geslagen? Het moest iemand zijn geweest die de kunst verstond om zijn aanwezigheid absoluut geheim te houden.

Galen.

Nee. Ik wilde dat het Galen was, maar ik mocht me niet laten verleiden tot overhaaste conclusies. Lichamelijk zou Galen Burrich niet aankunnen, en dat wist hij. Zelfs niet met een mes. Zelfs niet in het donker. Zelfs niet als Burrich half dronken was. Nee, Galen had het misschien wel willen doen, maar had het niet gedaan. In elk geval niet eigenhandig.

Had hij misschien een ander gestuurd? Ik kwam er niet uit. Burrich was bepaald geen makkelijke klant. Galen was zijn meest recente vijand, maar beslist niet de enige. Telkens combineerde ik de feiten op een andere manier, in een poging om tot een onwrikbare slotsom te komen. Maar daarvoor wist ik te weinig.

Bij een stroom leste ik mijn dorst. De bossen werden steeds dikker en het grootste deel van de tijd ging de maan schuil achter de bomen. Ik keek niet om, maar joeg voort tot het pad uitkwam op de kustweg. Als een smal stroompje dat zich bij een rivier voegt. Ik begon de weg in zuidelijke richting te volgen. Als een zilveren rivier strekte hij zich voor me uit in het maanlicht.

Toen de dageraad het landschap met voorzichtige vingers begon te kleuren, was ik dodelijk vermoeid maar niet minder gedreven. Mijn bezorgdheid was een last die ik niet kon afleggen. Ik klampte me vast aan de dunne draad warmte die me vertelde dat Roetje nog leefde, en vroeg me af hoe het met Burrich was. Uit niets had ik kunnen afleiden hoe ernstig

zijn verwondingen waren. Roetje had zijn bloed geroken, dus het mes had ten minste één keer doel getroffen. En de val van de trap? Ik probeerde mijn bezorgdheid naar de achtergrond te dringen. Het was nooit bij me opgekomen dat Burrich op een dergelijke manier gewond kon raken. Laat staan dat ik me had afgevraagd hoe ik me daaronder zou voelen. Ik kon mijn emoties nauwelijks duiden en voelde me leeg van binnen. Leeg en vermoeid. Halverwege de ochtend raakte de hemel bewolkt. Er viel een korte regenbui, maar daarna klaarde het onmiddellijk weer op. Met grote passen liep ik verder. Ik had verwacht wel enig verkeer tegen te komen op de kustweg, maar ik zag niemand. Tegen het eind van de middag liep de weg dicht langs de kliffen. Ik keek uit over een smalle kreek. Daar beneden me lag wat eens Smidshamer was geweest. De rust was verkillend. Nergens steeg rook op uit een schoorsteen. In de haven schommelden geen boten. Ik wist dat de weg dwars door de stad zou voeren. Bepaald geen plezierig vooruitzicht, maar de warme draad van Roetjes leven trok me voort.

Bij het horen van schuifelende voeten hief ik mijn hoofd op. Het was aan Hods lessen te danken dat ik het er levend afbracht. Vliegensvlug zwaaide ik met mijn stok in een cirkel om me heen. Ergens achter me klonk het geluid van een brekende kaak. De anderen deinsden terug. Ze waren met zijn vieren. Allemaal gesmidsten, zielloos als stenen. De man

die ik had geraakt rolde schreeuwend over de grond. Niemand besteedde ook maar enige aandacht aan hem. Behalve ik. Ik sloeg hem nogmaals, nu op zijn rug. Hij begon nog harder te schreeuwen en krabbelde overeind. Zelfs onder die omstandigheden was ik verbaasd over mijn eigen meedogenloosheid. Nooit zou ik een jankende hond hebben kunnen schoppen op de manier waarop ik deze man te lijf ging. Maar een gevecht tegen gesmidsten was als een gevecht tegen geesten. Er ging niets van hen uit. Hij liet me niet delen in zijn pijn, noch voelde ik de echo's van zijn woede of zijn angst. Het was als het dichtgooien van een deur, geweld zonder slachtoffer, terwijl ik nogmaals op hem inbeukte om er zeker van te zijn dat hij me niet zou grijpen wanneer ik over hem heen sprong naar een plek waar de weg voor me openlag.

Ik liet mijn staf om me heen dansen om de anderen op een afstand te houden. Ze zagen er armoedig en hongerig uit, maar ik was ervan overtuigd dat ze me zouden weten in te halen als ik vluchtte. Ik was doodmoe en zij waren als uitgehongerde wolven. Ze zouden me achtervolgen tot ik erbij neerviel. Eén kwam te dichtbij en ik liet mijn stok in een woeste uithaal neerdalen op zijn pols. Hij liet een roestig vismes vallen en bracht gillend zijn hand naar zijn hart. Weer besteedden de twee anderen geen enkele aandacht aan de gewonde. Ik deinsde dansend achteruit.

'Wat willen jullie van me?' vroeg ik.

'Wat heb je?' zei een van hen. Zijn stem klonk schor en aarzelend, alsof hij hem lang niet had gebruikt. De woorden misten elke modulatie. Hij liep langzaam in een grote cirkel om me heen en ik was gedwongen mee te draaien. Een dode die praat, dacht ik bij mezelf.

'Niets,' zei ik hijgend. 'Ik heb niets voor jullie. Geen geld. Geen eten. Niets. Een eind terug langs de weg ben ik al mijn spullen kwijtgeraakt.'

'Niets,' zei de ander, die - dat drong nu pas tot me door - ooit een vrouw was geweest. Plotseling lichtten haar doffe ogen op van hebzucht. 'Je mantel. Ik wil je mantel.'

'Mantel,' herhaalde de ander. Even keken ze elkaar woedend aan. 'Ik. Van mij,' voegde hij eraan toe.

'Nee. Dood jou,' antwoordde ze kalm. 'Dood jou ook,' zei ze tegen mij en ze kwam op me af. Ik haalde uit met mijn staf, maar ze sprong achteruit. Vliegensvlug draaide ik me om en zette het op een lopen. Met mijn staf in mijn ene hand worstelde ik om de sluiting van mijn mantel los te maken. Zonder ook maar één moment in te houden gooide ik hem van me af. Het was mijn enige redmiddel. Mijn benen zouden me niet lang meer dragen. Even later besepte ik dat ze de mantel te pakken moesten hebben, want achter me klonken woedende kreten. Ik bad dat het genoeg zou zijn om hen alle vier bezig te houden. De weg liep in een bocht, net

voldoende om me aan het zicht te onttrekken. Toch bleef ik doorlopen. Pas toen ik echt niet meer kon, durfde ik achterom te kijken. De weg lag breed en leeg achter me. Maar zodra ik een geschikte plek zag, verborg ik me tussen een groepje stekelige braamstruiken. Uitgeput spitste ik mijn oren, maar blijkbaar hadden mijn belagers het opgegeven. Ik nam een paar slokken water en probeerde op adem te komen. Eigenlijk had ik helemaal geen tijd voor dit uitstel. Ik moest terug naar de Hertenhorst.

Ik vind het nog altijd onbegrijpelijk dat ik daar in slaap ben gevallen, en toch was dat wat er gebeurde.

Toen ik wakker werd, voelde ik me beneveld. Alsof ik herstellende was van een ernstige verwonding of een lange ziekte. Mijn ogen waren gezwollen, mijn lippen opgezet en ik had een vieze smaak in mijn mond. Ik dwong mezelf mijn ogen open te doen en keek verbijsterd om me heen. Het licht werd minder, wolken verduisterden de maan.

Heel voorzichtig maakte ik me los uit de prikkerige struiken. Als een opgejaagd dier kwam ik uit mijn schuilplaats te voorschijn. Ik stelde mijn geest open om te zien of er leven in de buurt was, maar bovendien snoof ik de lucht op en keek scherp om me heen. Ik wist dat mijn geest niet in staat zou zijn gesmidsten op te merken, maar hoopte dat gemis goed te maken via de zintuigen van de bosdieren. Alles was echter rustig. Voorzichtig liep ik de weg op. Hij strekte zich verlaten

voor me uit. Ik wierp een blik op de hemel om mijn positie te bepalen en ging toen op weg in de richting van Smidshamer, waarbij ik zoveel mogelijk onder dekking van de bomen langs de weg probeerde te blijven. Het was al helemaal donker toen ik de heuveltop boven Smidshamer beklom. Speurend naar tekenen van leven bleef ik enige tijd staan, toen dwong ik mezelf verder te lopen. Er was wind opgestoken, zodat de maan af en toe vanachter de wolken te voorschijn kwam. Het licht was echter even verraderlijk als behulpzaam, want het tekende grillige schaduwen op de verlaten huizen en deed waterpoelen in de straten oplichten als glinsterende messen. Maar de straten van Smidshamer waren leeg. De haven lag er verlaten bij. Nergens steeg i

rook op uit een schoorsteen. De inwoners waren weggetrokken. Mijn huid prikte terwijl ik langs scheefgezakte deuren kroop in half verbrande huizen. De weg liep regelrecht naar de haven en kronkelde zich langs de kreek. Ooit had een ruwe stenen muur de weg afgeschermd tegen het water. Maar na een winter van stormen en wisselend tij was er van de muur niet veel meer over. Boven mijn hoofd joegen wolken langs de sterrenhemel. De maan die verstoppertje speelde gunde me af en toe een glimp van de haven. Het klotsen van de golven was als de ademhaling van een benevelde reus. Het was een nacht uit een droom en toen ik mijn blik op de havenmonding richtte, viel het

maanlicht op een rood schip dat vanuit de duisternis de haven van Smidshamer binnen voer. Het was alsof de rood geschilderde slanke romp door een zee van bloed in plaats van zout water sneed. In de dode stad achter me werd geen waarschuwingskreet gehoord. Als een dwaas stond ik daar op de muur, huiverend door wat ik zag, tot het geluid van de riemen me duidelijk maakte dat het geen droom was.

Ik liet mezelf plat op de grond vallen en dook weg tussen het drijfhout en de brokken steen die samenklonterden langs de muur. Van afschuw kon ik nauwelijks ademhalen. Mijn hoofd bonkte, alle lucht werd uit mijn longen gezogen. Ik moest mijn hoofd tussen mijn armen duwen en mijn ogen sluiten om mezelf weer in de hand te krijgen. Tegen die tijd dreven de zwakke geluiden die zelfs een heimelijk varende boot niet kan vermijden over het water naar me toe. Een man schraapte zijn keel, er beukte iets zwaars tegen het dek. Ik wachtte op een kreet waaruit bleek dat ze me hadden gezien. Maar ik hoorde niets. Voorzichtig hief ik mijn hoofd op en gluurde door de witgebleekte wortels van een aangespoelde boomstronk. Alles bleef stil, behalve dat het schip steeds dichterbij kwam. De riemen gingen omhoog en omlaag in geruisloze harmonie.

Al snel kon ik de Kapers horen praten. Hun taal leek op de onze, maar door de barse manier waarop zij werd gesproken, drong de betekenis van de woorden nauwelijks tot me door.

Een man sprong over de reling en waadde met een lijn naar de kant. Hij maakte het schip vast op niet meer dan twee scheeps lengten van de plek waar ik me had verstopt. Twee anderen, gewapend met messen, sprongen van boord, klommen tegen de muur rond de haven omhoog en gingen op de kade op wacht staan. Ik maakte me zo klein mogelijk en klampte me in mijn geest vast aan Roetje, zoals een kind in zijn angst voor nachtmerries bescherming zoekt bij een dierbaar stuk speelgoed. Ik moest naar hem toe, en dat betekende dat de Kapers me niet mochten vinden. Het besef van het eerste maakte op de een of andere manier het laatste minder onmogelijk.

Steeds meer mannen kwamen van boord. Uit alles bleek dat ze hier thuis waren. Pas toen ik hen lege watervaten zag uitladen, begreep ik waarom ze hier hadden aangelegd. Ik herinnerde me de bron die ik had gepasseerd. 'Vergiftig de bron voor je vertrekt,' hoorde ik Chade in gedachten zeggen. Maar ik had niets bij me waarmee ik dat had kunnen doen.

Na enige tijd werden er ook twee volle vaten uitgeladen, gevolgd door een man met een hele ham op zijn schouder. Met een vlezige klap liet hij hem op een van de rechtopstaande vaten neerkomen. Hij trok een mes en begon er hompen af te snijden, terwijl een van zijn maten het andere vat openmaakte. Blijkbaar waren ze niet van plan meteen weer te vertrekken. Als ze een vuur maakten of tot de ochtend

bleven, zou de schaduw van mijn boomstronk me geen bescherming meer kunnen bieden. Ik moest hier weg. Door nesten met zandvlooiën en kronkelend zeewier, over stukken drijfhout en kiezelstenen sleepte ik me op mijn buik door het zand. Het tij was veranderd. De golven sloegen luidruchtig tegen de rotsen en de wind voerde een regen van druppels mee. Ik was al gauw doorweekt en probeerde mijn bewegingen af te stemmen op het geluid van de brekende golven. De stenen waren bedekt met mosselen die in mijn handen en knieën drongen. Mijn stok zat me vreselijk in de weg, maar ik wilde mijn enige wapen niet kwijt. Pas toen ik de piraten een heel eind achter me had gelaten, kroop ik voorzichtig tegen de muur omhoog, de weg op. In de schaduw van een half verzakt pakhuis richtte ik me eindelijk op. Ik drukte me tegen de muur en keek om me heen.

Het was overal doodstil. Het schip en de wachtposten waren niet meer te zien. Opgelucht haalde ik adem en zocht vluchtig contact met Roetje. 'Ik kom eraan,' fluisterde ik. Toen ging ik weer op weg. Er stond nog altijd een harde wind. Mijn zilte, natte kleren plakten aan mijn lichaam en schuurden over mijn huid. Ik had honger, had het koud en was moe. Maar ik dacht niet aan opgeven. Mijn ogen gleden waakzaam heen en weer, ik hield mijn oren gespitst. Verlaten en donker lag de weg voor me, maar het volgende moment doemden er twee mannen op uit de duisternis. Toen ik me met een ruk

omdraaide, zag ik dat er ook een achter me stond. Door het geklots van de golven had ik hun voetstappen niet gehoord. Terwijl de maan weer achter een wolk verdween, werd de afstand tussen ons steeds kleiner. Ik duwde mijn rug tegen de muur van een pakhuis, hield mijn stok in gereedheid en wachtte af.

Zwijgend en ineengedoken kwamen ze op me af. Waarom schreeuwden ze niet? Waarom riepen ze hun makkers niet? Maar deze mannen jaagden niet als groep. Ze hoopten ieder voor zich dat de anderen het gevecht niet zouden overleven, zodat ze de buit voor zich alleen hadden. Dit waren geen Kapers, dit waren gesmidsten. Een gruwelijke kilte nam bezit van me. Het minste of geringste geluid zou de Kapers waarschuwen. Dus als de gesmidsten me niet doodden, zouden de Rode Kapers het wel doen. Maar als alle wegen leiden naar de dood, is vluchten zinloos. Ik zou de dingen nemen zoals ze kwamen. Ze waren met z'n drieën. Een had een mes. Maar ik had een stok, en ik wist hoe ik die moest gebruiken. Ze waren mager, haveloos en minstens zo hongerig en koud als ik. In een van hen herkende ik de vrouw van de vorige avond. Zwijgend sloten ze me in. Maar op dat moment werd alle mystieke kennis van Chade... alle vechterstactieken van Hod... kortom, alles wat ik had geleerd, als door de wind weggevoerd. Want terwijl de eerste van mijn belagers binnen het bereik van mijn stok kwam, voelde ik

Roetjes zwakke warmte uit mijn geest wegebben. 'Roetje!' fluisterde ik in een wanhopige bede dat hij bij me zou blijven. Maar ik zag alleen zijn staartje nog bewegen in een laatste poging om te kwispelen. Toen knapte de draad, de vonk doofde en ik was alleen.

Een zwarte golf van kracht sloeg als een vlag van krankzinnigheid door me heen. Ik stormde naar voren en boorde het uiteinde van mijn stok in het gezicht van een van de twee mannen. In één vloeiende beweging trok ik de stok weer terug en haalde uit naar de vrouw; met zoveel kracht dat de onderste helft van haar gezicht werd weggeslagen. Terwijl ze viel sloeg ik haar nogmaals, alsof ik met een visknuppel een haai te lijf ging, gevangen in een net. Toen kwam de derde op me af. Mijn stok kon ik niet gebruiken. Daarvoor was hij al te dichtbij. Dus ik gooide mijn wapen weg en ging hem met mijn blote handen te lijf. Zijn benige lichaam verspreidde een afschuwelijke geur. Toen ik hem op zijn rug had gewerkt, stonk zijn adem die langs mijn gezicht streek naar dood vlees. De manier waarop ik hem met mijn vuisten en nagels bewerkte, was nauwelijks menselijk te noemen. Maar ze hadden me bij de stervende Roetje vandaan gehouden. Dus het kon me niet schelen wat ik hem aandeed, zolang het maar pijnlijk was. Ik sleepte zijn gezicht over de keien, duwde mijn duim in zijn oog. Hij zette zijn tanden in mijn pols en klauwde mijn wang tot bloedens toe open. Toen hij eindelijk

verslapte in mijn worggreep, sleepte ik hem naar de muur langs de haven en gooide zijn lichaam van de rotsen.

Hijgend en met gebalde vuisten loerde ik in de richting van de Kapers. Ik daagde hen bijna uit tot een gevecht, maar de nacht was stil. Het geklots van de golven, de wind en het zachte gereutel van de stervende vrouw waren de enige geluiden. Een gevoel van leegte nam bezit van me en verdreef mijn krankzinnige woede.

Ik liet de andere twee gebroken lichamen achter voor de golven en de meeuwen en keerde ze de rug toe. Ze hadden niets uitgestraald terwijl ik hen doodde. Geen angst, geen woede, geen pijn, zelfs geen wanhoop. En terwijl ik mijn lange voettocht naar de Hertenhorst hervatte, voelde ik ook niets meer. Misschien, dacht ik, is smidsen besmettelijk en ben ik nu ook verdoemd. Maar het deed me niets. Van die tocht kan ik me weinig herinneren. Koud, vermoeid en hongerig legde ik de rest van de afstand af. Gesmidsten zag ik niet meer, en de weinige andere reizigers die ik tegenkwam, hadden net zomin behoefte aan contact als ik. De enige gedachte die me beheerste was dat ik terug moest naar de Hertenhorst. En naar Burrich. Bij mijn aankomst was het Lentefeest al twee dagen bezig. De wachten bij de poort hielden me staande.

'Het is Bas,' hijgde een van hen. 'Ze zeiden dat je dood was.'

'Hou toch je mond,' blafte de ander in wie ik Borg herkende. Met een blik op mij vervolgde hij haastig: 'Burrich is gewond.'

Hij ligt in de ziekenboeg.'

Ik knikte en ging de poort binnen.

In al mijn jaren op de Hertenhorst was ik nog nooit in de ziekenboeg geweest. Mijn kinderziekten en ongelukjes waren altijd door Burrich behandeld. Maar ik wist waar ik moest zijn. Nietsziend baande ik me een weg door de feestvierders, en ineens voelde ik me weer zes jaar oud. De hele lange weg van Maansoog naar hier had ik me aan Burrichs riem vastgeklampt. Zijn gewonde been had hem destijds erg veel pijn en last bezorgd. Maar niet één keer had hij me op een ander paard gezet of de zorg voor mij aan een ander toevertrouwd. Peinzend liep ik naar het witgeschilderde, stenen gebouw achter de barakken op de binnenplaats. Er stond niemand bij de ingang, dus ik liep ongehinderd naar binnen.

Op de grond lagen strooikruiden, de brede ramen lieten een stroom van licht en lucht binnen. Toch bezorgde de ruimte me een gevoel van ziekte en opsluiting. Dit was geen plek voor een man als Burrich. Op één na waren alle bedden leeg. Tijdens het Lentefeest hield geen soldaat het hier uit. Burrich lag met zijn ogen dicht op een smal veldbed, beschenen door de zon. Nog nooit had ik hem zo roerloos gezien. Hij had de dekens van zich af geduwd, zodat ik het verband om zijn borst kon zien. Zachtjes liep ik naar hem toe. Ik ging op de grond naast zijn bed zitten en nam zijn hand in de mijne.

'Bas.' zei hij zonder zijn ogen open te doen. Hij greep mijn hand stevig vast.

'Ja.'

'Je bent terug. Je leeft.'

'Ja, ik ben zo snel mogelijk hierheen gekomen. O, Burrich, ik was bang dat u dood was.'

'Ik dacht dat jij dood was. De anderen zijn al dagen terug.' Zijn ademhaling ging rappend. 'Natuurlijk heeft die bastaard bij alle anderen een paard achtergelaten.'

'U vergist u,' hield ik hem voor zonder zijn hand los te laten. 'Ik ben de bastaard.'

Hij deed zijn ogen open. Het wit van zijn linkeroog was vertroebeld met bloed, maar hij probeerde te glimlachen. De linkerkant van zijn gezicht was nog altijd opgezet. 'We zijn wel een fraai stel met zijn tweeën,' zei hij. 'Je moet die wang met kompressen behandelen. De wond zweert. Ben je soms door wilde dieren aangevallen?'

'Nee, door gesmidsten.' Ik kon me er niet toe zetten hem het hele verhaal te vertellen, maar voegde er slechts zacht aan toe: 'Hij heeft me ten noorden van Smidshamer laten afzetten.'

Burrichs gezicht vertrok van woede. 'Hij wilde het niet zeggen. Niet tegen mij. Tegen niemand. Ik heb zelfs iemand naar Veritas gestuurd. In de hoop dat de prins hem zou dwingen te zeggen wat hij met je had gedaan. Maar daar heb ik niets op gehoord. Ik zou hem moeten vermoorden.'

'Laat maar,' zei ik en ik meende het. 'Ik ben terug en ik leef nog. Ik heb gefaald, maar het is zoals u zei: er zijn nog meer dingen die het leven de moeite waard maken.'

Burrich verschoof ongemakkelijk. 'Het zal een teleurstelling voor hem zijn.' Hij slaakte een beverige zucht. 'Ik ben overvallen. Door iemand met een mes. Ik weet niet wie het is geweest.'

'Hoe erg is het?'

'Niet best voor iemand van mijn leeftijd. Hij heeft zijn mes maar één keer in me kunnen steken. Maar ik ben gevallen en op mijn hoofd terechtgekomen. Ik ben twee dagen bewusteloos geweest. Ach, Bas, je hond... Hij heeft je hond gedood.'

'Dat weet ik.'

'Het was een snelle dood,' zei Burrich alsof hij me wilde troosten. Ik verstijfde bij die leugen. 'Hij is dapper gestorven,' verbeterde ik hem. 'Zonder hem zou u meer dan één messteek hebben opgelopen.'

Burrich zweeg geruime tijd. 'Je was erbij,' zei hij ten slotte. 'Het was geen vraag, en er kon geen enkel misverstand bestaan over wat hij bedoelde.'

'Ja,' hoorde ik mezelf zeggen.

'Je was erbij, terwijl je je op het Vermogen had moeten concentreren?' Hij verhief zijn stem in verontwaardiging.

'Burrich, zo was het niet...'

Hij trok zijn hand uit de mijne en schoof zo ver mogelijk bij me vandaan. 'Ga weg.'

'Burrich, het kwam niet door Roetje. Ik beschik niet over het talent voor het Vermogen. Dus gun me alstublieft wat ik wel heb. Laat me zijn zoals ik ben. Ik doe er niets verkeerd mee. Ook zonder dat kan ik goed met dieren overweg. Omdat u me daartoe hebt gedwongen. Maar als ik mijn talent gebruik kan ik...'

'Blijf weg uit mijn stallen. En blijf weg bij mij.' Hij rolde zich weer om zodat hij me kon aankijken. Tot mijn verbazing liep er een traan over zijn donkere wang. 'Jij zou gefaald hebben? Nee, Bas. Ik heb gefaald. Ik ben te zacht geweest. Ik had het meteen bij het eerste teken uit je moeten slaan. "Ik vertrouw erop dat je hem waardig zult grootbrengen." Dat waren Chevalrics laatste woorden. Maar ik heb hem in de steek gelaten. Net zoals ik jou in de steek heb gelaten. Als je niet met het Oude Begrip had gerommeld, had je het Vermogen kunnen leren. Geen wonder dat Galen je naar Smidshamer heeft gestuurd.' Hij zweeg even. 'Bastaard of niet, je had een waardig zoon voor Chevalric kunnen worden. Maar je hebt het allemaal vergooid. En waarvoor? Voor een hond. Ik weet wat een hond kan zijn voor een man, maar je gooit je leven niet weg voor een...'

'Het was niet zomaar een hond,' viel ik hem bijna grof in de rede. 'Het was Roetje. Mijn vriend. En ik heb het niet alleen

voor hem gedaan. Ik heb het ook voor u gedaan. Omdat ik dacht dat u me nodig had. Roetje is al dagen geleden gestorven. Dat weet ik. Maar ik ben teruggekomen voor u.'

Hij zweeg zo lang dat ik dacht dat hij niets meer zou zeggen. 'Dat had je niet hoeven doen,' zei hij ten slotte zacht. 'Ik zorg wel voor mezelf.'

Bars voegde hij eraan toe: 'Dat heb ik altijd gedaan.'

'En voor mij,' zei ik. 'U hebt ook altijd voor mij gezorgd.'

'En daar zijn we geen van beiden beter van geworden. Moge Eda me verdoemen,' zei hij langzaam. 'Je ziet wat er van je is geworden. Ga weg. Ga alsjeblieft weg.' Weer draaide hij me de rug toe, en ik bespeurde een gevoel van verlies in hem.

Langzaam kwam ik overeind. 'Ik zal een spoeling van helenabladeren maken voor uw oog. Ik kom het vanmiddag even brengen.'

Je hoeft me niets meer te brengen. Doe wat je wilt, wees zoals je wilt zijn. Ik trek mijn handen van je af.'

Terwijl ik de ziekenboeg verliet, keek ik nog één keer achterom. Burrich had zich niet bewogen, maar zelfs zijn rug leek ouder, kleiner. Zo keerde ik terug naar de Hertenhorst. Een ander dan het naïeve kind dat enkele dagen daarvoor was vertrokken. Er werd weinig ophef gemaakt over het feit dat ik niet dood bleek te zijn. Al was het alleen maar omdat ik daar niemand de kans toe gaf. Van Burrichs bed ging ik rechtstreeks naar mijn kamer. Ik waste me, trok andere kleren

aan en ging naar bed voor een onrustige nacht. De resterende dagen van het Lentefeest at ik 's avonds alleen in de keuken. Ik schreef een briefje aan de koning, waarin ik het vermoeden uitte dat de Rode Kapers de bron bij Smidshamer regelmatig gebruikten. Hij antwoordde niet en daar was ik blij om. Ik had geen behoefte aan contact. Met wie dan ook. Galen presenteerde zijn nieuwe coterie met veel pracht en plechtigheid aan de koning. Gedurende die zomer richtte hij nog slechts één keer het woord tot me, zij het indirect. We kwamen elkaar tegen op de binnenplaats, niet lang na het Lentefeest. Hij praatte met Regaal, maar terwijl ze me passeerden zei hij schamper: 'Meer levens dan een kat.'

Ik heb hem nooit ter verantwoording geroepen over zijn poging me de dood in te jagen. En hij deed vanaf dat moment alsof ik lucht was. Het was alsof ik met Roetje alles was kwijtgeraakt. Maar misschien maakte ik in mijn verbittering het weinige dat me nog restte, zelf wel kapot. Wekenlang was ik niet te benaderen en joeg ik iedereen die zo onverstandig was me aan te spreken tegen me in het harnas met kwetsende opmerkingen. De nar ontweek me. Chade liet zich niet zien. Patience zag ik maar drie keer. De eerste twee keer dat ze me bij zich riep deed ik nog enigszins mijn best om beleefd te blijven. Maar de derde keer verveelde haar gebabbel me zo dat ik eenvoudig opstond en wegliep. Daarna riep ze me niet meer bij zich. Maar uiteindelijk kreeg ik behoefte aan iemand

om mee te praten. Roetje had een grote leegte in mijn leven achtergelaten. En ik had niet verwacht dat mijn verbanning uit de stallen zo'n vernietigende uitwerking op me zou hebben. Ik snakte ernaar om met Mollie te praten. Om haar alles te vertellen dat me was overkomen. Vanaf mijn allereerste dag op de Hertendorst. Ik stelde me voor hoe we samen op het strand zouden zitten. Als ik mijn hele verhaal had verteld, zou ze me niet veroordelen, maar slechts mijn hand in de hare nemen. Eindelijk zou er iemand zijn die alles wist. Eindelijk zou ik niets meer voor haar hoeven te verbergen. En ze zou zich niet van me afkeren. Verder durfde ik niet te denken. Toen ik me een maand of twee later eindelijk in de stad waagde, had ik in de mand aan mijn arm een fles kersenwijn en vijf kleine, gele rozen, die ik voor de prijs van een paar flinke schrammen in de Vrouwentuin had geplukt. Ik zei tegen mezelf dat ik wel zou zien hoe het zou lopen. Dat ik haar niet alles hoefde te vertellen. Dat ik haar zelfs niet eens hoefde te zien. Ik hoefde pas op het laatste moment een besluit te nemen. Maar toen bleek dat alle besluiten al waren genomen. Toen ik de straat van de kaarsenmakerij insloeg, zag ik Mollie nog net aan de arm van Bittersteen vertrekken. Hun hoofden waren dicht bij elkaar en ze praatten zachtjes. Toen Bittersteen aarzelend zijn hand tegen haar wang legde, was Mollie ineens een vrouw. Een vrouw die ik niet kende. En de twee jaar leeftijdsverschil waren een onoverbrugbare

kloof geworden. Die nacht dronk ik meer dan ik ooit had gedaan. En toen ik de volgende morgen wakker werd, lag ik tussen de struiken langs de weg, halverwege de helling naar de burcht.

18

De praktijk

Chade Valster, persoonlijk raadgever van koning Vlijm, verrichte gedurende de periode voorafgaand aan de oorlogen met de Rode Kapers een uitgebreide studie naar het verschijnsel smidsen. Uit zijn schrijftabletten weten we het volgende: Netta, de dochter van de visser Gillus en de boerin Ryda, werd op de zeventiende dag na het Lentefeest uit haar dorpje Goedwater ontvoerd. Drie dagen later werd ze gesmidst teruggestuurd. Haar vader werd bij diezelfde overval gedood en haar moeder, die nog vijf jongere kinderen had, was daardoor niet in staat de zorg voor Netta op zich te nemen. Op het moment van de overval was het meisje veertien zomers oud. Ongeveer zes maanden nadat ze was gesmidst, kwam ze onder mijn hoede.

Toen ze bij me werd gebracht, was ze smerig, verwaarloosd en erg verzwakt door honger en kou. Op mijn aanwijzingen werd ze gewassen, ze kreeg schone kleren en werd ondergebracht in een kamer vlak bij de mijne. Ik behandelde haar zoals ik dat met een wild dier zou hebben gedaan. Elke dag bracht ik haar zelf haar eten en ik bleef bij haar zitten terwijl

ze at. Verder zag ik erop toe dat haar kamer werd schoongehouden en dat ze alles had wat een vrouw nodig heeft om zich comfortabel te voelen: water om zich te wassen, borstels, kammen, enzovoort. Bovendien zorgde ik ervoor dat ze alle benodigdheden kreeg om te borduren, want ik had ontdekt dat ze dat voor haar ontvoering altijd graag had gedaan. Mijn bedoeling bij dit alles was te zien of een gesmidste, onder gunstige omstandigheden, weer enige gelijkenis kon gaan vertonen met de persoon die hij of zij vroeger was geweest.

Zelfs een wild dier zou onder deze omstandigheden een zekere mate van tamheid hebben ontwikkeld. Maar Netta reageerde volstrekt onverschillig. Ze had niet alleen alle menselijke gedragingen afgelegd, maar het gezonde verstand van een dier bezat ze ook niet. Ze at - met haar handen - tot ze verzadigd was en gooide wat ze te veel had op de grond, waar ze er even later zelf doorheen liep. Ze waste zich niet en verzorgde zich ook verder op geen enkele manier. Zelfs de meeste dieren bevuilen slechts een deel van hun nest, maar Netta was als een muis die zijn uitwerpselen overal laat vallen. Het kon haar niet schelen of haar slaappleats daardoor ook smerig werd.

Ze negeerde mijn pogingen om een normaal gesprek te voeren. Alleen door haar haar eten te onthouden, lukte het me nog wel eens haar aan de praat te krijgen. Het was

duidelijk dat ze zich haar familie goed herinnerde, maar het interesseerde haar hoegenaamd niet wat er van hen was geworden. Over de periode van haar ontvoering wist ze alleen te vertellen dat ze in de buik van een schip gevangen was gehouden en dat ze nauwelijks genoeg te eten en te drinken had gekregen. Voor zover ze zich herinnerde, was haar niets ongebruikelijks voorgezet en hadden de Kapers haar met geen vinger aangeraakt. Vandaar dat ik niets wijzer werd over de manier waarop het smidsen te werk ging. Dat betekende een enorme teleurstelling voor me, want ik had gehoopt dat voldoende kennis me in staat zou stellen het proces ongedaan te maken. Door veel tegen haar te praten probeerde ik haar weer wat menselijkheid bij te brengen. Tevergeefs. Ze toonde geen enkele belangstelling voor de borduurspullen, noch voor enig ander tijdverdrijf. Het enige wat ze deed, was eten en slapen, zitten of liggen, zowel geestelijk als lichamelijk volstrekt passief. Wanneer ik haar gebak of iets lekkers bracht, at ze tot ze moest braken en vervolgens at ze weer verder. Het gebeurde regelmatig dat ze de muizen die door haar smerigheid werden aangetrokken met verbijsterende snelheid wist te vangen, waarna ze de diertjes tegen de muur te pletter gooide. Een kat die zich in haar kamer waagde, onderging hetzelfde lot. Ik behandelde haar met allerlei elixers en kruidentheeën. Ik liet haar vasten, ik probeerde stoombaden, purgeermiddelen, hete en koude onderdompelingen. Ik liet

haar een volle dag en nacht slapen. Maar er veranderde niets. Ik gaf haar een zo hoge dosis elfenbast dat ze twee nachten niet kon slapen, maar daarvan werd ze alleen maar prikkelbaar.

Wat ik ook probeerde, ik werd niets wijzer over de manier waarop haar verandering tot stand was gekomen.

Op een avond gaf ik haar een driedubbele dosis slaapdrank. Schoongebad en met glanzend geborsteld haar liet ik haar terugbrengen naar haar dorp om daar op eervolle wijze te worden begraven. Althans één familie kon een streep onder de geschiedenis zetten. De meeste andere bleven zich nog maanden en jaren afvragen wat er was geworden van degenen die hun ooit zo dierbaar waren geweest. Er waren in die periode meer dan duizend ongelukkigen van wie bekend was dat ze waren gesmidst.

Het was geen loos dreigement geweest. Burrich wilde inderdaad niets meer met me te maken hebben. In de stallen en de hondenverblijven was ik niet langer welkom. Vooral Cob ontleende hieraan een wreed genoegen. Wanneer ik Zwartvoet wilde zadelen, versperde hij me de toegang. 'Laat mij u uw paard brengen, meester,' zei hij dan kruiperig. 'De stalmeester ziet niet graag iemand in zijn stallen die daar niets te zoeken heeft.' En dus had ik geen andere keus dan te wachten terwijl Zwartvoet werd gezadeld. Cob mestte haar stal uit en voerde en verzorgde haar. Het stak me te zien hoe snel

ze zich weer aan hem ging hechten. Ze was maar een paard, zei ik tegen mezelf. Dus ik kon het haar niet kwalijk nemen. Maar voor de zoveelste keer in mijn leven voelde ik me in de steek gelaten.

Ineens had ik tijd over. Vroeger had ik de ochtend altijd met Burrich in de stallen doorgebracht. Nu had ik daar niets meer te zoeken. Fedwren was zoals elke zomer het land in getrokken. Vrouwe Patience durfde ik niet meer onder ogen te komen. Aan Mollie dacht ik niet eens. Zelfs mijn bezoeken aan de taveerne waren eenzame avonturen geworden. Kobbe was als leerling in dienst getreden bij een poppenspeler en Dirk had aangemonsterd op een zeeschip. Kortom, ik had niets te doen en ik was alleen.

Het was een ellendige zomer, en niet alleen voor mij. Hoewel ik me eenzaam en verbitterd ettelijke malen per week bezatte, was ik me er scherp van bewust dat de Rode Kapers hoe langer hoe brutaler werden en de Zes Hertogdommen plunderden waar ze maar konden. Behalve met de bekende dreigementen kwamen ze die zomer voor het eerst ook met eisen: graan, vee, slaven... De koning weigerde erop in te gaan, maar het aantal ontvoeringen steeg, evenals het aantal gesmidsten.

De kustbewoners trokken weg uit hun steden en dorpen. Dat was hun niet kwalijk te nemen, maar daardoor werd onze kustlijn nog kwetsbaarder. Steeds meer soldaten moesten

worden geronseld, met als gevolg dat er steeds meer soldij moest worden betaald. Het volk morde onder de zware druk van de voortdurend opgevoerde belastingen en de dreiging van de Rode Kapersschepen. Ongeveer een maand na mijn terugkeer opende Chade zijn deur voor me. Ik voelde me verwaarloosd en liep nors de trap op. Maar eenmaal boven was ik getroffen door de vermoeide uitdrukking op zijn gezicht. 'Ik ben blij je te zien,' zei hij, maar zijn gelaatstrekken verrieden geen enkele blijheid.

'Vandaar dat u niet kon wachten me te verwelkomen,' zei ik zuur. Hij keek op van een vijzel met zaden. 'Het spijt me. Ik dacht dat je misschien behoefte had aan rust. Om weer op krachten te komen.'

Hij wijdde zich weer aan zijn zaden. 'De afgelopen winter en lente zijn voor mij ook niet gemakkelijk geweest. Zullen we proberen het verleden achter ons te laten en de draad weer op te pakken?'

Het was een redelijk voorstel, besepte ik.

'Alsof ik een keus heb,' zei ik sarcastisch.

Chade hield even op met stampen. 'Nee,' zei hij ten slotte. Nee, die heb je niet, net zomin als ik.' Hij nam me op van het hoofd tot de voeten en hervatte zijn werk. 'De rest van de zomer drink je niets anders dan water en thee. Je zweet stinkt naar wijn. En voor iemand die nog zo jong is, zijn je spieren veel te slap. Al dat gemediteer bij Galen heeft je lichaam geen

goed gedaan. Vanaf vandaag klim je vier keer per dag naar Veritas' torenkamer. Om hem zijn eten te brengen en de verschillende kruidentheeeën waarvan ik je de receptuur zal leren. Misschien zul je dan tot de conclusie komen dat ik een goede reden had om me even niet met jou bezig te houden. Daarnaast heb ik nog een aantal andere opdrachten voor je.' Hij had gelijk. 'Ik heb inderdaad lopen lanterfant,' moest ik beschaamd toegeven.

'Je bent stom geweest,' zei Chade instemmend. 'De afgelopen maand was dé kans om je leven in eigen hand te nemen. In plaats daarvan heb je je gedragen als... als een verwende vlerk. Het verbaast me niets dat Burrich zich van je heeft afgekeerd.' Ik verbaasde me er allang niet meer over dat Chade alles scheen te weten. Maar deze keer was ik ervan overtuigd dat hij de werkelijke reden niet kende en ik had er ook geen enkele behoefte aan hem uit de droom te helpen.

'Ben je er al achter wie heeft geprobeerd hem te vermoorden?'

'Daar... daar heb ik me eerlijk gezegd niet in verdiept.'

Er verscheen een uitdrukking van afkeer en verwarring op zijn gezicht. 'Maar jongen, je bent jezelf niet! Zes maanden geleden zou je de stallen tot de laatste steen hebben afgebroken om erachter te komen. Wat is er met je?'

Ik sloeg mijn ogen neer. Hij had gelijk. Het liefst zou ik hem alles vertellen. Behalve dat ene. Daar wilde ik met niemand

over praten. 'Ik zal u vertellen wat ik over de aanval op Burrich weet.' En dat deed ik.

'En degene die dit allemaal heeft gezien...' vroeg hij toen ik was uitgesproken. 'Kende die de overvaller?'

'Hij heeft hem niet goed kunnen zien,' zei ik ontwijkend. Het had geen zin Chade te vertellen dat ik precies wist hoe hij rook, maar dat ik slechts een vaag beeld had van hoe hij eruitzag. Chade was even stil. 'Nou ja, hou je ogen en oren wijd open. Ik wil dolgraag weten wie er zo dapper is om de stalmeester van de koning in zijn eigen stallen te overvallen.'

'Dus u denkt dat het niet zomaar een persoonlijke kwestie was?'

vroeg ik voorzichtig.

'We mogen geen overhaaste conclusies trekken. Maar op mij komt de hele kwestie over als een soort openingszet. Iemand probeert iets op gang te brengen, maar zijn eerste zet is mislukt. Laten we hopen dat wij daar ons voordeel mee kunnen doen.'

'Kunt u me ook zeggen waarom u dat denkt?'

'Dat zou ik wel kunnen, maar dat doe ik niet. Je moet je eigen conclusies kunnen trekken, onafhankelijk van de mijne. Zo, en nu zal ik je de receptuur van de kruidentheeeën leren.'

Ik was diep gekwetst dat hij me niets had gevraagd over mijn tijd bij Galen of over mijn proeve. Blijkbaar had hij verwacht dat ik zou falen. Maar terwijl hij de ingrediënten van de brouwsels voor Veritas opsomde, maakte mijn gekwetstheid

plaats voor afschuw. De doses van de diverse stimulerende middelen waren enorm!

Ik had Veritas de laatste tijd nauwelijks gezien, maar Regaal was daarentegen zeer nadrukkelijk aanwezig. Ik kreeg de indruk dat hij zijn opdracht om een bruid voor zijn broer te vinden gebruikte als excuus om zich nog kleuriger en rijker uit te dossen dan anders. De zeldzame momenten waarop ik Veritas of de koning had gezien, hadden ze allebei een vermoeide, afgetobde indruk gemaakt. Vooral Veritas. Het was me opgevallen dat hij at als een zieke, zonder enige eetlust. Vlees en brood nam hij helemaal niet, alsof de inspanning om te kauwen hem te veel was. In plaats daarvan beperkte hij zich tot soep en pap.

'Hij is veel te intensief met het Vermogen bezig, hoorde ik van de koning. Maar ook Vlijm kon me niet vertellen waarom het hem zo uitput. Waarom het lijkt alsof het vlees van zijn botten valt. Dus geef ik hem tonicums en elixers en probeer ik hem zover te krijgen dat hij wat rust neemt. Maar dat kan hij niet, zegt hij. Door zijn inspanningen weet hij de stuurhui van de Rode Kapersschepen zodanig in verwarring te brengen dat hun schepen op de rotsen lopen. En dus vindt hij in bed geen rust en zit hij de hele dag in zijn stoel voor het raam.'

'Maar heeft hij dan niets aan de nieuwe coterie van Galen?'

vroeg ik jaloers, bijna hopennd dat deze nutteloos was gebleken. Chade zuchtte. 'Volgens mij gebruikt hij ze zoals ik

postduiven zou gebruiken. Hij heeft hen op de torens van de burcht gestationeerd om instructies door te geven aan zijn soldaten en om van hen waarschuwingen te ontvangen wanneer de Rode Kapersschepen worden gesignaleerd. Maar de verdediging van onze kusten vertrouwt hij hun niet toe. Daarvoor hebben ze te weinig ervaring, zegt hij. Ze zouden zichzelf kunnen verraden, wanneer ze iemand door het Vermogen proberen te beïnvloeden. Begrijpen doe ik het niet. Maar ik weet wel dat hij dit niet veel langer kan volhouden. Ik zou willen dat de zomer ten einde was, zodat de winterstormen de Rode Kapersschepen naar hun thuishavens joegen. Want ik ben bang dat de prins door zijn inspanningen wordt verteerd.'

Ik beschouwde zijn woorden als een verwijt vanwege mijn falen en verviel in mokkig stilzwijgen. Na mijn maandenlange afwezigheid leek het vertrek me zowel vreemd als vertrouwd. Zoals altijd slingerden overal attributen rond die hij gebruikte voor zijn werk met kruiden. In de hoeken lagen kleine boties, als bewijs van Sluips activiteiten. De vloer lag bezaaid met stapels schrijftabletten en rollen papier. Zo te zien was hij bezig met een studie van de Ouderlingen. Ik was geïntrigeerd door de gekleurde illustraties. Een van de schrijftabletten, duidelijk ouder dan de rest, stelde een Ouderling voor als een soort gouden vogel met het hoofd van een mens en een kroon van stekels. Ik begon de woorden te spellen. De tekst

was in het Pinche, een eeuwenoude taal die ooit was gesproken in Kwarts, het meest zuidelijk gelegen hertogdom. Veel van de geschilderde symbolen waren verbleekt of van het oude hout gesleten. Bovendien was mijn Pinche nooit erg goed geweest. Chade kwam naast me staan.

'Weet je,' begon hij vriendelijk. 'Het viel niet mee, maar ik heb me aan mijn woord gehouden. Galen eiste volledige controle over zijn leerlingen, dus ik mocht me in geen enkel opzicht met je bemoeien. Bovendien - en dat heb ik je ook gezegd - houdt mijn invloed op bij de muur rond de Koninginnetuin. Daar ben ik blind.'

'Dat wist ik,' zei ik zacht.

'Toch was ik het niet oneens met wat Burrich heeft gedaan. Maar ik had mijn koning mijn woord gegeven. Dat was de enige reden dat ik geen contact met je heb gezocht.' Hij zweeg even. 'Ik weet dat het een moeilijke tijd voor je is geweest. Ik wou dat ik je had kunnen helpen. En je moet er niet te zwaar aan tillen dat je... eh...'

'Gefaald hebt,' maakte ik de zin voor hem af. Ik zuchtte verdrietig.

'Laten we het er maar niet meer over hebben, Chade. Er is niets aan te doen.'

'Dat besefik.' Voorzichtig voegde hij eraan toe: 'Maar misschien kunnen we wel gebruik maken van wat je over het Vermogen hebt geleerd. Als je me kunt helpen het te

begrijpen, ben ik misschien beter in staat om Veritas' krachten te sparen. De kennis is eeuwenlang geheimgehouden... In de oude rollen wordt er nauwelijks over gesproken, behalve dan dat bepaalde veldslagen zijn gewonnen, doordat een koning de vijand via het Vermogen in verwarring wist te brengen. Maar hoe het werkt, hoe...'

'Hou maar op,' riep ik gefrustreerd. 'Bastaarden zijn een dergelijke kennis niet waardig. Dat is door mijn geval maar al te duidelijk bewezen.'

Even werd het stil. Ten slotte slaakte Chade een diepe zucht. 'Tja, misschien heb je gelijk. Ik heb me de afgelopen maanden ook in het smidsen verdiept. Maar daarbij heb ik alleen ontdekt wat het niet is, en welke behandeling niet helpt. De enige zinvolle remedie die ik heb gevonden, is door de eeuwen heen de remedie voor alles gebleken.'

Ik sloot de rol papier die ik had bestudeerd, wetend wat er zou komen. En ik had me niet vergist.

'De koning heeft een opdracht voor je.'

Die zomer doodde ik zeventien keer voor mijn koning. Het zou me misschien zwaarder zijn gevallen als ik uit zelfverdediging al niet eerder had gedood. De opdracht was eenvoudig. Met een mand vergiftigde broden reisde ik langs wegen waar volgens de berichten reizigers waren aangevallen. Zodra de gesmidsten me aanvielen, gooide ik de mand met broden van me af en maakte ik me uit de voeten.

Het gif was niet wreder dan nodig, maar om effect te hebben, zelfs in de kleinste dosering, moest het wel heel krachtig zijn. Vandaar dat de gesmidsten geen vredige dood stierven, maar wel een snelle. Tegen de tijd dat het nieuws de Hertenhorst bereikte, had Chade al een verhaal verspreid dat ze waren gestorven door het eten van rotte vis. Familieleden ontfermden zich vervolgens over de lichamen en gaven hun een fatsoenlijke begrafenis. Ik zei tegen mezelf dat de nabestaanden waarschijnlijk vooral opgelucht waren en dat de gesmidsten een snellere dood waren gestorven dan wanneer ze de volgende winter zouden zijn verhongerd. Zo raakte ik eraan gewend om te doden, en ik had al bijna twintig moorden op mijn naam staan, voordat ik een man moest doden die ik eerst in de ogen moest kijken. Het ging om een lage edelman met landerijen aan het Meer van Tur. Het verhaal bereikte de Hertenhorst dat hij in een vlaag van drift het kind van een bediende had geslagen en het meisje daardoor van haar verstand had beroofd. De heer had vervolgens een royaal bedrag als ereschuld betaald, en door dat te accepteren had de bediende zijn recht verspeeld om de koning een uitspraak te laten doen. Maar enige maanden later kwam een nicht van het meisje naar het hof met het verzoek om een gesprek met de koning.

Ik werd naar het Meer van Tur gestuurd om haar beweringen te controleren en vond daar het meisje als een hond

vastgebonden aan de stoel van de landheer. Maar dat was nog niet alles. Haar zwellende buik verried dat ze een kind verwachtte. Toen de edelman me een kristallen bokaal met wijn aanbood en me vroeg naar het laatste nieuws van het hof, kostte het me dan ook weinig moeite om zijn glas tegen het licht te houden en de kwaliteit van zowel bokaal als inhoud te prijzen. Kort na mijn vertrek, een paar dagen later, werd de landheer ziek. En nog een maand later stierf hij, schuimbekkend en halfkrankzinnig. De nicht nam zowel het meisje als het kind in huis. Tot op de dag van vandaag heb ik geen spijt van mijn daad, noch van mijn keuze voor een langzame dood.

Wanneer ik niet op pad was om te doden, bediende ik prins Veritas. Ik herinner me de eerste keer dat ik alle trappen opklom naar zijn torenkamer, zorgvuldig het dienblad op mijn hand balancerend. Ik had verwacht dat er een schildwacht voor zijn deur zou staan. Maar er was niemand. Ik klopte en toen ik geen antwoord kreeg, betrad ik zachtjes het vertrek. Veritas zat in een stoel bij het raam. Een zomerse zeewind blies naar binnen. Het had een gezellige kamer kunnen zijn, licht en luchtig op een benauwde zomerdag. In plaats daarvan wekte het vertrek op mij de indruk van een gevangenis. Voor het raam stond een stoel, met daarnaast een kleine tafel. De hoeken van de kamer lagen vol stof, de vloer was bezaaid met verkruiemd strooiriet. Veritas zat met zijn

kin op zijn borst, alsof hij was ingedommeld, maar ik voelde de zinding van zijn inspanningen. Zijn haar was ongekamd, zijn kaken in lang niet geschoren. Zijn kleren slobberden om zijn lichaam.

Ik duwde de deur dicht met mijn voet en zette het blad op de tafel. Toen wachtte ik zwijgend af. Na enkele minuten keerde hij terug in de werkelijkheid. Hij keek naar me op met een zweem van zijn oude glimlach. 'Wat is dit?' vroeg hij, wijzend op het blad.

'Uw ontbijt, heer.' Ik nam de deksels van de borden. Warm brood met honing en rozijnen, koud vlees, een schaal met aardbeien en een kommetje room. Stuk voor stuk kleine hoeveelheden, bijna kinderporties. Ik schonk een mok vol met dampende thee, zwaar gekruid met gember en pepermint om de bittere smaak van de gemalen elfenbast te overstemmen.

Veritas keek ernaar en toen weer naar mij. 'Die Chade. Hij geeft het ook nooit op.' Het klonk luchtig, alsof Chade dagelijks ter sprake kwam.

'U moet eten. Anders kunt u uw werk niet blijven doen,' zei ik effen.

'Ja, je zult wel gelijk hebben,' zei hij vermoeid. Hij at zonder ervan te genieten en sloeg de thee in één teug achterover, alsof het een medicijn was. Toen leunde hij uitgeput achterover in zijn stoel. Ik nam hem aandachtig op. De dosis

elfenbast in de thee zou Zwartvoet over de muren van zijn stal hebben doen springen.

'Prins?' vroeg ik toen hij roerloos bleef zitten. 'Veritas? Is alles goed met u?'

'Veritas,' herhaalde hij verdwaasd. 'Ja, dat hoor ik liever dan "heer" of "prins". Vertel mijn vader maar dat ik heb gegeten. Gehoorzaam als altijd. Zo, en nu moet ik weer aan het werk.'

Zijn blik dwaalde in de verte. Zo zacht als ik kon stapelde ik de borden op elkaar. Met het blad liep ik naar de deur. Maar toen ik de grendel optilde, hield zijn stem me tegen.

'Jongen?'

'Heer?'

'Wat heb ik nou gezegd?' zei hij waarschuwend.

'Veritas?'

'Wil jij Leon mee naar buiten nemen? Hij kwijnt weg hier binnen.'

'Goed, heer... Veritas.'

En zo kreeg ik de zorg over de oude wolfshond, die zijn beste jaren had gehad. Elke dag nam ik hem mee naar buiten en joegen we door de heuvels en over de rotsen naar wolven die daar al twintig jaar niet meer waren gezien. Zoals Chade al had gezegd, was mijn conditie bedroevend. Aanvankelijk kon ik zelfs de oude hond amper bijhouden. Maar naarmate de dagen verstreken kregen we allebei onze veerkracht terug en wist Leon zelfs een paar konijnen voor me te verschalken. Nu

Burrich me uit zijn domein had verbannen, gebruikte ik mijn talent voor het Oude Begrip naar hartelust. Maar zoals ik lang geleden al had ontdekt, kon ik wel met Leon praten, maar er vormde zich geen echte band. Hij was oud en had zijn hart voorgoed aan Veritas geschonken.

Vier keer per dag beklom ik de steile wenteltrap en probeerde ik Veritas over te halen iets te eten. Soms was het alsof ik tegen een kind praatte of een beverige oude man. Maar op andere dagen vroeg hij naar Leon en naar de gebeurtenissen in de stad. Het gebeurde echter ook dat ik er een paar dagen niet was, omdat ik een andere opdracht had uit te voeren. Meestal leek hij mijn afwezigheid niet eens op te merken. Maar toen ik bij een gevecht met gesmidsten een messteek had opgelopen, sloeg hij me oplettend gade. 'Wat zouden ze ons uitlachen als ze wisten dat we onze eigen mensen vermoorden.'

Ik verstijfde en wist niet wat ik daarop moest zeggen. Voor zover ik wist, waren alleen Vlijm en Chade op de hoogte van mijn daden. Maar Veritas had zijn blik alweer op de verte gericht, en ik vertrok zonder een woord te zeggen.

Ongevraagd begon ik ook andere dingen voor hem te doen. Op een dag veegde ik de kamer aan terwijl hij zat te eten, en later die avond beklom ik een keer extra de trap met een zak strooiriet met kruiden. Ik had me zorgen gemaakt dat ik hem misschien te veel zou afleiden, maar Chade had me geleerd

hoe ik me geruisloos moest bewegen. Een andere keer viel het me op hoe hard de stoel was waarin hij zat te doezelen. Dus bracht ik kussens mee die hij aanvankelijk negeerde, maar na enkele dagen had hij ze achter zijn rug geschikt. De kamer bleef kaal, maar ik voelde dat hij dat nodig had om zich optimaal te kunnen concentreren. Dus bracht ik hem slechts de noodzakelijkste dingen om hem wat meer comfort te bieden. Geen tapijten of draperieën, geen vazen met bloemen of rinkelende windklokken, maar potten met bloeiende tijm tegen de hoofdpijnen die hem kwelden. Op een stormachtige dag bracht ik hem een deken als bescherming tegen de regen en kou die door het open raam naar binnen sloegen.

Omdat hij in zijn stoel zat te slapen, legde ik de deken voorzichtig over hem heen en ging op de grond tegen de zijkant van zijn stoel zitten. Ondanks de zomerse regenbui en de stormachtige wind heerste er in de kamer een vredige rust. Ik moet zijn weggedoezeld, want toen ik wakker werd lag zijn hand op mijn haar.

'Hebben ze gezegd dat je me in de gaten moet houden? Zelfs als ik slaap? Waar zijn ze bang voor?'

'Ze hebben helemaal niets gezegd, Veritas. Alleen dat ik u eten moet brengen en dat ik ervoor moet zorgen dat u het opeet. Dat is alles.'

'En die dekens en kussens, en potten met geurige bloemen?'

'Dat heb ik uit mezelf gedaan, prins.' Op dat moment beseftte ik dat we niet hardop praatten. Met een ruk ging ik rechtop zitten en keek hem aan.

Ook Veritas scheen tot zichzelf te komen. Hij ging verzitten in zijn ongemakkelijke stoel. 'Ik zegen deze storm waardoor ik even kan rusten. Bovendien heb ik hun weervoorspellers ervan weten te overtuigen dat ze niet meer dan een zomerse bries hoeven te verwachten. Met als gevolg dat drie van hun schepen inmiddels wanhopig proberen op koers te blijven.' Hij zweeg even. 'Ik moet je om vergiffenis vragen, jongen. Soms, zoals nu, lijkt het natuurlijker om door het Vermogen te praten dan met mijn stem. Het was niet mijn bedoeling ongevraagd je geest binnen te dringen.'

'Dat geeft niet, mijn prins. Ik schrok alleen even. Zelf beheers ik de gave niet, of nauwelijks. Ik begrijp niet hoe ik me voor u heb weten open te stellen.'

'Veritas, jongen, geen prins. Iemand die al twee dagen ongeschoren in hetzelfde, zweterige buis zit, is geen prins. Maar wat is dat voor onzin? Ik dacht dat je in het Vermogen zou worden onderwezen. Ik herinner me heel goed dat mijn vader is gezwicht voor de rappe tong van Patience.' Hij glimlachte vermoeid.

'Galen heeft geprobeerd me te onderwijzen, maar ik had geen talent. Er is me verteld dat het met bastaarden vaak...'

'Wacht even,' bromde hij. Het volgende moment bevond hij

zich in mijn geest. 'Dit is sneller,' zei hij bij wijze van verontschuldiging. Toen, alsof hij het tegen zichzelf had: 'Hoe komt het dat je je zo afschermt?' En weg was hij weer uit mijn geest, net zo handig en moeiteloos als Burrich een teek uit een hondeoor trok. Het bleef lang stil en ik vroeg me verbaasd af hoe dit had kunnen gebeuren.

'Ik ben er goed in, net als je vader. Galen niet.'

'Hoe kan het dan dat hij Vermogensmeester is geworden?' vroeg ik zacht, me afvragend of Veritas het misschien alleen maar zei om me minder het gevoel te geven dat ik had gefaald.

Veritas aarzelde even. 'Galen was... de lieveling van koningin Désirée. Zij was het die erop aandrong dat Solicitas Galen als leerling zou nemen. In haar wanhoop heeft ze dat gedaan. Solicitas wist namelijk dat ze stervende was. Volgens mij handelde ze in haast en kreeg ze later spijt van haar beslissing. Bovendien was Galens opleiding nog maar half voltooid toen hij Meester werd. Maar hij is alles wat we hebben.'

Veritas schraapte zijn keel. 'Ik zal zo openhartig mogelijk zijn, jongen, want ik weet dat je je mond kunt houden. Galen heeft zijn positie verworven als een gunst, niet omdat hij die verdiende. Volgens mij heeft hij de draagwijdte van zijn functie nooit volledig begrepen. O, hij is zich drommels goed bewust van zijn macht. En hij schrikt er niet voor terug die te gebruiken. Terwijl Solicitas iemand was die zich nooit op haar

positie liet voorstaan. Solicitas stond koning Gulhart met raad ter zijde en vormde een schakel tussen de koning en degenen die namens hem met het Vermogen werkten. Ze deed haar best om zoveel mogelijk jonge mensen op te leiden die aanleg hadden en bovendien de wijsheid om die aanleg goed te gebruiken. Deze groep is de eerste die Galen heeft opgeleid sinds Chevalric en ik jong waren. Maar ik ben niet tevreden. Ze zijn gedrild om te imiteren, zoals apen en papegaaien dat doen. Zonder te begrijpen waar ze mee bezig zijn. Maar ze zijn alles wat ik heb.' Veritas keek even uit het raam. 'Galen kent geen verfijning,' zei hij toen zacht. 'Hij is net zo grof als zijn moeder was en even arrogant.' Plotseling zweeg hij en er verscheen een blos op zijn wangen. Nog zachter vervolgde hij: 'Het Vermogen is als een taal. Ik hoef niet tegen je te schreeuwen om je duidelijk te maken wat ik wil. Ik kan het je beleefd vragen, of het laten doorschemeren, of je mijn wensen kenbaar maken door een knik en een glimlach. Maar daar begrijpt Galen allemaal niets van. Hij verschaft zich met geweld toegang tot iemands geest. Ontbering en pijn zijn inderdaad een manier om iemands verdediging te breken. Maar het is de enige manier waarin Galen gelooft. Solicitas ging met raffinement te werk. Ze liet me geconcentreerd naar een vlieger kijken, of naar een stukje stof dat zweefde in het zonlicht, en ineens was mijn geest één met de hare. Ze leerde me dat "open" zijn niets anders is dan "niet gesloten" zijn. De

toegang tot de geest van een ander verkrijg je meestal heel simpel door de bereidheid buiten je eigen geest te gaan. Begrijp je dat, jongen?'

'Een beetje,' zei ik met enige reserve.

'Een beetje.' Hij zuchtte. 'Ik zou je het Vermogen kunnen leren als ik er de tijd voor had. Maar die heb ik niet. Toch moet je me nog iets vertellen... gingen je lessen goed voordat hij je op de proef stelde?'

'Nee. Ik heb nooit enige aanleg... maar wacht eens! Dat is niet waar!'

Hoewel ik op de grond zat, begon ik plotseling te zwaaien. Mijn hoofd bonsde tegen de leuning van Veritas' stoel. Hij strekte een hand uit om te voorkomen dat ik opzij viel.

'Ik ben bang dat ik wat te snel ben gegaan. Rustig maar, jongen. Iemand heeft je geest beneveld. Zoals ik dat doe met de stuurlieden op de Rode Kapersschepen, zodat ze de verkeerde koers kiezen. Op die manier heeft iemand jou zo beneveld dat je ervan overtuigd raakte dat je het Vermogen niet kon leren.'

'Galen,' zei ik met grote stelligheid en ik kon het moment waarop dat gebeurd was, bijna aanwijzen. En vanaf dat moment was niets meer hetzelfde geweest. Ik had maanden in een soort mist geleefd...

'Waarschijnlijk. Als je ook maar enigszins tot zijn geest hebt weten door te dringen, heb je ongetwijfeld gezien wat

Chevalric met hem heeft gedaan. Voordat Chev hem in een soort schoothondje veranderde, haatte Galen je vader hartstochtelijk. Eerlijk gezegd zat het ons helemaal niet lekker, en we zouden het ook beslist ongedaan hebben gemaakt als we maar hadden geweten hoe. We waren nog jong, en Chev was boos toen hij het deed. Over iets dat Galen mij had misdaan, nota bene. Chev's aanleg was enorm. Zelfs wanneer hij niet boos was, had je het gevoel alsof je door een paard werd vertrapt wanneer hij de krachten van het Vermogen op je losliet. Alsof je kopje onder ging in een snelstromende rivier.'

'Zou u me het Vermogen kunnen leren?'

'Als ik de tijd had. Een heleboel tijd. Je bent net als Chev en ik toen we het leerden. Grillig. Sterk. Maar je hebt nog geen idee hoe je die kracht moet aanwenden. En ik ben bang dat Galen... nou ja, dat hij je getekend heeft. Je hebt een muur om je heen staan waar ik nauwelijks doorheen kom. Terwijl ik toch heel sterk ben. Je zou moeten leren je verdediging los te laten. Dat is heel moeilijk. Maar ik zou het je kunnen leren. Als jij en ik een jaar de tijd hadden, en niets anders te doen.'

De teleurstelling sloeg als een vloedgolf over me heen. Al mijn herinneringen kwamen ineens in een ander licht te staan, en in een vlaag van woede besepte ik wat me was aangedaan. Zonder Roetje zou ik die avond een eind aan mijn leven hebben gemaakt door van de toren te springen.

Galen had geprobeerd me te vermoorden. Niemand zou ooit hebben geweten hoe hij me had geslagen, behalve zijn loyale coterie. En toen hem dat niet was gelukt, had hij me de kans ontnomen me het Vermogen eigen te maken. Hij had me verminkt en ik zou... Woedend sprong-ik overeind.

'Ho ho. Rustig aan. Ik begrijp je wrok, maar op dit moment kunnen we geen onenigheid binnen de burcht gebruiken. Ter wille van de koning vraag ik je te wachten tot je in alle rust je gram kunt halen.' Ik boog mijn hoofd in het besef dat hij gelijk had. Hij nam het deksel van een schaal met kip, maar liet het meteen weer vallen. 'Waarom wil je het eigenlijk leren? Het Vermogen is iets ellendigs. Iets waarmee geen man zich zou moeten bezighouden.'

'Om u te helpen,' zei ik zonder nadenken, maar met volle overtuiging. Ooit had ik het willen leren om me een waardig zoon van Chevalric te betonen. Om indruk te maken op Burrich en Chade, en om mijn aanzien in de burcht te doen stijgen. Maar nu ik had gezien wat Veritas deed, dag na dag, zonder ook maar enige waardering van zijn onderdanen, wilde ik niets liever dan dat ik hem zou kunnen helpen.

'Om mij te helpen,' herhaalde hij. De storm begon minder te worden. Uitgeput en berustend keek hij weer naar het raam. 'Haal het eten maar weg, jongen. Ik heb er nu geen tijd voor.' 'Maar u moet eten! Om op krachten te blijven,' protesteerde ik. Beschaamd bedacht ik dat ik beslag had gelegd op kostbare

tijd die hij had moeten gebruiken om te eten en te slapen. 'Dat weet ik. Maar ik heb geen tijd. Eten neemt ook energie. En die energie kan ik op dit moment niet missen.' Zijn ogen keken in de verte en probeerden het dichte regengordijn te doordringen.

'Als ik kon zou ik u mijn kracht geven, Veritas.'

Hij keek me met een merkwaardige blik aan. 'Meen je dat? Meen je dat echt?'

'Natuurlijk.' En wat zachter voegde ik eraan toe: 'Ik ben een man van de koning.'

'En door onze aderen stroomt hetzelfde bloed,' zei hij instemmend. Hij keek naar het eten, toen weer uit het raam. 'Er is nog tijd,' fluisterde hij. 'Het zou genoeg kunnen zijn. Verdoemd, vader, waarom moet u ook altijd gelijk krijgen? Kom dan maar hier, jongen.'

Er was een passie in zijn stem die me bang maakte, maar ik gehoorzaamde. Toen ik naast zijn stoel stond, legde hij zijn hand op mijn schouder.

Het volgende moment lag ik op de grond, met een kussen onder mijn hoofd en de deken die ik zelf had meegebracht over me heen. Veritas leunde uit het raam. Hij schokte van inspanning, en de krachten die hij uitzond waren als beukende golven. Ik kon ze bijna voelen. Toen hij zich omdraaide, zag ik weer de vertrouwde, brede grijns op zijn gezicht. Maar terwijl hij naar me keek, verbleekte zijn

glimlach.

Je ziet eruit als een kalf op weg naar de slachtbank,' zei hij berouwvol. 'Ik had moeten weten dat je niet beseft wat je zei.' 'Wat is er gebeurd?' wist ik uit te brengen. Mijn tanden klapperden en mijn hele lichaam schokte alsof ik het koud had.

Je hebt me je kracht aangeboden, en ik heb je aanbod aangenomen.'

Hij schonk een kop thee in en bracht die naar mijn lippen. Verbijsterd keek ik hem aan. Dit was weer de oude Veritas. De man die ik in geen maanden had gezien. Ik slaagde erin een slok thee naar binnen te werken en proefde de elfenbast. Het gebibber werd minder.

'In vroeger tijden putte een koning kracht uit zijn coterie,' vertelde Veritas. 'Een half dozijn mannen die allemaal op elkaar waren afgestemd en hun krachten konden bundelen en aanbieden wanneer de koning ze nodig had. Dat was het werkelijke doel van een coterie. Ik geloof niet dat Galen dat helemaal begrijpt. Zijn coterie is duidelijk zijn schepping. Een groepje paarden, ossen en ezels, die allemaal in één tuig zijn gespannen. De innerlijke eenheid ontbreekt.'

'Hebt u uw kracht uit mij gehaald?'

Ja. Als ik niet zo wanhopig was geweest, had ik het niet gedaan. Bovendien wist ik dat het zou lukken, omdat we zo nauw verwant zijn.'

Hij zette zijn kroes met een klap op het blad. Zijn stem werd donker van afschuw. 'Vlijm zet dingen in beweging, laat wielen draaien, pendules zwaaien. Het is niet toevallig dat jij bent aangewezen om me mijn maaltijden te brengen, jongen. Op die manier heeft hij gezorgd dat je beschikbaar was.' Haastig liep hij de kamer rond. Toen bleef hij naast me staan en keek op me neer. 'Het zal niet nog eens gebeuren.'

'Zo erg was het niet,' zei ik zwakjes.

'O nee? Probeer dan eens op te staan. Of alleen maar te gaan zitten. Je bent nog maar een knaap, en bovendien alleen, geen coterie. Wanneer ik me niet tijdig had teruggetrokken, had ik je kunnen doden. Je hart zou gewoon zijn gestopt met slaan.' Hij bukte zich en tilde me moeiteloos op om me in zijn stoel te zetten. 'Ga hier maar even zitten. En eet. Ik heb het nu niet nodig. Zodra je je wat beter voelt, ga je naar Vlijm. Je zegt hem namens mij, dat je me te veel afleidt. Dat ik wil dat mijn eten in het vervolg door een van de keukenknechts wordt gebracht.'

'Maar, Veritas...' begon ik.

'Nee,' verbeterde hij me. 'Ik wil dat je me "prins" noemt. Want in dit geval ben ik je prins, en ik wil niet dat je mijn opdrachten in twijfel trekt. Eet nu.'

Doodongelukkig boog ik mijn hoofd, maar ik at, en de elfenbast in de thee deed mijn krachten sneller terugkeren dan ik had verwacht. Al gauw kon ik weer op mijn benen

staan. Ik stapelde de borden op het blad en liep ermee naar de deur. Verslagen lichtte ik de grendel op.

'BasChevalric Ziener.'

Ik stond als verstijfd, toen draaide ik me langzaam om.

'Zo heet je, jongen. Ik heb je naam zelf in het logboek van de wacht

» gezet, op de avond dat je bij me werd gebracht. Ik dacht dat je dat wist. Hou op over jezelf te denken als over een bastaard, BasChevalric Ziener. En zorg dat Vlijm je vandaag nog ontvangt.'

'Dat zal ik doen,' zei ik zacht, maar hij staarde alweer uit het raam. Zo vond de zomer ons: Chade aan zijn schrijftabletten, Veritas voor zijn raam, Regaal reizend van het ene hof naar het andere, op zoek naar een prinses voor zijn broer, en mij als heimelijke moordenaar voor mijn koning. De land-en de kusthertogdommen bliezen en spuugden naar elkaar als katten die vochten om een stuk vis. En boven dit alles troonde Vlijm. Als een spin in zijn web, alert op de lichtste trilling. De Rode Kapers bleven toeslaan. De gesmidsten werden een ramp voor het land, een last voor hun familie. Mensen durfden niet meer te vissen, ze durfden geen handel meer te drijven of te werken op de landerijen langs de kust. Toch moesten de belastingen worden verhoogd, om de soldij te kunnen betalen voor soldaten die ondanks hun groeiende aantal niet in staat bleken het land te verdedigen. Vlijm had

me met tegenzin ontslagen van mijn verplichtingen jegens Veritas. Vervolgens had ik hem een maand niet gezien, toen ik op een ochtend onverwacht bij hem werd ontboden.

'Dit is niet het moment om te trouwen,' protesteerde Veritas. Ik keek naar de bleke, broodmagere man die de ontbijttafel met de koning deelde en vroeg me af of dit de joviale, breedgeschouderde prins uit mijn jeugd was. Hoe was het mogelijk dat zijn toestand in een maand zo was verslechterd? De zon was uit zijn wangen en zijn ogen verdwenen. Zijn haar had elke glans verloren, zijn spieren waren verslapt. Het wit van zijn ogen was gelig. Als hij een hond was geweest, zou Burrich hem een wormkuur hebben gegeven.

'Twee dagen geleden heeft Leon nog een konijn voor me gevangen,'

zei ik ongevraagd.

Veritas keek me aan met een zweem van een glimlach. 'Heb je met mijn wolfshond op konijnen gejaagd?'

'Hij vond het heerlijk. Maar hij mist u wel.' Ik kon hem niet vertellen hoe de hond me had aangekeken. Niet voor jou, hadden zijn ogen duidelijk uitgestraald, net als zijn hele houding.

De hand waarmee Veritas zijn glas pakte, beefde licht. 'Ik ben blij dat hij buiten komt, jongen. Het is beter dan...'

'Je huwelijk zal het volk een hart onder de riem steken,' viel Vlijm hem in de rede. 'Ik begin oud te worden, Veritas, en

het zijn moeilijke tijden. We zijn geen volk van krijgers meer, zoals onze voorouders die zich hier vestigden. We zijn een volk geworden dat verlangt naar continuïteit.'

Met een ruk hief ik mijn hoofd op. Ik herkende de woorden van Chade. Was dit huwelijk iets dat met de hulp van Chade tot stand werd gebracht? Mijn belangstelling was gewekt en ik vroeg me - niet voor het eerst - af waarom ik bij dit ontbijt was ontboden.

'Het is een middel om het volk gerust te stellen, Veritas. Je bezit niet de charme van Regaal, noch de overtuigingskracht van Chevalric. Dit zeg ik niet om je te kleineren. Je talent voor het Vermogen kent in ons geslacht nauwelijks zijn weerga, en in een andere tijd zouden je kwaliteiten als soldaat kostbaarder zijn geweest dan Chevalrics diplomatieke gaven.'

Het leek verdacht veel op een gerepeteerde toespraak. Vlijm legde kaas en wat ingemaakt fruit op een stuk brood en beet er peinzend in. Veritas sloeg zijn vader zwijgend gade. Hij leek zowel verbijsterd als afwezig. Als een man die wanhopig probeerde wakker te blijven, terwijl hij niets liever wilde dan zijn hoofd neerleggen en zijn ogen sluiten. Na mijn kortstondige ervaring met het Vermogen en de concentratie die ermee gepaard ging om enerzijds de verleiding ervan te weerstaan en anderzijds het doel voor ogen te houden, was ik vol bewondering voor Veritas die dagelijks aan die druk blootstond. Vlijm keek van Veritas naar mij en toen weer naar

zijn zoon. 'Kortom, het wordt tijd dat je trouwt. Sterker nog, dat je een kind verwekt. Daar zal het volk hoop en moed uit putten. De mensen zullen zeggen: "Nou ja, zo erg kan het niet zijn als onze prins niet bang is om te trouwen en een kind te krijgen. Dat zou hij vast en zeker niet doen wanneer het hele koninkrijk op de rand van de vernietiging verkeerde."

'Maar u en ik weten beter, is het niet, vader?' Er lag een zweem van schamperheid en verbittering in zijn stem die ik daar nooit eerder in had gehoord.

'Veritas...' begon Vlijm, maar zijn zoon viel hem in de rede.

'Mijn koning,' zei hij formeel. 'U en ik weten allebei dat we op de rand van de afgrond balanceren. Uitgerekend nu mag onze waakzaamheid niet verzwakken. Ik heb er geen tijd voor om een vrouw het hof te maken. Zolang het weer goed blijft, zullen de Rode Kapers toeslaan. En wanneer het weer verslechtert en de stormen hun schepen terugblazen naar hun thuishavens, moeten we ons richten op het versterken van onze kustlijn. We zullen maatregelen moeten nemen. Dat is wat ik met u wil bespreken. Laten we een eigen vloot bouwen. Geen vette koopvaardischepen die de piraten alleen maar in verleiding brengen, maar slanke oorlogsschepen zoals we die vroeger hadden en zoals onze oudste scheepsbouwers ze nog steeds kunnen maken." Als we nu beginnen met de bouw, kunnen ze tegen de volgende lente...'

'Dat kost geld. En wie bang is, laat zijn geld niet zo gemakkelijk

rollen. Om de benodigde gelden bij elkaar te krijgen moeten we zorgen dat onze kooplieden voldoende vertrouwen hebben om te blijven handeldrijven. Het komt er uiteindelijk allemaal op neer dat je zult moeten trouwen, Veritas.'

Veritas leunde berustend achterover in zijn stoel. 'Zoals u wilt, mijn koning.' Maar hij schudde zijn hoofd terwijl hij het zei. 'Ik zal doen wat u wijs acht. Dat is de plicht van een prins tegenover zijn koning en zijn land. Maar als man moet ik u zeggen dat ik het een bittere, loze daad vindt om een vrouw tot bruid te nemen die voor me is uitgekozen door mijn jongere broer. Na eerst Regaal te hebben ontmoet, zal de vrouw in kwestie bovendien verre van ingenomen zijn met mij als toekomstige echtgenoot.' Veritas keek naar zijn handen die waren getekend door een leven van oorlog en hard werken. Hij deed zijn naam eer aan toen hij er zacht aan toevoegde: 'Ik ben altijd uw tweede zoon geweest. Na Chevalric met zijn schoonheid, zijn kracht en zijn wijsheid. Maar nu kom ik ook na Regaal, met zijn knappe gezicht, zijn charme en zijn hoffelijke manieren. Ik weet dat u hem als een waardiger opvolger beschouwt. Ik ben als tweede geboren, als tweede grootgebracht. Ik heb altijd gedacht dat mijn plaats achter de troon zou zijn, niet erop. En toen ik nog dacht dat Chevalric u zou opvolgen, vond ik dat niet erg. Mijn broer gaf me het gevoel dat ik iets waard was. Zijn vertrouwen beschouwde ik als een eer. Ik geloofde in hem, zoals hij in

mij geloofde. Maar hij is er niet meer. En ik vertel u niets nieuws wanneer ik u zeg dat tussen Regaal en mij zo'n band niet bestaat. Misschien liggen er te veel jaren tussen ons. Misschien stonden Chevalric en ik elkaar zo na dat we geen ruimte lieten voor een derde. Maar ik denk niet dat hij heeft gezocht naar een vrouw die van me zou kunnen houden. Of een vrouw die...'

'Hij heeft gezocht naar een koningin!' viel Vlijm hem bars in de rede.

'Regaal heeft geen vrouw gekozen voor jou... Dat zou dwaasheid zijn. Hij heeft een vrouw gekozen die koningin zal zijn van dit land, van de Zes Hertogdommen. Een vrouw die ons de rijkdom, de mankracht en de handelscontacten zal brengen die we hard nodig hebben om de aanvallen van de Rode Kapers te kunnen weerstaan. Met zachte handen en zoete geuren bouw je geen oorlogsschepen, Veritas. Je moet je jaloezie jegens je broer opzij zetten. Je kunt je niet verdedigen tegen een vijand wanneer je degenen die achter je staan niet vertrouwt.'

'Precies,' zei Veritas rustig. Hij schoof zijn stoel naar achteren.

'Waar ga je heen?' vroeg Vlijm gebiedend.

'Naar mijn plichten,' zei Veritas kortaf.
Even leek Vlijm geschokt. 'Maar je hebt nauwelijks gegeten...'
Hij haperde.

'Het Vermogen doodt elke andere lust. Dat weet je.'

Ja.' Vlijm zweeg even. 'Maar ik weet ook - net als jij - dat een man op de rand van de afgrond balanceert wanneer het eenmaal zover is. De lust naar het Vermogen voedt niet, maar verslindt.'

Het leek alsof ze mij waren vergeten.

'Maar wat doet één man ertoe, wanneer het erom gaat het koninkrijk te redden?' Veritas deed geen moeite om de bitterheid uit zijn stem te weren en ik begreep dat hij het niet alleen over het Vermogen had.

'Je hebt tenslotte nog een zoon die mijn plaats kan innemen en je kroon kan dragen,' voegde hij er met bijtend sarcasme aan toe. 'Een zoon die niet getekend is door wat het Vermogen met een man doet.'

'Regaal kan er niets aan doen dat hij het Vermogen niet beheerst. Hij was een ziekelijk kind. Galen vond hem te zwak voor de opleiding. En wie had kunnen voorzien dat twee prinsen getraind in het Vermogen, niet genoeg zouden zijn,' protesteerde Vlijm. Hij stond abrupt op en liep naar het raam dat uitkeek op zee. 'Ik doe wat ik kan, zoon,' voegde hij er iets milder aan toe. 'Dacht je dat het me niets deed om te moeten aanzien hoe je wordt verteerd?'

Veritas slaakte een vermoeide zucht. 'Natuurlijk wel. Het is de vermoeidheid die spreekt, niet ik. Eén van ons moet zijn hoofd helder houden om zicht te hebben op het geheel. Voor mij bestaat er op dit moment niets anders dan het opsporen van gedachten, het scheiden van roeiers en stuurliu, het vinden van hun geheime angsten die ik door het Vermogen kan vergroten. Ik ben voortdurend op zoek naar de zwakke geesten in een bemanning, omdat zij mijn eerste slachtoffer zijn. U weet hoe afschuwelijk ik het vind, vader. Ik heb het voor een krijger altijd een onwaardige bezigheid gevonden om de geest van een-man binnen te dringen. Geef me een zwaard en ik steek het in zijn buik. Dat doe ik liever dan dat ik de honden van zijn eigen angsten achter hem aan stuur.'

'Ik weet het, ik weet het,' zei Vlijm zacht, maar ik geloof niet dat hij het begreep. Ik wel. Ik deelde Veritas' afkeer van zijn taak. Ik had het gevoel dat hij erdoor werd bezoedeld. Maar toen hij me aankeek, sprak er geen enkel oordeel uit mijn ogen. En heel diep van binnen voelde ik me schuldig omdat ik had gefaald me het Vermogen eigen te maken en daardoor mijn oom niet kon helpen. Ik vroeg me af of hij overwoog nogmaals kracht uit me te putten. Hoewel ik het een angstaanjagende gedachte vond vermande ik me. Maar hij glimlachte slechts vriendelijk, zij het afwezig. Toen stond hij op en terwijl hij langs mijn stoel liep, maakte hij mijn haar in

de war.

'Neem mijn hond alsjeblieft mee naar buiten, al is het maar om op konijnen te jagen. Ik vind het afschuwelijk dat hij de hele dag binnen zit.'

Ik knikte, verrast door wat hij uitstraalde. Het was dezelfde pijn die ik voelde wanneer ik van mijn hond werd gescheiden. 'Veritas.'

Hij draaide zich om naar de koning.

'Ik vergeet bijna je te vertellen waarom ik je heb laten komen. Je had natuurlijk al begrepen dat het de prinses uit de bergen is geworden. Ik geloof dat ze Ketkin heet...'

'Kettricken. Dat is een van de weinige dingen die ik me nog van haar herinner. De laatste keer dat ik haar heb gezien, was het een mager, iel kind. Dus de keus is op haar gevallen?'

Ja. Om de redenen die we hebben besproken. En er is ook een dag voor het huwelijk bepaald. Tien dagen voor ons Oogstfeest. Je zult hier in het begin van de Maaitijd moeten vertrekken. Er wordt daar een ceremonie gehouden, waarbij jullie met elkaar worden verbonden en waarbij alle overeenkomsten worden bezegeld. Na jullie terugkeer wordt hier de officiële huwelijksplechtigheid gevierd. Regaal laat weten dat je...'

Veritas stond doodstil, zijn gezicht donker van frustratie. 'Ik kan hier niet weg. Dat weet u. Als ik mijn inspanningen al in de Maaitijd staak, zal er niets zijn waarnaar ik mijn bruid mee

kan terugnemen. De Buiteneilanders zijn altijd het gretigst en het meest roekeloos in de maand voordat de winterstormen hen terugdrijven naar hun eigen verdoemde kusten. Dat betekent dat Kettricken en ik bij onze terugkeer de Hertenhorst zullen aantreffen als decor voor hun overwinningsfeest, met uw hoofd op een paal bij de poort.'

Koning Vlijm keek woedend, maar hij beheerste zich. 'Denk je echt dat het zo ver zou komen als jij je inspanningen een dag of twintig zou staken?'

'Dat denk ik niet alleen. Dat weet ik,' zei Veritas vermoeid. 'Zeg dat het huwelijk moet worden uitgesteld, vader. Ik ga naar haar toe zodra er een flink pak sneeuw ligt en de stormen de kapersschepen in hun thuishavens gevangen houden.'

'Dat kan niet,' zei Vlijm spijtig. 'Ze hebben daar in de bergen hun eigen opvattingen. Onder andere dat een winterhuwelijk geen vrucht zal dragen. Je moet haar in de herfst tot vrouw nemen, wanneer de oogst rijp is, of aan het begin van de lente, wanneer de akkers worden ingezaaid.'

'Dat is onmogelijk. Tegen de tijd dat het in de bergen lente wordt, is het hier al zulk mooi weer dat de Rode Kapers voor de kust liggen. Dat moeten ze toch kunnen begrijpen.' Veritas schudde ongeduldig zijn hoofd. Hoe weerzinwekkend hij zijn werk ook vond, het liet hem niet los. Hij verlangde ernaar, op een manier die niets met de bescherming van zijn land te maken had. Ik vroeg me af of Vlijm dat beseftte. En of Veritas

het zelf beseft.

'We kunnen niet van hen verlangen dat ze hun tradities geweld aandoen,' zei de koning. 'Je moet erheen, Veritas. Dit huwelijk verdraagt geen uitstel.' Vlijm wreef met zijn hand over zijn hoofd alsof hij pijn had. 'We hebben haar soldaten nodig, haar bruidsschat, de steun van haar vader in onze rug. Zou je niet in een gesloten draagstoel kunnen gaan, zodat je onderweg gewoon kan doorwerken? Het zou je misschien zelfs goeddoen om wat frisse lucht te krijgen en...'

'Néé!' bulderde Veritas. Vlijm deinsde zo ver mogelijk achteruit tegen de vensterbank. 'Nee, nee, en nog eens nee!' Veritas sloeg met zijn vuist op de tafel met een drift die ik nooit in hem had vermoed.

'Ik kan me niet concentreren wanneer ik door elkaar word geschud in een draagstoel. Bovendien ben ik niet van plan om in een draagstoel naar mijn bruid te reizen. Ze zou kunnen denken dat ik ziekelijk ben. En de mannen zouden achter mijn rug grinniken en fluisteren: "Die dappere Veritas. Kijk nou toch eens wat er van hem is geworden. Als een verlamde oude man laat hij zich in een draagstoel naar zijn bruid brengen." Hoe kun u zoiets bedenken? Waar zit uw verstand? U bent bij het bergvolk geweest. U kent hun gewoonten. Zelfs de koninklijke familie legt haar kinderen te vondeling wanneer ze niet volmaakt gezond geboren worden. Als u me op die manier laat reizen, zou alles bedorven zijn.'

'Misschien...'

'Misschien nadert er op ditzelfde moment wel een schip van de Rode Kapers. Misschien is het zelfs zo dichtbij dat de bemanning het Eiland Ei al kan zien. Misschien is de kapitein bezig zijn onheilspellende droom van de afgelopen nacht van zich af te zetten en stelt de stuurman zijn koers bij, niet-begrijpend hoe hij de oriëntatiepunten op onze kust aanvankelijk toch zo verkeerd heeft kunnen uitleggen. Misschien wordt mijn werk van gisteravond, terwijl u sliep en Regaal danste en dronk met zijn hovelingen, op ditzelfde moment ongedaan gemaakt door ons gebazel. Regel het maar, vader. Het kan me niet schelen hoe, als ik me maar met mijn werk kan blijven bezighouden, zolang het mooie weer onze kusten teistert.' Zijn laatste woorden werden bijna overstemd door de dreun waarmee de deur achter hem in het slot viel.

Vlijm staarde nog even naar de dichte deur. Toen streek hij met zijn hand over zijn ogen. Om zijn vermoeidheid te verdrijven? Om zijn tranen weg te vegen? Toen hij weer opkeek, zag hij mij. Hij fronste zijn wenkbrauwen, alsof hij even was vergeten wat ik hier deed. 'Dat ging niet zo best,' zei hij toen. 'Toch moet er een oplossing worden gevonden. En als Veritas zijn bruid gaat halen, ga jij met hem mee.'

'Als u dat wenst, mijn koning,' zei ik zacht.

'Ja, dat wens ik.' Hij schraapte zijn keel. Toen draaide hij zich

weer naar het raam. 'De prinses heeft maar één broer. Hij is ouder dan zij, en niet erg gezond. Dat wil zeggen, een paar jaar geleden heeft hij op de IJsvelden een pijl in zijn borst gekregen. De pijl is dwars door hem heen gegaan. Hoewel de wonden in zijn borst en zijn rug zijn genezen, geeft hij 's winters bloed op en kan hij 's zomers niet langer dan een halve ochtend te paard zitten. Het bergvolk kennende vind ik het uitermate opmerkelijk dat iemand als hij hun troonopvolger is.'

Ik dacht even na. 'De opvolging is bij het bergvolk net zo geregeld als bij ons. Ongeacht hun geslacht komen de nazaten in aanmerking voor de troon in volgorde van geboorte.'

'Precies,' zei Vlijm zacht, en ik wist welke loop zijn gedachten namen. Zeven Hertogdommen waren ongetwijfeld sterker dan Zes.

'En hoe is het met de gezondheid van de vader van prinses Kettricken,' vroeg ik.

'De koning is kerngezond en zo sterk als een beer. Ik weet zeker dat hij nog minstens tien jaar wijs zal regeren en zijn land zal weten te bewaren voor zijn opvolger.'

'Waarschijnlijk zijn tegen die tijd onze problemen met de Rode Kapersschepen opgelost. Zodat Veritas zich op andere dingen kan richten.'

'Waarschijnlijk wel, ja,' zei de koning zacht. Zijn ogen ontmoetten de mijne. 'Wanneer Veritas zijn bruid gaat halen,

ga jij met hem mee,'

zei hij nogmaals. 'Je begrijpt wat je taak zal zijn? Ik vertrouw op je discretie.'

Ik boog mijn hoofd. 'Zoals u wenst, mijn koning.'

19

De reis

Het zou een verkeerd beeld geven van het gebied en van de mensen die er wonen, om het Bergrijk te schetsen als een koninkrijk in de gebruikelijke zin van het woord. En het is al even onzorgvuldig om het gebied aan te duiden met Chyurda, hoewel de Chyurda wel het grootste deel van de bevolking vormen. In plaats van een aaneengesloten, eenvormig gebied is het Bergrijk een verzameling geïsoleerde bergdorpen, bebouwde valleien en handelsstadjes. De ongestreken daartussen worden doorkruist door groepen rondtrekkende herders en jagers. Men zou verwachten dat een zo gevarieerde bevolking zich niet tot een eenheid zou laten smeden, omdat de belangen van de diverse groeperingen niet zelden met elkaar in conflict zijn. Maar het opmerkelijke feit doet zich voor dat de trouw jegens hun 'koning' uitstijgt boven het groepsbelang.

Volgens de overlevering was de grondlegster van de dynastie een profetes die tevens rechtsprak. Een wijze vrouw met een bijzondere filosofie ten aanzien van haar leidersrol. Hoeksteen van deze filosofie was de gedachte dat de leider de

ultieme dienaar van zijn volk is en dat hij in dat opzicht dus volstrekt altruïstisch moet zijn. Er is geen concreet moment aan te wijzen waarop de functie van rechter overging in die van koning. Het was meer een geleidelijke overgang, naarmate de reputatie van eerlijkheid en wijsheid van de heilige in Jhaampe in een steeds groter gebied bekend werd. Toen steeds meer mensen naar Jhaampe kwamen, bereid zich te schikken naar het oordeel van de rechter, was het niet meer dan vanzelfsprekend dat de wetten van de stad in het hele Bergrijk werden geëerbiedigd. En zo werden rechters koningen. Opmerkelijk daarbij is dat ook de koningen vasthielden aan hun zelfopgelegde dienstbaarheid en opofferingsgezindheid jegens hun volk. De oude verhalen van Jhaampe vertellen over koningen en koninginnen die zich op elke denkbare manier opofferden voor hun volk. Van de koning die herderskinderen beschermde tegen wilde dieren tot de koningin die zich aanbood als gijzelaar om een vete te beslechten. Volgens sommige verhalen zijn de bergbewoners hard, bijna wreed. In werkelijkheid geldt dat vooral voor het gebied waar ze wonen. Een omstandigheid die haar weerslag vindt in hun wetten. Het is inderdaad waar dat misvormde kinderen in de natuur worden achtergelaten, verdronken of vergiftigd. Zoals het ook waar is dat ouderen vaak kiezen voor de Afzondering, een zelfgekozen verbanning waar koude en honger een eind maken aan alle gebreken. Een man die zijn

woord breekt, kan gestraft worden met het afsnijden van zijn tong. Dergelijke gebruiken lijken misschien barbaars in het zoveel mildere klimaat van de Zes Hertogdommen, maar in de wereld van het Bergrijk zijn ze uitermate gepast. Uiteindelijk kreeg Veritas zijn zin. Het was echter geen zoete overwinning, want zijn koppige vasthoudendheid werd ondersteund door een plotselinge toename van de overvallen. In een maand tijd werden twee dorpen platgebrand en tweeëndertig inwoners gegijzeld. Negentien van hen droegen het inmiddels populaire flesje vergif bij zich en pleegden zelfmoord. Een derde stad werd met succes verdedigd. Niet door koninklijke troepen, maar door een legerijtje huurlingen dat de bewoners van de stad zelf hadden gefinancierd. De onvrede over het feit dat de koning - ogenschijnlijk - werkeloos toezag, nam toe.

Uitleg over de inspanningen van Veritas en het werk van de coterie hielp daar nauwelijks tegen. De mensen wilden oorlogsschepen die hun kust zouden verdedigen. Maar schepen waren niet van de ene op de andere dag gebouwd, en de omgebouwde handelsschepen waren tonvormige, wankel schuiten vergeleken bij de slanke Rode Kapersschepen die ons belaagden. De belofte dat er tegen de lente oorlogsschepen zouden zijn, was nauwelijks een troost voor boeren en herders die hun oogsten en kudden van het moment probeerden te beschermen. En in het achterland

steeg de verontwaardiging over de steeds hogere belastingen. Waarom zouden de landhertogdommen meebetalen aan de verdediging van een kustlijn die ze niet deelden? Op hun beurt vroegen de bestuurders van de kusthertogdommen zich sarcastisch af hoe het de bevolking in het achterland zou vergaan zonder zeehavens om hun goederen af te zetten. Het was duidelijk dat er iets moest worden gedaan om de eenheid binnen het koninkrijk te herstellen, en Vlijm was ervan overtuigd dat een koninklijk huwelijk de oplossing zou zijn. Door de diplomatieke danspassen van Regaal werd overeengekomen dat hij als plaatsvervanger van zijn broer zou optreden en dat prinses Kettricken aan hem haar belofte zou afleggen. Bij terugkeer op de Hertenhorst zou er een tweede plechtigheid worden gehouden. Voorlopig verbleef Regaal in Jhaampe, de hoofdstad van het Bergrijk. Zijn aanwezigheid zorgde voor een gestage stroom delegaties, geschenken en goederen tussen Hertenhorst en Jhaampe. Er ging zelden een week voorbij zonder dat er een stoet vertrok of arriveerde. Het leek me een ongemakkelijke en weinig elegante manier om een huwelijk te arrangeren. Al een maand voordat ze elkaar zelfs maar te zien kregen, zouden de prins en de prinses met elkaar in het huwelijk worden verbonden. Maar de politieke voordelen waren belangrijker dan de gevoelens van de hoofdrolspelers, en er werden plannen gemaakt voor de feestelijkheden.

Ik was snel weer de oude na die ene keer dat Veritas uit mijn krachten had geput. Maar het volledige besef van wat Galen met mijn geest had gedaan, hoe hij me als het ware had beneveld, nam veel meer tijd in beslag. Ik denk dat ik hem alsnog ter verantwoording zou hebben geroepen, ondanks het feit dat Veritas me dat had afgeraden, ware het niet dat Galen de Hertenhorst had verlaten. Hij was met een stoet naar Jhaampe meegereisd tot Dracht, waar hij familie wilde bezoeken. En tegen de tijd dat hij terugkwam, zou ik zelf op weg zijn naar het Bergrijk. Vandaar dat Galen buiten mijn bereik bleef. Weer had ik tijd over. Ik zorgde nog altijd voor Leon, maar dat nam niet meer dan een uur of twee per dag. Over de aanval op Burrich was ik niets wijzer geworden, en de stalmeester hield onverminderd vast aan mijn verbanning uit de stallen. Ik was nog één keer naar de stad geweest, maar toen ik toevallig langs de kaarsenmakerij kwam, lag die er stil en verlaten bij. De naburige winkelier wist me te vertellen dat de kaarsenmakerij al minstens tien dagen gesloten was. Ik dacht aan de jongeman die ik de vorige keer met Mollie had zien vertrekken en wenste verbitterd dat ze diep ongelukkig met elkaar zouden worden. Eenzaamheid bracht me ertoe op zoek te gaan naar de nar. Ik verzamelde al mijn moed en beklom de trap naar zijn kamer. In al die jaren was ik er nog nooit geweest, en niet alleen omdat hij in een verre uithoek van de burcht woonde. De nar was nu eenmaal niet iemand

die uitnodigde tot intimiteit. Zijn vertrekken bevonden zich helemaal boven in een van de torens.

Het was een hete, benauwde dag in het begin van de oogsttijd. Aanvankelijk had het me in de donkere toren koeler geleden dan buiten, maar hoe hoger ik klom, des te heter en benauwder werd het. Tegen de tijd dat ik de laatste overloop bereikte, had ik het gevoel dat ik geen lucht meer kreeg. Ik hief vermoeid mijn vuist en bonsde op de zware deur. 'Ik ben het, Bas!' riep ik, maar de hete, stille lucht verstikte mijn stem, zoals een natte deken een vlam dooft. Zal ik dat als excuus gebruiken? Dat ik naar binnen ging omdat ik dacht dat hij me niet had gehoord? Of omdat ik zo verhit en dorstig was dat ik hoopte achter de deur frisse lucht en water te vinden? Hoe dan ook, ik legde mijn hand op de klink en deed de deur open.

'Nar?' riep ik, maar ik voelde dat hij er niet was. Althans, niet lijfelijk. Maar terwijl ik daar in die deuropening stond, was het alsof hij me een kijkje in zijn ziel vergunde.

Het was een licht vertrek, vol met bloemen en kleuren. In een hoek stond een weefgetouw met manden wol in de prachtigste kleuren. De sprei op het bed en de gordijnen voor de ramen waren geweven in geometrische patronen die op de een of andere manier de suggestie wekten van velden vol bloemen onder een blauwe hemel. Er stond een grote, aardewerken schaal met drijfbloemen. Tussen de stelen

zwom een slanke, zilverkleurige vis. Ik probeerde me de kleurloze, cynische nar voor te stellen te midden van al deze kleur en schoonheid. Toen ik een stap verder de kamer in deed, sloeg mijn hart een slag over.

Een zuigeling. Althans, dat was mijn eerste indruk. Zonder nadenken deed ik nog twee stappen naar voren en knielde naast de mand met het kindje. Maar het was geen levend kind. Het was een pop, zo ongelooflijk kunstig gemaakt dat ik bijna verwachtte het kleine borstje op en neer te zien gaan. Ik strekte mijn hand uit naar het bleke, fijngetekende gezichtje, maar durfde het niet aan te raken. De welving van het voorhoofd, de gesloten oogleden, de tere blos op de kleine wangen, zelfs het handje dat op de dekens rustte, het was allemaal zo volmaakt dat ik me nauwelijks kon voorstellen dat een mens dit had gemaakt. Het dekentje was geborduurd met viooltjes, het kussentje van satijn. Ik weet niet hoe lang ik daar geknield lag, doodstil alsof ik echt naast een slapende zuigeling zat. Maar ten slotte stond ik op en liep achterwaarts de kamer uit. Zacht sloot ik de deur en langzaam liep ik de talloze treden af, bang dat ik de nar zou tegenkomen, maar tegelijkertijd vol van mijn ontdekking dat althans één bewoner van de burcht minstens zo eenzaam was als ik.

Chade liet me die nacht bij zich komen, maar aanvankelijk kreeg ik de indruk dat hij niet echt iets voor me te doen had. We zaten bijna zwijgend voor de donkere haard. Nog nooit

had ik hem zo oud gezien. Veritas werd verteerd door zijn inspanningen, maar dat gold blijkbaar ook voor Chade. Zijn benige handen leken bijna uitgedroogd, het wit van zijn ogen was een netwerk van rode adertjes. Hij zou moeten slapen, maar in plaats daarvan had hij mij bij zich laten komen. Toch zei hij nauwelijks iets en at hij amper van het eten dat hij voor ons had neergezet. Uiteindelijk besloot ik hem tegemoet te komen.

'Bent u bang dat ik het niet zal kunnen?' vroeg ik zacht.

'Dat je wat niet zal kunnen?' vroeg hij afwezig.

'De prins uit het Bergrijk doden. Prins Rurisk.'

Chade draaide zich naar me toe en keek me recht aan. Het bleef heel lang stil.

'Wist u niet dat de koning me die opdracht heeft gegeven?' stamelde ik.

Langzaam keerde hij zich weer naar de lege haard. 'Ik ben slechts de instrumentmaker,' zei hij ten slotte zacht. 'Een ander gebruikt wat ik maak.'

'Denkt u dat dit een slechte... zaak is? Dat het verkeerd is?' Ik zuchtte. 'Ik heb begrepen dat hij toch niet lang meer te leven heeft. Misschien is het een zegen wanneer de dood op kousevoeten in de nacht naderbij sluipt, in plaats van...'

'Jongen,' zei Chade zacht. 'Probeer jezelf nooit wijs te maken dat we iets anders zijn dan moordenaars. We zijn geen genadige afgezanten van een wijze koning. We zijn politieke

moordenaars die doden in het belang van ons land.'

Nu was het mijn beurt om in de haard te staren. 'U maakt het wel erg moeilijk voor me. Nog moeilijker dan het al was. Waarom doet u dat?

Waarom probeert u mijn vastberadenheid aan het wankelen te brengen? U hebt me tenslotte gemaakt tot wat ik ben...'

'Ik denk... Ach, het doet er ook niet toe. Misschien ben ik wel jaloers, jongen. Misschien vraag ik me wel af waarom Vlijm jou gebruikt. Waarom hij mij niet heeft gekozen. Misschien ben ik bang dat hij me niet langer nodig heeft. Of misschien wens ik, nu ik je zo goed ken, dat ik je nooit...' Hij aarzelde en zweeg, niet in staat zijn gedachten onder woorden te brengen.

We piekerden allebei over mijn opdracht. Het was niet de rechtvaardigheid van een koning die hier in praktijk werd gebracht. Geen doodvonnis voor een misdrijf. Hier werd eenvoudig een man uit de weg geruimd die een obstakel was bij het verkrijgen van meer macht. Uiteindelijk begon ik me af te vragen of ik het wel zou doen. Maar toen ik mijn ogen ophief en het zilveren fruitmes in Chades schoorsteenmantel zag, wist ik het antwoord.

'Veritas heeft geklaagd; namens jou,' zei Chade plotseling. 'Geklaagd?'

'Bij Vlijm. Hij heeft een formele klacht ingediend dat Galen je heeft mishandeld en bedrogen, en dat hij daardoor het koninkrijkje talenten heeft onthouden op een moment

waarop die maar al te goed van pas zouden zijn gekomen. Hij heeft Vlijm informeel voorgesteld een regeling te treffen met Galen, voordat jij het recht in eigen handen neemt.'

'Dat zou ik nooit doen.'

Chade keek me goedkeurend aan. 'Dat heb ik ook tegen Vlijm gezegd. Maar hij vroeg me je te zeggen dat hij het zal regelen. Deze keer zorgt de koning zelf dat er recht wordt gedaan.'

'Wat is hij van plan?'

'Dat weet ik niet. En volgens mij weet Vlijm het zelf ook nog niet. Galen moet worden berispt. Maar hij mag ook weer niet te hard worden aangepakt, want hij moet nog meer coterieën opleiden.' Chade schraapte zijn keel en vervolgde iets zachter: 'Maar Veritas heeft nog een klacht bij de koning ingediend. Hij is er niet voor teruggedeinsd om Vlijm en mij ervan te beschuldigen dat we bereid zouden zijn jou op te offeren aan het belang van het koninkrijk.'

Ineens wist ik het: dit was de reden waarom Chade me vannacht bij zich had geroepen. Maar ik zei niets.

'Vlijm heeft geantwoord dat hij het zelfs niet heeft overwogen,' vervolgde Chade wat langzamer. 'En ik wist niet eens dat zoiets mogelijk was.' Hij zuchtte weer, alsof de woorden hem zwaar vielen. 'Vlijm is koning, jongen. Zijn eerste zorg moet altijd zijn koninkrijk zijn.'

Er viel een lange stilte. 'Met andere woorden, hij zou me

zonder aarzelen opofferen.'

Chade bleef strak voor zich uit in de haard kijken. 'Jou. Mij. Zelfs Veritas, als hij dacht dat hij het koninkrijk ermee kon redden.' Toen draaide hij zich naar me toe. 'Vergeet dat nooit.' Hij keek me recht aan.

De nacht voordat de trouwstoet zou vertrekken, klopte Dentelle op mijn deur met de mededeling dat Patience me wenste te spreken. Ik vond haar zittend in een met kussens bedekte stoel. Over haar nachtkledij droeg ze een kleurig geborduurde mantel. Haar haar hing los op haar schouders.

'Ik heb gewacht tot je je verontschuldigen zou komen aanbieden,'

zei ze.

Onmiddellijk deed ik mijn mond open om het alsnog te doen, maar ze gebaarde me geërgerd te zwijgen.

'Maar terwijl ik vanavond met Dentelle zat te praten, besepte ik dat ik je al heb vergeven. Jongens hebben nu eenmaal behoefte aan een bepaald soort lomphed. Ik heb besloten dat je het niet kwaad bedoelde.'

'Het spijt me oprecht,' protesteerde ik. 'Ik wist alleen niet hoe ik u moest vertellen...'

'Het is te laat om je verontschuldigen aan te bieden. Ik heb je al vergeven,' zei ze kordaat. 'Bovendien hebben we er geen tijd voor. Omdat je voor het eerst echt zult deelnemen aan het hoofse leven, wil ik je voor je vertrek nog iets geven. Ga

zitten,' zei ze gebiedend en wees naar een plek aan haar voeten.

Terwijl ik deed wat ze zei, ontdekte ik een klein doosje op haar schoot. Het was gemaakt van donker hout. In het deksel was een hertebok uitgesneden. Toen ze het kistje opendeed, ving ik een zweem op van de geur van het hout. Ze haalde een oorknop te voorschijn en hield die ter hoogte van mijn oor. 'Te klein,' mompelde ze. Zo probeerde ze er nog diverse andere. Uiteindelijk knikte ze bij een blauwe steen, gevat in een net van zilverdraad. Zonder enige waarschuwing duwde ze de pin dwars door mijn oorlel.

Ik schreeuwde het uit en bracht mijn hand naar mijn oor. Maar ze sloeg hem weg. 'Stel je niet aan. Het prikt maar heel even.'

Meedogenloos schoof ze een soort klem over de pin om de oorknop op zijn plaats te houden. 'Het staat hem goed, vind je niet, Dentelle?'

'Heel goed,' zei Dentelle instemmend boven haar onafscheidelijke kantklosjes.

Patience gebaarde dat ik kon gaan. Terwijl ik opstond zei ze: 'Denk eraan, Bas, of je het Vermogen nu beheerst of niet, of je zijn naam draagt of niet, je bent Chevalrics zoon. Zorg dat je je waardig gedraagt. En probeer nu nog wat te slapen.'

'Met dit oor?' Ik hield haar mijn bebloede vingertoppen voor. 'Daar had ik niet aan gedacht. Neem me niet kwalijk...' begon

ze, maar ik viel haar in de rede.

'Het is te laat voor verontschuldiging. Ik heb u al vergeven. Dank u wel.' Dentelle giechelde nog steeds toen ik de deur achter me dichttrok. De volgende morgen stond ik vroeg op om mijn plaats in de trouwstoet in te nemen. Als teken van de nieuwe band tussen de twee geslachten moesten er allerlei rijke gaven worden meegenomen. Voor prinses Kettricken een prachtige volbloedmerrie, juwelen, balen stof voor kleding, bedienden en zeldzame parfums. Maar er waren ook geschenken voor haar familie: paarden en valken en gouden voorwerpen voor haar vader en haar broer. Maar het belangrijkste waren de geschenken voor het hele koninkrijk, want geheel in overeenstemming met de tradities van Jhaampe behoorde de prinses meer aan haar volk dan aan haar familie. En dus waren er dieren om mee te fokken: runderen, schapen, paarden en pluimvee. Maar ook machtige bogen van taxushout, die het bergvolk zelf niet had, en gereedschappen voor de metaalbewerking uit Smidshamer. Daarnaast was er ook kennis, in de vorm van diverse van Fedwrens mooiste kruidenboeken en schrijftabletten met geneeswijzen, en een rol over de valkerij. Deze laatste geschenken waren natuurlijk de officiële reden van mijn plaats in de stoet. Ze werden bij mij in bewaring gegeven, samen met een royale voorraad van de kruiden en wortels die in de kruidenboeken werden beschreven, en met zaad voor

het kweken van die gewassen die de reis waarschijnlijk niet zouden overleven. Het was een belangrijk geschenk en ik nam mijn verantwoordelijkheid om te zorgen dat alles in goede staat werd afgeleverd even serieus als mijn andere opdracht. Alles was goed verpakt en werd vervoerd in een cederhouten kist versierd met houtsnijwerk. Ik was net bezig de verpakking nog een laatste keer te controleren, toen de nar binnenkwam.

'Ik heb iets voor je.'

Ik draaide me om. Hij stond in de deuropening met een leren buidel.

'Wat is dat?' Ik deed mijn best de bloemen en de pop niet in mijn stem te laten doorklinken.

'Zee-pruimen.'

Ik trok mijn wenkbrauwen op. 'Een purgeermiddel als huwelijksgeschenk? Misschien vinden sommigen dat gepast, maar de kruiden die ik meeneem kunnen in de bergen geplant en gekweekt worden. Dus ik denk niet...'

'Het is geen huwelijksgeschenk. Het is voor jou.'

Ik accepteerde de buidel met gemengde gevoelens. Zee-pruimen waren een uitzonderlijk krachtig purgeermiddel.

'Dank je wel. Maar ik heb meestal geen last van reisziekte en...'

Je loopt ook meestal geen gevaar om te worden vergiftigd.'

'Probeer je me iets duidelijk te maken?' Ik probeerde mijn stem luchtig en nonchalant te laten klinken.

'Alleen dat je er verstandig aan doet om licht te eten, of beter nog, om helemaal niets te eten dat je niet zelf hebt klaargemaakt.'

'Bij alle festiviteiten?'

'Nee. Alleen bij de festiviteiten die je wilt overleven.' Hij draaide zich om en wilde weglopen.

'Neem me niet kwalijk,' zei ik haastig. 'Ik wilde niet nieuwsgierig zijn. Maar ik was naar je op zoek... en ik had het zo warm... en de deur was niet op slot, en dus ben ik naar binnen gegaan.'

Hij stond met zijn rug naar me toe. 'En, vond je het vermakelijk?'

'Ik...' Ik wist niet wat ik moest zeggen, of hoe ik hem ervan moest overtuigen dat wat ik had gezien, bij mij veilig was. Hij deed twee stappen de gang op en wilde de deur al dichttrekken. 'Ik wou dat ik ook een kamer had die zo duidelijk mijn stempel droeg. Dan zou ik hem ook geheimhouden,' flapte ik eruit.

De deur bleef een handbreed open staan. 'Neem mijn woorden ter harte. Misschien lukt het je dan de reis te overleven. Wanneer je probeert je te verplaatsen in iemands beweegredenen, moet je altijd goed voor ogen houden dat je zijn tarwe niet met jouw schepel moet meten. Het zou best eens kunnen zijn dat hij heel andere maatstaven hanteert.'

De deur viel dicht en de nar was verdwenen. Maar na die

raadselachtige, verwarrende woorden kwam ik tot de conclusie dat hij me mijn overtreding had vergeven.

Met tegenzin stopte ik de zee-pruimen in mijn wambuis en wierp ik een laatste blik op mijn kamer. Vrouwe Gezwind had mijn spullen gepakt, omdat ze bang was dat ik mijn nieuwe kleren niet zorgvuldig genoeg zou behandelen. Het was me opgevallen dat de doorgestreepte hertebok op mijn borst was vervangen door een hertebok met zijn kop gebogen, klaar voor de aanval. 'Opdracht van Veritas,'

was alles wat ze zei toen ik ernaar vroeg. 'Ik vind dit mooier dan de doorgestreepte hertebok, en jij?'

'Ja hoor,' zei ik. Daarmee was het onderwerp afgedaan. Een naam en een wapen. Ik knikte peinzend, nam mijn kist met kruiden en perkamentrollen op mijn schouder en liep de trap af om me bij de stoet te voegen.

Terwijl ik de trap afdaalde kwam Veritas me tegemoet. Aanvankelijk herkende ik hem nauwelijks, want hij liep als een sombere, oude man. Pas toen ik een stap opzij deed om hem te laten passeren, herkende ik hem. Zijn kleren slobberden om hem heen en zijn borstelige, donkere haar begon te verkleuren tot peper-en-zout. Hij glimlachte afwezig, maar alsof er ineens een gedachte bij hem opkwam, legde hij zijn hand op mijn arm.

Je gaat naar het Bergrijk? Voor de huwelijksplechtigheid?'
'Ja.'

'Wil je iets voor me doen, jongen?'

'Natuurlijk.' Ik was geschokt door de gebroken klank van zijn stem.

'Doe een goed woordje voor me bij de prinses. Ik vraag je niet om te liegen. Maar probeer me niet al te slecht af te schilderen. Ik heb altijd gedacht dat je me goedgezind was.' Hij liep alweer door.

'Dat is ook zo,' zei ik tegen zijn rug. 'Dat ben ik ook, heer.' Maar hij draaide zich niet meer om.

Op de binnenplaats was het een drukte van belang. Mensen en dieren krioelden door elkaar heen. Deze keer zou er niet met wagens worden gereisd. De bergwegen waren berucht om hun slechte conditie, dus vanwege de snelheid was er gekozen voor lastdieren. Het koninklijke gevolg mocht tenslotte niet te laat komen voor de bruiloft. Het was al erg genoeg dat de bruidegom er niet bij zou zijn. De kudden waren al dagen eerder op pad gestuurd. Naar verwachting zou de reis twee weken in beslag nemen. Ik controleerde of de cederhouten kist goed was vastgesjord en liep toen naar Zwartvoet. Ondanks alle voorbereidingen maakte de stoet een chaotische indruk. Te midden van alle drukte ontdekte ik Sevrens, Regaals persoonlijke bediende. Regaal had hem een maand geleden teruggestuurd naar de Hertenhorst, met gedetailleerde instructies over de gewaden die hij nodig had. Sevrens liep nerveus achter Manus aan, die een ongeduldige

indruk maakte. Toen Vrouwe Gezwind me de laatste aanwijzingen had gegeven over de zorg voor mijn nieuwe kledingstukken, had ze verteld dat Sevrens zoveel nieuwe kleren meenam, compleet met hoeden en accessoires, dat er drie lastdieren nodig waren om ze te dragen. Ik veronderstelde dat de zorg voor de dieren aan Manus was toegewezen, want hoewel Sevrens een uitstekende bediende was, kon hij slecht met dieren overweg. Rowd, Regaals manusje-van-alles, liep in zijn volle lengte achter het tweetal aan. Nors en ongeduldig, met op zijn schouders een houten kist. Misschien kwam het door dit extra stuk bagage dat Sevrens zo geagiteerd was.

Tot mijn verrassing was Burrich bezig de lijnen van de fokpaarden en van de merrie voor de prinses te controleren. Waarom deed de paardenmeester van de stoet dat niet? vroeg ik me af. Maar toen ik hem in het zadel zag klimmen, begreep ik dat hij ook mee zou gaan. Ik was benieuwd wie hem zou vergezellen, maar behalve Manus zag ik verder geen staljongens die ik kende. Cob was al met Regaal naar Jhaampe gereisd.

Augustus zat roerloos als een standbeeld op een mooie, grijze merrie. Zijn functioneren in de coterie had hem veranderd. Vroeger was hij een mollige knaap geweest, rustig maar vriendelijk. Hij had hetzelfde zwarte, borstelige haar als Veritas, en volgens de verhalen leek hij op zijn neef toen die

nog een jonge knaap was geweest. Ik veronderstelde dat hij alleen maar meer op Veritas zou gaan lijken, naarmate zijn activiteiten met het Vermogen toenamen. Hij zou bij het huwelijk aanwezig zijn als een soort venster voor Veritas. Regaal zou zijn stem zijn, Augustus zijn ogen, dacht ik bij mezelf. En wat was ik? Zijn ponjaard?

Verlangend te vertrekken klom ik in het zadel. Het leek een eeuwigheid te duren voordat de grillige stoet zich had gevormd en de laatste pakken en bundels waren vastgesjord. Toen, bijna abrupt, gingen de banieren omhoog, er werd op een hoorn geblazen en de stoet paarden, lastdieren en mensen zette zich in beweging. Toen ik omhoog keek, zag ik dat Veritas boven op de toren stond om ons te zien vertrekken. Ik wuifde naar hem, maar betwijfelde of hij me in al die drukte zou zien. Even later waren we de poort uit en volgden we het kronkelende pad de heuvel op, weg van de Hertenhorst, in westelijke richting.

Onze route zou leiden langs de rivier Hertewater, die we op een ondiepe plaats vlak bij de grens tussen Hertensprong en Dracht zouden oversteken. Vandaar zouden we de weidse, zinderend hete vlakten van Dracht over trekken naar het Blauwe Meer. In het meer mondde de Koud uit, een rivier die ontsprong in het Bergrijk en die we zouden volgen tot de doorwaadbare plek vanwaar de handelsroute de bergen in leidde, naar de Pas der Stormen en vandaar naar de dichte,

groene wouden van de Wilde Regenlanden. Zo ver zouden we echter niet komen, want onze bestemming was Jhaampe, de enige nederzetting in het Bergrijk die met de naam stad kan worden aangeduid. In sommige opzichten was het een weinig opmerkelijke tocht. Na een dag of drie had zich een eentonige routine ontwikkeld, waarin het aan ons voorbijtrekkende landschap de enige afleiding vormde. In elk dorpje, elk gehucht liep de bevolking uit om ons te begroeten en ons de beste wensen mee te geven voor de huwelijksplechtigheid van de kroonprins.

Maar op de uitgestrekte vlakten van Dracht werden zulke gehuchten steeds zeldzamer. De rijke boerderijen en handelssteden lagen ver ten noorden van onze route, langs de Vin Rivier. Op de vlakten kwamen we slechts rondtrekkende herders tegen met kudde schapen, geiten of paarden. En soms zagen we alleen hun kegelvormige tenten aan de horizon.

Manus en ik hernieuwden onze vriendschap, 's Avonds maakten we een kookvuurtje en aten we samen, waarbij hij me vergastte op verhalen over Sevens, die zich zorgen maakte dat de zijden gewaden stoffig werden of dat er ongedierte in het bont kroop. Zijn klachten over Rowd waren grimmiger, want hij scheen Manus er voortdurend van te verdenken dat hij niet met zijn vingers van Regaals spullen af kon blijven. Op een avond kwam hij zelfs met vage

dreigementen naar ons kookvuur. Maar voor het overige verliepen onze avonden heel vredig.

Het mooie weer hield stand. Overdag liep het zweet over onze ruggen, maar de nachten waren zacht. Elke avond controleerde ik de inhoud van mijn kist en probeerde ik te voorkomen dat de wortels zouden uitdrogen en dat de perkamentrollen en schrijftabletten zouden slijten door het geschuif. Op een nacht schrok ik wakker van het gehinnik van Zwartvoet. Bij controle kreeg ik de indruk dat de cederhouten kist iets was verschoven. Maar een snelle inspectie van de inhoud stelde me gerust. Burrich zag ik nauwelijks. Hij stond eerder op dan de rest en trok voor de stoet uit, zodat de aan zijn zorgen toevertrouwde dieren het beste gras en het schoonste water hadden. Ik wist hoe belangrijk het voor hem was dat zijn paarden in een uitstekende conditie in Jhaampe zouden arriveren. Ook Augustus liet zich amper zien. Hoewel hij officieel de leiding had van onze expeditie, liet hij die taak over aan de kapitein van zijn erewacht. Hij hield zich erg afzijdig, hoewel hij wel toeliet dat Sevrens hem bediende en zijn tent met hem deelde.

Voor mij was het bijna een soort terugkeer naar mijn jeugd. Mijn verantwoordelijkheden waren beperkt, Manus was een gezellige kame-raad en vaak verstreek er een hele dag zonder dat ik me bewust was van de opdracht die me aan het eind van de reis wachtte. Dergelijke gedachten kwelden me doorgaans

alleen 's nachts als ik wakker lag. Terwijl ik omhoogkeek naar de sterren, ging ik in gedachten alle manieren langs om een eind aan Rurisks leven te maken. In de zak met mijn kleren en persoonlijke bezittingen was een klein kistje gepakt. Ik had de inhoud met zorg uitgezocht, want deze opdracht moest perfect worden uitgevoerd. Er mocht niet de minste reden zijn tot argwaan. Bovendien was de keus van het moment erg belangrijk. De prins mocht niet sterven zolang wij in Jhaampe waren. Niets mocht ook maar de geringste schaduw over de huwelijksfestiviteiten werpen. En hij mocht ook niet sterven voordat de plechtigheden in de Hertenhorst achter de rug waren en het huwelijk royaal geconsumeerd was. Want dat zou kunnen worden gezien als een slecht voorteken voor het paar. Soms vroeg ik me af waarom deze opdracht aan mij was toevertrouwd in plaats van aan Chade. Was het een soort test, en zou het mijn dood betekenen als ik faalde? Was Chade te oud voor deze uitdaging, ofte kostbaar om hiervoor op het spel te worden gezet? Kon hij niet worden gemist omdat hij over de gezondheid van Veritas moest waken?

Ik dwong mezelf aan iets anders te denken en begon me af te vragen of ik een poeder zou gebruiken, waardoor Rurisks toch al beschadigde longen nog meer te lijden zouden krijgen en hij zichzelf zou doodhoesten. Misschien zou ik zijn kussens en zijn beddegoed ermee kunnen behandelen. Ik bezat ook een bloedverdunnend tonicum. Als zijn longen

toch al voortdurend bloedden, zou dat genoeg kunnen zijn om hem uit de weg te ruimen. Of een snelwerkend vergif, dodelijk en volkomen smaakloos. Maar hoe kon ik ervoor zorgen dat hij dat op een veilig moment in de verre toekomst binnenkreeg? Ondanks het feit dat het weinig slaapverwekkende gedachten waren, had ik dankzij de frisse lucht en de vermoeienissen van de reis doorgaans geen moeite om in slaap te komen.

Toen het Blauwe Meer eindelijk in zicht kwam, leek het een wonder in de verte. Elk dier in onze stoet vulde mijn gedachten met de schone geur van water. Naarmate we het grote meer naderden, werd het landschap groener, lieflijker.

De wateroppervlakte was bezaaid met handelsschepen. De kleur van hun zeilen verried niet alleen de aard van hun vracht, maar ook de naam van de koopman. De nederzettingen rond het meer waren gebouwd op palen. We werden gastvrij ontvangen en onthaald op zoetwatervis, die merkwaardig smaakte nadat ik mijn leven lang alleen maar zoutwatervis had gegeten.

De volgende dag reden we door enorme cederbossen. De hoeven van onze paarden dreunden op de zwarte aarde. Overal om ons heen roken we de geuren van de herfst. We zagen allerlei onbekende vogels, en één keer zelfs een grote hertebok in een kleur die ik nog nooit had gezien en die ik sindsdien ook nooit meer ben tegengekomen. De weg leidde

voortdurend bergopwaarts, en op een middag reed ons een delegatie uit Jhaampe tegemoet om ons te begroeten en ons de weg te wijzen. Vanaf dat moment leek het alsof de reis sneller verliep. Elke avond werden we onthaald op muzikanten, dichters en jongleurs en getrakteerd op allerlei lekkernijen. Onze gastheren deden hun uiterste best om ons het gevoel te geven dat we welkom waren, maar ik vond hen vreemd en bijna griezelig omdat ze zo anders waren. Ik moest mezelf regelmatig voorhouden wat zowel Burrich als Chade me had geleerd over goede manieren, maar de arme Manus probeerde zich zoveel mogelijk afzijdig te houden van deze nieuwe reisgezellen. De meeste van hen waren Chyurda, en ze zagen er precies zo uit als ik me hen had voorgesteld: een lang, bleek volk, met licht haar en lichte ogen. Sommigen hadden haar zo rood als een vos. Zowel de mannen als de vrouwen waren gespierd van gestalte. Ze droegen bijna zonder uitzondering een boog of een slinger, en ze voelden zich te voet duidelijk meer op hun gemak dan te paard. Ze gingen gekleed in wol en leer, en zelfs de laagsten onder hen waren gehuld in schitterend bont. Ze liepen met grote passen naast onze paarden en schenen er geen moeite mee te hebben de dieren een hele dag bij te houden. Onder het lopen zongen ze liederen in een eeuwenoude taal. Later begreep ik dat ze ons hun geschiedenis hadden voorgezongen. Gedurende de laatste twee dagen van onze

reis werd de weg steeds breder en onze stoet steeds langer. Want er voegden zich voortdurend groepjes reizigers van stammen en dorpen die we passeerden, bij ons gezelschap. Uit alle hoeken van het koninkrijk stroomden de mensen toe om te zien hoe hun prinses haar trouwbelofte zou geven aan de machtige prins uit de laaglanden. En zo arriveerde onze stoet in Jhaampe.

20

Jhaampe

(... en laat het volk toestromen en bij het betreden van de stad zeggen: "Dit is onze stad, ons thuis. Zolang wij dat willen." Laat er altijd ruimte zijn, laat [onleesbaar] voor de kudden en de dieren. Want zo zullen er in Jhaampe geen vreemdelingen zijn, maar slechts buren en vrienden. En ze kunnen komen en gaan naar believen.' Zoals in alles werd ook in dezen de wil van het Offer geëerbiedigd.

Deze tekst las ik jaren later, op een van de gewijde schrijftabletten van de Chyurda, en toen pas leerde ik Jhaampe volledig begrijpen. Maar die eerste keer was ik zowel teleurgesteld als vervuld van ontzag, toen we de heuvels naar Jhaampe beklommen.

De tempels, paleizen en gebouwen deden me denken aan reusachtige, gesloten tulpen, zowel door hun kleur als door hun vorm. Deze laatste was nog een overblijfsel van de tenten van dierenhuid, die het oorspronkelijke onderkomen waren

van de nomaden die de stad hadden gesticht. De kleurigheid was een voortvloeijsel uit de grote liefde voor kleur van het bergvolk. Paars leek dominant en was er in allerlei variaties, fel afstekend tegen de verschillende tinten geel. Maar daarnaast was elke denkbare kleur vertegenwoordigd. De vergelijking drong zich op met een veld krokussen die hun kopjes uit de sneeuw en de zwarte grond staken, want tegen de achtergrond van de kale, zwarte bergen en de donkere, altijd groene bomen waren de kleuren van de gebouwen extra stralend. Bovendien ligt de stad - net als Hertenhorst - tegen een steile berghelling, waardoor de reiziger van beneden af een zee van kleuren ziet, als een kunstig geschikte mand met bloemen.

Maar toen we dichterbij kwamen, ontdekten we tussen de gebouwen allerlei tenten en hutten en tijdelijke onderkomens. Want in Jhaampe zijn alleen de openbare gebouwen en het koninklijk paleis permanent. Voor het overige heerst er een soort eb en vloed van onderdanen die hun hoofdstad komen bezoeken om het oordeel van het Offer te vragen, zoals de regerende koning of koningin hier wordt genoemd, of om zaken te doen en andere nomaden te ontmoeten. Stammen komen en gaan, tenten worden voor een maand of twee opgezet, en dan ineens is er op een ochtend nog slechts aangeveegde aarde op de plek waar ze stonden. Tot een andere groep de plek komt opeisen. Toch

is het geen rommelige stad. De straten zijn duidelijk afgebakend, met stenen treden op plaatsen waar de weg erg steil omhoog gaat. Verspreid over de hele stad liggen badhuizen en stoombaden. En er gelden zeer strenge regels ten aanzien van vuil en afval. Jhaampe is bovendien een groene stad, dankzij de omringende weidegronden voor bezoekers die hun kudden en paarden meebrengen. En ook in de stad zelf zijn grote parken met bloemen en fraai gesnoeide bomen, kunstiger dan alles wat ik ooit in Hertenhorst had gezien. In zekere zin deed de stad me denken aan de kamer van de nar. Onze gidsen lieten ons stilhouden op een weide buiten de stad en maakten duidelijk dat deze voor ons was gereserveerd. Na enige tijd besepte ik dat ze verwachtten dat we onze paarden en muil dieren hier achterlieten en te voet verdergingen. Augustus, in naam leider van onze expeditie, handelde de kwestie niet erg diplomatiek af. Ik kromp ineem toen hij bijna boos uitlegde dat niet van ons kon worden verwacht dat we onze bagage de stad in droegen. En dat bovendien velen van ons te moe waren voor een wandeling bergopwaarts. Bij het zien van de beleefde verwarring van onze gastheren beet ik op mijn lip en zei tegen mezelf dat ik me er niet mee mocht bemoeien. Regaal was ongetwijfeld op de hoogte van deze gewoonte. Waarom had hij ons dan niet gewaarschuwd, zodat we niet meteen bij het begin van ons bezoek zo'n onbeleefde indruk zouden

hebben gemaakt?

Maar het gastvrije volk dat ons ontving paste zich snel aan onze vreemde manieren aan. We kregen het verzoek even te rusten en geduld te hebben. Een beetje ongemakkelijk stonden we bij elkaar. Rowd en Sevrens voegden zich bij Manus en mij. Manus had nog wat wijn, terwijl Rowd met tegenzin wat gerookt vlees in repen sneed en met ons deelde. We praatten wat, maar ik moet bekennen dat ik er met mijn gedachten niet bij was. Het liefst zou ik naar Augustus zijn gegaan om hem te zeggen dat hij zich wat meer naar de gewoonten van onze gastheren moest richten. We waren hier te gast. Het was al erg genoeg dat de bruidegom niet zelfwas gekomen om zijn bruid te halen.

Even later daalde er een lange rij gespierde Chyurda, zowel mannen als vrouwen, de heuvel af om ons te helpen onze spullen naar de stad te brengen. Bovendien werden er kleurige tenten gebracht voor de bedienden die bij de paarden en de muildieren zouden blijven. Tot mijn verdriet hoorde ook Manus daarbij. Ik vertrouwde Zwartvoet aan zijn zorgen toe. Toen nam ik de cederhouten kist met kruiden op mijn ene schouder en ik zwaaide de zak met mijn persoonlijke eigendommen over de andere. We waren nog niet ver gevorderd door de steile, kronkelende straten, toen ons een stoet rijzige Chyurda-vrouwen met draagstoelen tegemoet kwam. Met plechtige gezichten verzochten ze ons in

de draagstoelen plaats te nemen, zich verontschuldiging voor het feit dat we zo vermoeid waren geraakt door onze reis. Augustus, Sevrens en de meeste oudere heren en vrouwen van onze stoet leken maar al te blij met dit aanbod, maar ik vond het vernederend om de stad te worden binnen gedragen. Het zou echter nog onbeleefder zijn geweest om te weigeren. Dus gaf ik mijn kist aan een jongen die duidelijk jonger was dan ik en stapte in een stoel die werd gedragen door vrouwen die stuk voor stuk mijn grootmoeder hadden kunnen zijn. Met mijn tanden op elkaar probeerde ik niet te denken aan wat Veritas hiervan zou hebben gevonden. In plaats daarvan probeerde ik vriendelijk om me heen te kijken en mijn verrukking te laten blijken over de tuinen en gebouwen die we passeerden.

Blijkbaar slaagde ik daarin, want het duurde niet lang of de vrouwen begonnen me op bijzonderheden te wijzen. Ze reageerden opgetogen toen ze merkten dat ik hun taal een klein beetje sprak. Een van de vrouwen had zich blijkbaar tot taak gesteld om alles wat we passeerden van commentaar te voorzien. Haar naam was Jonqui, en toen ik haar vertelde dat ik BasChevalric heette, herhaalde ze mijn naam een paar keer alsof ze hem in haar geheugen wilde prenten. Met veel moeite wist ik mijn draagsters over te halen te stoppen bij een park, waar een bepaald soort wilg mijn aandacht had getrokken, omdat hij groeide in spiralen en krullen. Ik streek

over de gladde bast en zou dolgraag een tak hebben afgesneden om hem te stekken. Maar dat durfde ik niet te vragen, uit angst dat het misschien onbeleefd zou worden gevonden. Een oude vrouw naast me bukte glimlachend en streek met haar hand over een bed met kruiden. De geur die opsteeg, was verbijsterd, en ze lachte luid bij het zien van de verrukte uitdrukking op mijn gezicht. Ik zou graag langer zijn gebleven, maar mijn draagsters drongen aan dat we ons moesten haasten om op tijd bij het paleis te zijn. Ik vermoedde dat daar een officiële welkomstceremonie zou worden gehouden die ik natuurlijk niet mocht missen. Steeds hoger Mom de stoet, tot onze draagstoelen werden neergezet voor een paleis dat een verzameling leek van kleurige, bloemknopachtige bouwwerken. Met hun paars met witte daken deden ze me denken aan de lupinen langs de weg en aan de bloemen van de stranderwten in Hertenhorst. Toen ik me omdraaide naar mijn draagsters om hun duidelijk te maken hoe prachtig ik het vond, waren ze verdwenen. Maar het duurde niet lang of ze kwamen weer te voorschijn, gekleed in saffraan en azuur, perzik en roze, met schalen geurig water en zachte doeken, zodat we het stof en de vermoeidheid van onze gezichten konden wassen. Jongens en mannen in blauwe tunieken presenteerden bessenwijn en honingkoeken. Toen alle gasten zich hadden gewassen en waren begroet met wijn en honing, verzochten onze gastheren

hen naar binnen te volgen.

Het inwendige van het paleis was al net zo vreemd als alles wat ik hier tot dusverre had gezien. De enorme, centrale zuil die de Grote Zaal ondersteunde bleek bij nadere bestudering de stam van een boom te zijn. Onder het plaveisel waren duidelijk de zwellingen van zijn wortels zichtbaar. Ook de sierlijk gewelfde muren werden door bomen ondersteund. Enkele dagen later hoorde ik dat het bijna honderd jaar had geduurd om het paleis tot zijn huidige vorm te laten 'groeien'. Er was begonnen met de keus van de centrale boom. Daarna was het gebied eromheen bouwrijp gemaakt en de ring van ondersteunende bomen geplant. Met behulp van touwen en door kunstig snoeiwerk waren ze tijdens hun groei zodanig gevormd, dat ze zich allemaal naar de centrale boom richtten. Vervolgens waren alle zijtakken weggehakt en de kruinen van de bomen met elkaar vervlochten tot een kroon. De muren tussen de stammen bestonden uit diverse lagen stof, besmeerd met hars en een speciaal soort klei.

In de zaal stonden eettafels gedekt, maar er waren ook hoeken waar werd gekookt, geweven, gesponnen en ingemaakt. De privé-vertrekken waren zo te zien weinig meer dan met gordijnen afgeschermden alkoven, of een soort kleine tenten die tegen de buitenmuren waren geplaatst. De wat hoger gelegen vertrekken - dezelfde tentachtige onderkomens op platforms, ondersteund door palen - waren te bereiken via

een netwerk van open, houten trappen. De steunpilaren bleken ook hier echte bomen te zijn. Nogal ontmoedigd beseftte ik hoe weinig ik me hier zou kunnen afzonderen voor mijn 'werk achter de schermen'.

Een bediende bracht me naar een van de tentkamers, waar mijn cederhouten kist en mijn zak met kleren al op me wachtten, evenals een kom met warm, geurig waswater en een schaal met fruit. Haastig verwisselde ik mijn stoffige reisplunje voor een geborduurd gewaad met wijde mouwen en bijpassende groene beenkappen. Toen er in de Grote Zaal een bel werd geluid en op kleine trommels werd geslagen, verliet ik haastig mijn kamer.

Op een podium voor de grote stam, versierd met bloemen en groene takken, stonden Augustus en Regaal voor een oude man, geflankeerd door twee bedienden in eenvoudige, witte gewaden. Om het podium had zich een grote menigte verzameld. Jonqui, inmiddels gekleed in een roze gewaad en gekroond met een rank klimop, kwam naast me staan en keek glimlachend op me neer.

'Wat gaat er gebeuren?' waagde ik te vragen.

'Ons Offer, eh... jullie zeggen koning... koning Eyod zal jullie verwelkomen. En hij zal jullie voorstellen aan zijn dochter, jullie toekomstige Offer... eh... koningin. En aan zijn zoon, die hier in haar plaats zal regeren.'

De vrouw naast koning Eyod was haar nicht, vertelde ze, en ik

slaagde erin een onhandig compliment te formuleren dat de nicht er sterk en gezond uitzag. Op dat moment was dat het aardigste dat ik kon bedenken over de indrukwekkende vrouw die zo beschermend naast haar koning stond. Haar hoofd werd gekroond door een weelderige massa' van het lichte, goudkleurige haar dat hier in Jhaampe zo gebruikelijk was. Een deel was in vlechten om haar hoofd gewonden, een ander deel hing los op haar rug. Haar gezicht stond ernstig. Haar blote armen waren gespierd. De man aan de andere kant van de koning was ouder, maar leek sprekend op de vrouw. Behalve dat zijn haar vlak boven zijn kraag recht was afgeknipt. Hij had dezelfde jadegroene ogen, dezelfde rechte neus en plechtige mond. Toen ik Jonqui vroeg of hij ook familie van haar was, glimlachte ze, alsof ze dacht dat ik niet helemaal fris was. Het sprak toch vanzelf dat hij haar neef was, antwoordde ze. Toen gebaarde ze als tegen een kind dat ik mijn mond moest houden, want koning Eyod begon te spreken.

In langzame, zorgvuldige bewoordingen begroette hij ons allen, inclusief Regaal, die inmiddels niet meer alleen de afgezant van koning Vlijm was, maar vooral het symbool voor prins Veritas. Ook Augustus werd in de begroeting betrokken en ze werden beiden geëerd met rijke gaven: dolken bezet met edelstenen, een kostbare, geurige olie en rijke bontstola's, waarmee ze eruitzagen als wandelende klerenkasten. Want in

tegenstelling tot de eenvoudige uitmonstering van koning Eyod en zijn begeleiders, waren Regaal en Augustus rijk uitgedost in weelderige gewaden en versierd met armbanden en ringen. In mijn ogen zagen ze er ijdel en opgedirkt uit, maar ik hoopte dat onze gastheren hun uitmonstering zouden beschouwen als een van onze vele vreemde gewoonten. Daarop vroeg de koning zijn mannelijke metgezel naar voren te komen, en tot mijn grote schrik stelde hij hem voor als prins Rurisk. Dat betekende dat de vrouw aan zijn andere zijde prinses Kettricken moest zijn, Veritas' aanstaande bruid. Toen pas drong het tot me door dat het geen bedienden waren geweest die onze draagstoelen hadden gedragen en ons hadden begroet met koeken en wijn, maar leden van de koninklijke familie. Geheel in overeenstemming met de traditie in Jhaampe dat het koningshuis zijn volk moet dienen. Ik beefde bij de gedachte dat ik zo vertrouwelijk en luchtig met hen had gesproken. Weer vervloekte ik Regaal, omdat hij dit niet had voorzien. Hij had ons beter goede raad kunnen sturen in plaats van een lange lijst met kleren en juwelen. Blijkbaar was Jonqui dus een zuster van de koning zelf. Volgens mij moet ze mijn verwarring hebben gevoeld, want ze legde welwillend een hand op mijn schouder en glimlachte bij het zien van de bloes op mijn wangen toen ik probeerde een verontschuldiging te stotteren.

'Je hebt niets gedaan waarvoor je je zou moeten schamen,' zei

ze en ze vroeg me haar gewoon Jonqui te blijven noemen. Ik keek toe terwijl Augustus de prinses de juwelen overhandigde die Veritas voor haar had uitgekozen. Een net van fijn geweven, zilveren draden bezet met rode edelstenen dat ze over haar haar kon dragen, en een zilveren kraag met iets grotere rode stenen. Verder was er een zilveren ring, gesmeed in de vorm van een wijnrank, met een bos rinkelende sleutels. Het waren de sleutels van haar nieuwe huishouden op de Hertenhorst, legde Augustus uit. En ten slotte acht eenvoudige zilveren ringen. Ze stond heel stil terwijl Regaal ze aan haar vingers schoof. Ik kon niet nalaten te denken dat het zilver met de rode stenen beter zou hebben gestaan bij een vrouw met donker haar, maar Kettrickens stralende glimlach verried duidelijk haar kinderlijke verrukking. Om me heen hoorde ik waarderend gemompel. Dus misschien vonden ze onze kleren ook wel mooi, dacht ik bij mezelf. Koning Eyod hield nog een korte toespraak, waarin hij ons nogmaals van harte welkom heette en ons uitnodigde te rusten, ons te ontspannen en te genieten van de stad. Morgen rond het middaguur zou de driedaagse ceremonie van de Vereniging beginnen. Vervolgens daalde hij samen met zijn zoon en zijn dochter het podium af en mengden ze zich tussen de menigte alsof we allemaal eikaars gelijke waren.

Jonqui had zich duidelijk aan me gehecht en ik kon geen

elegante manier bedenken om aan haar te ontsnappen. Vandaar dat ik besloot om maar zoveel mogelijk over de gewoonten van het bergvolk te leren. Een van haar eerste daden was echter me voor te stellen aan de prins en de prinses. Ze stonden bij Augustus, die uitlegde hoe Veritas, via hem, getuige zou zijn van de plechtigheid. Jonqui luisterde even, maar toen besloot ze blijkbaar dat Augustus lang genoeg aan het woord was geweest. 'Rurisk, Kettricken, deze jongeman is zeer geïnteresseerd in onze tuinen. Misschien kunnen we ervoor zorgen dat hij met een van onze hoveniers kan praten.' Met een blik op Kettricken voegde ze eraan toe: 'Hij heet BasChevalric.'

Augustus fronste zijn wenkbrauwen en verbeterde haar. 'Nee, dit is Bas, de bastaard.'

Kettricken reageerde geschokt, maar Rurisks gezicht verduisterde.

'Natuurlijk,' zei hij in het Chyurda en keek me recht aan. 'Je vader heeft het tijdens ons laatste gesprek veel over je gehad. Het spiet me toen ik hoorde dat hij was gestorven.'

'Hebt u mijn vader gekend?' vroeg ik onnozel.

Hij keek glimlachend op me neer. 'Natuurlijk. We waren in onderhandeling over de doorgang van de Blauwe Pas bij Maansoog, toen hij voor het e[^]rst van je bestaan hoorde. Nadat de onderhandelingen waren afgerond, hebben we samen gegeten en als mannen onder elkaar gepraat over wat

zijn volgende stap zou moeten zijn. Ik moet eerlijk zeggen dat ik nog altijd niet begrijp waarom hij vond dat hij moest terugreden als troonopvolger. Nou ja, elk volk heeft zo zijn eigen gewoonten. Maar dit huwelijk zal onze volkeren dichter tot elkaar brengen. Denk je dat hij daar blij mee zou zijn geweest?'

Rurisk richtte al zijn aandacht op mij, en door over te schakelen op het Chyurda had hij Augustus volledig buitengesloten. Over de schouder van Rurisk heen zag ik dat hij zich met een blik van pure haat afwendde en zich weer bij de groep rond Regaal voegde. Om de een of andere reden had ik de volle aandacht van Rurisk en Kettricken.

'Ik heb mijn vader niet gekend, maar ik denk dat het hem plezier zou doen te zien...' begon ik, maar op dat moment viel prinses Kettricken me met een stralende glimlach in de rede.

'Natuurlijk, wat dom van me! Jij bent de jongen die ze Bas noemen. Je reist toch altijd met Vrouwe Tijn, de gifmengster van koning Vlijm? En ben je niet bij haar in de leer? Regaal heeft het over je gehad.'

'Dat is vriendelijk van hem,' zei ik, niet wetend wat ik anders moest zeggen. Rurisk fronste waarschuwend zijn wenkbrauwen naar Kettricken. Toen draaide hij zich om naar een bediende die om instructies vroeg. Om me heen werd genoeglijk gepraat te midden van een zee van zomerse kleuren en geuren, maar ik had het gevoel alsof ik bevroor.

Ik kwam pas weer tot mezelf toen Kettricken me aan mijn mouw trok.

'... dus zullen we dan maar gaan? En is er verder nog iets dat je wilt zien?'

'Ik heb veel gehoord over de Blauwe Fontein.' Mijn stem haperde even. Wat ze ook had gezegd, het had blijkbaar niets met vergif te maken gehad.

'Ik zal ervoor zorgen dat je die te zien krijgt. Misschien vanavond nog. Maar nu gaan we deze kant uit.'

Terwijl we ons een weg baanden door de drukte, keek Augustus ons na. En ik zag hoe Regaal zich omdraaide en Rowd iets toefluisterde. Ik vroeg me af waarom Rowd niet bij de paarden en de andere bedienden was gebleven. Maar ik kreeg niet de tijd er lang bij stil te staan, want Kettricken schoof een beschilderd scherm opzij en het volgende moment stonden we buiten, onder een groen gewelf. Wilgen. Hun takken waren in elkaar geslingerd en boven onze hoofden tot een luifel geweven die ons afschermde tegen de middagzon.

'Je blijft er ook droog onder. Althans, meestal,' voegde Kettricken eraan toe. 'Dit pad leidt naar de schaduwtuinen. Daar ben ik het liefst. Of wil je eerst naar de kruidentuin?'

'Ik laat de keus graag aan u over, vrouwe,' antwoordde ik. Hier buiten, weg uit de drukte, zou ik de kans krijgen mijn gedachten te ordenen en te bedenken wat me te doen stond.

Mijn positie was onhoudbaar, en bovendien vertoonde prins Rurisk geen enkel symptoom van de zwakte of de ziekte, waarover Regaal had gesproken. Ik zou de situatie opnieuw in oenschouw moeten nemen. Er was meer, veel meer gaande dan waarop ik was voorbereid.

Maar voorlopig moest ik me concentreren op wat de prinses me vertelde. Ze praatte duidelijk, en zonder het geroezemoes in de Grote Zaal kon ik haar aanzienlijk beter volgen. Zo te horen wist ze veel over de tuinen, en ik begreep dat tuinieren niet alleen een liefhebberij van haar was, maar dat er bovendien van een prinses werd verwacht dat ze er verstand van had.

Tijdens ons gesprek moest ik mezelf er voortdurend aan herinneren dat ze een prinses was, en bovendien de verloofde van Veritas. Ik had nog nooit een vrouw ontmoet zoals zij. Ze bezat een rustige waardigheid, maar aarzelde niet om te glimlachen of zich enthousiast te tonen. Of om met haar handen in de grond te wroeten, toen ze me een bepaald soort wortel wilde laten zien. Ze wreef het zand eraf, sneed er met het mes aan haar riem een stukje af en liet me de scherpe smaak proeven. Ze wees me kruiden die voor vleesgerechten werden gebruikt en stond erop dat ik elk van de drie variëteiten proefde. Want hoewel ze uiterlijk erg op elkaar leken, was de smaak totaal verschillend. Ze deed me een beetje aan Patience denken, ook al miste ze haar

excentriciteit. Maar ook aan Mollie. En ik kwam tot de slotsom dat deze vrouw misschien wel meer bij Veritas in de smaak zou vallen dan hij had verwacht.

Gaandeweg ons gesprek bleek dat ze ook verstand te hebben van de valkerij en het fokken van paarden. En toen ik haar vroeg wat haar liefhebberijen waren, vertelde ze me over haar kleine smederij en haar instrumenten om metaal te bewerken. Ze tilde haar haar op, zodat ik de oorknoppen kon zien die ze voor zichzelf had gemaakt: ragfijne bloemblaadjes die een kleine edelsteen omklemden als een dauwdrop.

Mijn belofte aan Veritas indachtig vroeg ik haar of Regaal haar veel over haar toekomstige echtgenoot had verteld. Even zweeg ze. Toen antwoordde ze dat ze wist dat hij troonopvolger was in een rijk dat werd bedreigd door vele problemen. Regaal had haar gewaarschuwd dat Veritas veel ouder was dan zij. Een eenvoudige, simpele man die misschien niet veel belangstelling voor haar zou tonen. Vandaar dat Regaal had beloofd dat hij haar niet in de steek zou laten en dat hij haar zou helpen zich aan haar nieuwe bestaan aan te passen. Hij zou zijn best doen om ervoor te zorgen dat ze zich aan het hof niet eenzaam zou voelen. Dus ze was goed voorbereid...

'Hoe oud bent u?' vroeg ik plotseling.

'Achtien,' antwoordde ze. Bij het zien van de verraste uitdrukking op mijn gezicht glimlachte ze. 'Door mijn lengte

denken jullie volgens mij allemaal dat ik ouder ben,' vertrouwde ze me toe.

'U bent in elk geval jonger dan Veritas. Maar zo groot is het leeftijdsverschil nu ook weer niet. Hij wordt deze lente drieëndertig.'

'Ik dacht dat hij veel ouder was,' zei ze verbaasd. 'Regaal vertelde dat ze alleen dezelfde vader hebben.'

'Dat klopt. Chevalric en Veritas zijn de zoons van koning Vlijms eerste koningin. Maar het leeftijdsverschil is niet zo groot. En als Veritas niet gebukt gaat onder de problemen van het land, is hij ook niet zo nors en streng als u zich hem misschien voorstelt. Hij lacht graag, en veel.'

Ze wierp me een zijdelingse blik toe, alsof ze zich ervan wilde overtuigen of ik de zaken soms mooier probeerde voor te stellen dan ze waren.

'Het is echt waar, prinses. Ik heb hem als een kind zien schateren bij de poppenvoorstelling tijdens het Lentefeest. En wanneer iedereen zijn steentje bijdraagt bij het kneuzen van de druiven voor de herfstwijn, doet hij ook van harte mee. Maar zijn grootste liefde is altijd de jacht geweest. Hij heeft een wolfshond, Leon, die hem dierbaarder is dan menige zoon zijn vader.'

'Dat was dan zeker vroeger,' viel Kettricken me in de rede. 'In de verhalen van Regaal is hij een man die vroeg oud is geworden en die gebukt gaat onder de zorgen om zijn volk.'

'Een boom kan gebukt gaan onder een lading sneeuw, maar zich weer oprichten zodra de lente komt.'

Ze sloeg haar ogen neer. 'Als jij over hem vertelt zie ik een heel andere man voor me.'

'Hij neemt zijn plichten heel serieus en zal zichzelf niet sparen wanneer zijn volk hem nodig heeft. Vandaar dat hij niet in staat was u te komen halen. Hij voert strijd met de Rode Kapers. Een strijd die hij van hier niet zou kunnen voeren. Zijn belangen als man maakt hij ondergeschikt aan zijn plichten als prins. Maar dat is geen kwestie van ongevoeligheid.'

Ze wierp me nogmaals een zijdelingse blik toe. Ik zag dat ze vocht tegen een glimlach. Alsof mijn woorden slechts vleierij waren, waaraan ze als prinses geen geloof mocht hechten.

'Hij is langer dan ik, maar niet veel. Zijn haar is erg donker, net als zijn baard. Zijn ogen zijn nog zwarter, maar ze glanzen wanneer hij opgetogen is. Er is inderdaad wat grijs in zijn haar geslopen. En door zijn werk heeft hij de zon en de wind al lang niet meer op zijn huid gevoeld. Vandaar ook dat zijn schouders de naden van zijn buis niet langer doen spannen. Maar mijn oom is nog altijd een echte man, en wanneer het gevaar van de Rode Kapersschepen is bezworen, zie ik hem weer net als vroeger uitrijden met zijn hond.'

'Je woorden geven me moed,' zei ze zacht. Toen rechte ze haar schouders alsof ze een zwakheid had toegegeven.

'Waarom spreekt Regaal niet zo over zijn broer?' vroeg ze ernstig. 'Ik dacht dat ik naar een oude man ging, met bevende handen. Een man die zo gebukt ging onder zijn verplichtingen dat een vrouw voor hem niets anders zou zijn dan de zoveelste plicht.'

'Misschien heeft hij...' Maar ik kon geen hoofse manier bedenken om onder woorden te brengen dat Regaal wel vaker onoprecht was wanneer hem dat beter uitkwam. Hoewel ik geen flauw benul had welk doel ermee gediend kon zijn, wanneer Kettricken tegen haar ontmoeting met Veritas opzag.

'Misschien is hij... over andere dingen ook wel minder vleierend geweest,' veronderstelde Kettricken plotseling ongerust. 'Op een avond in mijn kamer... we hadden net gegeten en misschien had Regaal wel een beetje te veel gedronken. Hij had het over jou. Je was een verwend, nukkig kind geweest, zei hij. Een kind dat het veel te hoog in zijn bol had gezien zijn afkomst. Maar sinds de koning je tot zijn gifmenger had benoemd, wekte je de indruk dat je tevreden was met je lot. Volgens Regaal was het een rol die bij je paste, omdat je als klein jongetje al graag aan deuren had geluisterd en verzot was geweest op geheimzinnigheid. Ik vertel je dit niet om je te kwetsen, maar om je duidelijk te maken hoe ik aanvankelijk over je dacht. De volgende dag bezwoer Regaal me dat de wijn zijn fantasie op hol had doen slaan. Maar hij had die

avond één ding gezegd dat ik niet meer uit mijn gedachten kon zetten. Hij zei dat als de koning jou of Vrouwe Tijm zou zenden, het zou zijn met de opdracht mijn broer te vergiftigen, zodat ik als enige erfgenaam van het Bergrijk zou overblijven.'

'U praat te snel.' Ik hoopte dat mijn glimlach niet zou verraden hoe duizelig en misselijk ik me voelde. 'Ik heb het niet allemaal kunnen verstaan.' Wanhopig probeerde ik te bedenken wat ik moest zeggen.

'Neem me niet kwalijk. Ik zal wat langzamer praten. Een paar weken, nee, het is al meer dan een maand geleden, kwam Regaal naar mijn vertrekken. Hij had gevraagd of hij alleen met me mocht dineren, zodat we elkaar wat beter konden leren kennen en...'

'Kettricken!' Rurisk kwam aanlopen. 'Regaal vraagt of je komt. Hij wil je aan een paar gasten voorstellen die voor je huwelijk naar Jhaampe zijn gekomen.'

Jonqui liep naast hem. Terwijl een tweede golf van duizeligheid over me heen spoelde, viel me de uitdrukking op haar gezicht op. Ze keek alsof ze alles wist. En ik vroeg me af wat Chade zou hebben gedaan wanneer er een gifmenger naar Vlijms hof was gestuurd om Veritas uit de weg te ruimen. Het antwoord op die vraag was maar al te duidelijk.

'Misschien vindt BasChevalric het wel leuk om naar de Blauwe Fontein te gaan,' stelde Jonqui voor. 'Litresse neemt je er met

alle plezier mee naar toe.'

'Misschien later op de middag,' wist ik uit te brengen. 'Ik ben ineens erg moe, dus ik denk dat ik maar even naar mijn kamer ga.'

Ze keken geen van allen verrast. 'Zal ik je wat wijn laten brengen?'

vroeg Jonqui hoffelijk. 'Of wat soep?'

Ondanks het plotselinge, brandende gevoel in mijn buik wist ik me staande te houden. 'Dat is erg vriendelijk van u.' De korte buiging waartoe ik mezelf dwong, was een kwelling.

Toen verontschuldigde ik me en slaagde erin rustig en waardig terug te lopen naar de deur van de Grote Zaal. Gedrieën keken ze me na. Eenmaal in mijn kamer haalde ik de zee-pruimen te voorschijn die ik van de nar had gekregen. Hoe lang was het geleden dat ik die honingkoeken had gegeten? Want dat was het moment dat ik zelf zou hebben uitgekozen. Met een gevoel van berusting besloot ik het water in de kan maar te vertrouwen. In golven sloeg de misselijkheid over me heen. Met bevende handen verkruimelde ik de zee-pruimen in het water tot een groene, slijmerige prop, die ik met moeite naar binnen werkte. Het zou niet lang duren, of mijn maag en mijn ingewanden zouden zich binnenstebuiten keren. De vraag was alleen of het snel genoeg zou zijn. Of had het vergif van de Chyurda zich al te ver door mijn lichaam verspreid?

Er volgde een ellendige avond waar ik maar liever niet meer aan terugdenk. Er kwam niemand met soep of wijn naar mijn kamer. Op heldere momenten besepte ik dat ze pas zouden komen wanneer ze zeker wisten dat het vergif zijn werk had gedaan. Dat betekende dat ze pas de volgende morgen een bediende zouden sturen om me te wekken. In de verwachting dat deze me dood zou aantreffen. Dus ik had tot de volgende ochtend de tijd.

Het was al na middernacht toen ik in staat was op te staan. Zo geruisloos als mijn trillende benen me wilden dragen, verliet ik mijn kamer en liep naar de tuin. Ik vond een kruik water en dronk tot ik dacht dat ik zou barsten. Toen strompelde ik verder tot ik stuitte op een muur waarlangs fruitbomen waren geleid. Ik plukte wat vruchten, stopte ze in mijn wambuis en keerde ermee terug naar mijn kamer. Dit zou mijn geheime voorraad zijn, want ander voedsel was niet langer veilig voor me. De volgende dag zou ik me verontschuldigen met de mededeling dat ik even bij Zwartvoet wilde gaan kijken. In mijn zadeltassen had ik nog wat gedroogd vlees en hard brood. Ik hoopte dat het genoeg zou zijn om me door dit bezoek heen te helpen. Terwijl ik terugsliep naar mijn kamer, vroeg ik me af wat hun volgende stap zou zijn, wanneer ze merkten dat het vergif niet had gewerkt.

Over het bij de Chyurda veelgebruikte kardijn-kruid luidt het gezegde: 'Eén blad om te slapen, twee om pijn te verzachten, drie voor een genadige dood.'

Tegen het ochtendgloren doezelde ik eindelijk weg, maar ik schoot bijna meteen weer wakker doordat prins Rurisk met kracht mijn deurscherm openschoof. Zwaaiend met een karaf kwam hij in nachtgewaad het vertrek binnenstormen. Vliegensvlug liet ik me uit bed rollen, en met het ledikant tussen ons in kwam ik overeind. Ik was in het nauw gedreven, ziek en ongewapend, op het mes aan mijn riem na.

'Je leeft nog!' riep hij verbijsterd. Tóen kwam hij naar me toe met de karaf. 'Hier, drink op!'

'Liever niet.' Ik deed nog een stap naar achteren.

Bij het zien van mijn achterdocht bleef hij staan. 'Je hebt vergif binnengekregen,' zei hij voorzichtig. 'Het is een wonder van Chranzuli dat je nog leeft. Dit is een laxeermiddel. Om het gif uit je lichaam te spoelen.'

'Er valt niets meer weg te spoelen,' zei ik bot. Bevend over mijn hele lichaam zocht ik steun bij de tafel. 'Toen ik gisteravond naar mijn kamer ging, wist ik dat ik vergiftigd was.'

'En je hebt niets gezegd?' vroeg hij ongelovig. Hij draaide zich om naar de deur, waar Kettricken schuchter naar binnen gluurde. Haar ogen waren rood van het huilen. 'Het onheil is afgewend, ook al hoeven we jou daar niet voor te bedanken,' zei haar broer streng. 'Ga naar de keuken en maak een stevige

soep van het vlees van gisteravond. En breng ook wat gebak mee. Genoeg voor ons allebei. En thee. Vooruit, haast je, dwaas kind.'

Kettrickens hoofd verdween. Rurisk gebaarde naar het bed. 'Probeer alsjeblieft me te vertrouwen en ga zitten. Voordat je die tafel omgooit met je gebibber. Ik zal open kaart met je spelen. We hebben geen tijd voor wantrouwen. Jij en ik hebben een heleboel te bespreken.'

Ik ging zitten, niet zozeer omdat ik hem vertrouwde alswel uit angst dat ik in elkaar zou zakken. Rurisk liet zich op het voeteneind van het bed vallen. 'Mijn zuster is nogal impulsief,' begon hij ernstig. 'Die arme Veritas zal merken dat ze meer kind is dan vrouw, vrees ik. En dat is voor een belangrijk deel mijn schuld. Ik heb haar verwend. En hoewel dat verklaart waarom ze zo dol op me is, is het nog geen verontschuldiging om een gast te vergiften. Zeker niet aan de vooravond van haar huwelijk met zijn oom.'

'Volgens mij zou ik hetzelfde hebben gedaan,' zei ik. Rurisk gooide schaterend zijn hoofd achterover.

Je lijkt sprekend op je vader. Die zou net zo gereageerd hebben. Maar misschien moet ik duidelijker zijn. Een paar dagen geleden kwam ze bij me met het verhaal dat jij opdracht had mij uit de weg te ruimen. Daarop heb ik gezegd dat dat niet haar probleem was en dat ik het zelf wel zou oplossen. Maar zoals ik al zei, ze is nogal impulsief. Toen ze

gisteren haar kans schoonzag, heeft ze geen moment gearzeld. Zonder zich af te vragen hoe de dood van een van de gasten een zorgvuldig gearrangeerd huwelijk zou beïnvloeden. Haar enige gedachte was jou uit de weg te ruimen, voordat haar gelofte aan de Zes Hertogdommen haar dat onmogelijk zou maken. Ik had het moeten weten toen ze je zo haastig meenam naar de tuin.'

'Waren het de kruiden die ze me gaf?'

Hij knikte en ik voelde me een onnozele dwaas. 'Maar je was zo eerlijk tegen haar, dat ze begon te twifelen aan wat ze over je had gehoord. Vandaar dat ze je rechtstreeks ter verantwoording riep. Toen je haar vraag ontweek door te doen alsof je haar niet had begrepen, begon ze opnieuw te twifelen. Maar dat is allemaal geen excuus voor het feit dat ze de hele nacht heeft gewacht, voordat ze met haar twijfels bij mij kwam. Daarvoor bied ik je mijn verontschuldigingen aan.'

'Voor verontschuldigingen is het te laat. Ik heb u al vergeven,' hoorde ik mezelf zeggen. Rurisk keek me aan. 'Dat zei je vader ook altijd.' Hij keek naar de deur en het volgende moment kwam Kettricken binnen. Nadat hij de schermdeur achter haar had dichtgeschoven, nam hij het blad van haar over. 'Ga zitten,' zei hij streng. 'Ik zal je leren hoe je een moordenaar hoort te behandelen.' Hij nam een mok van het blad en dronk gretig. Toen gaf hij de kroes aan mij. 'Als dat vergiftigd was, heb je zojuist ook je broer gedood,' zei hij met

een blik op Kettricken. Hij brak een stuk appeltaart in drieën. 'Kies maar,' zei hij tegen me. Dat stuk nam hij vervolgens zelf en hij gaf mijn volgende keus aan Kettricken. 'Opdat je weet dat je dit veilig kunt eten.'

'Ik zie geen reden waarom u me nu nog zou willen vergifigen,' moest ik toegeven. Toch was mijn gehemelte alert op de geringste wansmaak. Daarvan was echter geen sprake. Het was een heerlijke taart, gevuld met rijpe appels en kruiden.

'Precies,' zei Rurisk met volle mond. Hij slikte en vervolgde: 'En als jij een moordenaar was' - hier wierp hij een waarschuwende blik op Kettricken, ten teken dat ze haar mond moest houden - 'zou voor jou hetzelfde gelden. Sommige moorden leveren alleen profijt op, wanneer niemand ze als zodanig herkent. Dat geldt ook voor mijn dood. Als je me nu alsnog zou vermoorden, sterker nog, als ik in de komende zes maanden zou sterven, zouden Kettricken en Jonqui aan iedereen die het maar wilde horen, verkondigen dat het moord was. Niet echt een goede basis voor een verbond tussen twee volkeren. Dat zul je toch met me eens zijn?'

Ik knikte moeizaam. Dankzij de warme bouillon was het beven zo goed als opgehouden, en de zoete taart smaakte als godenspijs.

'Goed, dus we zijn het erover eens dat als jij een moordenaar

was, je inmiddels geen profijt meer zou hebben van je voornemen. Sterker nog, mijn dood zou een groot verlies voor je zijn. Want mijn vader staat niet zo welwillend tegenover dit verbond als ik. O, hij begrijpt wel dat we er verstandig aan doen. Maar voor mij is het meer dan verstandig. Ik beschouw dit verbond als noodzakelijk. Vertel dat maar aan koning Vlijm. Onze bevolking groeit, maar ons bouwland is beperkt. En hetzelfde geldt voor de wildstand. Er komt een tijd waarop een land zich moet openstellen voor handel met andere landen, vooral zo'n rotsachtig, bergachtig rijk als het mijne. Je hebt misschien gehoord dat in Jhaampe de heerser de diener van zijn volk is? Welnu, dit is mijn manier om mijn volk te dienen. Ik sta mijn dierbare zuster af, in de hoop daarvoor graan en handelsroutes terug te krijgen. En weiderechten in de koudste maanden van het jaar, wanneer bij ons het gras onder de sneeuw ligt. In ruil daarvoor ben ik bovendien bereid jullie hout te leveren; de hoge, rechte bomen die Veritas nodig zal hebben voor de bouw van zijn oorlogsschepen. In onze bergen groeien de beroemde witte eiken. Dat is iets dat mijn vader zou weigeren. Hij koestert nog altijd de oude gevoelens ten aanzien van het omhakken van levende bomen. En net als Regaal ziet hij jullie kust als een blok aan zijn been, jullie oceaan als een obstakel. Ik daarentegen zie het water zoals je vader het zag: als een weg die vele kanten uit leidt. En ik vind niet dat we de krachten

van de natuur beledigen door bomen te gebruiken die zijn ontworteld door de jaarlijkse overstromingen en winterstormen.'

Even hield ik mijn adem in. Dit was een zwaarwegende concessie. Toen knikte ik.

'Dus je brengt mijn woorden over aan koning Vlijm en je maakt hem duidelijk dat hij meer aan me heeft als ik blijf leven?'

Ik zag geen reden daar niet mee in te stemmen.

'Ga je hem niet vragen of hij van plan was je te vergiftigen?' vroeg Kettricken streng.

'Als hij ja zou zeggen, zou je hem nooit meer vertrouwen. En als hij het zou ontkennen, zou je hem waarschijnlijk toch niet geloven en hem behalve een moordenaar ook nog een leugenaar vinden. Bovendien, is één gifmenger niet al meer dan genoeg?'

Kettricken boog haar hoofd. Haar wangen kleurden dieprood.

'Kom.' Rurisk stak verzoenend zijn hand naar haar uit. 'Onze gast moet proberen nog wat slaap te krijgen. En wij moeten terug naar onze vertrekken, voordat het hele paleis zich afvraagt wat we hier doen in ons nachtgewaad.'

Ik bleef achter in totale verbijstering. Wat was dit voor volk? Kon ik hun openhartigheid geloven of werd hier een schitterend toneelspel opgevoerd? Eda mocht weten met

welke bedoeling. Ik wenste dat Chade bij me was. Hoe langer hoe meer kwam ik tot de overtuiging dat niets was wat het leek. Ik durfde niet weg te dommelen, want als ik in slaap viel, zou ik vóór de avond niet meer wakker worden. Het duurde niet lang of er kwamen bedienden met kannen warm en koud water, en met een schaal fruit en kaas. In het besef dat deze 'bedienden' wel eens van hogere komaf konden zijn dan ik, behandelde ik hen met de grootst mogelijke hoffelijkheid en vroeg me af of dat misschien het geheim was van de harmonieuze sfeer in het paleis: dat zowel bedienden als leden van de koninklijke familie met dezelfde hoffelijkheid werden bejegend.

Het werd een feestelijke dag. De deuren van het paleis stonden wijd open en uit elke vallei van het Bergrijk waren de mensen gekomen om getuige te zijn van de plechtigheid. Dichters en minstreels traden op en er werden nog meer geschenken uitgewisseld, onder andere mijn kruidenboeken en verzameling stekken en zaden. De fokdieren uit de Zes Hertogdommen werden tentoongesteld en vervolgens doorgegeven aan die fokkers die de dieren het hardst nodig hadden of er de beste resultaten mee zouden bereiken. Maar het kon ook gebeuren dat één enkele ram of stier, met een stuk of twee ooien of koeien, ten geschenke werd gegeven aan een hele dorpsgemeenschap. Alle gaven, of het nu ging om pluimvee, viervoeters, granen of metalen, werden het paleis

binnen gebracht, zodat iedereen ze kon bewonderen. Het was voor het eerst sinds dagen dat ik Burrich zag. Hij moest al voor het ochtendgloren in touw zijn geweest, want zijn dieren zagen er schitterend uit. Elke hoef was vers geolied en alle manen en staarten waren gevlochten en versierd met kleurige linten. De merrie voor Kettricken had een tuig van het mooiste leer en haar manen en staart waren behangen met tientallen kleine, zilveren belletjes. Onze paarden vertoonden weinig overeenkomst met de kleine, haveloze dieren van het bergvolk en trokken dan ook veel bekijks.

Die middag stond me een verrassing te wachten. Er waren lange tafels neergezet waaraan iedereen, zowel de bewoners van het paleis als de bezoekers, naar willekeur kon plaatsnemen om te eten. Behalve uit de paleiskeukens waren de aangeboden spijzen voor een belangrijk deel afkomstig van het bergvolk zelf. Ze kwamen zonder aarzelen naar voren om wielen kaas, donkere broden, gedroogd of gerookt vlees, groenten in het zuur of schalen met fruit neer te zetten. Het maakte diepe indruk op me, dit onderling geven en nemen tussen de koninklijke familie en haar onderdanen.

Precies rond het middaguur viel er een stilte over de menigte en beklom prinses Kettricken het podium. In simpele bewoordingen vertelde ze dat ze van nu af aan toebehoorde aan de Zes Hertogdommen en dat ze het land hoopte te dienen als een waardig onderdaan. Ze bedankte haar

moederland voor alles wat het voor haar had gedaan, voor het voedsel waarmee het haar had grootgebracht, voor het water van zijn sneeuw en zijn rivieren, voor de berglucht. Ze wees erop dat ze haar trouw niet verlegde uit gebrek aan liefde voor haar land, maar in de hoop dat beide landen daar wel bij zouden varen. Iedereen luisterde in doodse stilte, maar zodra ze het podium was afgedaald, werd het feest hervat.

Rurisk kwam naar me toe, om te zien hoe het met me ging. Ik deed mijn best hem ervan te overtuigen dat ik weer helemaal de oude was, hoewel ik in werkelijkheid het liefst in bed was gekropen. De kleren die Vrouwe Gezwind voor me had gemaakt waren volgens de laatste mode en hadden uiterst ongemakkelijke, lange mouwen met kwasten die tijdens het eten overal in hingen. Ik verlangde ernaar de drukte achter me te laten, mijn veters los te maken en mijn boord af te doen. Volgens mij voelde Rurisk dat, want hij stelde een wandeling naar de kennels voor. 'Dan zal ik je laten zien wat ik met mijn honden heb weten te bereiken, dankzij de dieren die ik een paar jaar geleden van de Zes Hertogdommen heb gekregen.'

We verlieten het paleis en wandelden naar een langgerekt, houten gebouw. De frisse lucht maakte mijn hoofd weer helder en ik voelde me op slag een stuk beter. Eenmaal binnen ging hij me voor naar een ren, waarin een teef een nest met rode pups zoogde. Het waren gezonde, kleine

schepseltjes met een glanzende vacht. 'Dit zijn nakomelingen van de honden op de Hertenhorst. Zelfs als de regen met bakken uit de lucht valt, zullen ze een geur weten vast te houden,' vertelde hij trots. Daarna liet hij me nog andere dieren zien, inclusief een kleine hond met gespierde poten die zijn prooi zelfs tot in de hoogste bomen achtervolgde, aldus Rurisk. Toen we weer buiten kwamen, lag daar een oude hond te slapen op een baal stro. 'Slaap maar lekker, ouwe jongen. Je hebt al genoeg pups verwekt. Als je het niet zo heerlijk vond, zou je nooit meer hoeven te jagen,' zei Rurisk warm. Bij het horen van de stem van zijn baas kwam de oude hond overeind. Toen hij zijn kop ophief herkende ik hem. Het was Snoet.

Ik staarde hem aan, en zijn ogen met de kleur van kopererts staarden terug. Voorzichtig stelde ik mijn geest voor hem open. Op zijn aanvankelijke verwarring volgde een golf van warmte, van gedeelde en herinnerde genegenheid. Er was geen twijfel over mogelijk dat hij nu Rurisks hond was. De hechte band tussen ons bestond niet meer. Maar hij straalde een diepe genegenheid naar me uit, een liefdevolle herinnering aan de tijd dat we samen jong waren geweest. Ik liet me op een knie vallen en streelde zijn rode vacht die in de loop der jaren borstelig was geworden. Heel even was daar weer de hechte band. Ik voelde dat hij het heerlijk vond om te doezelen in de zon, maar dat hij ook dolgraag met Rurisk

ging jagen. Ik klopte hem op zijn rug en trok mijn geest terug. Toen ik opkeek, stond Rurisk me op een merkwaardige manier aan te kijken. 'Ik heb hem gekend toen hij nog een pup was,' legde ik uit.

'Burrich heeft hem jaren geleden meegegeven aan een rondtrekkende secretaris,' vertelde Rurisk. 'Ik heb erg veel plezier van hem gehad, als kameraad en als jachthond.'

'Ik kan zien dat hij het hier goed heeft,' zei ik. We slenterden terug naar het paleis en zodra Rurisk me alleen liet, liep ik naar Burrich. Hij had net toestemming gekregen om de paarden mee naar buiten te nemen. Ik herkende de tweestrijd waarin hij verkeerde. Hij kon de paarden niet allemaal tegelijk meenemen. Hetgeen betekende dat hij een aantal zonder toezicht zou moeten achterlaten. Toen ik naar hem toe kwam, keek hij me wantrouwend aan.

'Als u het goedvindt, wil ik u graag helpen,' bood ik aan. Zijn gezicht bleef onaangedaan. Maar voordat hij iets kon zeggen, klonk een stem achter me: 'Daar ben ik immers voor, meester. U zou uw mouwen kunnen bevuilen.' Langzaam draaide ik me om, verbijsterd door het venijn in Cobs stem. Ik keek van hem naar Burrich, maar de stalmeester zei niets.

'Dan loop ik met u mee als u dat goedvindt, want ik heb iets belangrijks met u te bespreken.' Nog even bleef Burrich zwijgen. 'Neem jij de merrie van de prinses maar,' zei hij ten slotte. 'En die vos. Ik neem de grijze. Cob, jij past op de rest.

Ik blijf niet lang weg.'

En dus nam ik de merrie bij de teugel en volgde Burrich door de menigte naar buiten. Er werd geen woord tussen ons gesproken. Bij het weiland aangekomen zadelde ik de merrie af en begon haar droog te wrijven. Tegen de tijd dat ik daarmee klaar was, kwam Burrich naast me staan. 'Ze is een schoonheid,' zei ik bewonderend. Hij ging er niet op in. 'Je wilde me spreken?'

Ik haalde diep adem. 'Ik heb Snoet gezien. Hij maakt het prima en hij heeft een goed leven gehad. Ik heb al die jaren gedacht dat u hem had gedood. Dat u hem zijn hersens had ingeslagen, zijn keel doorgesneden... Ik heb me van alles voorgesteld...'

Hij keek me ongelovig aan. 'Dacht je echt dat ik een hond zou doden om iets wat jij had gedaan?'

'Ik wist alleen dat hij verdwenen was. Wat moest ik anders denken?'

Ik dacht dat het mijn straf was.'

Het bleef heel lang stil. Toen hij me weer aankeek, lag er een gekwelde blik in zijn ogen. 'Wat moet je me gehaat hebben.'

'En gevreesd.'

'En al die jaren ben je nooit tot andere gedachten gekomen? Je hebt nooit bij jezelf gedacht: zoiets zou Burrich niet doen?'

Ik schudde langzaam mijn hoofd.

'Ach, Bas,' zei hij verdrietig. 'Ik dacht dat je koppig en nukkig

was, maar al die tijd had jij het gevoel dat je op een verschrikkelijke manier onrecht was aangedaan. Geen wonder dat we het zo vaak met elkaar aan de stok hebben gehad.'

'Daar kunnen we wat aan doen,' zei ik zacht. 'Ik heb u gemist. Ondanks alles heb ik u heel erg gemist.'

Ik zag hem denken. Heel even verwachtte ik dat hij zou glimlachen en me op mijn schouder zou kloppen. Maar toen werd zijn gezicht weer streng. 'En toch kon je het niet laten. Terwijl je dacht dat ik elk dier zou doden waarmee jij een band ontwikkelde.'

'Ik zie het Oude Begrip anders dan u,' begon ik, maar hij schudde zijn hoofd.

'Het is beter dat onze wegen zich scheiden, jongen. Dan kunnen er ook geen misverstanden meer ontstaan. Ik zal nooit goedkeuren wat je doet. En ik kan het ook niet negeren. Zodra, je me kunt beloven dat je het nooit meer zal doen, kun je bij me komen. Ik zal je op je woord geloven, want je bent altijd eerlijk tegen me geweest. Maar tot het zover is, kunnen we elkaar beter uit de weg gaan.'

Met die woorden liet hij me staan. Ik voelde me ziek en uitgeput en dat kwam niet alleen door het vergif van Kettricken. Uiteindelijk ging ik terug naar het paleis.

De dag leek eindeloos te duren. Zonder het brandende gevoel in mijn maag zou ik het allemaal erg opwindend hebben gevonden. Die middag waren er wedstrijden

boogschieten, worstelen en hardlopen. Iedereen deed mee: jong en oud, mannen en vrouwen. Daarna werd er weer gegeten en traden er troubadours en dansers op. Tegen de tijd dat de eerste feestvierders zich begonnen terug te trekken, snakte ik naar mijn bed. Het was een opluchting om het scherm van mijn kamer achter me te kunnen dichtschuiven en alleen te zijn. Maar terwijl ik mijn buis uittrok en nadacht over de vreemde dag, klonken er voetstappen voor mijn deur.

Voordat ik iets kon zeggen, schoof Sevrens het scherm open. 'Regaal wil je spreken.'

'Nu?' vroeg ik onnozel.

Vermoeid trok ik mijn buis weer aan en volgde ik Sevrens naar de vertrekken van Regaal, op een hoger gelegen verdieping van het paleis. Het was niet echt een tweede verdieping, meer een houten terras dat uitstak in de Grote Zaal. De vertrekken waren rijk versierd. In de vrolijk gekleurde vogels op de zijden panelen herkende ik duidelijk de hand van de Chyurda. Maar het merendeel van de tapijten, beelden en draperieën leek me Regaals eigen keus. Omdat hij nog in bad zat, kreeg ik opdracht te wachten in het voorvertrek. Tegen de tijd dat hij in zijn nachtgewaad te voorschijn kwam, kon ik mijn ogen nauwelijks meer openhouden.

'Zeg het eens?' vroeg hij.

Ik keek hem neutraal aan. 'U wilde me spreken,' hielp ik hem herinneren.

Ja, omdat ik wil weten wat er aan de hand is. Vooruit, kom op met je verslag.'

Ik wist niet wat ik hierop moest zeggen. Geen haar op mijn hoofd had eraan gedacht verslag uit te brengen aan Regaal. Wel aan Vlijm en Chade, en aan Veritas natuurlijk. Maar aan Regaal?

'Moet ik je herinneren aan je plichten? Vooruit, vertel op.'

Ik riep mezelf tot de orde. 'Wat wilt u horen? Mijn observaties over de Chyurda als volk? Over de kruiden die ze kweken. Of...'

'Ik wil weten wat je van plan bent ten aanzien van je... opdracht. Heb je al actie ondernomen? Heb je al een plan? Wanneer kunnen we resultaten verwachten en wat moet ik me daarbij voorstellen? Want ik heb er geen enkele behoefte aan dat de prins ineens voor mijn ogen dood neervalt.'

Ik kon mijn oren niet geloven. Nog nooit had Vlijm zo bot of zo openlijk over mijn werk gesproken. Zelfs wanneer we alleen waren, cirkelde hij behoedzaam om het onderwerp heen en liet hij het aan mij om conclusies te trekken. Ik had Sevrens niet meer gezien, maar ik wist niet waar hij was, of hoe ver het geluid droeg. Regaal deed alsof we het over het beslaan van een paard hadden.

'Ben je nou zo onnozel of probeer je brutaal te zijn?' vroeg

Regaal streng.

'Geen van beide,' antwoordde ik zo beleefd als ik kon. 'Ik ben voorzichtig... mijn prins.' Dat laatste voegde ik eraan toe, in de hoop het gesprek op een wat formeler niveau te brengen.

Je voorzichtigheid is dwaas. Mijn bediende vertrouw ik en verder is hier niemand. Dus vertel op, mijn bastaardmoordenaar.' Zo te horen genoot hij van zijn eigen sarcasme.

Ik haalde diep adem en hield mezelf voor dat ik een man van de koning was. En dat Regaal op dit moment mijn enige schakel met Vlijm was. Ik koos mijn woorden zorgvuldig. 'Gisteren in de tuin hoorde ik van prinses Kettricken dat u haar had verteld dat ik een gifmenger was. En dat ik het op haar broer, prins Rurisk, had voorzien.'

'Dat is gelogen,' zei Regaal op besliste toon. 'Ik heb haar niets van dien aard verteld. Dus óf je bent zo onhandig geweest jezelf te verraden, óf ze probeerde informatie van je los te krijgen. Ik hoop dat je niet alles hebt bedorven door je bloot te geven.'

Het was me maar al te duidelijk dat hij loog. Zonder op zijn woorden in te gaan, bracht ik hem verslag uit van de gebeurtenissen: van mijn vergiftiging en van het bezoek van Rurisk en Kettricken in de vroege ochtenduren. Woordelijk herhaalde ik ons gesprek. Toen ik was uitgesproken, staarde Regaal minutenlang naar zijn nagels. 'Heb je al een besluit genomen over de methode en het tijdstip?' vroeg hij ten

slotte.

Ik probeerde mijn verrassing te verbergen. 'Onder de huidige omstandigheden lijkt het me beter van de opdracht af te zien.' 'Je durft niet,' concludeerde hij vol afkeer. 'Ik heb vader nog zo gevraagd om dat oude wijf te sturen. Vrouwe Tijm zou hem allang onder de grond hebben gehad.'

'Denkt u, heer?' Uit het feit dat hij aan Chade refereerde als aan Vrouwe Tijm, maakte ik op dat hij niet op de hoogte was van Chades bestaan. Hij had waarschijnlijk wel zijn vermoedens, maar het lag absoluut buiten mijn bevoegdheid om onthullingen te doen over Chade.

'Denkt u, heer?' herhaalde Regaal spottend. Toen pas drong het tot me door dat hij dronken was. Lichamelijk was er weinig aan hem te merken. Maar de drank bracht al zijn kleingeestigheid naar boven. Hij slaakte een diepe zucht van weersin, toen liet hij zich op een zachte bank vallen. 'Er is niets veranderd,' zei hij. 'Je hebt een opdracht gekregen, dus die voer je uit. Als je slim bent, speel je het zo dat het een ongeluk lijkt. Na je naïeve openhartigheid tegen Kettricken en Rurisk zal niemand je verdenken. Ik wil dat het voor morgenavond gebeurd is.'

'Voor de bruiloft?' vroeg ik ongelovig. 'Denkt u niet dat de bruid na de dood van haar broer van het huwelijk zal afzien?' 'Hoogstens tijdelijk. Ik kan met haar lezen en schrijven, jongen. Laat dat maar aan mij over. Aan jou de taak om haar

broer uit de weg te ruimen. Vooruit, vertel op. Hoe ga je het doen?'

'Dat weet ik nog niet.' Dat leek me een beter antwoord dan te zeggen dat ik er niet over piekerde. Ik zou terugkeren naar de Hertenhorst en verslag uitbrengen aan Vlijm en Chade. Wanneer zij vonden dat ik een verkeerde beslissing had genomen, konden ze met me doen wat ze wilden. Ik herinnerde me maar al te goed wat Regaal jaren geleden had gezegd, toen hij Vlijm citeerde: Doe niets watje niet meer ongedaan kunt maken, tot je goed hebt nagedacht over -watje allemaal niet meer kunt doen als je het eenmaal hebt gedaan.

'Wanneer weet je het wel?' vroeg hij sarcastisch.

'Ik weet het niet,' zei ik voorzichtig. 'Zoiets mag niet slordig of roekeloos gebeuren. Ik moet zijn gewoonten bestuderen en de gewoonten van zijn bedienden. Ik moet een manier zien te vinden om...'

'Het huwelijk is al over twee dagen,' viel Regaal me in de rede. De blik in zijn ogen werd troebel. 'Ik kan je alles vertellen wat je moet weten. Dus het lijkt me het gemakkelijkst wanneer ik een plan bedenk. Kom morgenavond bij me, dan zal ik je zeggen hoe ik het wil hebben. En denk erom, bastaard, ik wil niet dat je ook maar iets doet voordat je met mij hebt overlegd. Ik hou niet van verrassingen. Het zou je laatste zijn.' Hij keek me aan, maar ik hield mijn gezicht zorgvuldig in de plooi.

Je kunt gaan,' zei hij minzaam. 'Ik zie je morgenavond om dezelfde tijd. En je kunt erop rekenen dat ik mijn vader zal inlichten over je laksheid. Hij zal het berouwen dat hij dat wijf van Tijm niet heeft gestuurd.' Hij leunde geeuwend achterover. Ik ving een vage geur op van rook en wijn en vroeg me af of hij naar zijn moeder aardde. Terwijl ik terugliep naar mijn kamer, nam ik me voor zorgvuldig al mijn opties tegen elkaar af te wegen en vervolgens een plan op te stellen. Maar moe en halfziek als ik was, sliep ik al voordat mijn hoofd het kussen raakte.

22

Dilemma's

In mijn droom stond de nar naast mijn bed. Hij keek hoofdschuddend op me neer. 'Waarom ik niet duidelijker kan zijn? Omdat je er een rommeltje van maakt. Door de mist zie ik een kruispunt, en wie staat er middenin? Jij. Zo gaat het telkens weer. Dacht je dat ik je in leven hield omdat ik zo verrukt van je ben? Welnee, ik hou je in leven omdat je zoveel mogelijkheden biedt. Je schept telkens weer nieuwe keuzen. En hoe meer keuzen, des te meer kansen om op kalmere wateren af te stevenen. Dus het is niet voor jou dat ik je in leven hou, maar voor de Zes Hertogdommen. En dat is ook je plicht: zorg dat je in leven blijft, zodat je ons telkens weer nieuwe mogelijkheden kunt bieden.'

Bij het wakker worden wist ik nog altijd niet wat me te doen

stond. Luisterend naar de geluiden van het ontwakende paleis besloot ik dat ik met Chade moest praten. Maar dat was onmogelijk. Dus sloot ik mijn ogen en probeerde ik te denken zoals hij me dat had geleerd.

'Wat zijn de feiten?' zou hij me hebben gevraagd. 'En wat zijn je ver-moedens?'

Regaal had tegen koning Vlijm gelogen over de gezondheid van Rurisk en over diens houding tegenover de Zes Hertogdommen. Het was echter ook mogelijk dat koning Vlijm Regaals woorden tegenover mij had verdraaid. Of dat Rurisk had gelogen. Ik dacht even na, maar besloot aan mijn eerste veronderstelling vast te houden. Vlijm had nog nooit tegen me gelogen, wist ik, en Rurisk had me gewoon kunnen laten doodgaan in plaats van mijn kamer binnen te stormen. Dat was één.

Blijkbaar wilde Regaal Rurisk dood hebben. Hoewel... Als dat zo was, waarom had hij me dan tegenover Kettricken verraden? Tenzij de prinses had gelogen. Ik dacht na. Dat leek me niet voor de hand liggen. Ze had zich waarschijnlijk uit zichzelf al afgevraagd of Vlijm een moordenaar zou sturen. Maar waarom zou ze daarbij onmiddellijk aan mij hebben gedacht? Nee, ze had mijn naam herkend. En ze was op de hoogte geweest van Vrouwe Tijm. Dat was twee. Regaal had de vorige avond tot twee keer toe gezegd dat hij zijn vader had gevraagd Vrouwe Tijm te sturen. En toch had hij ook

haar naam aan Kettricken verraden. Wie wilde Regaal eigenlijk dood hebben?

Prins Rurisk? Of Vrouwe Tijm of mij, zodra de moordaanslag zou zijn ontdekt. En wat had hij daarbij te winnen? Wat was daarvan het voordeel voor het huwelijk dat hij nota bene zelf had gearrangeerd?

Waarom stond hij erop dat ik Rurisk doodde, wanneer we meer politiek voordeel zouden hebben van een levende Rurisk?

Ik moest met Chade praten. Maar dat kon niet. En dus zou ik op de een of andere manier zelf een besluit zou moeten nemen. Tenzij... Een bediende bracht water en fruit. Ik stond op, trok mijn onhandige kleren weer aan, at wat fruit en verliet mijn kamer. De dag verliep net als de vorige. Ik begon moe te worden van het*nietsdoen en probeerde mijn tijd nuttig te gebruiken door mijn kennis over het paleis

- de dagindeling en de plattegrond - uit te breiden. Ik vond de vertrekken van Eyod, Kettricken en Rurisk, en ontdekte dat Cob in de stallen sliep. Net als Burrich. Van Burrich had ik niet anders verwacht. Tot zijn vertrek zou hij de zorg voor de paarden uit Hertensprong aan niemand anders overlaten. Maar waarom sliep Cob ook in de stallen? Om indruk te maken op Burrich, of om hem in de gaten te houden? Sevrens en Rowd sliepen allebei in Regaals voorvertrek, hoewel er in het paleis meer dan genoeg kamers beschikbaar

waren. Ondertussen keek ik voortdurend uit naar Augustus. Pas tegen het eind van de ochtend trof ik hem alleen. 'Ik moet met je praten. Onder vier ogen,' zei ik. Met een geërgerd gezicht keek hij om zich heen of iemand ons zag.

'Niet hier, Bas. Als we terug zijn op de Hertenhorst. Hier heb ik officiële verplichtingen en...'

Daar had ik me op voorbereid. Ik opende mijn hand om hem de speld te laten zien die de koning me lang geleden had gegeven. 'Ik heb deze speld van de koning gekregen. Met zijn belofte dat ik hem alleen maar hoefde te laten zien om bij hem te worden toegelaten.'

'Roerend,' zei Augustus cynisch. 'En is er een speciale reden waarom je me dit verhaal nu vertelt? Probeer je soms indruk op me te maken?'

'Ik moet met de koning praten. Nu meteen.'

'De koning is er niet.' Augustus draaide zich om en wilde weglopen. Ik greep hem bij zijn arm. 'Je kunt hem bereiken via het Vermogen.'

Geërgerd schudde hij mijn hand af. Weer keek hij haastig om zich heen. 'Ik pieker er niet over. Je denkt toch niet dat iedereen die in het Vermogen geschoold is, de koning mag storen?'

'Ik heb je de speld toch laten zien? En ik beloof je dat hij het niet als een onderbreking zal beschouwen.'

'Toch kan ik het niet doen. Je begrijpt het niet, bastaard, en

dat kan ook niet, want je bent tijdens de opleiding mislukt. Maar het Vermogen is een ernstige zaak en mag alleen voor heel ernstige doeleinden worden gebruikt.' Weer wilde hij me de rug toekeren.

'De koning zal het niet kunnen waarderen wanneer hij hoort dat je zijn teken hebt genegeerd,' zei ik zo dreigend mogelijk. Augustus draaide zich langzaam om en keek me woedend aan. 'Goed dan. Ik zal het proberen. Maar de verantwoordelijkheid ligt bij jou.'

'Natuurlijk. Laten we meteen naar mijn kamer gaan.'

'Kan het niet ergens anders?'

'In jouw kamer?' stelde ik voor.

'Nee, dat is nog erger. Begrijp me niet verkeerd, bastaard, maar ik wil niet met je gezien worden.'

Uiteindelijk werden we het eens over een rustig hoekje in Kettrickens kruidentuin. Augustus ging op een bank zitten en sloot zijn ogen.

'Wat moet ik tegen de koning zeggen?'

Ik dacht even na. Dit moest een spel van raadselen worden, wanneer ik Augustus niet in mijn werkelijke probleem wilde betrekken. 'Zeg hem dat de gezondheid van prins Rurisk uitstekend is. Dat we allemaal mogen hopen dat de prins een hoge leeftijd zal bereiken. En dat Regaal nog altijd van mening is dat we hem ons geschenk moeten geven, terwijl mij dat niet gepast lijkt.'

Augustus deed zijn ogen open. 'Het Vermogen is een belangrijk...'

'Dat weet ik. Vertel het hem nou maar.'

Augustus sloot zijn ogen en haaide een paar keer diep adem. Na enkele ogenblikken deed hij zijn ogen weer open. 'Hij zegt dat je naar Regaal moet luisteren.'

'Is dat alles?'

'Hij had het druk en hij was erg geïrriteerd. Ik ben bang dat je me voor gek hebt gezet tegenover mijn koning.'

Ik weerstond de verleiding van een gevatte reactie en liet hem gaan, me afvragend af of hij wel echt contact had gezocht met de koning. Al met al was ik nog niets wijzer geworden, en ik besloot het erop te wagen. Ik sloot mijn ogen, haalde diep adem, concentreerde me en stelde me open. Vlijm, mijn koning.

Maar er gebeurde niets. Teleurgesteld liep ik terug naar het paleis. Rond het middaguur beklom Kettricken voor de tweede maal het podium. Ze kondigde aan dat ze een verbond sloot met het volk van de Zes Hertogdommen. Dat ze vanaf dit moment hun Offer was, wat er ook van haar werd verlangd. Vervolgens bedankte ze haar eigen volk, dat haar in liefde had grootgebracht, en ze herinnerde eraan dat ze de band niet verbrak uit gebrek aan genegenheid, maar in de hoop dat beide volkeren er wel bij zouden varen.

De volgende dag zou ze haar gelofte aan Veritas afleggen. Ik

had begrepen dat Regaal en Augustus naast haar zouden staan en dat Augustus Veritas door gebruikmaking van het Vermogen getuige zou laten zijn van het moment waarop zijn bruid haar gelofte aflegde. De dag sleepte zich voort. Jonqui nam me mee naar de Blauwe Fontein en ik deed mijn best om een geïnteresseerde indruk te maken. Bij terugkeer in het paleis was het feest alweer in volle gang. Er traden minstreels, acrobaten en zwaardvechters op. Overal hing een dikke blauwe walm, want menige feestvierder zwaaide met een klein, rokend wierookvat. Zoals wij in Hertensprong op feestdagen toegaven aan de verleiding van het carris-zaad, zo gebeurde dat hier met een smeulend soort wierook. Zelfvermeed ik de blauwe dampen. Ik moest mijn hoofd helder houden. Vandaar dat ik een beetje achteraf ging staan, zogenaamd genietend van het lied van een minstreel. Maar ondertussen keek ik over diens schouder naar Regaal. Hij zat aan tafel met aan weerskanten een koperen brander. Een zeer gereserveerde Augustus zat een eindje bij hem vandaan. Af en toe zeiden ze iets tegen elkaar, Augustus ernstig, de prins laatdunkend. Ik kon niet horen wat ze zeiden, maar zag dat Augustus' lippen mijn naam en het woord 'Vermogen' vormden. Even later voegden Cob en Rowd zich bij hen, maar Augustus stond op en liep verontwaardigd en met grote passen weg. Hij werd onder protest teruggehaald door Cob. Blijkbaar gaf Regaal hem een berisping, want Augustus keek

hem woedend aan. Toen sloeg hij zijn ogen neer, alsof hij zich gewonnen gaf. Ik wenste wanhopig dat ik kon horen wat er werd gezegd. Er broeide iets. Misschien had het niets met mij en mijn opdracht te maken, maar op de een of andere manier betwijfelde ik dat. Ik liep in gedachten de weinige feiten na, ervan overtuigd dat ik iets over het hoofd zag. Maar ik vroeg me ook af of ik mezelf niet voor de gek hield. Of ik niet wat al te heftig reageerde. Misschien was de veiligste koers eenvoudig te doen wat Regaal me had opgedragen en hem de verantwoordelijkheid te laten dragen. Of misschien moest ik bij wijze van tijdsbesparing gewoon mijn eigen keel doorsnijden. Want wat waren mijn mogelijkheden?

Ik kon natuurlijk rechtstreeks naar Rurisk gaan en hem vertellen dat ik Regaal niet tot andere gedachten had kunnen brengen. Misschien zou hij me asiel willen verlenen. Wie zou ten slotte niet graag onderdak verlenen aan een ervaren moordenaar, die zich al eerder tegen zijn meester had gekeerd?

Of ik kon tegen Regaal zeggen dat ik Rurisk ging vermoorden en het gewoon niet doen. Over die optie dacht ik uitvoerig na. Ik kon ook tegen Regaal zeggen dat ik Rurisk zou vermoorden, en in zijn plaats Regaal doden. Dat is de rook, zei ik tegen mezelf. Anders zou ik zoiets niet eens overwegen. Of ik kon naar Burrich gaan en hem opbiechten dat ik in werkelijkheid een moordenaar was en hem om raad vragen.

En ten slotte kon ik de merrie van de prinses stelen en de bergen in vluchten.

Die avond laat ging ik naar Regaals vertrekken om rapport uit te brengen. Rowd liet me binnen. 'Goedenavond,' zei hij vriendelijk, maar ik had het gevoel alsof ik het hol van een veelvraat betrad. Het stond er blauw van de rook, en blijkbaar was dat de oorzaak van Rowds opgewektheid. Weer liet Regaal me wachten. Hoewel ik zo oppervlakkig mogelijk ademde, besepte ik al gauw dat de rook me begon te benevelen.

Ik keek op toen het scherm naar het binnenvertrek openschoof, maar het was Sevrens. Hij wierp een blik op Rowd en kwam naast me zitten. Na een korte stilte vroeg ik: 'Kan Regaal me nu ontvangen?'

Sevrens schudde zijn hoofd. 'Hij is... in gezelschap. Maar hij heeft me alles verteld wat je moet weten.' Hij deed zijn hand open en hield me een klein wit zakje voor. 'Dit heeft hij voor je weten te bemachtigen. Als je hiervan een klein beetje in zijn wijn doet, zal hij sterven. Maar de dood zal niet meteen komen. Het zal zelfs weken duren voordat de eerste symptomen van lusteloosheid zich aandienen. Hij zal geen pijn hebben,' voegde hij er nog aan toe alsof dat mijn voornaamste zorg was.

Ik pijnigde mijn hersens. 'Is dit gomhars van de Kex?' Ik had van een dergelijk vergif gehoord, maar het nog nooit gezien.

Wanneer Regaal wist waar hij het kon krijgen, zou Chade zijn bron willen weten.

'Ik weet niet hoe het heet, maar dat doet er niet toe. De prins zegt dat je het vanavond moet gebruiken.'

'Wat verwacht hij van me? Dat ik naar Rurisks kamer ga met een glas vergiftigde wijn? Is dat niet wat al te opvallend?'

'Op die manier natuurlijk wel. Maar dankzij je opleiding weet je vast wel een manier om het wat geraffineerder te doen.'

'Dankzij mijn opleiding weet ik dat het niet gepast is dit soort dingen met een bediende te bespreken. Ik wil het van Regaal zelf horen, anders doe ik helemaal niets.'

Sevrens zuchtte. 'Dit had mijn meester wel verwacht. Luister, dit is de boodschap: hij draagt je dit op bij de speld die je bij je draagt en bij het wapen op je borst. Wanneer je weigert, is dat een weigering tegenover je koning. Dat staat gelijk aan hoogverraad, en mijn meester zal ervoor zorgen dat je daarvoor wordt opgehangen.'

'Maar ik...'

'Hoe langer je wacht, des te later het is. En des te onwaarschijnlijker zal je bezoek aan de vertrekken van de prins lijken.'

Sevrens stond op en liet me alleen. In een hoek van het vertrek zat Rowd me als een grijnzende pad aan te staren. Wanneer ik mijn nut als moordenaar wilde behouden, zou ik hen allebei moeten doden voordat we naar de Hertenhorst

terugkeerden. Ik vroeg me af of ze dat beseften. Met een glimlach naar Rowd pakte ik het zakje vergif en verliet het vertrek.

Aan de voet van de trap glipte ik de duisternis onder het platform binnen en klom ik langs een van de pilaren omhoog naar Regaals kamer. Leunend op een dwarsbalk onder de kamervloer wachtte ik af. Ik herinnerde me dat Regaal me had verteld dat hij nadrukkelijk om Vrouwe Tijn had gevraagd. Maar Vlijm had mij gestuurd. Iets dat ook Chade had verbaasd. En ik herinnerde me de woorden van Chade. Had mijn koning me aan Regaal overgedaan? En zo ja, welke verplichting had ik dan nog? Tegenover de koning, of tegenover Regaal? Ik zag Rowd de trap afdalen. Geruime tijd later kwam hij terug in gezelschap van Cob.

Vaag drong het geluid van Regaals stem door de vloer. Zo te horen vertelde hij Cob precies wat ik die avond zou gaan doen. Zodra ik daarover zekerheid had, wurmde ik me uit mijn schuilplaats. Ik liet me langs de paal naar beneden glijden en liep naar mijn eigen kamer, waar ik de zakken van mijn wambuis vulde met een weloverwogen keus uit mijn voorraden. Ondertussen zei ik tegen mezelf dat ik een man van de koning was. Zacht verliet ik mijn kamer en sloop ik door het paleis.

De kamers van de leden van de koninklijke familie bevonden zich helemaal achter in het paleis en werden niet bewaakt. Ik

liep langs de deur van de koning en die van Rurisk en hield stil voor de kamer van Kettricken. De deur was versierd met kolibries en kamperfoelie. De nar zou hem prachtig hebben gevonden. Zacht klopte ik aan. Na wat me een eeuwigheid leek hoorde ik het geschuifel van blote voeten, en het kleurig beschilderde scherm werd opzijgeschoven. Met haar blonde haar en haar lange, witte nachtgewaad leek ze bijna net zo bleek als de nar. 'Is er iets?' vroeg ze slaperig.

'Ik wil u iets vragen.' Mijn gedachten waren nog altijd beneveld door de rook. Ik wilde glimlachen, geestig zijn, een intelligente indruk maken. Bleke schoonheid, dacht ik. Maar ik vermande me. 'Wat zou u doen, als ik vannacht uw broer zou doden?' vroeg ik bedachtzaam.

'Dan zou ik je doden,' zei ze zonder ook maar één moment te aarzelen. 'Althans, ik zou eisen dat je werd gedood. Het recht moet zijn loop hebben. Maar ik zou het zelf niet kunnen doen, omdat ik inmiddels tot dezelfde familie behoor als jij.'

'Maar zou u het huwelijk wel laten doorgaan? Zou u wel met Veritas trouwen?'

'Ik ben beloofd aan de Zes Hertogdommen, en morgen leg ik mijn belofte af aan de troonopvolger. Niet aan een man die Veritas heet. En het gaat niet alleen om mijn woord, maar ook om dat van mijn vader en mijn broer. Ik zou natuurlijk nooit trouwen met een man die opdracht had gegeven mijn broer te vermoorden. Ik ben echter niet aan een man beloofd,

maar aan de Zes Hertogdommen. In de hoop dat mijn volk daar wel bij vaart. Dus ik heb geen andere keus dan mijn belofte gestand te doen.'

Ik knikte. 'Dank u, vrouwe. Vergeef me dat ik uw rust heb verstoord.'

'Waar ga je heen?'

'Naar uw broer.'

Ze bleef in de deuropening staan terwijl ik me omdraaide en naar de kamer van haar broer liep. Ik klopte aan. Blijkbaar sliep Rurisk nog niet, want hij deed vrijwel meteen open.

'Mag ik binnenkomen?'

'Natuurlijk,' antwoordde hij met de hoffelijkheid die ik had verwacht. Een opkomende giechel dreigde mijn vastberadenheid te ondermijnen. Chade zou zich voor je schamen, zei ik tegen mezelf, en ik verdrong een grijns. Ik ging de kamer binnen en hij sloot de deur achter me. 'Zullen we een glas wijn drinken?' vroeg ik.

'Zoals je wilt,' zei hij, verward maar beleefd. Ik ging zitten terwijl hij de stop van een karaf nam en twee glazen volschonk. Ik boog naar voren en liet hem het witte zakje zien. Zorgvuldig schudde ik het leeg in zijn wijn, ik pakte het glas en draaide het rond tot het poeder was opgelost. Toen gaf ik hem het glas.

'Ik ben gekomen om u te vergifigen. U sterft, vervolgens doodt Kettricken mij, waarna ze alsnog met Veritas trouwt.' Ik

hief mijn glas op en dronk ervan. Het was appelwijn. Uit Dracht, zo te proeven. Waarschijnlijk een onderdeel van de huwelijksgeschenken. 'Maar wat schiet Regaal daarmee op?'

Rurisk keek vol afkeer naar zijn glas en zette het neer. Toen nam hij het mijne om uit te drinken. 'Hij is jou kwijt, want volgens mij stelt hij geen prijs op je gezelschap. Tegen mij is hij altijd erg hoffelijk geweest, maar als ik dood ben, blijft Kettricken als enige erfgenaam van het koninkrijk over. Daar zouden de Zes Hertogdommen wel bij varen, denk je niet?'

'We kunnen ons grondgebied nu al niet beschermen. En volgens mij zou Regaal het zien als een voordeel voor Veritas, niet voor het land.'

Ik hoorde geluid aan de andere kant van de deur. 'Dat zal Cob zijn. Die komt me op heterdaad betrappen terwijl ik u vergiftig.' Ik liep naar de deur om open te doen. Kettricken wrong zich langs me heen de kamer binnen. Haastig sloot ik het scherm achter haar.

'Hij wil je vergiftigen,' waarschuwde ze Rurisk.

'Dat weet ik,' zei deze ernstig. 'Hij heeft een wit poeder in mijn wijn gedaan. Daarom beperk ik me hiertoe.' Hij vulde zijn glas nog eens bij uit de karaf en hield het haar voor. 'Het is appelwijn,' zei hij toen ze haar hoofd schudde.

'Ik begrijp niet wat hier zo grappig aan is,' snauwde ze. Rurisk en ik grijnsden dwaas naar elkaar. De rook was nog altijd niet uitgewerkt. Haar broer glimlachte welwillend. 'Het zit zo.

BasChevalric is tot de slotsom gekomen dat hij ten dode is opgeschreven. Te veel mensen weten dat hij een moordenaar is. Als hij mij doodt, dood jij hem. En als hij me niet doodt, kan hij zijn koning niet meer onder ogen komen. Zelfs als zijn koning hem vergeeft, zal het halve hof weten dat hij een moordenaar is. En dat maakt hem nutteloos. Maar nutteloze bastaarden zijn een blok aan het been van een koninklijke familie.'

Rurisk dronk zijn glas in één teug leeg.

'Als ik u vannacht zou doden, zou Kettricken morgen desondanks haar gelofte aan Veritas afleggen. Dat heeft ze me zelf verteld.'

Hij toonde zich niet verrast. 'Wat zou ze ermee winnen als ze weigerde? De vijandschap van de Zes Hertogdommen. Ze zou worden beschuldigd van meineed, en dat zou een grote schande zijn voor ons volk. En mij zou ze er niet mee terugkrijgen.'

'Maar zou uw volk dan niet in opstand komen bij de gedachte dat ze haar zouden moeten afstaan aan zo'n man?'

'Voor die kennis zouden we het volk afschermen. Waarom zou een heel koninkrijk een oorlog beginnen over de dood van één man? Je moet je goed bedenken dat ik hier het Offer ben.'

Voor het eerst begon ik vaag te begrijpen wat hij bedoelde.

'Er is me verteld dat het een langzaam werkend vergif is,'

waarschuwde ik. 'Maar ik ben tot een andere conclusie gekomen. Het is een extract van doodwortel. Mits in voldoende hoeveelheid toegediend, werkt het erg snel. Het begint met stuipen.' Rurisk legde zijn handen op de tafel. Ze trilden. Kettricken keek ons woedend aan. 'En daarop volgt al snel de dood. Volgens mij is het de bedoeling dat ik op heterdaad word betrappt en samen met u uit de weg word geruimd.'

Rurisk greep naar zijn keel en liet zijn hoofd op zijn borst vallen. 'Ik ben vergiftigd!' riep hij met dreunende stem.

'Nu is het genoeg!' zei Kettricken woedend, en op datzelfde moment rukte Cob de deur open.

'Verraad!' riep hij, maar bij het zien van de prinses werd hij doodsblijk. 'Vrouwe, zeg alstublieft dat u niet van de wijn hebt gedronken. Deze verraderlijke bastaard heeft hem vergiftigd.'

Ik vrees dat het effect nogal werd bedorven door ons gebrek aan reactie. Kettricken en ik wisselden een blik. Rurisk liet zich van zijn stoel op de grond vallen. 'Hou toch op,' siste zijn zuster hem toe.

'Ik heb het vergif in de wijn gedaan,' zei ik opgewekt tegen Cob.

'Precies zoals me was opgedragen.'

Toen kromde Rurisk zijn rug in een eerste stuiptrekking. In een flits drong het tot me door dat ik was bedrogen. Het vergif

had in de appelwijn gezeten! Regaal had me niet vertrouwd, maar in dit paleis waar zoveel vertrouwen heerste, was het een koud kunstje om iemands karaf te vergiften. Weer begon Rurisk te stuip trekken, en ik wist dat ik niets voor hem kon doen. Zelf voelde ik de binnenkant van mijn mond gevoelloos worden. Bijna onverschillig vroeg ik me af hoe sterk de dosis was geweest. Ik had maar één slok binnengekregen. Zou ik hier sterven of op het schavot?

Ook Kettricken had inmiddels begrepen dat haar broer echt stervende was. 'Stuk vuil dat je bent!' beet ze me toe. 'Hoe kon je zo harteloos zijn? Hoe kon je grappen met hem maken, terwijl je wist dat hij stervende was!' Met fonkelende ogen keek ze Cob aan. 'Ik eis dat hij ter dood wordt gebracht. Zeg tegen Regaal dat hij onmiddellijk hier komt.'

Ik bewoog me in de richting van de deur, maar Cob was sneller. Natuurlijk, hij had ongetwijfeld gezorgd dat hij geen rook had binnengekregen. Zijn gespierde armen sloten zich om me heen en drukten me tegen de grond. Zijn gezicht bevond zich vlak boven het mijne, toen hij zijn vuist in mijn buik plantte. Ik rook een bekende geur. Het was dezelfde geur die Roetje had opgesnoven voordat hij stierf. Maar deze keer had ik een mes, een scherp mes dat was behandeld met het snelstwerkende vergif dat Chade kende. Nadat ik het in hem had gestoken, wist hij nog twee keer op me in te beuken. Toen viel hij stervend achterover. Vaarwel, Cob. Terwijl hij

viel, zag ik in gedachten plotseling een sproetige staljongen. Kom maar mee. Braaf zo. Het had zo anders kunnen lopen. Burrich zou erg van streek zijn als hij het hoorde. Al die gedachten joegen in een flits door me heen. Nog voordat Cobs uitgestoken hand de vloer raakte, bewoog ik me alweer in de richting van de deur.

Maar Kettricken was me voor. Ik geloof dat het een koperen waterkan was, maar ik zag slechts een witte explosie van licht. Toen ik weer bijkwam deed alles me pijn. Vooral mijn polsen, want de touwen waarmee ze op mijn rug waren gebonden, zaten ondraaglijk strak. Ik werd gedragen. Tenminste... Rowd noch Sevrens scheen het ook maar iets te interesseren dat ik af en toe over de grond schuurde. Regaal was er ook bij, met een fakkel. Voorop liep een Chyrda met een tweede fakkel. Ik wist niet waar ik was, behalve dat we buiten waren.

'Is er geen veiliger plek waar we hem kunnen achterlaten?' vroeg Regaal. Gemompel. 'Je hebt gelijk,' klonk toen weer de stem van Regaal. 'Uitgerekend nu willen we geen enkele opschudding. Morgen is vroeg genoeg. Niet dat ik denk dat hij nog zo lang zal leven.'

Er werd een deur opengedaan en ik werd met mijn hoofd naar voren op een aarden vloer geslingerd, nauwelijks bedekt met stro. Stof drong in mijn keel, maar ik kon niet hoesten. Regaal gebaarde met zijn fakkel. 'Ga naar de prinses,' zei hij

tegen Sevrens. 'Zeg dat ik zo bij haar kom. En jij, Rowd, ga Augustus halen. We hebben hem nodig om koning Vlijm te laten weten dat hij een schorpioen aan zijn borst heeft gekoesterd. Ik moet zijn toestemming hebben voordat de bastaard sterft. Als hij tenminste lang genoeg leeft om te worden veroordeeld. Vooruit. Schiet op.'

Iedereen vertrok, alleen Regaal bleef. Hij wachtte tot de voetstappen van de anderen waren verklonken, voordat hij me wreed in mijn ribben schopte. 'Volgens mij hebben we dit al eens eerder meegemaakt. Jij in het stro en ik erboven, me afvragend welke rampspoed je in mijn leven zou brengen. Merkwaardig hoe dingen vaak eindigen zoals ze zijn begonnen.

Er is zoveel gerechtigheid in de cirkel. Ga maar eens na hoe je vervalt tot vergif en verraad. Net als mijn moeder. Ach, ik zie dat je schrikt. Dacht je dat ik dat niet wist? Natuurlijk wel. Ik weet veel meer dan jij denkt. Van de stank van Vrouwe Tijm tot het moment waarop je het Vermogen verloor, omdat Burrich je niet langer uit zijn kracht wilde laten putten. Toen hij dacht dat het hem wel eens zijn leven zou kunnen kosten, wist hij niet hoe gauw hij je in de steek moest laten.'

Een stuiptrekking deed mijn lichaam schokken. Regaal gooide lachend zijn hoofd achterover. Met een zucht wendde hij zich af. 'Het is jammer dat ik niet kan blijven, maar ik moet de prinses troosten. Het arme kind, beloofd aan een man die

ze nu al haat.'

Ik zakte weg. Het was alsof de hemel zich opende en me in zich opnam. 'Open zijn,' had Veritas me geleerd, 'is eenvoudig niet gesloten zijn.' Ik droomde, van de nar en van Veritas, diep in slaap en met zijn armen om zijn hoofd als om zijn gedachten gevangen te houden. Ik droomde van Galen en hoorde zijn stem weergalmen in een koude, donkere kamer. 'Morgen is beter. Op dit moment weet hij nauwelijks waar hij is. Dus het is niet verstandig om hem nu met het Vermogen te laten werken. De band is niet voldoende hecht, dus ik kan het niet van een afstand doen. Daarvoor moet ik hem kunnen aanraken.'

Vage protesten. Een mij onbekende, nietige geest was het blijkaar niet met hem eens. 'Doe het nu,' drong deze aan.

'Wees niet zo dwaas,' zei Galen afkeurend. 'Als we overhaast te werk gaan, zijn we alles kwijt. Morgen is vroeg genoeg. Laat dat maar aan mij over. Jij moet hier je zaakjes regelen. Rowd en Sevrens weten te veel. En de stalmeester heeft ons al te lang last bezorgd.'

'Dus je laat me achter in een poel van bloed,' klonk het boos. 'Het bloed waardoor je naar je troon waadt.' Dat was weer de stem van Galen.

'Cob is dood. Wie moet er nu op de terugweg voor mijn paarden zorgen?'

'Laat de stalmeester dan in leven,' zei Galen vol afkeer. 'Ik

reken zelf wel met hem af wanneer jullie terug zijn. Maar die andere twee kunnen we beter meteen uit de weg ruimen. Misschien kun je zeggen dat de bastaard nog meer wijn heeft vergiftigd. En dat je arme bedienden daar het slachtoffer van zijn geworden.'

'Ja, je zult wel gelijk hebben. Zorg dat ik een nieuwe bediende krijg.'

'Dat zullen we je vrouw laten doen. Je plaats is nu bij haar. Ze heeft zojuist haar broer verloren. Probeer zoveel mogelijk de bastaard de schuld te geven in plaats van Veritas. En morgen zijn jullie lotgenoten. Dan zullen we zien waartoe wederzijds medeleven kan leiden.'

'Ze is zo log als een koe en zo bleek als een vis.'

'Maar met het Bergrijk heb je een land dat zich gemakkelijk laat verdedigen. Zonder de problemen van de kust. Je weet dat de hertogdommen aan de kust zich niet achter je zullen plaatsen, en Dracht en Gaarde kunnen zich alleen niet handhaven. Bovendien hoeft ze niet langer te leven dan tot de geboorte van haar eerste kind.'

'BasChevalric Ziener,' zei Veritas in zijn slaap. Koning Vlijm en Chade zaten samen te dobbelen. Patience bewoog in haar slaap.

'Chevalric?' vroeg ze zacht. 'Ben jij dat?'

'Nee,' zei ik. 'Er is niemand. Helemaal niemand.'

Ze knikte en sliep verder.

Toen ik mijn ogen weer opsloeg was het donker en ik was alleen. Mijn kaken trilden en mijn kin en de voorkant van mijn buis waren nat van mijn eigen speeksel. Het doffe gevoel leek minder en ik vroeg me af of dat betekende dat ik niet aan het gif zou sterven. Het deed er waarschijnlijk nauwelijks toe, want ik zou toch geen kans krijgen om mijn zaak te bepleiten. Mijn handen waren gevoelloos en ik had een gruwelijke dorst. Zou Rurisk al dood zijn, vroeg ik me af. Hij had veel meer wijn gedronken dan ik. En volgens Chade was het een snelwerkend vergif. Als antwoord op mijn vraag klonk op dat moment een hartverscheurend gejam op naar de maan. Het was Snoet die hilde om zijn dode baasje.

Ik liet mijn gedachten naar hem uitgaan. Ik weet het, je bent verdrietig, en ik deelde zijn eenzaamheid terwijl hij afscheid nam van zijn dierbare meester. Jongen? Heel zwak drong het tot me door. Een poot, een neus, de deur kierde open. Hij kwam naar me toe en zijn neus vertelde me dat ik een afschuwelijke stank verspreidde. Van rook en bloed en angstweet. Hij liet zich naast me op de grond vallen en legde zijn kop op mijn rug. Door die aanraking keerde de band tussen ons terug. Hij heeft me verlaten. Dat doet pijn.

Ik weet het. Er verstreek een lange tijd. Kun je me losmaken? De oude hond hief zijn kop op. Mensen kunnen niet zo verdrietig zijn als honden. En daar mogen we dankbaar voor zijn. Maar hij worstelde zich omhoog uit de diepten van zijn

verdriet en zette zijn afgesleten tanden in het touw om mijn polsen. Eén voor één lieten de strengen los. Eindelijk kon ik mijn armen weer bewegen, hoe pijnlijk het ook was. Mijn handen waren nog altijd gevoelloos, maar ik slaagde erin me op mijn rug te rollen en mijn hoofd uit het stro op te heffen. Snoet legde zijn kop op mijn borst en ik sloeg een stijve arm om hem heen. Er ging een schok door mijn lichaam. Mijn spieren trokken zo krampachtig samen dat er lichte vlekken voor mijn ogen dansten. Maar de aanval ging voorbij.

Toen ik mijn ogen weer opendeed, keek ik in een verblindend licht. Naast me hoorde ik Snoets staart op het stro bonken. Burrich liet zich langzaam op zijn knieën zakken en legde een zachte hand op Snoets rug. Toen mijn ogen aan het licht van zijn lantaarn gewend waren, zag ik het verdriet in zijn gezicht. 'Ga je dood?' vroeg hij. Zijn stem verried geen enkele emotie.

'Ik weet het niet,' probeerde ik te zeggen. Maar het lukte nog niet echt. Hij stond op en liep weg. Ik lag weer in het donker. Toen kwam het licht terug, en daarmee Burrich met een emmer water. Hij tilde mijn hoofd op en liet wat vocht in mijn mond lopen.

'Niet slikken,' waarschuwde hij, maar dat zou ik niet eens gekund hebben. Hij spoelde mijn mond en ik stikte er bijna in toen hij probeerde me toch wat water te laten drinken. Met een gevoelloze hand weerde ik de emmer af. 'Nee,' was alles

wat ik wist uit te brengen. Na een poosje werd mijn hoofd wat helderder. Ik bewoog mijn tong tegen mijn tanden en kon ze voelen. 'Ik heb Cob doodgestoken,' zei ik.

'Dat weet ik. Ze hebben zijn lichaam naar de stallen gebracht. Niemand wilde me zeggen wat er was gebeurd.'

'Hoe wist u me dan te vinden?'

Hij zuchtte. 'Ik had zo'n gevoel dat je hier zou zijn.'

'U hebt Snoet gehoord.'

'Ja, ik hoorde hem janken.'

'Dat bedoelde ik niet.'

Hij zweeg heel lang. 'Iets voelen wil nog niet zeggen dat je er ook gebruik van moet maken.'

Daarop wist ik niets te zeggen. Het bleef even stil. 'Het was Cob die u destijds heeft neergestoken,' zei ik toen.

'Ach! Ik vroeg me al af waarom de honden me niet hadden gewaarschuwd,' zei hij peinzend. 'Maar hem kenden ze natuurlijk. Alleen Roetje begon te blaffen.'

Mijn handen kwamen plotseling schreeuwend tot leven. Ik drukte ze tegen mijn borst. Snoet begon te janken.

'Hou daarmee op,' siste Burrich.

'Ik kan er niets aan doen,' zei ik. 'Het doet allemaal zo'n pijn.'

Burrich zweeg.

'Gaat u me helpen?' vroeg ik uiteindelijk.

'Ik weet het niet,' zei hij zacht. 'Bas, wat ben je? Wat is er van je geworden?' vroeg hij toen bijna smekend.

'Hetzelfde als u,' zei ik naar waarheid. 'Een man van de koning. Ze willen Veritas doden, Burrich. En dan wordt Regaal koning.'

'Waar heb je het over?

'Ik heb geen tijd om het uit te leggen. U moet me helpen hier weg te komen.'

Het leek alsof hij hier lang over moest nadenken. Maar ten slotte hielp hij me overeind. Steunend op zijn arm strompelde ik de stal uit, de donkere nacht in.

23

Het huwelijk

De kunst van de diplomatie is over een grotere kennis van de geheimen van je rivaal te beschikken dan waarop hij ten aanzien van jou kan bogen. Handel altijd vanuit een positie van macht. Dat waren Vlijms grondregels, en Veritas handelde daarnaar.

'U moet Augustus gaan halen. Hij is onze enige hoop.'

We zaten in het grauwe ochtendgloren op een heuvel boven het paleis. We waren niet ver gekomen. Het terrein was steil en ik was nog te zwak om te klimmen. Door de schop die Regaal me had gegeven, stak elke ademhaling me als een mes. En mijn lichaam schokte nog altijd krampachtig door het vergif. Mijn benen weigerden me te dragen. Om ons heen zongen de vogels, eekhoorns waren druk bezig met hun wintervoorraad en insecten tsjirpten. Te midden van al dat

leven was het wreed dat ik me moest afvragen in hoeverre de mij toegebrachte schade permanent was. En of de dagen van mijn jeugd, mijn kracht voorbij waren. Ik probeerde de gedachte van me af te zetten en me te concentreren op de problemen van de Zes Hertogdommen. Naast me lag Snoet te slapen. Onze pijnen vermengden zich met elkaar, maar hij kon er althans voor wegvlugten in zijn slaap.

'Waarom denk je dat Augustus ons zal helpen?' vroeg Burrich. 'Als ik hem al hier kan krijgen.'

'Volgens mij zit hij niet in het complot. Ik denk dat hij nog altijd loyaal is aan de koning.' Ik had mijn informatie aan Burrich gepresenteerd als mijn eigen voorzichtige conclusies. De stalmeester was er de man niet naar om zich te laten overtuigen door fantoomstemmen die ik in mijn droom had gehoord. Vandaar dat ik hem niet kon vertellen dat Galen niet had voorgesteld om Augustus te doden, waaruit ik afleidde dat hij niet op de hoogte was van de intrige. Ik begreep nog altijd niet waar de stemmen vandaan waren gekomen. Regaal beheerste het Vermogen niet. Net zomin als ik. Dus er moest iets anders aan de hand zijn. Een vorm van toverij. Was dat Galens werk? Ik wist het niet. Er was zoveel dat ik niet wist.

'Als hij loyaal is aan de koning, en als hij geen verdenking koestert jegens Regaal, dan is hij ook loyaal aan Regaal,' zei Burrich op een toon alsof hij me erg onnozel vond.

'Dan zullen we hem op de een of andere manier moeten

dwingen. Veritas moet worden gewaarschuwd.'

'Natuurlijk. Ik loop gewoon naar binnen, duw Augustus een mes in zijn rug en dwing hem mee te komen.'

Ik zocht naar een oplossing. 'Kunnen we niet iemand omkopen om hem hierheen te lokken?'

'Zelfs als ik iemand bereid zou vinden... waarmee zou ik hem moeten omkopen?'

'Misschien hiermee.' Ik wees op de steen in mijn oor. Burrich sprong verschrikt overeind. 'Hoe kom je daaraan?'

'Die heb ik van Patience gekregen. Vlak voor mijn vertrek.'

'Dat had ze niet mogen doen.' Wat zachter voegde hij eraan toe: 'Ik dacht dat die met hem mee het graf in was gegaan.'

Ik wachtte zwijgend af.

Burrich wendde zijn hoofd af. 'Hij was van je vader. Die heb ik hem ooit gegeven.'

'Waarom?'

'Gewoon, omdat ik dat wilde.' Het was duidelijk dat hij er niet verder over wilde praten. Ik begon de oorring los te maken.

'Nee,' zei hij bars. 'Zoiets gebruik je niet om iemand om te kopen. Bovendien laten de Chyurda zich niet omkopen.'

Ik beseftte dat hij gelijk had en probeerde iets anders te bedenken. De zon kwam op. De dag brak aan. Galen zou in actie komen. Misschien was het zelfs al te laat. Ik wenste dat ik wist wat er in het paleis beneden ons gaande was. Hadden ze me al gemist? Was Kettricken bezig zich voor te bereiden op

haar gelofte aan een man die ze haatte?

Waren Sevrens en Rowd al dood? Zo niet, kon ik hen dan misschien tegen Regaal opzetten door hen te waarschuwen?

'Er komt iemand aan!' Burrich drukte zich plat tegen de grond. Ik liet me berustend achterover vallen, niet meer tot vechten in staat.

'Weet je wie dat is?' fluisterde Burrich.

Ik hief mijn hoofd op. Het was Jonqui, voorafgegaan door een kleine hond die nooit meer voor Rurisk in een boom zou klimmen. 'Dat is de zuster van de koning.' Ik nam niet de moeite om te fluisteren. Ze had een van mijn nachthemden in haar hand. Even later sprong het hondje vrolijk om ons heen.

'Je moet terugkomen,' zei Jonqui zodra ze naast me stond. 'En snel ook.'

'Dat zou mijn dood zijn,' zei ik. Burrich was beschermend over me heen gaan staan.

'Maak je geen zorgen,' zei ze kalm. 'Kettricken heeft je vergeven. Ze beroept zich op haar recht om verwanten te vergeven die andere verwanten schade hebben toegebracht. Volgens onze wet heeft vervolgens iedereen de plicht de zondaar te vergeven. Regaal heeft geprobeerd haar daarvan af te brengen, maar toen werd ze woedend.

"Zolang ik in dit paleis ben, kan ik een beroep doen op de wetten van het bergvolk," zei ze. Koning Eyod was het met

haar eens. Niet omdat hij geen verdriet heeft om de dood van Rurisk, maar omdat de wetten van Jhaampe moeten worden gerespecteerd. Door iedereen. Dus je moet terugkomen.'

Ik dacht even na. 'Hebt u me ook vergeven?'

'Nee,' zei ze verontwaardigd. 'Ik kan de moordenaar van mijn neef niet vergeven. Net zomin als ik jou iets kan vergeven dat je niet hebt gedaan. Ik geloof niet dat je wijn zou drinken die je net zelf had vergiftigd. Zelfs geen klein beetje. Dan zou je alleen maar hebben gedaan alsof, en geen woord over vergif hebben gezegd. Nee, dit is gedaan door iemand die zichzelf blijkbaar erg slim vindt en alle anderen erg onnozel.'

'Waarom kan Kettricken me niet gewoon vergeven en me verder met rust laten? Waarom moet ik terugkomen?'

'Ik heb nu geen tijd om je dat uit te leggen,' siste Jonqui. 'Alles kent zijn evenwicht. Voor elke ruk een duw, voor elke ademhaling een zucht. Dacht je dat we niet voelen hoe de weegschaal van de macht helt en overhelt? Een prinses moet verdragen dat ze wordt verhandeld als een koe. Maar mijn nicht is geen buit waarom gedobbelde kan worden. Degene die mijn neef heeft gedood, wilde blijkbaar dat jij ook zou sterven. Dat gun ik hem niet. Ik weet nog niet wie ik als winnaar uit de strijd wil zien komen. Maar tot ik dat weet, zal ik ervoor zorgen dat geen van de spelers wordt uitgeschakeld.'

'Dat is het soort logica dat ik kan begrijpen,' zei Burrich waarderend. Hij bukte zich en hees me overeind. Jonqui

ondersteunde me aan de andere kant. Tussen hen in bungelend, op de voet gevolgd door Snoet, keerde ik terug naar het paleis in Jhaampe.

We trokken weinig bekijks in de drukte. Iedereen dacht waarschijnlijk dat ik de vorige avond te veel rook en wijn had binnengekregen. De stemming was uitbundig, en ik begreep dat het nieuws van Rurisks dood nog niet bekend was gemaakt. Toen we mijn kamer binnenkwamen, verscheen er een boze uitdrukking op Jonquis beheerste gezicht.

'Dit heb ik niet gedaan. Ik heb alleen een nachthemd gepakt zodat Ruta een geur had om op af te gaan.'

Mijn hele kamer was overhoopgehaald. Grondig, maar niet erg discreet. Jonqui begon onmiddellijk dingen overeind te zetten en na een korte aarzeling begon Burrich haar te helpen. Ik ging in een stoel zitten en probeerde te begrijpen wat er was gebeurd. Snoet rolde zich op in een hoek. Zonder erbij na te denken straalde ik troost naar hem uit. Onmiddellijk hief Burrich zijn hoofd op. Hij keek van mij naar de verdrietige hond en wendde zijn blik weer af. Toen Jonqui water en wat te eten ging halen, zei ik tegen Burrich: 'Hebt u een klein houten kistje gevonden? Met eikels in het deksel gekerfd?'

Burrich schudde zijn hoofd. Dus daar was het ze om te doen geweest, mijn kistje met vergif. Ik had graag nog een dolk willen behandelen. Burrich kon niet altijd bij me zijn om me

te beschermen, en in mijn huidige conditie zou ik niet in staat zijn een aanvaller af te weren. Maar mijn instrumenten waren verdwenen en ik kon alleen maar hopen dat ik ze niet nodig zou hebben. Ik vermoedde dat Rowd mijn kamer had doorzocht en vroeg me af of het zijn laatste daad was geweest. Jonqui kwam terug met water en eten en verontschuldigde zich vervolgens. Burrich en ik wasten ons, en met zijn hulp trok ik schone kleren aan. Burrich at een appel. Maar mijn maag kwam al in verzet als ik alleen maar aan eten dacht. Dus ik beperkte me tot wat water. Ondertussen tikte de klok verder en ik vroeg me af wanneer Galen zijn zet zou doen.

Het deurscherm schoof opzij. Ik keek op, in de veronderstelling dat het Jonqui zou zijn. Maar het was Augustus. De minachting droop van zijn gezicht. 'Ik kom hier niet uit vrije wil, maar op verzoek van de troonopvolger. Veritas heeft een boodschap voor je. Hij is smartelijk getroffen door...'

'Heb je vandaag nog contact met hem gehad? Was alles goed met hem?'

Augustus keek me ziedend van woede aan. 'Goed kun je het nauwelijks noemen. Hij is onuitsprekelijk bedroefd over Rurisks dood en over jouw verraad. Hij wenst je toe dat je kracht zult kunnen putten uit diegenen die je nog trouw zijn, want dat zul je nodig hebben om hem onder ogen te komen.' 'Is dat alles?' vroeg ik.

'Dat is alles. Prins Regaal wil je spreken, en snel. Over een paar uur is het zover. Dan begint de plechtigheid. En hij moet zich nog kleden. Je laffe vergif, ongetwijfeld bedoeld voor Regaal, heeft nog meer slachtoffers gemaakt: die arme Sevens en Rowd. Nu moet Regaal zich zien te redden met een onervaren bediende. Dus laat hem niet wachten. Hij is in het badhuis om een stoombad te nemen. Daar kun je hem vinden.'

'Wat tragisch. Een onervaren bediende,' zei Burrich met bijtende spot.

Augustus blies zich op als een pad. 'Ik kan het nauwelijks grappig vinden. Hoe kunt u deze schurk nog helpen, nadat u een stalknecht door hem hebt verloren?'

'Als je onwetendheid je niet beschermde, zou ik haar verjagen, Augustus.' Burrich richtte zich dreigend op.

'Ook u zult in staat van beschuldiging worden gesteld,' waarschuwde Augustus hem op weg naar de deur. 'De troonopvolger is zich ervan bewust dat u hebt geprobeerd de bastaard te helpen ontsnappen. Dat u hem hebt gediend alsof hij uw koning is in plaats van Veritas. Daarvoor zult u worden gestraft.'

'Heeft Veritas dat gezegd?' vroeg Burrich nieuwsgierig.

'Nou en of. Hij zei dat u voor Chevalric ooit een van 's konings beste mannen was, maar dat u blijkbaar bent vergeten hen te helpen die de koning waarlijk dienen. Roep het terug

in uw herinnering, bidt hij u, en hij verzekert u dat zijn wraak vreselijk zal zijn wanneer u niet naar hem terugkeert om te ontvangen wat u met uw daden hebt verdiend.'

'Ik herinner het me maar al te goed. Ik zal Bas bij Regaal brengen.'

'Nu?'

'Zodra hij heeft gegeten.'

Augustus wierp hem nog een woedende blik toe en vertrok.

'Mijn maag verdraagt geen eten, Burrich,' protesteerde ik.

'Dat weet ik. Maar we hebben tijd nodig. Ik vind de woordkeuze van Veritas nogal opmerkelijk. En ik heb er meer in gehoord dan Augustus. Jij ook?'

Ik knikte verslagen. 'Ja, maar dat kan ik niet.'

'Weet je dat zeker? Veritas denkt van wel, en hij heeft verstand van zulke dingen. Je zei immers dat dat de reden is waarom Cob heeft geprobeerd me te vermoorden. Omdat ze vermoedden dat je je kracht uit mij putte. Dus Galen gelooft ook dat je het kunt.' Burrich kwam naar me toe en liet zich stijfjes op een knie vallen. Hij nam mijn slappe hand en legde die op zijn schouder. 'Ik was een man van de koning voor Chevalric,' zei hij zacht. 'Veritas wist dat. Zelf beheers ik de kunst van het Vermogen niet. Maar Chevalric legde me uit dat dat niet belangrijk was. Dat onze vriendschap zwaarder woog, wanneer hij kracht uit me wilde putten. Ik ben sterk, en er zijn gelegenheden geweest waarbij hij een beroep moest doen op

mijn kracht. Dus ik heb dit eerder doorstaan, onder ergere omstandigheden. Probeer het, jongen. Als we falen, hebben we het tenminste geprobeerd.'

'Maar ik weet helemaal niet hoe dat moet. Ik weet niet hoe ik het Vermogen moet gebruiken, en ik weet al helemaal niet hoe ik daarmee uit andermans kracht moet putten. En zelfs als het me lukt... ik zou u kunnen doden.'

'Als het je lukt, blijft het leven van onze koning misschien gespaard. Aan hem heb ik mijn eed van trouw afgelegd. En jij?' Het leek allemaal zo eenvoudig zoals hij het zei. Dus ik probeerde het. Ik opende mijn geest en ging op zoek naar Veritas. Zonder enig idee hoe ik het moest doen, probeerde ik kracht te putten uit Burrich. Maar hoe ik ook mijn best deed, ik hoorde niets. Alleen het getsjilp van de vogels buiten de paleismuren. Ik deed mijn ogen open. Hij wist dat ik had gefaald en slaakte een diepe zucht.

'Dan zal ik je maar naar Regaal brengen,' zei hij ten slotte.

Ja, als we niet gaan, zullen we ons altijd blijven afvragen wat hij op zijn hart had,'viel ik hem bij.

Burrich kon er niet om lachen. 'Wat ben jij in een merkwaardige bui vandaag,' zei hij. 'Het is alsof ik de nar hoor.'

'Praat de nar tegen u?' vroeg ik nieuwsgierig.

'Soms.' Hij pakte me bij mijn arm om me overeind te helpen.

'Naarmate ik dichterbij de dood kom, begint alles me steeds

vermakelijker te lijken,' zei ik.

'Voor jou misschien,' zei hij nors. 'Ik vraag me af wat hij van je wil.'

'Hij wil onderhandelen. Iets anders kan het niet zijn. En als hij wil onderhandelen, kunnen we er misschien nog iets uitslepen.'

Je doet alsof Regaal zich laat leiden door zijn gezonde verstand. Daar heb ik nooit iets van gemerkt. En ik haat hofintriges. Ik maak liever stallen schoon,' mopperde Burrich. Als ik me ooit had afgevraagd hoe een doodwortel-slachtoffer zich voelde, dan wist ik het nu. Mijn benen trilden, mijn greep was onzeker. Mijn hele lichaam schokte van de stuiptrekkingen. Burrich liep geduldig naast me en Snoet volgde met hangende kop. Ik was nog niet eerder in de stoombaden geweest. Ze bevonden zich in een enigszins afzijdig staande tulpeknop, gebouwd om een warme bron die zodanig was gekanaliseerd dat erin gebaad kon worden. Bij de ingang stond een Chyurda, in wie ik de fakkeldrager van de vorige avond herkende. Als hij al verbaasd was door mijn verschijnen, dan liet hij dat niet merken. Hij deed een stap opzij alsof hij ons verwachtte en Burrich hielp me de treden op. Binnen hing een dichte waterdamp met een geur van ijzer. Burrich liep voorzichtig over de gladde tegelvloer naar de bron van de stoom. Het water borrelde omhoog in een centraal bassin met gemetselde zijkanalen, vanwaar het via

buizen naar andere, kleinere bassins werd geleid. De lengte van de buis en de diepte van het bassin waren bepalend voor de temperatuur van het water. De lucht was vervuld met stoom en het lawaai van het stromende water. Ik vond het er onprettig. Het kostte me onder normale omstandigheden al moeite genoeg om adem te halen. Toen mijn ogen aan de schemering gewend waren, ontdekte ik Regaal in een van de grote kuipen.

'Aha.' Hij keek verrast op. 'Augustus zei al dat Burrich je zou komen brengen. Ik neem aan dat je weet dat de prinses je de moord op haar broer heeft vergeven. Ze beschouwt je als een lid van haar familie en dus behandelt ze je ook als zodanig. Ze begrijpt niet dat je in die zin geen enkel recht hebt, omdat je niet uit een wettig huwelijk bent geboren. Nou ja. Wil je Burrich wegsturen en je bij me voegen in het bad? Dat zal je spieren goeddoen.' Hij sprak vriendelijk en minzaam, alsof hij zich volstrekt niet bewust was van mijn haat.

'Wat hebt u me te zeggen, Regaal?' vroeg ik met vlakke stem.

'Wil je Burrich niet wegsturen?' vroeg hij nogmaals.

'Ik ben geen dwaas.'

'Dat valt nog te bezien. Maar goed, dan zal ik het zelf moeten doen.'

Door de stoom en het geluid van het water had ik de Chyurda niet gezien. Zijn knuppel zwaaide al door de lucht op het moment dat Burrich zich omdraaide. Als hij mij niet had

ondersteund, had hij de klap kunnen ontwijken. Met een afschuwelijk geluid, als van een bijl die zich vastbijt in een blok hout, daalde de knuppel op zijn schedel neer. Hij viel, en ik viel mee, waardoor ik half in een van de kleinere kuipen belandde. Het water was gloeiend heet en omdat mijn benen rrie niet wilden gehoorzamen, slaagde ik er slechts met moeite in eruit te klimmen. Naast me lag het roerloze lichaam van Burrich. Regaal gebaarde naar de Chyurda. 'Dood?'

Deze schopte met zijn voet tegen het lichaam en knikte.

'Mooi zo,' zei Regaal tevreden. 'Sleep hem maar achter die watertank in de hoek. Daarna kun je gaan.' Toen wendde hij zich weer tot mij:

'Het is niet waarschijnlijk dat hier voor de plechtigheid nog iemand komt.'

Ik kon geen woord uitbrengen. De Chyurda greep Burrich bij zijn enkels en sleepte hem weg, waarbij zijn donkere haardos een spoor van bloed op de tegels achterliet. Een duizeligmakende combinatie van haat en wanhoop vermengde zich met het gif in mijn bloed. Een kille vastberadenheid maakte zich van me meester. Ik had geen enkele hoop op overleving meer, maar dat leek onbelangrijk. Waar het om ging, was dat Veritas werd gewaarschuwd. En Burrich gewroken. Ik had geen plan, geen wapen, geen schijn van kans. Dus ik moest proberen tijd te rekken. Hoe meer tijd je schept voor jezelf, des te groter je kans dat er nog iets

onverwachts gebeurt, had Chade me geleerd. Probeer hem te vertragen. Misschien komt er iemand kijken waarom de prins nog niet bezig is zich te kleden voor het huwelijk. Of misschien is er toch nog iemand die voor de plechtigheid nog een bad wil nemen. Probeer hem op de een of andere manier bezig te houden.

'De prinses...' begon ik.

'Dat is geen probleem,' viel Regaal me in de rede. 'De prinses heeft Burrich niet vergeven. Alleen jou. Wat ik met hem heb gedaan, valt royaal binnen mijn rechten. Hij is een verrader, dus hij moet boeten.'

Mijn handen vonden geen enkel houvast op de gladde tegelvloer. Regaal had zich afgedroogd en kwam over me heen staan. 'Zou je niet eens om hulp roepen?' vroeg hij opgewekt.

Ik haalde diep adem en verdrong mijn angst. 'Wie zou ik om hulp moeten roepen? Wie zou me horen?'

'Dus je spaart je krachten. Heel verstandig. Zinloos, maar wijs.' 'Denkt u dat Kettricken er niet achter komt wat er is gebeurd?' 'Ze zal te horen krijgen dat je naar de stoombaden bent gegaan. Heel onverstandig voor iemand in jouw conditie. En toen ben je uitgegleden en in het hete water terechtgekomen. Wat zonde.'

'Regaal, dit is krankzinnig. Hoeveel lichamen denkt u in uw spoor te kunnen achterlaten? Hoe denkt u Burrichs dood te

verklaren?'

'Om je eerste vraag te beantwoorden: heel wat, zolang het mensen zijn die er niet toe doen.' Hij boog zich over me heen en greep me bij mijn buis. 'En in antwoord op je tweede vraag: eigenlijk hetzelfde. Hoeveel ophef denk je dat er zal ontstaan over een dode stalmeester?'

Hij gooide me achteloos half boven op Burrich. Zijn lichaam was nog warm. Hij lag met zijn gezicht naar beneden. Uit zijn neus droop bloed. Er vormde zich een grote bel, die knapte door zijn zwakke uitademing. Dus hij leefde nog. Ik verschoof iets, zodat Regaal het niet zou zien. Als ik dit zou weten te overleven, had Burrich misschien ook nog een kans.

Regaal merkte niets. Hij trok me mijn laarzen uit. 'Weet je, bastaard,'

zei hij terwijl hij de laarzen netjes naast elkaar zette. 'Meedogenloosheid creëert haar eigen regels, heeft mijn moeder me geleerd. Gedraag je alsof je onaantastbaar bent, en niemand zal het wagen die onaantastbaarheid op de proef te stellen. Neem nou deze situatie. Sommige mensen zullen zich misschien boos maken over je dood. Maar zal die boosheid genoeg zijn om hen in actie te laten komen? Om de veiligheid van de Zes Hertogdommen op het spel te zetten? Ik denk het niet. Bovendien zal je dood worden overschaduwd door andere zaken. Ik zou een dwaas zijn als ik niet van de gelegenheid gebruik maakte om je uit de weg te

ruimen.' Hij was zo verdoemd kalm en superieur. Ik verzette me uit alle macht, maar hij was verrassend sterk voor iemand met zo'n onmatig leven als hij. Ik voelde me een jong poesje terwijl hij me uit mijn buis schudde. Hij vouwde mijn kleren netjes op. 'Minimale alibi's, daar gaat het om. Als ik al te zeer mijn best zou doen om onschuldig te lijken, zou dat argwaan wekken. Dus ik weet van niets. Mijn bediende heeft je hier samen met Burrich naar binnen zien gaan toen ik al weg was. En nu ga ik klagen bij Augustus dat je je nooit bij me hebt gemeld, zodat ik je had kunnen vergeven zoals ik prinses Kettricken had beloofd. Ik zal Augustus streng berispen voor het feit dat hij je niet zelf bij me heeft gebracht.'

Hij keek om zich heen. 'Eens even kijken. Een fijne, diepe, hete kuip. Deze lijkt me wel geschikt.' Ik greep hem bij zijn keel terwijl hij me over de rand hees, maar hij schudde me moeiteloos van zich af.

'Vaarwel, bastaard,' zei hij kalm. 'Vergeef me mijn haast, maar ik moet me gaan kleden. Anders kom ik te laat voor de trouwplechtigheid.'

Toen duwde hij me in de kuip.

Deze was dieper dan ik lang was, en het hete water deed pijn aan mijn huid. Ik zonk naar de bodem en duwde me zwakjes af. 'Burrich!' Ik besepte dat ik mijn adem verspilde door iemand te roepen die me toch niet kon helpen. Weer sloot het water zich boven me. Mijn armen en benen wilden niet

samenwerken. Ik botste tegen een zijkant en verdween nog verder onder water, voordat ik weer bovenkwam en naar lucht kon happen. Door het hete water werden mijn toch al slappe spieren nog krachtelozer.

Ik raakte de tel kwijt van het aantal keren dat ik naar de oppervlakte steeg om lucht te happen. De gladde stenen van de zijwanden gaven mijn vermoeide handen geen enkel houvast, en elke keer dat ik probeerde diep in te ademen was het alsof er een mes tussen mijn ribben werd gestoken. Alle kracht stroomde uit me, lethargie begon bezit van me te nemen. Het water was zo warm, zo diep. Verdrongen als een jonge hond, dacht ik bij mezelf terwijl ik voelde hoe de duisternis me insloot. Jongen? vroeg iemand, maar alles werd zwart om me heen.

Zwakjes worstelde ik tegen het water, maar het had geen zin om te blijven vechten, om in leven te willen blijven. Er was niets meer dat de moeite van het beschermen waard was, dus laat de muren maar vallen. Probeer of er nog een laatste dienst is die je je koning kunt bewijzen. De muren rond mijn wereld vielen weg en ik spoot naar voren, als een pijl die werd afgeschoten. Galen had gelijk gehad. Afstand was onbelangrijk voor het Vermogen. De Hertenhorst was onmiddellijk binnen mijn bereik. Vlijm, riep ik wanhopig. Maar mijn koning had zijn aandacht op andere dingen gericht. Hij had een muur voor me opgetrokken, hoe ik er ook tegenaan

beukte. Van hem hoefde ik geen hulp te verwachten.

De kracht vloede uit me weg. Mijn lichaam faalde, was bezig te verdrinken. Nog een laatste kans. Veritas, Veritas, riep ik. Ik vond hem, probeerde tot hem door te dringen, maar ik kon geen greep op hem krijgen. Hij was ergens anders, had zijn geest geopend voor een ander, zodat hij voor mij gesloten bleef. Veritas! jammerde ik, verdrinkend in wanhoop. En plotseling was het alsof sterke handen de mijne grepen. Alsof ik langs een glibberige rots omhoog werd getrokken. Chevalric! Nee, dat kan niet. Het is de jongen! Bas?

Dat verbeeldt u zich maar, mijn prins. Er is daar niemand. Dat was de stem van Galen, kalm en verraderlijk als gif terwijl hij me verdrong. Ik kon hem niet weerstaan. Hij was te sterk.

Bas? Veritas werd onzeker omdat ik zwakker werd. Ik weet niet waar ik de kracht vandaan haalde, maar plotseling viel er een weerstand weg en ik was weer sterk. Ik klampte me aan Veritas vast, als een valk die zijn pols omklemde. Ik was bij hem. Ik zag door Veritas' ogen: de fraai versierde troonkamer, het Boek der Gebeurtenissen op de grote tafel voor hem, opengeslagen om het verslag van Veritas' huwelijk te ontvangen. Om hem heen stonden in hun mooiste kleren en kostbaarste juwelen de weinigen die waren uitverkoren om bij dit moment aanwezig te zijn. Schuin achter Veritas stond Galen, die als man van de koning werd geacht hem zijn kracht te geven, maar wachtte op het moment waarop hij hem zou

kunnen leegzuigen. En Vlijm, gekroond en waardig op zijn troon, wist van niets. Zijn beheersing van het Vermogen was door jaren verkeerd gebruik afgevlakt, maar hij was te trots om dat toe te geven. Als een echo drong het beeld dat Augustus zag tot me door. Ik zag Kettricken bleek als een waskaars voor het verzamelde volk staan. Ze vertelde beheerst hoe Rurisk de afgelopen nacht eindelijk was bezweken aan de pijlwond die hij op de Ijsvlakten had opgelopen. Ze hoopte zijn nagedachtenis eer te bewijzen door de belofte af te leggen waarvoor hij de basis had gelegd: de trouwbelofte aan de troonopvolger van de Zes Hertogdommen. Toen wendde ze zich naar Regaal die naast haar stond.

Op de Hertenhorst legde Galen zijn hand als een klauw op de schouder van Veritas. Ik doorbrak zijn band met Veritas. Pas op voor Galen, Veritas. Hij is een verrader en wil je leegzuigen. Sluit je voor hem af. Galen verstrakte zijn greep om Veritas' schouder. Plotseling veranderde alles in een machtige draaikolk die alle kracht uit Veritas dreigde te zuigen. Zijn laatste krachten. Want hij had zich zo volledig ingezet bij zijn strijd tegen de Rode Kapersschepen, dat hij voor deze plechtigheid nog maar weinig kracht over had. En dat weinige werd door Galen uit hem gezogen. Ik klampte me aan Veritas vast, wanhopig vechtend om het verlies te verminderen. Veritas! Mijn prins! Ik voelde hoe hij zich vermande, maar toen werd alles vaag voor zijn ogen. Er

klonken verontruste kreten toen hij wankelde en zich aan de tafel vastgreep. De trouweloze Galen liet hem niet los, maar boog zich over hem heen toen Veritas zich op een knie liet zakken. 'Mijn prins? Voelt u zich wel goed?'

Ik richtte al mijn kracht op Veritas en ontdekte onvermoede reserves in mezelf. Ik had niet geweten dat ik zoveel te geven had. Neem het allemaal. Ik ben toch niet meer te redden. En u bent altijd goed voor me geweest. Ik voelde hoe de dodelijke band werd verbroken, terwijl Veritas door mij werd vervuld met nieuwe kracht. Het leek wel alsof hij groeide. Hij werd zo sterk als een beest. En net zo woedend. Zijn hand schoot omhoog naar de hand van Galen op zijn schouder. Hij deed zijn ogen open. 'Met mij gaat het prima,' zei hij hardop. Hij keek om zich heen. 'Maar ik maak me zorgen over jou. Weet je zeker dat je hier sterk genoeg voor bent? Je moet geen uitdaging aannemen die boven je krachten gaat. Stel je voor wat er zou kunnen gebeuren.'

En als een tuinman die een pol onkruid uit de grond trekt, zo trok Veritas glimlachend alle kracht uit de verrader. Galen greep naar zijn borst en viel, een lege huls in mensengedaante. De omstanders schoten haastig toe om hem te helpen, maar Veritas, inmiddels vervuld van kracht, hief zijn ogen op naar het raam en richtte zijn geest op de verte.

Augustus. Luister goed. Waarschuw Regaal dat zijn halfbroer dood is. Galen was te ambitieus. Hij wilde iets dat boven de

krachten van zijn Vermogen ging. Het is jammer dat de bastaard van de koningin niet tevreden kon zijn met de positie die ze hem gaf. Jammer dat mijn jongere broer zijn halfbroer niet van zijn misplaatste ambities heeft weten af te brengen. Mijn jongere broer moet oppassen voor de gevolgen van een dergelijke roekeloosheid. En Augustus, zorg ervoor datje dit Regaal onder vier ogen vertelt. Er zijn er niet veel die wisten dat Galen de bastaard van de koningin was en Regaals halfbroer. Ik weet zeker dat hij geen schandaal zal willen, waardoor de naam van zijn moeder, en de zijne, zou worden bezoedeld. Dergelijke familiegeheimen moeten goed bewaakt worden. En toen, met een kracht die Augustus op zijn knieën deed vallen, drong Veritas via hem door tot de geest van Kettricken. Ik wacht op je, mijn toekomstige koningin. En ik zweer je bij mijn naam dat ik niets te maken had met de dood van je broer. Ik wist van niets en treur met jou. Ik zou niet willen datje bij me kwam in de veronderstelling dat zijn bloed aan mijn handen kleeft. Hij legde zijn hart voor haar bloot, opdat ze zou weten dat ze niet was beloofd aan een moordenaar. Onzelfzuchtig als hij was, maakte hij zich kwetsbaar en schonk hij haar zijn vertrouwen, opdat zij op haar beurt ook hem zou vertrouwen. Ze wankelde maar hield zich staande. Augustus viel flauw. Het contact was verbroken. Toen richtte Veritas zich op mij. Bas, ga terug! Dit is te veel voor je. Je zult sterven. Laat me los! Als

een beer haalde hij naar me uit en ik werd teruggesmaakt in de stilte en de duisternis van mijn lichaam. 24

Naspel

In de grote bibliotheek in Jhaampe hangt een wandtapijt dat een kaart zou voorstellen door de bergen van de Wilde Regenlanden. Zoals bij veel kaarten en boeken in Jhaampe werd de bewuste informatie zo waardevol geacht dat deze was gecodeerd in de vorm van puzzels en beeldraadsels. Zo is op het tapijt een donkerharige man te zien met een krachtige, gespierde gestalte, gewapend met een rood schild. In de tegenoverliggende hoek staat een gouden wezen. Hoewel motten en de tand des tijds het gouden wezen danig hebben aangetast, is nog altijd duidelijk te zien dat het wezen aanzienlijk groter is dan een mens en bovendien lijkt te zijn voorzien van vleugels. Volgens een legende op de Hertenhorst ging koning Alwijs ooit op zoek naar het Rijk der Ouderlingen en vond hij dat door een geheim pad door het Bergrijk te volgen. Zouden deze twee figuren een Ouderling en koning Alwijs kunnen voorstellen? Wijst het tapijt de weg door het Bergrijk naar het Rijk der Ouderlingen in de Wilde Regenlanden?

Veel later hoorde ik hoe ik was gevonden, half over Burrich heen liggend. Mijn hele lichaam schokte alsof ik koorts had, en het bleek onmogelijk me bij kennis te brengen. Het was Jonqui die ons vond, ook al zal ik wel nooit weten hoe ze wist

dat ze in de stoombaden moest gaan kijken. Maar ik kon het vermoeden niet van me afzetten dat zij was voor Eyod, wat Chade was voor Vlijm. Misschien niet als moordenaar, maar dan toch als zijn ogen en oren voor wat er in het paleis omging. Hoe dan ook, Jonqui nam het heft in handen. Burrich en ik werden geïsoleerd in een aparte kamer van het paleis, en volgens mij wist aanvankelijk niemand van de Hertenhorst of we nog leefden en zo ja, waar we waren. Jonqui verpleegde ons zelf, geholpen door één oude, mannelijke bediende. Een dag of twee na het huwelijk werd ik wakker, waarna vier van de ellendigste dagen van mijn leven volgden, doorgebracht in bed, met verwrongen ledematen waarover ik geen enkele zeggenschap leek te hebben. Ik doezelde vaak weg en droomde over Veritas. Of ik voelde dat hij me probeerde te bereiken. Veel meer dan dat hij zich zorgen over me maakte, kon ik er niet uit opmaken. Er drongen slechts losse flarden tot me door, zoals de kleur van de gordijnen in zijn kamer of het gevoel van een ring aan zijn vinger, die hij afwezig ronddraaide terwijl hij contact met me zocht. Soms deed een heftige stuiptrekking me opschrikken uit mijn dromen en bleven stuipen me kwellen tot ik van uitputting weer in slaap viel.

Burrich lag in dezelfde kamer. Zijn ademhaling ging rochelend, maar voor het overige lag hij roerloos. Zijn gezicht was zo gezwollen en verkleurd dat hij nauwelijks herkenbaar

was. Van meet af aan gaf Jonqui me weinig hoop, en als hij het al zou overleven, betwijfelde ze of hij nog dezelfde zou zijn.

Maar Burrich had de dood wel vaker om de tuin geleid. Langzaam maar zeker werd de zwelling minder en trok de paarse verkleuring weg, en toen hij eenmaal was bijgekomen, ging zijn herstel heel snel. Hij herinnerde zich niets van wat er was gebeurd, sinds hij me uit de stal had gehaald. Ik vertelde hem alleen het hoogst noodzakelijke. Dat was eigenlijk al meer dan veilig voor hem was, maar dat was ik aan hem verschuldigd. Veel eerder dan ik was hij weer op de been, hoewel hij aanvankelijk veel last had van duizeligheid en hoofdpijn. Maar het duurde niet lang of hij begon bezoeken te brengen aan de stallen van Jhaampe, of hij ging op zijn gemak in de stad op onderzoek uit. 's Avonds voerden we lange gesprekken, waarbij we bepaalde onderwerpen vermeden. Omdat we wisten dat we het er toch niet over eens zouden worden, of omdat ik er niet over kon praten, zoals de lessen van Chade. Maar meestal hadden we het over honden die hij had gekend, over paarden die hij had beleerd of over zijn tijd met Chevalric. Op een avond vertelde ik hem over Mollie. Hij zweeg even, toen vertelde hij me dat hij had gehoord dat de eigenaar van de kaarsenmakerij was gestorven en bij zijn dood grote schulden had nagelaten. Vandaar dat zijn dochter, die had verwacht de winkel te zullen erven, naar

familie was getrokken. Hij wist niet meer hoe het dorpje heette, maar dat kon hij wel navragen.

Sinds de huwelijksplechtigheid heeft Augustus nooit meer met het Vermogen gewerkt. Hij moest die dag van het podium worden gedragen, maar zodra hij was bijgekomen uit zijn flauwte, eiste hij Regaal te spreken. Ik neem aan dat hij de boodschap van Veritas heeft overgebracht. Van Kettricken, die ons tijdens ons herstel regelmatig kwam bezoeken, hoorden we dat Burrich was gestruikeld en met zijn hoofd tegen de stenen was geslagen, toen hij had geprobeerd mij uit het bassin te trekken, waarin ik door een aanval van stuipen was terechtgekomen. Ik weet niet wie dat verhaal had verzonnen. Misschien Jonqui. Chade had het haar in elk geval nauwelijks kunnen verbeteren.

Na het huwelijk werd er in heel Jhaampe een maand gerouwd om prins Rurisk. Al zijn bezittingen werden weggeschonken. Eyod zelf kwam bij me met een eenvoudige, zilveren ring en met de punt van de pijl die Rurisks borst had doorboord. Hij zei niet veel, behalve dat ik deze herinneringen aan een uitzonderlijk man moest koesteren. Ik bleef achter in verwondering. Waarom waren uitgerekend deze voorwerpen voor mij uitgekozen?

Toen de maand voorbij was, legde Kettricken haar rouwkleed af. Het vluchtige contact dat ze dankzij het Vermogen met Veritas had gehad, had al haar twijfels weggenomen. Ze sprak

over haar echtgenoot met een stille trots en keek verlangend uit naar haar aankomst op de Hertenhorst, in de wetenschap dat ze was uitgehuwelijkt aan een man van eer.

Het was niet aan mij om naast haar te rijden aan het hoofd van de stoet, of om de burcht binnen te gaan, voorafgegaan door hoornblazers. Die eer viel Regaal te beurt, en hij zette er een minzaam gezicht bij. Blijkbaar had hij de waarschuwing van zijn broer ter harte genomen. Ik geloof niet dat Veritas hem ooit volledig heeft vergeven. Maar hij deed het geïntregeer van Regaal af als een kwajongensstreek, waardoor zijn jongere broer zich waarschijnlijk dieper vernederd voelde dan wanneer hij in het openbaar zou zijn berispt. Uiteindelijk werden Rowd en Sevrens verantwoordelijk gesteld voor het vergiftigen van de prins, handelend uit misplaatste eerezucht namens hun nietsvermoedende meester. Tenslotte had Sevrens het gif bemachtigd en had Rowd de appelwijn bij de prins afgeleverd. In het openbaar werd Rurisks dood echter nooit aan vergiftiging toegeschreven. Noch werd mijn dodelijke ambacht bekend.

Het was een lange weg naar mijn herstel. Jonqui behandelde me met kruiden die zouden herstellen wat beschadigd was. Ik had veel kunnen leren van haar recepturen en behandelwijzen, maar het leek wel alsof mijn geest even weinig greep op de dingen had als mijn handen. Ik herinner me weinig van die tijd. Jonqui probeerde de verveling te

verdrijven door te regelen dat ik in de Grote Bibliotheek terecht kon. Maar mijn ogen raakten snel vermoeid. De meeste dagen bracht ik liggend en piekerend in bed door. Er was een tijd dat ik me afvroeg of ik wel terug wilde naar de Hertenhorst. Of ik koning Vlijm nog kon dienen als zijn geheime moordenaar. Bovendien was ik me ervan bewust dat ik bij mijn terugkeer weer aan één tafel zou moeten zitten met Regaal. Dat ik hem aan de linkerhand van mijn koning zou zien en zou moeten doen alsof hij nooit had geprobeerd me te vermoorden, noch me had gebruikt bij het vergiffigen van een man die ik had bewonderd. Op een avond praatte ik hierover met Burrich. Hij luisterde zwijgend. 'Voor Kettricken is het waarschijnlijk nog moeilijker,' zei hij toen. 'Maar de beslissing is aan jou. Ik zou het afschuwelijk vinden wanneer Regaal zou denken dat het hem was gelukt ons bang te maken. Maar als jij ergens anders heen wilt, dan doen we dat.' Ik geloof dat ik toen pas vermoedde wat de ooring betekende. De winter was niet langer een dreiging, maar harde werkelijkheid toen we de bergen achter ons lieten. Burrich, Manus en ik keerden pas geruime tijd na de anderen op de Hertenhorst terug, want we deden het heel rustig aan. Ik was nog altijd gauw moe en kon op de raarste momenten als een zak met graan uit het zadel vallen, 's Nachts gebeurde het regelmatig dat ik stuiptrekkend wakker werd. Maar het ergst waren de nachten waarin ik droomde dat ik

verdronk. Toen ik na weer zo'n droom wakker werd, stond Veritas over me heen gebogen. Je bent in staat om de doden tot leven te wekken, zei hij opgewekt. We moeten een meester voor je zien te vinden die je op z 'n minst wat beheersing leen. Kettricken begint het een beetje vreemd te vinden dat ik zo vaak droom dat ik verdrink. Ik mag wel dankbaar zijn, datje in mijn huwelijksnacht goed hebt geslapen."

'Veritas?' vroeg ik verdwaasd.

Ga maar weer slapen, zei hij. Galen is dood en ik hou Regaal heel kon. Je hebt niets te vrezen. Ga slapen en hou op zo heftig te dromen. Veritas, wacht! Maar het contact was verbroken en ik had geen andere keus dan te doen wat hij me had gezegd. Terwijl we verdertrokken werd het weer hoe langer hoe onaangener. Ik geloof dat Burrich tot op dat moment de capaciteiten van Manus had onderschat. Door zijn rustige manier van doen had hij het vertrouwen van zowel de honden als de paarden. Uiteindelijk werd hij een waardige vervanger van Cob en mij in de stallen van de Hertenhorst, en de vriendschap die groeide tussen hem en Burrich, maakte me scherper bewust van mijn eenzaamheid dan ik wel wilde toegeven.

Aan het hof werd Galens dood als een tragische gebeurtenis gezien. De vriendelijkste woorden kwamen van degenen die hem het minst hadden gekend. Uit het feit dat zijn hart hem al

zo jong in de steek had gelaten, bleek duidelijk dat hij te veel van zichzelf had gevergd, luidde de algemene opvatting. Er werd over gesproken om een oorlogsschip naar hem te noemen. Alsof hij een gesneuvelde held was. Veritas sprak zich echter nooit voor die gedachte uit en het idee werd dan ook nooit werkelijkheid. Galens lichaam werd overgebracht naar Dracht, waar hij met de grootste eer werd begraven. Als Vlijm al iets vermoedde van wat er tussen Veritas en Galen was voorgevallen, dan hield hij dat goed verborgen. Noch hij noch Chade bracht het tegenover mij ooit ter sprake. Ik kwam nooit te weten of Vlijm me inderdaad aan Regaal had overgedragen. Ik heb het hem nooit gevraagd. Waarschijnlijk omdat ik het niet wilde weten. Ik deed mijn best mijn loyaliteit er niet door te laten beïnvloeden. Maar wanneer ik het had over 'mijn koning', bedoelde ik diep in mijn hart eigenlijk Veritas.

Het was midwinter toen het timmerhout arriveerde dat Rurisk had beloofd. De stammen waren over land naar de Vin Rivier gesleept en als vlotten naar het Meer van Tur gevaren. Het eerste oorlogsschip dat van de helling liep, werd naar Rurisk genoemd.

Het plan van koning Vlijm had succes gehad. De Hertenhorst had in geen jaren een koningin gehad. De tragische dood van haar broer aan de vooravond van haar huwelijk en de dappere manier waarop ze het huwelijk desondanks had laten

doorgaan, spraken tot de verbeelding. Door haar onmiskenbare bewondering voor haar kersverse echtgenoot werd Veritas een romantische held, zelfs voor zijn eigen volk. Ze waren een opvallend paar: haar jeugdige, blanke schoonheid tegenover de rustige, krachtige gestalte van Veritas. Tijdens de bals waar iedere edelman uit de Zes Hertogdommen, van hoog tot laag, aanwezig was, sprak Kettricken met grote welsprekendheid over de noodzaak om de handen ineen te slaan in de strijd tegen de Rode Kapersschepen. Vlijm verhoogde zijn belastingen, en terwijl de winterstormen nog woedden, werd er een begin gemaakt met de versterking van de kustlijn. Er werden nog meer torens gebouwd, en talloze vrijwilligers meldden zich om ze te bemannen. Scheepsbouwers vochten om de eer om aan de oorlogsschepen te mogen werken, en in de stad Hertenhorst wemelde het van de manschappen die vrijwillig kwamen aanmonsteren. Die winter geloofde het volk in de legenden die het zelf creëerde. Ik wantrouwde die stemming, maar zag hoe Vlijm deze bevorderde. Wat zou hij doen wanneer de harde werkelijkheid zich niet langer liet verdringen en de eerste gijzelaars gesmidst werden teruggestuurd?

Maar er is nog iemand over wie ik moet spreken. Iemand die uitsluitend door zijn loyaliteit jegens mij bij het conflict betrokken raakte. Tot het eind van mijn dagen zal mijn hand de littekens van zijn afgesleten tanden dragen. Hoe hij het

heeft gedaan, zal ik wel nooit weten, maar hij was het die me uiteindelijk uit het bassin wist te trekken. Toen we werden gevonden, rustte zijn kop op mijn borst. Zijn sterfelijke band met deze wereld was verbroken. Hij gaf zijn leven vrijwillig, gedreven door de herinnering aan de goede tijd die we samen hadden gekend. Mensen kunnen niet treuren als honden. Maar ons verdriet kan wel jaren duren.

Epiloog

U bent moe,' zegt mijn jongen. Hij staat naast mijn elleboog. Ik weet niet hoe lang al. Langzaam neemt hij de pen uit mijn krachteloze hand. Vermoeid kijk ik naar het hakkende inktspoor op het papier. Ik heb die vorm eerder gezien, denk ik, maar toen was het geen inkt. Een spoor van opdrogend bloed op het dek van een van de Rode Kapersschepen... Was het mijn hand die dat bloed had vergoten? Of was het een sliert rook die zwart oprees tegen een blauwe hemel, terwijl ik te laat kwam aanrijden om een dorp te waarschuwen tegen een overval van Rode Kapers?

Of was het vergif dat zich als een gele wolk in een glas water verspreidde? Vergif dat ik mijn slachtoffer met een glimlach toediende? Was het de krul van een lok vrouwenhaar, achtergelaten op mijn kussen? Het spoor van een traan over de wang van een moeder terwijl ze haar gesmidste kind tegen zich aan drukte? De herinneringen komen net als de Rode Kapersschepen zonder waarschuwing, zonder genade. 'U

moet rusten,' zegt de jongen weer en ik besef dat ik naar een spoor van inkt zit te staren. Het is zinloos. Weer een vel bedorven, weer een poging die ik moet staken.

'Leg het maar weg,' zeg ik, en ik maak geen bezwaar wanneer hij de vellen papier willekeurig op elkaar stapelt. Kruidenkunde en geschiedenis, kaarten en overpeinzingen, net zo'n warboel in zijn handen als in mijn geest. Ik kan me niet meer herinneren wat ik wilde doen. De pijn is terug. Het zou zo gemakkelijk zijn haar het zwijgen op te leggen. Maar dat zou leiden tot waanzin, zoals ik al zovele malen bewezen heb gezien. Dus laat ik de jongen in plaats daarvan twee bladeren kardijn-kruid halen, en ik vraag hem thee te trekken van gemberwortel en pepermunt. Zal ik ooit om drie bladeren vragen?

Heel zacht klinkt ergens de stem van een vriend. 'Nee.'